

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

siječanj 1981 – god. 72 – cijena 9 d

Naslovna strana:

»ZDRAVO BUDI, MLADI KRALJU, U ŠTALICI ROĐENI! I OD MAJKE, DJEVE ČISTE, U JASLICE STAVLJENI«

Na zadnjoj strani:

DJECA ZNAJU SASVIM TOČNO KAD JE BOŽIĆ. TADA, KAD SE OSJEĆAJU LJUBLJENA I ZAŠTIĆENA

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Mirko Nikolić, Mato Rusan i Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Tisak »Plamen«, Slavonski Brod. — Cijena pojedinog broja 9 d. — Godišnja pretplata 108,00 d. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

Znate li zapravo kad je Božić?

— Mama, kako se može znati kada je Božić?

Tako je upitala petgodišnja djevojčica svoju majku jednog sunčanog poslijepodneva u mjesecu listopadu.

Kako joj je majka mogla odgovoriti?

— Kada lišće spada s drveća. Kada budeš obukla svoju vunenu vestu. Kada snijeg zapada . . .

Ili bi joj jednostavnije mogla reći: Kada mali Isus raznosi darove!

Da li petgodišnja djevojčica vjeruje još u malog Isusa koji raznosi darove? Nisu li svi majčini odgovori jako daleko od dječjih osjećanja i pitanja?

Ipak djeca znaju sasvim točno kada je Božić. Božić za njih može uvijek biti; u svakom času. Tada, naime, kada se osjećaju ljubljena i zaštićena. Kada su potpuno sretna i kada mogu osjetiti isti dah ljubavi prema Bogu, prema svom ocu i majci.

— A da li stariji ljudi znaju kada je zapravo Božić?

Za nas odrasle to je teže. Mnogi misle: Božić je onda kada gradovi na Zapadu blistaju pojačanim sjajem, a prozori se prelijevaju od svjetla. Za druge je Božić kada otac konačno donese kući zelen bor i svake vrste paketa punih darova. Za mnoge je Božić jednostavno — kada se ide na ponoćku.

Na Jedinog i najvažnijeg često zaboravljamo!

Njemu Jedinomu zahvaljujemo božićne radosti, naime, Bogu, koji je postao čovjek, koji se rodio u Betlehemu da nam donese mir, ljubav, sreću.

Tome se ne bismo čudili, kada bismo znali naći vremena i spremiti svoje duše i svoje domove da postanu sposobni prihvatiti ovakav Isusov blagdan. Ako to svojom voljom ne učinimo, ne ćemo nikada moći pravo odgovoriti na pitanje — kada je zapravo Božić? . .

uredníkova riječ

Svaki pisac nastoji pronaći neki događaj koji u sebi krije slutnju za čitavu karijeru njegova junaka.

Možemo tvrditi da nijedan događaj u sebi nije krio jasniju slutnju onoga što će se odigrati tijekom života, koliko događaj o kojemu govori evanđelist Luka: Bl. Djevica Marija, Josip i Dijete ne nađoše mjesta u svratištu! »Nije bilo mjesta za njih.«

Svrha GLASNIKA je pripraviti mjesto Isusu. Osobito ondje gdje on najradije boravi: u toplim obiteljskim ognjištima. Već 72 godine GLASNIK uvodi najsvetiju Obitelj u naše obitelji.

I ovaj broj isto želi donijeti Božić u naše domove. Cio je prožet tim duhom. Osobito to želi Jelena Brajša opisujući život Caritasove djece, pozivajući nas da im pomognemo, znajući, što smo učinili jednom od ovih najmanjih da smo učinili Isusu.

Uz događaje i opise, slike i misli koji se direktno odnose na Božić i Svetu noć, želimo upozoriti na veliko svjedočenje što ga je bračni par Živković iznio pred Sinodom biskupa u Rimu o tome kako se kod nas, u domovini, žilavo borimo za svako novo dijete — jer je najsličnije Betlehemskom! — i kako statistike pokazuju da je ta borba djelotvorna. Samo bi trebala biti upornija, sistematskija i složnija.

Psovka i alkoholizam izbacuju Isusa iz obitelji. Zato smo donijeli — za sve nas — veoma istinit prikaz našeg psovačkog paklenog govora. Ujedno ćemo i zbog toga pružiti priliku tijekom čitave godine profesoru i župniku Ivanu Zirdumu da liječi naše obitelji od alkoholizma.

Držeći u rukama ovaj božićni broj GLASNIKA, sjetimo se kako je važno biti gostoljubiv prema svima, osobito prema Isusu!

GLASNIK
SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 72. SIJEČANJ 1981. BR. 1

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU — — — 4
ZA JEDINSTVO KRISTOVA TIJELA 6
NA POČETKU NOVE GODINE, R. Grgec — — — — — — 7
BOŽIĆ U BETLEHEMU — DANAS, J. Antolović — — — — — 8
NAJKRAĆA PROSLAVA BOŽIĆA ŠTO SAM JE DOŽIVIO — — 10
POMIRENJE, Jelena — — — 11
UPOZNAJMO SRCE ISUSOVO, J. Solano — — — — — — 12
POMAGANJE LJUDIMA DA VOLE SVOJU NERODENU DJECU, D. i M. Živković — — — — — 13
SRETNA JE OSOBA KOJA JE PRIHVAĆENA, Ž. Brzić — — — 16
KATEHETSKA LJETNA ŠKOLA U ĐAKOVU, T. Trstenjak — — — 18
JUBILEJSKO HODOČAŠĆE GRADA ZAGREBA — — — — 19
SRETAN BOŽIĆ! — — — — 20
ZAŠTO CELIBAT ZA SVEĆENIKE?, I. Fuček — — — — — — 22
SAMO JA... ILI..?, F. Balog — 24
MILI BOŽE, KUD SAM ZAŠO?, S. Kušan — — — — — — 26
SUSRET ANICE S BOŠKOM, I. Zirdum — — — — — — 28
DJECA I MISIJE, M. Rusan — 30
BOŽIĆ U LITETI, E. Verlić — — 31
BILA JE MRKLA NOĆ, A. Gabrić 32
BLAGOSLOV CRKVE U NANGOMI, I. Dilber — — — — 34
SPASITELJ ODAVA — — — 35
NOVE KNJIGE — — — — 36
ZAHVALNICE — — — — 37
TIHA NOĆ, SVETA NOĆ, A. Vidovečki — — — — — — 38

hvala na pismu

Caritas se javlja

»Otac sam troje djece (Ivanke, Ivice i Ankice) koju sam vam jučer poslao. Molim vas da mi odmah odgovorite kako su stigli k vama i da li s njima imate problema. Sve mi opširno javite. Po mogućnosti odmah mi javite da li imate problema s njima . . .«

Ovim riječima najavio je otac troje djece, koja su pred mjesec dana došla u naše prihvatilište. Očeva briga i bojazan da će s njegovom djecom biti i poteškoća očituje se opet u drugom pismu:

»Primio sam odgovor od svoje djece. Hvale mi se da im je dobro i lijepo. Znam da ćete imati kojekakvih neprilika, ali raduje me što znam da sam djecu dao u sigurne ruke . . .«

OVAKO JE POČELO

Ovo troje djece došlo je u naše prihvatilište u kojem djeca borave ravno 10 godina. Iako nam se djeca nalaze na 4 različita mjesta, ovaj puta smo odlučili barem kratak pogled baciti samo na prihvatilište u mjestu Oborovo, koje je od Zagreba udaljeno 30 km.

Ako baš hoćemo ići na sam početak našega rada s djevojkama-trudnicama i s novorođenom djecom, moramo se vratiti 12 godina unatrag. Pod kraj 1968. godine k nama su počele dolaziti prve djevojke-trudnice.

Tada još nismo imali nikakav smještaj, pa smo onim prvima smještaj potražili u pojedinim obiteljima. No već polovicom 1969. godine u Zagrebačkoj Dubravi, dakako, uz pomoć naših darovatelja, kupili smo obiteljsku kuću s namjerom da u njoj borave djevojke-trudnice i djevojke-majke s novorođenom djecom.

MAJKA TEREZIJA I O. GABRIĆ POSJETILI SU DJEČJI DOM U OBOROVU PRIREĐIVŠI I DJECI I VODITELJIMA VELIKO VESELJE

OBOROVO

Uputili smo molbu našem zagrebačkom nadbiskupu Franji Kuhariću, a on nam je ponudio župni dom u Oborovu. U tom domu nije bilo stalnog župnika, već je župom upravljao susjedni župnik.

Mi nismo tražili ništa novo ni gotovo, već jednu prostranu kuću koja može biti i stara i potrebna obnove. Ne možemo reći da je ta kuća-katnica bila zapuštena, ali lako ćemo svakog uvjeriti kako su kroz minulih 10 godina za njezino održavanje i mnogostruko adaptiranje uloženi teški milijuni.

Na početku nije bio problem samo u pronalaženju kuće, već je trebalo pronaći i osobe koje će se brinuti za tjelesno uzdržavanje i odgoj djece. Dobili smo dvije sestre od sestara Kćeri Božje Ljubavi, koje još i danas rade s tom djecom. Pred dvije godine priključila im se i treća sestra. Nije potrebno isticati od kolikog je značenja i koristi što su sestre stalno uz djecu.

I u toj smo kući ravno 10 godina. Kroz tih 10 godina u kuću je primljeno 108-ero djece: od novorođenčadi do srednjoškolaca. Nisu dolazili samo novorođeni, nego i odrasli. Među njima nekoliko je napustilo ovu kuću zbog završenog zanata ili udaje. Nekoliko ih već ima djecu.

Među dječacima dvojica su se odlučila za sjemenište: I. i II. razred. Osim sjemeništaraca još ih je koji polaze srednju školu. Jedan dečko je završio zanat, primljen je na posao i počeo je samostalno živjeti.

ŽUPNI DOM U OBOROVU KRAJ ZAGREBA, GDJE JE DO SADA ODGAJANO 108 DJECE. PRI OBNOVI OVE ZGRADE MNOGO JE ZNOJA PROLIO — A MOŽDA I ZDRAVLJE IZGUBIO — DRAGI NAS O. STANKO WEISSGERBER

ŽUPNIK ANDRIJA

Godinu dana nakon našega početka rada s djecom u župni dom se uselio župnik Andrija Vrane. Kroz sve te godine on je veliki prijatelj djece. Zapravo on zajedno s nama podiže tu djecu. Do sada on je s djecom dijelio buku i mir, jer zajedno stanuju pod istim krovom. Stoga je u zadnje vrijeme pala misao da se župniku nešto sagradi, da ima svoj mir.

A i mi ćemo se za dječje potrebe malo proširiti, kad župnik napusti stari župni dom. Upravo je sada u toku gradnja njegova stana, pa ćemo i mi za djecu i župnik za svoje potrebe dobiti veći životni prostor.

To je tek mali vanjski okvir života i rada s našom djecom u Oborovu kroz minulih 10 godina. Nismo dirnuli ni u jedan doživljaj radosti, susreta, tuge, pa i suza. A bilo je svega toga svaki dan, tko bi ih sve izbrojio. Najbolje znaju sama djeca koliko je za njih potrošeno, žrtvovano, koliko im je ljubavi pruženo. A i vama mnogima koji primate naša pisma i koji pomažete ovaj naš rad, velika je utjeha i nagrada što od djece, koja su bila napuštena, ipak postaju osobe zrele i sposobne za samostalan život.

POČETAK JE TEŽAK

I sada se opet vratimo našoj maloj trojci, koja je pred mjesec dana s ostalom našom djecom započela domski život.

Rado priznajemo da se dosta teško prilagođuju novom načinu života. Možda naročito zato što do sada nisu živjeli normalnim djetinjim životom... Otac djece u pismima naglašava da bi s djecom moglo biti problema. I ima ih. Djeca su se najprije s ocem teško rastajala, u plaču. To je normalno.

No nekoliko dana nakon toga u kući nema srednjeg djeteta Ivice. Nema ga i nema. Našli su ga pod jednim velikim stablom gdje plače. Drugi puta su sestre u krevetu plakale, a brat ih je tješio. Svoju tugu žele sakriti, a tako ne rade mala djeca. Mnogo toga im je u odgoju i rastu nedostajalo, sigurno najviše majčine ljubavi.

UČINIT ĆEMO SVE

To su, eto, neki djelići iz života i rada s našom djecom. Nadamo se da će ove riječi kod vas naići na razumijevanje i na spremnost za pomoć. Koliko budemo najviše mogli, učinit ćemo sve da i od ovo troje djece, kao i od sve ostale, jednoga dana postanu ljudi, pošteni i samostalni, za život sposobni. Za svaki i najmanji dar unaprijed hvala i svima srdačan pozdrav.

Jelena Brajša
CARITAS, Kaptol 31
— 41000 Zagreb

U POČETKU IM JE BILO TEŠKO U OBOROVU. SADA SU SE VEĆ PRIVIKLI ZAHVALJUJUĆI LJUBAVI ČASNIH SESTARA

nakana apostolata molitve

DA SVI DAROVI I MILOSTI, DANI KRŠĆANIMA, BUDU ULOŽENI ZA JEDINSTVO KRISTOVA TIJELA.

Za jedinstvo Kristova Tijela

Od 29. svibnja do 4. lipnja 1980. mješovita komisija, sastavljena od 60 biskupa i bogoslova Katoličke i Pravoslavne Crkve, sastala se na otocima Patmosu i Rodosu, da započne službeni teološki dijalog u ime svojih Crkvi.

Poslije vjekova rastavljenosti prevladao je duh bratstva koji je dozvolio ovaj sastanak.

Teološki dijalog započeo je 29. svibnja na Patmosu, u časnom samostanu sv. Ivana, u čijem Evanđelju nalazimo najdirljiviji poziv na jedinstvo kršćana. Svečano otvorenje dijaloga počelo je svečanom liturgijom koju je u samostanskoj crkvi služio kalcedonski metropolit Meliton; slijedeći dan obje delegacije započele su svoj rad na otoku Rodosu, čija Crkva je bila osnovana od sv. apostola Pavla.

Odvijanje radova bilo je obilježeno duhom molitve i otvorenošću u raspravama. Članovi mješovite Komisije su napomenuli da bi razmišljanje o duhovnoj baštini Crkve ostalo sterilno, ako ne bi bilo praćeno živim iskustvima takve baštine; radi toga su dali veću važnost molitvi.

Najveće crkve Rodosa bile su mjesta služenja katoličke svečane Mise u subotu uveče i pravoslavne liturgije u nedjelju ujutro. Služili su ih članovi Komisija, u izmjeničnoj prisutnosti pravoslavne braće na katoličkoj i katoličke na pravoslavnoj liturgiji.

Širokogrudno gostoprimstvo ekumenskog patrijarha, srdačan, te ljubazan doček i pomoć sa strane Crkve i civilnih vlasti, veoma su pomogli stvaranju bratskog ozračja među članovima i doprinijeli uspjehu susreta. Učesnici su izrazili duboku zahvalnost za srdačan doček i prijem.

Mješovita komisija je imala svoj početni sastanak na Patmosu i Rodosu. Njezina glavna zadaća je bila da odredi proceduru za prvu fazu dijaloga. Ta njezina zadaća je bila uspješno izvršena.

Nadamo se da će uspostavljanje punog jedinstva naših Crkvi doprinijeti pomirenju čovječanstva i miru u svijetu, pomirenju i miru kojega je Crkva Božjim zakonom i oruđem po volji Božjoj.

Iz saopćenja mješovite Komisije

NA POČETKU NOVE GODINE

»NE PROLAZI NI JEDAN SAT A DA NJEGOV SUDNJI DAN VEĆ OVDJE NA ZEMLJI NE BACA SVOJE SJENE ILI SVOJE BLAGOSLOVENO SVJETLO«.

Piše: prof. Radovan GRGEC

Iza nas je jedna stara, a pred nama jedna nova godina. Ono što je pred godinu dana bilo budućnost sada je prošlost. Gledajući unatrag i unaprijed, kršćanin se obraća Trojedinom Bogu, u kojemu sve prošlosti i budućnosti žive kao vječna sadašnjost. Srca, ispunjena žalošću i tjeskobom, ali i radošću i nadom, povjeravamo svoj život Božjoj Providnosti.

Danas se o Providnosti malo govori. Pa ipak, kako reče poznati njemački reprezentativni golman Sepp Maier, svi smo mi dio Providnosti. Providnost je nada i utjeha svima koji se osjećaju zabrinuti ili nezbrinuti, zapušteni ili napušteni, ugroženi ili ranjeni. To je red dobroga i sveznajućega Oca bez čijega znanja ne pada »ni vlas s naše glave«. Tome Ocu povjeravamo svoju budućnost.

Stvorivši nas kao slobodna bića, On je htio da budućnost ovisi i o nama, da budemo »kovači svoje sreće«. Svijet je pun slučajnosti, nepredviđenih i nepredvidivih događaja. Pun je i tajni koje ne možemo objasniti nikakvom matematikom ni logikom. Ali mi, kao bića, stvorena »na sliku i priliku Božju«, tj. obdarena razumom i slobodnom voljom, možemo shvatiti i prihvatiti Božju objavu i Kristovu poruku, možemo se boriti protiv »sudbine«, možemo predvidjeti, spriječiti, liječiti, podnijeti, pobijediti ... Zaista, često je »slučaj«, prema riječima Bernanosovim, ono što nam nalikuje. Stoga nam je i na početku ove godine upućen poziv na borbu, da budemo kovači svoje sreće. Bog nas je mogao stvoriti i drugačije, programirane za jedan put, za jednu mogućnost, za sreću bez borbe, ali u tom slučaju ne bismo bili ljudi, slični Njemu.

Svjesni svoje ljudske veličine, ali i svoje slabosti i ograničenosti, molimo Gospodina za hrabrost i svjetlo u našemu budućem životu. Molimo ga za sreću života u ljubavi sa svojima bližnjima. Molimo ga za ono što nam je možda najpotrebnije, a to je strpljivost.

Svoju nestrpljivost i razdražljivost obično zovemo nervozom. Nije šija, nego vrat, rekao bi naš narod. Ne zaboravimo na onu, također narodnu: Strpljiv, spašen! Strpljivost je mjerilo ljudske zrelosti i kršćanske jakosti. Strpljivost je preduvjet za našu bolju budućnost. Bez nje nema trajnih ni pravih uspjeha. Prije ili kasnije ona će donijeti plodove. Doduše, ona često ne donosi vidljive i brze rezultate. Sjetimo se strpljivosti prirode! Ako nešto posadimo, klija najprije sporo i ne vidi se, a kada nikne, postepeno raste i razvija se sve brže i brže. Najednom se ispred nas pojavljuje visoka biljka, i mi zaboravljamo na mjesece, godine ili možda decenije koji su za to bili potrebni.

Gledajući unatrag, kajemo se za sve što smo u prošlosti pokvarili svojom nestrpljivošću. Gledajući unaprijed, ne možemo znati što nam sve donosi budućnost, ali znamo da se strpljivošću možemo, uz pomoć Božju, uspješno boriti protiv svakog »slučaja«, protiv »sudbine«. I ne zaboravimo: »slučaj« je ono što nam je nalik!

Božić u Betlehemu - danas

Za svakoga tko je bio za Božić u Betlehemu, ostaje to nezaboravna uspomena. Počeci sadašnjeg strogog božićnog obreda dosižu sve do 14. stoljeća. Mnogi misle da proistječu čak iz 3. stoljeća poslije Krista. Tijekom vremena mnogi su hodočasnici i glavom platili tu sreću što su prisustvovali božićnim liturgijskim slavljima u Betlehemu.

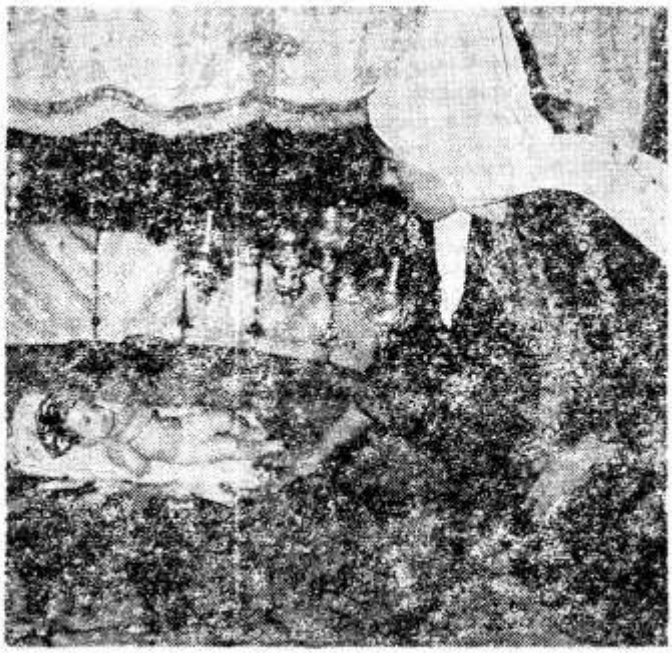

PRIJE PONOĆKE SAM PATRIJARH JERUZALEMA SVEČANO UNOSI KIPIĆ DJETETA ISUSA U BAZILIKU ROĐENJA. TAJ KIPIĆ JE PRIJE 200 GODINA DAROVAO ŠPANJOLSKI KRALJ. POSTAVLJA SE NA SREBRNU ZVIJEZDU U MALOJ SPILJI ISUSOVA ROĐENJA

Svečanost veličanstvenog obreda započinje sam jeruzalemski patrijarh. Na Badnjak oko 12 sati kreće on na čelu velike procesije koja se razvija od bazilike sv. Groba u Jeruzalemu sve do središta grada Betlehema. Put je to 10 kilometara dugačak.

U Betlehemu sve je u očekivanju patrijarha i procesije. Na trgu spilje zvučnici prenose božićne pjesme, što ih pjevaju zborovi iz različitih zemalja — prošle godine bilo ih je 14 iz 8 zemalja! — te jedan veliki zbor od 1500 mladića i djevojaka u svojim raznobojnim uniformama. Ovih 1500 mladića i djevojaka, na čelu s trubljačima, dobošarima i gajdašima, obilaze uske betlehemske ulučice, bijeni hladnim vjetrom. Niska temperatura i sunce u punom sjaju omogućuju da je zrak izvanredno proziran, a pogled se širi na desetke kilometara preko pustinje Mrtvog mora sve tamo do biblijskih Moabitskih gora.

U međuvremenu autobusi dovoze na trg mnoštvo hodočasnika iz čitavoga svijeta. Od Japana sve do Australije. Zvučnici raznose božićne pjesme od kojih se najčešće čuje ona poznata »Tiha noć — sveta noć«, koja je nastala početkom prošlog stoljeća u Austriji i danas je duhovno blago svih naroda svijeta.

Dok se božićno ozračje radosti zrcali na licima onog mnoštva pred crkvom Rođenja, zvona s bazilike, u kratkim prekidima, raznose božićnu poruku mira po Betlehemu i njegovoj okolici.

Uto stiže procesija iz Jeruzalema s patrijarhom. Svećenici i sjemeništarci — Arapi iz okolnih mjesta — prate patrijarha u špaliru u samu crkvu prolazeći kroz more zastava s likom Presv. Srca i papinskim bijeložutim.

Samo 800 vjernika može prisustvovati ponoćki u crkvi sv. Katarine, dok ostale tisuće prate sv. Žrtvu na prostranom trgu ispred bazilike uz pomoć golemog platna na kojem televizija prikazuje sve pojedinosti svete Mise.

Prije ponoćke sam patrijarh svečano unosi kipić Djeteta Isusa u baziliku Rođenja. Taj kipić je prije 200 godina darovao španjolski kralj. Sada ga patrijarh postavlja na srebrnu zvijezdu u maloj spilji, koja se od prvih početaka kršćanstva častila kao mjesto rođenja Isu-

sova, a oko koje je u IV. stoljeću sagrađena bazilika..

Polnoćnica se obično služi na latinskom jeziku, osim poslanice, koja se pjeva na engleskom, a psalam na arapskom jeziku. Kad se svečano pjeva Evanđelje i dođe do riječi »te ga povije u pelenice i položi u jasle«, obavlja se mala ceremonija u kojoj se kipić obavija u pelenice i odnosi u kriptu postavljajući na isto mjesto na kojem je ležao Isus.

Tijekom čitave noći kreću se u okolici Betlehema procesije na otvorenim poljima i među brojnim maslinama. U pojedinim pećinama kleče hodočasnici u dubokoj pobožnosti. Male skupine, često pojedine obitelji, pjevaju

pod zvjezdanim nebom svoje narodne božićne pjesme i ponovo slave Dijete što leži u jaslama. Preporučuju se Onom koji je započeo svoj životni put u krajnjem siromaštvu, i koji je bio poslušan do smrti na križu.

U Betlehemu i u cijeloj okolici čuju se te blažene noći neprestano pozivi: »Dođite, poklonite se, dođite poklonite se Kralju Gospodinu.

Josip ANTOLOVIĆ

Susret na stubištu

Bilo je to jedne hladne božićne večeri. Snijeg je pokrivao zemlju, a vjetar je urlao gradom. Svatko je bio zadovoljan, ako je pronašao kakav topao kutak.

U našoj prostranoj dvorani omogućili smo to i gradskim prosjacima i beskućnicima. Najsiromašnijima od najsiromašnijih na Božić smo otvorili vrata, i oni su se smjeli okupiti u toploj i osvijetljenoj prostoriji da zajednički večeraju uz pjesmu i božićnu melodiju.

Bila sam tada još mlada djevojka i sudjelovala sam kod toga susreta sa siromašnima. Iz očiju bradatih, grubih i slomljenih muškaraca krijesila se velika, velika zahvalnost, koja me je susretala i kasnije, još godinama...

Jedne takve ugodne večeri desila se nezgoda: starog Ivana iznenada strašno zabolili zubi. Pretražila sam čitavu kuću da pronađem kakvo umirujuće sredstvo. I kad sam se, tražeći, našla na stepenicama najvišeg kata, preda mnom se iznenada pojavi — kao da je iz zemlje izrastao — ljubazni, plavokosi mladić, kojemu sam odmah iznijela svoju muku. Prije ga zapravo nisam ni vidjela. Zajedno smo pronašli što sam tražila i mogli smo ublažiti boli starom čovjeku. Lijepa svečanost je sretno završila.

— Na tim stepenicama, rekao mi je kasnije moj muž, spoznao sam da ćeš biti žena moga života!

Tako je najljepši doživljaj one godine postao i najvažniji događaj moga života...

Ljiljana

REPORTER U BETLEHEMU

»Prema navodnim glasinama trebalo je prošle noći u jednoj spilji na obronku gdje se zadržavaju pastiri, pod neviđenim okolnostima, doći na svijet jedno dijete.

Jedinstveno Dijete.

Čuvari ovaca izvješćuju o neobično brojnim meteoritima, zvijezdama koje su u svom munjevitom hodu parale svod nebeski. Nepoznati svjetlosni izvori navodno su obasjavali spilju, a za vrijeme nekog nadzemaljskog pjevanja da se nasmiješilo Dijete.

Gradonačelnik Betlehema u međuvremenu je pod prijetnjom novčane kazne zabranio svako daljnje širenje ovakovih glasina...«

Najkraća proslava Božića što sam je doživio

Božić — barem kako sam ga ja doživio i gledao oko sebe — slavi se na slijedeći način: poznate pjesme, gramofonske ploče s odgovarajućom glazbom, sretno otvaranje darova, srdačno čestitanje, obilno jelo i pilo, i na kraju — opet pjesma. Svake godine isto — nažalost, samo jedanput u godini.

Ne! ne! Ne želim vam uskratiti toga veselja. Ne pripadam osporavateljima bez srca koji toliko blata bacaju na sve ove stvari kako bi ih obljutavili... I ovakvo slavljenje Božića ima svoje značenje: mnogim ljudima pomaže da lakše podnesu svoju samoću. Katkada ublaže darovima krutu bijedu...

Ali htio sam ispripovjediti kako je slavila Božić skupina mladih ljudi. Na mene je to slavlje ostavilo snažan utisak i vjerujem da iz njega struji velika snaga, iako je to bilo najkraće slavljenje Božića što sam ga doživio. Osim toga, i drugi ga mogu lako sebi prirediti...

Pozvani su bili mladi studenti i radnici u vjeronaučnu dvoranu. Sjeli su u krug. Malo uzbuđeni i skeptični. Ali nimalo sentimentalno raspoloženi.

Prostorija je bila tamna,

POZVANI SU BILI MLADI RADNICI I STUDENTI. SJELI SU U KRUG. MALO UZBUĐENI, ALI SRETNI, PROŽIVJELI SU VRLO SNAŽNO TAJNU BOŽIĆA U DANAŠNJEM VREMENU

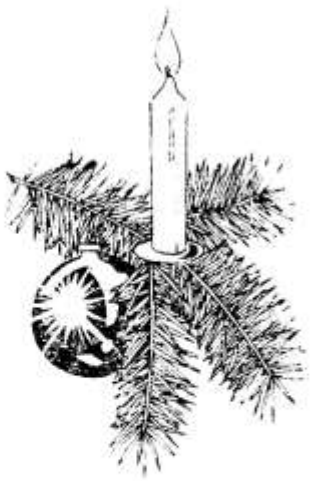

samo četiri svijeće su gorjele na adventskom vijencu. Jedan mladić ustane i reče:

— Prva svijeća je **istina**, to jest čestitost, poštenje. Ili, mogao bih reći: ona je ljepota i dobrota... Nažalost, istina, čestitost, poštenje, ljepota i dobrota su danas tako rijetke da ovu svijeću u ime istine moramo utrnuti.

I on utrne svijeću.

U tišini koja je nastala rasla je sve veća napetost. Tada ustane neka djevojka i reče:

— Druga svijeća je **ljubav**. Ali ja je nisam osjetila u današnjem svijetu. Možda se vama slično dogodilo. Živimo u vremenu u kojem sve izgleda savršeno i napredno, ali sve više nestaje topline u ljudskim srcima. Prava ljubav i vjernost postale su strane riječi. Također i ovdje, kod nas.

I ona utrne drugu svijeću.

Ustane treći mladić, stane pred vijenac, na kojem su gorjele još samo dvije svijeće, i pokazujući na jednu reče:

— Ova svijeća je **mir!**

Za čas ušutl, utrne svije-

ću i zapita skupinu mladih:
— Da, gdje je danas mir? U Kampučiji, Iranu, Iraku, Libanonu — gdje se krv nevinih nesmiljeno prolijeva? Na mnogim mjestima svijeta svakodnevno, i danas, ljudi se nemilosrdno ubijaju. Kolone bjegunaca, armije beskućnika prognanih iz svoje domovine, čitave pokrajine u vječnom strahu od bombardiranja. Gdje je taj mir koji nam toliko obećavaju? Gdje je blagostanje barem za djecu?

Sada je sasvim tamno u prostoriji. Mladić je sjeo. Vidjeli su se samo obrisi lica: 30, 40 mladih ljudi. A samo je jedna svijeća još gorjela. Četvrta. Ali nitko nije istupio da je ugasi... Iznenada zavikne netko iz jednog kuta:

— Nada!

I pristupi svjetlu, uzme malu svijeću sa stolića te je zapali na velikoj. Neki drugi stupi naprijed i učini isto. Treći, četvrti: svi to učiniše. Najednom prostorija plane svjetlom i sjajem.

Svečanost je završila. Nijedna pjesma, nijedna riječ, nikakva diskusija, nikakav protubožićni protest. Bez ikakvog objašnjavanja mladi su ljudi sve shvatili i razumjeli. Svaki je ponio sa sobom upaljeno svjetlo u svoj svijet radničkih i studentskih domova. Možda za čitav život. Jer četvrta svijeća na adventskom vijencu, koju nitko od mladih nije ugasio, znači samo jedno:

— Krist! On donosi i danas Istinu, Mir, Ljubav i — Nadu! Da, i Nadu koja nam svima ponajviše treba. Osobito mladima. Jer mladi bez nade su — robovi.

Svi su razumjeli!

Basis

Pomirenje

Moja svekrva nije bila nikako zadovoljna s našim vjenčanjem. Bila je toliko nabrušena protiv mene, da me je samo jedanput primila i otvoreno rekla:

— Ako postaneš žena moga sina, nikada ne ćeš prekoračiti praga moje kuće!

Usprkos tomu mi smo se vjenčali, a nitko iz obitelji moga muža nije došao na vjenčanje. Moja bol bila je to teža, jer sam kratko vrijeme prije vjenčanja izgubila i svoju vlastitu majku, koja me nije mogla svojom prisutnošću ohrabriti i ojačati...

Bilo je to ljeti.

Jesen je preletjela i nadošao je naš prvi Božić. Uvijek sam mislila na majku svoga muža, kako bih taknula njezino srce. Na drugi dan Božića napisala sam joj srdačnu čestitku kao svojoj jedinoj majci i baki djeteta što sam ga pod svojim srcem nosila, složila sam s najvećom toplinom paket malih i ukusnih božićnih darova, i to predala mužu da odnese svojoj majci. Otpratila sam ga do kolodvora, a onda se žalosna vratila kući. Samo sat kasnije zazvoni telefon i javi se moj muž:

— Mama me je zapitala zašto nisam sa sobom poveo svoju ženu? Možeš li doći? Možeš li zaboraviti što si zbog nje prepatila?

Mogu li? Poletjela sam na prvi vlak. Majka me je pozdravila mojim imenom, a ja sam joj rekla ono što mi je već dugo ležalo na srcu:

— Hvaljen Isus, draga mama! Želim ti sretan Božić!

Jelena

»RADUJE SE MARIJA S JOSIPOM GLEDEĆI — ANĐEO PJEVA »GLORIA« PO ZRAKU LETEĆI — I TI, SVIJETE ČITAVI, SPASITELJA POZDRAVI!«.

upoznajmo Srce Isusovo

Piše: Jesús SOLANO

Krštenje i posveta Srcu Isusovu

Po krštenju postajemo djeca Božja i dionici njegova života. Ono nas njemu posvećuje tako da postajemo njegovo vlasništvo. Što onda znači posveta Srcu Isusovu?

Posveta Srcu Isusovu izvanredno nam pomaže da shvatimo kako nisu dovoljna samo djela, nego kako moramo i ljubiti, i to istom ljubavlju kojom nas je Isus ljubio. Promatranje Srca Spasiteljeva, kako nam to pokazuje Crkva, omogućuje da jasno shvatimo svu ljubav koju Bog ima prema nama, ljubav koju On želi da i mi imamo prema njemu.

I danas vrijede riječi pape Pija XI., a koje je poprimio njegov nasljednik Pijo XII., o pobožnosti Srcu Isusovu: »Ovaj oblik pobožnosti je srž čitave katoličke vjere, i zato i najsavršenije mjerilo života. Ona otvara najbrži put k dubokoj spoznaji Krista Gospodina. Ujedno je i najuspješnije sredstvo da potaknemo duše kako bi ga što snažnije uzljubile i najvjernije nasljedovale.«

SVETO PISMO

(Ivan, 14, 15-28.)

Ako me ljubite, držite zapovijedi moje! I ja ću moliti Oca, i dat će vam drugoga Utješitelja, da ostane s vama do vijeka, Duha istine, kojega svijet ne može primiti, jer ga ne vidi, niti ga poznaje; a vi ga poznajete, jer ostaje kod vas i u vama je. Neću vas ostaviti sirote, doći ću k vama. Još malo i svijet me ne će više vidjeti. A vi me vidite, jer ja živim, a i vi ćete živjeti. U onaj dan spoznat ćete da sam ja u Ocu svojemu, i vi u meni i ja u vama.

CRKVENO UČITELJSTVO

»Zbog toga, objave kojima je bila obdarena sv. Margareta Marija, nisu donijele neku novu istinu katoličkoj nauci. Njihova je vrijednost u tome što se Gospodin — pokazujući svoje presveto Srce — udostojao na izvanredan i poseban način privući ljude da promatraju i štuju milosrdnu Božju ljubav prema ljudskom rodu. Uistinu, posredstvom tako izuzetnog očitovanja, Isus Krist je izričito i snažno naglasio da je njegovo Srce — kao nijedan drugi simbol — prikladno dovesti ljude do spoznana i poštivanja njegove ljubavi, i da je ujedno znak i zalog milosrđa i milosti za potrebe Crkve u našem vremenu.« (Pijo XII. »Haurietis aquas« br. 62)

(C. Marianas — Barcelona)

»TKO PRIMI RADI MENE JEDNO OD OVAKVIH MALENIH, MENE PRIMA. A TKO MENE PRIMI, NE PRIMA TOLIKO MENE, NEGO VIŠE ONOGA KOJI JE MENE POSLAO«.

O. LEO DEHON (1843 — 1925).

»Potrebno je da štovanje Srca Isusova, koje je započelo u mističnom životu duša, side i prožme socijalni život naroda. Srce Kristovo pruža najbolji lijek za strašne bolesti našeg čudorednog života. Štovanje Srca Isusova nije za nas tek neka jednostavna pobožnost, nego prava obnova čitavog kršćanskog života... Jedino Srce Isusovo može vratiti Zemlji onu ljubav koju je izgubila. Samo ono može ponovo osvojiti srca mnoštva, srca radnika, srca mladeži...«

PAPA IVAN PAVAO II

»Srce Isusovo je najveće i konačna objava Jednoga i Trojedinoga Boga; izvor života i svetosti, koji oživljava Crkvu.«

POMAGANJE LJUDIMA DA VOLE SVOJU NERODENU DJECU

Među onih četrdesetak »promatrača« na Sinodi o obitelji nalazio se i hrvatski bračni par Darka i Mario Živković iz Zagreba. Na generalnoj sjednici 22. listopada izrekli su slijedeće riječi koje su primljene s velikom simpatijom i odobravanjem kod sinodalnih otaca. Uredništvo GLASNIKA srdačno čestita obitelji Živković na njihovu odlikovanju i na snažnoj poruci kojom su prikazali naše stanje u pozitivnom svjetlu, tj. u onom što se kod nas radi da uzljubimo svoju djecu, bila ona rođena, ili još kucaju pod srcem majki.

»Mi ćemo govoriti o ljubavi prema nerođenoj djeci. U Hrvatskoj, koja je jedna od šest federalnih republika Jugoslavije, ubijanje nerođenih bilo je vrlo često u nekim krajevima već više od stoljeća. Pobačajem su neka sela bila ispražnjena od ljudi, kao u Srednjem vijeku od crne kuge. U vezi s tom kod nas se pobačaj naziva i bijela kuga.

U takvoj situaciji, dio svakog sistematskog obiteljskog apostolata također je i rad na pomaganju ljudima da vole svoje nerođene.

FILMOVI I MINI-BROŠURE

Da pomognemo ljudima na tom području, prvo im trebamo pomoći da budu svjesni ljudskosti nerođenih. Mi sada već kroz sedam godina upotrebljavamo američki 22-minutni film u bojama, koji je proizveo, sada pokojni svećenik iz Chicaga Bill Cogan. Naslov filma je »Pobačaj — ženina odluka«.

U tom filmu jasno je pokazana ljudskost nerođenog djeteta i što je u stvari pobačaj. Taj film također koristi Majka Terezija, Mascarenhasi (bračni par iz Indije koji je prije nas govorio), i mnogi drugi.

Mi se također služimo mini-brošurama u kojima je bitan tekst i slike iz tog filma.

Obično pokazujemo taj film u nedjelju u crkvama, kojima su prozori pokriveni tamnim papirom. Film tada prikazujemo poslije svake Mise uz komentar bračnog para. Nakon toga dijelimo brošurice ljudima dok izlaze iz crkve. Tako je film bio pokazan u preko polovici hrvatskih župa, a u jednoj biskupiji ga je vidjelo preko polovice cjelokupnog stanovništva.

Informirati ljude o ljudskosti nerođenih vrlo je važno, ali to je samo početna točka u našem radu. Nama je jako stalo do konteksta u kojemu obavještavamo o tome što je to u stvari pobačaj. Pazimo da naglasimo da se na mnoge koji plate nekome da ubije njihovo dijete mogu primijeniti Kristove riječi: »Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine!«

NAGLAŠAVAMO ČINJENICE

Zatim im pokušavamo naglasiti slijedeće relevantne činjenice na vrlo jednostavan način:

1. Da je svaki od nas vredniji nego bazilika sv. Petra, ili najveća tvornica, ili najljepše umjetničko djelo.

2. Da smo mi više stvaraoci naše djece nego je Michelangelo stvaralac Pietae, jer da učini Pietu, on je trebao dovesti mramor iz planine. Darka i ja učinili smo svako od naših šestero djece od malog komadića mog tijela i od malog komadića njezinog tijela.

3. Da djeca uistinu od nas trebaju ljubav, poštovanje i odgoj za kreposti, a ne toliko novac ili školovanje.

4. Da na nijednom drugom području stvaralaštva ne možemo stvoriti ništa tako vrijedno kao novo dijete.

5. Da je svako dijete besmrtno.

6. Da nam na nijednom drugom području Bog ne pokazuje toliko poštovanja, kao kroz naše roditeljstvo. Bog je stvorio zvijezde, sunce, biljke i životinje, a da nije pitao nikoga za dozvolu ili savjet. Ali kada stvara besmrtnu, inteligentnu osobu, sposobnu za ljubav, on je stvara kada i ako mi odlučimo. Bog nas poštuje više nego što mi sami sebe poštujemo.

7. Da roditelji mogu utjecati i odgajati svoju djecu, ako ih dovoljno vole i ako se dovoljno brinu za njih.

8. Za vrijeme mojih trudnoća, ja se oblačim dobro i pazim na moj izgled. Ja želim pomoći mojim kćerima i drugim mladim djevojkama da shvate da je moguće i dobro izgledati i imati nekoliko djece.

9. Naglašavamo da parovi koji imaju nekoliko djece zapravo vode brigu o dobrobiti parova bez djece u njihovoj starosti. Što će stari ljudi kupovati ili jesti, ako nema mladih ljudi, koji su produktivni na poljima i u tvornicama? Katkada mi pitamo: »Tko je učinio više dobra za današnju Crkvu, papa Ivan Pavao II. ili njegovi roditelji?«

NOSITELJICA ŽIVOTA

10. Da utječemo na ljude koji mole, uveli smo pobožnost Mariji Nositeljici života. Sa dozvolom našeg nadbiskupa stavili smo u jednu od zagrebačkih crkava sliku Marije, koja je vidljivo noseća. Tiskali smo stotine tisuća kopija te slike gdje objašnjavamo da je Marijina trudnoća bila također na neki način ljudski neplanirana unaprijed, ali je bila prihvaćena s ljubavlju i poštovanjem prema Božjem pozivu. Marija i Josip imali su sve probleme koji se mogu dogoditi bilo kojem paru, koji danas očekuje dijete, ali su reagirali s nadom, ljubavlju i poštovanjem koje su imali zbog svoje bliskosti s Bogom.

Mi također prikazujemo sv. Josipa kao primjer muškosti, očinstva i supruga koji u istinu voli i brine se za svoju obitelj.

DARKA I MARIO ŽIVKOVIĆ (NA SLICI LIJEVO) UPOTRIJEBILI SU SVAKU PRILIKU DA NA SINODI POSVJEDOČE KAKO MI HRVATI ŽELIMO PRIHVATITI NAUKU CRKVE I U TEORIJI I PRAKSI

Također naglašavamo da Marija i Josip sa svojom praksom djevičanstva predstavljaju savršen uzor za duh i praksu odnosa prema seksualnosti u braku u današnjem svijetu. Pred sedamnaest godina, u doba kada smo mi bili u našim ranim dvadesetim godinama, Darka i ja smo obećali da u slučaju njezine ili moje bolesti, koja bi nas trajno onesposobila za bračni čin, mi bismo ostali kroz ostatak našeg života jedno kraj drugoga, ljubeći jedno drugo i živeći životom seksualne uzdržljivosti. U takvom duhu mi možemo bez odlaganja razumjeti primjedbu sv. Oca od prije 14 dana o gledanju vlastite žene s požudom.

11. Mi naglašujemo da su svi ljudi, također i ateisti, pozvani da poštuju život nerođenih, ali da su katolici u tome u boljoj poziciji, jer dobivaju snagu iz molitve, iz naše svijesti o našoj besmrtnosti, i povjerenja u Božju brigu i ljubav.

12. Iznosimo ljudima, na čuđenje mnogih, informaciju da se majčino mlijeko u prsima proizvodi iz krvi, i kada hranim iz prsiju, ja hranim mog Janka ili Anu svojom vlastitom krvlju, i ponosna sam zbog toga kad imam dijete na prsima, i zaslužujem mnogo poštovanja od mog Marija i drugih.

STATISTIKE REGISTRIRAJU

Takvim informativnim i edukativnim radom provođenim od mnogo parova, svećenika, redovnica, sjemeništaraca, udovica, mladih i biskupa, sa blagoslovom Marije Nositeljice života, mi smo pomogli mnogoj djeci da

»BUDUĆNOST JE NAŠA. NAŠA DJECA, ZAČETA I PRIHVAĆENA U LJUBAVI, NASLIJEĐUJU OVU ZEMLJU.« OVE RIJEČI BRAČNOG PARA ŽIVKOVIĆ ZAPAMTILI SU MNOGI ČLANOVI SINODE

prežive trudnoću, koju inače ne bi. 1978. godine statistike su pokazale da je po prvi puta nakon 30 godina opao broj legalnih pobačaja u Hrvatskoj. Mnoga djeca sada uživaju život i ljubav svojih roditelja, i mnogi parovi su bili spašeni od grijeha ubojstva svog djeteta edukativnim radom provođenim u Crkvi, za Crkvu i od Crkve.

Za vrijeme tog rada raspačali smo 1,400.000 primjeraka brošurica o neroñenima na hrvatsko stanovništvo od oko 4,500.000.

U posljednje vrijeme također smo bili u mogućnosti tiskati naše brošure o neroñenim na slovenskom, mañarskom, slovačkom, poljskom, kao i na talijanskom, njemačkom i engleskom za upotrebu u tim zemljama ili za turiste, koji dolaze na hrvatsku jadransku obalu.

PASTORALNE MOGUĆNOSTI

U zaključku htio bih reći nešto o pastoralnim mogućnostima koje se pružaju ovakvom vrstom apostolskog rada.

1. Kada ljudi shvate da je Crkva bila u pravu glede pobačaja, oni su spremniji slijediti naučavanje Crkve također i na drugim područjima.

2. Kada se ljudi odluče protiv pobačaja, oni počinju više misliti o dubljem značenju ljudskog života, također počinju ponovo promišljati o svojim odnosima u braku.

3. Vrlo često počinju pojačavati svoje odnose s djecom koju već imaju.

4. Oni obnavljaju i produbljuju svoje motive za odluku o novom djetetu u svjetlu autentičnije ljubavi.

5. Kako postaju svjesni koliko je djeci potrebna ljubav i kako je teško ulistinu ljubiti, neki su pripravniji da traže pomoć Božju kroz molitvu i sakramentalni život.

6. Kad se težište više stavlja na ljudskost neroñenih, a manje na fizičke posljedice pobačaja za majke, muškarci su spremniji da misle o sebi kao o očevima i imaju nove motive za seksualnu apstitenciju prije i izvan sakramentalnog braka. Oni ne žele reskirati da njihovo neroñeno dijete bude ubijeno od neudate majke, a da oni čak i ne znaju za to i da ne mogu u vezi toga ništa učiniti.

7. Ljudi također počinju jasnije upoznavati što djeca uistinu trebaju od roditelja, i spremniji su da teže dubljim međuodnosima između para i djece, te postaju manje zabrinuti oko toga da im djeca imaju samo obilje materijalnih dobara.

8. Spremniji su misliti o vrijednosti bratske i sestrinske ljubavi, koja nadmašuje manjak materijalnih dobara eventualno prouzročenih novim djetetom.

BUDUĆNOST JE NAŠA

Statistike pokazuju da katolici imaju više djece po obitelji nego ateisti. Oni mogu imati moć, novac ili vlast, ali se boje imati drugo, a pogotovo treće dijete. Budućnost je naša. Naša djeca, začeta i prihvaćena u ljubavi, nasljeđuju ovu zemlju.

Darka i Mario ŽIVKOVIĆ

ČESTITKA MISIONARKAMA

»Željela bih preko GLASNIKA čestitati našim misionarkama: sestri Ivani Stakor, sestri Silvini Mužić i sestri Emeriki Šumak, ZLATNI JUBILEJ tj. 50 godišnjicu njihova misionarskog rada u Indiji, koji su slavile u studenom.

Neka je hvala Bogu i slava za te plodne živote koji su nikli iz našeg hrvatskog naroda.

V. M. — Žednik — Bačka

Piše: Žarko BRZIĆ

Sretna je osoba koja je prihvaćena

Ljudi danas općenito jadikuju nad svojim međusobnim odnosima koji su zapali u veliku krizu. Nisu pošteđene od toga, nažalost, ni naše crkvene zajednice. I to se događalo u vrijeme u kojem se najviše govori o ljubavi. Nešto smo prevažno zaboravili i zanemarili. Ne može se čovjeka ljubiti ako ga ne prihvaćamo u njegovoj stvarnoj osobnosti, a to znači sa svim pozitivnim i negativnim stranama.

MEDITACIJA JEDNOG VLAKOVOĐE

Koliko puta susrećemo ljude koji nisu zadovoljni svojim pozivom. Obveze ispunjavaju na silu, pa nije čudo da su često nepodnošljivi i sebi i drugima. Čovjek bi trebao puno više razmišljati o svom zvanju i nikada ne smetnuti s uma da svakodnevnim dužnostima olakšava i uljepšava život drugima.

Naš teolog o. Rudolf Brajčić u ovećem članku pod naslovom »Razmišljanja radnika u saobraćaju« donosi veoma zanimljiva zapažanja i refleksije jednog strojovođe putničkog vlaka. Evo samo nekoliko izvadaka:

— Dobro, svojim radom zarađujem za se i za svoju obitelj... I tu svoju zaradu dobivam od tih putnika, koje prevozim i od poslovnih partnera kojima vršimo usluge. Od njih ja živim.

I dok se počinjem plašiti tog svog razmišljanja, najednom pomislim: daju oni meni, istina je, ali dajem i ja njima. Dajem onim dvama putnicima grad, u kojem će se zaposliti; dajem majci, koja se vozi noćas u kupeu moje kompozicije, opet susret s djecom nakon dugog izbivanja; dajem turistima, koji noćas sa mnom putuju, radost sutrašnje plaže i ferijalnih izleta; dajem bolesniku, koji se negdje u noćnoj polutami vagona stiska i muči, rentgenski snimak pluća i smještaj u bolnici. Dajem...

Najradije bih sada prošetao svim vagonima, zašao u svaki kupe, zaustavio se kod svakog putnika i molio ga da mi kaže, zašto on noćas sa mnom putuje, da znam, da bolje znam sve što im dajem. Ovako prepuštam svojoj misli i maštl, samo znam da im mnogo dajem, da je diapazon njihova primanja od mene vrlo širok, da sam svima njima dobrotvor prema potrebi njihova putovanja, da im srca ovom vožnjom činim zadovoljnim, da njom u njih unosim radost i vedrinu, da podržavam u njima nadu u mogućnost njihovih težnji, da u njima spremam šansu za još jednu veću ljubav kraja, ljudi, poslova i stvari, prema kojim se ovom vožnjom oni kreću i žele im što prije prispjeti.

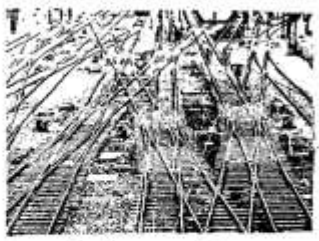

Odjednom mi se vagoni iza mojih leđa, koji ustrajno trče za mojom lokomotivom, pričine kolijevkama nad kojim se je nadvila moja ljubav, moja pažnja i moje nastojanje, da sve u njih položeno sretno dovezem do cilja njihova putovanja. Mislim da to osjeća i moja lokomotiva kada na nju položim ruku, da joj dadnem nove impulse za daljnju vožnju ... — (Vrelo života 4/1979)

NAJVAŽNIJE U LJUBAVI

Učenjak i redovnik o. Breemen u svojoj knjizi »Kao kruh koji se lomi« upozorava nas na taj presudni momenat u ophođenju s ljudima:

— Jedna od najdubljih potreba ljudskog srca jest potreba da budemo prihvaćeni... Svako ljudsko biće čezne da bude prihvaćeno, prihvaćeno kakvo jest. Ništa u ljudskom životu nema toliko trajan i sudbonosan učinak kao iskustvo da nismo potpuno prihvaćeni. Ako nisam prihvaćen, u meni se nešto lomi. Neželjeno dijete je oštećeno u korijenu svoga bića. Učenik koji ne osjeća da ga učitelj prihvaća, neće učiti. Čovjek koji ne osjeća da ga kolege na poslu prihvaćaju, trpjet će od čira na želucu i kod kuće će biti dosadan.

Mnoge životne povijesti zatvorenika pokazuju da su u nekoj točki svoga životnog puta upali u zabludu, jer nije bilo nikoga tko bi ih stvarno prihvatio.

Biti prihvaćen znači da mi ljudi, s kojima živim, daju osjećaj pouzdanja u sebe, daju mi osjetiti da sam vrijedan u samome sebi... Ako je osoba cijenjena radi onoga što čini, nije nezamjenjiva. Drugi može vršiti isti posao možda i bolje. Ali ako je osoba ljubljena radi toga što ona jest, tada je ona nezamjenjiva osobnost.

Kada nisam prihvaćen, nisam nitko, ne mogu doći do punine. Sretna je osoba koja je prihvaćena, jer može rasti... Izrazimo to negativno: prihvaćanje uključuje da nijednoj osobi nikada ne dadnem do znanja da ništa ne vrijedi. Ne prihvatiti nešto kod neke osobe jednako je: ubiti je, učiniti je neproduktivnom... Od Boga sam prihvaćen upravo takav kakav jesam, a ne kakav bih trebao biti.

NE DOPUSTITE DA VAS ODBACE

Mnogo puta se susretamo sa starijim osobama u mirovini koje se u zadnjoj etapi svoga života osjećaju nekako izgubljene. Nisu zadovoljne sadašnjim stanjem, jer im dani koji prolaze izgledaju izgubljeni i ne mogu se pomiriti da ih drugi promatraju kao beskorisna stvorenja koja više nikome ne služe. Kako, dakle, osmisliti predvečerje svoga života? Dr Paul Tournier, koji je i sam u dubokoj starosti, daje izvrsne savjete svojim vršnjacima.

— Želim od srca progovoriti vama, svojim vršnjacima. Na nama starima ostaje da izgradimo svoj život — vrijedan, interesantan, poštovanja dostojan život, i da tako u mladima probudimo nadu u lijepu starost. Na nama je da dokažemo kako se može živjeti život drukčiji od profesionalnog života — a ipak plodonosan i sretan život...

Toliko ste se godina tužili na opterećenost i da nemate dovoljno vremena. A

što radite sada, kada imate vremena? Osjećate se odbačeni! Ali ne puštate li da vas drugi odveć lako odbace? Niste li donekle sami krivi što vas odbacuju zbog vaše pasivnosti?... Pozivam vas da budete ambiciozniji...

U svima vama leži mnogo više duševnih snaga nego što slutite. Čujte što još piše Gilles Lambert: »Ljudi koji su prevalili šezdesetu najbolji su rezervoar talenata i energije u naciji!«

Ne sumnjajte u sebe. Nije važno da se istaknete, nego da se usudite. Ne recite, da vas ova ili ona aktivnost ne može interesirati, dok se u njoj niste okušali. Sve može postati interesantno — ako samo poslu pristupimo s nešto ustrajnosti. Vidjet ćete, iskustvo odlučuje... Osjetit ćete malo-pomalo što vas najviše privlači.

Strah od neuspjeha — za mnoge je najveća smetnja u njihovu razvoju. Strah ih sputava da bilo što poduzmu. I kako ništa ne pokušavaju, lišavaju se, dakako, i svake mogućnosti uspjeha, koji bi ih možda izliječio od njihovih sumnja. Nije, uostalom, nimalo strašno ako baš odmah u pothvatu ne uspijemo. Strašno je, naprotiv, odreći se i okameniti se u sve praznijem životu... — (Učimo starjeti)

»Oj Đakovo, izvoru ljepote, u tebi se naužismo dobrote!«

Ove stihove nije izgovorio priznati stihotvorac, već su izišli iz srca predsjednika Stalnog odbora Katehetske ljetne škole dr Milana Šimunovića. To je izraz raspoloženja što smo ga dobili i proživjeli tijekom održavanja naše Škole u Đakovu. Ono je pak svoj vrhunac doseglo na završnoj rekreativnoj večeri u holu novog doma za stare svećenike u Đakovu.

Trebalo je ostati do kraja, pa da se doživi cjelokupni dojem i zaokruži bogata slika o Đakovu, njegovoj Školi, one Bogom nadahnute i tihom radošću ispunjene završne diskusije i plenuma u veličanstvenom hramu Strossmayerove katedrale, te razigrane večeri pune nostalgije plodne slavonske ravni. Trebalo je sve to doživjeti, pa da se ode u novu katehetsku godinu s mnogo više žara, iskustva i bogatstva.

Kad smo iz mračnog dvorišta uronili u svjetlost dvorane okićene ćilimima, kukuruzom, slamom, bundevama, suncokretima, činilo nam se kao da smo zagazili u Slavoniju »u malom«.

Pod motom »Slavonijo, izvoru ljepote« dr Nikola Dogan nas je biranim riječima uvodio u tajne slavonske ljepote. Ljepota ima milijune oblika koji se nikada ne iscrpljuju u svojim bogatstvima.

Tamburaški orkestar sestara sv. Križa iz Đakova pod vodstvom gospodina Filipovića nije bio, doduše, u slavonskim suknjama niti okićen dukatima, ali je svirao prave slavonske melodije, široke i ritmičke kao i slavonski horizonti.

ĐAKOVO JE SRCE SLAVONIJE, A KATEDRALA — KOJA ĆE 1982. PROSLAVITI SVOJU STOGODIŠNJICU — SRCE JE ĐAKOVA I PONOS LIJEPE NAŠE DOMOVINE

»Pjevat će Slavonija« u solo izvedbi župnika Vinka Brezovara kao nastavak recitala »Lijepa si, zemljo slavonska« Tadije Pranjića, župnika iz Županje II. (Zvonko Pažin) napravila je onaj pravi »štimung« kojim smo s uživanjem pratili duhovnu i skladnu izvedbu zbora sestara sv. Križa pod ravnanjem s. Svjetlane Paljušević, pjesme o raspjevanom cvrčku, tom nostalgičnom simbolu slavonskih žitnih polja, i one o ciganskoj guski, koja će nam ostati u uhu i pameti po svom blagom humoru i dosjetljivoj melodiji.

Može li Slavonija bez svojih poskočica i kola? Djevojke iz đakovačke gimnazije izašle su na prostor za ples i u razigranim notama orkestra č. sestara sv. Križa pokazale su nam i bogatstvo slavonske ritmike, karakter slavonske pjesme i ljepotu slavonske nošnje.

Bili smo u Đakovu, središtu Slavonije, sakupljeni sa svih prostora naše lijepe domovine, i s ove večeri otišli smo bogatiji za još jednu spoznaju. U našu katehetsku torbu stavili smo, kako reče sestra Bogdana, još jedan kamenčić: Slavoniju našu hrvatsku i katoličku, drevnu i sadašnju. Pa ćemo je nositi u Istru i Dubrovnik, Bosnu i Međimurje, Zagreb i Hercegovinu, i šta ti ja znam kamo sve?!

Tonči TRSTENJAK

Jubilejsko hodočašće grada Zagreba

Općina kraljevskog slobodnog grada Zagreba učinila je 1731. godine zavjet da će građani u drugu nedjelju mjeseca srpnja svake godine hodočastiti u slavno prošteništе Majke Božje Bistričke.

Odonda do danas već se kroz 250 godina iz Zagreba kreću veličanstvene procesije i skupine prema tom dragom Svetištu. Taj niz nije bio prekinut ni u najtežim ratnim i poratnim vremenima.

»OBRANA«

Najcrnije od svih vjekova naše povijesti bilo je 16. stoljeće. Ali ni kasniji vjekovi nisu bili nipošto svijetli. Od 1684. do 1815. hrvatske su zemlje živjele uz male prekide u neprestanom ratovanju. Od onih 130 godina bilo ih je oko 80 ratnih.

U narodu je vladala bijeda i nevolja. Udaralo ga je svako moralno, ekonomsko i socijalno zlo. Dobri svijet vapio je za pomoći neba, kad je nije bilo na zemlji. U to vrijeme Hrvati su nalazili u Mariji Bistrici mjesto gdje su mogli dati najviše oduška svojim nevoljama i suzama. Narod je instiktivno osjetio istinitost riječi sv. Bernarda, koju je župnik Berka napisao u predgovoru svoje knjige »Kinč osebujni«: »Već bi se odavna zemlja i nebo srušili, kada ih ne bi Marija svojim molitvama održala.«

SABOR

U cijelom hrvatskom narodu puče slava maloga mjesta Bistrice i njegove crkve kad je Hrvatski sabor u Zagrebu, na zasjedanju od 20. listopada i daljnjih dana 1710. godine — stvorio zaključak »da će podići u crkvi Blažene Djevice Marije u Bistrici dostojan veliki oltar, i to drvene radnje s pozlatom i slikama«.

Još jedanput se Hrvatski sabor svratio na potrebe bistričke crkve i mjeseca svibnja 1721. godine donio zaključak da se cesta preko Kobiljaka (današnji Laz), radi lakšeg pristupa bistričkih hodočasnika iz Posavine u Zagorje, javnim radom popravi i uredi, te je u tu svrhu propisao na svaku glavu pet dana nadnice i podvoza.

POSVETA CRKVE

Poslije Hrvatskog sabora nalazila je bistrička crkva sve više dobročinitelja. Zagrebački biskup Đuro Branjug obavio je na svečani način posvetu uređene crkve 13. srpnja 1731. Bilo je to na drugu nedjelju mjeseca srpnja, u isti nedjeljni dan kad se 1684. dogodilo prvo čudo pred čudotvornim kipom.

Od onoga dana vrši se na dan crkvenog posvećenja veliko proštenje u Bistrici. Općina grada Zagreba izabrala je tu značajnu nedjelju za izvršenje zagrebačkog zavjetnog hodočašća.

SRCE NARODA

Što je Poljaku Majka Božja Čenstohovska, Francuzu Majka Božja Lurdska, Talijanu Majka Božja Loretska, to je nama crkva u M. Bistrici: sveto mjesto gdje se vječno viju put nebesa svijetli i žarki osjećaji i molitve iz pobožnih srdaca hodočasnika.

Hrvatski pjesnik Jeronim Korner istinski i duboko je iskazao osjećaje cijelog našega naroda kad je napisao ove stihove Majci Božjoj Bistričkoj:

»Kraljice moćna, Raskoši Sjaja,
Skromni su Tvoji kraljevski dvori,
al' u njima zvoni pjesma bez kraja
i srce cijeloga naroda gori!«

Izišao je DŽEPNI KALENDARIĆ za 1981. godinu.

Opis zagrebačkog hodočašća u Mariju Bistricu.

Slika Marije Bistrice u 4 boje. Cijena je 8 d uz uobičajeni popust. Naručuje se na adresu: Marijan Šajnović — Palmotičeva 31 — 41001 Zagreb, pp. 699.

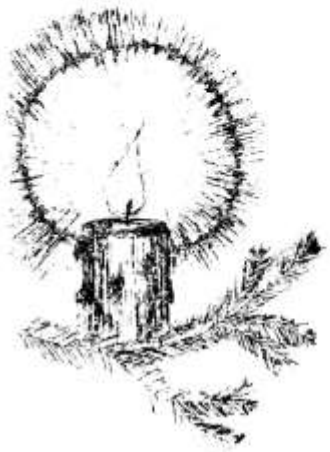

SRETAN BOŽIĆ I NOVU GODINU

PRIJATELJIMA,
PRETPLATNICIMA,
ŠIRITELJIMA
I DOBROČINITELJIMA
GLASNIKA ŽELE
UREDNIŠTVO I UPRAVA

Nebrojeno ćemo puta tijekom slijedećih dana jedni drugima zaželjeti SRETAN BOŽIĆ! Mnogo više negoli neka svečanost darivanja, Božić je upravo blagdan žarkih priželjkivanja. Zašto?

Možda naslućujemo da je Božić više negoli ono što mi od njega možemo stvoriti, Božić je sam za sebe dar, stoga mi sami sebe ne možemo podariti. Ali ima tko nam je ovaj dar priredio i uvijek nam ga sprema.

Utjelovljenje Boga još nije svršeno. Ono se još proslijeđuje. I posvuda tamo gdje mi danas pokušavamo dobrotu i Božje prijateljstvo prema čovjeku, koje nam se objavilo u Isusu, učiniti u našem vremenu vidljivim. Svuda tamo Božić se događa iznova. Tamo se nastavlja utjelovljenje Boga. Tamo Bog postaje čovjekom.

Marijan KOVAČ

Mladić sam, student, laik. Odmalena sam odgajan u vjeri, naravno, onako kako su mi to mogli moji roditelji, obični seoski ljudi, pružiti. Danas se smatram vjernikom. Ali kao mlad čovjek suočen s vjerom u sadašnjosti, posebno mnogo razmišljam o mnogim vjerskim pitanjima. Moram priznati da sam se putem tih razmišljanja dublje učvrstio u nekim vjerskim postavkama, ali da se u mnogima kolebam, sumnjam, pa čak imam i oprečna mišljenja. Posebno se dvoumim oko formalnih pitanja crkvene organizacije, njenih propisa, za koje smatram da nije bitno da budu baš takvi kakvi jesu, da mogu biti i drukčiji, a da to ne bi utjecalo na bit vjere.

Jedan takav problem je odredba o celibatu svećenika, oko koje se mnogi spore. Odgovorite mi, kakvoga ona ima smisla, odnosno kakvu funkciju. Zar bi na bit vjere utjecalo da je to pitanje drukčije riješeno? Još više, da li je ta odredba u skladu s temeljnim postavkama vjere, s božanskim prirodnim redom stvari, od Boga danim prirodnim zakonima? Nije li ona protiv njih? Funkcija ženidbe, braka, je formiranje obitelji, rađanje i odgoj djece. A jedna od zadaća svećenika je odgoj i briga o obiteljima. Zar svećenici ne bi taj zadatak mogli još bolje obavljati tako da i oni imaju svoje obitelji, čak da primjerom pokažu uzornu obitelj? Ne krše li time Božji zakon? Ta Bog je stvorio obitelj, ona je njegova zamisao, zapovijed, elementarna čestica čovječjeg života. Kakvog ima smisla izuzimati nekog čovjeka od Bogom danih prirodnih zamisli, pa bio taj čovjek svećenik ili netko drugi? U čemu je, dakle, bit celibata?

Tomislav

Zašto celibat za svećenike?

Piše: Ivan FUČEK

Tomislave, budući da se smatraš vjernikom, i to jesi, razgovor s tobom neće mi biti pretežak, mada je tvoje pitanje veoma ozbiljno i stvarno. Kao uvod napominjem: — Samo vjernik može *razumjeti Kristovu preporuku* savršene i trajne uzdržljivosti radi kraljevstva nebeskog (usp. Mt 19, 12).

Kažeš, da si se u »nekim vjerskim postavkama« razmišljajući učvrstio, u drugima da kolebaš, sumnjaš, imaš oprečna mišljenja. Dozvoli, da napomenem trostruku razliku, važnu za svakog vjernika: jedno su vjerske **istine,** sadržane u vjerovanju: drugo je **tumačenje** tih istina po Crkvi (svečano, službeno, poluslužbeno), po teolozima, propovjednicima, katehetama; treće je crkvena **disciplina:** ono što spada na život i organizacioni vid crkvene zajednice. Tebi je sada problem iz ovog trećeg područja: «propisi» koji, kad bi bili i drukčiji, »to ne bi utjecalo na bit vjere«. Naravno, veoma je malo propisa, koji utječu na »bit vjere«, na npr. da formula krštenja bude trinitarna (»ja te krstim u Ime Oca i Sina i Duha Svetoga«) a ne neka druga. Odredba o celibatu ne spada na bit vjere, dapače ni na bit svećeništva.

Drugi vatikanski sabor jasno kaže: »Svećeništvo, doduše, po svojoj naravi ne zahtijeva suzdržljivost, kao što se to vidi iz prakse rane Crkve i iz tradicije istočnih Crkava, gdje osim onih koji po milosnom daru zajedno sa svim biskupima odabiru *da će obdržavati celibat,* ima također i vrlo zaslužnih oženjenih svećenika« (PO 16). Znači, na bit vjere, čak ni na bit svećeništva ne bi ut-

jecalo da sutra Crkva drukčije odredi. Drugo je, naime, sama Kristova preporuka savršene i trajne uzdržljivosti, koja je u svim Crkvama bila uvijek u visokoj cijeni (monaštvo, djevice) drugo je odredba katoličke Crkve o celibatu za svoje svećenike.

Zanimljivo je da ni suvremeni pape, ni biskupske rimske sinode, čak ni Drugi vatikanski sabor nisu smatrali uputnim mijenjati istu odredbu. Sabor smatra da »celibat mnogostruko pristaje svećeništvu« (PO 16), i donosi razloge: — jer je svećenik u službi »novog čovještva« što ga Krist podiže u svijetu; — jer to novo čovještvo ne proizlazi iz tijela i krvi, nego »od Boga«; — jer se tako svećenici »posvećuju Kristu na nov i odličan način«; — jer lakše uz Krista pristaju »nepodijeljenim srcem«; — jer se tako u Kristu i po njemu »slobodnije predaju službi Bogu i ljudima«; — jer na taj način »slobodnije služe njegovu kraljevstvu i djelu preporađanja« u milosti; — jer su na taj način »sposobniji da prime u većoj mjeri očinstvo u Kristu«; — jer time »svjedoče pred ljudima da se žele nepodijeljeno posvetiti povjerenoj im službi«; — jer tako »dozivaju u pamet onu Bogom ustanovljenu ženidbu koja će se potpuno očitovati u budućem životu, po kojoj Crkva ima jednog Zaručnika — Krista«; — jer, napokon, svećenici po celibatu »postaju živi znak onog budućeg uvijeta koji je po vjeri i po ljubavi već prisutan, u kojem se sinovi uskrsnuća neće ženiti niti udavati« (PO 16).

Zbog tih nekih važnih razloga katolička se Crkva i danas odlučuje radije za celibat svojih svećenika. Sabor kaže izričito: »Celibat koji se s ovih razloga, zasnovanih na tajni Krista i njegova poslanja, svećenicima isprva preporučivao, bio je u Latinskoj Crkvi kasnije svima koji su imali primiti sveti red zakonom nametnut. Ovaj Sveti Sabor odobrava i potvrđuje to zakonodavstvo što se tiče onih koji su predviđeni za prezbiterat. Pouzdaje se da će Otac obilato u Duhu dati dar celibata, koji tako pristaje novozavjetnom svećeništvu, samo ako oni koji su po sakramentu reda dionici Kristova svećeništva, pa i cijela Crkva, budu taj dar ponizno i usrdno tražili«. (PO 16).

U ovim tekstovima Sabora jasna je funkcija svećeničkog celibata i misao Crkve da je bolje imati svećenike koji žive u celibatu, štoviše, da time daju veći primjer, ne samo obiteljima, nego svim ljudima, svjedočeći eshatološke vrijednosti. Prirodna i božanska uredba obiteljskog života je velika vrijednost već po sebi, ali čovjek se uvijek može odreći neke vrijednosti zato de prigrli drugu vrijednost motiviran visokim idealima. To nije protiv, nego je u skladu i s prirodnim zakonom i Evandeljem. Katolički klerik, kad se odlučuje za celibat radi kraljevstva nebeskoga i zatraži ređenje od svoga biskupa, sigurno je mnogo razmišljao prije tog koraka. Taj korak je slobodno učinio — ničim ni od koga natjeran. Crkva pita ređenike da li »slobodno« prihvaćaju obveze.

Biskupska sinoda (1980) u svojoj 11. propoziciji ovako uči: »Djevičanstvo i celibat radi kraljevstva Božjeg teologiji braka ne samo da ne proturječi, nego je pretpostavlja i potvrđuje. Brak i djevičanstvo su dva načina izražavanja iste mističke stvarnosti **saveza** Boga s njegovim narodom. Tamo gdje se bračna vjernost ne poštuje, tamo ni djevičanstvo ne može postojati. Tamo gdje se seksualnost ne promatra kao veliki dar, dan od Stvoritelja čovjeku, tamo nema ni smisla da se čovjek odriče njegove upotrebe radi kraljevstva Božjega.«

Potom Sinoda donosi duboki teološki razlog: »U djevičanstvu čovjek i tjelesno očekuje brak Krista s Crkvom, darujući sebe posvema Crkvi, kao što joj se Krist dariva, tj. prema mjeri križa i već u tijelu anticipirajući život budućeg vijeka uskrsnuća. Istinitost ove nade svjedoči cijelom svojom egzistencijom, ispovijeda Kristovu zaručničku ljubav i time sveto otajstvo braka naviješta i brani. U svojoj fizičkoj neplodnosti duhovno je plodan (usp. Iz 54,1; Gal 4, 27), otac ili majka mnogih (usp. Mt 10, 29 sl), pa time mnogo pridonosi da se dobro obnovi obiteljski život«. Time je ukratko, ali lijepo objašnjena i bit celibata.

nova generacija

Piše: Franjo BALOG

»OJ MLADOSTI MOJA...

Pišem ti pisma jer te volim i želim lijepu, sretnu budućnost!
I još nešto: topli počinak na Božjem Srcu u vječnosti...

Samo ja... ili..?

»... Ili ti se već dogodilo, da si stajao na širokoj poljani. Promatraš let kukaca, ptica u slobodnim prostorima svemira... i, ako još znaš misliti (u što ne sumnjam), premjestiš se s noge na nogu i, kao na tanjuru, javi se pitanje: Zašto ljudi žure, kukci i ptice lete...!«

MA KAMO ŽURE?

Poželio si društvo, nekamo poći, nekoga pronaći, s kim ćeš pročavrljati ili, što se ono kaže, dotući vrijeme, jer ne znaš što bi radio kod kuće s drugima ili sam sa sobom. Treba pronaći prijatelje ili prijateljice, da se sjedne bilo gdje u hladovinu i lupa i lupeta o svemu i svačemu. Nije važno, govoriš sam sebi.

Otvaraš kućna vrata, izlaziš i mimo pođeš ulicom. No nisi sam. Tu je mnoštvo koje ne poštuje tvoje lijeno kretanje, gledanje i zagledanje na sve strane. Svi oni žure, guraju te, čas lijevo, čas desno, i u tom gurkanju doživljavaš da te netko i bijesno pogleda, ponekad te od udarca laktom zabole rebra ili žulj na nozi kog je pronašla noga nepoznanika uz povik »pardon«.

Gledajući sve to, hvata te još veća nervoza nego kod kuće i začuđeno pitaš sam sebe: ... »ma kamo žure ti ljudi?«

ZBOG ŽELUCA

Ili ti se već dogodilo, da si stajao na širokoj poljani. Promatraš let kukaca, ptica u slobodnim prostorima svemira, a istovremeno slušaš iz daljine ćurlik galeba (ako si bio na moru i stajao na obali) što raširenih krila nadliježu more, i ako još znadeš misliti (u što ne sumnjam), premjestiš se s noge na nogu i, kao na tanjuru, javi ti se pitanje: »... zašto ljudi žure, kukci i ptice lete, galeb zuri u širinu i dubinu mora...?« Znaš zašto?

Malo smiješno, ali istina lebdi s odgovorom u zraku: zbog želuca! Naravno da ćeš na to pomisliti i reći barem u sebi — glup zaključak! U prvi čas tako tebi to izgleda, no samo polako s takvim zaključcima. Radije, uhvatimo se za ruke kao djeca koja se vole i podimo na ulice tvoga grada, mjesta. Upitajmo prvog, drugog, desetog, stotog od prolaznika koji idu, žure. Samo jedno pitanje: »... kamo žurite?«

»OJ MLADOSTI MOJA...!« ČITAJ S POVJERENJEM PORUKE U OBLIKU PISMA, KOJE ĆE TI TIJEKOM OVE GODINE SLATI SVOJ VELIKI PRIJATELJ IZ MEĐIMURJA

Koliko li odgovora: u tvornicu, ured, vinograd, maslinik. A kako malo njih odgovara: u crkvu! Pitati dalje bilo bi besmisleno, kad nam je sve poznato po onoj narodnoj — »trbuhom za kruhom«.

Pa i oni, što žure u trgovinu ili na tržnicu, žure zbog želuca koji diže revoluciju u nutrini i bunit će se dok ga ne napune, da se smiri i njegovo cviljenje i škripa koja se prenosi na crijeva. I dok tako razmišljaš, najednom te prekine kao neki povik i jauk, što li? Ti se ogledaš ali nuo — tu sam, misli na mene!

To je, eto, prava misao koja nas vodi dalje: u gradove, sela, pokrajine, kontinente. Svuda isto: misao na želudac. Hraniti, trpati, smirivati. Nezasitna zvijer u čovjeku. Kako pohlepna. Koliki ga pretvoriše u »božanstvo«, prinose mu žrtve krađući drugima zasluženo, spremajući sebi. Nema tu dioničkih društava da se dobitak dijeli, već samo ja i moj želudac. Ja i moja korist. Ja i moja sigurna budućnost! A unutra, u tom

MISA JE SVRŠILA. IDITE U MIRU! SKUPINA NAŠIH LJUDI KOJI SE NALAZE U ULMU, U DALEKOJ NJEMAČKOJ. MNOGI OTIDOSE ONAMO ZBOG STANDARDA, A MNOGI DA UISTINU OMOGUĆE ŽIVOT BRATU ČOVJEKU...

kraj tebe nitko ne stoji, iz daljine zove u pomoć. Svi samo idu, idu, i dok mnoštvo prolazi, najednom ti se kao pod nekim bljeskom pamet razbistri, te sa smiješkom šapneš sam sebi: ...»pa to je moj želudac...!«

JA I MOJA KORIST

Evo nas na kolosjeku koji smo tražili. Na kolosjeku života, i uz ostalo na njem »tvoj želudac«. Do sada možda nisi ni mislio da ga imaš, jer te nije nikad zabolio, kako bi ti svojom boli dovikmalenom zatvorenom prostoru niču otrovne gljive!

POMOĆ STIŽE

Piše se, govori, održavaju sastanci stručnjaka svijeta, čini golema propaganda za gladne kosture roditelja, za isušena tjelešca djece što u zagrljaju gladi prelaze na tračnice smrti, ali od svega ništa: ispisani papiri ili mrvice što pojačavaju bol odlaska zauvijek.

A u isto vrijeme diljem zemlje slavlja, šalju divno nakićene vijesti sažaljenja nad tuđom bijedom, nad nepravdom, skraćenicom — »pomoć stiže«! A kad ona i stigne, zadnja nada zadnjim daškom gasi svijeću života. Svijeću milijuna u grču. Poručitelji »pomoći«, oni bogati (jer sirotinja jedino ima razumijevanja za sirotinju!), ne osjetiše u taj čas ili časove, da im nekakve životinje plaze crijevima koje će dovršiti i njihov život, a razbubnjani ukop popratiti glazbom kletve, koja je dotada poput magle visjela u zraku, da se spusti na zemlju kad započne svečani ukop prezasićenih... Glazba kletve koja će pasti i na one koji proširena želuca dođoše na ukop sakupljača otpadaka.

Možda si se na to pobunio? A možda i nisi. Tim gore! Znak je to da i ti misliš već sada, u mladosti na »tvoj želudac«. Škola, svršetak, namještenje i tada radost pod krilima vesele stare pjesme: ...»sviraj tango, cigane moj...«

BRATU ŽIVOT ZASLADI!

Da vjerujem? Da izgubim nadu, povjerenje u tvoju mladost, u svu mladost svijeta? U mladost koja želi stvarati nešto veće, kako bi ostavila svoj rez na ploči života...? Ne, ne... Već te vidim kako se mrštiš na moja pitanja i kao da želiš viknuti pod nebesa:

... »Slažem se s tobom! Ne, želudac nije cilj moga života! Želim biti plemenit, i ne misliti samo na sebe, već biti prijatelj svima. Biti im ne samo desna ruka u životnim tegobama, neimaštini, nego svoje mlade ruke stisnuti s njihovima, da zajednički stvaramo na zemlji dobro i ljepo!«

Mili Bože, kud sam zašo?

Kad sam se vraćao s godišnjeg odmora, u kupeu vlaka pridružio mi se jedan stranac — novinar iz Belgije. Pošto smo izmijenili nekoliko riječi, počeo mi se žaliti kako je svoj godišnji odmor proveo više nego loše, te da odlazi kući s neugodnim dojmovima unatoč prekrasnim krajolicima, pejsažima, lijepom i toplom moru, divnim brežuljcima i gorama. Evo na što se taj stranac požalio!

— Puno puta sam čuo od svojih zemljaka za lijepu zemlju, koja nastoji pružiti ugodan odmor i razonodu svakome koji to želi. O njoj se često pisalo u našoj štampi. Čak su neki njezini dijelovi prikazani i na televiziji. Rečeno je da je ona najslobodnija i najliberalnija zemlja na svijetu, te da u njoj nema nikakvih nasilja. Da je politički vrlo stabilna i da u nacionalnom pogledu u njoj vlada sloga i podnošljivost. Sve u svemu, prikazana je kao najidealnija zemlja, u kojoj teče med i mlijeko. Zbilja sam kasnije ustanovio da je sve to istina, ali me razočarala etika mnogih njezinih ljudi.

Budući da sam je htio dobro upoznati, odlučio sam najprije malo naučiti jezik. Kad sam ga donekle svladao, krenuo sam na put, da u njoj provedem svoj godišnji odmor. Od svojih zemljaka saznao sam, da je u njoj sve jeftino. Naoružan informacijama, prospektima i donekle poznavanjem jezika, bezbrižno sam krenuo vlakom prema njoj.

Pošto je vlak prešao njezinu granicu, doprlo mi je do ušiju nešto vrlo neukusno, a što me je iznenadilo. Kraj moga kupea zaustavila su se dva čovjeka i počeli razgovarati, čiji se razgovor sastojao od psovki. Jedan od njih neprekidno je psovao Boga, Isusa, Majku Božju... Ali ni onaj drugi baš nije puno zaostajao za njim. Ponašali su se upravo tako kao da su sami i kao da ih nitko drugi ne čuje. I nehotice sam pomislio: Kamo sam ja to došao?

Iako sam se zbog te pojave uznemirio, nastojao sam je brzo zaboraviti. Mislio sam da je propust ove dvojice bio slučajan, ali sam se prevario. U jednom mjestu, gdje se vlak zaustavio, u moj kupe ušla su dva mladića, čija me prostota i psovke Boga, Isusa i Marije, otjerali iz mog kupea u susjedni, u kome su sjedile dvije mlade žene. Pušile su i glasno razgovarale. Zapravo to nije bio razgovor, već psovka, jer im je svaka druga riječ bila: Boga ti! Da te Bog! Majke ti Božje i slično. Pa što je ovo? — promrmljam kao za sebe. Obje su me mlade žene samo pogledale, a onda nastavile ružnim razgovorom, kao da mene tamo nije bilo. Meni više ništa nije preostalo, nego da otiđem na hodnik i da u njemu prostojim do kraja svoga puta. Ali ni u njemu nije bilo mira! Iz susjednog kupea neprekidno mi je dopirao do ušiju glas nekog muškarca, koji se nije razlikovao od ostalih, koje sam do sada spomenuo.

Potražio sam smještaj u jednom privatnom pansionu, koji mi se na prvi pogled činio čistim i ugodnim, ali sam se i tu razočarao. Čuo sam domaćina kako svojoj ženi psuje »da joj Isus mater«. Odmah sam pomislio: u toj kući neću ostati.

Pod neugodnim dojmom otišao sam na kupanje. Odabrao sam bivše pristanište, koje se nalazilo u neposrednoj blizini moga stana. Toga časa na njemu nije bilo nikoga pa sam mislio da ću se tu mirno kupati i sunčati. Ali ta mirnoća nije potrajala dugo. Kao neki uragan na rivu je došla skupina mladića u dobi od 13 do 15 godina. Prvi od njih, koji je skakao u vodu, opsovao je Isusa, a onda odmah iza njega drugi Boga.

Sutradan sam odlučio otići na glavnu plažu, iako sam znao da će na njoj biti gužva, jer se na njoj mnogi kupaju. Htio sam se smjestiti kraj dva mlada bračna para i njihove dvoje djece. Gospođe su se sunčale, gospoda su diskutirala o košarci, dok su se djeca kraj njih u pijesku igrala. Poveselio sam se da će tu biti mira. Još nisam dobro ni prostro ležaljku na kojoj sam se trebao sunčati, kadli čujem kako jedan od gospode psuje: »da im Isus mater. Zar nisi vidio, kako su loše igrali?« Kao za sebe rekao sam tako glasno da su me mogli čuti:

— I odavde moram bježati!

— Zašto? — upita me jedna od gospođa.

— Zato, gospođo, jer je ovaj gospodin, koji je možda

vaš muž, opsovao moga Oca. Opsovao je onoga koji je za njega i za mene prolio svoju krv. Psuje pred svojim vlastitim djetetom, koje će to sutra isto činiti onako kao što sam jučer čuo psovati djecu na pristaništu. Siguran sam da su to oni naučili od svojih očeva i majki, pa i onih još starijih. Eto, to me tjera odavle.

Na to moje negodovanje obojica muževa mrko su me pogledali, a jedna od plavuša mi je na to rekla: — Danas vam je to, gospodine, glupi običaj. Moglo bi se i bez toga. Danas vam svi psuju: muško, žensko, staro i mlado...

— Paklenski vam je to običaj, gospođo — odgovorio sam joj ljutito i uzeo svoj prostirač s namjerom da potražim drugo mjesto. Iza sebe sam čuo jednoga od njih kako kaže:

— To je sigurno neki pop!

— Ne! — okrenuo sam se. — Nisam pop! Ako već hoćete znati, ja sam novinar iz Belgije. Bolje bi bilo da ne razumijem vaš lijepi jezik, koji prljate i iskrivljujete svojim psovkama.

Slijedećeg jutra otputovao sam u grad koji se nalazi u neposrednoj blizini toga mjesta. Pošto sam ušao u autobus pun putnika, zadržao sam se kod vratiju, kako bih kasnije lakše mogao izaći na drugoj stanici. Neposredno iza mene u autobus su ušla još dva mlada čovjeka, koji su sigurno u razmaku od samo jedne stanice nalzmjence opsovali oko pedeset puta Boga, Isusa i Mariju. Možete misliti kako mi je bilo slušati te užasne psovke, a nisam mogao izići van ili prijeći na drugu stranu autobusa zbog gužve. Vrhunac svega bio je kad je jedan od njih opsovao mater jednom mladiću zato što ga je upozorio da se pomakne s vrata, kako bi mogao izaći. Upozorio sam ga:

— Što vam je barem njegova mater kriva, ako vam je kriv Bog, Isus i Marija, koje neprestano psujete ovdje na javnom mjestu? Pa zar vi ne vidite da se i mi nalazimo u autobusu? Zar smo mi dužni slušati taj vaš pakleni govor?

Možda mislite da su se postidjeli? Ni govora! Bijesno su me napali psovkama, da se to mene ništa ne tiče. Jedan mi je rekao da sam sigurno bogomoljac, i ako me psovka smeta, neka izađem van.

Skoro sam vam zaboravio reći. Jučer sam na večer gledao na vašoj televiziji neku dramu, u kojoj su akteri psovali Boga i govorili kojekakve prostote. Da li se takav program češće daje na televiziji?

— Ma, nemojte me ni pitati — odgovorio sam... ne samo na televiziji. Takvo nešto možete čuti i na radiju, pa i čitati u štampi. Nema tomo dugo, kada je jedan naš omladinski list napisao za Isusa da je zavodnik maloljetnica u kampu, i još mnogo toga, o čemu nema smisla pisati.

Na povratku kući — nastavio je novinar — zaustavio sam se u jednom velegradu koji sam htio vidjeti iz posebnih razloga. I tu se na isti način ponavljalo sve ono o čemu sam vam već rekao.

Ipak me među ostalim u tom gradu ozlojedio, a onda osvježio, ugodan događaj. Bilo je to u tramvaju. Na jednoj stanici u gradu ušao je u tramvaj mlad čovjek i opsovao vozaču Krv Isusovu zato što mu je htio spriječiti ulazak na prednja vrata. Na tu hulu vozač je zaustavio tramvaj, otvorio prednja vrata i primio hulitelja za rame, te mu strogo zapovjedio da napusti tramvaj riječima:

— Kako te nije stid pred nama psovati onu Krv koja se za tebe i za mene prolila na križu! Dok ti ne izađeš van, tramvaj neće krenuti!

Na protest i ostalih putnika u prilog vozača, hulitelj je s psovkom napustio tramvaj. Nakon toga, prišao sam vozaču da mu čestitam riječima:

— Kad bi bar svi tako činili! Možda bi se netko i postidio. Gospodine, ja vam čestitam!

I sada se vraćam kući s užasnim dojmovima o etici vaših ljudi. Za sve to vrijeme činilo mi se kao da sam se nalazio u nekoj paklenoj zemlji, dok za obećanu nema ni govora, jer su se med i mlijeko pomiješali s prokletstvom. Sjetio sam se vašeg cijenjenog pjesnika Petra Preradovića i njegove pjesme: »Mili Bože, kud sam zašo...?« Nešto slično doživio sam i ja. Moj se odmor zapravo sastojao od stalnog bježanja pred psovkama.

— Dragi prijatelju — rekao sam mu na rastanku — to je samo mali dio od onoga što ja moram slušati svaki dan svuda i na svakom mjestu.

Na rastanku mi je rekao: — Sigurno je da ovamo više neću doći! Kad bi mnogi poznavali vaš jezik, isto bi rekli: Mili Bože, kud sam (zašo?)

Stjepan KUŠAN, senior

liječenje alkoholizma u obitelji

Piše: Dr Ivan ZIRDUM

Susret supruge Anice s terapeutom Boškom

Jedna od velikih teškoća u mnogim našim obiteljima jest prisutnost alkoholizma. Kad jedan član obitelji oboli od alkoholizma, oboljeva na mnogostruki način cijela obitelj. To je smetnja naravnom i vjerskom odgoju djece. Djeca iz takvih obitelji mnogo su skonija da pođu lošim životnim putem.

Nastojat ćemo kroz razgovor terapeuta liječenih alkoholičara sa suprugom alkoholičara, s alkoholičarom, s članovima njegove obitelji i s osobama koje se liječe od te opake bolesti upoznati što je alkoholizam i kako se on liječi.

Anica: Gospod Boško, došla sam k vama da vam se potužim u svojoj velikoj nevolji.

Boško: Dobro došla! Izvoli, ispričaj sve po redu! Poznamo se, zar ne, od mladih dana.

Anica: Dugo već trpim, kukam, jadikujem i plačem, i nitko mi ne može pomoći.

Boško: Radi se o tvome mužu, zar ne?

Anica: Ta znate ga vi! Predobro ga pozna čitavo selo. Ja više ne mogu s njim na kraj, i gotovo! To se nikome ne može izreći što smo ja i moja djeca od njeg pretrpjeli. Nikako da se ostavi tog prokletog pića.

Boško: Otkad on zapravo pije?

Anica: A tko bi to znao? Kad smo se upoznali, ja to baš nisam primjećivala. Mislila sam, momak ko i drugi. Nekad malo više u društvu popije, proveseli se, i nije to ništa strašno.

Boško: Je li te tko već tada upozorio da je Stanko skloniji piću nego drugi momci?

Anica: Ta kakvi! A ne bih se ja na to ni obazirala. Šta sam ja onda znala kolika je to nesreća za ženu, ako joj čovjek previše pije. U mojoj kući toga nije bilo. I nisam znala što je pravo zlo u kući, dok se nisam udala.

DOK JE BIO MOMAK...

Boško: Možda tvoj muž i nije bio alkoholičar dok je bio momak, ali je pio sve više i više te se razvila ta bolest.

Anica: Znao je on i onda u društvu ponekad i više popiti. Mislila sam da je to tako i potrebno, da bude veseliji. Tako su i drugi govorili.

Boško: I kad si primijetila da se Stanko više ne može kontrolirati u piću?

Anica: Ubrzo čim smo se uzeli.

Boško: Kako se to kod njega pokazalo i razvijalo? Samo ispričaj! Znaš da se ja tim bavim i želim pomoći tako postradalim obiteljima.

Anica: Zato sam i došla k vama što ste vi tu školu završili i trsite se da izliječite sve alkoholičare u našem selu. Moj Stanko ne sluša ni mene ni djecu. Dajte vi nešto poduzmite.

Boško: Znači, opija se sve češće?

Anica: Već se ne zna ni kad je pravo trijezan. Kao da nije sasvim čist u glavi od te silne rakije.

PAKAO U KUĆI

Boško: Koliko imate djece?

Anica: Petero. Možeš si zamisliti što sam jadna pretrpila radi čovjeka pijanca. Kad sam zadnje dijete rodila, došao mi je i u rodilište pijan. Nisam znala što bih od stida i srama pred svijetom. A i djeca su svega prepatila. Samo da ih čujete!

Boško: Vjerujem ti, Anice! Nisi ti jedina u takvoj nezgodi.

Anica: Koliko puta sam s djecom morala bježati kroz prozor ispred njegova noža i potražiti prenoćište kod susjeda.

Boško: Da, djeca to strašno osjećaju i ponesu u svome pamćenju.

Anica: Kako i ne bi kad moraju bježati od svog rođenog oca. Moja Verica dobiva radi toga i živčane napadaje. Već je bila i u bolnici.

Boško: I što joj rekoše liječnici?

Anica: Kažu svi da mora imati mir i red u kući. Da je to najvažnije za njezino zdravlje. A kako će ga imati kad je kod kuće pakao?

U PODUZEĆU

Boško: A gdje Stanko radi?

Anica: U »Izgradnji«.

Boško: Da li su i u poduzeću primijetili da se Stanko opija?

Anica: Nisu sve do nedavno. Sad i oni ne znaju što će s njim. On galami na poslovođu da on još i više pije. Nekoliko puta ga je poslovođa potjerao s posla kući.

Boško: A što govori, kad je trijezan? Da li se s njim o tom porazgovoriš?

Anica: Govorim ja njemu, da on hoće slušati. Odbrusi mi kako on ne pije tuđe nego svoje, kako nas on sve kruhom hrani. Neki mu je dan i Verica prigovorila, i zamalo da nije dobila i batina. Čim mu tko što o tome kaže, on bi se odmah svađao i tukao.

PIJE NA VJERESIJU

Boško: A da li mnogo potrošl na piće?

Anica: Još pitate? Svaki dan se navraća u gostionicu i uzima piće na vjeresiju. Kad dobije plaću, treba to sve namiriti. Nekad ostavi više od pola svoje plaće za dug. I to što ostane, teškom mukom izvučem iz njegovih ruku da bih cijelu kuću uzdržavala kroz mjesec dana. A koliko toga treba svaki dan djeci za školu? Da se ja ne trsim kod kuće i ne idem po nadnicama, moja bi djeca pokraj njega bila najveća siročad.

Boško: A da li ti prigovara kad ideš nekamo raditi?

Anica: Dakako! Govori da sam nekog drugog našla, da sam nevjerna. Ljubomoran je. On dođe nekad u pola noći kući, i ako ga ne čekam budna s večerom na stolu, da vidite što mi svašta galami.

Boško: Onda ne da ni djeci spavati?

Anica: Da mi nije žao djece, ne bih ja njega čekala i večeru mu u pola noći pripravljala. Zamislite vi da ja moram s takvim čovjekom živjeti!

Isus ga pogleda i zavolje

Pod ovim motom odvijala se 9. Obiteljska ljetna škola u Zagrebu na Fratrovcu krajem kolovoza prošle godine.

Ove riječi Sv. pisma odnose se na bogatog mladića, koji je od svoje mladosti držao sve Božje zapovijedi. Vrlo lijepo odgovaraju temi i zadatku Obiteljske škole, koja je raspravljala o odgoju djeteta na prijelazu iz djetinje u mladenačku dob.

Tema je veoma zanimljiva, važna i korisna, pa nije čudo što se na tom skupu našao veliki broj obitelji, djece i mladih. Posebno nas je razveselila prisutnost našeg zagrebačkog nadbiskupa Franje Kuharića. Lijepo je rekao u svom uvodnom govoru:

— Sve što se događa u jednom uskom prostoru, odjekuje širom svijeta i postaje svjetski događaj!

A to je i želja Obiteljske ljetne škole da sve ono što se ondje radi nađe odjeka u dušama naših mladih, naših obitelji i cijelog naroda.

U skupinama i na plenumu pokazalo se da naše obitelji mole, i da pravo mole. Ne ližu samo obrazac za obrascem, nego doista razgovaraju s Bogom kao sa svojim Ocem, koji ih razumije. Molitva za mnoge naše roditelje nije samo monolog, nego dijalog, prijateljski razgovor s dragim Bićem za kojega znaju da ih ljubi.

Branimira

Uređuje: JURAJ ĐUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

DA DJECA SVE VIŠE UPOZNAJU I STJEČU NAVIKU DA ZA MISIJE DNEVNO MOLE I PRIKAZUJU SVOJ ŽIVOT.

Djeca i misije

Jedno od »Papinskih misijskih djela« jest i »Djelo sv. djetinjstva«. Svrha mu je da misijski odgaja kršćansku djecu, kako bi ona molitvama i darovima pomagala nekršćansku djecu. U svijetu se slavi dan »Djetinjstva« u siječnju, i ova je nakana u vezi s njime.

Naša nakana želi: da se kršćanska djeca sjete bezbrojne djece, svoje braće, u manje razvijenim prilikama, koja ne poznaju evanđelja te nemaju najosnovnijih potreba za život. Želimo, nadalje, da dožive Isusovu nauku: Svi imamo istoga Oca, dakle, svi smo braća. Zato nastojimo u djeci pobuditi zanimanje za misije i potaknuti ih da mole i prikazuju svoja dobra djela za širenje evanđelja, posebno za svoju malu braću širom svijeta.

Sv. Otac često ističe prvenstvo molitve za širenje i rast vjere. Tako i lani, prigodom međunarodne godine djeteta, (u pismu predsjedniku misijskog Djela sv. djetinjstva, nadbiskupu Lourdusamyju) ističe »povlašteno mjesto molitve djece« za misije. Usto treba djecu, veli Papa, odgajati misijski, upoznavati s činjenicama, naučiti ih da cijene kulturno i vjersko bogatstvo onih kojima žele pomoći.

Djeci trebaju govoriti o konkretnim potrebama njihove braće, tako da shvate potrebu i dužnost da mole za njih i da znaju konkretno za što mole. Npr., da postoji u tzv. Trećem svijetu više od 900 milijuna djece kao što su oni koji trpe jer nemaju najosnovnijih stvari za život, da znaju da su od dvije milijarde nedovoljno ishranjenih većina djeca kao što su oni; da stotine milijuna djece ne može u školu ni stjecati naobrazbu, da ih oko 800 milijuna nema mogućnosti da čuju nešto o Isusu.

Djeca koja su odgajana u misijskom duhu, veli Sv. Otac, »sposobna su da surađuju u radu za pravdu, solidarnost, mir, za napredak kraljevstva Božjega.« Pogotovo, kad jasno i zbiljski upoznaju životne uvjete i potrebe drugih. Svjedoči to poznati događaj s majkom Terezijom prigodom primanja Nobelove nagrade u Norveškoj. Kad se saznalo da se ona odriče službene gozbe predviđene njoj u čast, a da svotu, koja bi se tu potrošila, da želi pokloniti siromasima, upravo se djeca istakla skupljajući novčane priloge za njezino djelo.

Kršćanska djeca, zanimajući se za misije, izgrađuju ujedno i sebe. Tako se, naime razvija njihov ljudski, socijalni i kršćanski život, uvode se u život i osjećaj s Crkvom. Ujedno svojim zanimanjem za misije djeca evangeliziraju odrasle, koji su ponekad otvrdnuli za potrebe drugoga i za žrtvovanje za druge.

Ovaj mjesec, dakle, molimo i prikazujemo svoja djela na nakanu da se djeca zanimaju za misije i mole za njih. Odgajajmo ih da imaju široko srce za sav svijet. Iz toga će se poroditi molitva i žrtva djece za misije, pa i misijska zvanja.

Mato RUSAN

Božić u Liteti

Zamolili smo našu zambijsku misionarku sestru Emicu Verlić da nam opiše kako su proslavili prošlogodišnji Božić u bolnici Liteti, gdje je ona zaposlena. Rado se odazvala i napisala je ovaj prikaz što ga ovdje donosimo kao božićni prilog našoj misijskoj rubrici.

Evo nam ponovo blagdana neizmjerne ljubavi Očeve, blagdana najvećeg događaja ljudske povijesti, kad je Sin Božji uzeo na sebe našu ljudsku narav da nam se približi, kako bi mogao na vidljiv način prebivati među nama. Tom prilikom želim od srca u ime naše gubave braće i naših siromaha sretan i blagoslovljen Božić!

A sada ostavite na koji čas naše lijepe crkve s iskićenim jaslicama i iskićene sobe i pune stolove, pa pođimo u duhu malo u šikaru, da vidite kako smo mi lani proslavili Božić.

Na Badnjak popodne podijelili smo bolesnicima u našoj bolnici skromne darove. Svaki bolesnik dobio je pola kilograma šećera, paketić keksa, jedan toaletni sapun i voćni sok. Dječica su osim toga dobila i nekoliko bombona.

Brzo je došlo i četiri sata popodne, kad završavamo u bolnici posao, pa smo požurili kući. I ja sam imala još puno posla kod kuće. U šest sati navečer, kad se smračilo, narod se skupio u našoj bolničkoj crkvi: katolici, anglikanci i članovi Ujedinjene zambijske Crkve. Zajednički su čitali odlomke iz Svetoga pisma, molili i pjevali.

Ja sam se poslije svršenog posla zavukla u našu kućnu kapelicu i molila. Oko deset i po sati navečer izađem na dvorište i opazim da je crkva još otvorena. Zaključam kuću i odem da vidim tko je još tamo. Kad dođem u crkvu, vidim da skupina naših katolika započinje obred ponoćke, razumije se, bez svećenika. Upravo su otpjevali »Gospodine, smiluj se!«, a onda se u tihoj noći uz pratnju bubnjeva i uz pljesak zaorilo »Slava Bogu na visini«. Nakon toga slijedila su misna čitanja, ponoćno evanđelje i govor našeg predvoditelja. I dok je nakon toga govora narod pjevao »Vjerovanje«, pristupi k meni taj predvoditelj imenom Ruben

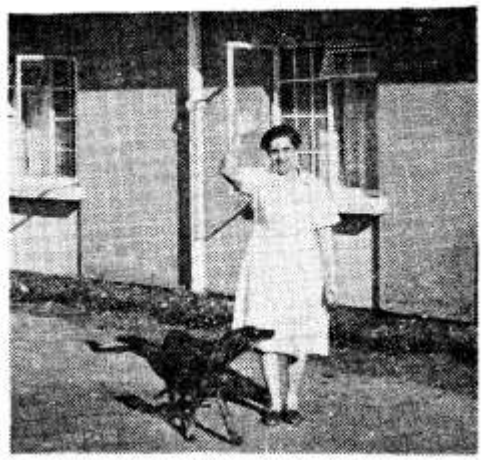

SRETAN I BLAGOSLOVLJEN BOŽIĆ ŽELIM SVIM PRIJATELJIMA I DOBROCINITELJIMA U DOMOVINI!

Mwila, poklekne preda mnom sav radostan što sam i ja među njima, pa mi reče: »Majko, naša srca su gladna Isusa! Hoćeš li nam donijeti svetu pričest?« »Rubene, veoma rado! Koliko vas ima za svetu pričest?« Odgovori mi da ih je 17. »Tko će ići sa mnom? Mrkla je noć, ponoć je!« »Ja!« Vikne gubavi Noa, čije su noge sve izranjene i u zavojima, a ruke su malo bolje. Gleda na mene sa strahom hoću li reći da on ne može i ne smije ići. »Hajde, Noa, Isus će biti veseo da Ga ti pratiš!«

Nebo je bilo oblačno, ali su Noine oči sjale od sreće kao zvijezde. Dala sam mu fenjer u ruke. Nosio ga je dostojanstveno držeći ga s obje ruke u visini kako sam ja nosila ciborij s Presvetim. U crkvi je nastala grobna tišina.

»Evo Jaganjca Božjega!« govorila sam

I NAŠI MALIŠANI PRIDRUŽUJU SE MOJIM ČESTITKAMA I ZAHVALJUJU VAM ZA SVE ŠTO STE DOSAD UČINILI ZA NJIH

drhtavim glasom, a svi zapjevaše: »Gospodine, nisam dostojan...« Primili su Isusa u svoje srce, i sad su ponovo zaorili bubnjevi, pjesma, pljesak, radost. To je bila zahvala.

U jedan sat poslije ponoći razišli smo se svojoj kući puni svete božićne radosti.

Na sam Božić ujutro kolebala sam što da učinim. Bila sam slobodna od posla, pa sam mogla sjesti u auto i otići u grad Kabwe na svetu misu. Božić, pa da ostanem bez svete mise!? A s druge strane, ovi moji dragi gubavci i vjernici iz Čakambe i Katera, koji će prevaliti osam do deset km, doći će k nama u Litetu na molitvu s nadom u srcu da će se ovdje moći pričestiti. Ne, idem nikamo od kuće! Ostat ću s njima. Ta to bi bila duhovna sebičnost, kad bih mislila samo na sebe!

Opet smo se skupili u crkvi i redale su se sve molitve i čitanja prema božićnom obredu danje svete mise, razumije se, i opet bez svećenika. Svetih pričesti bilo je čak trideset.

U podne stigla sam kući, kad eto iznenadne radosti: došao nam je otac Luka Lučić. Bio je već umoran, jer je u ponoć bio u župi Matero u Lusaki. Ipak je produljio k nama u Litetu. Sad smo imale svetu misu u našoj kućici, i to na našem hrvatskom jeziku. Kakve li sreće! Bog se u ljubavi ne da natkriliti. Njegova dobrota je nedokučiva.

Eto, tako je prošao naš Božić lani u Litetl.

Znam, dragi prijatelji, da svi vi, počevši od male djece do starca i bolesnika, otkidate od svojih usta i dajete za misije i gladne. No smijem li vam reći da se mnogi razbacuju duhovnim dobrima. Izabiru na koju će svetu misu ići, kojeg će propovjednika slušati, kojem će se ispovjedniku ispovjediti, jer ih imaju na izbor. Prezasićeni su duhovnim dobrima. A ovdje narod vapije za svećenikom. Ne dolazi mu na pamet da bi birao ili, ne daj, Bože, kritizirao svećenika. Sagradismo crkvu u Čibombu, mjestu blizu Litete, no već četiri godine uzalud čeka na svećenika, jer ga nema. Duše su gladne Boga i Božje riječi, a tko će im Ga donijeti? Treba nam svećenika! Da taj naš vapaj ne bude uzaludan, molite da nam Gospodin pošalje svećenika!

Srdačan pozdrav svima u ime naših gubavih patnika i ostalih siromaha!

Emica VERLIĆ

Bila je mrkla noć

Iako mu još nije ozdravila slomljena desna ruka, otac Ante Gabrić nikako ne miruje. Neprestano obilazi sela novoobraćenika — a ima oko 30 tih sela! — ne obazirući se pri tome ni na vrućinu, ni na kišu, ni na blato, ni na druge poteškoće. Tako nam u članku od rujna prošle godine piše o jednom takvom teškom putovanju.

Bila je mrkla noć kad smo prispjeli u Radhanagar. I baš kad smo se počeli iskrcavati iz male domorođačke lađice, oblaci kao da su se otvorili. Udario je tropski pljusak popraćen vjetrom. Ne pitajte me kako smo se uspeli do nasipa rijeke kroz ono duboko blato — bila je oseka na rijeci Gangesu —

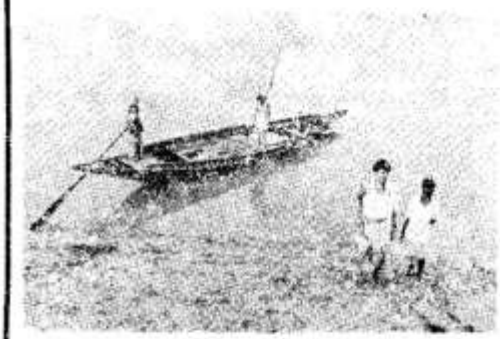

NA GENGESU JE OSEKA PA TREBA KROZ DUBOKO BLATO POPETI SE NA OBALU

kako smo se sklizali, kotrljali i dokotrljali do kolibe glavara sela Rotona. Ne pitajte me... No znam da smo se sretno dokotrljali. A ja s ovom slomljenom desnom rukom samo gledam na lijevu stranu. Ako već valja dolje ravno niz nasip, da bar padnem na onu zdravu ruku. No svaka čast Anđelu Čuvaru, zna on kad ga Ante treba.

Rotona nije bilo u kolibi. Gotovo svi muškarci otišli su u Boširat na posao. Posvuda vlada velika bijeda, prava glad, pa lju-

SRETAN BOŽIĆ SVIM NAŠIM DOBROČINITELJIMA IZ NAŠEG SISU BHAVANA U MARIA POLLIJU!

di na sve strane traže posao. Njegov mlađi sin Šoreš nalazi se kod kuće. Bio je nešto bolestan, pa stoga nije mogao na posao.

Koliba im je tako niska da se jedva možeš u nju uvući. Nalazi se uz Ganges, a tu nailaze jake oluje, pa stoga ljudi prave veoma niske kolibe, inače im ciklonski vjetar sve uništi.

Oni su baš svršili krunicu: Šoreš, majka mu i tri sekice. Divno je bilo čuti u onoj tamnoj noći, uz rijeku Ganges, »Pronam Maria — Zdravo Marijo!« Koliba je mala, siromašna, no kako krasna, rajski krasna, puna neke vrhunaravne sreće i svjetlosti, iako je tek jedna mala uljanica gorjela u kutu. Snaga molitve, snaga krunice. Slamnati krov je na mnogim mjestima curio. Koliba je sagrađena od blata, u njoj je mokro, no na to se oni i ne obaziru. Prostrli su dvije hasure. Opet su sjeli, s njima sam izmolio večernju molitvu i zapjevali smo njihovu omiljelu pjesmu: »Nondito mone... — Veselim srcem idimo u hram Božji...« Pa nismo ni morali ići daleko: u tom smo živom hramu bili, u ovoj Rotonovoj i Isusovoj kolibi uz obalu Gangesa.

I sad ih je mučila velika briga: što će dati svećeniku za večeru. Došao je iznenada, a u kući nema gotovo ničega. No ljubav je domišljata. Po onoj kiši i blatu skočila je mala Ranu do kolibe ujaka Im Joya. Za nekoliko minuta eto je natrag s — dva luka i praprike i s malo ulja. A popodne je uhvatila i nešto ribica — kao naše dalmatinske girice — i sve se to za nekoliko minuta spržilo na maloj tavici, pa je večera bila gotova. Bila je slasna, i svima je bilo dosta. Meni je Šorešova majka dala veće ribice, no ja sam ih blagoslovio i ostavio za Ranu. Isto tako i jedan mali kruh što sam ga kupio u dućanu na putu. Da ste je vidjeli kako je bila sretna! I ona i — Ante. A i njezina mala sekica, jer je Ranu jednu ribicu dala njoj. To je sreća davanja!

Koliba je tako mala da neće biti mjesta za spavanje, jer je dio verande pao od velikih kiša. Ostat ću po noći u kapelici, koja se nalazi nekih pet minuta od Rotonove kolibe. Tu, dakako, nema kreveta, no i ne treba ga. Rogožina je dosta. Premda je padala kiša, bila je velika sparina. Tako je to sada pod kraj tropskih kiša. Znojiš se čitav dan i ništa se na tebi ne suši.

Ta mala kapelica posvećena je dragoj Gospi Sinjskoj. Klekli smo Šoreš i ja pred njezinu sliku, pomolili se za sve vas, dakako, posebno za dobrog fra Nikolu u Sinju, koji nam je tu sliku poslao, zatim za tolike prijatelje kod Gospe Sinjske, pa i za sve ostale dobrotvore širom domovine.

Spavanja nije bilo baš mnogo. Za to su se pobrinuli, uz sparinu, komarci. Ne znam da li su bili dravski, savski ili neretvanski, no taj krilati rod davao je dobre injekcije. Sanjao sam o metkovskim smokvama, pa su po svoj prilici bili — neretvanski! Svoji svoga prepoznali! No nisu me sasvim izgrizli...

O. Ante GABRIĆ

SESTRA KORNELIJA POZDRAVLJA SVE SURADNIKE I SURADNICE MAJKE TEREZIJE I OCA GABRIĆA I ŽELI IM MNOGO BLAGOSLOVA U NOVOJ GODINI

Blagoslov crkve u Nangomi

Naš zambijski misionar časni brat Ilija Dilber poslao nam je izvještaj o svečanosti otvorenja i blagoslova nove crkve sv. Josipa u mjestu Nangomi.

Radosna srca javljam svim našim dobročiniteljima da je crkva sv. Josipa u mjestu Nangomi dovršena i otvorena. U nedjelju, 26. listopada 1980., u 10 sati prije podne svečano je otvorio i blagoslovio crkvu sam lusački nadbiskup Emanuel Milingo. Na svečanost je došlo mnoštvo naroda, a stiglo je i nekoliko visokih državnih službenika. S nadbiskupom je došao i njegov tajnik. Po sebi se razumije da su bili prisutni župnik i kapelan iz Mumbwe, pod koju spada Nangoma. Otac Luka Lučić doveo je iz bogoslovskog sjemeništa u Lusaki nekoliko bogoslova. Čak nam je došao i mladi misionar Dominko Bilić, koji djeluje u biskupiji Solwezi.

Našli su se tu i pjevački zborovi iz raznih župa, pa su se natjecali među sobom koji će od njih glasnije pjevati, bubnjati i bolje plesati.

Tom zgodom nadbiskup je podijelio svetu potvrdu pedesetšestorici potvrđenika. A čovjek, koji je darovao dio svoga zemljišta za izgradnju nove crkve, istog je dana bio kršten.

Nadbiskup je stigao već u subotu u Nangomu. Kad je vidio kako je ta nova crkva lijepa, počeo je u njoj od radosti plesati.

Za vrijeme propovijedi nekoliko se puta zahvalio svim dobročiniteljima koji su pomogli podići tako ljepu crkvu i pokloniti je zambijskim vjernicima. U molitvi vjernih mnogo se molilo za dobročinitelje.

Što se tiče svečanog ručka nakon svršene svečanosti u crkvi, tu je bilo slabo organizirano, pa nije ni izdaleka bilo kao ono u Čibombu i još prije u Mumbwi.

A sad evo nekoliko podataka o samoj crkvi. Crkvu smo izgradili na jednom brežuljku uz prometnu cestu Lusaka — Mongu. Crkva se već izdaleka vidi. To je veoma zgodno mjesto, jer je središte za okolna sela. Vjernicima iz tih sela mnogo će olakšati dolazak u crkvu nedjeljom i blagdanom.

NOVA CRKVA SVETOG JOSIPA U MJESTU NANGOMI

Zidovi crkve izgrađeni su od betonskih blokova, a pojačani su s tri armirana betonska prstena. Krovna konstrukcija je od željeza, a krov je pokriven azbestnim pločama. Crkva ima četvora dvostruka vrata: dvoja sprijeda i dvoja sa strane. Na ulazu u crkvu nalaze se tri prostorije, od kojih je jedna sakristija, druga stan za svećenika, a treća, koju od crkvene lađe dijele staklena vrata, služit će za majke s malom djecom.

Crkva ima 26 prozora za svjetlo i još 10 ukrasnih prozora. Pred crkvom je veliki plato i stepenice koje vode u crkvu. I sa strane nalaze se dva manja stepeništa. U samoj crkvi nalazi se lijep kameni oltar, zatim svetohranište, koje je ugrađeno na posebno postolje. Imamo i krstionicu i ispovjedaonicu. Oltarni kip sv. Josipa s dječakom Isusom visok metar i po, veoma je lijep i privlačiv.

U crkvi smo smjestili i 30 klupa.

Eto, i ovo veliko djelo napokon je gotovo. Tako smo osim Krista Kralja i Majke Božje počastili i svetog Josipa.

Još jednom svima od srca hvala na pomoći pri ovome pothvatu.

Ilija DILBER

SRETAN BOŽIĆ
I BLAGOSLOVLJENU
NOVU 1981. GODINU

želi našim misionarima
i dobročiniteljima misija
Urednik misijske rubrike

Spasitelj Odava

Sa željom da unesemo malo svježine u našu misijsku rubriku, odlučili smo ove godine donositi jednu misijsku pripovijest u nastavcima. Nadamo se da će to mnoge prijatelje misija obradovati. Pripovijest je uzeta iz povijesti misija u današnjoj državi Papua-Gvineja, koja se nalazi između Indonezije i Australije.

Uz jedan pritok rijeke Bulake, koja se s tri druge rijeke: Marom, Kumbom i Bianom izlijeva u more na južnoj obali indonezijske Nove Gvineje, leži duboko u unutrašnjosti veliko osamljeno selo. Ime mu je Odavo. Stanovnici mu pripadaju plemenu Imo, koje je u vrijeme zbivanja događaja, o kojima se ovdje radi, bilo još pogansko. Članovi tog plemena imaju neko tajno društvo, zbog kojeg ih se boje svi stanovnici južne Nove Gvineje. Mnogo brojnije pleme Majo živi u neprestanom strahu pred njima i pripovijeda užasne stvari o njihovim svečanostima i plesovima, kojima smiju prisustvovati samo muževi. Jao nesretniku koji ne pripada njihovu društvu, a usudi se potajno gledati ili prisluškivati ono što se na tim svečanostima događa. Svoju smionost platio bi sigurnom smrću. Tijelo bi mu rasjekli u komade i bacili u vatru. Nije, dakle, čudo da se ni žene ni djeca Imo plemena ne usuđuju pojaviti na tim tajnim plesovima. Uostalom, Imo i Majo su si veoma srodni jer pripadaju istom narodu Mirindinejaca, govore istim jezikom i na istom su stupnju kulture.

Posred sela Odava diže se velika, dosta rasklimana ženska koliba. Način njezine gradnje odaje da je nekoć morala biti ljepša od svih okolnih muških i ženskih koliba. Pred tom je kolibom nedaleko niskog ulaza uređen ležaj na kojemu danju i noću leži žena s velikim ranama na nogama. Zove se »lijepa Savol«. Za života svoga muža, i dok bijaše još zdrava, bila je najuglednija žena u Odavu. Ta, oko nje je trčalo četvero djece: sinovi Juni i Mandi, te kćerke Kadai i Kepol. Druge su žene imale tek po jedno dijete, a mnoge nisu imale nijedno.

Tad je umro otac. Na jednom bojnom pohodu stradao je i stariji sin Juni. Konačno i Savol oboli. Na njenim nogama pojaviše se neizlječive rane koje su je posve prikovale uz ležaj. S bolešću nestalo je i ugleda. Žene, koje su nekoć smatrale čašću da poslužuju Savol, sad je porugljivo i prezirno nazivaju »beskorisnim stvorom«. I same njezine kćeri s njom postupaju loše. One joj, doduše, donose hranu, ali inače veoma malo se brinu za nju.

U tim teškim časovima toj ženi ostala je jedina utjeha njezin dvanaestgodišnji sin Mandi. On joj spremno donosi u kokosovoj ljuski vode, da rashladi bolne rane. Neumorno traži ljekovito bilje, kojim si ona ovija rane. Sate i sate sjedi uz nju na tvrdoj rogožini, uređuje joj kosu prema običaju njihova plemena, a stavlja joj i nakit, ili joj na svoju bambusovu frulu svira jednoličnе, ali ipak utješne napjeve.

Ostali dječaci u Odavu zbog toga preziru Mandija. Pitaju se, kako samo može stalno čučati pred ženskom kolibom, dok se oni veselo igraju i polaze u lov na ptice i štakore. Mandi to gorko osjeća. I u njegovim žilama teče vatrena krv. I njega privlači divlji, neobuzdani život njegovih vršnjaka. Stoga se koji puta dogodi da popusti napasti i otrči s veselom četom dječaka. No uvijek se raskajan vraća k majci, koja ga prima tužno, ali mu ništa ne predbacuje. U takvim časovima podvostručuje svoju ljubav i brigu: donosi joj svježih kokosovih oraha i revno pripravlja drva za večernju vatru, što njegove sestre veoma lako zaborave. Boljelo ga je što ne može uz majku i spavati. Ali tu samo djevojčice i posve mala djeca spavaju u ženskim kolibama, dok dječaci noće sa mladićima i muževima u muškim kolibama. To je zakon za sve.

Svaki marindineski mladić ima skrbnika, pa makar mu otac još živi. Mandijev skrbnik bio je ujak Kavidu, brat njegove majke. Bio je to snažan muškarac, guste crne brade, a cijelo njegovo držanje odavalo je ozbiljnost. Svi su mladići u Odavu pred njim strepili. Kad bi bili odviše bučni ili kad bi na bilo koji način dojadili muževima, bilo je dosta da se začuje gromovit Kavidov glas, i njih bi netragom nestalo.

(nastavlja se)

nove knjige

MOJ NEDJELJNI SUSRET — napisao dr Vojko Devetak. Među odlukama Branimirove godine nalazi se i slijedeća: Zajednički slaviti svetu Misu. Da se to bolje može sprovesti u našim obiteljima, napisana je ova knjiga kao priručnik i pomoć. Izdao i odgovara M. Majstorović, župnik, Slav. Brod.

MALA SESTRA CELINA — napisao Marcial Lekeux, preveo O. Časlav Husnjak, franjevac. Potresan je i snažan prikaz moderne sestre sv. Klare, a na kraju je dodatak o zagrebačkim klarisama nekad i sad. Cijena 130 d. Naručuje se: Samostan sv. Klare, Mikulići 23, 41000 ZAGREB

ŽIVOT SV. BENEDIKTA napisao A. Lentini, preveo Martin Kirigin. Str. 100 sa slikama svečeve medalje. Naručuje se: Samostan Benediktinki Sv. Lucije, 59000 ŠIBENIK. Cijena 60 d.

ZAŠTO NEDJELJOM IĆI NA MISU? — napisao F. Elsenbach

BRAK KAO ŽIVOTNA ODLUKA — napisao K. Lehman. Knjižice obrađuju iscrpno i ukratko svoju temu, i namijenjene su vjernicima prigodom dijeljenja sakramenata i blagoslova kuća. Cijena 15 d. Naručuje se: Župni ured 58216 Kaštel Novi.

Uskoro izlazi iz tiska fotomonografija **BRANIMIROVA GODINA** od Rima do Nina. To je spomen — knjiga jubilarnih slavlja 1100 godine utvrđene vjernosti Hrvata s Petrovom stolicom u Rimu. Cijena u pretplati 950 dinara; evropske zemlje DM 90; izvanevropske zemlje US $ 65. Naručuje se: Nadbiskupski ordinarijat, 57000 Zadar, Zeleni trg 1.

ZRNJE RIJEČI BOŽIJIH — propovijedi za nedjelje i blagdane, godina A — napisao O. Franjo Carev. Makarska 1980. str. 244. Cijena 200 d. Ovo je treća knjiga propovijedi. Tko naruči sve tri knjige dobiva ih za 400 dinara. Naručuje se kod izdavača: »Služba Božja«, Žrtava fašizma 1, 58300 Makarska.

ZRNO ZA SVAKI DAN — napisao Mieczyslaw Malinski. Preveo Antun Jarm.

PUT — napisao Josemaria Escriva. Preveo Antun Jarm. Naručuje se: Biskupski Ordinarijat, Đakovo.

ĐAKOVO BISKUPSKI GRAD. U obliku monografije sažeta povijest Đakova, osobito Štrosmajerove katedrale, koja će 1982. navršiti stotinu godina. Cijena 250 d.

DUHOVNI VELIKANI KROZ GODINU — životopisi svetaca i ugodnika Božjih. Napisao J. Antolović. Komplet svih 12 mjeseci cijena 1270 d. Za prosinac i siječanj pojedinačno se više ne može dobiti, nego samo u kompletu. Cijene: veljača 60, ožujak 70, travanj, svibanj, lipanj, srpanj — 100 d, kolovoz 150, rujan 120, listopad 150, studeni 200 d. Narudžbe: M. Šajnović, Palmotićeva 31, Zagreb

Predplata Glasnika za 1981. g. pojedini broj 9 dinara cijela godina 108 dinara

Slušajte zanimljiv program na HRVATSKOM JEZIKU radio VATIKANA svaki dan u 5 s. i 19,15 s.

DUHOVNE VJEŽBE

Za polaznike SREDNJIH ŠKOLA od 24. navečer do 27. siječnja 1980.

Za polaznike OSNOVNE ŠKOLE: oni koji pohađaju sedmi ili osmi razred, a žele upoznati duhovno zvanje — od 7. siječnja navečer do 31. ujutro 1980.

Prijave se primaju do 15. siječnja 1980.

Cijena za sva tri dana 300 dinara.

Javite se na adresu: Sjemenište »Augustin Bea«, Fratrovac 38, 41000 Zagreb.

ZAHVALJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu na uslišanim molitvama. — Ivanka

...predr. Krvi, sv. Antunu i svima svetima što su mi pomogli i dali snage u mojim teškim danima. — Marija Crnadak, Jasenovac

...za primljene milosti. — Nikola Crnadak, Jasenovac

...Gospi od brze pomoći i sv. Antunu za pomoć i za ozdravljenje očiju. — Ana Žonjić, Opuzen

...presv. Trojstvu i svima svetima za primljenu milost. — Milica Klemenčić

...za primljene milosti. — Mato i Mara Konjevod, Hutovo

...za primljene milosti. — Jelica Hrmo, Lipovljani

...sv. Josipu, Anđelu Čuvaru i svetim zaštitnicima za ozdravljenje moje kćerke kao i za mnoge druge milosti uz preporuku za blagoslov i zdravlje u obitelji. — Jelica Grgur, Vaška

...sv. Franji, sv. Antunu i sv. Maloj Tereziji za primljenu milost. — A., Bjelovar

...sv. Josipu i sv. Antunu za primljene milosti, a napose za nađenu izgubljenu stvar — V. M., Murter

...Duhu Svetome, sv. Josipu i svim svetima za položene ispite. — Marija Kovačević, Kreševo Polje

...i Gospi od brze pomoći za iznenadnu i sretnu operaciju. — Marica Benković, Ivankovo

...za sve primljene milosti. — Ruža Duraković, USA

...za sretan porod moje unuke. — N. N., Kutina

...Gospi od brze pomoći, bl. Leopoldu i svetim zaštitnicima za snahino zdravlje i unukin uspjeh u školi. — G. K., Đurđanci

...i bl. Leopoldu za primljene milosti. — P. V., Beničanci

...i Gospi od brze pomoći za uslišanu molitvu. — Amalija Štajner, Zagreb

...za primljene milosti u životu kao i za sretno položene ispite uz preporuku za mir u obitelji. — M. R., Kraljevica

...za sretno uspjelu operaciju moje kćerke. — Ružica Dumić, Premuda

...i Ivanu Merzu za primljene milosti. — Kata Zember

...na uslišanoj molitvi za zdravlje očiju. — Operacija je uspjela, ali je nastupila druga bolest, od koje mi je oko oslijepilo. Liječnici su rekli da neću više vidjeti i neka budem sretna da nisam ostala bez oka. Po zagovoru presv. Srca Isusova i Marijina oko mi je ozdravilo i opet vidim. — S. K. M., Zagreb

...na položenom ispitu uz preporuku za ostale, za mirno more i sretan povratak zaručnika i za sretan brak bratu i nevjesti. — R. B., Križišće

...na primljenim milostima. — Katica K., Retkovci

...i Gospi od brze pomoći za primljene milosti. — Jela Kruljac, Sl. Brod

...i Gospi od brze pomoći za primljene milosti. — Micika Kakovec

...i Petru Barbariću za ozdravljenje ruke. — Terezija Jugo, Viškovo

...na ozdravljenju, i što mi je unuk sretno stigao iz vojske. — S. D., Pučišće

...i sv. Josipu za primljene milosti. — Magdalena Dužević

...sv. Nikoli Taveliću, Anđelima Čuvarima kao i svima svojim zaštitnicima za sebe osobno, za svoju dragu mamu i obitelj, blizu i daleko, za sve župljane u Gerovu i Hribu, kao i za bivše u Lađevcu i Saborskom na svim primljenim milostima uz preporuku za pokojnike. — Ivan Jurković, župnik, Gerovo

...i sv. Nikoli Taveliću na primljenoj milosti. — Ana Božinović, Bapska

...za svako dobro koje sam zaželila i što su me uslišali u mojoj potrebi. — Marija Arapović, Metković

...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu na primljenim milostima. — Učenica

...predr. Krvi Isusovoj i sv. Antunu za sretno ozdravljenje unuka. — C. K., Vukosavljivica

...sv. Antunu, bl. Leopoldu i svima svetima za uspješnu operaciju, zaposlenje kao i za druge primljene milosti. — U. Katarina, Đakovo

...i Kraljici Krunice za milost koju sam primila i primam je svaki dan. — R. L.

...i sv. Antunu na mnogim primljenim milostima. — N. N., Retkovci

...p. Piju za zdravlje i sv. Antunu za nađenu stvar. — H. B., Opatija

...za ozdravljenje drage osobe i za uslišane želje. — Jelka Kolić, Bokšić

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

glasnikova priča

Piše: Aco VIDOVEĆKI

Tiha noć... sveta noć

Ta švicarska brda, to visoko gorje obučeno u zelenilo smreka, golemih jela, ponosnih borova, okićeno bjelinom snjegova — davno je već počivalo u noći, koja je samo jednom godišnje i koja se već davno spustila na zemlju, na mnoge krajeve, na mnoge gradove i sela, i tako i nad Švicarskom i jednim od njezinih bogatih gradova.

Ulice opustješe, ljudi se povukoše u stanove, tramvaji kao da se začuđeno kreću na ulicama, lakši i nekako veseliji, jer nije bilo uobičajenog tereta. Po koji auto projurio bi ulicama nesmetano, brže, budući da nije bilo običajne gužve kao drugih dana i noći.

Svuda se osjećao mir te svete noći, koji nije narušavala, nego činila veselijom, čovječnijom, pjesma koja je i kroz zatvorena vrata crkava prodirala na ulice, dizala se uvis nošena nevidljivom silom, penjala se na visoka brda, da pokloni veličanstveni mir zelenim šumama i bjelini vječnih snjegova.

Drhtavom rukom na vratima jedne od tih crkava uhvati kvaku mlada djevojka i samo malo odškrine vrata. Prošli su je srsi, kad joj lice zapljusne val topline, što je skliznuo u hladnu noć. Orgulje su tako nježno svirale, da su zvukovi bili nalik zovu majke. Gurnula je glavu kroz uski otvor na vratima i vidje: crkva nabijena ljudima koji gotovo nepokretno slušaju te glasove što su načas bili slični zboru ptica svijeta, a načas frulama nepoznatih pastira. A kad je začula oštri zvuk trompeta, učini joj se, da one zasviraše koračnicu na pozdrav nekom koji ima doći. Veličanstvenost zvukova bila je tolika, da je u nutrini mlada duša osjetila — povratka nema. Trebalo je ući i doživjeti nešto veličanstveno.

Ušla je i vidjela: svećenik pristupa k oltaru dostojanstveno, a na licu mu pročita veselje. Zaorila je pjesma ljudi kraj nje, pa sve dalje, cijelom crkvom. Prisutno mnoštvo je pjevalo, radost je ispunila prostor. Osjetila je potrebu da se pomiješa među njih, da se utopi u toj nježnosti, u tom jedinstvu. Da izgubi sebe, a postane — oni! Da ne bude zadnja, otraga, odijeljena, iskopčana. I doista: obazrivo se gurnula i začudi je ponašanje tih među koje se gurala. Nitko je ne pogleda, nitko ne progunđa ni riječi, nitko se ne mrgodi. Pjevaju... pjevaju... raduju se.

Zaustavi se kraj ogromnog stupa. I baš tada sve je utihnulo, a Misa započe. Nije načinila križ na prsima, već je kao omamljena gledala na oltar u nepodnošljivom zanosu. Trgla se na riječi svećenika, kad je počela propovijed. Čula je: »Slava Bogu... mir ljudima...!«

— Mir ljudima? Što? Kome on to govori? Ovima oko mene, ovima u crkvi... pomisli na brzinu. Više, više: brojnijima, svima. Ta rekao je — ljudima na zemlji! Pa ja sam na zemlji, zar to i meni upućuje? I prođe je zebnja. Zar me vidi, zar i meni želi mir? Zanijela se, gledala je i slušala do časa dok nije zaorio gotovo neprepoznatljiv, prodoran, ali topao zov, koji je dolazio od oltara, orio crkvom, drmao dušom: On vas zove... k meni dođite svi vi umorni, ožalošćeni, prezreni, osramoćeni, tužni, grješni... ja sam vaš Mir!

U tom trenutku osjeti užasnu istinu, upozna sebe do dna svoje nutrine: umorna je... osramoćena... tužna... grješna! Iz dubine njezine duše dizala se strahovita gorčina koja je prelazila u strah, nemoć, i čuvši riječ »amen«, gubila snagu, padala, padala u dotad nevidjeni ponor. A oko nje stvorila se zbrka. Nekoliko ruku prihvatilo je, da ne padne, da je ponesu na svježinu zimske noći. Među prisutnima kao u magli primijeti mladića lijepa, nježna izgleda, što se progurao iza onog ogromnog stupa i, pogledavši njezino blijedo lice, začuđeno izgovori:

— Liz?!

Čuvši svoje ime, djevojka se pribrala, otvori s mukom oči i klone na ruke, ali sada na ruke mladića koji, molećivo gledajući prisutne, reče:

— Moja prijateljica... Dozvolite, ja ću sam!

Uhvati je ispod pazuha i gotovo je noseći kroz načinjen prolaz među ljudima iznese je iz crkve. Hladni zimski zrak koji je udahnula punim plućima kao da je posve probudi. Ona otvori umorne

oči i, videći tko je drži, suzdržano, ali uzbuđeno izgovori:

— Dav . . . ti?

— Da, ja . . . Liz.

Nisu ni primijetili da kraj njih stoji gospodin koji uljudno upita!

— Da vas odvezem kući...?

— Molim vas, reče Dav, budite tako dobri. Moja se prijateljica ne osjeća dobro.

Sjedoše u auto, mladić reče ulicu i broj kuće u kojoj je stanovao. Auto pojuri, i za čas se nađoše u toploj sobi stana. Liz, zapljusnuta toplinom i sjedeći na kauču, samo je gledala blago i zabrinuto lice prijatelja, kome je čitala upitnik u očima. Nakon šutnje izgovori Dav riječi:

— Liz, što se dogodilo ...?

Nije se osjećala postidenom, nije joj bilo neugodno, već je tražila odgovor na pitanje. Vrenje u njezinoj duši dostiglo je vrhunac, i tada poluglasno započne:

— Dav, izašla sam na ulicu da se osvježim. Ti znaš odakle. A vani ljepota, tišina, neki čudni, nedoživljeni mir. Ulice, trgovine, trg pun okićenih borova, bljesaka svjetala na njima. Zaustavih se šećući pred jednom trgovinom. Sve isto: borovi, svjetla. Gledam, promatram, divim se, kad najednom s bora začuh pjesmu zvonaca — Tiha noć . . . sveta noć . . . Duša mi je uzdrhtala na te čudne zvukove, osjetih najednom toplinu nikad doživljenu. Učini mi se da mi netko šapće — dođi! Okrenuh se, ali nikog u blizini. A nevidljivi šapće, zove, i idući ne znam kuda, nađoh se pred crkvom. Svirka je dopirala na trg pred njom. Dok sam njemo stajala, opet se javi onaj tajanstveni glas i reče — uđi! Ne odoljeh, uđoh. Uđoh u ono mnoštvo što se nalazilo već u crkvi. Osjetih se divno uz svirku orgulja, pjevanje svih nazočnih do onog časa dok nisam čula poziv svećenika: K meni dođite . . . umorni . . . osramoćeni . . . tužni . . . grješni . . . Tek tada prepoznah glas: zove me Onaj na kog zaboravih, koga prezreh. Zvao me Bog i doveo k sebi! A tada slabost . . . i ti . . . Dav — potreseno završi djevojka.

Nastala je šutnja u kojoj su gledali jedno drugog. Osjetila je da taj divni, čisti, plemeniti mladić trpi u duši. Ali je u isti čas pročitala u toj naslagi trpljenja tako jasne crte radosti, da nije mogla izdržati, nego prva, upirući pogled u mladića, progovori:

— Dav . . . Što dalje . . .? Pomozi mi . . .

Poput utopljenika čekala je odgovor. A Dav, u čijim su očima bljesnule suze, suze radosti prihvativši je za ruke progovori:

— Liz! Danas je Božić. Bog te dugo tražio, išao je za tobom i doveo te natrag k sebi, k nama. Vidiš da ima netko jači od ljudi, netko bolji, netko tko ne odbacuje čovjeka ni tada dok ga vrijeđa . . . Liz, budi vesela! Liz, danas je Božić. Liz, Bog te voli . . . voli . . . voli te . . . Ti si njegova, Liz . . . a On je tvoj . . . tvoj Prijatelj!

Vrata se otvoriše i u sobu ude Davova majka.

— Mama, evo moje prijateljice Liz o kojoj ti pričah. Ona će ostati kod nas ove noći ili dokle hoće, jer ju Bog voli kao i nas. Bog traži od nas baš ove noći, svoje i naše tihe svete noći, da joj baš mi pomognemo . . .

Kad je mama sjela, Dav joj je ispričao sve što se dogodilo, i ona, sretna, prihvati utopljenicu koju je Božja ruka izvukla iz mulja na čiste obale života. Radost iznenada prekine Liz zabrinutim pitanjem:

— Dav, a oni . . . znaš?

— Ne boj se, Liz. Sve njihove prijetnje obična su laž, kojom te kao u paučini uhvatiše pijući sok tvoje mlade duše i tijela. Bog je s tobom, Liz. A oni veoma dobro znadu, da za tvoj do sada provedeni život znade netko od ljudi, te se sigurno više boje nego ti. Budi vesela, Liz, a za sve ću se ja pobrinuti kod tvojih roditelja. I budi sigurna u još jedno: kad Bog počne sređivati stvari u životu čovjeka, sve dobro svršava . . .

Nakon tjedan dana Liz se našla u zagrljaju svoga oca i majke. I dok su majčine suze padale i močile joj mekanu kožu na vratu, dok je slušala jecaj majke, Liz se učini da opet čuje nježnu zvonjavu zvončića s bora trgovine.

»Tiha noć . . . sveta noć . . .«

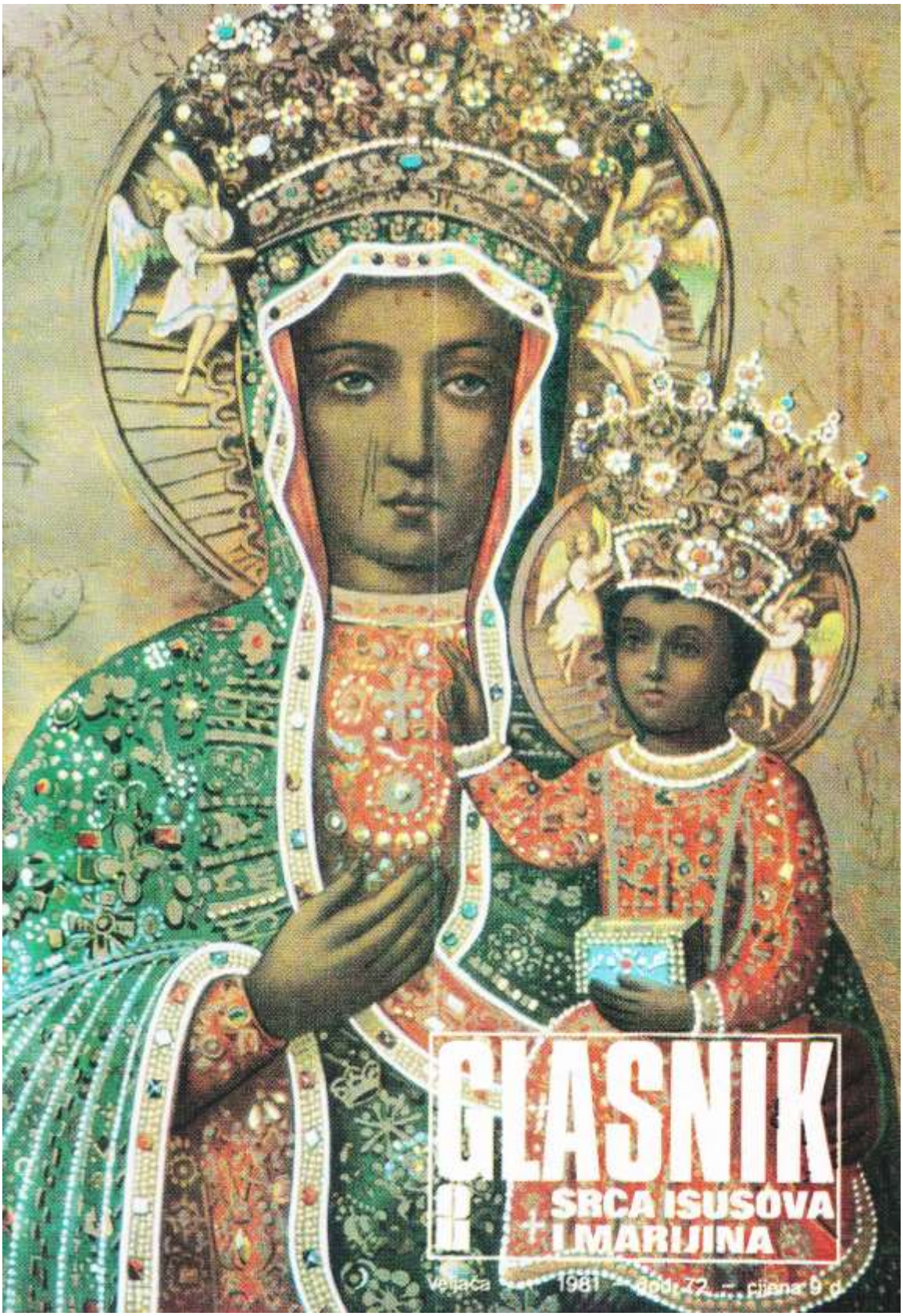
GLASNIK
SRCA ISUSOVA
I MARIJINA
Veljača 1981 god. 72. — Primjerak 9 d.

Naslovna strana:

NAŠA DRAGA GOSPA IZ ČENSTOHOVE, NAJVEĆA MORALNA SNAGA POLJSKOG NARODA

Na zadnjoj strani:

ISUS LIJEČI BOLESNE (A. Seitz, katedrala u Đakovu)

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Mirko Nikolić, Mato Rusan i Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Tisak »Plamen«, Slavonski Brod. — Cijena pojedinog broja 9 d. — Godišnja pretplata 108,00 d. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

Poljaci pred Gospom u Čenstohovi

Slika je još bila zastrta, pa je očekivanje zatomljivalo dah u prsima. Vidjele su se samo oči uprte u jednu stranu, nepomična lica, kao da su već razdijeljena sa zemaljskim životom, ruke sklopljene pred ustima kao u anđela na slikama.

Uto zaori grmljevina trubalja i — srsi prostruje srcima.

Zastor se na slici razgrne na dvije strane i potok briljantnog svjetla navali odozgo na pobožne.

Jauk, plač i vapaji odjeknu u kapelici. »Salve Regina! — (Zdravo Kraljice) — vrisne plemstvo — monstra Te esse matrem (pokaži, da si majka)« — seljaci su vapili: »Presveta Djevice! Djevice zlatna! Kraljice anđeoska, spasi, pomozi, utješi, smiluj nam se!«

I dugo su zujali ti vapaji s jecanjem žena, s tugom nesretnika, s molitvama bolesnih ili sakatih moleći čudo.

Iz Kmicića gotovo izlazi duša; osjećao je samo da ima pred sobom neizmjernost, koje ne pozna i ne obuhvata, a kraj koje sve čezne. Ta što je očaj kraj tog pouzdanja, koje cijelo biće nije moglo obujmiti! Što je nevolja prema toj utjesi! Što je švedska noć prema takvoj obrani! Što je ljudska zloba prema tome okrilju!

Tu se zaustave u njemu misli i promijene u sama čuvstva; zaboravi se, zaboravi, prestane razaznavati tko je, gdje je... Pričini mu se, da je umro, da njegova duša leti s glasovima orgulja, miješa se s dimom kadionica; ruke, naviknute na mač, pruži gore, te klečašc opojen, zanesen.

Sienkewicz, »Potop«

uredníkova riječ

Svi smo svjedoci one snage koja izbija iz Poljaka, vjernih štovatelja Gospe iz Čenstohove, koji su svojim specifično kršćanskim, tj. marijanskim načinom, postigli više slobode i prava nego ikojim nasilnim putem.

Ista ta moralna, marijanska, snaga izbija i iz najvećeg sina današnje Poljske, pape Ivana Pavla II., koji se usudio zaputiti u Njemačku.

Premda je sav put Pape od Kölna do Bonna, Osnabrücka, Mainza i Münchena u stopu pratila i prikazivala njemačka televizija, ljudi su htjeli vidjeti Papu u živo. Organizatori su se bojali da će Nijemci radije ostati u svojim toplim sobama i gledati detalje na TV u boji; ali ljudi su kisli, smrzavali se da vide Papu »iz Poljske«, Papu »iz Čenstohove«.

I baš tim Nijemcima Papa je uputio pravu riječ. Nije spominjao povijest, nego je upozorio na sadašnjost, prstom upro u budućnost. Onima koji su zaglibili u kaljužu samo ovog vremenitog života, Papa je doviknuo:

— Ovaj svijet nije jedina i isključiva čovjekova dimenzija!

Jasno je naglasio »da kršćanstvo budućnosti ne može biti kršćanstvo koje je lakše, nego, naprotiv, kršćanstvo koje više traži, zahtijeva i očekuje od čovjeka... Kršćanstvo mora biti sposobno da učini eksploziju u društvu u smislu evanđeoskih vrednota... Znanost samo oplemenjena vjerom može izgraditi novo čovječanstvo... Ekumenizam i dijalog o vjeri neka se odvija uvijek poštivajući istinu i ljubav...«

Papina poruka Nijemcima poziv je i opomena svima nama koji se nalazimo u opasnosti da se izgubimo u materijalizmu teorije i prakse. GLASNIK nas ovoga mjeseca želi upozoriti na vječne i neprolazne vredote: Ima Bog! Ima duša! Ima vječnost! Pročitajte svakako što o tome pišu R. Brajčić, Ž. Brzić, F. Balog...

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 72. VELJAČA 1981. BR. 2

S A D R Ž A J

DUŠA SPASAVA SVE, P. B. — 44

PRAZNI DANI, R. Grgec — — 45

TVOJE NOGE, F. Balog — — 46

MAMA, NEMOJ! (2), Lidija — 48

UPOZNAJMO SRCE ISUSOVO!, J. Solano — — — — — — 51

SUSRET S TERAPEUTOM (2), I. Zirdum — — — — — — 52

DJEČICE, KLONITE SE IDOLA!, Ž. Brzić — — — — — — 54

MOSTARSKA KATEDRALA, A. Babić — — — — — — — 56

MAJKA U TUĐINI, — — — 57

OVAJ SVIJET NIJE JEDINA ČOVJEKOVA DIMENZIJA — — — 58

SILOVANA SMIJE IZVRŠITI POBAČAJ, ZAR NE?, I. Fuček — 60

VJERA LJUDI U PRASTARO DOBA, R. Brajčić — — — — 62

RAZGOVOR MAJKE I KĆERI — 64

HENDIKEPIRANA DJECA U MLADIM CRKVAMA, M. Rusan — 66

POHODIO SAM ZAMBIJU, S. Dilber — — — — — — 67

DVA PISMA IZ MALEMBE, s. Sofija i s. Mirjam — — — — 69

SPASITELJ ODAVA (2) — — 71

NOVE KNJIGE — — — — 72

ZAHVALNICE — — — — 73

BIJELI BOLNIČKI KREVET, A. Vidovečki — — — — — — 74

hvala na pismu

Franjo BALOG
piše MLADIMA

»OJ MLADOSTI MOJA...

Pišem ti pisma jer te volim i želim lijepu, sretnu budućnost!
I još nešto: topli počinak na Božjem Srcu u vječnosti...

Tvoje noge

Skupljenih očiju poput dviju točkica čitaš, promatraš, pitaš: da li je moguće da netko gubi vrijeme pišući o nogama?

Ali baš to pitanje, koje si sam sebi postavio, probudilo je tvoju znatiželju, te dvije skupljene točkice šire se, postaju sve veće i iz njih probija sve jače mlaz mladenačkog svjetla. Ponovno čitaš naslov i još više ti se čini smješnim što počinjem od nogu, budući da ljudi cijene glavu i redovito govore ili pišu o njoj kao o nečemu što »vrijedi.«

Mnogo već napisaše o glavi kao o najskupljem »predmetu« u životu čovjeka. Sjeti se Mažuranićeva epa »Smrt Smail-age Čengića« i stihova: »... Skupo čuva svoju rusu glavu, nit je zlatna, nit je pozlaćena!« — Sjeti se, koliko je slikara steklo slavu zbog divno naslikane ljudske glave, pa kipara, čija je slava proletjela svijet, jer su izradili kip, čija glava kao da govori: »Dođi i pogledaj!«

A ja sam, eto, počeo s nogama. No, ako misliš da noge imaju mnogo, mnogo manju vrijednost, varaš se!

SLAVNI »NOGOTRKAČI«

Jesi li čitao o prelasku nogometaša iz kluba u klub? Jesi li pročitao: ovaj vrijedi toliko milijuna, za onog su plaćeni deseci milijuna, a za jednog od naših »vrhunskih« napisaše da je ostao u klubu za dvijesto milijuna dinara (naravno, starih!)...

Što misliš: što su »menađeri« (jasnije rečeno po domaće »mešetari«) kod njega procijenili kao najveću vrijednost? — Njegove noge!!! Noge, koje imaju brzinu, pokretljivost, snagu da zabijaju golove, pune protivničke mreže, i tako podižu svojim majstorijama gledaoce »na noge«. I ti deseci tisuća gledalaca gledaju, hvale, plješću, ne njegovoj osobi, njemu kakav on jest, nego njegovim nogama.

Imaju li, dakle, noge svoju vrijednost? Mogu li i one povući za sobom pojedince i mase ljudi? Ponekad više i brže no riječi! Jer koliki su govornici svijeta najavljeni - govorit će ovdje ili ondje, o ovom ili onom — najavljuju ih novine i radio, a često, kako malo ljudi dođe. Ta stvorenja, puna znanja, mučila su se, razmišljala, znojila, ne spavala. Dođu, uvjeravaju, a uspjeh? Polovičan, slab ili nikakav. Ne uspije li »slavni nogotrkač« zabiti gol, izgubi li se utakmica, ljudi se zaklinju da nikada više neće poći na igralište, psuju, grde, vrijeđaju. Međutim, kad dođe čas nove utakmice, odlaze, da vide te noge kako će se sada ponijeti...

Već te vidim da se pomalo slažeš sa mnom. Klimaš glavom i nehotice bacaš po-

OKRETAJ DO OKRETAJA — SREĆA! ILI — KRIKOVI PROKLINJANJA, VJEČNOG PLAČA!

gled na svoje noge i pomišljaš — A moje noge? ... Da, tu smo! Tvoje noge! Vraćaš se mislima unatrag i počinješ razmišljanje o svojim nogama. Pođimo skupa, pomognimo jedan drugome u tom razmišljanju.

SVAKI KORAK JE SUDBONOSAN

Zamisli: koliko si koraka njima do sada učinio? Možda ćeš poput sove u tišini sobice ispustiti izazovni »hu ... hu ...« — Da, mnogo si koraka njima učinio, mnoge okrete u plesu samljeo da se iskažeš kako si vješt da brzo prihvaćaš ritam muzike rocka ili kojeg drugog plesa. Koliko šetnji s prijateljima i prijateljicama, onako bez cilja, samo da se hoda i čavrlja.

Jesi li se ikada zapitao: da li te »tvoje noge« ne odvedoše na posve krivu stazu, u mrak, da dadeš odušak krvi mladosti ili da nekog od bližih povučeš u ponor, u blato, iz kog ste ih kasnije ti i tvoj zaglibljenik pokušali izvući, ali kad si izvukao jednu nogu, druga je još dublje propadala. Možda si još uvijek u tom blatu, ne vidiš izlaz, nekog tražiš i ne nalaziš! Čuješ li možda klettvu onoga koji se topi u zlu, jer su ga »tvoje noge« navele na krivi put? Da li te možda netko proklinje u kom sanatoriju boreći se odvikavanja od droge?

Shvaćaš li sad bar malo vrijednost tog dara koji toliki ne posjeduju, koji ili nogu nemaju od poroda ili od posljedica rata, kojima je radost hodanja oduzela paraliza? Shvaćaš li, da je svaki korak, koji učiniš nogama, sudbonosan za tvoju budućnost? Da te i one mogu učiniti sretnim ili nesretnim?

POD KRISTOVIM NOGAMA ...

Preda mnom je slika »Kristova raspeća«. Pod Kristovim nogama, čvrsto pribijenim, rasplakana je žena bujne kose. Svojim umjetnički izrađenim prstima obujmila je Kristove noge, na kojima su još ljepljive kapi krvi. Naslonila je glavu na te noge i plače. Krv i slane ljudske suze!

Jednom je te iste noge oprala suzama kajanja, sada ih je obujmila kao da želi da Ljubljeni ne ode. Tā, te njegove noge išle su za njom da je spase. Osjetila je ljubav i nikada se više »svojim nogama« nije vratila na »svoj put života«. I postala je sretna! Recimo stoga jedan drugome:

Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača ...

Korak do koraka sreća, ili — krikovi proklinjanja, vječnog plača!

ALEKSANDRI

Na pismo Aleksandri, od 12. listopada 1980., s upitom na kraju: »Hoće li takav čovjek moći biti dobar svećenik?«, odgovaram ukratko:

1. Ukoliko je PRIJE onog događaja među vama i ZA VRIJEME događaja već mislio na svećenički poziv, pa svejedno onako živio, neka sada više na to ne pomišlja. Crkveni propisi od 1931. i 1961., koji nisu dokinuti, ne dopuštaju primitak takvih u bogosloviju, svakako ne na ređenje. No tu je i psiha do-

O. IVAN FUČEK, PREMDA SE NALAZI U DALEKOM RIMU, ODGOVARA, MLADOJ DJEVOJCI ALEKSANDRI, JASNO I OTVORENO NA VRLO TEŽAK I SUPTILAN PROBLEM.

tičnoga koja je spremna na »dvostruk život« te unaprijed govori o neuspjehu svećeničkog života.

2. Ukoliko je NAKON svega osjetio »poziv«, treba dobro ispitati radi li se o pravom pozivu (u što se smije sumnjati!). Ipak, nikad nije isključeno ni veliko obraćenje tipa sv. Augustina, koji je prije obraćenja toliko godina živio nevjenčan sa ženom. No takva se epohalna svetačka obraćenja rijetko događaju, uz posebnu milost Božju i uz posvemašnju promjenu života, koja je na vani posve vidna, s odlučnom voljom koja pokazuje trajnost odluke.

Nije vjerojatno da bi vaš bivši mladić bio obraćenik toga tipa. Stoga mu ne savjetujem da se bavi mišlju o svećeničkom pozivu. Kod takvih je velika opasnost da oduševljenja nestane i da se povrate prijašnjem načinu života, a onda je sablazan mnogo veća. Neka on nastoji u laičkom staležu doći do promjene života i do aktivnog zalaganja u smislu karitasa i apostolata.

Ivan Fuček

Mama, nemoj...!

(DRUGI PUT)

UPOZORENJE UREDNIKA GLASNIKA: Da možete razumjeti značenje »Mama, nemoj!« (Drugi put) — pročitajte najprije Glasnikovu priču »Mama, nemoj... I koja je objavljena u GLASNIKU za mjesec rujan prošle godine na str. 312. Napisao ju je naš suradnik Stjepan Kušan, senior. Njemu je upravljen slijedeći list, a na kraju isti svećenik odgovara Lidiji.

Poštovani oče!

Pročitavši »Glasnikovu priču«, koju ste Vi napisali, zahvaljujući njenom sadržaju, jedno je ljudsko stvorenje ugledalo svjetlo dana, iako nije bilo u planu.

Nisam se našla u istoj situaciji kao i »Marija« i nije mi to bilo osmo, nego prvo dijete. — Stambeni problem nije mi toliko naglašen, a i materijalna situacija sasvim je drugačija.

Da, istina je! Osobni je križ najteži, pa sam stoga i uvjerena bila da sam se našla još u težoj situaciji.

Problem je bio toliko veći što se je dijete pojavilo kao rezultat predbračne ljubavi, ukoliko bi se to još i moglo nazvati ljubav. — Dakle, nisam bila vjenčana s ocem djeteta, kojega sam zanijela, a nije mi to bilo ni na kraj pameti. Moram priznati da ponajviše zbog vlastite komotnosti nisam željela ući u brak i preuzeti sve odgovornosti bračnog života.

Za vrijeme našeg trogodišnjeg hodanja puno smo se polgravali s osjećajima pa nam se je to i osvetilo. Iako mi je on kroz to vrijeme često predlagao vjenčanje, nisam o tome željela ni čuti, a kamoli razmišljati.

Bila sam već puna tri mjeseca trudna, kad sam saznala tu strašnu istinu. Saopćio mi je to liječnik, inače dobar kolega mog brata, još iz gimnazije, koji me je i ranije liječio zbog nepravilnih menstruacija i još nekih komplikacija. Nije bio baš previše oduševljen kad mi je iz očiju »čitao« moju molbu. Jako se je bojao zbog stupnja trudnoće, no ipak, obećao mi je da će mi izvršiti prekid trudnoće, jer sam ga to izričito molila. Predložio mi je da o tome svakako obavijestim svog mladića. Stoga smo sve morali odgoditi još za nekoliko dana jer on nije tada bilo kod kuće. Bio je vođa grupe alpinista, koji su upravo tih dana osvojili Kilimanđaro.

DJECA SU CVIJEĆE ČOVJEČANSTVA.

Kad se je vratio sve sam mu rekla. Na vjenčanje nisam pristajala, a na abortus sam se spremala. To mi je izgledalo kao jedino rješenje moje situacije, bez obzira na strašno protestiranje mog mladića.

Ponovo sam otišla k liječniku na dogovor. Dogovorili smo se za idući ponedjeljak. Kad je moj mladić saznao da sam već sve utanačila i da je sve gotovo, nije to jednostavno mogao vjerovati. Psihička napetost prouzročila je da smo tih dana bili na »ratnoj nozi«.

U nedjelju navečer, dan prije nego što sam trebala otići to srediti, posjetili su me naši zajednički prijatelji, jedan mladi bračni par. Vraćali su se s večernje mise, pa su svratili k nama na par časaka. Kad su već odlazili, ona je izvadila i pružila mi »Glasnik Srca Isusova i Marijina«, šapnuvši mi da su maločas bili s mojim mladićem i da mi on šalje Glasnik, te me moli da svakako pročitam članak na stranici 312. Uzela sam Glasnik, zahvalila joj se i mislila u sebi, — Ah, koji mu je to sad novi vic?

Te večeri htjela sam ranije otići na počinak, jer slijedeći dan trebao mi je biti naporniji od svih. Pokušavala sam zaspati, ali nikako se nisam mogla namjestiti, nikako smiriti. I ranije, znalo mi se desiti da usred kojeg problema nisam mogla zaspati, no imala sam već iskušan »lijek« za to. Uzela bih tada koju knjigu, pročitala kojih dvadesetak stranica i obično bih s knjigom zaspala. Ovaj put to nije koristilo. Uhvatila sam se kako su mi misli odlutale nekud jako, jako daleko. Ugasila sam

svjetlo i ponovo se mučila. Sjetila sam se tada Glasnika i stranice 312. Pokušavala sam se prisjetiti gdje sam ga ono spustila. Znatiželja me je silila da ga odem potražiti i vidjeti što ima na naznačenoj stranici. Bila je to »Glasnikova priča«. Čitala sam polako i svaki me je redak stajao novog napora, jer pogađao me ravno u srce. Suze samo što me nisu ugušile, ali zadnjim sam se snagama uvjeravala: »Ne, ovo neću roditi. Sada nije vrijeme za to. Neka rađa tko god hoće, ali ja ne mogu!« Cijeloj toj muci pridružila se mučnina i povraćanje, a osjećala sam se strašno, užasno usamljena. Iscrpljena od svega toga, ležala sam mirno i nepomično. Mislila sam: »Samo da mi se ovoga riješiti, nikada mi se to više neće dogoditi.« U tom času osjetila sam nešto čudno u tijelu bilo je to prvo pomicanje mog osuđenog djeteta ta, koje se grčevito borilo za život i kao da je iskorištavalo svoju posljednju šansu i željelo mi reći: »Mama! Mama, nemoj me...! Nemoj im dati da me čupaju od te bel« Taj me je vapaj razoružao do kraja. Bilo je to tada prvi put da sam se zastidjela sebe.

Ujutro nazvala sam liječnika i rekla samo kratko da neću doći. Imala sam potrebu razgovarati sa svojim mladićem i reći mu da sam odluku posve promijenila. Željela sam se radovati s njime, moliti ga da zaboravi sve one uvrede, kojima sam ga obasipala, reći mu, da konačno pristajem na vjenčanje, jer djetetu kojeg nosim bit će potrebna naša obostrana ljubav.

Kad sam nazvala, javila mi se neogvja mama i rekla mi je da je već rano ujutro otišao na faks, samo da vidi nešto zbog diplomske radnje, i ako želim, da će mi ona prenijeti poruku ili da nazovem kasnije. Zamolila sam je samo, da ne zaboravi reći, da sam ja zvala. Bila sam sigurna da će mu to biti dovoljan razlog da shvati da je potrebno da dođe. I došao je. Bio je sav zajapuren. Posudio je auto od svog oca, jer je mislio da ja želim da me on vozi u bolnicu na prekid trudnoće. Kad sam mu rekla o čemu se radi, gledao me kao da ništa ne razumije. Zanijemio je pa me je pogledom pitao gledajući na moj trbuh, pa u oči. Razumjela sam njegovo pitanje pa sam mu jasno odgovorila da sam odlučila imati bebu i da se želim vjenčati s njim. Tu sreću ja više ne znam opisati. Znam samo da sam mu pružila bocu nekog pjenušavog pića i donijela dvije čaše. Liznula sam samo toliko, koliko je trebalo da nazdravimo. Ostatak je popio on. Odmah smo počeli razmišljati, kako bi što prije i sa što manje vanjske parade mogli realizirati naše vjenčanje. Uz dosta peripetija, sve formalnosti priveli smo kraju. Na dan vjenčanja priredili smo doličnu večeru za naše najbliže, a sve je to bilo i više nego lijepo.

Brak smo sklopili. Započeli smo naš zajednički život i moram reći da nas je dosta toga zateklo nepripravljene. Dosta sam teško podnosila trudnoću i slabo sam se u njoj snalazila. Svaka mi je sitnica išla na živce, pa je tako često dolazilo i do svađe, a što je tada bilo najkomičnije, meni se činilo da me on iza svake svađe još više voli. Kad smo nakon svega mirno porazgovarali, zaključili smo da je to i dobro, jer smo tada najiskreniji.

I tako iz dana u dan sve smo se više prilagođavali jedno drugome. Kad smo mi-

slili da smo najsretniji, doživjeli smo jedan strašan šok. U jedno kišno popodne vozio me je s posla kući. Naletjeli smo na kraći lančani sudar. Naše vozilo najmanje je stradalo, njemu ništa, a ja sam zadobila nešto jači udarac u koljeno. Izašli smo van vidjeti što se to zapravo dogodilo. Kad sam ustala, osjetila sam jake bolove u tijelu. Brzo smo stigli do bolnice, ali nakon svih intervencija, trudovi se nisu dali zaustaviti. Oko pola noći rodila sam živu djevojčicu 1100 grama težku i 28 centimetara dugačku. Sa-

mo što su mi je pokazali, odvezli su je u Zagreb, budući da u našem gradu nema mogućnosti za tako malu djecu. Odvezli su je na Rebro, u Centar za nedonoščad, ali malena nije preživjela transport. — Dijete je umrlo radi preranog poroda, prouzročenog šokom majke. Tako je, otprilike glasio rezultat obdukcije, što smo ga dobili na Šalati.

Svaki dan vraćamo se sve više očajni s groba tog djeteta i svaki dan ponovo se pitamo, nije li nas time ipak stigla Božja kazna? Osjećaj krivnje u meni je toliko jak i nikako si ne mogu pomoći. Muž je mislio da bi nas nova trudnoća bar donekle mogla smiriti, no liječnik nas je upozorio, da bar šest mjeseci ne bi smjelo do toga doći. — Budući da ja ne želim upotrebljavati ništa u tom smislu, muž je odgovornost i brigu da do toga ne dođe preuzeo na sebe, jer ga je liječnik propisno uplašio.

OTVORENO DJEČJE OKO, UZ ZVIJEZDANO NEBO,NAJVIŠE NAM GOVORI O DOBROTI STVORITELJA SVIJETA.

Moram reći da jedva čekam da to vrijeme prođe, kad ćemo moliti Boga da nam još jednom dadne mogućnost da postanemo roditelji.

Iako mi je sada zbog smrti djeteta jako teško, ipak se malo tješim time što se je ono ipak rodilo i što nisam dozvolila da ga ljudska ruka uništi. Već sam tisuću puta rekla: »Hvala Ti, Bože, što si mi sačuvao razum i nisi mi dozvolio da si na onako strašan način opteretim savjest.«

Hvala i Vama, što ste za temu svog pisanja izabrali upravo onaj tekst. Ako i ta briga spada u domenu svećeničkog zvanja, onda imate zbilja uzvišeno zvanje.

Uz kršćanski pozdrav, još jednom najiskrenije se zahvaljujem!

Lidija

P.S.

Cijeli sam ovaj slučaj željela prikazati od samog početka. Možda sam bila i previše opširna, ali činilo mi se sve to važnim, kako biste Vi mogli dobiti pravu i cjelovitu sliku. — Htjela sam Vas naime, podržati da nikada ne zanemarite, nego da se »lavovski borite«, te pomognete da bismo mi žene ispravno shvatile svoju zadaću.

POŠTOVANA GOSPOĐO LIDIJO!

Mogli ste iz »Glasnikove priče« zaključiti koliko je dobar naš Nebeski Otac, kojemu je stalo da nitko od ljudi ne propadne, već želi da se svatko spasi. Sigurno ste shvatili koliko su njegovi putovi nedokučivi i neistraživi. On djeluje na čovjekovu savjest na razne načine. Upravo je savjest Njegovo posljednje oružje preko kojega želi spasiti čovjeka.

On je djelovao i na Vašu savjest, ali ste Mu se u početku odupirali. Na koncu je potaknuo mene da napišem »priču« — koja je istiniti događaj! — da bi na kraju preko Vašeg bivšeg zaručnika, a sada Vašega muža, upotrijebio sve kako bi Vas spriječio da budete ubojica Vašeg i njegovog djeteta.

Zato, čestitajte svom sada suprugu koji je poduzeo sve da Vas spriječi. A da to nije učinio, bio bi sukrivac zločina.

Kada bi barem tako činili i ostali mladići u takvim situacijama! Nažalost, većina njih postupa suprotno, te napuštaju one koje su egoistički iskoristili, kako bi utažili svoju strast i pohotu. Da takvi slušaju svoju savjest, danas bi bilo više Hrvata koji bi sigurno nešto dobra učinili za naš narod, koji se polako ali sigurno prorjeđuje...

Pozvali ste me da se »lavovski borim« za nerođene. Ja to rado činim, jer mi je dužnost, a to ću rado činiti i ubuduće.

Ali i Vama treba biti jasno, da ta »lavovska borba«, u kojoj se Bog neprekidno bori s čovjekom, ne ovisi samo o nama svećenicima i Crkvi uopće. Ona, velikim dijelom, ovisi i o akterima — muškom i ženskom — kojima je Bog već na početku zapovjedio: »Množite se i napunite Zemlju!« Među te aktere spadate i vas dvoje. Zato, borite se! Ne samo u svojoj obitelji, nego i na širem planu ovog Božjeg svijeta.

Stjepan KUŠAN, senior

upoznajmo Srce Isusovo

Piše: Jesùs SOLANO

Ljubite ljude kako ih Bog ljubi

Tajnu Srca Isusova možemo lakše shvatiti i ostvariti u našem životu, ako ljubav postavimo kao našu prvu osobnu vezu s Bogom.

Prihvaćanje činjenice da nas Gospodin ljubi srcem jednog čovjeka, pravom ljubavlju, dubokom, poštovanom i snažnom, u nama mora proizvesti odgovor ljubavi koja je slična Njegovoj, koliko je to samo moguće. Posveta Srcu Isusovu je osobno predanje Kristu iz ljubavi, uzevši ga u tajni njegove Osobe. Shvatiti i ljubiti Srce Isusovo . . . i to njegovom istom dubokom ljubavlju, požrtvovnom i snažnom, približiti se i služiti svojoj braći: to je pravi život kršćanina. Srce Isusovo je srce kršćanstva.

SVETO PISMO

»Kad to vidje Šimun Petar, pade Isusu do koljena te reče: »Udalji se od mene, Gospodine, jer sam grešnik!«

Preneraženje obuze njega i sve koji su bili s njim zbog riba koje su ulovili. Isto tako Ivana i Jakova, Zebedejeve sinove, što bijahu Šimunovi drugovi.

Isus reče Šimunu: »Ne boj se! Od sada ćeš ljude loviti!«

Oni izvukoše ladice na kopno, ostaviše sve i pođoše za njim.« (Lk 5, 8—11).

UČITELJSTVO CRKVE

»Koji je čin religiozna poklona plemenitiji, spasonosniji od ovog kulta Srca Isusova otkad se to Srce čitavo predalo samoj Božjoj ljubavi?

I napokon, koji je snažniji poticaj na ljubav prema Kristu nego da pobožnost prema presvetom Srcu Isusovu iz dana u dan uvijek buja i raste, te tako potiče vjernike da u svom životu savršeno izvrše evanđeoski zakon bez kojega — kako divno opominju riječi Duha Svetoga: »Djelo pravednosti bit će mir« — nije moguće uspostaviti pravi mir među ljudima.« (Pijo XII., Haurietis aquas).

(C. Marianas — Barcelona)
SRCE ISUSOVO, SPASENJE ONIH KOJI SE U NJEGA UFAJU.

CHARLES DE FOUCAULD

»Vidjeti Isusa u svakom čovjeku, i prema tome raditi! Ljubiti ljude kako ih Bog ljubi!

Najbolje je sredstvo da nas vole — voljeti. A biti ljubljen je način da slijede naš primjer, da slušaju naše riječi, da prihvate naše savjete, da uzvjeruju našim tvrdnjama, da prihvate naša uvjerenja.

Nemoguće je svidjeti se Bogu ako nedostaje ljubavi ma i prema jednom jedinom čovjeku. Što više ljubimo Boga, to više volimo ljude.

PAPA IVAN PAVAO II.

»Kada bi današnji ljudi, posebno kršćani, uspjeli otkriti divote koje se mogu upoznati i uživati u »nutarnjoj ćeliji«, štoviše, u Srcu Kristovu! Tada bi, uistinu, čovjek ponovo našao samog sebe, razloge svoga opstanka, temelj svake svoje vrijednosti, uzvišenost svog nebeskog poziva.«

liječenje alkoholizma u obitelji

Piše: dr Ivan ZIRDUM

Susret supruge Anice s terapeutom Boškom (2)

Računa se da u našoj zemlji ima 15% odraslih muškaraca koji su oboljeli od bolesti alkoholizma, a drugih 15% prekomjerno prije i vrlo je blizu da obole od iste bolesti. K tome možemo računati i priličan broj žena i djece koji su, zbog alkoholizma, žrtve i trpe strašne muke u svojim obiteljima.

Zamolili smo našega suradnika dr Ivana Zirduma da našim čitateljima prikaže svu složenu problematiku alkoholizma. On se rado odazvao i u prošlom broju pokazao patnje snaš' Anice čiji se muž Stanko predao u ropstvo alkoholu. Razgovor se nastavlja...

MORAŠ MALO BOLJE UPOZNATI ALKOHOLIZAM, SHVATITI DA JE TO BOLEST USLIJED KOJE SE TVOJ MUŽ NE MOŽE KONTROLIRATI DOK PIJE ALKOHOLNA PIĆA!

Boško: — Vidiš, Anice, sve što si ispričala daje mi do znanja da je tvoj muž Stanko obolio od teške bolesti alkoholizma.

Anica: — Kakva je to bolest? On uopće nije bolestan, nego pijanac i nevaljanac, kojeg dobro pozna već čitava okolica. Kamo sreće da je bolestan i da mu se rakija ogadi. Već sam stoput rekla, samo da se napije pa umre da se riješimo zla i ja i djeca.

— Znam da ti dođu takve misli, jer ti nije lako.

— I da mi nije te djece, već bih ga odavno ostavila, pa nek pije i loče koliko ga volja.

— Vjerujem ti, Anice. Rastava se događa u mnogim takvim brakovima.

— Sve sam pokušavala da spasim brak i oca svojoj djeci. Al' mi se sve pričinja uzaludnim.

— Anice, uvjeravam te da se i ta bolest može liječiti. Mi u svojoj grupi imamo ljudi koji se već godinama suzdržavaju od alkohola i liječe se. Ti si danas načinila velik korak. Tražiš pomoć. Želiš ti, i molim te, da shvatiš da upravo o tebi najviše ovisi liječenje tvoga muža.

— Kako o meni? Ta on treba da učini.

ŽENA MOŽE I MORA POMOĆI

— Ali njemu je potrebna tvoja i naša pomoć. On se sam ne može istrgnuti iz mreže u kojoj ga drži alkohol. Katkad bi on to htio, al' su u njemu motivi za pijaču jači od njegove volje. Treba, dakle, njegovu volju potaći, podržati je. A to najviše možeš ti, a onda naš Klub liječenih alkoholičara u koji bi se vas oboje trebalo učlaniti.

— Pa recite mi što da radim?

— Moraš malo bolje upoznati alkoholizam, shvatiti, da je to bolest uslijed koje se tvoj muž ne može kontrolirati dok pije alkoholna pića.

— Zašto ne može popiti, kao i drugi, normalno?

— Upravo o tome govorimo, da on nije kao drugi, on je bolestan, a drugi nisu, koji znaju kontrolirano piti.

— Nije to bolest nego nevaljalština.

— Tako se nekad mislilo, a i danas neki misle. Al' u moderno vrijeme stručnjaci dođoše do zaključka da se tu radi o bolesti ovisnosti.

— Što to znači?

— Kad netko postane ovisan o rakiji da bez nje ne može živjeti, on je o njoj ovisan. On je u tom smislu obolio. Ta ovisnost se primijeti kod osobe koja se ne može kontrolirati kad pije alkoholna pića. Ne može si odrediti mjere u piću.

— Kako drugi ljudi znadu mjeru, a on ne zna?

— Ti bi ovim željela zapravo znati kako da je on od

te bolesti obolio. Tko bi to mogao pouzdano reći? Trebalo bi cijeli njegov život preispitati da se vidi uzrok. Možda je i nešto od svojih roditelja naslijedio što ga je učinilo sklonijim alkoholizmu.

— Pa i otac mu se opijao.

TKO JE KRIVAC?

— Ne mora to uvijek biti razlog. Ima ljudi kojima je otac bio alkoholičar, a oni nisu. Netko je malo po naravi potišten pa traži alkohol kao sredstvo da se otvori u društvu, drugi ne nađe razumijevanja na poslu ili u svojoj obitelji pa počne piti da sve zaboravi.

— Nema on meni što prigovoriti. Eto, pitajte naše susjede. Nitko neće mene okriviti.

— Ne moramo mi sad tražiti krivca. Uostalom, dovoljno je da čovjek prekomjerno pije duže vrijeme i da postane alkoholičar, bez obzira nađe li se kakav velik razlog ili ne. Dakle, kako bilo da bilo, tvoj je muž ovog trenutka alkoholičar.

— To svatko vidi.

— Ali svatko ne shvaća da je on bolesnik koji si sam ne može pomoći.

— Bolesnik?

— Ni tebi još ne ide u glavu da je to bolest, ali bolest posebne vrsti. Vidiš, računaju da u našoj zemlji ima 15% odraslih muškaraca koji su oboljeli od te bolesti, a drugih 15% prekomjerno pije i vrlo je blizu da oboli. K tome možemo računati i priličan broj žena koje su oboljele od alkoholizma, pa ćemo dobiti vrlo velik broj onih koji imaju teškoće s alkoholom.

— I u našem selu ima takvih žena.

— Ali pokraj ovih bolesnika trpe još neke osobe koje se nalaze u njihovoj obitelji.

— Trpimo ja i djeca više nego on.

UZVIŠENI CILJ ŽIVOTA

— Vidiš i sama, Anice, da bismo se svi skupa, koji volimo čovjeka i obitelj, morali time pozabaviti, svatko sa svoga stajališta. Liječnici bi morali dobro proučiti sve o toj bolesti i o suvremenim metodama liječenja, socijalni radnici bi morali shvatiti da bi liječenjem i sprečavanjem alkoholizma smanjili uvelike broj socijalnih problema, svećenici bi morali pripomoći oboljelom liječiti i jačati njegovu volju pokazujući mu uzvišeniji cilj života od opijanja, i svi drugi bi morali tome pripomoći.

— Kako drugi ljudi mogu piti pomalo?

— Već sam to rekao. Nisu alkoholičari pa se mogu kontrolirati. Ali i oni mogu lako postati alkoholičari nakon dugotrajnog i prekomjernog uživanja alkohola.

— Netko pije cijeli život, a nikad se ne opije.

— Tko pije umjereno, može tako ustrajati do smrti, a da ne postane alkoholičar. Ali moramo i to znati da nije svaki čovjek ni jednako sklon alkoholizmu. Neki tome naginju više, neki manje.

— Blago ženama koje nemaju u kući alkoholičara! One ne znaju što je pravo zlo.

— Da, to je jedno od najvećih zala koja vladaju u mnogim našim obiteljima. A sve dolazi od te ovisnosti jednog člana obitelji o alkoholu.

— Ne shvaćam kako netko može biti toliko ovisan o tom piću.

— Kad opojnog pića ne bi bilo, nitko ne bi o njemu bio ovisan. Ne bi bilo alkoholičara. Čovjek može biti ovisan o alkoholu na više načina. Fizički je ovisan o njemu, kad mora svaki dan piti, ili bolje reći, nadolijevati. Ako to ne čini, nervozan je i nemiran. Sve ga nekako goni da posegne za alkoholom kako bi se smirio. I tada pije neumjereno. Psihički je čovjek ovisan o alkoholu kad ne mora svaki dan piti, nego onda kad se nađe u kakvoj teškoći i nezgodi. Tada uzima piće da se smiri, ali to opet bude prekomjerno.

— Moj Stanko mora svaki dan piti. Ne znam šta bi taj napravio da on odmah ujutro ne nađe rakije.

— On je, dakle, fizički ovisnik. Ja poznam neke koji po nekoliko mjeseci ne piju, a onda počnu i opijaju se. To su psihički ovisnici. Za sve vrste alkoholičara slijedi pravilo: Kad počnu piti, ne mogu se kontrolirati.

Piše: Žarko BRZIĆ

Dječice, klonite se idola!

Poznata nam je još od ranog djetinjstva sržna zapovijed evanđelja: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom« (Mt 23,37).

A kako je u životu ostvarujemo? Nismo li u toj ljubavi prema Bogu često ostali na pola puta? Moramo priznati kako nekada pokušavamo, ne u teoriji, nego u praktičnom životu, spojiti ono što je u sebi nespojivo: služiti dvojici gospodara. Koje mjesto u mom srcu i životu zauzima biblijski Bog?

SUVREMENO IDOLOPOKLONSTVO

O. Breemen razmišlja u knjizi »Kao kruh koji se lomi« o tom ozbiljnom vidu našeg religioznog doživljavanja, pa ističe slijedeće misli:

— Iako mi je Bog bliži nego što sam to ja samome sebi, ipak postoji opasna mogućnost pobjeći od Boga pod cijenu bježanja od samoga sebe... Možda nesvjesno, pa ipak realno, ja sam svoj bog ne toliko u teoriji koliko u praksi. Jer, čim mi Bog ne znači sve, on mi ne znači više ništa. Dati Bogu drugo mjesto znači: uopće mu ne dati mjesto.

U napasti sam da služim dvojici gospodara, i čak da Božje mjesto u svojem životu dijelim s nekim ili nečim drugim. A to je dovoljno da ga zaniječem. Idoli nisu pojave iz prošlih vremena i primitivnih kultura. I mi imamo također svoje idole, ne doduše načinjene od drveta, nego u nečemu drugom, ali isto tako izazovne i nesavladive.

Ne završava sv. Ivan uzalud svoju prvu poslanicu — kad toliko naglašava Božju ljubav prema nama i našu međusobnu ljubav — govoreći: »Dječice, klonite se idola« (5, 21). Idolopoklonstvo prouzrokuje neplodnost i trpljenje meni i drugima. To je temeljna neistinitost. To je nijekanje one beskonačne dubine mojeg života. I premda nikada ne mogu potpuno shvatiti tajnu života, ja ipak u daru Objave prihvaćam Transcedentnoga (Onoga koji sve nadmašuje) u svome životu...

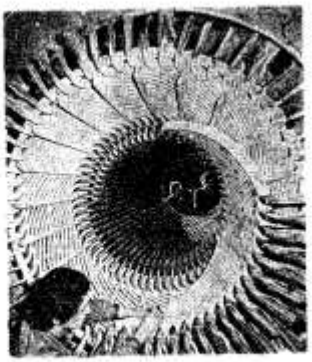

NEMA SMISLA NI MOLITI...

Svojevoljni čin samoubojstva teški je grijeh. Život je dragocjen Božji dar i nitko nema pravo na nj staviti ruku. Gledajući očima kršćanskog morala, svaki samoubojica vlastitom odlukom odabire sebi put prokletstva.

No što se u tom groznom činu zbiva u duši čovjeka pojedinca i koji su ga sve motivi nagnali na taj tragični konac, to samo Bog može znati. I On jedini može odmjeriti stupanj čovjekove odgovornosti.

U romanu »Srž stvari« od Grahama Greena zbiva se jedan duboki i poučni dijalog između svećenika i Lujze Scoble, čiji je muž završio samoubojstvom.

— I na kraju taj užas! Zacijelo je znao da je time osudio sebe na vječno prokletstvo — reče Lujza. — Da, to je znao! Nikada se nije uzdao u milost... osim za druge ljude... Nema smisla ni moliti...

Otac Rank treskom zatvori dnevnik i bijesno zavikne: — Zaboga, gospođo Scoble, ne uobražavajte sebi da vi

Mostarska katedrala

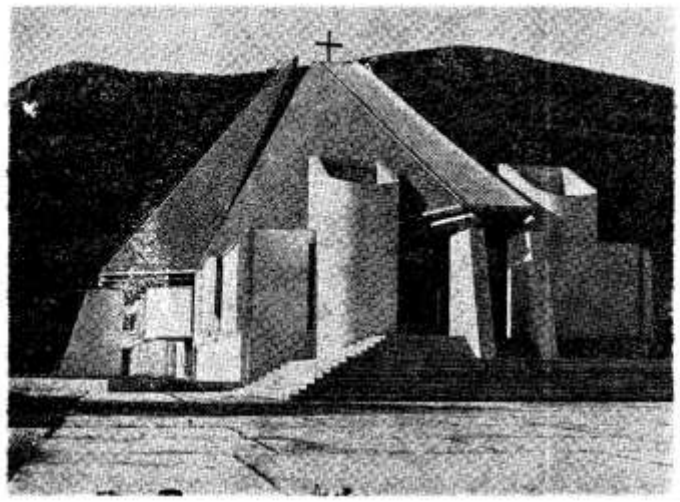

NOVU KATEDRALU U MOSTARU TEŠKO JE OPISATI: ISPLATI SE DOĆI I VIDJETI

U zapadnom dijelu Mostara, u jednoj od najljepših mostarskih ulica, preko puta biskupske rezidencije, prolaznicima privlači pogled nova građevina neobičnog oblika. Mostarci znaju da je to katedrala, jer su pratili njezin nastanak od onog časa kad su prije pet-šest godina na taj predio došli prvi radnici sa strojevima, pa do onog svečanog, nedavnog, sunčanog dana kad je predana bogoslužju.

Međutim, slučajni prolaznik koji je svoj pojam o sakralnoj građevini vezao uz crkve starih stilova i oblika, malo će se iznenaditi.

Na novoj mostarskoj katedrali neće vidjeti visokih tornjeva, golemih kamenih portala, visokih prozora... Ugledat će na njezinu vrhu diskretno ukomponiran križ.

Njezin vanjski izgled, unatoč vješto spojene cjeline kamena betona, željeza, lima i stakla, ni visinom zidova, ni dužinom građevine ne djeluje naročito impozantno. Monumentalnost joj ne povećava ni prostorno betonsko parkiralište pred ulazom, ni lijepo mramorno stepenište, koje vodi k ulazu. Sve to djeluje prilično skromno.

No, zato posjetilac doživi pravo divljenje tek kad prijeđe njezin prag i nađe se u prostoru, koji dužinom od 43 m, širinom od 18,5 do 20 m i visinom od dvadesetak metara, djeluje zaista impozantno i lijepo. Pa tako ova crkva spada među veće crkvene objekte u našoj zemlji.

Od onog divnog dana, kad su zabilježene prve zamisli o gradnji katedrale u Mostaru, pa do ostvarenja te zamisli prošlo je po prilici jedno stoljeće. Istina, nekad su se katedrale gradile stoljećima, ali su se gradile. A ova je čekala jedno stoljeće da joj se polože temelji. Činile su se razne pripreme kroz to dugo razdoblje za njezino podizanje, ali su se redale i razne smetnje koje su to ometale. Pa dovoljno je među zaprekama spomenuti samo dva svjetska rata.

Donedavno Mostar bijaše jedino biskupsko sjedište u ovoj zemlji bez katedrale, a sad se s radošću odrekao toga neželjenog primata.

Što se tiče građevnog stila nove mostarske katedrale, napomenimo ovo: naša je Katolička Crkva uvijek nastojala ići ukorak s vremenom u svemu, pa i u gradnji sakralnih objekata. Stari stilovi gradnje: romanski, gotički, barokni... nekad su bili suvremeni, a i danas crkve građene u tim stilovima predstavljaju i arhitektonsku i kulturno-povijesnu vrijednost, no u tim stilovima danas više nitko ne gradi. Novo vrijeme nameće i nove građevne materijale i nove stilove. Pa zato onaj tko je odviše vezan pojmovno za stare izglede crkvenih prostora, bit će izgledom ove katedrale pomalo iznenađen. Pogotovo, ako on u skladu sa svojim ustaljenim shvaćanjima očekuje crkvu sa sporednim oltarima, sa mnoštvom slika po zidovima, sa kipovima i sl. Ova katedrala ima zasada samo u prezbiteriju veliki kip Gospe Kraljice i Majke, kojoj je i posvećena, a to je rad zagrebačkog akad. kipara Poljana.

Inače, iznutra je sva obložena hrastovinom i opremljena lijepim hrastovim klupama.

Mostarska je katedrala svečano posvećena i predana bogoslužju 14. rujna 1980. g. uz prisustvo velikog broja vjernika, koji su imali prilike ne samo da dožive svečanost posvete jednog objekta koji je veoma značajan i za grad Mostar i za cijelu biskupiju, nego su mogli vidjeti i ono što se rijetko vidi: dvojicu kardinala, eminencije Franju Šepera i Angela Rossia, koji imaju veliko ime i značenje i u Crkvi i u svijetu, pa zatim predsjednika Biskupske konferencije Jugoslavije, zagrebačkog nadbiskupa Franju Kuharića, nadbiskupa Oblaka i Jozinovića, biskupe Perneka, Kosa i Herbuta, uz domaće biskupe Čulu i Žanića. Uz njih valja posebno spomenuti i prisutnost gradišćanskog biskupa iz Austrije Stefana Lasla.

Spomenimo još i ovo: prigodom posvete nove katedrale, dosadašnji Ordinarij dr Petar Čule, zbog svojih poodmaklih godina, predao je upravu biskupije svom koadjutoru msgru Pavlu Žaniću. Dr Čule stajao je 40 godina na čelu Crkve u Hercegovini, pa je tom prigodom u novoj katedrali, radostan zbog njezina otvaranja, rekao riječi starca Šimuna: »Sad otpuštaš slugu svoga ... u miru.« A Sv. Stolica imenovala ga je počasnim nadbiskupom.

O novoj mostarskoj katedrali malo će kazati i ovaj opis i priloženi fotos, pa zato, čitatelju, ako je želiš zaista upoznati, dođi i — vidi!

Don Anđelko BABIĆ

Majka u tuđini

Prošle nedjelje dođe pred crkvu starica iz okoline L. u pratnji dvojice sinova. Oni su rijetko u crkvi, ali danas su ponosni na svoju majku.

Prvi put je starica u ovim krajevima, premda je prije petnaestak godina svoju djecu u svijet ispratila.

Nedavno je muža ukopala i danas poslije dugogodišnjeg njegovanja bolesnog muža stoji ova, malog rasta, iskrena majka u tuđini.

Mladi joj se sin nedavno drugi put oženio. Ovdje u Njemačkoj našao drugu, a ostavio ženu i dijete. S ovom ovdje ima sina.

Stariji sin ima veliku obitelj kod kuće. Nekoliko puta godišnje putuje u domovinu, ali je u vjeri postao mlak.

Sve je to znala stara majka i zato se sa svojih sedamdeset godina uputila djeci, koja su istina odrasla, ali zalutala.

— Sinko, imam li vrimena za pet očenaša ...? — reče mi pred misu.

— Ima, bako, do mise još petnaest minuta, a evo ti još jedne »očenaše«, i za mene izmoli jedan.

Tako sam započeo razgovor, koji je kasnije tekao spontano. Starica se raspričala:

— Znate li vi našeg pratra? Nije njemu ružno. Svi ga volimo, a najviše mi starije jer će nas brzo zakopati. Crkvu smo napravili, idemo mi dobro u crkvu ... — zatim joj se lice namrštilo, srce steglo, srce majke u tuđini ... Nastavila je žalosno:

— Imam kod kuće u selu ženu moga sina i jedno unuče, a ova ovdje i ovo unuče, neka mi Bog oprosti, nisu moji, ne mogu ih voljeti ... Dobru ženu je ostavio moj sin, a ovdje našao ne znam koju, neću da govorim. Duša me boli kada se u selu sretnemo, dite raste, a nevista moja vene. Oni su moji, a ovi ovdje nisu radili po Božjem. Učila sam ja svoju dicu i brinula se za njih. To zna Bog i komšije. Što sam ja mogla? Kako sam se samo brinula za njih u ona sirotinjska vremena; kada je bilo pure i mlika, bila je kuća puna svega. Svi smo bili sretni, pa onda večernja — »kućna« — molitva, pa su svi slatko zaspali na slami... To su bila moja dica!

Prelazi crkveni prag, u ruci očenaši, noge podrhtavaju, ali srce i duša su svježi. Kleče u prvu klupu, raširi ruke, jer još ima vremena za »pet očenaša«. Gledam tu ženu i pratim te drhtave usne, gledam »siroticu udovicu u hramu«, koja želi poći u život opravdana i mislim na tolike koji su zaboravili moliti, a onda vjeru izgubili.

Draga ČUTURIĆ, Mosbach

OVAJ SVIJET I ISKLJUČIVA

PAPA MEĐU NIJEMCIMA: OVAJ SVIJET NIJE JEDINA I ISKLJUČIVA ČOVJEKOVA DIMENZIJA

Papa putuje poput Petra »da utvrdi braću u vjeri«. Kao što bi bila vječna šteta da su Petar, a osobito Pavao, ostali nepokretni i zatvoreni u sjajnoj izolaciji Jeruzalema, tako i današnji Papa ne može, ne smije i ne želi biti vatikanski zatvorenik i svijet prepustiti tamnim silama koje donose ratove i mržnju u čovječanstvu. Na Papinim putovanjima milijuni ga doživljuju kao čovjeka obdarena posebnom karizmom koja stvara povjerenje i ohrabrenje, sigurnost i nadu.

Usprkos materijalnog napretka, Njemačku taru teški problemi. Očiti su znakovi da jako raste potrošnja alkohola i droge među mladima i ženama. Tisuće mladih bježi od svojih domova te više vole živjeti sami ili u malim zajednicama, nego u razdijeljenim i nesložnim obiteljima.

Na velikoj livadi u Münchenu Ivan Pavao II. ponovio je pred mladima poziv iz svog prvog papinskog govora: »Otvorite vrata Kristu, nemojte se Njega bojati!« Bez popuštanja i ustupaka naglašavao je smjelo da Evanđelje traži samoprijegoran život.

Istu krepčinu pokazivao je i prvi govor što ga je Papa upravio Nijemcima govoreći o obitelji. Ponovo je naglasio da se ne može složiti s tako zvanim brakovima »na pokus« koji danas preplavljuju Njemačku. Rekao je: »Ne može se živjeti samo na pokus. Ne može se ljubiti samo na pokus, primiti jednu osobu samo na pokus kroz neko vrijeme.« Ponovno je osudio pobačaj i preporučio službu životu.

Kažu novinari da je Papa upravo u Njemačkoj govorio najsadržajnije, najdublje i najotvorenije. Kao da je htio probuditi silni njemački potencijal volje da se usmjeri još snažnije i jače u službu nepatvorenog Evanđelja.

Pero BULAT

NIJE JEDINA ČOVJEKOVA DIMENZIJA!

Na svom putu kroz Njemačku pred katedralom u Mainzu Ivan Pavao II. uputio je velikoj skupini hrvatskih radnika slijedeće riječi:

»Dragi moji Hrvati! Rado pozdravljam vas koji u tako velikom broju živite i radite ovdje u Njemačkoj. I dok ovdje radite, neka vaše misli budu uz vaše roditelje, uz vaše obitelji, uz vašu djecu, koji su ostali u Hrvatskoj i koji toliko misle na vas i mole za vas. Ostanite im uvijek vjerni. Nastavite dalje svojim pohađanjem crkve i vršenjem nedjeljnih dužnosti. Budite primjer ostalim katolicima u ovoj zemlji. Ponavljajući sa psalmistom koji je molio: — Nek se osuši desnica moja, Jeruzaleme, ako tebe zaboravim — vi kažite: — Neka se osuši desnica moja, Bože, ako zaboravim svoju Svetu Crkvu, svoju obitelj i svoj hrvatski narod.—

Moj blagoslov neka prati svakog od vas i sve vaše obitelji!«

I »HLADNI« NIJEMCI NISU MOGLI ODOLJETI SNAŽNOJ LICNOSTI I OTVORENIM RIJEČIMA IVANA PAVLA II. DOCEKALI SU GA NA MNOGIM MJESTIMA SRDACNIJE NEGO U MNOGO »TOPLIJIMA« KRAJEVIMA.

nova generacija

Piše: Rudolf BRAJČIĆ

Vjera ljudi u prastaro doba

Mnogo se danas piše i govori o podrijetlu religije. A često se tendeciozno iznose zastarjele teze prošlog stoljeća kao da je religija nastala iz straha, neznanja, obožavanja prirodnih pojava i slično...

Isusovac Rudolf Brajčić upozorava mlade da ne nasjednu na lijepak onima koji prodaju svoje vlastito neznanje.

Religija ima izvor u misaonosti čovjeka koji je uvijek tražio, po principu uzročnosti, odgovore i na najveća čovjekova pitanja: Odakle je čovjek? Zašto je čovjek? I kamo on ide?

Prva bića iz vrste Čovjek, kojoj mi pripadamo, pojavila su se otprilike prije četiri milijuna godina. Tako svjedoče najnovije iskopine.

Osim fosilnih dijelova njihova kostura i ostataka obdjelanih kamenih valjutaka ništa nam od njih nije ostalo. Zato malo znamo o životu i djelovanju tih prvih naraštaja ljudi. Ipak, jer su umjeli razmišljati i jer su napredovali u otkrivanju prirode i u istraživanju oruđa, lako si možemo zamisliti kako je morao izgledati život tih prvih ljudskih bića.

Živjeli su sretno baveći se najprije lovom, a poslije ratarstvom i stočarstvom. Život je bio tvrd, jer još nisu posjedovali dobrog oružja i oruđa, ali zemlja je obilovala divljači i bila je vrlo plodna, pa se lako izlazilo. Glavna im je briga bila, kako se zaštititi od divljih životinja, zime i nevremena. Spilje su im služile za stanovanje, a kože ubijenih životinja za odijevanje.

PITANJA

Za dugih zimskih večeri, nakon dobrog lova i obilne večere, bilo je vremena za razmišljanje. Morala su im dolaziti na pamet pitanja: Tko smo mi? Što je svijet koji nas okružuje? Koji je smisao našeg života? Radi čega postojimo?

Nešto se čudno u njima zbivalo, kada bi htjeli učiniti zlo drugome. Netko im je iznutra u njima govorio da ne smiju toga raditi. Tko to njima u nutrini govori? Čiji je to glas? — pitali su se.

Jutrom bi se divili izlazu sunca i prirodi, obasjanoj njegovim zrakama. Navečer bi dugo promatrali nebeski svod s njegovim zvijezdama. Tko je to napravio? — i nehotice bi pomislili. Ta imali su razum, koji o svemu pita kao malo dijete.

Prvi doživljaj smrti jednoga iz njihove sredine morao je na njih snažno djelovati. Gdje je on sada? Je li za nj sve svršilo? Bio je dobar cijeloga života, pokoravao se onom glasu unutra, da li mu to sada nešto vrijedi ili ne?

Toj kiši pitanja nijesu se mogli oteti, posvud ih je pratila. Kad bi na ta pitanja odgovorili jednom riječi: Postoji Najviše Biće — sva bi ta pitanja utihnula i oni bi osjetili u dubinama svoga bića kao da stoje pred Najvišim Bićem, a dušom bi im zavladao mir i radost s nekim ponosom da su njegovi i da svojim životom njemu idu.

Tako mi zamišljamo da su prvi ljudi otkrili Boga. Imali su razum, a s njim i sve mogućnosti da Ga upoznaju kao i mi. Nije trebalo prije znati zašto rast biljke ovisi od sunca, ni zašto grmi prije nego počne padati obilna kiša.

DANAŠNJI PRIMITIVCI

Još i danas ima nekih primitivnih plemena, koja su slična našim davnim precima i žive njihovim načinom. Tako na pr. Pigmejci. To su ljudi vrlo niskog stasa. Većina ih ne zna ni kamen obrađivati za oruđe ili oružje. Za oružje im služi batina ili kost. Neki ne znaju obrađivati zemlju. Žive od sakupljanja zemaljskih plodova i od lova. Žive primitivnijim životom nego što su ljudi živjeli u kameno doba.

Ti primitivni Pigmejci poznaju i vjeruju u Najviše Biće. I ne samo oni, nego i drugi primitivni narodi, slični njima, i zovu ga raznim imenima.

Tako Najviše Biće Yagani zovu Vatolneva, što znači »Prastari«, a Prastari ujedno je i »Višnji« i »Svemogući«. Kad mu se obraćaju u molitvama, kažu mu: »Oče moj!«

Bantu crnci u Zapadnoj Africi Najviše Biće nazivaju Nzambi, što znači: Onaj koji nas je načinio, naš Otac. Pleme Ovambo u Južnoj Africi štuje Kaluugu. O njemu pričaju da o pojasu nosi dvije košare, spreman da ih istrese nad ljude, već prema tome, da li su dobri ili zli.

Nažalost, čovjek uz srce i duh otvoren prema Najvišem biću, nosi u sebi i sklonost prema praznovjerju. Sklon je u stvarima, koje ne razumije, gledati neku tajanstvenu silu. Još i danas ljudi vjeruju da će ih potkova na vratima očuvati od zla, da će im četverolist djeteline donijeti sreću. Takvi su bili ljudi na početku. Vjerovali su da im grom nosi štetu i nesreću, a sunce sreću, a neka životinja da posjeduje tajanstvenu silu. Uz vjeru bilo je i praznovjerja.

YO! YO! ČOVJEK! ČOVJEK!

Kod Negrila, primitivnih plemena u Africi, nailazimo, piše istraživač Trilles, na neke vrste žrtve prvenaca. Otac uzme dijete na ruke, podigne ga uvis i pri tome izgovori ovu molitvu:

— Tebi, Stvoritelju, Tebi Moćnom, prikazujem ovu novu biljku, novi plod starog stabla. Ti si Gospodar, mi smo djeca, Tebi Stvoritelju, Tebi Moćnom! Pogledaj na krv koja kola ovdje, na dijete koje plače! Tebi ova nova biljka, novi plod starog stabla!

Svi prisutni kao kor ponove:

— Tebi Stvoritelju, Tebi Moćnom, Tebi ova nova biljka, novi plod starog stabla.

»Jer mi nismo, rekao mi je jednom jedan otac, s ponosom, životinje. Mi se ne rađamo kao životinje. Kad dolazimo na svijet, na nas gleda Stvoritelj i mi gledamo njega, okrenuti licem prema njemu.«

Tada se oglase žene s veselom pjesmom: »Yo! Yo! Čovjek! Čovjek!«

(Iz knjige W. Schmidt, Der Ursprung der Gottesidee, svezak IV., str. 63)

JOŠ I DANAS IMA NEKIH PRIMITIVNIH PLEMENA KOJA SU SLIČNA NAŠIM DREVNIM PRECIMA I ŽIVE NJIHOVIM NAČINOM. SVI ODREDA POZNAJU I VJERUJU U NAJVIŠE BIĆE.

Razgovor majke i kćeri

U ŠESNAESTOJ

— Mama, nešto bih ti rekla, no teško mi je. Zovu me na zabavu, ali tamo će biti mladići i djevojke i trajat će do zore.

— Pa, što onda? Zar si još dijete? Ta valjda se ipak mogu toliko u tebe pouzdati. Ja se držim načela da majka ne smije svoje dijete uhoditi, nego mu samo pomagati prijateljskim savjetima. Ja nisam žena zastarjelih nazora, nisam tjesnogrudna, sumnjičava, mrka, puna nepovjerenja prema djeci. Kao da se dvoje mladih smiju zabavljati samo onda kad ih budno motre babe ili usidjelice. Takve, razumije se, misle na sve moguće crne stvari kad vide mladića i djevojku nasamo. Po njihovu mladi ljudi ne bi uopće smjeli biti udvoje nego uvijek utroje. U naprednom se svijetu misli drukčije.

— Ali mi živimo u našoj župi, gdje ipak paze na takve stvari — usudi se reći kćerka Ela.

— Nažalost je tako: sićušna župa, sićušni nazori!

U OSAMNAESTOJ

— Mamo, trebala bi mi nova haljina. Samo ne znam kakvu bih uzela? Sve mi se to danas čini malko preslobodno.

— Opet te tvoje srednjovjekovne ideje. Kao da ja ne znam što je dopušteno? Zar ćeš mi hodati po ulici kao bijela vrana iz prošlog stoljeća? Bože moj, pa moramo malo gledati i na druge ljude.

— Ali mi je glupo, majko, da oponašam prevrtljivu modu i da budem njezina ropkinja.

— Draga moja, pusti ti te prodike! Mlada si pa moraš i drugima pokazati svoju mladost. Pusti te tuđe litanije i nabavi sebi prozirnu haljinu. Kad se čovjek samo sjeti kakve su bile djevojke pred trideset godina i više. Ukočene i zakukuljene.

— Nosile su narodnu nošnju, kojoj se i danas sav svijet divi!

U DVADESETOJ

— Mama, zovu me na ples. Znaš u onom baru gdje svira jazz-muzika.

— Pa što onda? Valjda nećeš odbiti?

— Ma ne znam. Ti moderni plesovi. Mene je upravo stid poći u takvo društvo i dati tamo drugima da se sa mnom iživljavaju.

— Pusti te gluposti. Djevojka si. Moraš se upoznati s mladićima. Zar da mi ostaneš usidjelica. Uostalom, ne trebaš se bojati. Zašto si mlada nego da se proveseliš i užiješ mladosti.

— Jest, jest! Ali veseliti se na dopušten način . . .

— Vidi ti nje! Ta je već postala neki samostanski tulipan. Sve mi se čini da će se iz tebe izleći nekakva bogomoljka. Zar da ostaneš uvijek ropkinja? Ja sam uz moderne žene. Hoću da pripadam dvadeset i prvom stoljeću. Zbilja su žene prije bile lude.

— Mamo, nešto mi je palo na pamet. Možda je i smiješno.

— Kao obično, tvoje duhovite ideje. No, pa reci!

— Da sam mladić, bila bih ipak mirnija kad bih uzela za ženu djevojku koja nije odgojena po tvojem dvadeset i prvom stoljeću!

U DVADESET I PRVOJ

— Mama, mene već peče savjest. Danas je Čista srijeda, Pepelnica, a ti nam daješ meso. Pa da li se mi uopće držimo ikada posta i nemrsa? Ja ovih dana navršavam dvadeset i prvu godinu, pa bih morala postiti.

— Opet jedna mudra i duhovita tvoja propovijed. Zar ti želiš još posve uništiti svoje zdravlje? Ta, zar ne vidiš kako si već blijeda i prozirna.

— Od posta svakako nisam. Možda od dugih zimskih zabava na koje me neprestano naganjaš. Mama, budi uvjerena da me mnogo više umori jedan ples do zore nego deset dana posta. Da je Crkva odredila da na Čistu srijedu moraju svi šest sati plesati, nazvali bismo je okrutnom.

— Zbilja si ti pametna. Imaš uvijek u glavi neke crne misli i htjela bi nositi crne haljine.

U DVADESET I DRUGOJ

— Mama, smijem ti odati jednu tajnu?

— Kako ne, drago dijete, moje ti je srce uvijek otvoreno i puno razumijevanja.

— Mama, ja volim nekoga.

— A tako! A koga?

— Branka!

— Kakvog Branka! Pa zar ti ne znaš da sam ja za tebe spremila Vladu?

— Mamo, ali on je tako glup i plitak, za mene nevalja. Ja njega ne mogu nikada ljubiti.

— Ludo jedna! Takvog mladića zabaciti: takav položaj, pa bogat, pa vitak, pa sjajnih očiju, zvonka glasa. Pa ono držanje i ponosan hod!

— Mama, ja ne trebam njegova držanja ni ponosnog hoda, ni vitkog stasa, ni zvonka glasa. Ja hoću njegovu dušu, a on toga nema.

— Otkad to?

— Pa zar ne znaš što se sve o njemu pripovijeda? Zar sam ja roba za prodaju?

PRESTANI VEĆ JEDNOM!

— Ma, ljudi svašta brbljaju, izmišljaju. Uostalom, sada se više ništa o njemu ne pripovijeda. Svakako, nije to najbolje, ali znaš i sama da je nekada bio dobar. Na koncu, nećeš čekati da te zaprosi kakav anđeo. Na to bi dugo čekala.

— Mama, jesi li ti tako sudila i onda kad si se udala za tatu? A Vlado je, osim toga, čovjek koji ništa ne drži do Boga. A ženidba je ne samo stvar srca nego i stvar vjerskog života. Ja preko toga ne mogu samo onako preći.

— Pa što to smeta ako do Boga ništa ne drži?

— Kako ću se s njim slagati kad se razilazimo u najintimnijoj stvari duše i srca? I kakva će biti moja djeca?

— Jesi li ti poludjela? I ona ide govoriti o djeci. Zar ih misliš imati čopor i biti na ruglo čitavom svijetu i za nekoliko godina uništiti svu svoju mladost i odreći se slobode?

— Mama, što ti to govoriš? Zbilja sam imala sreću da ti nisti tako mislila kad si mene imala roditi. Inače me danas ne bi bilo na svijetu.

— Prestani već jednom s tim glupostima! Slušaj!

— Dobro, mama! Ti mi ne daš da pođem za Branka, ali ti ćeš za sve odgovarati. Ja osjećam da će to sve skupa zlo završiti.

U DVADESET I TREĆOJ

— Jesam li imala pravo? Lijepo si me, majko, usrećila. Pred godinu dana si me na silu udala za tvoga Vladu i on me je do danas uništio! Skupa s tobom! Sad gledaj što si skrivila!

— Tko je kriv? Pa, ti, moja kćerko, da mene tako ocrnjuješ? Kako je postala bezobrazna.

— Fućkam ja na to sve. Ti si me naučila da budem slobodna žena i ispovijedam slobodu ljubavi. Ja ću tražiti rastavu braka s tvojim Vladom.

— Nesretnice, ta ti ćeš mene time ubiti!

— Misliš? Ne boj se. On će učiniti isto. Već smo se dogovorili. Rastajemo se bez buke i svađe. Kao dobro i moderno uzgojeni ljudi.

— Ali to će mene prije reda baciti u grob!

— Ne boj se, mamice. Ne umire se baš tako brzo kako bi čovjek mislio. Kad bismo u svakoj neugodnoj stvari htjeli umrijeti, morali bismo cio život umirati, zar ne?

— Ali to je sramota?

— Što je to mene briga!

— A dobar glas?

— Lanjski snijeg.

— Strah Božji?

— Vidi, vidi, pa ti znaš biti prema prilikama i pobožna. No to mi je novo. Ali ti znaš da se Vlado Boga ne boji.

— No, a ti?

— Jest, ja sam imala vjeru. Ali ti si mi je ugušila. Ne budi bogomoljka, znala si mi toliko puta govoriti. Pa ne nasjedaj popovskim bajkama. A zašto, ti to dobro znaš. Zar nije tako? Kako si se uvijek bojala da ne budem bijela vrana ili da ne bi dapače pomislila na redovničku koprenu. Dakle, mama, sve u svemu, ti možeš biti posve zadovoljna. Tvoja je Ela potpuno svjetska dama. A tko će za to odgovarati ako se za to bude uopće odgovaralo — gdjekad i na to misli. Ti sama . . .

— O nesretna kćeri! Dijete kamena srca. Ti ovako svojoj majci. Zar ti nisam u svemu davala dobar primjer i putila te brižnim savjetima. Bože, doista na svijetu nema dobre djece.

— Hvala Bogu, ima, ali nažalost ima i mnogo zle. A zašto? Jer nema dosta dobrih majki. Kad bi ih bilo dovoljno, svijet bi se preobrazio i preporodio.

UREDUJE: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

DA U KRAJEVIMA NOVONASTALIH CRKAVA MLADI KRŠĆANI DRUGIH CRKAVA USPJEŠNO POMAŽU ZAPOSTAVLJENU (HENDIKEPIRANU) DJECU.

Hendikepirana djeca u mladim Crkvama

Pod tom engleskom riječju podrazumijevamo sve kojima je život tjelesno ili duševno ili društveno na poseban način otežan i ugrožen: slijepe, gluhe, duševno zaostale, one koji nemaju mogućnosti za osnovnu naobrazbu u školi i sl.

Ujedinjeni narodi proglasili su ovu 1981. godinu Međunarodnom godinom hendikepiranih. A Deklaracija o pravima djeteta veli: »Dijete koje je fizički, duševno ili društveno prikraćeno, treba da primi njegu, odgoj i posebnu skrb koju traži njegovo stanje.«

Prema općoj nakani za ovaj mjesec molimo za sve tako prikraćene da se što potpunije uključe u redoviti život. A misijska nakana posebno nam preporučuje takvu djecu. Njima je naime još više otežan ili onemogućen redovit normalan život.

Sv. Otac Ivan Pavao II., govoreći o katehezi za naše vrijeme, ističe potrebu da se kršćani brinu za takvu djecu da ona upoznaju evanđelje: »Radi se osobito o djeci i mladima koji su fizički ili duševno prikraćeni. Oni imaju pravo kao i drugi njihove dobi, da upoznaju 'tajnu vjere'. Najveće teškoće koje oni trpe, čine zaslužnijima njihove napore i napore njihovih odgojitelja.«

Misijska nakana za siječanj preporučuje da se djeca zanimaju za misije i mole za njih. A ovaj mjesec predlaže da mladi — djeca i mladež — pomažu posebno ugroženu djecu u mladim Crkvama. Želimo da se kršćanska djeca i mladež cijeloga svijeta osjećaju solidarnima u pomaganju prikraćenih, da se brinu za svoju malu braću, da u njima i njihovim pitanjima znaju gledati Krista.

Tako će mladi doživjeti da i oni imaju apostolsku ulogu i moć u Crkvi, te ujedno sami duhovno rasti. Jedna beglijska knjižica o Misijskom djetinjstvu veli zgodno: »Pomoć koju djeca pružaju djeci u potrebi, očituje Duha Ljubavi koji je razliven u njihova srca na dan krštenja. Zanimajući se za djecu svega svijeta oni postaju 'svjedoci' Isusa Krista.« Još više se očituje Duh Kristov, još više su svjedoci Kristovi, ako djeca iskazuju ljubav potrebnijima i bijednijima, kako je radio Isus Krist.

Konkretno: djeca i mladež mogu se moliti za takvu prikraćenu djecu, davati novčane priloge koji će poslužiti za obnovu ili izgradnju škola, sirotišta, za djecu u njima. Ako npr. naiđu na duševno nenadarene ili zaostale, postupati tako da dotični osjete da su prijateljski prihvaćeni. Ili: slijepo dijete obodriti i pohvaliti zbog njegova smisla za glazbu . . .

Možda je ipak najviše što možemo učiniti za prikraćenu djecu u misijama — dakako uz molitvu — to da mi sami usvajamo Kristov duh i naklonost prema njima; ujedno da molimo za mlade iz kršćanskih zemalja da usvajaju Kristov duh ljubavi prema potrebnima. Što smo sličniji Kristu, to smo više apostoli.

O. Mato RUSAN

Pohodio sam Zambiju

Chelston, 24. rujna 1980.

Davno sam već sanjao da pohodim Zambiju, zemlju, u kojoj djeluju naši misionari. Tu su mi želju napokon ispunili moji redovnički poglavari. Tako sam 31. kolovoza odletio avionom prema toj afričkoj zemlji, sunčanoj Zambiji. Na zambijsko tlo stupio sam sutradan, 1. rujna, u gradu Lusaki, gdje me je na aerodromu dočekao moj brat Ilija. Kako ste već saznali, on je bio stradao u prometnoj nesreći, no već se prilično oporavio i pomalo preuzima prijašnje dužnosti.

Moja je vruća želja bila da obiđem misijske postaje gdje rade naši i slovenski misionari i gdje je brat Ilija nešto sagradio sa svojim radnicima.

Najprije smo pohodili naselje svetog Josipa, koje se nalazi u mjestu Chelstonu, gdje brat Ilija stalno boravi. Tu sam vidio lijepe prve kućice koje je Ilija dosad podigao za svoje radnike. Tu će on ujedno imati i svoj ured, te prostorije za sastanke i za vjerske pouke radnika.

Nakon toga pošli smo do bogoslovije u Lusaki, koju je brat Ilija preuredio za tu svrhu. Tu djeluje naš misionar o. Luka Lučić kao profesor. I bogoslovi i profesori veoma ga vole i zbog njegove vedrine i zbog duhovitosti. Ove godine ima lijep broj bogoslova. Općenito govoreći, broj duhovnih zvanja ovdje svake godine osjetno se povećava.

Pohodili smo i grad Livingstone i tamošnjeg biskupa, koji toliko čezne da dobije misionare iz naše domovine.

Kako bi izgledalo kad ne bismo obišli i prvu misiju što su je 1906. godine osnovali irski isusovci u mjestu Chikuni. Od one prve skromne misijske postaje, pokrivene slamom, danas gledamo tu pravi mali grad. Tu se nalazi divna crkva, zatim bolnica, školske zgrade i kuće za nastavnike.

8. rujna pošli smo u pohode misiji Kizito, koju sada vodi irski isusovac otac Brazil. On je direktor centra za duhovne vježbe. Ovamo dolaze obaviti duhovne vježbe svećenici, redovnici, redovnice i svjetovnjaci.

No mene je srce vuklo u grad Mumbwu da napokon svojim očima vidim prvu crkvu što ju je brat Ilija podigao uz pomoć dobročinitelja iz domovine. Tu sada djeluju kao misionari naš otac Ivica Gerovac i slovenski isusovac otac Stanko Rozman. Župa im je prostrana kao cijela Slovenija, a sama Mumbwa ima oko 7.000 stanovnika. Tu se nalazi pokrajinska uprava i srednja škola s oko tisuću učenika.

BRAT STJEPAN DILBER U DRUSTVU MALIH ZAMBIJACA, PRIJATELJA BRATA ILIJE

Crkva Krista Kralja u tom gradu doista je veoma lijepa i možemo biti ponosni na nju. Tu je darovima naših dobročinitelja podignut i župni stan, koji je sada, međutim, već premalen za apostolske svrhe, pa ga proširuju.

Ne manje nego pohod Mumbwi zanimao me je pohod Nangomi gdje se upravo završavala gradnja nove crkve u čast sv. Josipu. Mogu reći da je crkva smještena na

CRKVA SVETOGA JOSIPA U NANGOMI NA DAN SVEČANOG BLAGOSLOVA I OTVORENJA, 26. LISTOPADA 1980.

KIP SVETOG JOSIPA KOJI SE NALAZI U CRKVI U NANGOMI

veoma lijepome mjestu i da je po svoj prilici najljepša od dosad podignutih crkvi što ih je gradio brat Ilija. To će s vremenom postati novo misijsko središte za taj kraj.

U nedjelju, 14. rujna, pohodili smo župnu crkvu u Chelstonu da vidim kako izgleda misa na njihovu jeziku i s njihovim običajima. Velika crkva bila je dupkom puna vjernika. Uistinu je to velik doživljaj prisustvovati jednoj takvoj misi i promatrati koliko ti vjernici aktivno sudjeluju u svetim obredima i koliko ih pristupa svetoj pričesti.

Brat Ilija poveo me je i u misiju Katondwe, prvu misiju na kojoj je on započeo svoje misijsko djelovanje. Ta misija nalazi se u dolini rijeke Luangwa. I klima je veoma teška. U njoj sada djeluje jedan njemački isusovac i Slovenac o. Ratko Rudež, koji je prvi otišao u zambijske misije iz naše zemlje. Misionari su tu podigli osim misijske postaje i crkve također bolnicu i školu.

16. rujna obišli smo nekoliko misijskih postaja koje se nalaze na području rijeka Zambezi i Luangwa. Tu smo vidjeli dosta ljudi koji love ribu. Kako su mi pripovijedali, to je ovdašnjim ljudima glavni prihod. Kad smo se s tog puta vraćali u misiju Katondwe, naišli smo na jedan dirljiv prizor. Cijelo selo skupilo se oko majke čije je dijete palo s kola i pri tome rasjeklo noge. Svi su plakali zbog djetetove nesreće da tako izraze sućut njegovoj majci.

Zanimale su me i zambijske kolibe, sve redom sagrađene od trave. Ovdje trava naraste i do tri metra, pa je prikladna za pletenje koliba. Ako se po nesreći dogodi da koliba izgori, ljudi se puno ne žaloste, jer lako sagrade drugu. U tim kolibama nema nikakvog namještaja.

Što se tiče ekonomske strane, ovdje je zemlja veoma plodna, ali je ljudi veoma slabo obrađuju, pa stoga i nemaju velikih prihoda. A kad bi je obrađivali kako treba, imali bi i po dvije, pa i tri žetve godišnje.

Napokon je svanuo dan kad smo mogli krenuti i prema trećoj našoj crkvi, onoj u mjestu Čibombu, posvećenoj Majci Božjoj. Tako sam mogao vidjeti sva tri mjesta kojima smo poklonili crkvu.

Na putu u mjesto Mpimu, gdje se nalaze prva godišta bogoslovije, pohodili smo i bolnicu za gubavce, gdje djeluje naša misionarka sestra Emica Verlić. Doista je to mjesto gdje kršćanska ljubav može učiniti mnogo dobra i ublažiti mnogu bol i patnju.

Posebna mi je radost bila, kad sam se susreo s mladim domaćim svećenikom Johnom Mumbom, kojega smo pomagali za vrijeme školovanja prinosima od rabljenih maraka. Čujem da je veoma revan.Ređen je za svećenika 3. kolovoza ove 1980. godine.

Susreo sam se i s mnogim slovenskim misionarima i obišao mjesta njihova djelovanja. I mogu reći da sam se krajem rujna vratio kući doista obogaćen i još oduševljeniji da radim za misije. To me potiče da se i više molim za naše misionare kako bi izvršili ono što zambijska Crkva od njih očekuje.

Sve prijatelje i dobročinitelje zambijske misije pozdravljaju svi naši misionari, a posebno braća

Ilija i Stjepan DILBER

Misionar je govorio na pouci katekumenima o Adamu i Evi i o istočnom grijehu, te njegovim posljedicama. Najedanput ustane jedan starac i prijetivši se rukom reče misionaru: »Kad ja stignem u nebo, platit će mi taj Adam!«

Dva pisma iz Malembe

Iz Zaira nam pisma redovito veoma dugo putuju. Avionska pošta treba čak i do mjesec dana. To napose vrijedi za pisma što nam ih šalje sestra Sofija Novotny. Mjesto Malemba nalazi se naime nekih 120 km daleko od aerodroma u gradu Manono. A kako su prometne veze veoma slabe, i pošta putuje tek povremeno iz Malembe u Manono, kao i obratno. Tako je i ovo pismo, koje je sestra Sofija napisala 20. kolovoza, stiglo k nama tek sredinom rujna. Ono nam otkriva siromaštvo tamošnjih ljudi, ali i snalažljivost djece kako da si omoguće nastavak školovanja.

NAŠA DJECA MARLJIVO RADE

Ove godine pohodila nas je epidemija ospica. One koje su donijeli u bolnicu na vrijeme mogli smo spasiti. Nažalost, mnogo je njih došlo prekasno. Stoga je bilo mnogo smrtnih slučajeva.

Sada su kod nas školski praznici. Međutim, sva naša školska djeca veoma marljivo rade da tako zarade novac potreban za dalje školovanje, za bilježnice i za knjige.

A što rade ta djeca? Jedni od njih odlaze na jezero i pomažu ribarima pri ribolovu. Drugi rade u trgovini, čiste i sole ribe za sušenje. Neki opet prave domaće pivo od manioka. Neki opet kupe kilogram soli u trgovini pa je onda na tržnici prodaju žlicu po žlicu. Na taj način, naravno, na tome zarađuju. Neki prodaju petrolej po pola decilitra ili čak i po manje, sve dok ne prodaju cijelu bocu. Tako zarade i po nekoliko zaira. U rujnu će ponosno doći da si kupe što im je potrebno za školu i da plate upisninu u školu.

Djeca dolaze i k nama te traže posao, i to ne za novac, nego za odijelo. Kako nam uprava vodovoda nije dala vode jer nije bilo benzina za tjeranje motora, djeca su nam donosila vodu s izvora. Za dvije kante vode dobili bi ili hlače ili košulju. Djevojčice su dobivale haljinu. Tako se oni uče od djetinjstva živjeti.

Roditelji su im siromašni pa se djeca sama moraju brinuti za sebe. Mnogi od njih ne bi nikada mogli ići u školu kad sami ne bi radili. Sva je sreća da misijska postaja ima još školskih udžbenika, pa im posuđujemo knjige. Mnogi od njih nikad ne bi mogli smai kupiti.

MI IDEMO VEc U SKOLU, I TO U RAZRED SVOJE MAME. ONA JE UCITELJICA OVDJE U MALEMBI

Tako mi živimo u ovom siromašnom Zairu. Evropska školska djeca začudila bi se kad bi vidjela kako su ti naši afrički učenici marljivi i koliko ih muke stoji njihovo školovanje.

Ne zaboravite naše mlade! Molite se za njih da od njih postanu potpuni ljudi i kršćani na kojima će počivati budućnost zairske Crkve.

STICENICI SESTRE MIRIAM I SESTRE SOFIJE POZDRAVLJAJU SVE DOBROCINITELJE

UTISCI O PAPINU POHODU ZAIRU

Zamolili smo našu zairsku misionarku sestru Sofiju Novotny da nam bar ukratko opiše kakav je utisak ostavio Papin pohod Zairu napose u srcima vjernika. Ona nam je udovoljila molbi i poslala nam je pismo 15. listopada prošle godine u kojem govori o toj stvari.

Molite me da bih vam napisala nešto o pohodu Pape zairskoj Crkvi. Trebala sam biti očevidac, no iz naše biskupije pošao je u Kinšasu samo naš biskup. On je, doduše, pozivao i nas, ali uz uvjet da si same platimo putnu kartu. Tako smo ostale kod kuće.

Međutim, saznajemo da je posjet svetog Oca obradovao sve ovdašnje konfesije, pa čak i same pogane. Svi su se osjećali ponosni da je Papa došao k njima. Svećenik, a još posebno Papa, za njih je »muntu wa Lega - Čovjek Božji«. Stoga su na taj posjet svi gledali kao na posebni Božji blagoslov za ovu zemlju. Svi su bili oduševljeni, i tom oduševljenju nije bilo kraja. Svaki se želio rukovati s Papom. Oni, kojima je to uspjelo, nakon rukovanja ruku kojom su se rukovali stavili su u džep i tu su je držali dok se nisu vratili svojoj kući, da preko te ruke prenesu svim svojima rukovanje s Papom.

Za njegova boravka u Zairu na poštanskim omotnicama ispisivali su razne parole. Tako sam na jednoj omotnici vidjela ispisano: »Ivan Pavao II. u Kisangani. Živio Ivan Pavao II.! Shangwa — Radost!«

Sveti Otac nije zaboravio one koji su bacili prvo sjeme na zairsko tlo prije stotinu godina. U Kisangani pokleknuo je na grobu jednog od prvih misionara i ovako je molio:

»Blagoslovljen budi, Gospodine, za svjedočanstvo naših misionara! Ti si nadahnuo njihovo apostolsko srce da ostave kuću, obitelj i domovinu, pa da dođu u ovu nepoznatu zemlju da tu naviještaju Evanđelje onima koje su već tada smatrali svojom braćom.

Blagoslovljen budi, Gospodine, koji si jačao njihovu vjeru i nadu za vrijeme sjetve i što si im dao strpljivost u svim poteškoćama i patnjama!

MLADA MAJKA IZ MALEMBE SA SVOJIM NEJAKIM DJETETOM NA LEĐIMA. ONA TAJ DRAGI TERET NE ODLAŽE NI KAD POLAZI NA POSAO, NITI KAD POHAĐA CRKVU

Blagoslovljen budi, Gospodine, za sve milosti koje su primili ovdašnji stanovnici po njihovim riječima, preko njihovih ruku i po njihovu primjeru!

Daj, Gospodine, da Crkva, zalivena njihovim znojem i njihovom krvlju, dođe do potpune zrelosti!«

Na kraju iznosim jednu molbu. Pozdravljamo sve prijatelje i dobročinitelje misija i zahvalne smo im za njihovu materijalnu pomoć. No mnogo više negoli materijalna pomoć potrebna nam je duhovna, molitve i žrtve, da Božji blagoslov siđe na naš rad, jer samo Božja milost može pokrenuti ljudska srca da se obrate i spase.

No, evo vam i nekoliko riječi sestre Miriam!

Mnogo vam hvala, dragi dobročinitelji, za sve što činite za nas. Bog vam platio što pomažete naše bolesnike, gubavce. Zahvaljujući vašoj suradnji, možemo još njegovati i spasiti sve one koje Bog šalje na našu životnu stazu. Mnogima ste spasili život. Bog će se pobrinuti za drugo! Tisuću puta hvala!

U Isusu odane **s. Sofija i s. Miriam**

Spasitelj Odava 2 | IZ POVIJESTI MISIJA

Sadržaj dosadašnjeg dijela priče: U indonezijskoj Novoj Gvineji nalazi se selo Odavo, o čijim stanovnicima kolaju okolo jezovite priče, napose o njihovim svečanostima. No u tom istom selu živi i jedna teško bolesna žena koju su napustili svi osim njezina najmlađeg sina Mandija. On je njezina jedina utjeha i pomoć...

Kavidu je jedan od najmarljivijih muževa, a poznat je i kao onaj koji drži zadanu riječ. To je inače kod urođenika rijetkost. Općenito je uvjerenje bilo: »Kavidove riječi ne varaju.« Čovjek se može osloniti na njegovo obećanje, ali i prijetnje mu valja uzeti ozbiljno. On nije navikao ponavljati svoje riječi.

Kavidu je bio dobar prema svom nećaku, ali Mandi nije u njega imao povjerenja kakvo ga je inače povezivalo s ocem. Zato je oca spremnije slušao nego sada ujaka. Prije ga je poticala ljubav, a sada ga više vodi strah pred kaznom.

SMIONA ODLUKA

Vruć je dan, gotovo prevruć za bilo kakav rad. Na sjenovitom trgu u Odavu sjede lijeno muževi jedan kraj drugoga, žvaču »vati« biljku čiji sok omamljuje, smiju se i brbljaju. Kao obično, zabavljaju se seoskim novostima i doživljajima na prošloj svečanosti. Domišljaju se da već dugo nisu slavili »Bangu«, tajnovitu svečanost plemena Imo. Nije li već vrijeme da je obnove? Da, da! Svi oduševljeno pristaju na prijedlog.

Odmah sutradan započele su pripreme, jer nakit traži mnogo vremena i brige. Muževi rade svuda marljivo. Mažu lice i grudi uljem i čađom, a na čelu i sljepoočnicama slikaju crvene točke. Gornje dijelove ruku rese grančicama raznobojnog grmlja, oko vrata nižu nove školjke i blistava staklena zrnca, nanovo pletu široki pojas oko bokova. Posebno mnogo brige traži frizura. Pomoću uplitanja čvrste trave kosa se znatno produži i visi preko ramena kao neka zaštitna kapa ili kao kakav krov. Osim toga, glavu ukrasuju bijelim perjem, da na taj način postignu neobično živahan izgled.

I Kavidu se nakitio. Kada je u predvečerje svečanosti Mandi legao kraj njega na počinak, šapne mu on u uho: »Sutra je Bangu. Da nisi ostao u selu, inače jao tebi! Kadal i Kepol moraju i majku odavle odnijeti. Nijedan bulap, neposvećeni, ne smije ostati ovdje. Bangu je nešto veliko. Razumiješ li?«

Mandi je to dobro razumio. Ta već nekoliko dana je znao što namjeravaju muževi. Stoga ujaku samo kimne glavom i kao umoran sklopi oči, ali mozak mu grozničavo radi.

Mandi je mnogo samostalniji od drugih dječaka svoje dobi. Kako bi rado znao, što se zapravo krije iza toga »Bangu«. Zašto se žene i djeca toga tako boje?... Radoznalost mu ne da mira. On mora pronaći lukavštinu pomoću koje će neopažen saznati tajnu plemena Ima... Kako bi bilo da se sakrije u grmlje u blizini sela? Ili da se popne na kokosovu palmu i zakloni u njezinoj krošnji?...

Uto se sjeti Kavidovih riječi: »Kadai i Kepol moraju i majku odnijeti iz sela!« — Aha, sad znal — Kad ostale žene i djeca izađu iz sela, a Kadai i Kepol odnesu majku, vratit će se on pod izlikom da ide po lûk i strelicu, i sakrit će se u žensku kolibu. Ondje će biti cio dan sakriven. Nikome neće pasti na pamet da ga ondje traži. Žene i drugovi također neće plakati za njim i sigurno se neće vraćati u selo. Majčina je koliba usred sela. Stražnji zid joj je okrenut prema trgu, na kojemu će se sigurno odigrati svečanost. Odavle može lijepo sve vidjeti i čuti.

Zaista, divna osnova. Mandi je veseo i ne misli na san. U glavi razrađuje u potpunosti svoju smionu osnovu. Gdjekad mu, doduše, dolazi misao: A što onda, ako me uhvate?! Tada mu drhtaj prođe tijelom i nehotice se stisne u svome uskome mjestu u tamnoj i zagušljivoj kolibi, u kojoj spava oko 20 muževa, mladića i dječaka. Tek pred jutro svladao ga san. Kad ga je Kavidu ujutro uhvatio za ruku, kriknuvši skočio je na noge. Upravo je sanjao da ga je sâm njegov ujak otkrio u ženskoj kolibi i da je već podigao tešku kijaču da ga ubije.

(nastavlja se)

nove knjige

OČE, BUDI VOLJA TVOJA — Molitvenik koji je prvotno prije 125 godina, sastavio i izdao istarski preporoditelj biskup Juraj Dobrila. To je 20. promijenjeno izdanje. Cijena 100 d.

BIBLIJA ZA NAJMLAĐE — 12 malih slikovnica u boji za djecu predškolske dobi. Najljepše biblijske zgode. Cijena 80 d.

KRAJ STAROG SVIJETA — Prava enciklopedija povijesti Crkve i zapadne kulture od njezinih početaka do danas. Cijena 250 d.

ŠANA SE UDAJE — roman. Napisao Ante Jakšić. Str. 200, cijena 120 d.

PJESME — Rajmund Kupareo. Str. 128, cijena 100 d.

OTOK KRK KOLIJEVKA GLAGOLJICE — napisao Mihovil Bolonić. Povijest krčkog glagoljaštva. Cijena: broširano 400 d.

ČIN MISI S IZABRANIM MISAMI — Staroslavenski kanoni. Namijenjeno glagoljaškim biskupijama. Cijena 500 d.

HRVATSKA KRŠĆANSKA BIBLIOGRAFIJA — Svezak 18. Bibliografija za 1976. Cijena 300 d.

NOVA PLOČA — Dvije najpoznatije AVE MARIA C. Gounod i F. Schubert. Obradio M. Makar. Izvodi kvartet »Studio«. Cijena 40 d.

DESET SIMBOLIČNIH ČESTITKI formata razglednice s pobudnim tekstom za različite zgode. Cijena po primjerku 4. d. Primaju se narudžbe samo na količine od 100 i više komada. Popust 10% Snimio Miroslav Milovan.

PJESMA SVAKODNEVNA — Stereo kazeta. Deset duhovnih šansona. Izvodi grupa mladih »Kyrios«. Aranžman Čedo Antolić. Cijena 120 d

Od kršćanske sadašnjosti primili smo po jedan primjerak ovih novih izdanja, pa ih preporučamo. Narudžbe: Kršćanska sadašnjost, 41001 Zagreb, pp 434, Marulićev trg **14**

Djevojke, koje bi željele u životu učiniti nešto lijepo i veliko za Boga i za duše, neka pročitaju knjigu Jurja Gusića **»NISAM LI JA POZVANA?«** (cijena 100 dinara) ili knjigu od istog pisca **»MAJKE ODBAČENIH«** cijena 100 dinara). U prvoj knjizi opisano je rađanje i dozrijevanje redovničkog zvanja, dok druga knjiga opisuje život i rad naše misionarke Majke Terezije i njezinih sestara.

Mladići će otkriti veličinu duhovnog zvanja u knjizi od istog pisca **»OD KOVAČA DO MISIONARA«** (cijena 55 dinara), u kojoj je opisan životni put isusovačkog misionara pokojnog časnog brata Benedikta Fostača. Mnogima će dobro doći sabrana pisma i članci našeg bengalskog misionara oca Ante Gabrića u trećem dijelu knjige **»ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA«** (cijena 120 dinara).

Svim djevojkama preporučujemo knjižicu **»DJEVOJKA I LJUBAV«**, a mladićima knjižicu **»MLADIĆ I LJUBAV«**. Svaka od njih stoji 30 dinara.

Za sve navedene knjige narudžbe slati na adresu: Marijan Šajnović, 41001 Zagreb, pp. 699 Palmotićeva 31.

Koncem godine 1980. Izlazi iz tiska: **SVEĆENIK PROGNANIKA** — W. Hunermann U pretplati je 80 d. U prodaji će biti znatno skuplja. Pretplate: Vjesnik đakovačke biskupije, Štrosmajerov trg 6, 54400 Đakovo.

RADIO VATIKAN

na hrvatskom jeziku svaki dan:

5 s. ujutro

19,15 s. navečer

HODOČAŠĆE MLADIH U RIM za 1. svibnja 1981.

Od 28. travnja do 3. svibnja organizira se hodočašće mladih u Rim u trajanju od šest dana. Posjet svetim mjestima, susret sa Svetim Ocem i dr. Cijena pristupačna. Prijavite se što prije jer je broj ograničen.

Obavijesti, prijave: Katehetski centar, Palmotićeva 33, pp. 699, 41001 — ZAGREB.

ZAHVALJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...i sv. Anti na uslišenoj molitvi. — Jakica Berok, Tijesno

...Duhu Svetome i sv. Anti za uslišanje mojih molitava. — Ana Mihelčić, Lokve

...Gospi Žalosnoj, bl. Leopoldu i ostalim zaštitnicima za primljene milosti u životu. — N. M., Bakar

...Gospi od brze pomoći, biskupu Langu i Ivanu Merzu uz preporuku za poboljšanje zdravlja moje kćeri. — Katica Perić, Gorjani

...predr. Krvi Isusovoj i Majci Bistričkoj što mi je zet ostao živ u prometnoj nesreći, te izliječenom išijasu. — Gabrijel Škrlec, Drenovec

...na uspješnoj operaciji. — Kata Vuksanić, Belišće

...za primljenu milost. — Baka V., Beograd

...za sretan put. — Jakica Wolf, Beograd

...za ozdravljenje. — Dana i Ana Delić, Sremska Kamenica

...i sv Tereziji od Malog Isusa na uslišanoj molbi uz preporuku za mir u kući. — Stefanija Kučera, Zagreb

...za jednu izvanrednu milost. — Jaroslava Belecan, Banja Luka

...za primljene milosti. — N. N., Varaždin

...za sina Stjepana koji je obolio od dječje paralize. — Marija Košak, Sarajevo (Helena Simčić)

...Gospi od brze pomoći i sv. Franji za sretnu operaciju. — Marica Šporčić, Đeletovci

...Gospi od brze pomoći što mi je sačuvala sina u prometnoj nesreći. U sudaru s kamionom preletio je preko kamiona, a njegov osobni auto je posve uništen. — Sofa Lučić, Glogovica

...Gospi Lurdskoj i sv. Ani na primljenim milostima. — A. A., Bistrinci

...Gospi Trsatskoj i sv. Ani na sretno uspjeloj operaciji moje kćeri. — J. I., Kuželj

...sv. Josipu, sv. Ani i sv. Mariji Magdaleni za pomoć u teškoj bolesti da je mogu lakše podnositi, uz preporuku za milost obraćenja mojih najbližih. — Franjica Širanović, Nedjelja

...Presv. Trojstvu, sv. Antunu i ostalim zaštitnicima za zdravlje moje kao i moje djece i na drugim primljenim milostima. — Majka i baka Katarina, Grosbliderstroff (Francuska)

...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Nikoli Taveliću za mnoge primljene milosti. — Marija Rundek, Popovača

...Presv. Trojstvu i cijelome dvoru nebeskom za pomoć primljenu u životu. — K. S. P., Garešnica

...i Ivanu Merzu za mnoge primljene milosti. — Marija Vragović, Ljubeščica

...Gospi od brze pomoći i sv. Luciji za ozdravljenje očiju i na drugim primljenim milostima. — M. O., Gornji Zovik

...i sv. Anti što su pomogli mojoj kćeri na operaciji. — Ana Ključe, Podgradina

...i sv. Josipu za uspjelu operaciju i za sve druge milosti. — Amalija Androlić, Kutina

...za muževo zdravlje uz preporuku za blagoslov u obitelji. — R. B., Valpovo.

...Duhu Svetomu, Majci Božjoj Bistričkoj i m. Klaudiji za ozdravljenje. — K. M., Vukosavljevica

...Gospi Lurdskoj i sv. Antunu za primljene milosti. — K. K., Mala Subotica

...za sve uslišane molitve uz preporuku za zdravlje cijele obitelji. — M. T., Tršće

...Bambinu D'Aracoeli i sv. Piju X. na uspješnoj operaciji moje dobre prijateljice Josipe. — Stanka Petković, Bakar

...Gospi od brze pomoći, sv. Nikoli Taveliću i bl. Leopoldu što su mi pomogli u mojim potrebama. — Ružica Brandić, Donji Hasić

...za ozdravljenje i za uslišane molitve. — B. I., Svibovec

...na uslišanoj molitvi. N. N., Gradusa na Savi

...i Gospi od brze pomoći što mi je sin primljen u školu. — Marga Šota, Bapska

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

Izišao je DŽEPNI KALENDARIĆ za 1981. godinu.

Opis zagrebačkog hodočašća u Mariju Bistricu.

Slika Marije Bistrice u 4 boje. Cijena je 8 d uz uobičajeni popust. Naručuje se na adresu: Marijan Šajnović — Palmotićeva 31 — 41001 Zagreb, pp. 699.

---

glasnikova priča

Piše: Aco VIDOVEČKI

Bijeli bolnički krevet

Možete li u ovaj čas zamisliti let bijelog, bjelcatog leptira kako mašući krilima, probija koprenu zraka i, rekli bismo, besciljno juri amo-tamo? Mi pomišljamo besciljno, a on jamačno traži određenu družicu života, da po svojoj naravi s njom stvara novo pokoljenje, koje će među ostalim razveseljavati djecu, te malene ljude, što će htjeti da ga uhvate i vesele se prvom ulovu svoje mladosti.

Takvog sam ga jednog popodneva promatrao ja, idući zasađenim parkom čijim su alejama šumjele tihano, tiho ozenjenjele breze, u čijim se granama i krošnjama poigravao vjetrić stvarajući nježni šum koji je tako godio umornim ušima, u kojima je još brujala vrtnja motora, ubitačna grmljavina kamiona i kreštanje instrumenata, što su izvodili muziku današnjice, punu bijesa, nervoze, bune i nečega, što se naziva »ljubav«. A na sve to, i na nas koji koračasmo asfaltnim ranom stazom, nije se obazirala ona zeleno obojena trava, što je prije koji dan opšišaše, da izgleda mlađom, ljepšom, nježnijom onima što ležahu u zgradi prostrtoj pred nama poput mrtvaca. Nepokretna, bez daha, uvijek ista. Odbojna i mrska čim je pogledaš... Bolnica!

A baš u nju, kakva bila da bila, pođosmo nas trojica da posjetimo majku kolege svećenika. Već na prvoj stepenici, prije no što uđosmo, sretasmo ljude. Zamišljene. Vraćahu se s posjeta svojima. Na njihovim licima teški upitnik kog će poniječi u svoje poslove, kog će nositi noćima u prvom drijemežu, u buđenjima novog dana. Neki opet veselo preskakivahu stepenice s olakšanjem. Možda s odgovorom dežurnog — »dobro je«... ili »sretno svršilo«... »i beba i mama dobro.« Ta tko da se ne veseli ozdravljenju onih koje volimo, produljenju života ili rođenju novog čovjeka?!

Naš ulazak u hodnike, svijetle, dugačke, omeđene sobama i sobicama. No hod u njima postaje nam nekako težak. Ili se to samo meni činilo, dok sam promatrao toliko vrata, natpise na njima, brojeve. Brojeve po sobicama po kojima si mogao naći odijeljene, na neki način istrgnute s obične liste života. Nehotice mi se javi riječ knjige Otkrivenja: stočetrdeset tisuća označenih. Neka zbunjenost uđe mi u dušu, zaostajah i širom otvorenih očiju gledah brojeve. Te brojeve, koji su na neki način označavali ljude, odbrojene ili jednog dana natrag pribrojene životima. Onima od kojih su bolešću bili odijeljeni.

Snatrenje mi prekine svjetlost koja jače obasja dio hodnika, kojim koracasmo. Dolazila je iz sobice gdje je ležala starica majka moga kolege. Uđosmo u tu odijeljenost, ne zatvarajući odmah vrata. I opet pogledah broj na njima. Ali... i u sobici broj. Tri osobe, tri stvora, tri bijela kreveta, tri krila na ovelikom prozoru, tri noćna ormarića i... tri različite bolesti. I tri i tri! Tko zna što bih još pronašao kao broj tri, da nisam došao na red na pozdrav. Pristupih krevetu i stisnuh tu suhu, staračku ruku. Pogledah na njoj tragove života i htio sam i njih brojati, no trgoh se, jer me promatrahu oči. Oči majke! Jeste li ikada iskreno doživjeli taj pogled? Pogled bolesne majke!

— Mamice, kako se osjećate...? upitah i pomalo se posramih. Posramih stoga što se to najteže pitanje za bolesnika, od nas zdravih postavlja često s toliko suhoparnosti, s toliko običajne navike. Kao naučeno, kao da ne znamo mi, tobože zdravi, započeti nečim lijepim, veselijim, pa i šaljivijim, da bolesnika probudimo od razmišljanja o boli, probudimo od tuge, od odijeljenosti, izbrišemo broj s njegove duše. Eto, i opet broj, pomislih na brzinu, dok su ona suha, smežurana, od lijekova izmučena usta, izgovorila:

— Pa, hvala Bogu, bolje. Samo noge...

Ispustih ruku, da razgovor nastavi sin. Obiđoh krevet i nađoh se na suprotnoj strani, da odatle šutke promatram te oči, to lice, taj život preseljen među bijele zidove bolnice, u bijeli krevet bolnice. Slušah razgovor bez sudjelovanja. Razgovor majke i sina, polutih, nekako lagan, umoran. U jednom trenutku prebacih teret tije-

la s jedne noge na drugu i slučajno okrenuh glavu prema krevetu na kom ležaše osoba od preko pedeset godina. Bio sam kao pokošen pogledom bolesnice uprtim u suprotni zid sobice. A on je bio dug, sumoran, tužan, nepokretan. Ne, ne, nisu se vidjele suze na očima. One su bile suhe kao neisprano lišće na grani trešnje.

Pogled mi se nehotice dulje zadržao na njoj i kao preko neke nevidljive žice tuga je ušla i u moju nutrinu. Je li ta tuga ili sam Gospodin pokrenuo moje misli, stroj tijela, i ja joj pružih ruku predstavljajući se. Sklnula je svoj pogled sa zida, oživjela, i umorno dižući svoju ruku, izgovori svoje ime i prezime. Slijedila su obična pitanja, odgovori, proračunate ili već naučene riječi i rečenice, naučene od posjeta ili razgovora. U jednom času nekog čudnog povjerenja, ona je nastavila sama . . .

— Nalazim se tu već tri mjeseca. Ne znam da li se možete uživjeti što znači biti odijeljen od obitelji kroz toliko vrijeme, što to posebno znači za jednu majku. Ja sam profesorica, muž profesor. Kako li je bio lijep naš život do sada! Od prvog časa kako stupismo u brak. Uvijek sloga, ljubav, razumijevanje, sklad. No, došlo je, razumijete, katkada do sitnih nesuglasica, ali to kod nas nije bila oluja što ruši, nego malo pojačani vjetar što rastjerava sparinu života — s neusiljenim smiješkom na licu izgovorila je te riječi, a smijeh se pojavi i na mom licu, te ona kao osokoljena nastavi dalje.

— Rodili smo djecu, i to je bio vrhunac naše sreće. Misao na nas dvoje u tom je času zapravo prestala, a nastupila je briga za njih. Da postanu dobri, korisni, pošteni ljudi. I kršćani, izgovori potiše. Jer muž i ja vjerujemo u Boga — Pogledala me kako bi se uvjerila, da li vjerujem njezinim riječima. A ja ni posumnjao nisam. Preda mnom je ležala majka boli.

Djeca su rasla, napredovala, pošla u školu. Nižu, višu, najvišu. Radost nama obojici. Naša se služba bližila kraju. Veselila sam se. Bit će više odmora za sve preumorne dane, noći, godine. Bit će novih radosti nad onima što će doći na svijet po našoj djeci, jer oni su namješteni, pooženiše se. Sve će biti kao na početku, s veseljem sam razmišljala u svojoj nutrini. Ali . . . tu zastade i svoje oči, koje do tada većinom počivahu na bijelom pokrivaču kreveta, a držala ih usmjerene kao u knjigu iz koje čita, podigne prema meni, i ja sada u njima opazih obrise suza. Suza, kojih do tada ne vidjeh, kad bi oči podigla prema meni. Uzdahnuvši nastavi:

— Iznenadni, jaki nepodnosivi bolovi pojaviše mi se u dijelu tijela. Hitno je pozvan liječnik i, pregledavši me, pozove kola hitne pomoći, koja me prevezoše u bolnicu. Slijedili su pregledi, slikanja, nalazi. I kao zadnje . . . teški tumor, rekoše. Zadnja riječ, kojoj je dodano običajno ohrabrivanje. No tada se pojavilo povraćanje, hranu nisam mogla uzimati, i pridolazi umjetno hranjenje do danas. Ja osobno vjerujem da me može spasiti — kod toga je obrisala suze što kliznuše niz lice — samo Bog!

Zašutjela je, okrenula neznatno glavu od mene i zagledala se kroz prozor van. A vani je tekao svom silinom život. Život u svim oblicima koje je stvorio Bog ili način života koji je sebi prilagodio čovjek. Život za sve.

Mi smo morali poći. Oprostimo se od starice majke, pruživši joj na oproštaju svoje ne toliko smežurane ruke. Zagledala se u naše oči i rekla nježni »zbogom«. Učinivši prvi korak među krevetima, zastah i pogledah svoju sugovornicu, što mi čas prije izgovori povijest života. Gledala je još uvijek kroz prozor.

— Gospodo, zbogom! — izgovorih prigušeno. Teški zbogom.

Okrenula je glavu polagano, posve lagano i izrekla:

— Molite za me . . .

Obećah, pružih joj ruku, koja kao da je bila teža no prije, i uputih se van. Zatvarajući vrata, primjetih da gleda za nama. Što je mislila, što osjećala? Da li je željela još nešto reći? Ne znam. Bog zna... No na vratima još jednom pročitah broj kojim bijahu označeni oni koji ovdje ležahu.

Označeni za život . . . ili odlazak u vječnost . . .?

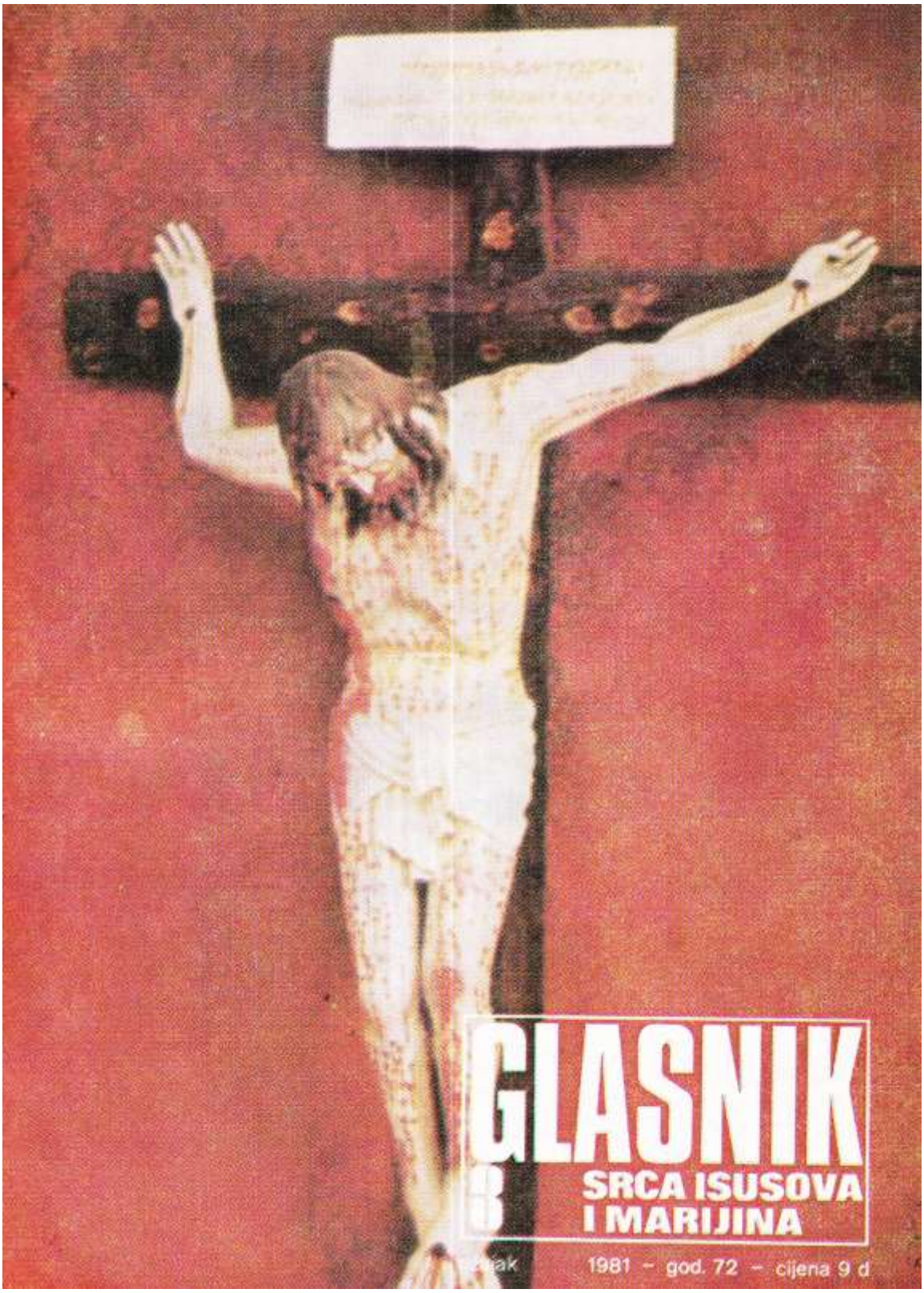

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

1981 – god. 72 – cijena 9 d

Naslovna strana:
G. RICCI, STRUČNJAK ZA PROUČAVANJE SV. PLATNA, OVAKO JE NASLIKAO KRIŽ — PREMA OTISCIMA NA VELIKOJ RELIKVIJI.

Na zadnjoj strani:

ISUS PRED PILATOM NA POZORNICI U OBERAMMERGAU

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeijc, Mirko Nikolić, Mato Rusan i Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod. — Cijena pojedinog broja 9 d. — Godišnja pretplata 108,00 d. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

Boli do paroksizma

Na vanjskoj stranici korica ovoga broja Glasnika gledamo lik Krista Gospodina pribijenog na križ, prema rekonstrukciji obrisa na Svetom platnu.

Doktor Barbet (imao je oko 30 operacija tjedno) izdao je klasičnu knjigu »Pet rana Kristovih«, i daje nam ove strahovite refleksije:

»Živci, koje zahvaća čavao, nisu čisto motorni nego i senzitivni. Povrijeđeni i nategnuti od čavala na rukama kao žice violine na mostiću, morali su izazivati bol do paroksizma (ludila, bjesnila)... Mi smo u vrijeme Rata izbliza gledali povrede u velikim živčanim centrima i znamo kakve nesnosne muke prouzrokuju takve vrste povreda. Ako traju neko određeno vrijeme, narav bude paralizirana i žrtva gubi svijest.

Ali Isus Krist — Bogočovjek, sposoban da podnosi bol do krajnih granica, htio je biti svjestan i sačuvati vlast nad sobom za vrijeme od tri sata, sve dok nije izgovorio riječi »Svršeno je«. »I Marija, Njegova Majka, bijaše tu, podno križa...«

Kad su obje ruke bile probijene čavlima na poprečnu gredu (patibulum), tu su gredu digli i usadili je na vršak okomite grede, koja je već bila ukopana u zemlju. Težina tijela, oko 80 kg, pada naglo, ali bude zaustavljena u svom padu, jer je tijelo bilo čavlima prihvaćeno. To je dizanje i padanje prouzročilo bol do zadnjeg najfinijeg senzitivnog živca.

uredníkova riječ

Približujemo se svetom korizmenom vremenu u kojem nas Krist čeka posebnim dokazima ljubavi svoga Srca. Čeka da i nas potakne na ljubav. Na ljubav prema Bogu i svom narodu.

»Jednu kap krvi prolio sam za tebe«. U ovoj izreci Pascala je prva od glavnih kršćanskih istina. Izrečena je i prisutna na osoban način. U Isusu, čovjeku patniku, Bog trpi za čovjeka, za tebe i za naš narod.

U biti: odnos između utjelovljenog Krista i čovjeka pripada srži one stvarnosti koju nazivamo »biti kršćanin« i »pripadati kršćanskom narodu«.

Nemoguće je »biti kršćanin«, ako nismo iznutra pridruženi tom golemom događaju Kristove muke, koja nije još dovršena, jer će — kako to kaže Pascal — »Isus biti u agoniji sve do konca svijeta.«

Osobni odnosi između Isusa koji trpi za nas osobno, pomoći će nam da u suvremenim zbivanjima, promjenama, smutnjama ne izgubimo dušu, ne izgubimo svoju osobnost, samobitnost, svoj ljudski, kršćanski i narodni opstanak.

Pokušajmo pod tim vidikom pročitati vrlo kratak članak na 89. strani ovog broja GLASNIKA. On se tiče osobito našeg narodnog života.

Ako u ovom času mi kršćani zatajimo, ako nas Kristova muka i Kristova ljubav ne potaknu na život — i milosni i naravni — za deset godina bit će kasno.

Najbolja zahvala Kristovom križu bit će za katoličke obitelji: prihvatiti križ novog, svježeg potomstva. A taj križ pretvorit će se u USKRSNUĆE!

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 72. OŽUJAK 1981. BR. 3

SADRŽAJ

REDOVITA ISPOVIJED, P. B. — 80
PREDSTAVNIK, R. Grgec — — 81
HVALA NA PISMU — — — 82
NADNARAVNI REALIZAM NAŠEGA NADBISKUPA, M. Škvorc — 84
KRUH ZA NOVI SVIJET, S. Bošnjak — — — — — — 86
POZVANI NA GOZBU SRCA ISUSOVA, J. Solano — — — — 87
BOG NAS ČEKA, J. Antolović — 88
LJUBAV NE MOŽE VARATI, Ž. Brzić — — — — — — 90
SUSRET SUPRUGE ANICE S TERAPEUTOM BOŠKOM (3), I. Zirdum — — — — — — 92
ALKOHOL, S. Bošnjak — — — 93
PASIONSKE IGRE, F. Sentinella 94
NAJVEĆA BAŠTINA SU IDEALI, T. Trstenjak — — — — — 98
KĆERKA ZALJUBLJENA U ATEIZAM, I. Fuček — — — — — 100
CRKVA U EKVATORIJALNOJ GVINEJI, M. Rusan — — — — 102
NEZABORAVAN DAN, A. Gabrić 103
APOSTOLAT MEĐU MLADIMA, S. Polgar — — — — — — 104
ŠTO ME JE DOČEKALO U MANSI, M. Okrugić — — — — 106
GLAS IZ PARAGVAJA, V. Gruber 106
SPASITELJ ODAVA — — — 107
NOVE KNJIGE — — — — 108
ZAHVALNICE — — — — 109
PRIČA KOJA TRAJE, Z. Zubac — 110
PUČE GROM U JANJINU KUĆU B. Karačić — — — — — 111

nakana apostolata molitve

DA KRŠĆANI ŠTO ČEŠĆE I ŠTO PLODONOSNIJE PRISTUPAJU SAKRAMENTU POMIRENJA

Redovita ispovijed

U ovom mjesecu i u korizmenom vremenu molit ćemo za kršćane koji se ispovijedaju i za svećenike koji ispovijedaju. Nakana pretpostavlja da se ponekad ispovijed počela omalovažavati i zanemarivati. Ponovno moramo otkriti njezinu vrijednost i potrebu.

1. Nužno je potrebno ispovijedati teške, smrtne grijehe. Isus Krist je prije svega mislio na ove, kada je ustanovio sakramenat pomirenja.

2. Ispovijed malih grijeha nije nužno potrebna, jer mali grijeh ne oduzima posvetnu milost. Bog nam ih oprašta i na druge načine. Usprkos tome ispovijed malih grijeha veoma je korisna da napredujemo u svetosti, na koju smo svi pozvani.

3. Običaj česte ispovijedi nije bio uveden u Crkvi bez poticaja Duha Svetoga (Pijo XII.). Crkva preporučuje redovnicima i redovnicama ispovijed svakih 14 dana, dok svećenike poziva da često pristupaju tom sakramentu. Vjernici bi se trebali ispovijedati svaki mjesec ili svaka dva mjeseca, već prema potrebi.

4. Pojedinačna ispovijed ne bi smjela biti tako česta da bi nastala opasnost mehaniziranja. Ipak ne bi smjela biti ni tako rijetka da bi se čovjek odvikao ispitivati svoju savjest... Razumije se da na pitanje kako ćemo se često ispovijedati ne možemo odrezati jednako za svakoga pojedinca i da ne mogu biti jednaka mjerila u svim prilikama i okolnostima.

5. Sveci su se rado ispovijedali. Neki i svaki dan. Zašto? Zato, jer su u ispovijedi gledali susret s Kristom. On je naš Otkupitelj, koji nas u ispovijedi otkupljuje, oslobađa od grijeha, klonulosti, osjećaja manje vrijednosti i kazni. Vraća nam veselje, mir i pouzdanje. Svaki kršćanin ima pravo slušati »Otpušteni su ti tvoji grijesi... Idi u miru...« Isus je Jaganjac Božji koji oduzima grijehe svijeta u ljubavi i veselju. Naši grijesi izgore u njegovoj ljubavi.

6. Ispovijed je susret s ispovjednikom, s čovjekom, koji će nas razumjeti. Neka ispovijed bude razgovor. Ispovjednik nam može pomoći sa svim bogatstvom koje se u njemu skupilo tijekom godina. Sv. Terezija Velika je zapisala: »Bog sam nije dostatan. Uvijek nam je potreban i čovjek. Zato je Krist ustanovio Crkvu i sakramente što ih dijele ljudi.«

7. Dobro je ako idemo redovito na ispovijed sa željom da bismo primili milost. Šteta je ako ne cijenimo ispovijed i polazimo samo onda kada se baš moramo ispovijedati...

P. B.

Predstavnik

A. BARBALIĆ: KRIST

ISUS NIJE NIKADA IZGUBIO VEZU S »BAZOM«, S NARODOM IZ KOJEG JE POTEKAO. ON JE NAJODLIČNIJI PREDSTAVNIK LJUDSKOG RODA U SVIM VREMENIMA.

Piše prof. RADOVAN GRGEC

Kao što selektorima nogometnih reprezentacija često prigovaraju da ovaj ili onaj reprezentativac što su ga izabrali ne može biti pravi predstavnik nogometa dotične zemlje, tako bismo i organizatorima raznih skupova i konferencija mogli prigovoriti da neki njihovi sudionici, koji možda znaju mnogo i lijepo govoriti, zapravo nikoga ne predstavljaju.

Krajem prošle godine bio sam i ja sudionik dvaju međunarodnih skupova, jednog u Rimu i drugoga u Parizu, na kojima se mnogo govorilo, ali i — spavalo.

Sjetio sam se i epizode sa Sinode biskupa u Rimu kada je kardinal Hume ispričao kako ga je mnoštvo riječi što ih je tu čuo uspavalo.

Istina je da riječi mnogih predstavnika, reprezentanata, referenata, delegata, sudionika i uzvanika raznih nacionalnih i internacionalnih sastanaka, sjednica, konferencija, kongresa, simpozija, kolokvija, savjetovanja i skupština djeluju prije kao sredstvo za spavanje nego kao vjerodostojno svjedočanstvo. Vjerojatno je jedan od glavnih uzroka toj žalosnoj pojavi upravo činjenica što su mnogi od tih govornika i predstavnika već odavno izgubili vezu s »bazom«, tj. s onima koje bi morali predstavljati. Stoga mnogi ne vjeruju njihovim lijepim riječima ni zaključcima donijetim »na najvišem nivou«.

Pa ipak, svi mi znamo da moramo imati nekoga na koga se možemo osloniti, komu možemo vjerovati i tko nas može predstavljati u pravom smislu te riječi. Svi mi želimo predstavnika koji može preuzeti na sebe naše brige, nevolje, misli i težnje.

Takav eminentni predstavnik čovječanstva jest Isus Krist, prvorođenac ljudskog roda, »novi Adam«, jedini pravi Posrednik i Otkupitelj čovjeka. Preuzeo je na sebe naš ljudski udes, muku i smrt. Iskusio je ljudsko siromaštvo, tjeskobu, gorčinu znoja i krvi, i svojim nas modricama izliječio. Imao je svoj posao, pripadao određenoj rasi i živio u određeno vrijeme. Imao je svoje kromosome, svoj temperamenat, svoj spol i svoju dob. Ukratko, bio je jedan od nas, najbliži nama, a naročito onima koje je obilježilo iskustvo patnje. Nikada nije izgubio vezu s »bazom«, s narodom iz kojeg je potekao. Iako je njegovo djelovanje i življenje bilo ograničeno i na neki način određeno vremenom i prostorom u kojem je živio, njegovim tijelom i uvjetima njegova djelovanja, On je najodličniji i najkarakterističniji predstavnik ljudskoga roda u svim vremenima i u svim sredinama. Njegove riječi bit će uvijek vjerodostojno svjedočanstvo Riječi »koja je tijelom postala«, Boga koji je iz ljubavi prema nama postao čovjekom.

Tom »novom Adamu«, »rodonačelniku« čovječanstva i najodličnijem predstavniku ljudskoga roda obraćamo se kao Onome koji nas razumije i koji nam je uvijek prijatelj. Sjećajući se njegovih patnji u ovoj korizmi, molimo ga za snagu i svjetlo kako bismo mogli živjeti dostojno čovjeka u nadi Uskrsnuća. U ruke našeg Predstavnika i Posrednika stavljamo svoju nesigurnu i krhku ljudsku budućnost.

hvala na pismu

BLAGOSLOV ŽUPSKE KUĆE

U župi Barilovački Cerovac, koja se nalazi između rijeka Korane i Mrežnice, nedaleko od Karlovca, blagoslovio je dana 28. rujna 1980. g. naš nadbiskup Franjo Kuharić novu župsku kuću. Temelje nove kuće, zbog trošnosti stare, udario je vlč. Živko Mihelčić, koji je tada bio tamo upravitelj, a sada ga susrećemo u našoj katedrali gdje ispovijeda u bolesničkim kolicima, jer je zbog neumorna rada i bolesti izgubio obje noge.

Njegovo djelo priveo je kraju sadašnji upravitelj župe vlč. Franjo Biškup uz veliko odricanje i pregalački rad svih župljana te pomoć međunarodnog Karitasa i mnogih Zagrepčana.

Blagoslovu je prisustvovalo mnoštvo vjernika same župe, kao i okolnih župa, te gostiju. Nadbiskup se pred vjernicima posebno zahvalio vlč. Živku, koji zbog bolesti nije prisustvovao slavlju, za njegov rad u toj župi, kao i sadašnjem župniku. Izrazio je i nadu da će ovaj žar vjere stariji prenijeti novim pokoljenjima koja će čuvati poklad vjere svojih očeva.

Župnik, sestre milosrdnice, koje tamo rade, i svi vjernici ove župe raduju se i svoju vjeru dokazuju djelima.

N. N.

GREGORIJANSKE MISE

Kod nas u Hercegovini je običaj od starine da se za svakog pokojnika naruči 30 svetih misa. Obično to plati pokojnikova rodbina. Molim da mi se objasni: koristi li pokojnomu služiti Gregorijanske mise, ako se ne mogu čitati jedna za drugom kroz 30 dana?

Čitao sam da se ne smije niti jedan dan to prekinuti i da se moraju neprekidno izgovarati kroz 30 dana.

Pavao Palac

U načelu Gregorijanske mise treba služiti neprekinuto. Vrijedi ipak — prema odgovoru iz Rima — i u slučaju ako se, iz opravdanog razloga, prekine jedanput ili dva puta, pa onda nastavi, dok se ne napuni broj 30.

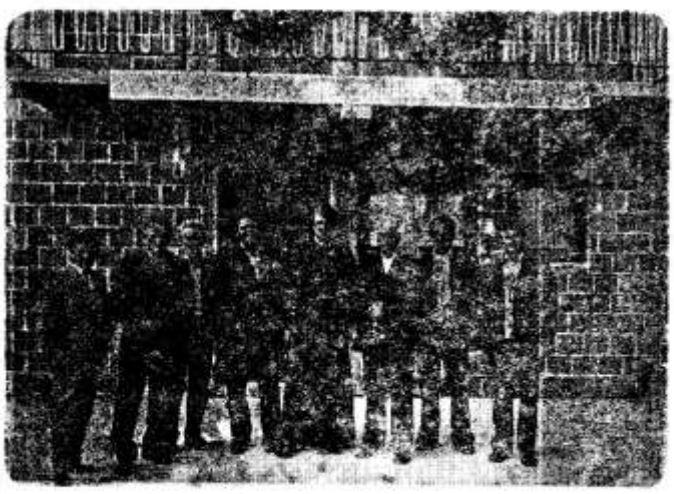

SRETAN ŽUPNIK S JOŠ SRETNIJIM CRKVENIM ODBOROM PRED NOVOSAGRAĐENOM ŽUPSKOM KUĆOM U BARILOVAČKOM CEROVCU

PERO TROJANAC IZ BARANJE, VELIKI ŠIRITELJ GLASNIKA.

APOSTOL GLASNIKA

»Na upravu Glasnika Srca Isusova i Marijina moram vam javiti da nam šaljete 43 komada GLASNIKA... Ja sam, fala dragom Bogu, od moje mladosti uvik primao i rado čitao, i sada uvik radujem se kad ga dobijem i razdijlim ga našem narodu u crkvi. Ja sam od mojeg ditinjstva, kad sam išao u školu, upisan u Bratovštinu Srca Isusova. Još uvik imam lipu sliku Srca Isusova, što sam je onda dobijo i svaki dan molijim zlatnu krunicu Srca Isusova, a u crkvenom odboru sam još od moje mladosti...«

Pero Trojanac

Mnoge godine primao je Pero na desetine GLASNIKA i drugih časopisa, i širio u naš narod. Činio je mnogo dobra i sigurno će mu Nebe-

ski Otac reći: »**Dobro, sluge dobri i vjerni,... obilno ću te nagraditi...**« **Želimo se srdačno zahvaliti našem dragom Baranjcu, a ujedno i pozvati druge skromne ljude da uzmu sebi kao životnu zadaću: širiti GLASNIK Isusova Srca, koji je pisan i uređivan za naše obične seljačke i radničke obitelji...**

PUČKE DUHOVNE VJEŽBE

»Želim posvjedočiti da je knjižica duhovnih vježbi sv. Ignacija uistinu »zlatna knjižica« kako je to odavno za nju rečeno. Sad sam se uvjerio da nije pretjerao onaj koji je rekao da je ta knjižica spasila više duša nego što ima slova.

Za Božić i Novu godinu kroz dvanaest dana vodio je četiri grupe muževa i žena kroz prave duhovne vježbe u župi Stari Jankovci misionar o. Zvonimir Majić. Svaki dan su bila četiri razmatranja: prije podne dva i za odmor biblijski igrani film, poslije podne također dva uz igrani film i na kraju sveta Misa s kratkom homilijom.

Bili su to dani prave duhovne obnove u vjeri, velikih odluka i nezaboravan doživljaj ljepote naše vjere. Kako je uspješan poduhvat i da su ga ljudi kao korisno doživjeli, neka posluži i podatak o odazivu:

Sudjelovalo je 510 muževa i žena u četiri grupe po tri dana, i to samo oni koji nisu stariji od 60 godina. Samih muževa je bilo 210, a žena 300. Evo i nekoliko izjava:

Marko: — Nikad nisam osjetio Božju blizinu kao ovih dana.

Marija: — E da je nama ovako nešto bilo doživjeti prije dvadesetak godina, manje bi danas bilo suza.

Josip: — Ovako nešto nikad nisam doživio.

Anto: — Ovakav bi program trebao nama svake godine.

Kata: — Sad sam tek shvatila ljepotu i vrijednost naše vjere.

Mato: — Šteta što je tako kratko trajalo.

Na ljeto imat će isti misionar u našoj župi duhovne vježbe za mladež, već ih se prijavilo preko 200. Sami roditelji zažaljeli su i pozvali misionara da ovaj zlatni program održi onima kojima je to najpotrebnije, našoj budućnosti — omladini.«

Alojzije Asić, župnik

SEMINAR OBITELJSKOG ODGOJA

U Novim Jankovcima 6 dana trajale su duhovne vježbe za roditelje novojankovačke djece. Najprije su bile tri dana za roditelje očeve, a zatim tri dana za majke. Duhovne vježbe je predvodio otac misionar Zvonko Majić.

Ove duhovne vježbe u roditeljskim srcima moraju trajati cijelog života, jer je to veoma poučno: s odgojem djece, po kršćanskom uzoru, ne smije se igrati. To se ne smije shvatiti olako i jednostavno.

Ove duhovne vježbe treba da svijetle u roditeljskim srcima te da se djeca odgajaju u kršćanskom duhu i samo tako odgojena mogu biti sposobna da surađuju u radu za pravdu, za solidarnost, za mir i za »napredak kraljevstva Božjega«, kako veli Sveti Otac.

Roditelji koji djeluju u kršćanskom duhu, moraju tako djelovati da to utječe na život djece te da djeca slijede hod i gaze stope svojih roditelja koji sigurno vode boljem i ljepšem životu. I zato roditelji novojankovačke djece trebaju moliti i prikazivati svoja djela na nakanu da ustraju u ovom duhu, koji su doživjeli za vrijeme duhovnih vježbi. Treba se moliti za svoju djecu i odgajati ih tako da imaju dobro srce i plemenitu dušu, a rezultat je Božja nagrada i po koji član ili članica redovničkog ili svećeničkog zvanja.

Verica, Novi Jankovci

DUHOVNE VJEŽBE U STARIM I NOVIM JANKOVCIMA POKAZUJU KAKO SE I ŠTO SE MOŽE UČINITI AKO POSTOJI PRISNA SURADNJA ŽUPNIKA I PUČKIH MISIONARA

Nadnaravni realizam našeg oca Nadbiskupa

Piše: biskup Mijo ŠKVORC

U zagrebačkoj nadbiskupiji prvu inicijativu za euharistijsku obnovu i za održavanje euharistijskih kongresa dao je zagrebački nadbiskup msgr. Franjo Kuharić. Na predbožićnom susretu sa svećenicima grada Zagreba 22. XII. 1979. Nadbiskup se u svom govoru osvrnuo na veličanstvenu proslavu Branimirove godine u Ninu 2. rujna 1979. Tom prigodom najavio je kako bi ubuduće trebalo staviti u generalni plan produbljivanje štovanja euharistijskog otajstva i pripravu za održavanje euharistijskih kongresa.

I da nije E. Temisier vodila 1874. g. hodočašće u Avignon, da u gradu »papinskog sužanjstva« proslave Euharistijskog Isusa; i da nije na njezin poticaj g. 1881. održan prvi međunarodni Euharistijski kongres u Lilleu; i da nije nakon toga sv. Pijo X. pozvao svijet k svetohraništu, a sakriveni Otkupitelj obilno nagradio duše klanjateljice i vjernike pričesnike — uvjeren sam da bi naš Otac Nadbiskup otvorio srce gotovo ovako, ko što je to učinio na zasjedanju Svećeničkog vijeća. I pozvao bi svećenike, redovnike i ostale vjernike da dođu pojačanom vjerom k Isusu i da ljubavlju posvjedoče.

HRVATSKI METROPOLITA KONCELEBRIRA S BIVŠIM ISUSOVAČKIM PROVINCIJALOM O. ANTUNOM POSTAĆEM I SADAŠNJIM O. RADOJKOM KARAMANOM.

Naš je, naime, Nadbiskup nadnaravni realist. Dobro zna što muči Crkvu, što smućuje savjesti, što unosi u srca nemir i strah. Sluša svećenike i doznaje čim se zlopate, gdje se lome, što ih razočarava. Sluša vjernike, koji se tuže na muke u domu, u odgoju, na poslu.

Dogledava raspon svećeničkog rada, poznaje domet apostolskih inicijativa, bilježi tužbalice pastoralnih poslenika.

Raduje se svakom vjeronauku, potiče na raznovrsne duhovne obnove, i sam rado predvodi moltivene sate. Zanima se za bazične zajednice prosvijetljene vjere, za karitativne pothvate, za prodor katoličkog tiska. Veseli ga svaka novogradnja uz pomoć vjernika: blagoslivlje pokušaje da se uništi ili barem smanji pobačaj i psovka; potiče starce i bolesnike za suradnju molitve i patnje.

Važući pred Bogom naš uspjeh i razočaranja, naše nade i tjeskove, Otac Nadbiskup svima nama opetuje Isusove riječi upravljene brižnoj Marti: »... brineš se i uznemiruješ za mnoge stvari; ipak je malo ili samo jedno potrebno!« (Lk 10,41) Potrebno je ono bitno, sržno, nezamjenjivo. Bez čega sve drugo ostaje prazna riječ, možda ugodan sastanak, možda i kakva pouka — ali bez punog svjetla, bez božanske snage, bez čudesnog života! Otac Nadbiskup je nadnaravni realist i vodi nas k presvetom i prebistrom Izvoru Milosti: k Isusu u našoj sredini; k Isusu živomu, otajstve-

nom, skrivenom; k prisutnoj životvornoj ljubavi; k Srcu koje je tu i čeka nas.

Otac Nadbiskup moli svoje svećenike i sve svoje vjernike da se euharistijski orijentiraju i obnove, da Euharistijom obogate svoju savjest, svoj dom, svoju župnu zajednicu, svoju biskupijsku Crkvu. Predlaže nam ozbiljnu pripravu i održavanje euharistijskih susreta, župnih, dekanatskih, regionalnih kongresa. Želi da tako pripravimo i dijecezanski (biskupijski) i na kraju zajednički nacionalni kongres, koji bi potvrdio probuđenu vjeru i osvježenu ljubav.

»Učitelj je ovdje i zove te!« opetuje Martine riječi svakoj vjerničkoj duši. Euharistijska obnova je prije svega — osobna obnova. Ako svećenik s povjerenim dušama ne »useli Isusa« u dubinu života i ne preseli svoje interese u Isusovo Srce; ako pojedine savjesti ostanu gluhe i nijeme, hladne i daleke — nikakve nam vanjske forme, nikakva »pastoralna strategija« neće pomoći. Sve će ostati mrtvo, kako je govorio sveti Župnik Arski.

Otac Nadbiskup upravlja pastirski poziv svim obiteljima, kako bi s Euharistijskim Gostom pod krovom postale »crkve u malom«. Po Kristu dolazi sjaj u oči naše djece i zdravlje u život naših roditelja. U takvim obiteljima niču zvanja i dozrijeva svetost.

Pozivaju se k euharistijskoj obnovi župne zajednice, da se pronađu i osvijeste. Strašno je ako su »mrtve kraj Živoga Nepoznatog Isusa«. Kao zajednice, pune duha i razumijevanja i pomoći, ostvaruju se po »sakramentu jedinstva«, po Srcu Zajedništva.

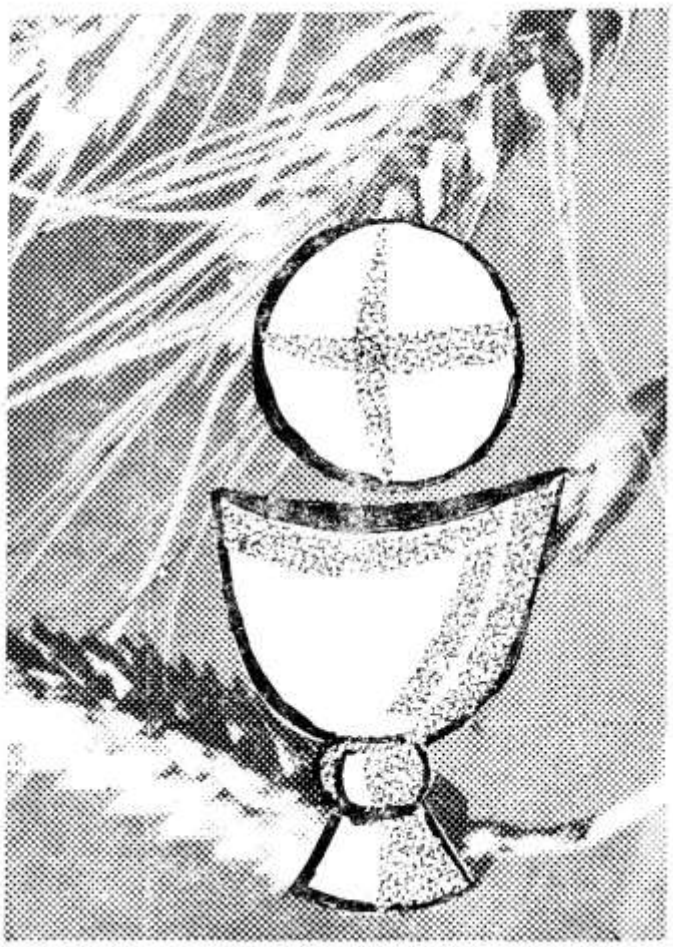

SLAVIMO EUHARISTIJU S LJUDSKIM KRUHOM. KRUH, KOJI POTROŠAČKO DRUŠTVO U OBILJU RAZBACUJE, DOK VELIKO MNOŠTVO ŽIVI U BIJEDI I GLADI

Bez ikakva triumfalizma Otac Nadbiskup zove naše dekanate i regije, zove nadbiskupiju i sav narod, da obnove i posvjedoče pripadnost i vjernost Ocu po Sinu u Duhu. Moliti za blagoslov na široj bazi, iz mnoštva srdaca, osigurava veći i trajniji uspjeh. Ako se odazovemo, osvijestimo se, obnovimo i Isusu predamo — zazvonit će kao zavjet naš zajednički Credo (Vjerujem) i kao zahvalnica naš Tebe Boga hvalimo!

Kakva milost da nam je Otac po Mariji darovao Isusa!

Kakva milost da nam ga otkriva nadnaravni realizam našeg Oca Nadbiskupa!

Kruh za novi svijet

Francuski su biskupi sa svoje konferencije u Lurdu, u ponedjeljak, 10. studenog 1980., izdali kratko pismo o međunarodnom Euharistijskom kongresu, koji će se održati u Lurdu od 16. do 23. srpnja 1981. Iz tog pisma evo nekoliko misli, koje mogu biti korisne i za nas katoličke Hrvate, koji se spremamo za Euharistijski kongres na nacionalnom planu 1984. godine.

Francuski biskupi pišu da je to vrlo važan događaj za Crkvu. Doći će u Lurd delegati iz cijelog svijeta, pa i sam papa Ivan Pavao II. To neće biti samo manifestacija, nego vrijeme molitve, razmišljanja i slavlja. Središte svega bit će Euharistija, Misa i Pričest — izvor i rezultat svega.

Za sve ljude, za sav svijet Krist je dao znak najveće ljubavi. Po svojoj Žrtvi Bog je sklopio savez s ljudima!

Svaka Euharistija obnavlja taj savez. Euharistijski kongres pokazuje svjetsku dimenziju po Kristovoj namjeri.

U Lurdu se očekuju učesnici iz više od sto i dvadeset zemalja. To će biti čas milosti da se obnovi čovječanstvo po Euharistiji.

Biskupi navode slijedeće što bi trebalo upamtiti i u djelo provesti:

1. Kao svaka Misa, tako i ova euharistijska godina poziva nas na obraćenje.

2. Kako doživljavamo osobno susret s Kristom stvarno prisutnim u euharistijskoj žrtvi? Isus Krist se predao za nas i mi se moramo predati Njemu.

3. Kakva je naša vjernost nedjeljnoj Misi? Kako u zajednici krštenih slavimo tu tajnu našeg spasenja kad god jedemo ovaj kruh i pijemo iz ovoga kaleža?

4. Ovo je »Kruh za novi svijet« milošću Krista, koji je dao život svoj za nas. Da li taj kruh od nas stvara darovatelje za druge, da li nas izgrađuje u solidarnosti za braću?

5. Slavimo Euharistiju s ljudskim kruhom. Kruh, koji potrošačko društvo u obilju razbacuje, dok veliko mnoštvo živi u bijedi i gladi!

6. Kruh, kojega nemaju mnogi pa umiru od gladi i neishranjenosti! Kruh, koji je često plod teškog i nečovječnog rada.

7. Kruh, koji je potreban za hranu svih ljudi, zamjenjuje se oružjem i spremanjem za rat i smrt milijuna!

8. Gorki kruh, koji se jede u znaku nasilja, ropstva i izbjeglištva! Zar možemo slaviti Euharistiju a da se ne zauzmemo u službi pravde, mira i slobode, kako bismo pružili lijek za duhovno i materijalno siromaštvo ljudi s kojima živimo.

9. Zar možemo slaviti Euharistiju a da budemo bezbrižni u navješćivanju Evanđelja svima koji su gladni istine?

Na kraju biskupi pozivaju sve da se u iščekivanju međunarodnoga Euharistijskog kongresa u Lurdu temeljito obnove u vjeri; da se pomlade Duhom Svetim zahvaljujući Bogu na Euharistiji i da se svi obrate, kako bi bili spremni poput Krista darivati svoj život za braću!

Srećko BOŠNJAK

Piše: Jesùs SOLANO

Kad Isus Krist ne bi danas živio, ne bismo mogli s Njim podržavati veze, osobito veze ljubavi. Ali, euharistija nam pruža na posve originalan način stvarnu prisutnost našega Gospodina. U svetoj misi ovjekovječuje se u vremenu žrtva na križu. U euharistiji nam Isus kao najveći dar ljubavi, priređuje banket same svoje osobne prisutnosti i postaje živo srce naše Crkve.

U četvrtom vijeku doktor euharistije sv. Ivan Krizostom govoraše:

— Evo što je Krist učinio! Samim sobom On kod nas stvara sve veću ljubav i pokazuje nam svoju nedokučivu dobrotu. Niti oni koji su ga svojim očima gledali, svojim rukama doticali, nisu se mogli nasititi tom dobrotom koliko mi koji ga blagujemo!

Kristovo Srce privlači nas euharistiji. A euharistija nas privlači u intimu Srca Kristova.

»Kada dođe vrijeme, Isus sjede za stol s apostolima pa im reče: »Vruće sam želio da blagujem s vama ovu pashalnu večeru prije svoje muke, jer je, kažem vam, sigurno više neću blagovati dok se ne ispuni u kraljevstvu Božjemu. Tada uze kalež, zahvali i reče: »Uzmite ga i podijelite ga među sobom, jer od sada sigurno više neću piti, kažem vam, od trsova roda dok ne dođe kraljevstvo Božje!«.

Zatim uze kruh, zahvali i razlomi ga pa im ga dade govoreći: »Ovo je tijelo moje, koje se za vas daje. Ovo činite na moju uspomenu!« Isto tako poslije večere uze kalež te reče: »Ovaj je kalež Novi savez u mojoj krvi, koja se za vas prolijeva.«

»Budući da je izvor ljubavi, euharistija je uvijek bila središte života Kristovih učenika. Ona ima izgled kruha i vina, to znači jela i pila, i zato je tako bliska čovjeku, tako tijesno povezana s njegovim životom, kao što su upravo hrana i piće. Štovanje Boga koji je ljubav rađa po euharistijskom kultu onu vrstu intimnosti u kojoj On sam, poput hrane i pila, ispunja naš duhovni bitak, osiguravajući mu život. Takvo »euharistijsko« štovanje Boga odgovara potpuno Kristu i njegovim otkupiteljskim planovima. (Ivan Pavao II.)

»SRCE ISUSOVO, UTJEHA ONIMA KOJI U TEBI UMIRU« (C. Mariano)

»Vidjeh ovu veliku Božju dobrotu poput vrlo velike rijeke, u kojoj se nalažahu veoma velike i lijepe ribe. I shvatila sam da su to bile duše blaženih i svetih u raju. One su poput riba u moru izranjale i hranile se u vodi te velike rijeke Božje dobrote. Vidjeh još u toj velikoj rijeci i jednu bijelu lađu sa svim njezinim dijelovima, i mislila sam da je to sveta vojujuća Crkva. Vesla, jedra, zastava i sve drugo što je potrebno jednoj ladi, smatrah znakovima muke Isusove. Vidjeh još kako je

»Otkupiteljevo Srce oživljava cijelu Crkvu i privlači ljude koji su otvorili svoja srca »neistraživom bogatstvu« ovog jedinog Srca. Želim da se na poseban način sjedinimo sa svim kršćanima koji svoja ljudska srca nadahnjuju ovim božanskim Srcem.«

Bog nas čeka . . .

Za mnoge je kršćane Korizma vrijeme kao i svako drugo, označeno onim bijegom od Boga, u koga vjeruju, a koji im izgleda odviše zahtjevan.

Paradoks, prividna besmislica naše životne slabosti i mislil

No za mnoge je Korizma ipak vrijeme susreta koji preobražava. Polazna točka toga susreta obično je čin volje, čin u kojem se postavljamo u stav pozornog osluškivanja. Za takvo nešto i Crkva nam pruža prilike, kao što su: duhovne vježbe, pučke misije, specijalne propovijedi. Tko prihvati takav poziv, tko odluči žrtvovati koji dan, ili bar koji sat, šutnji u sebi i oko sebe, tko bude poveo računa o nadahnutoj Božjoj riječi u proroku Hošeji, gdje se govori: »Odvest ću je, tj. ljudsku dušu, u pustinju i progovorit ću njezinu srcu« — taj će osjetiti kako je ta davno napisana riječ sačuvala čudesnu i neiscrpivu aktualnost i suvremenost.

Mi smo kao akumulatori koji postepeno troše svoj napon, i ako se ne obnavljamo, postajemo brzo nedjelotvorni i pasivni. U stalnoj smo opasnosti da nam zemaljske stvari i brige svagdašnjega života ne uguše smisao za one vječne i neprolazne vrednote.

Bog, koji nas je stvorio i otkupio, poznaje dobro naše mogućnosti i uvjete. On zna dobro da smo skloni na bijeg pred njim, dok smo u isto vrijeme ipak stvoreni za njega i naše se srce ne može smiriti doli u njemu. I kao što pastir ide u potragu za izgubljenom ovcom, i kao što otac očekuje izgubljenog sina, i kao što se zaljubljenik ne može pomiriti s tim da je izgubio ljubljenu osobu, tako i nas Bog slijedi, koji put upravo progoni, ne bismo li mu se vratili, poslušali njegov glas, prihvatili njegovu riječ života, prihvatili je s iskrenom ljubavlju. I baš u tome je smisao riječi i pojma obraćenja.

Ono nije nešto jednostavno, već u sebi uključuje uzajamnost. O tome nam je govorio Sveti Otac: »Mi se obraćamo Bogu koji nas čeka. Čeka nas, da se i On okrene i obrati k nama. Koračajmo prema Bogu, koji nam želi doći u pomoć.«

»Danas, večeras, ove Korizme, ako čujete njegov glas, nemojte da otvrdnu vaša srca!«.

Josip ANTOLOVIĆ

Veliki tjedan sa Sv. ocem

Rim, 9. travnja 1980.

Ove godine većinu obreda Velikog tjedna proslavile smo sa Svetim Ocem. Na Cvjetnu nedjelju bili smo na Trgu sv. Petra. Kao i inače, bilo je mnogo naroda.

Ovdje je procesija veoma lijepa jer svećenici, kardinali i papa nose prave palmove grane ili pak veliku maslinovu granu, a narod sa strane maše svojim maslinovim grančicama.

Najveći utisak ostavio je na mene Veliki četvrtak, posebno pranje nogu. Sveti Otac ovaj put je, protivno svim običajima, pozvao 12 muškaraca iz našeg doma sv. Grgura. Dosad su pape prali noge kardinalima. Ovo je zbilja papa koji je shvatio poruku Evanđelja. Taj obred dobio je svoje puno značenje. Isus, koji je Bog, pere noge siromašnim ribarima i traži od apostola da se od njega nauče poniznosti.

Jednom zgodom rekao je sadašnji Papa da su Misionarke Ljubavi njegove ruke, jer da radimo ono što bi on želio. Ovim obredom to je i dokazao.

Naši siromasi su bili divni, jednostavni, kao i uvijek. Nismo im obukle nikakve posebne kaputе niti smo ih pokušale »našminkati«. Došli su upravo onakvi kakvi su

uvijek: isti kaput, iste hlače — ne komplet — tako da sam ih i izdaleka mogla svakoga prepoznati.

Obred se održavao u crkvi sv. Ivana Lateranskog. Na desnoj i lijevoj strani bili su postavljeni posebni podiji, koji su bili toliko povišeni da je Papa bez sagibanja mogao oprati noge i da je taj obred sav narod mogao lako promatrati. Svakome je oprao desnu nogu i poljubio je. Neki od njih nisu mogli suzdržati suze, a svi su bili duboko dirnuti.

Među tom dvanaestoricom bio je i jedan koji nije sve to mnogo razumio. Treba znati da su to sve ljudi pokupljeni s ulice, koji godinama nisu zalazili u crkvu. Kad je Papa tom starčeku poljubio nogu, on ga je vojnički pozdravio. No kako je bio silno zbunjen, pozdravio je lijevom rukom. A mi smo se imale čemu nasmijati, jer je taj naš prijatelj u jednom času zbunjenosti pozdravio čak i s obje ruke. Taj zbilja ništa nije razumio kao ni apostoli. Za vrijeme podizanja vrtio se na sve strane, promatrao kamermane. Zbilja smo doživjeli kroz kakvo je nerazumijevanje prolazio Isus u zadnjim časovima sa svojim apostolima.

Kad je Papa završio obred pranja nogu, svaki si je naš siromah obuvao čarapu i cipelu. Jedan starčić nije mogao, pa mu se drugi do njega sagnuo i obuo mu čarapu i cipelu. Sve kamere su se usmjerile da zabilježe taj spontani čin ljubavi.

Naši su siromasi tako divni, uvijek su spremni jedan drugome pomoći. Često mi više od njih naučimo negoli oni od nas.

Uskrsno bdijenje imali smo u crkvi sv. Petra također sa Svetim Ocem. Posebno mi se svidio obred krštenja katekumena, koji su bili iz različitih zemalja. Primili su također Duha Svetoga, svetu potvrdu.

Na Uskrs nisam bila na velikoj misi u crkvi sv. Petra, no saznala sam kasnije da je bilo prisutno oko 230.000 ljudi. Molitva vjernika bila je na različitim jezicima i, — zamislite! — jedan od zaziva bio je i na jeziku moga roda, na najljepšem jeziku — hrvatskom! No molimo da nestane iz njega sve ono što ga nagrđuje, kao što su: psovka i prostaštvo.

Jedna misionarka
Ljubavi, Hrvatica

»SMJENA« U ISPOVIJEDAONICI CRKVE SV. PETRA U RIMU. IZLAZI FRANJEVAC-KONVENTUALAC, A ULAZI PAPA DA POPUT OBIČNOG SVEĆENIKA ISPOVIJEDA HODOČASNIKE

Potomstvo

S onim što se **posljednjih** godina dešava u demografskom razvoju u Hrvatskoj **ne možemo biti zadovoljni.**

Prijeti nam izumiranje i opasnost da od silne »želje za potomstvom samo po želji« — dođemo do takvog stanja da ćemo ostati **bez** potomstva.

U Hrvatskoj je stopa fertiliteta (plodnosti) posljednjih godina 1,8 djece, a u Sloveniji (koja je prije zaostajala znatno za nama) čak je 2,20! Stopa u Hrvatskoj morala bi biti najmanje 2,45, umjesto 1,80 da bi mogli izdržati toliko odlaženje u inozemstvo.

Stanje će se izmijeniti još nagore nego sada, jer idućih deset godina ulaze u fertilnu (plodnu) dob generacije rođene 1960-tih godina, kad je natalitet bio osjetno niži.

Jedini je spas u vjeri!

Kršćanski osjećaj morao bi potaknuti nas vjernike da sve učinimo kako bi se probudila volja za životom i tako se našem narodu omogućio brojniji i zdraviji mladi naraštaj.

Katolička Crkva voli djecu, voli mladež ne samo riječima nego i naukom koja stvara povjerenje prema životu, prema novorođenčetu koga izjednačuje sa samim Sinom Božjim. »Tko prima jednoga od ovih najmanjih, mene prima.«

U ovom odsudnom času budimo zreli i opredijelimo se za potomstvo, za život, za mladež, za budućnost. Ne slušajmo one koji nevjeruju u Providnost!

O. Pero Bulat

Piše: Žarko BRZIĆ

»Vječna ljubav ne može varati, jer ona je istinita. Ona je stvarna i zbog toga sam je tako često vidio i uvijek ću je gledati, čak i kroz najgušću zavjesu suza. Ja sam je vidio na tržištu života i izgubio u gužvi, a onda je opet našao. Ja ću je opet naći kad kroz pukotinu smrti nestanem iz ovoga života...«

Rabindranath Tagore

Poznati suvremeni duhovni pisac Thomas Merton ubraja se u najplodnije kršćanske spisatelje ovog povijesnog trenutka. Iz svog monaškog života kao trapista obogatio je velikim brojem djela našu literaturu iz područja mistike i kontemplacije. Evo jednog njegovog zanimljivog i duhovitog osvrta o pokoncilskoj obnovi u Crkvi, posebno u redovništvu, koji se nalazi u knjizi »Thomas Merton — monah«, koja je u prijevodu izišla nedavno kod nas!

— Gurali smo na vrata, gurali i gurali. Onda je došao dobri papa Ivan, i vrata su se naglo otvorila — pa sad se jedan preko drugoga rušimo, valjajući se niza stepenice s druge strane vrata. Pogledajmo: sada je svašta moguće. Zaista, ako očuvamo zdravu pamet, možemo učiniti što god želimo. Ali ljudi i dalje »guraju« kao ludi na najnevjerovatnije i najnerazumnije stvari — valjda zato što se više nema što gurati, a oni, eto, navikli gurati. Na rivanje smo utrošili toliko vremena, da nikad nismo prestali izmišljati što na svijetu upravo želimo...

Možda nove strukture nisu ono što nam je potrebno. Možda već znamo što molimo. Ta zašto smo pobožni, ako sad ne želimo moliti? Što uopće u samostanu želimo, ako ne želimo moliti...? Evo cijele nauke o molitvi, o molitvi u Pravilu sv. Benedikta u jednoj jednoj rečenici: »Ako tko želi moliti, neka ide moliti!« To je sve što sv. Benedikt drži potrebnim reći o toj stvari. Ne kaže: učimo, počnimo s malom uvodnom molitvom itd., itd. Samo: ako želiš, moli!

Sad, kad su sve prepreke dignute i sve zapreke nestale i kad smo u prilici da učinimo što god želimo..., sada tek vidimo zbiljski problem. On je u nama. Što dakle nije s nama u redu? Što nam ne daje da živimo molitvenim životom? Možda to što zapravo ne želimo moliti? U to se moramo zamisliti. Nekoć smo uzimali za gotovu činjenicu da smo se mi molitvi sasvim posvetili, a da nas u tome smeta netko drugi... valjda struktura.

Sada pak uviđamo da struktura možda čak pomaže. Ako što iz stare strukture pomaže, zadržimo to. Ne valja popustiti maniji odbacivanja struktura jedino zato što su strukture. Potrebno nam je otkriti što je za nas korisno. Stoga možemo odbaciti strukture koje su nam nekorisne, a zadržati one koje su nam korisne. I ako se dogodi da nam je korisna koja srednjovjekovna struktura, zadržimo je. Da li je što srednjovjekovno ili ne, nije važno. Važno je ono što nam pomaže postati ono što jesmo, da nam pomaže živjeti molitvenim životom...

PAPA VJERUJE U ZNAKOVE VREMENA ŠTO IH PRUŽA I DAJE NOVA GENERACIJA I ZATO JOJ SE PREDAJE NA RASPOLAGANJE

Nekada nas hvataju takva raspoloženja kao da je naš život puka slučajnost. Kao da smo došli na svijet sasvim slučajno i kao da je i Bogu sasvim svejedno što mi ovdje radimo.

Takva su raspoloženja veoma opasna jer nas naprosto duhovno umrtve i zakoče naše nutarnje energije koje bismo trebali upotrijebiti da svoj život promatramo kao Božji dar i poziv. U nacrtima Božje providnosti svatko od nas ima svoju ulogu i drugi je nitko neće mjesto nas izvršiti.

Poznati teolog Y. Congar otkriva nam kako je ta duboka istina, da Bog ima svoj posebni plan sa svakim čovjekom, bila jedna od glavnih ideja vodilja u njegovu životu i djelovanju.

— Ta je ideja ravnala čitavim mojim životom, pa čak i najkonkretnijim pojedinostima. Ja mislim da postoji Božji plan, plan spasenja, koji obuhvaća sva stvorenja i u kojemu svatko ima svoje mjesto, bilo ono veliko ili malo, a veliko je od onoga trenutka kad mi je dodijeljeno. Očito je da neki imaju povijesnu ulogu. Newman, Terezija od Djeteta Isusa, Charles de Foucauld, Pavao VI. i drugi imaju značajnu povijesnu ulogu isto kao i neki političari i geniji... Drama je u tome što čovjek na svom životnom putu rijetko zamjećuje taj jedinstveni poziv: djeca, ispiti, rad, bolesti, užici i dr. skrivaju tu temeljnu dimenziju svake egzistencije.

Otac i majka, koji daju život, rađaju na svijet novog čovjeka. A to je značajna uloga. Oni obogaćuju čovječanstvo novim životom pružajući im mogućnost da i sami pruže nježnost i odgoj. Primivši poziv da budem svećenik, redovnik i službenik teologije, ja sam u krajnjoj liniji u Crkvi vršio ulogu koja puno nadilazi moju osobnu vrijednost. Imao sam priliku da sudjelujem u obnovi života Crkve, u obnovi koja je završila Koncilom. Na koncu sam bio potpuno zadovoljan zato što sam uvijek nastojao da se uskladim s Božjim planom. Ta je misao ravnala i pojedinostima moga života...

Ne smijemo zaboraviti da se takvo poimanje sasvim temelji na vjeri u Boga, ono pretpostavlja da je Bog prisutan u našem životu, da je nazočan u našim činima...

Vjerujem u vrijednost onoga što ze zove »znakovi vremena«, u te putokaze što nam ih pruža život, samo ako smo raspoloživi...

Ne ravnamo mi svojim životom, mi smo vođeni. Sve dolazi od Boga. Mi smo prenosioci njegova djelovanja, posrednici u ostvarivanju njegova plana, koji se, u to sam uvjeren, tiče svih ljudi. Taj se plan ostvaruje preko nas, preko naših malih svakodnevnih poslova i preko velikih pothvata u koje su neki od nas umiješani.

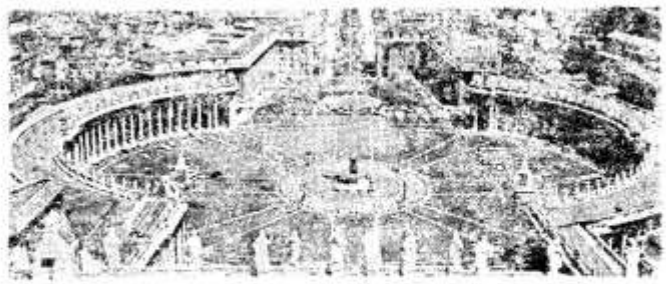

DA LI JE NEŠTO SREDNJOVJEKOVNO ILI NE, NIJE VAŽNO. VAŽNO JE ONO ŠTO NAM POMAŽE DA POSTANEMO PRAVI LJUDI, ŠTO OSIGURAVA MIR ČOVJEČANSTVU. A TO JE SIGURNO VATIKAN SA SVOJIM STRUKTURAMA

liječenje alkoholizma u obitelji

Piše: dr Ivan ZIRDUM

Susret supruge Anice s terapeutom Boškom (3)

Stručnjaci koji se bave alkoholizmom pronašli su način kojim se može pomoći alkoholičaru da se uspješno liječi od te bolesti. Ako se zanimate za taj lijek, čitajte i pratite našu rubriku o alkoholizmu . . .

NE LIJEČI SE INJEKCIJAMA

Nije meni žao što on pije, nego što ne zna mjere, pa poludi. Bar da je i moj Stanko sad ovdje pa da sve ovo čuje.

Bježi on od takvog razgovora. Boji ga se. Straši se da ne bi morao ostaviti alkohol, kojim se svaki dan omamljuje i bježi iz krute životne stvarnosti.

— A što da ja sama sad učinim? Znam da dalje ovako ne mogu. Da je on bolestan od koje druge bolesti, ja bih ga služila, al' ovako ne mogu dalje.

— Potpuno te razumijem, Anice. Stoga je dobro da si došla i malo se upoznala s alkoholizmom. Ja ću ti predočiti i način na koji se ta bolest liječi.

— Već sam ja i s liječnicima pokušavala nešto učiniti, ali sve uzalud.

— A je li Stanko već bio kod liječnika radi alkoholizma?

— Bio je, a što ja znam što on njima kaže. Dadu mu koji dan bolovanja, injekcije, i kažu mu da ne pije. Ali on ništa za to ne haje.

»NIJE MENI ŽAO ŠTO ON PIJE, NEGO ŠTO NE ZNA MJERE PA POLUDI . . . «

— Ako si ti, Anice, ili bilo tko drugi, pomislila da se ta bolest liječi injekcijama ili bolovanjem, onda se grdno varate.

— Znam ja da ne može. Kad bi na svijetu postojali lijekovi, našla bih ja njih pa bi mu ih u jelo pomiješala da se kani rakije.

— Stručnjaci, koji se bave tom bolešču, pronašli su način kojim se može pomoći alkoholičaru da liječi uspješno svoju bolest.

— Recite mi gdje i kako? Ne žalim nikakva troška.

— Alkoholizam se ne liječi nikakvim lijekovima nego grupnim razgovorom, prijateljstvom, razumijevanjem i ljubavlju.

— To vi mislite na Klub što ste ga osnovali u našem selu?

— Da, upravo to! To je društvo ljudi koji se žele liječiti od alkoholizma. Ne piju i međusobno se pomažu da ustraju i žive novim, ljepšim životom u trijeznosti.

— Al' kako ga uputiti u taj Klub, kad on neće ni da čuje za liječenje?

— Nitko tu ne dolazi baš svojevoljno. Natjera ga možda neka bolest koju je prouzročilo njegov alkoholizam. Drugog natjera žena ili radna organizacija.

— Kad bi on mene slušao, ne bi ni došao na te grane.

NE BEZ TRAČKA NADE

— Ti se možeš prva upisati u naš Klub, jer i inače to moraju učiniti žene liječenih alkoholičara. Tako ćeš dolaziti na naše sastanke i upoznati se s našim radom i ciljevima.

— Ja da idem u taj Klub? Pa nisam ja pijanica.

— Ako želiš da ti se muž liječi, moraš surađivati i dolaziti na sastanke Kluba kao i druge žene naših članova. Bez takve suradnje nema pravog liječenja. Tu ćeš susresti ljude koji su pili kao i tvoj Stanko, a sad ne piju, napreduju u svakom pogledu. Doživjet ćeš i radost njihovih žena, jer više ne trpe radi nemira u kući.

— Poznam ja neke vrlo dobro. Znam kakvi su bili, a kakvi su sada. Samo kad bi moj Stanko htio ko i oni. On će još na me galamiti što ja idem. Ljubomoran je.

— Možda će to i njega natjerati da krene za tobom. Ti si mu već zaprijetila ozbiljno rastavom ako tako nastavi, pa bi ga i to moglo potaći. Nadalje, ja ću javiti i u njegovo poduzeće da mu zaprijete otkazom ne bude li krenuo na liječenje.

— Sve se bojim da to njemu neće koristiti.

— U našoj Republici ima oko 300 takvih grupa u kojima se liječe alkoholičari i rezultati se pokazuju.

— Znajte, da me zapravo još jedino drže crkva i molitva. Da mi toga nije, već bi poludila ili bi se smakla.

— Vjerujem. Crkva i molitva će ti i nadalje mnogo pomoći. Morat ćeš se i ti u mnogočemu mijenjati. Dok on pije, ti nekako sve uzde držiš u kući, ti rukovodiš, a kad se on počne liječiti, morat ćeš pomalo to njemu prepuštati. I zato se traži snaga, vraćati u drugoga povjerenje. Tu će ti mnogo pomoći vjera i molitva.

— A kad da dođem na taj sastanak?

— Sastanak je svakog utorka navečer u 19 s. Možeš sa sobom povesti i koje starije dijete.

— Al' što će to sve vrijediti ako on neće.

— I njega će već neka stiska natjerati. Onda ćeš ti biti sposobna da pomogneš svome mužu, koji se liječi, da ustraje.

— Poslat ću ga k vama ako bude htio doći. Nek i on sve ovo čuje.

— Pošalji ga! Bit će mi drago s njim porazgovoriti.

Anica se oprosti od terapeuta Boška i pođe kući, ali ne bez tračka nade.

Alkohol

Albert Camus je izrekao slijedeće riječi: »Uloga alkohola u krvavim zločinima je ogromna. Država, koja sije alkohol, žanje, sabire zločine!«

Dr Badonnel ustanovio je kao francuski stručnjak da je kod osuđenih na duge kazne, alkohol odigrao veliku ulogu. Alkohol bijaše uzrok u 65% slučajeva u zločinima silovanja, 74% kod tučnjave i ranjavanja, 85% kod ubojstava.

Godine 1979. u Amiensu je osuđen na doživotnu tamnicu Michel Rousseau jer je tukao i usmrtio malu djevojčicu Noris Meddhahi. Dr Roumajon izjavio je:

— M. Rousseau imao je 3,40 gr. alkohola u krvi u času zločina!

— Nije li društvo krivo za takve slučajeve? Zločinac nije bez krivice, ali zar je društvo manje krivo što ima takve zločince, pita Jean Toulet, novinar... Zašto se neki zločinci ne popravljaju, nego ponovo zbog iste vrste zločina dospijevaju u tamnicu? Zar se doista čini da zločincima bude odgojena savjest i da se preodgoje za čestit društveni život? Sigurno da ima i drugih društvenih činilaca, koji pogoduju delikvenciji (zločinima), kao što su lakomost, pohlepa, razuzdanost gradske sredine, bračne rastave... Ali direktno, glavni je uzrok zločinima »naša nacionalna droga« — veli Jean Toulet.

Srećko BOŠNJAK

POSLJEDNJA VEČERA VEOMA JE SNAŽNO PRIKAZANA NA POZORNICI U OBERAMMERGAU. KATOLICI BAVARCI OVDJE NE OSTAVLJAJU NIKAKVU SUMNJU DA VJERUJU U PRISUTNOST PRAVOGA TIJELA I KRVI KRISTOVE U EUHARISTIJI

Gradić Oberammergau nalazi se u Bavarskoj, na rijeci Ammer, u SR Njemačkoj. Ima 5000 stanovnika, nalazi se na 830 metara nadmorske visine, stotinu kilometara od Münchena.

U njemu se nalazi skupina bijelih kuća. Mnoge su ukrašene freskama iz Isusova života, a neke prizorima iz Grimmovih priča. Na jugu je mjesto okruženom spletom planina u obliku roga. Župska crkva ima zvonik u obliku luka, a unutrašnjost crkve izgrađena je u stilu rokokoa, sva je u uvojcima i zavojcima, sve u zlatu i štuka-gipsu, neodoljive ljepote i religioznosti.

Već bi i samo mjesto i krasna crkva mogli privući turiste i hodočasnike. Gotovo na sjevernoj strani mjesta nalazi se velika građevina, ponešto kao svojevrsno kazalište, s oko pet stotina mjesta i sa stalnom pozornicom koja se prostire na stotinjak metara. I to je ono po čemu je gradić Oberammergau poznat širom svijeta.

U tom gradiću svake se desete godine izvode najglasovitije **Pasionske igre** (Kristove muke), najpoznatije i najpotresnije drame, što su se ikada izvodile. Prvi puta su se izvodile 1634. god., dakle, prije više od tri i po stoljeća. Prošle, 1980. godine igre su se ponovo držale. Nagrnuo je domaći svijet, kao i mnogo stranih, ne samo turista, nego i hodočasnika, koji su došli iz daleka doživjeti i dočarati biblijske događaje iz života i muke Kristove. Igrama su prisustvovala i mnoga hrvatska hodočašća, koja su željela doživjeti poseban ugođaj i draž davnih biblijskih zbivanja.

HRVATSKA CRKVENA »SKAZANJA«

Prije nego se osvrnemo na ove glasovite Pasionske igre, koje se još uvijek izvode, moramo napomenuti da smo i mi Hrvati u hrvatskoj srednjovjekovnoj književnosti imali crkvenu dramu — prikazanja, koje ne nalazimo u književnostima drugih naroda.

Na kršćanskom Zapadu razvila se u srednjem vijeku crkvena drama kao nekada kod Grka. Drama se razvila iz crkvenih obreda. Osobito su bili bujni obredni motivi od Velikog petka do Uskrsa, polaganje križa na Veliki petak, silazak Kristov u pretpakao i uskrsnuće iz groba.

Spomenuti obredi bili su dio crkvenog bogoslužja, držali su se točno Evanđelja i imali su dramatski oblik. Procesija bi krenula oko crkve i stala bi pred crkvena vrata. Jedan bi svećenik u Kristovo ime kucnuo na vrata da se otvore, a iznutra đakon u ulozi đavla grubo odgovaraše, dok se napokon vrata ne otvoriše te puk s Kristom ne uđe u crkvu.

Takvi su obredi sadržavali i božićne motive. Prikazivanje s vremenom gubi svoje obredno značenje, pa je tako iz obreda nastala prava crkvena drama. Ona je bila jednostavna, nije, kao kasnije, imala jedinstvo mjesta i vremena.

Hrvatska crkvena drama razvila se po ugledu na njemačku i talijansku dramsku umjetnost. Najstariji hrvatski rukopisi potječu iz XV. stoljeća iz Krčke biskupije **»Od muke Spasitelja našega«** i **»Misterij veliki i slavni od Isusa. Kako je s Križa snet, zatim v grob postavljen.«**

U rukopisu su zapisani i napjevi kojim su se pjevali pojedini dijelovi tih drama. Ta crkvena prikazanja uglavnom potječu iz XVI. i XVII. stoljeća.

Crkvene su se drame prikazivale i u Splitu i u Hvaru. U najranijim prikazanjima imamo obilježja glagoljskih crkvenih prikazanja, a to je dokaz da su prikazanja u glagoljici starija od utjecaja s talijanskog područja.

VELIKU ULOGU NA PASIONSKIM IGRAMA IMA TZV. KOR KOJI PREDVODI I PJEVANJE I PROLOGE NA POČETKU POJEDINIH ODSJEKA MUKE

DUGOGODIŠNJI »KRIST« NA IGRAMA MELKIOR BREITSAMTER. ON I DANAS DOLAZI NA POZORNICU SKUPA S MNOSTVOM

Crkvena je drama u Hrvata dugo živjela i znatno je utjecala na mišljenje naroda. »Prikazivanje sv. Lovrinca« prikazivalo se u Starom gradu na Hvaru još godine 1837. I zato je crkvena drama za Hrvate draga baština kojom se oni ponose. Danas, da bismo doživjeli nešto slično, moramo u Oberammergau.

PLOD JEDNE TRAGIČNE SUDBINE

Pasionske igre u Oberammergau nisu nastale iz turističkih razloga, one su plod jedne tragične sudbine koja je zadesila grad u prošlosti, kada je harala kuga, i zavjeta, koji su tom prilikom položili. I taj se religiozni karakter prikazanja očuvao do danas.

Sama svjetska znatiželja ne bi uspjela da gledaoci na ne baš udobnim mjestima promatraju prizore koji traju šest sati, tri ujutro, a tri popodne, ponekad i prokisli i smrznuti, jer glumci uvijek predstavljaju na otvorenom bilo da je kako mu drago vrijeme.

Postanak pasionskih igara vezuje se na kugu koja je davno harala u Oberammergau. Bio je zabranjen ulaz u grad, a to je prekršio jedan domaći radnik 1632. godine, kad se, vođen nostalgijom prema svome rodnom kraju, krišom provukao u svoj kraj, a nije ni znao da je bolestan, pa ubrzo od kuge umro. Zaredaše umiranja. I Pastoralno vijeće i Savjet staraca odluče i zavjetuju se svečanim zavjetom da će svake desete godine prikazivati Muku Kristovu, ako Bog oslobodi Oberammergau od kuge.

Po tradiciji, kuga naglo iščezava i više nitko u Oberammergau ne umre. Iduće godine 1634. stanovnici Oberammergau priređuju prvo prikazanje. Vjerojatno unutar stare crkve, koja je postojala prije sadašnje, a tekst je obradio jedan benediktinac iz opatije Ettal. Takvih pasionskih igara bilo je u Evropi mnogo, ali dok su u ostalim zemljama s vremenom prestale, Pasionske igre u Oberammergau održale su se do danas.

PREKID SAMO ZA VRIJEME RATA

Godine 1680. prikazivanje se prvi put počelo pratiti glazbom. Odonda se prikazivanje u roku od 10 godina redovito obavlja. Tekst je doživio stanovite promjene. Kompozitori se ne ubrajaju u red velikih muzičara, ali ipak danas prevladava mišljenje da ta muzička pratnja pobuđuje i stvara uzbuđenja u skladu s prikazom misterija.

Kao što već rekoh, prikazivanje traje šest sati. Svijet je počeo hrliti na prikazivanje najprije iz Bavarske. U tome su ih mogli spriječiti jedino ratovi.

S vremenom počeše dolaziti i stranci. Tako u prvom redu g. 1800. počeše dolaziti Englezi. Koji je razlog da su Englezi prvi počeli dolaziti? Vjerojatno zato što su oni iz svog bogoslužja isključili obrede, pa su im te pasionske igre nadomijestile ono što su vjernici osjećali kao svoju potrebu i da bi zadovoljili svoje duševne težnje, a to su u svojoj Crkvi osjećali kao nedostatak.

U tome je i ekumensko značenje pasionskih igara. Te

»GOSPA« I »ISUS« NA POZORNICI. NA DRUGOJ STRANICI POGLEDAJTE IH U SVAKIDAŠNJEM ŽIVOTU

pasionske igre približavaju vjernike sviju Crkava. Prošle 1980. godine igre su pridonijele približavanju i Židovima, jer je na otvorenju Igara proglašeno »braći i sestrama gdje se rodio Spasitelj.«

— Nitko nije kriv — tvrdi se u prologu — nego priznajemo svoju vlastitu odgovornost u ovom događaju!

SADAŠNJA POZORNICA

Prikazivanje se najprije odigravalo u svetištu, a 1830. prenešeno je na sadašnje mjesto. Tako se izgradila pr-

va pozornica koja je morala biti prikladna glumcima za izvedbu raznih dijelova Kristove muke. Tek se na početku ovog stoljeća počelo misliti na publiku, dok su prije gledaoci morali podnijeti nepogode vremena.

Izgrađen je paviljon da bi publika stajala na suhom. Sadašnja pozornica sastoji se od nekoliko zgrada od betona, koje podsjećaju na starinske građevine, a izgrađene su godine 1930.

S vremenom proširenjem i za gledaoce vrlo udobna sjedala dok kroz šest sati nepomični i šutljivi promatraju prije podne i poslije podne prikazivanje.

Ovo glumište nije ni izdaleka jednako drugim glumištima. To nisu profesionalni glumci, nego obični mještani koji se pored svojih poslova i zanimanja spremaju za prikazivanje Muke. Moraju se, pored svega, odlikovati svojim moralnim i religioznim životom. Svoj vanjski izgled ne uljepšavaju nikakvim umjetnim sredstvom i šminkama. Imaju naravne brade, brkove i duge kose u ulogama gdje to moraju imati.

Dakle, nastupaju u onom istom svojem obličju kao i u običnom, svakodnevnom životu. I njihove godine odgovaraju biblijskim godinama Isusa, Bogorodice, Pilata i drugih biblijskih osoba.

Nekoliko se godina spremaju za svoju ulogu. Najčasnija je, dakako, uloga Isusa i Bogorodice. Važan je i kor, koji se sastoji od 48 pjevača uključivo sa solistima. Najprije slijede recitacije, to jest komentar svakom od 13 prikazanja.

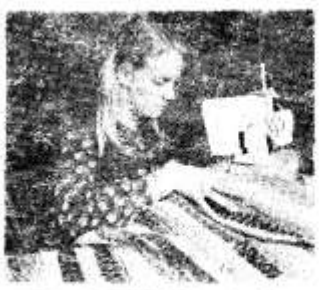

MARTA WIEDERMANN 22 GODIŠNJA KROJAČICA SAGOVA PREDSTAVLJA GOSPU

IZVEDBA IGARA

U Igrama nastupa 130 osoba, a da ne brojimo stotine

GREGOR BREITSAMTER, ZAVARIVAČ, IGRA ULOGU KRISTA

osoba koje predstavljaju mnoštvo, na pr. kod ulaza u Jeruzalem i osude na smrt.

Cijelo je mjesto Oberammergau zauzeto Igrama. Skoro svi nastupaju, pa nije ni čudno vidjeti kako pred sudištem u mnoštvu galami koštana figura gradonačelnika Ernsta Zwinka.

Od prošle godine nastupaju dvije smjene protagonista. Isusa i Bogorodicu tumače izmjenično dva glumca.

Oduševljenje publike ne jenjava ni kad je najveća kiša. Broj turista i hodočasnika iz godine u godinu raste. Proširen je paviljon za gledaoce.

Akustika (razumijevanje zvuka) je savršena. Ne samo da glas dopire do posljednjeg slušača, nego i čitav ugođaj uvećava veselo cvrkutanje kosova u njihovim gnijezdima na jednom stablu čije grane strše u nutrinu kazališta. Samo ponekad po koji bolni zvuk prekida tišinu u kojoj gledaoci obnavljaju u svijesti i pred očima Gospodinovu agoniju.

DRUGA »GOSPA« JE 42 GODIŠNJA IRMGARD DENGG, TAJNICA U UREDU

Priredba počinje točno u 9 sati. Prekida se u podne, da bi se ponovo nastavilo u 14,30 sa završetkom u 17 sati.

Općenito, ove Pasionske igre predstavljaju nešto sasvim različito od običnih drama. Prizor je veličanstven, genijalan u svojoj zamisli i izvedbi. U njemu se izmjenjuju monolozi, zborovi, srdačne scene, prizori masovnosti i žive slike s neprestanim upućivanjem na prošlost, moral i Sveto pismo. Vrlo su uspjele slike kad nastupaju vojnici, ljudeskare, koje na sceni predstavljaju grubost i prostotu.

Priredio: FRANE SENTINELLA

Piše: Tonči TRSTENJAK

Krzysztof Penderecki, četrdesetšestgodišnjak, kompozitor, jedno od najvećih imena glazbene avangarde, tvorac dvaju oratorija koji su ga proslavili: »Muka po sv. Luki« i »Izgubljeni raj«. Poljak, živi i stvara u Krakovu.

Ovako je izrekao u nedavnom interwiewu novinaru časopisa »Famiglia christiana« svoje mišljenje o duhovnoj situaciji svijeta u kojem živi:

— Uspjeti pojesti više kilograma mesa na tjedan, izbjeći repove pred trgovinama, poboljšati zaradu, jesu važne stvari, ali nisu bitne. Mi (Poljaci) smo okrenuti drugim vrijednostima: vjeri, obitelji, miroljubivom su životu — baštini, koju je veoma teško braniti u svijetu gdje se sve mjeri količinom zarađenog novca. Ja poučavam u Americi. Tamo sve izvrsno funkcionira, ali mladež ignorira prošlost, slabo poznaje povijest. Svi njihovi interesi usmjereni su na tehnologiju. Međutim, naša mladež još uvijek ima ideale i bori se za njih, a to nisu materijalni ideali.

Ako bi me netko upitao o duhovnoj situaciji među našom mladeži, onda bih se složio s dugogodišnjim profesorom povijesti na jednoj suvremenoj školi, koji mi reče, da se našu mladež svijesno usmjeruje u tehnologiju i materijalizam kroz školski sustav, koji sve manje pažnje posvećuje humanističkim naukama i gdje je povijest promatrana i protumačena kroz ateističke naočale, a njen nacionalni dio sveden na jedva dvoljne informacije.

Svrha je škole stvaranje novog čovjeka u čiju osnovnu sliku spada i to da je ateista.

Upravo takav plan kod mladeži stvara praznine koje se često zbog naravnih sila popunjavaju drugim vrijednostima, a koje nisu u stanju potpuno zadovoljiti čovjeka, a prije ili kasnije donose u njihov život duboka razočaranja i frustracije.

Svakodnevno smo svjedoci uzaludnih lutanja mladih ljudi, grčevitog traganja za ispunjenjima strahovitih ponora u njihovim dušama, dnevnim posrtajima u kojima se nepotrebno gube neizmjerljive količine korisne energije.

Bilo bi previše komotno za takvo stanje kod dijela omladine baciti krivnju na društvene činioce. Mnogima je to opravdanje za određenu pasivnost kod odgoja i, logično tome, neuspjeha da od nove generacije u svojoj obitelji učine i nove vjernike Crkve kojoj pripadaju po krštenju i po tradicionalnoj kulturi naroda čiji su pripadnici.

Ako se inicijativa u vjeri i određenoj tradicionalnoj kulturi ne provodi kroz školske strukture, to su više roditelji obavezni sami uznastojati svojoj djeci prenijeti vrijednosti koje njima nešto znače ili su im nešto značile. To ipak nije tako teško: potrebno je mnogo ljubavi, nešto dobre volje i malo vremena.

Vjera nužno dolazi od slušanja. Nije slučajno da je sveti Ivan poistovjetio Isusa s utjelovljenom Riječju Božjom.

Nitko se ne rađa kao vjernik: religiozna dimenzija ispunja se u čovjeku komunikacijom iskustva vjere drugih vjernika, osobito onih u koje imamo mnogo povjerenja, kao što su roditelji. Bez komunikacije iskustva vjere nema vjere.

Komunicira se pak ne samo riječima već i ponašanjem i običajima i tradicijom. Zato je nekoristan vjernik koji ne izriče svoju vjeru, koji je ne zna oblikovati svojim riječima i komunicirati je drugome. Odatle neizmjerna važnost roditelja u komuniciranju vjere svome porodu: nitko ne može zamijeniti roditelje u toj ulozi prenositelja vjere na nove generacije.

Crkva pak pomaže da u svakoj sredini, u svim vremenima, pruži roditeljima šansu da lakše svjedoče za svoju vjeru i pričaju o njoj, te na taj način kroz sjećanja na događaje »koji su se zbili među nama i kojima smo mi svjedoci«, prenose vjeru

u Isusa i ovoj generaciji izrasloj na asfaltu i nakljukanoj ateističkim doktrinama.

Crkvena godina puna je dobrih prigoda za cjelovito naviještanje riječi Božje. Osobito su za to prigodna tzv. jaka vremena: Došašće, Božić, Uskrs.

U zajednici mladih vjernika priredio sam večer sjećanja na doživljaje Božića. Mladi iz zajednice rođeni su i žive u Zagrebu, osim nekolicine. Da ih potaknem, ispričao sam nekoliko idiličnih doživljaja iz svog pamćenja i iz sjećanja mojih suradnika. Jasno, naše se sjećanje odnosilo uglavnom na djetinjstvo provedeno na selu, u kojemu su božićni doživljaji bili toliko lijepi da su nam zauvijek ostali utisnuti u pamet i srce. Na njima smo gradili dio naše vjere.

Dakle, duboko sam bio rastužen i razočaran tom večeri sjećanja na Božić. Mladež u našim gradovima toliko je siromašna božićnim doživljajima da gotovo nitko nije imao da ispriča nešto osobito.

Za njih je Božić dan koji se jedva razlikuje od drugih, osim što je bolji stol i kiti se bor. Božićne se pjesme više ne pjevaju nego se vrte na kasetama ili gramafonu: oni više nisu radosni protagonisti — sudionici u božićnoj radosti, nego pasivni gledaoci i slušaoci, kao uostalom, i pred televizorom.

Radost sudjelovanja njima je nepoznata, a roditelji im je nikada nisu priuštili u onoj mjeri koliko to priušte roditelji djeci na selima. Nestankom tradicije, jasno, i sama je kršćanska vjera ostala nešto u zraku, apstrakcija, s kojom ne znaju kamo da je stave: u suvremenom sekulariziranom društvu čak i smeta, pa je najbolje i ostaviti je u zraku kao nadgradnju koja služi samo kao prigoda za bolji ručak.

Istina je, ne možemo više unositi slamu u stanove po našim stambenim blokovima, ali jednako možemo pjevati božićne pjesme s djecom, kititi bor i pričati im što ta naša radost znači i kako se to Isus rodio u štalici u Betlehemu. Ali, sve se to više ne čini, jer na večer treba gledati televiziju, a sutradan treba rano krenuti na posao: dan ko svaki dan.

— Živjeli smo u jednoj sobi — priča jedan radnik — roditelji i troje djece. Soba je služila kao spavaona i kuhinja i kao prostorija za dnevni boravak. Nismo imali ni novca za bor, a niti mjesta kamo da ga stavimo. Ali božićnih radosti nije nam nedostajalo. Mi djeca molili smo tatu da nam načini mali betlehem. Imao je on mnogo srca za nas. Pred sam Božić danima bi zajedno s nama rezbario, rezao kartone za grad i kule, lijepio, bojao... Na Badnjak je na našem stolu blistao betlehem što smo ga izgradili tata i mi. Svi smo bili ponosni i neizmjerno radosni. Nikada to neću zaboraviti mom ocu. On mi je pokazao da je vjera radosno sudjelovanje i da ne treba mnogo imati kad se mnogo voli.

NAŠA MLADEŽ ŽUPE UZGOK IMA PUKALE BOJA VJERE I NARODA. — MLADEŽ ŽUPE KITEMCI U SLIKOVITIM NARODNIM NOŠNJAMA.

Moja je kćerka kršćanski odgojena. Nažalost, nikad se nije zalagala za druge. Velik je egoist. Već je dugo vremena zaljubljena u mladića ateistu. On izjavljuje da se ne može zanimati niti prihvatiti kršćanstvo. Inače mi izgleda pošten.

Kao majka u velikoj sam brizi i bojim se da mi kćerka ne pode za ateistu. Kakav je zapravo njihov moral? I može li se tu što učiniti? **Anita**

Kćerka zaljubljena u ateistu

Piše: Ivan FUČEK

Kćerka je »kršćanka«, ali »egoist«, velite. Srž Evanđelja i naše vjere je **ljubav** Boga prema čovjeku i poziv Boga upravljen čovjeku da on u istoj ljubavi bude prava slika Boga. Biti »egoist«, »ne zalagati se za druge« isto je što i nevjerovati: »Ako se tkogod za svoje, navlastito za ukućane ne stara, zanijekao je vjeru i gori je od nevjernika« (1 Tim 5, 8). Slično čitamo u opisu zadnjeg suda (usp. Mt 25, 31-46).

Prema tome, tko u svom životu ne vrši ljubav prema bližnjemu, radi protiv Boga, pa ma koliko se on nazivao »kršćaninom«. Takav je u stvari »egoistički-ateist«. Nalazimo ga u skupinama svih usmjerenja: među kršćanima i nekršćanima. Svatko u mjeri u kojoj prakticira egoizam, kreće se u zoni bezbožnika. Ipak u punom značenju bezbožnik je onaj koji je izvršio u svom srcu temeljni izbor protiv Boga i protiv dobra.

Ako, dakle, netko tvrdi da postoji Bog, a život mu je u suprotnosti s Bogom, ne samo da živi nedosljedno, štoviše, takav je izgubio svoj identitet. Ako netko kaže da je vjernik radi »interesa«, nije bolji od onih koji radi interesa odbacuju vjeru. S druge strane, izjavi li netko da je »ateist« a poznaje bezuvjetnu vjernost, traži istinu, posvećuje se drugima, taj već nešto »zna« o Bogu, iako o tome ne misli, ili čak niječe Boga: a niječe ga jer ima o njemu krivu predodžbu.

Kako deklarirani ateist, tako i deklarirani vjernik, mogu se ne zanimati za dobro, napose za dobro drugoga: tada su jednako daleko od Boga. U životu onih koji govore o Bogu jer im je »koristan«, neće se mnogo promijeniti ni onda kad otkriju da Bog »nije koristan«, pa se proglase ateistima. Nije, stoga, bolji onaj koji pristaje uz vjeru radi koristi od onoga koji ne želi biti »vjerski potrošač«, pa izjavljuje da je »ateist«.

Nažalost vaša kćerka nije pravi kršćanin. Ona zakriva pravo lice kršćanstva. Nalazi se negdje na istoj crti sa svojim mladićem ateistom. Kažete da je taj mladić »pošten«, pa se zanimate »kakav je zapravo njegov moral!«. Drugim riječima: je li moguć moral bez vjere?

Iskustvo nam pokazuje da ima ateista koji posjeduju ja-

ka moralna načela i po njima žive. Pošteni su, solidarni prema drugima, savjesni, pa ih se čuje kako izjavljuju »Savjest mi to ne dozvoljava...« Kad današnji čovjek odbacuje ropstvo, rasnu diskriminaciju, kad se bori za socijalnu pravdu, za mir u svijetu, kad traži slobodu savjesti i slobodu vjere — takav pokazuje smisao za moralno.

Ali postoje i »drski« ateisti koji su s korjenitom ohološću izvršili izbor protiv Boga: takvi su naniješi nasilje svojoj savjesti, spoznaji i izvršavaju dobra. No odmah recimo da ima takvih i tzv. »vjernika« koji su izvršili temeljni izbor protiv dobra u svom srcu; takvi su u sebi dosljedno zamaglili spoznaju Boga i od njega se udaljili: to su u praksi ateisti.

Sigurno, dakle, među ateistima može biti ljudi koji posjeduju temeljni izbor za dobro i pošteno, a što se izvana vidi u njihovoj savjesti i plemenitosti, u zalaganju za slobodu svih, u ljubavi prema svima... Takvi su već »bezimeni kršćani«, tj. žive i rade kao kršćani, mada to izvana nisu ili čak ne žele biti.

Možemo reći: »Svaki čovjek u svojoj nutrini oduvijek je usmjeren na tajanstveno i sveto Biće, koje tvori temelj njegove egzistencije, bez obzira da li tu istinu on zna ili ne...

To Biće, na neizreciv način grli i održava sićušno traženje naše spoznaje i naše svakodnevno iskustvo... Kad čovjek jednom prihvati vlastitu egzistenciju s osjećajem pune odgovornosti, on s pouzdanjem već teži prema svojoj konačnoj svrsi; on u tome također nalazi Boga, kakvo god bilo ime koje mu daje« (K. Rahner). Tako se i kod ateista može naći »skrivena vjera«, za koju ni on ne zna. Ali to se ne može općenito pretpostaviti, osobito ako dotični nije kritičan na svoj ateizam ni otvoren za daljnje traženje istine.

Upravo izjava mladića vaše kćerke zabrinjava. On se »ne može zanimati niti prihvatiti kršćanstvo«. Zašto ne? Čak je toliko zatvoren da se »ne može« ni zanimati? Nije li spreman tražiti istinu, studirati, diskutirati, razgovarati..., onda je ateist ne prema uvjerenju nego neobrazloženo, iracionalno. A to se teško može spojiti s njegovim »moralnim poštenjem«. Odakle njegov ateizam? Iz obitelji? Od utjecaja škole? Jer je vjeru doživio negativno? Jer se u srcu pobunio protiv zla u svijetu? Jer smo mi kršćani pružili krivu predodžbu Boga? Jer ga je praktički materijalizam sveo na pukog proizvođača i potrošača? Jer je sreo učitelje koji vjeru tumače kao da u njoj nema tajni? Jer nema vremena za takva pitanja? Ili jer tako hoće, jer je tako lakše, jer tako nema odgovornosti? — Sve bi to pokazivalo jednostranost, zatvorenost pred traženjem istine, ne bi svjedočilo o »moralnom poštenju«.

Oni koji se bore protiv Boga, ne shvaćaju da se bore protiv smisla života, čak protiv čovjeka za kojeg se kršćanstvo iskreno zalaže: »Sve na zemlji treba biti uređeno prema čovjeku kao svome središtu i vrhuncu«, kaže Drugi vatikanski (G 12). Upravo prema Evanđelju u spoju ili sintezi **ljubavi** prema Bogu i čovjeku, pokazuje se da vjera i moral nisu **rastavljeni** nego organski povezani. Sjetimo se milosrdnog Samaritanca i Isusovih riječi: »Idi i ti čini tako« (Lk 10, 37). Nužno je da se takva ljubav kršćana očituje u novom obliku danas kad se mijenjaju ekonomske, društvene, kulturne, političke, narodne i međunarodne strukture. Ovaj spoj vjere i morala u djelotvornoj ljubavi prema čovjeku (poput majke Terezije i njenih sestara) snažan je govor i izazov današnjem čovjeku.

Šteta, vaša kćerka svome mladiću nije pokazala uzorno kršćanstvo. Bog je i Krist je veći čak i od onoga što pokoazuju revni kršćani životom i radom. U kontaktu s ateistima mi kršćani treba da pokazujemo dobrotu, razumijevanje, ljubav, da ih prihvaćamo kao ljude bez uvjeta, da vodimo s njima dijalog u poštivanju, da im pružamo »svjedočanstvo žive i zrele vjere« (GS 21), da budemo ponizni i skromni kad nam predbacuju slabosti i nedosljednosti. Ipak je važno znati da kršćanin može ući u dijalog s ateistom samo onda ako se pokaže u svom punom identitetu vjernika. Naša vjera treba da se očituje onome koji ne vjeruje kao bratska, privlačna vjera.

Na koncu: budući da se mladić vaše kćerke »ne može« čak ni »zanimati« za kršćanstvo, onda u životu s njim neće moći podijeliti najljepše časove; u najznačajnijim trenucima ona će se osjetiti jezovito osamljena. Ona se unaprijed lišava toliko toga. Ali ona sama treba da postane bolji kršćanin Dok su stvari takve, ne vidim perspektive te veze.

Uređuje: **Juraj GUSIĆ**

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

ZA CRKVU U EKVATORIJALNOJ GVINEJI

Ekvatorijalna Gvineja je zemlja na zapadnoj obali Afrike. Nešto je manja od Hrvatske, a ima samo oko 300.000 stanovnika.

Kršćanstvo je u njoj počeo širiti Sluga Božji Jeronim Usera, utemeljitelj redovnica Božje ljubavi. Bilo je to godine 1883. U pomoć su mu stigli redovnici klaretinci, koji su i danas glavni širitelji radosne vijesti u Ekvatorijalnoj Gvineji. Naskoro će, dakle, biti sto godina otkako se evanđelje naviješta u toj zemlji.

Do 1968. bila je Gvineja pod upravom Španjolske. Odonda je samostalna zemlja. Te je godine započelo i krvavo progonstvo kršćana koje je potrajalo jedanaest godina, sve dok nije svrgnut predsjednik Macias.

Kroz blizu sto godina evangelizacije umrlo je u Ekvatorijalnoj Gvineji više od 130 misionara klaretinaca, a većina je bila mlada. Kad je započela strahovlada Maciasa, bilo je u Gvineji 57 misionara klaretinaca. Kroz deset godina gotovo svi stranci su protjerani iz zemlje. Devet misionara klaretinaca, koji su bili ostali u zemlji, moralo je za vrijeme diktature podnositi zatvore i mučenja i raditi teške poslove.

5. kolovoza 1979. godine postao je novi predsjednik države Teodor Obiang Nguema. Nastala je nagla promjena. Novi je predsjednik Crkvi opet dao slobodu, otvorio crkve i zamolio suradnju svećenika i redovnika u obnovi zemlje. Gvinejska vlada zamolila je španjolsku Crkvu da u mjestu Bata u visokoj školi preuzme svu nastavu i odgoj. Isto tako je vlada zatražila od Crkve profesore, učitelje i odgojatelje za razne druge škole i ustanove. Također vjeroučitelje i drugo osoblje koje će širiti vjeru. Dakle, lijepi izgledi za širenje evanđelja spasenja.

Vraćaju se prije protjerani misionari koji su kroz to vrijeme drugdje misionarski djelovali. Uz klaretince odazvale su se razne redovničke zajednice i poslale u Gvineju svoje misionare: salezijanci, školska braća i drugi. Brzo se obnavljaju prijašnje kršćanske zajednice, župe, kolegiji.

U studenom 1979. godine posjetio je Gvineju i vrhovni poglavar klaretinaca, o. Gustav Alonso — da dođe u vezu s misionarima, koji su trpjeli u vrijeme progona, i da uoči nove potrebe i mogućnosti za apostolski rad. I misionari i država čeznu za povratkom prije protjeranih misionara i za novim misionarima.

Članovi Apostolata molitve i ostali molitelji! Molimo Gospodina da blagoslovi Crkvu u Ekvatorijalnoj Gvineji. Neka pronađe i pošalje novih misionara, neka im dade svjetla i snage da uspješno propovijedaju vijest spasenja i obnavljaju župe, crkve i škole. A nekršćani i ispaćeni kršćani u toj zemlji da što više upoznaju i usvajaju bogatstvo Kristova evanđelja.

O. Mato RUSAN

Nezaboravan dan

U članku, što nam ga je poslao 31. prosinca 1980., opisuje otac Gabrić dirljivu svečanost svetih zavjeta sestara Majke Terezije. On je bio očevidac te svečanosti, pa nam iznosi svoje utiske.

I vigilija i blagdan Bezgrešnog Začeća bili su nezaboravni dani. Čitava mala vojska, Božja vojska mladih djevica stupa pred oltar: sedamdeset njih da polože svoje prve zavjete, a četrdeset njih da polože vječne zavjete. To su sestre Majke Terezije, Misionarke Ljubavi. Svečanost je održana u crkvi svete Marije u gradu Kalkuti, u Indiji.

Velika, prostrana crkva puna je i prepuna, premda je radni dan i premda je misa rano ujutro u šest sati. Svetu misu i obred vodi uzoriti kardinal Lawrence Picachy, kalkutski nadbiskup. Sudjeluje oko 50 svećenika. Rođaka i prijatelja ima sa svih strana Indije i svijeta, pa čak i iz Hrvatske, »australske Hrvatske«. Došao je Ivica Radačić, brat sestre Amalije — u svijetu Anice — Radačić, rodom iz Donje Motičine, župa Našice. Sada njezini žive u Blacktovu (Sydney) u Australiji. Ivica je došao da prisustvuje zadnjim zavjetima svoje sestre.

Sestre ulaze uz pjevanje »Magnificata«. Zvoni veliko crkveno zvono. One idu prema oltaru, prema velikom križu, prema Kalvariji. Obučene su u bijele indijske sarije. Prati ih Majka Terezija. A prate ih i pogledi i srca i suze tolikih prisutnih.

Obred je jednostavan. Kardinal ih pita po što su došle, kome će služiti, da li su dobro promislile. Jedna za drugom odgovara. Znadu one kome će služiti. Eto, On je pred njima raspet na križu, prisutan na oltaru, prisutan dolje na ulicama velegrada Kalkute u onim najsiromašnijima, zapuštenima, nevoljenima. Ta to je njihov četvrti zavjet uz tri obična: zavjet čistoće, siromaštva i poslušnosti. One to obećaju mirna, slobodna srca. I Isus prima njihov zavjet, prima ga i Majka gore na nebu, čiji blagdan danas slavimo. A prima ga i njihova majka tu na zemlji, majka, koju one toliko vole, Majka Terezija.

Onda dvije po dvije stupaju k oltaru i potpisuju tu povelju svoje odanosti i ljubavi

DJECA ČESTITAJU IMENDAN JEDNOJ SESTRI U MARIA POLLIJU

prema Isusu i prema bratu čovjeku. Veliko zvono zvoni pobjedonosno na tornju.

Sve oči uprte su na njih, uprte su na Raspetog Isusa, koji daje tim mladim srcima nadčovječnu snagu da se mogu dati potpuno i zauvijek.

Kako su mi se učinili maleni i jadni svi potpisi careva i kraljeva i tolikih komiteta i antanta! Koliko je bilo sebičnosti, koliko li nepravda u njima!

Poslije svete mise redala su se čestitanja i vijenci, kojima nikad kraja ni konca. Divno obiteljsko raspoloženje, i to u tolikim jezicima. Tu su roditelji i rođaci sa svih strana Indije, a u njoj se govori oko 80 jezika. Čuje se i naš lijepi hrvatski jezik. Ivica, brat sestre Amalije, ne zna da li bi plakao ili bi se smijao od radosti. No sestra Amalija je nasmijana i sretna kao — jerihonska ruža i bengalski lotus. O sreći Majke Terezije ne treba ni govoriti.

SESTRE POHAĐAJU OKOLNA SELA DA POMOGNU NEMOĆNIMA I BOLESNIMA

SRETNE I NASMIJANE SESTRE POHODILE SU SVOJE SUSESTRE U MARIA POLLIJU

Ulicom »Ripon Street« uputismo se iz crkve do glavne kuće Majke Terezije na uglu te male ulice i Lower Cercular Road. Tu se sakupilo toliko naroda da smo jedva prokrčili put za Majku Tereziju. Kućno dvorište je puno ko šipak. No mlade sestre u kući se ne daju. One žele dočekati svoje »starije«, sada profesne sestre, s indijskim kolom-plesom, s cvijećem i s pjesmom. Bio je to uistinu divan prizor. Mašući zastavicama bijelo - modrim — baš kao i njihovi sariji! — uz pjesmu dočekuju Majku Tereziju i sestre, a gore s prozora pada cvijeće i kiša šarenih papirića... I tako uz kolo idu k spilji Lurdske Gospe u unutrašnjem dvorištu. I pred tom spiljom, što ju je napravio naš nezaboravni pokojni otac Josip Vizjak, Majka Terezija svakoj sestri daje poljubac.

Na kraju je slijedilo fotografiranje i s Kardinalom, i s Majkom Terezijom, i s rodacima, i sa sestrama Merlyn i Mohini, našim sestrama iz Maria Pollija, koje su danas također položile zadnje zavjete. Sestri Merlyn došla su tri brata na tu svečanost. Dvojica od njih su u sjemeništu, a jedan je kod kuće.

Fotografirali smo se sestra Amalija, brat joj Ivica i ja, i to pred spiljom, na spomen na oca Vizjaka.

Sestra Amalija i brat joj Ivica pohodili su nakon svečanosti Maria Polli. Ivica je bio tako sretan da je htio i — ostati kod nas...

Bio je to uistinu nezaboravan dan! No dao nam Isus još tako sretnih dana! Dao nam još više mladih srdaca — koja će se posve žrtvovati za Njega, za neumrle duše, žrtvovati se za one najbjednije...

o. Ante GABRIĆ

Apostolat među mladima

Iz Raghabpura javio se sredinom prosinca 1980. otac Stjepan Polgar. U svom pismu opisuje kako su se u toj župi pripravljali za Božić. Pa iako je Božić već davno prošao, donosimo to pismo, jer u njemu naš misionar opisuje rad jednog mladog domaćeg svećenika među mladima.

Kod nas su ovdje priprave za Božić u punom jeku. Pjeva se na sve strane. Te vježbe treba posebno zahvaliti jednom mladom energičnom ocu Bengalcu.

Usput rečeno: Kad sam prije više godina davao duhovne vježbe u St. Lawrence High School u Kalkuti, dotični pater je kao dječak došao k meni da me pita za savjet da li bi stupio u Družbu Isusovu. I s Božjom pomoću postao je Isusovac. Veoma je sposoban i dobar redovnik.

Dakle, taj pater veoma mnogo radi apostolski među muškom i ženskom mladeži. Organizira s njima pjevanje, duhovne vježbe, duhovne razgovore, duhovna predavanja itd. Za ovaj Božić nastupit će sa svojim pjevačima i na kalkutskom radiju, a po svoj prilici to će ponoviti i za Novu godinu.

Nas katolika ovdje je veoma malo, ali se za nas i te kako zna. Kad je na blagdan Krista Kralja u Kalkuti bila procesija, u njoj je sudjelovalo oko 12.000 osoba. To je bila jedna od najvećih vjerskih manifestacija u tom gradu.

Eto, malo nas je po broju, ali radimo da se Božja slava što više ovdje proširi.

o. Stjepan POLGAR

VJERNICI KOD SVETE MISE U SELU HOGOLKURIJU U NOVOJ KAPELI

Što me dočekalo u Mansi . . .

Naša zambijska misionarka Monika Okrugić vratila se nakon duljeg odmora u domovini opet u svoju misiju u Mansi. Što je tamo našla i kako se ponovo snašla, opisuje nam u pismu od 5. prosinca 1980. Nakon što je opisala kako je provela svoj odmor i kako je putovala natrag u Zambiju, piše:

Kad sam se vratila u Mansu, moji su se prijatelji veoma obradovali tome. No dosta nih ljuti se na biskupa koji mi je povjerio da pripravljam sve za osnivanje nove župe nekih 5 km daleko od Manse. Tu se nalazi nova crkva, ali još nemaju svoga svećenika. Ipak nastojim svake subote doći na sastanak Katoličke ženske lige, kamo sam i prije dolazila. To ih je nekako smirilo.

Danas sam išla pohoditi starce i bolesnike. Taj posao inače je preuzela jedna mlada domaća sestra. Ona mnogo bolje moli s njima nego ja, jer to je njoj materinski jezik, pa ne petlja kao što sam to ja činila. Kad su me starci ugledali, svi su se razveselili. Odmah su me pitali što sam im donijela. Svakom od njih dala sam na dar krunicu. To ih je toliko obradovalo kao da sam im donijela ne znam kakvo blago. Kazala sam im da se na te krunice mole za mene i za one koji su im te krunice poklonili.

Put, kojim smo išli do tih staraca, tako je sjajan kao kad se u našem Srijemu netko vozi na bundevama. Rupa ima toliko da im ne znaš broja, onda su tu neki kanali, pa neke baruštine i blata u izobilju. Ipak smo sretno stigli na cilj jer imamo dobre gume.

Za prošli vikend išli smo u jednu misiju, i na tom putu imali smo samo jedan defekt. U isto vrijeme dva bijela oca na toj istoj cesti imali su pet puta defekt. To se, doduše, vrlo zanimljivo čita, ali doživljavati to na terenu malo je drukčije. Nije to nikakva šala.

Baš danas u jedanaest i po došao nam je neki gospodin Zambijac i reče mi da je jučer stigao u Mansu, i da je na putu naišao na biskupski kamion u kvaru, pa da su ga zamolili da nam javi. Zamislite, on je još

SESTRA MONIKA MIJENJA NA AUTU KOTAČ. PUKLA JOJ JE GUMA NA ZAMBIJSKOJ »AUTOSTRADI«

jučer došao u Mansu, a tek danas u jedanaest i po sati donio nam je vijest. Odmah sam otišla u garažu da to javim časnom bratu. On se nasmijao. Što će drugo? Kaže: To je veoma brza i točna usluga! No onda mi reče da je oko deset sati došla policija i da mu je već javila. Oni su tim putem prolazili pa su naišli na naš kamion, i prestigli su onog gospodina koji je naišao još jučer na to isto mjesto.

Našu misiju pogodile su dvije kušnje tijekom ove godine. Na same Duhove ispratili smo na vječni počinak jednog brata iz družbe Bijelih otaca. Bilo mu je tek 45 godina. On je u našoj misiji obavljao sličnu službu kao u lusačkoj nadbiskupiji brat Ilija Dilber. Gradio je sve što je trebalo. A budući da je bio Nijemac, s financijama nije bilo problema. On je izgradio ovu kuću u kojoj mi stanujemo, zatim bolnicu, pa školu za medicinske sestre, i još mnogo drugoga.

Teškim srcem smo se s njim rastali, ali što ćemo, Gospodinu se svidjelo da ga pozove k sebi. Poginuo je pod traktorom. Dok je, naime, pokušavao natovariti traktor na kamion, traktor se prevrnuo, i to točno njemu na glavu. Na mjestu je ostao mrtav.

Druga žalosna vijest. Dok sam bila još na odmoru, dobijem u srpnju pismo od jednog misionara iz družbe Bijelih otaca. Pisao mi je da je nešto bolestan. Kad sam se vratila u Zambiju, rekoše mi da je on još u

rujnu otišao u Nizozemsku na operaciju. Kad su ga liječnici pregledavali, ustanovili su da je rak koji je već toliko napredovao da tu nema više pomoći. Dali su mu još nekoliko mjeseci života. Ne preostaje mu ništa drugo nego da se pripremi za put u vječnost.

Znam da ćemo svi morati poći tim putem, ali čovjeku je ipak teško kad gubi jednog apostola kojemu su tek 44 godine, i još bi mnogo mogao učiniti za Boga i za duše u ovoj misiji.

On nam inače piše pisma puna vedrine. Veli nam neka se molimo za njega, jer da mu je to sad najpotrebnije. Malo nam je opisao svoj život, posebno kako je ovdje radio. Piše nam: »Nisam bio svetac, ali sam radio oko toga. Zahvalan sam Gospodinu za sve što mi je udijelio kroz ove 44 godine. Uvjeren sam da ću nakon nekoliko mjeseci od Njega dobiti puno ljepšu nagradu nego što su ove 44 godine . . .«

Zaista mi je teško što gubimo tako dobrog misionara. Znam da smo mi dali svoj život Gospodinu Bogu, svaki na svoj način. Ipak, kad nas Gospodin poziva, strah nas je prihvatiti taj poziv . . .

Danas je prvi petak u prosincu. Navečer idemo k našim zambijskim sestrama na adoraciju. One, naime, imaju adoraciju svakog prvoog petka. Počinje u pet i po i traje dokle hoćete. One same počnu svoje klanjanje u šest. Idu u procesiji, i to bose. Nose bubnjeve i druge muzičke instrumente. Za njima ide svećenik ili biskup, i oni isto tako bosi, onda mi ostali, također bosi. Tada sestre predvode klanjanje. Redaju se: čitanje iz Sv. pisma., onda pjesma, pa desetka krunice . . . Bude to veoma zanimljivo. Njihovo klanjanje traje jedan sat, a onda idu na druge dužnosti, a mi možemo ostati dalje na adoraciji dokle god hoćemo.

Preporučujem u molitve sebe i svoj rad svim prijateljima misija da uzmognem što više učiniti na slavu Božju i za spas duša.

Monika OKRUGIĆ

MALE MISIONARSKE CRTICE

Rekla sam jednoj djevojčici da nam pripovijeda kako se Isus ukazao apostolima i kako apostol Toma nije bio ondje prisutan. Druga djevojčica upita: »A gdje je bio?« Prva joj odgovori: »Wakadilal — Otišao je jesti!«

Glas iz Paragvaja

Iz svoje misije među južnoameričkim Indijancima u Paragvaju javlja se tek s nekoliko redaka naš misionar otac Vendelin Gruber. Pismo je poslao kao božićnu čestitku 15. prosinca 1980. Između ostalog piše:

Badenian, 15. prosinca 1980.

Znam da od mene očekujete suradnju za misijsku rubriku u Glasniku. Neću se ispričavati. Ali kad čovjek ne može stići na najvažnije u svom poslu, onda ostavlja sve ostalo.

Šaljem vam fotografiju jedne naše slamnate kapele koja se nalazi na jednoj filijalci moje misije. To je jedna od boljih između onih 20 mjesta što ih pohađam.

U mnogim od njih nemam uvjeta da služim svetu misu.

U tih stotinu kilometara promjera moje misije svećenik nije zalazio od onih vremena kad su odatle bili protjerani isusovci iz tako zvanih reducija koje su se nalazile i ovdje na sjeveru Paragvaja.

OTAC GRUBER PRED SEOSKOM KAPELICOM POSLIJE MISE OKRUŽEN SVOJIM GUARANI INDIJANCIMA

Zadubljen sam u poslove i probleme što ih zadaje osnutak novih sela i kolonija u pravoj prašumi. Prva pošta udaljena mi je 150 km. Radim koliko mogu, jer u mojim godinama sile sve više oslabljuju. Zadovoljan sam u svome misijskom radu. Ovdje želim i završiti svoj život.

Srdačno pozdravlja sve prijatelje i znance i preporučuje se u njihove molitve.

Vaš O. Vendelin GRUBER

Spasitelj Odava 3

Kratak sadržaj dosadašnjeg dijela priče: Pleme Majo u Novoj Gvineji ima neke tajne obrede kojima smiju prisustvovati samo odrasli muškarci. No dječak Mandi odluči da će iz potaje promatrati te obrede, premda zna kakva kazna čeka onoga koji bi se usudio takvo nešto učiniti . . .

U prvi čas Mandi ozbiljno pomisli da je to zaista tako jer njegov ujak stajaše pred njim s kijačom u ruci. Ali lice mu nije bijesno, i glas mu zvuči kao obično: »Ustaj, Mandi! Sunce je već na nebu. Trči po Kadai i Kepol, da odstrane majku, a i ti ostani danas izvan sela!«

Mandi se još jednom pospano protegne i onda otrči k majci. Neke žene i djeca već ostaviše selo. Otišle su u vrtove i nasade. Tek navečer na znak bubnja smiju se vratiti u selo.

Kadai i Kepol načiniše nosiljku za majku. Mandi i opet pomisli na svoju osnovu. Iako nemiran zbog pomisli, hoće li sve dobro uspjeti, odluči da će je svakako izvesti. Kada sestre podigoše nosiljku s majkom i pođoše izvan sela, potrči on kao obično uz njih. Najednom zastade, udari se po čelu i reče u žurbi: »Nešto sam zaboravio!« Nato se brzo vrati u žensku kolibu. Uđe oprezno u tamnu prostoriju gledajući oštro kroz pukotine bambusovog zida, nije li ga tko opazio. Ne! Njegove sestre i ostale skupine žena žure se naprijed i napokon nestaju u grmlju.

U selu vlada duboka tišina. Samo gdjekad čuje Mandi glasove muževa i njihove teške korake izvan kolibe. Sakrio se iza niskih ležaja i posve se privio k stražnjem zidu. Kroz usku pukotinu vidi lijepo veliki trg iza kolibe. Više naklćenih muževa čuči već na zemlji, a među njima i najstariji muževi sela. K njima pridolaze nove skupine, dok napokon nisu se sabrali svi vojnici Odava. Kada koji prolazi posve uz kolibu, Mandi se nehotice povuče više u unutrašnjost, kao da će ga i kroz onu malu pukotinu opaziti. Konačno se ipak smiri. Nitko ne opaža njegova skrovišta. U kolibi je dubok sumrak, jer svjetlo ulazi samo na niska vrata. Usto su žene iza ležaja nagomilale suho granje za vatru. Iza njega stisnuo se Mandi i ostade nepomičan kao crni stup . . .

Eto, što se nikada nije usudio nijedan mladić, njemu je uspjelo: on će iz najveće blizine gledati Bangu. Da, sve će vidjeti i čuti! To ga silno veseli, i on postaje tako siguran, te se sjeti da još nije ništa jeo. S vanjske strane kolibe visi nekoliko kita banana. Da ih donese? — Ne, opasno je! Mora postiti i čitav dan trpjeti glad. Ali on ne popušta. Njegova je pustolovina vrijedna te žrtve!

TAJNA SVEČANOST

Najednom začuje Mandi mukle udarce o bubanj i jednoličan usklik: »Ohe, ohe, ohe, o!« Svečanost započe. Kad bubanj ušutl, ne dogodi se isprva ništa osobito. Muževi se zabavljahu na običajan način, jedu svježe pogače od saga i čitave sate žvaču vati. Mandi je razočaran. Ako Bangu nije ništa drugo, zaista je skupo platio svoju radoznalost. Da si je bar donio nešto hrane! . . .

Iznenada opazi, kako četiri mlada čovjeka kopaju u pozadini trga jamu dva puta tako veliku kao što je obični grob. Ostali kao da to i ne opažaju. Ali kada ona četvorica svršiše posao, oživi sakupljeno mnoštvo. Svi skoče i čučnu u velikom polukrugu oko otvorene jame. Jedan od najstarijih bojovnika, sijedi Kijev ustane i pođe prema jami. Po kretnjama njegove desne ruke mali uhoda opaža da započinje neka vrsta zakletve, ali on ne razumije riječi.

Kad se starac vratio na prijašnje mjesto, progovori Kavidu, Mandijev skrbnik: »Muževi, bit će dobro, da još jednom pregledamo sve kolibe, da se u njima tko ne sakriva. Naše se tajne u posljednje vrijeme slabo čuvaju. Među nama nema izdajica. Dakle, mora biti netko neposvećeni tko nas prisluškuje. Jao onome, koga pronađemo!« — »Jao njemu! Razderat ćemo ga u komade!« zagrmi prigušeno mnoštvo muževa Odava.

(Nastavlja se)

SVJETLO PLANINA — napisao Franz Weiser u prijevodu Stjepana Hosu, knjigotisak, naslovna korica u četiri boje, unutar knjige nekoliko slika. Ovo je zapravo drugo izdanje u hrvatskom jeziku, ali sada u novom prijevodu. Knjiga je prevedena na 33 jezika i doživjela je u svijetu veliku tiražu. Malo koja knjiga tako zanosi i oduševljava mlade potičući ih na ideale koji oplemenjuju srce, obogaćuju dušu. Izlazi iz tiska u veljači 1981. god. Cijena joj je u pretplati 50 d, a u prodaji će biti znatno skuplja. Pretplate se mogu slati do 20 veljače na adresu: Ivan Zirdum, Štrosmajerov trg 5, 54400 Đakovo

OTUĐENJE BANOVINA SLOBODE, zbirka pjesama dr Jakova Rafaela Romić, franjevca. Nadahnutost, dubokoumnost i originalnost glavna su odlična njegove poezije. Cijena 60 d. Narudžbe: NAŠA OGNJIŠTA, 59540 Duvno, B. Kovačevića 37

OTVORENA ŠUTNJA — napisao Fran Urban. Gotovo dva dinamična i uzbudljiva života proveo je autor u traženju riječi za koje mu se čini da bi ga neizmjerno usrećile i zdušno pomogle da ih je bio čuo prije dobi u kojoj učenje i traženje treba da budu zamijenjeni djelovanjem i davanjem. Vrlo zanimljiva knjiga za sve koji samostalno razmišljaju na životom. Narudžbe: R. Koprek, 41000 Zagreb, Jordanovac 110. Cijena 17 d.

POVIJEST KRISTOVA — napisao G. Papini. U ovu izvanrednu knjigu o Isusu uvršteno je 16 slika u boji iz Isusova života od istaknutog umjetnika I. Dulčića. Knjiga je tvrdo uvezana i obogaćena opširnim pogovorom o. G. Papiniju i iscrpnom literaturom o pisanju naše javnosti o piscu, počevši od 1922. pa do naših dana. Cijena 450 d., a za pretplatnike lista TAVELIĆ 350 d. Narudžbe: Časopis TAVELIĆ 58230 Sinj, A. Jonića 1

Započela je sveta Korizma. Po našim crkvama obavlja se pobožnost Križnog puta. Ako nemate knjižicu Križnog puta ili vam je već istrošena, nabavite novo izdanje klasičnog Križnog puta. Izdan je naslovom »KRIŽNI PUT«, pa ga pod tim imenom možete i naručiti. Cijena mu je 15 dinara. Narudžbe slati: Marijan Šajnović, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31

Već treće izdanje knjige Jurja Gusića **»DJEVOJKO ZNAŠ LI LJUBITI?«** svjedoči koliko je ta knjiga tražena. Ako neka majka želi pomoći svojoj odraslijoj kćeri da sretno proživi svoju mladost, ili ako to isto želi neka djevojka sebi ili kojoj svojoj prijateljici, neka nabave tu knjigu. Cijena je 100 d. Naručuje se na adresu: Marijan Šajnović, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31

HODOČAŠĆE BENEDIKTOVE GODINE

U povodu 1500. obljetnice rođenja svetog Benedikta i u znak zahvalnosti Bogu, organizira se iz svih biskupija naše zemlje hodočašće Benediktove godine u Rim i mjesta posvećena životom sv. Benedikta.

Papa Ivan Pavao II. prima naše hodočasnike u posebnu audijenciju u subotu 21. ožujka 1981. godine.

Hodočašće organizira Odbor BKJ za Domovinsku proslavu godine sv. Benedikta u Zadru.

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE VRŠE SE U PROLJETNOM ROKU 1881. GODINE U O P A T I J I

16. do 20. veljače
2. do 13. ožujka
27. travnja do 1. svibnja.

Svaki tečaj počinje ponedjeljkom navečer a svršava u petak ujutro. *Lijepo molimo da se unaprijed najavite na adresu:*

Isusovci
Rakovčeva 12
51410 Opatija

zahvalnice

ZAHVALJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...i Predr. Krvi Isusovoj za ozdravljenje od teške bolesti. — Baka A., Kutjevo

...sv. Antunu i Petru Barbariću za primljene milosti. — K. Slava

...za sve primljene milosti. — Ana Blagec, Primorje

...i Ivanu Merzu za uspješnu operaciju. — K. Katica

...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i bl. Leopoldu na mnogim milostima. — Franciska, Ponikve

...Presv. Trojstvu, sv. Obitelji i svima svetim zaštitnicima za uspjeh operacije moje sestre, za sretan porod kćeri za sreću i zdravlje kroz mojih 58 godina. — Švarča

...i svima svetima što mi je troje djece ove godine diplomiralo na visoko-školskim ustanovama. — Sretna majka

...i sv. Antunu za primljene milosti. — Pero Kljus, Slav. Brod

...za sve primljene milosti — Janja Jozeljić, Oćerija

...sv. Josipu, sv. Luciji i bl. Leopoldu za sve primljene milosti. — P. R., Mošćenička draga

...Gospi od brze pomoći i m. Klaudiji za sretan porod kćeri. N. N., Varaždin

...za zdravlje moga unučića. — Josipa Vidaković, Crikvenica

...na uspjeloj operaciji. — K. D., Široko Polje

...Gospi od brze pomoći, bl. Leopoldu i Petru Barbariću za mnoge milosti koje sam primila. — Manda Đurković, Vinogradci

...sv. Josipu, sv. Antunu i bl. Leopoldu za velike milosti i pomoći koje sam primila po njihovu zagovoru. — M. B., Kućan Marof

...Predr. Krvi Isusovoj, sv. Roku i svima svetim zaštitnicima za sretnu operaciju i za sve milosti. — R. M., Novigrad Podravski

...što mi je sin završio studij i za druge milosti. — Zahvalna Dalmatinka

...Gospi od brze pomoći i sv. Antunu na mnogim milostima primljenim u životu. — M. A., Slakovci

...na sretno položenom diplomskom ispitu. — Obitelj Stuburić, Davor

...što mi je sin sretno položio ispit. — Zahvalna majka, Našice

...sv. Antunu, biskupu Langu i ostalim zaštitnicima što mi je nećakinja položila ispit i da bi mi sačuvali unuka od batina da ga mati ne tuče i da ne bi mucal kad govori. — Baka Štefica

...i sv. Antunu na mnogim milostima. — Vilka Pokornić, Tavankut

...sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Roku za sve milosti što sam ih primila u 78 godina života. — Ruža Mikuličić, Ljubeščica

...i Petru Barbariću za primljenu milost. — Anđelka Jozeljić, Vijaka

...za sve primljene milosti. — Jakica Wolf, Eggstett

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

Svećenicima, redovnicima i vjernicima dobro će doći za duhovno čitanje 12 svezaka oca Josipa Antolovića **»DUHOVNI VELIKANI KROZ GODINU«**. Za svaki mjesec je poseban svezak. Kako su cijene pojedinom svesku ovisne o tome kad je tiskan, to su i prodajne cijene različite: od 50 do 150 dinara.

Otac Josip Antolović napisao je i knjigu **»SVETA MARGARETA MARIJA ALACOQUE«**. To je životopis te svetice kojoj je Isus objavio svoje Presveto Srce i koja je mnogo pridonijela da se u Crkvi ta pobožnost raširi. Cijena je 50 dinara.

Ako netko od prijatelja misija nije još pročitao knjigu **»ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA«**, treći dio, u kojem su sakupljeni članci i pisma oca Ante Gabrića, može tu knjigu nabaviti uz cijenu od 120 dinara.

Tko želi imati bogat i ukusan molitvenik, neka nabavi molitvenik **»SRCE ISUSOVO SPASENJE NAŠE«**. Cijena mu je 100 dinara.

Za starije osobe i one koji slabije vide, dobro će doći molitvenik s velikim slovima **»SRCE ISUSOVO UFANJE NAŠE«**. Cijena mu je 80 dinara. Narudžbe prima: Marijan Šajnović, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31

Priča koja traje

Sputavali su mu korake, a potom se za njim zatvoriše željezna vrata. Stade vrijeme čekanja . . .

Srasli su oni uz komin i komaštre u djetinje svoje doba. Jelena je bila žeravica, a on drvo hrastovo. A imali su dušu tananu ko struna na guslama. I oni sami bijahu mlada krv starim pjesmama sa usta djedovih:

»Prosto zrakom ptica leti,

Prosto gorom zvijer prolazi . . .«

Bila je čađava kužina puna nepodijeljenih ratara istih njiva. U zimske večeri molitve, pjesme i vina. Bila su i srca puna.

A njih dvoje rasło u češagijama na bedrima volova. Rasli su u prebogatom klasju pšenice, rasli u tući što se lomila nad dozrelim vinogradima.

Ona gnijezdo, a on ptica.

A vrijeme je nosilo svoje znakovlje. Jedan stric se odijeli. Posjekoše lipu stoljetnu i tu sagradiše kuću. Ne ponese raspelo u nju.

Odijeliše se i drugi striči. Neko putem, neko stranputicom.

A osta komin, pepeo, crne grede, crni zidovi, sinija i čanjak, prazni banci i lik Krista Nazarećanima Raspetoga. I osta **djed.**

Ni djecu ni odrasle, njih vjetar odnese. Zamrsi rastanak **Jeleni** uvojke i hladnoćom korake zaplete. **Krševan** svijetom odluta. A svijet se učini nepojmljiva kazališna igra u koju je bačen bez svoje volje i vidljivog smisla. Ne snađe se Krševan u pogrešnoj ulozi dvorjanika u dvoru vladaočevu. I pade. Ali ne zaboravi. Ni konistru, ni jasle, ni bukaru. Tjeran, lomljen, osakaćen, ustade i vrati se domu. Sin loze svoje.

Ali on drugačiji nađe sve davno drugačijim. U dubini duše on ipak isti, zaželje vratiti život bivše ljubavi.

Jelena bijaše djevojka morem kupana, mirisom ravnica odmarana, na kamenu sunce pila. Naljepša djevojka. I svi su željeli Jeleni prsten dati i zvati je zaručnicom svojom. I kušali su zlatom i haljinama, mačem i tanetom. A ona voli Krševana i on voli nju. I vole njih dvoje pjesme djedove. Srasli su oni uz lipe i jablane.

Sakupi zorom Krševan rod svoj, onaj častan i onaj zabludjeli, te srcem prozbori:

— Rode moji! Pili smo iz iste bukare, sitili se iz istog bronzina, padali pod jednakim bremenom. Hoćemo li, rode moj, o Mijovilu, da pir pripremamo, da zaigramo u jednome kolu pod barjakom onim našim. (Procvjeta barjak iz njedara Krševanovih). Hoćete li, rode moj, da mi date Jelenu za ženu, da nas krvi vašom posvetite. Jer čemu sve, ako krv vaša i moja nije?

Proplaka djed, da li od miline ili od nespokoja, cjelovom Jelenu blagoslovi i uđe u kužinu, obrisa vlažnim rukavom počađavjeli lik Krista Raspetoga i kleče, a na licu mu se ukazaše sve godine. Bijaše star kao zemlja.

. . . Rođen od Marije Djevice, mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan, treći dan . . .

Ona korito, a on rijeka . . .

Zoran ZUBAC

Puče grom u Janjinu kuću

Vrijeme i čovjek imaju mnogo toga zajedničkog. Vrijeme je nekad vedro, tiho, mirno, sunčano, veselo. Nekad opet tmurno, mračno, plačno, kišovito, snjegovito itd.

Tako isto i ljudi. Nekad veseli, nasmijani, vedri, dobrodušni, ljubazni i ugodni. Nekad opet tmurni, smušeni, ljuti, neraspoloženi, jadni, plačni i zabrinuti, već prema tome kako na njih djeluju unutrašnji i vanjski učinci.

Jutros je osvanuo dan taman, kišovit i vjetrovit. Jaka vjetrina nemilo progoni kapi kiše, koje vrtoglavo udaraju o prozore, zidove, o lišće prozelenjenih stabala, o procvale trave i zelena žita. Jablanovi se neprestano klanjaju, druga stabla motaju, cestama i raspućima mutna voda žubori.

Upade k meni Janja, žena u crno obučena, tmurna, prokisla, uplakana i zabrinuta. Odloži mokar kišobran, pruži ruku, nazva »hvaljen Isus«, i uljudno se upita. Sjedosmo za sto. Ona otpuhuje i briše mokro i suzno lice:

— Oh, Bože moj, jadna ti sam do Boga svoga i kivna.

— Šta je, moja Janjo?

Neko vrijeme trljala je mršave ruke i preda se gledala.

— Oh, Bože moj, pomozi mi, eto i u moju kuću grom. Eee, muko moja!

— Kakav grom, moja Janje, pa mi nismo ništa čuli?

— E, eee, da je Bog da pravi grom, pa da mi je sve spržio, pa da me je i ubio, opet bi bilo drugačije. Dao sam Bog da pognula, ljudi bi me zakopali, da mi je kuća izgorila, opet bi s pomoću Boga i ljudi drugu napravila, ali od ovog groma koji me je udario, ja bih rekla nema nikakva lika ni čara. Moj oče, da ne duljim. Znaš mog jedinog sina i nevjestu koji rade u Njemačkoj ima više vakta. Ostala sam udovica, gojila ga, pazila ko oko u glavi. I on, brte, bio naoposum. Lijepom ga curom oženila. Oboje se vol.li i slagali i tako otišli u Njemačku. Slali, brte, novac i kapom i šakom, o Božiću, o Uskrsu, o koševini dolazili, svoju mamu držali ko na dlanu. Nazad nekoliko dana dođe komšija Jure, koji s mojim tamo zajedno radi, dođe i donese mi tužnu vist. Još sam vam zaboravila reći, i vi sigurno znate, da mi se tamo razbolila nevista i da se liči tamo po bolnicama ima nekoliko godina i taman kad su joj metnuli drugi bubrig, dobro se okomorala i počela pomalo nešto po kući raditi, moj ti Stanko nju napusti, nađe sebi stan i sebi dovede nekakvu raspuštenicu s dvoje male dice, a čujem da ni iste vire. Eto, stiglo je u našu općinu, on traži da se razvinča. Eto groma od koga nema lika. Svašta sam mu pisala. Bože mi prosti, zaklinjala i mlikom kojim sam ga dojila. Zaludu sve, ne zna jadni insan (čovjek) kud bi sad okrenio. Došlo mi je da kidišem sama sebi, jopet me je Bog sačuva. Eto groma kome ne vidim lika.

Ustanem, ruke u džepove i pomalo šetam. Mislim i smišljam. Lako je svjetovati i savjete davati, ali zbilju proživljavati je vrlo teško. Ona nastavi plakati i maramicom oči brisati. Tišina... Sjedoh i počnem:

Eto vidiš, moja Janje, do čega se došlo, šta radimo mi kršćani. Nestalo vjere, ljubavi, nestalo odgoja. Novac nam postao Bog. Njemu se najviše klanja i današnji čovjek. E, da je samo tvoj sin taki. Eto znaš i onog Marijana Zekića. Jesenas se oženio sve po Božijem redu. On otišao u Njemačku, ona kod kuće rodila. Zdimi grom u kuću kao i tvoju. Ona pobjegla materi, on ni čuti da se pomire. Badava ljudi u selu, badava svećenici, neće ni da čuje za nju. Bit će toga još i ima po svem svijetu. Samo Bog može dati snagu čovjeku da nosi svoj križ i da ga pošteno donese do kraja života. Čim čovjek istjera Boga iz svoga srca, unići će neko drugi, unići će tamne sile, koje će mu potamniti i razum i volju i tako čovjek oslijepi, pa ne zna ni kuda ide i šta radi i tako pomalo pili granu pod sobom dok se jednom ne surva u strašnu propast. Nego ti piši nevjesti, neka malo dođe k tebi. Molit ćemo se Bogu i potražiti sve moguće načine ne bi li se to zlo nekako izliječilo...

— Bože daj, uzdat ću se ja u Boga, moj oče, sad mi je ko malo lakše...

Popi rakijicu, razgrnu kišobran i opet u kišu i vjetar...

Fra Blago KARAČIĆ

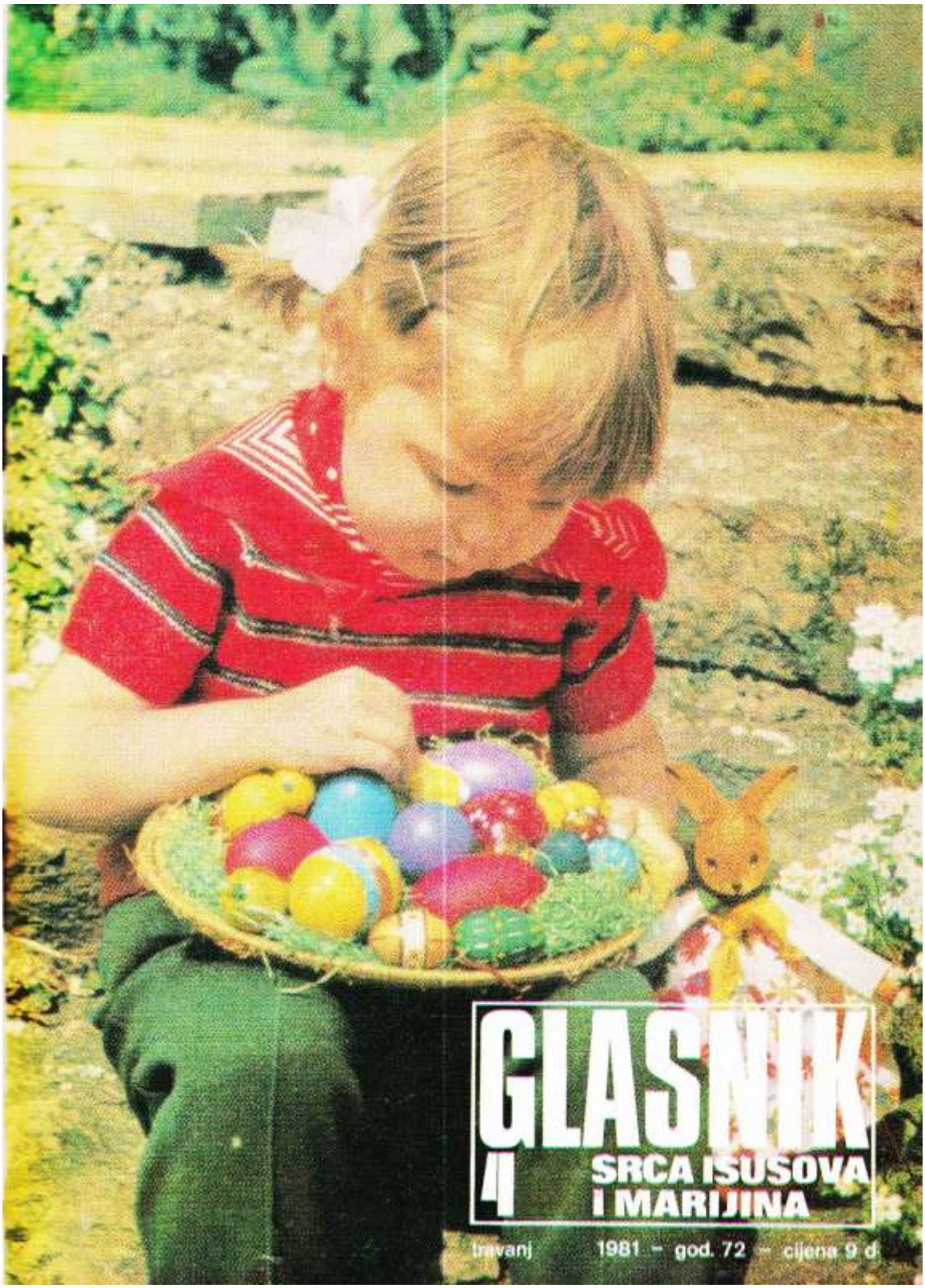

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

4 travanj 1981 – god. 72 – cijena 9 d

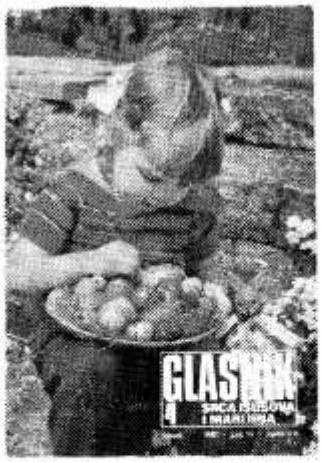

Naslovna strana:

KRŠĆANSTVO I DJETINJSKO, PROLJETNO VESELJE NERASKIDIVO SU SPOJENI

Na zadnjoj strani:

PROLJEĆE JE NAJDIVNIJI SIMBOL KRISTA KOJI CVJETA VJEČNIM ŽIVOTOM

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeijc, Mirko Nikolić, Mato Rusan i Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod. — Cijena pojedinog broja 9 d. — Godišnja pretplata 108,00 d. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

Život nećemo izgubiti

Suvremeni francuski mislilac Cioran završava svoju knjigu »Sažetak raspadanja« ovim strašnim riječima:

— Neka zauvijek bude prokleta zvijezda pod kojom sam se rodio! Neka joj nebo nikada ne dade zaštitnika, neka se u svemiru smrska i nestane kao odvratna prašina! I neka zauvijek bude zbrisan onaj nesretni trenutak koji me je uvrstio u biće . . .

Odakle taj pesimizam, tako mračne misli o životu?

Jednostavno odatle što čovjek ima gorko iskustvo o proživljavanju života, a posebno o njegovu završetku, što nema odgovora na tajnu smrti. Smrt se na ljudskoj životnoj stazi ispriječila kao neman, koja ždere i sve trpa u svoje bezdane.

Neću vam otkriti nikakvu tajnu ako kažem da je kršćanin u najboljem položaju s obzirom na pitanje života. Kršćanstvo i život — nerazdijeljivo su povezani. Kršćanstvo i optimizam, veselje, djetinjska, životna, proljetna radost neraskidivo su spojeni.

Zašto? Zato što su Krist i život — jedno!

Uskrnuli Krist! — ima li išta radosnije, sretnije i bogatije od te istine? Da kršćanstvo ni u što drugo ne vjeruje nego samo u tu presretnu istinu, bilo bi dostajno najvećeg udivljenja i nasljedovanja.

uredníkova riječ

Naš pretplatnik Josip Vidaković, želeći svako dobro u ovoj godini izlaženja GLASNIKA, daje nam ovu dobronamjernu primjedbu:

— Jedina moja primjedba je da je prejeftin!

Ima čovjek pravo! Gledajući stanje u našem tisku, on se čudi kako smo se odlučili na cijenu ispod 10 novih dinara za pojedini broj. I ne čudi se samo on, nego i mnogi drugi.

Dva su nas razloga ponukala na tako nisku cijenu.

Ponajprije zbog toga što znamo kako naš seljački i radnički svijet — kojemu je u prvom redu namijenjen naš GLASNIK — teško dolazi do novaca. A drugi je razlog u tome što su nam naši pretplatnici skoro sto posto namirili pretplatu za 1979. godinu. Na prste bismo mogli nabrojiti one koji nisu platili svoja dugovanja GLASNIKU. I što je važno: mnogi nisu čekali na završetak godine, nego su se već na početku pretplatili za čitavu godinu.

Ovaj drugi razlog je odlučujući: računamo na vjerne prijatelje GLASNIKA da će nam i ovogodišnju PRETPLATU poslati već u prvoj polovici ove godine. Velika je razlika da li nam se šalje pretplata u prvoj polovici godišta od one koja se šalje u zakašnjenju od godinu dana.

Vrlo mi je teško izlučiti neke članke koje bih vam u ovom broju GLASNIKA posebno preporučio. Mislim da će vas svi zanimati i da će vam koristiti kako biste doživjeli u svom srcu i u svojoj obitelji što ljepši i blagoslovljeniji USKRS. Ipak, možda je najzanimljiviji onaj koga je priredio naš novi suradnik o. Ivan Mort pod naslovom »Glavni uzrok sadašnjeg moralnog kaosa«. To je pravo otkriće!

Svakako: preporučujemo vam da pročitate vrlo važnu obavijest o duhovnim vježbama za revnitelje GLASNIKA na str. 144. Radi se o ozbiljnoj stvari za duhovno dobro sudionika koji bi tim duhovnim vježbama prisustvovali, kao i za napredak našeg GLASNIKA.

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 72. TRAVANJ 1981. BR. 4

S A D R Ž A J

MLADI I DUHOVNO ZVANJE, P. B. — — — — — — 116
KAKO ĆE TO BITI LIJEPO!, R. Grgec — — — — — — 117
HVALA NA PISMU — — — 118
EUHARISTIJA OD VJERNIKA TRAŽI NAJVIŠE ŽRTVE NJEGOVA RAZUMA — — — — 120
EUHARISTIJSKI KONGRES U LURDU — — — — — — 122
KRIST U OTAJSTVU EUHARISTIJE, J. Solano — — — — 123
GLAVNI UZROK SADAŠNJEG MORALNOG KAOSA, I. Mort — 124
KATOLIČKA SAVJEST JE ČUDNA POJAVA, Ž. Brzić — — 126
PO USKRSNUĆU — KRISTOVO TIJELO POSTAJE OTAJSTVO VJERE — — — — — — 128
ADOLFO PEREZ ESQUIVEL, M. Nikolić — — — — — — 129
PAPA NA DALEKOM ISTOKU — 131
ŽENIDBA PUT POSVEĆENJA?, I. Fuček — — — — — 132
HRVATSKI JUNAK SIVE SVAGDAŠNJICE, V. Pribanić — — 134
KLUB LIJEČENIH OD ALKOHOLA, I. Zirdum — — — — 136
DUHOVNA ZVANJA U LATINSKOJ AMERICI, M. Rusan — 138
DRŽAO JE MAJČINU RUKU, A Gabrić — — — — — — 139
BORBA S MAJMUNIMA, S. L. Vidaković — — — — — 140
DVA PISMA IZ HAMIRPURA, S. S. Mužić — — — — — 141
NAŠE PROSLAVE, I. Gerovac — 142
SPASITELJ ODAVA — — — 143
NOVE KNJIGE — — — — 144
ZAHVALNICE — — — — 145
PROLJEĆE KOJE SE BUDI, — I. Borić — — — — — — 146

nakana apostolata molitve

DA MLADI SVJEDOČE ZA KRISTA VELIKODUŠNIM DARIVANJEM SEBE BRAĆI I DA SE S LJUBAVLJU ODAZOVU SVEĆENIČKOM ILI REDOVNIČKOM ZVANJU, AKO IH BOG POZOVE.

Mladi i duhovno zvanje

Papa Ivan Pavao II. ne propušta nijednu priliku da ne bi progovorio mladima. Na svojim apostolskim putovanjima u Meksiku, Irskoj, Poljskoj, u Americi, u Africi, Italiji i Njemačkoj posebno se obraćao mladima.

U Münchenu na Theresienwiese bilo je više od pol milijuna ljudi, većina mladih. Papa ponavlja da su oni nada Crkve. Neka sve učine kako bi to pouzdanje i ostvarili.

Mladi su se u Münchenu pripremali za Papin dolazak cjelonoćnim bdijenjima u crkvama. Ponavljali su geslo njemačkog Katholikentaga: »Ljubav je jača!«

A što Papa očekuje od mladih?

1. **Da bi svjedočili za Krista.** To spada na bit kršćanstva. Isus šalje svoje učenike u svijet riječima: »Budite *mi svjedoci do kraja svijeta* . . .«

2. **Da bi bili otvoreni za svećenički, redovnički ili misionarski stalež.** Papa poziva na posao, jer je žetva velika, a poslenika malo.

Za Božić 1979. govorio je *skupini mladih* »da budu svjedoci Kristova rođenja svim svojim životom. »Biti svjedok znači darovati svoj život drugima u velikodušnoj ljubavi.

A 2. ožujka 1980. Papa je opet progovorio mladima. Pozvao ih je da gledaju svijet svojim vlastitim očima, da **razmišljaju** nad sadašnjim stanjem u svijetu.

»Predraga mladeži, ovom prilikom želim svratiti na vas jednu prošnju: **Razmišljajte!** Razumijte da vam govorim vrlo važne riječi. Radi se o tom da biste sav svoj život posvetili službi Bogu i Crkvi. Radi se o tom da ga posvetite s dubokom vjerom, zrelim uvjerenjem, te uistinu slobodnom odlukom, velikodušno pripravni za svaku kušnju. Isusove riječi »gledajte, ja sam s vama sve do svršetka svijeta« — jamče da to »s vama« vrijedi također i danas, i za vas . . . Znam da ima na svijetu mnogo stvari koje vas privlače, štošta toga, što se događa uznemiruje vas. Upravo zbog toga vas pozivam da **razmišljate.**

P. B.

Kako će to biti lijepo!

I MI ĆEMO USKRSNUTI ZAJEDNO S USKRSLIM JAGANJCEM. ONI KOJI SU SVJESNI TE STVARNOSTI MORAJU USKLIKNUTI: »KAKO ĆE TO BITI LIJEPO!«

Piše: prof. Radovan GRGEC

U posljednje vrijeme govorio sam na sprovodima nekih hrvatskih vrhunskih intelektualaca, koji nisu bili samo priznati stručnjaci nego i uzorni vjernici. Kod svakoga od njih spomenuo sam riječ »Uskrsnuće«. Što ta riječ zapravo znači? Uvjeren sam da znači mnogo više nego besmrtnost njihova djela i uspomene na njih. Uskrsli Krist jamči da se nada uskrsnuća odnosi na čitavu i živu ljudsku osobu.

U romanu F. Dostojevskoga »Braća Karamazovi« Kolja pita Aljošu hoćemo li i mi uskrsnuti, na što mu Aljoša odgovara: »Da, zaista ćemo uskrsnuti. Opet ćemo se vidjeti i zajedno razgovarati!« Nato će Kolja: »Kako će to biti lijepo!«

Pa ipak, mnogi žive bez nade u uskrsnuće. Naročito nas boli kad vidimo tolike mlade koje je obuzela tupa ravnodušnost, pesimizam i očaj. Neki od njih bježe iz sivila stvarnosti u ono za što misle da im može, bar načas, nadomjestiti uskrsnuće. Neki su uvjereni da je osuđen na smrt ne samo njihov život nego i život čitave civilizacije. »Sinko, zašto to radiš«, pita otac sina koji je postao narkoman, a ovaj odgovara: »Pa lonako ćemo uskoro svi umrijeti.«

Neki od mladih na svoj način protestiraju protiv civilizacije, koja im je možda pružila materijalno blagostanje, ali im je oduzela radost, nadu i svaki optimizam. Sa zidova kuća na ulici gleda nas »PUNK«, također svojevrsni izraz protesta.

Može li i do tih mladića i djevojaka, čije je srce ranjeno bezvoljnom ravnodušnošću ili pobunom protiv svega i sviju, doprijeti poruka nade uskrsnuća? Hoće li i oni jednoga dana moći uskliknuti kao i Kolja: »Kako će to biti lijepo«?

Znamo da je mladež zamijenila stare ideale i idole novima, da živimo u vrijeme krize autoriteta. No i takva mladež i nesvjesno traži nekoga u koga će se moći pouzdati, nešto na što će se moći osloniti. Svi mi, zapravo, svjesno ili nesvjesno čeznemo za svojim Spasiteljem i Osloboditeljem u nadi uskrsnuća. Vatra ljubavi i nade, hrabrosti i požrtvovnosti nije zauvijek ugašena na našem planetu.

Ljudski je život ispunjen žalostima i radostima, padovima i usponima. Smješten između rođenja i smrti, obilježen je dvostrukim ritmom, izmjenom smrti i života, pada i uskrsnuća. Nakon kiše dolazi sunce, nakon noći dolazi dan, nakon tame svjetlost. I Krist je preko Getsemanija i Kalvarije ušao u slavu uskrsne svjetlosti. Oko uskrsnog misterija okreću se naša stradanja i nadanja.

Nadom uskrsnuća kršćani moraju osvjetliti vrijeme i povijest. Svjetlost te nade treba da prožme svaki život. Ta svjetlost preobražava našu »suznu dolinu« i daje smisao našoj patnji. Ona može preobraziti i svijet betona i čelika u kojemu ljudi žive kao šarafi u velikom stroju, preobraziti naš pesimizam u optimizam, našu tugu u radost. Oni koji su svjesni stvarnosti Uskrsnuća, makar i kroz suze, moraju uskliknuti: »Kako će to biti lijepo!«

hvala na pismu

DRAGA VALENTINA

Znam da ste u strašnoj situaciji, ali Vam poručujem: **ne ubij!** Moj je slučaj različitiji od vašega, ali nemam mira. Ja sam napravila abortus još 1971. godine, pa ni danas nemam mira. I sada, dok ovo pišem, drhtim pri pomisli kako ćete biti još nemirniji i nesretniji nego sada.

A što kad progovori savjest? To je strašnije od ičega. Evo što se meni događa. Dok sam došla s posla, počele su misli: »Ubila si, ubila si, gotovo je.« Privremeno se smirim, jer sam poslije toga još dvoje rodila. I kada se trebalo ovo drugo krstiti, ja sanjam da mi prosipa kašičicu iz ruke ovog djeteta što trza i veli: »I ja sam tvoje dijete, samo ti si me ubila!«

Svakako, išla sam na svetu ispovijed i malo se smirila, ali nikad potpuno. Prošle godine, kada sam najmanje mislila na to, usnijem kako to dijete, odraslo već prema svojim godinama koje bi trebalo imati, baca kamenje na mene. Na moje pitanje: »Tko je ono i što hoće«, kazalo je: »Što me nisi zadojila i krstila?« Kad sam se probudila, plakala sam i mislila što je to sad, a ono u mojoj župi bila sveta pričest djece tog doba.

Pokušavam ja to misliti i tumačiti da je to san, ali otkud baš pred svete sakramente?

Kad biste samo mogli i zamisliti kolike su to duševne patnje, ne bi ni pokušali. Da je to lako reći, ja znam da ste u strašnoj situaciji, ali niste krivac Vi u očima Božjim, a to nije mala stvar. Mislite li da bi čak mogli i podleći kod pobačaja, a onda? Ovog časa Vam nije do života, to znam, ali neka Vama bude do spasenja. Sjetite se strašnog suda. Vi uzimate olakšavajuće okolnosti, ali ćete, ako učinite, ipak svjesno učiniti.

Ako ste stalna čitateljica GLASNIKA, pročitajte broj 3 iz 1979. g. »Križni put nerođenog djeteta.« Posudite od nekog, molim Vas, prije nego donesete odluku. Zatim broj 3 — 1980., moje pismo pod naslovom »Vapaj«, pa ćete bar donekle znati što je gora osuda ljudi ili Boga, koji je milosrđe i velika ljubav.

Ja sam shvatila koliko sam pala i više nikad toga ne bih počinila. Uvijek računam koliko bi mu bilo godina i koji bi razred išlo. Nego se, draga sestro, predaj u Božje ruke i moli koliko možeš, samo daj pristanak Bogu da ćeš prigrliti svoj križ, a Bog će dati snagu da se sve sretno završi kako mi ne možemo ni naslutiti, a kamoli zamisliti. Govorim Vam iz vlastitog iskustva. Prije dvije godine rodila sam u poodmaklim godinama i pored više operacija i prijetnji doktora, da će biti kobno i po mene i po dijete. Nisam se dala zaplašiti, nego sam rekla sebi: Ne, pa što bude. I sve je prošlo najbolje: hvala Bogu!

M. Š.

DA UZMOGNETE RAZUMJETI OVU SLIKU I SADRŽAJ ODGOVORA, PROČITAJTE ONO ŠTO JE NAPISAO o. IVAN FUĆEK U GLASNIKU OD VELJAČE POD NASLOVOM »SILOVANA SMIJE IZVRŠITI POBAČAJ, ZAR NE?«

PAKLENSKI GOVOR

Veoma me se dojmio članak pod naslovom »Mili Bože, kud sam zašo?«, koji je napisao Stjepan Kušan u siječanjskom broju GLASNIKA. Mislim da bi taj članak trebao svaki župnik pročitati u crkvi, i to u više zgoda, jer mislim da svi vjernici ne čitaju GLASNIK, a nijetko se može naići na ovakav opis.

Dobro bi bilo da i vi što češće pišete slične članke protiv psovke, ne bi li se bar tkogod većma zamislio te barem u svojoj obitelji nastojao uništiti taj paklenski govor.

Veronika

PREJEFTIN

Sretan Božić kao blagoslovljenu Novu 1981. godinu! Da vas Bog poživi, da nam još puno dragih GLASNIKA odštampate koji uvijek s veseljem čekam i sve pročitam.

Jedina moja primjedba je da je **prejeftin.** Uz pozdrav sve vam želi

Vidaković Josip

REVNITELJI GLASNIKA MOGU DOĆI NA DUHOVNE VJEŽBE KOJE ĆE SE ODRŽATI U MJESECU STUDENOM U ZAGREBU. PROČITAJTE O TOM OBAVIJEST NA STR. 114 OVOGA BROJA GLASNIKA.

Imate pravo, Josipe, uistinu je prejeftin. Došli smo do krajnih granica, svjesni, da GLASNIK čitaju oni u našem narodu koji nemaju novaca, a koji žele i vole taj časopis jer je pisan za seljačke i radničke obitelji.

SUSRETI

18. siječnja ove godine urednici GLASNIKA posjetili su župu VISOKO u Hrvatskom zagorju. Tom su prilikom brojnim čitateljima i prijateljima GLASNIKA prikazali film »Papa u Poljskoj«. Župa VISOKO prima 189 Glasnika. To je u pravom smislu riječi župa Srca Isusova, kako svjedoči dugogodišnji župnik Franjo Stričak.

Prigodom blagdana Lurdske Gospe urednici Glasnika posjetili su selo HABJANOVCE u župi Brođanci. Prikazivali su dijapozitive o Svetom platnu i održali predavanje o značenju katoličkog tiska. Župa BROĐANCI prima 286 Glasnika. Cijelu distribuciju vodi čika Marko uz brižno zauzimanje župnika Josipa Merkaša.

Valentinovo je župa ŠUMEĆE proslavila trodnevnicom, na kojoj su sudjelovali i urednici GLASNIKA. Uz propovijedi prikazali su film »Papa u Poljskoj« i održali su predavanje o Svetom platnu uz prikazivanje dijapozitiva. Kao i drugdje, tako je i u ŠUMEĆU prisutni puk bio duboko impresioniran mukom Isusovom. Tom prilikom javila su se nova 52 pretplatnika Glasnika, tako da mala župa ŠUMEĆE prima 82 Glasnika. Župu vodi već treću godinu mladi svećenik Mato Špoljar.

NA BLAGDAN GOSPE LURDSKE UREDNICI GLASNIKA ZAHVALILI SU SVIM U HABJANOVCIMA, FILIJALI ŽUPE BROĐANCI, KOJI SU ZAUZETI OKO GLASNIKA.

ŠTETA ŠTO OVU LIJEPU SKUPINU PRETPLATNIKA GLASNIKA IZ HABJANOVACA NE MOŽETE VIDJETI NA FOTOGRAFIJI U BOJI. TADA BI TEK OSVANULA SVA LJEPOTE NJIHOVE NARODNE NOSNJE.

EUHARISTIJA OD VJERNIKA TRAŽI NAJVIŠE ŽRTVE NJEGOVA RAZUMA

Na slici vidimo što znači SLAVITI EUHARISTIJU. Jedna je ruka podignuta prema Kristu da od njega prima dok je druga otvorena prema bratu čovjeku da mu pruži pomoć. Tko samo daje a ne prima, postaje prazan. A tko samo prima a ništa ne daje, trga krug zajedništva između sebe i Krista. Takav nije razumio što znači »com munio — pričest«. Euharistija je primanje i davanje!

Piše: B. NAGY

Pozornost cijele Crkve po svijetu, kao i naše domaće Crkve, ove godine je usmjerena posebno na otajstvo presvete Euharistije. Tomu je nekoliko razloga.

U prvom redu, ove se godine održava u Lurdu 42. međunarodni euharistijski kongres, koji će obilježiti proslavu 100-godišnjeg jubileja održavanja euharistijskih kongresa. Prvi euharistijski kongres održan je u Lillesu u Francuskoj 1881. godine.

Ove godine u našoj domovini Splitska i Riječka metropolija održavaju svoje metropolijske euharistijske kongrese.

PRIPREMITI SE

Zagrebačka nadbiskupija počela se ove godine pripremati za svoj euharistijski kongres, a sama priprema odvijat će se kroz nekoliko etapa. Ta priprema treba se obavljati po svim župama. Iduće godine predviđeno je održavanje regionalnih i dekanatskih euharistijskih kongresa. Godine 1983. u planu je nadbiskupijski kongres, a 1984. na Mariji Bistrici Na-

cionalni euharistijski kongres.

Krajem mjeseca siječnja održan je do sada najbrojniji svećenički pastoralno-teološki tjedan koji je bio sav posvećen Euharistiji, tj. Večeri Gospodnjoj, odnosno svetoj Pričesti. Brojni profesori s našeg Bogoslovskog fakulteta u Zagrebu i tri Visoke bogoslovske škole — Split, Sarajevo i Đakovo — svatko sa svoga vidika osvjetlio je i obradio taj središnji sakramenat Katoličke Crkve.

Dužnost nam je da se odazovemo pozivu Crkve, kako opće, tako i naše domaće, te da sa svoje strane doprinesemo pripremi za ta velika slavlja naše svete vjere koja nam predstoje.

Potrebno je, stoga, što bolje upoznati dokaz božanske ljubavi, koji nadilazi sva očekivanja, da bismo ga znali što više cijeniti i njime se okoristiti za svoj rast u vjeri i svetosti, kako je to sigurno želio Isus, kad ga je ostavio svojoj Crkvi.

JA NE VIDIM NIŠTA

Kad bismo pokušali provesti anketu s pitanjem »što je za vas Euharistija, sveta misa?«, vjerujem da bismo dobili različite odgovore, kao što se može očekivati.

Kad je riječ upravo o ovom sakramentu, mnogi naši vjernici nisu dovoljno poučeni, pogotovo oni koji su na rubu Crkve, koji je posjećuju možda samo koji put na godinu.

Jedan mladi bračni par došao je prvi put u zagrebačku katedralu nakon liturgijske obnove, kad se misa počela služiti na narodnom jeziku. Došli su upravo pred pričest, kad je svećenik izgovorio riječi »Evo Jaganjac Božji...« Oboje su se pogledali i pokušali vidjeti tog jaganjca uzalud ga tražeći očima po crkvi, da bi onda on njoj rekao u najiskrenijoj namjeri:

— Da li ti što vidiš? Ja ne vidim ništa!

MNOGO ŽRTVE NAŠEGA RAZUMA

Euharistija je istina naše svete vjere, koja od vjernika traži najviše žrtve njegova razuma. Lakše je vjerovati da postoji Bog, da je on Stvoritelj svih nas i svega svijeta; lakše je vjerovati u Isusa Krista, u veličinu Blažene Djevice Marije, u postojanje drugog svijeta, u činjenicu da je Isus uskrsnuo i u sve ono što je On govorio i činio.

Ali, da je taj isti Isus stvarno i realno prisutan pod prilikama posvećenog kruha i vina, i da je misa onaj isti žrtveni čin koji je Isus prikazao na Kalvariji, kad je visio na križu: da to možemo prihvatiti i vjerovati, stvarno se traži mnogo vjere, mnogo žrtve našega razuma, traži se poniznost i povjerenje, da nas Bog, kao ni Crkva, koja u Njegovo ime to tvrdi, ne želi prevariti. I zato razumijemo one Isusove učenike iz Evanđelja, koji su nakon Isusova govora o Euharistiji rekli: »Tvrd je ovo govor i tko ga može slušati.«

ZAR JE TO VAŠ BOG?

Za vrijeme 2. svjetskog rata u nacističkom logoru u Dachau brojni svećenici, koji su ondje bili zatvoreni, služili su kriomice sv. misu. Jednom ih je jedan esesovački vojnik otkrio. Kad je vidio što su radili, bila je već prešla pretvorba, razbacao je posvećene hostije i počeo po njima gaziti i izgovarati bogohulne riječi rugajući se prisutnim svećenicima:

— Zar je to vaš Bog...?

Možda će netko postaviti pitanje: kako Bog može tražiti od čovjeka takvu kušnju vjere da vjeruje da Bog uzima oblik kruha i vina?

Pitanje je potpuno krivo postavljeno. Točnije ga treba postaviti ovako: Zar Bog stvarno toliko ljubi čovjeka, da je uzeo oblik kruha i vina, kako bi se s njime mogao što ćešće sjediniti i puniti ga svojom milošću, svojom ljubavlju i svojim božanskim životom?

Odgovor ne može biti nego pozitivan. Jer Bog kad ljubi, ljubi do kraja, predajući se i razdavajući se sasvim za život svijeta. I ta Božja »ludost« ljubavi je tako velika i neograničena da je naš ograničeni um ne može shvatiti, nego u velikoj poniznosti i neizmjernoj zahvalnosti treba primiti taj neizrecivi dar i njime se okoristiti.

MUDROST BOŽJA SKRIVENA U OTAJSTVU

I upravo u Euharistiji najbolje dolazi do izražaja ono, o čemu govori sveti Pavao apostol: tj. »mudrost Božja sakrivena u otajstvu«.

A onima koji vjeruju u tu mudrost Božju, skrivenu u otajstvu, i koji ljubavlju uz nju prianjaju, Bog je pripravio takve stvari kakve oko nije vidjelo, ni uho nije čulo, niti je u srce čovječje ušlo.

PODIMO NA 42. MEĐUNARODNI EUHARISTIJSKI KONGRES U LURD 16. DO 23. VII. 1981.

Ove se godine navršava 100 godina kako se održao prvi euharistijski kongres 1881. g. u Lillesu u Francuskoj. Inicijativu za to je dala jedna laička osoba, Emilija Tamisier. Otada pa do danas održali su se 41 Međunarodni i bezbrojni lokalni, biskupijski i nacionalni euharistijski kongresi po cijelom svijetu.

Ovogodišnji 42. Međunarodni euharistijski kongres, koji će obilježiti stogodišnji jubilej, održat će se u Lurdu od 16. do 23. srpnja o. g. Bit će to do sada jedinstven kongres u povijesti ne toliko zbog svoga broja, očekuje se 60.000 sudionika, nego zbog svoje internacionalnosti: sudionici će biti iz 120 nacija kao predstavnici svojih naroda i biskupija. Posljednja tri dana Kongresa bit će prisutan i sam Sveti Otac. Papa-Euharistija-Marija distinktivne stvarnosti katolicizma bit će u najintenzivnijem obliku zajedno prisutne tih dana.

Za našu zemlju rezervirano je 1.200 mjesta, od toga 300 za Sloveniju. Mladi iz cijelog svijeta su također pozvani — njih 12.000, a bit će smješteni pod šatorima. Za naše mlade predviđeno je svega 150 mjesta.

Cijena za odrasle neće biti manja od 15.000 nd. Za mlade će iznositi oko 6.500 ili možda čak i manje.

Organizatori Kongresa traže da posebno mladi budu delegati i predstavnici katoličke mladeži svojih župa i biskupija. Dobna granica je između 18 i 25 godina. Tko od mladih želi poći na ovu jedinstvenu manifestaciju vjere treba se što prije preko svoga župnika obratiti na svoga biskupa koji će ga potom uputiti domaćim organizatorima za mlade, budući da oni idu zajednički i imat će svoj posebni dodatni kongresni program.

Svi odrasli koji žele poći na Kongres trebaju se što prije prijaviti na adresu: TAJNIŠTVO BKJ, 41000 — ZAGREB, Kaptol 1, tel. 275-449.

MLADI I ODRASLI, iskoristite ovu jedinstvenu priliku da probudite svoju vjeru i doživite nešto što se sigurno neće više ponoviti. Podimo također i da dostojno reprezentiramo svoj narod na ovom međunarodnom skupu vjere!

SMANJEN BROJ ZAPOVIJEDANIH BLAGDANA

Sveta Stolica udovoljila je molbi naših biskupa, te je neke dosadašnje ZAPOVIJEDANE blagdane svela samo na NEZAPOVIJEDANE.

Oni će se i dalje liturgijski slaviti na iste dane, ali vjernici neće biti obvezani »pod teški grijeh« dolaziti na svetu misu u te nezapovijedane blagdane. Tako je bilo i s blagdanima kao što su Svijećnica, Blagovijest i Mala Gospa. Oni su nekada bili također zapovijedani blagdani, ali su svedeni na nezapovijedane, a narod ih u mnogim krajevima slavi.

Ti dosadašnji zapovijedani blagdani, a odsada NEZAPOVIJEDANI jesu ovi: **Nova Godina, Bogojavljenje, sveti Josip, Uzašašće-Spasovo, Tijelovo, sv. Petar i Pavao, te Bezgrješno Začeće.**

I dalje kao zapovijedani blagdani ostaju samo: **Božić, Velika Gospa i Svi Sveti.**

Na ove blagdane vjernici su dužni prisustvovati svetoj misi.

Glavni razlog, zašto su naši biskupi tražili ovu promjenu, jest vrlo težak i opravdan: radni odnos naših vjernika onemogućuje im u te dane prisustvovati svetoj misi. I to im u duši stvara preveliku tjeskobu i problem u savjesti.

Ipak, biskupi potiču sve vjernike da i nadalje rado dolaze na te blagdane slaviti svetu misu koliko najviše mogu, kao što to inače voli naš narod.

Ovlaštenja su dana na tri godine! Na pokus!

upoznajmo Srce Isusovo

Piše: Jesús Solano

Krist u otajstvu Euharistije

Štovanje Srca Isusova pomaže nam da produbimo ljubav prema Kristu u euharistijskom otajstvu: ono je mjerilo našeg osobnog predanja Njemu koji živi u Euharistiji.

Sam Gospodin, pokazujući svetoj Margareti M. Alacoque svoje Srce, očitovao je želju da ga posjećujemo, ljubimo u ovom velikom sakramentu njegove prisutnosti među nama. Vrhovni svećenici su naglašavali tijesnu povezanost između štovanja Srca Isusova i Euharistije. Pavao VI. nazvao je Euharistiju »najsavršenijim darom« Srca Isusova.

SVETO PISMO

»Zato, ljubljeni moji, klonite se idolopoklonstva! Govorim kao mudrima; prosudite sami ono što ću reći. Zar nije posvećeni kalež koji posvećujemo zajedništvo s krvlju Kristovom? Zar nije kruh koji lomimo zajedništvo s tijelom Kristovim? Budući da je samo jedan kruh, mi smo jedno tijelo, jer smo svi mi dionici jednoga kruha.

Promatrajte zemaljskog Izraela! Zar oni koji jedu žrtve nisu u zajednici sa žrtvenikom? Pa što želim reći? Da je meso žrtvovano idolima nešto? Ili da je idol nešto? Ne možete piti kalež Gospodnji i kalež vražji. Ne možete biti dionici stola Gospodnjega i stola vražjega. Ili da na zavist i srdžbu izazivamo Gospodina? Zar smo jači od njega?« (1 Kor 10, 14 — 22).

UČITELJSTVO CRKVE

Nadasve želimo da se Presvetom Srcu Isusovu, koje nam je u Euharistiji dalo svoj najveći dar, iskazuje žarče štovanje upravo sudjelovanjem u uzvišenom sakramentu Euharistije.

U euharistijskoj žrtvi zaista se prinosi i prima isti naš Spasitelj, uvijek živ, da nas zagovara Srcem koje je otvoriło vojnikovo koplje i koje je na ljudski rod izlilo bujicu svoje krvi pomiješane s vodom.

Treba, dakle — recimo sa sv. Ivanom Damaščanskim - pristupati k njemu sa žarkom željom. (Pavao VI. »Neistraživa Kristova bogatstva«)

EUHARISTIJA JE NAJVEĆI DAR SRCA ISUSOVA (V. Torras)

SV. MARIJA M. DE PAZZI

»Poslije pričesti vidjeh Isusa koji kao da mi govori: »Ustani, zaručnice moja, evo ja sam se sav predao tebi. Hoću sada da se i ti sva sjediniš sa mnom... I u tom času dano mi je da shvatim veličinu onih riječi Apokalipse: »Pobjedniku dat ću sakrivenu manu i ime novo.« I razumjeh da su pobjednici oni koji su pobijedili davla, svijet i same sebe; da im je dana skrivena mana Presvetog Sakramenta, skrivena oholima, ali ne poniznima kakvi su oni; sakrivena još svima nama pod prilikama hostije.

PAPA IVAN PAVAO II.

»Papa želi dobro svima; svakom čovjeku i svim ljudima, ali posebno voli **mlade jer oni imaju privilegirano mjesto u Kristovu Srcu.** Isus je htio ostati s djecom i susretati se s mladima; mladima je posebno uputio svoj poziv, a mladoga Ivana apostola učinio je svojim ljubimcem.« (Osservatore Romano)

Danas u svijetu — među ostalim — vlada divovska, svesvjetska borba između snaga koje se bore za život, za rađanje, za majčinstvo i očinstvo, i snaga koje su usmjerene protiv života, protiv rađanja, protiv majčinstva i očinstva.

Paul MARX O. S. B.

GLAVNI UZROK SADAŠNJEG MORALNOG KAOSA

Cjelokupna sudbonosna borba protiv života kreće se konačno oko naravi, značenja i svrhe ljudske seksualnosti. Seksualnost u ljudskoj osobi tako je sveobuhvatna da i najmanja promjena ili naglasak u stavu prema njoj duboko utječe na društvo i na pojedinca. To je kao kad baciš malen kamen u jezero: odrazi na vodi mogu se mjeriti kroz mnogo milja sve do daleke obale.

Naše je doba očito vrijeme seksualne raspuštenosti. Moćna i u velikoj mjeri besavjesna sredstva informiranja, blizu 2 milijuna pobačaja, što će se zbiti ove godine samo u USA, i još nekoliko milijuna »tihih« pobačaja, izvedenih pomoću pilula i spirala, seksualna eksplozija među mladima i ne tako mladima, sve veći broj preljuba, 8 milijuna steriliziranih parova (24% od svih plodnih parova), pošast maloljetnih trudnica i rekordan broj od preko milijun rastava godišnje, i mnoštvo seksualnih pojava rječito govore o zloj uporabi ljudske seksualnosti.

KONTRACEPCIJA — VRATA POBAČAJA

Čovjek može razmišljati o uzrocima tako nevjerojatne zloporabe velikog Božjeg dara ljudske seksualnosti i ljubavi.

Obilje koje rađa materijalizmom, smanjena religiozna praksa, porast ateističnog humanizma, daleko rašireno pornografija, kontracepcija s naglaskom na seksu kao zabavi do isključenja rađanja, lažni feminizam: te i druge uzroke mogli bismo navesti.

Možda je, kako reče Solženjicin, »Zapad izgubio volju za život.«

Pošto sam vidio pokret protiv života u više nego 46 zemalja i razgovarao sa više onih koji brane život nego možda ijedan drugi čovjek na svijetu, uvjeren sam da je **kontracepcija glavni uzrok sadašnjeg moralnog kaosa.**

Do tog uvjerenja nisam došao lako: opirao sam mu se kroz godine.

Daleko rašírena **kontracepcija je put do pobačaja,** koji nije »jedno pitanje«, kako mnogi oprana mozga vjeruju. Prije pobačaja dolazi kontracepcija, a kontracepcija je samo simptom seksualnog bolesnog društva.

Pošto sam tisućama studenata davao pripravni tečaj za brak, pošto sam mnogim oženjenim parovima davao duhovne vježbe, i pošto sam u skoro 30 godina svećeništva stekao bogato iskustvo sa mnogo vrsta ljudi, znam da nema hitnijeg zadatka u obnovi braka, obitelji i društva, nego što je temeljito poznavanje naravi i značenja ljudske seksualnosti i temeljiti odgoj u naravnom planiranju obitelji, započet, ako je ikako moguće, u srednjoj školi.

Prema vrednotama usmjeren odgoj u ljudskoj seksualnosti, nesebičnoj ljubavi i bračnoj vjernosti — mora započeti već od 12. do 15. godine pod vodstvom brižno spremljenih učitelja. Nijedan polaznik vjeronauka ne bi smio postati punoljetan a da nije temeljito upoznao odgovorno roditeljstvo u ljubavi i svijesti o naravnoj plodnosti.

Parovi koji danas sklapaju brak trebali bi znati kako će njegovati ljubavlju prožet bračni odnos zajedno s odgovornim planiranjem obitelji pomoću naravnih sredstava, i tako izbjeći kontracepcivni put do seksualnih zloupotreba.

Da je kontracepcija često »tihi« (rani) pobačaj izveden pomoću pilule ili spirale, mnogi će čitatelji teško povjerovati. One koji misle da pretjerujem, pozivam da se odvažno suoče s činjenicama: otkako je kod nas uvedena kontracepcija, broj se pobačaja ništa ne smanjuje nego povećava.

POKRET ZA ŽIVOT ISKLJUČUJE KONTRACEPCIJU

Budućnost će vidjeti tri glavna oblika za ograničavanje poroda:

a. Rani pobačaj pomoću pilule ili spirale ili injekcije;

b. Steriliziaciju tj. svjesno stvorenu jalovost;

c. Naravno planiranje života u obitelji.

Branioci života koji se bore za dan kada više nećemo ubijati nerođene, varaju sami sebe ako odobravaju kontracepciju.

Pošto sam razgovarao s mnogim osobama po čitavom svijetu, koje su veoma zauzete u borbi protiv pobačaja i eutanazije, potpuno sam uvjeren, da bar 87% onih, koji se inteligentno bore protiv pobačaja, vide u njemu prirodnu posljedicu kontracepcije.

Kakav primjer, molim vas, daju roditelji, koji se služe kontracepcijom, svojoj djeci u važnoj stvari ljubavi i seksualnosti? Zašto da mladi ljudi budu čisti prije ženidbe i vjerni poslije, ako njihovi roditelji ne znaju za samokontrolu (uzdržljivost)? Svi mi, a posebno roditelji, odgajamo druge onim što jesmo, što radimo i vjerujemo. Varamo se ako mislimo da možemo stvoriti puno ljubavi, nesebično, mirno društvo od nihilizma, od kontracepcije i nasilja pobačaja.

Odatle i opet važnost da poučimo i odgojimo mlade da mogu u braku riječito — izražavajući svoju ljubav ograničenom uzdržljivošću — radati toliki broj djece koji će ih učiniti velikodušnima pred Bogom i pred ljudima.

DA LI SMO POKUŠALI?

Ta zadaća tako je teška da bi čovjek slabe vjere mogao lako zdvojiti. Ali to su nekad uspjeli izvršiti prvi kršćani, koji su živjeli u isto tako materijalističkom, uživalačkom i protuživotnom društvu, kakvo mi poznajemo.

Ako se sjetimo da smo mi danas ovdje zato, što se prije mnogo stoljeća netko borio s ljudima koji su bili protiv života, bit će lakše raditi za najveću stvar čovječanstva, čije plodove možda nećemo nikad vidjeti. No Bog nas neće pitati da li smo uspjeli, nego samo da li smo pokušali.

Netko je rekao da društvo tvore tri vrste ljudi:

1. Oni koji **promatraju** kako se stvari zbivaju;

2. Oni koji **čine** da se stvari zbivaju;

3. Oni koji se **čude** što se dogodilo.

Prvi apostolski kršćani, kao i pravi današnji kršćani, pripadaju sigurno drugoj vrsti, onima koji čine da se stvari dogode, dok mnogi tako zvani kršćani danas, usudujem se reći, samo promatraju i vegetiraju. Ta druga vrsta uspjela je u staro vrijeme baš kao što će ta ista vrsta uspjeti i danas, jer su u vezi s Bogom, čiji su plan za čovjeka, za ljubav i seksualnost, za brak i obitelj, oni najprije dobro upoznali, a onda odvažno i optimistički izvršili.

Priredio: Ivan MORT

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Katolička savjest je čudna pojava

Doktor Lorenz Karol, glavno lice u romanu PREGRŠT LAŽI, popularnog škotskog književnika Cronina, vodi potresni dijalog sa svojom savješću koja neumoljivo zadire u njegov intimni život. Razapet je između svojih sebičnih prohtjeva i moralnih načela, koja je znao pogaziti, dok su ona od njega tražila nepoštednu ljubav prema bližnjemu tako često povezanu s osobnim žrtvama i odricanjima.

Smije li čovjek iskoristiti te kratke zemaljske dane samo za sebe ili je smisao ljudskog života živjeti za drugoga, solidarizirati se s tuđom patnjom i činiti dobro onima koje nam Gospodin pošalje na putove života?

Izmučen tim nezaobilaznim pitanjima koliko i osobnim lutanjima, liječnik Karol dobiva odgovor od savjesti preko koje Gospodin govori svakom srcu.

SUSRET U CRKVI

— Kao i obično, crkva je bila otvorena i primila me u svoj mrak i tišinu, kad sam uteturao unutra... Međutim, nije bila sasvim mračna, odjednom sam primijetio malu crvenu svjetlost koja je treptala kao oko. Iako je žmirkala u crvenoj čaši s uljem, užareni sjaj rasipao se unaokolo, znao sam da me On i sada gleda.

— Nisi očekivao da me ovdje vidiš, zar ne?

Naravno, nije bilo odgovora, i to me razljutilo. Podigao sam i glas i odgovorio umjesto njega:

— Sigurno te nisam očekivao, doktore Karole... Kao što već znaš, pratio sam te godinama, ali bez uspjeha. I baš mi je milo što te vidim.

— Ne misliš ti to stvarno! Samo si pristojan. Plašim se da ti možda ne smetam?

— Volim da me uznemire. Noć je ovdje duga, provodim je sam sa sobom.

Uživao sam u svemu tome. Htio sam da se razgovor nastavi, i tako je bilo.

BIT ĆEŠ IZGUBLJEN

JA: — Oprosti, zar moramo biti toliko osobni? Vrlo dobro znam da si oduvijek imao nešto protiv mene.

GLAS: — Griješiš, dragi moj Karole. Bio sam ti vrlo naklonjen u tvojoj mladosti. Mislim da si ipak imao malo poštovanja prema meni.

JA: — I ja mislim.

Natjerao me je da mu to priznam.

GLAS: — Nisi se plašio da mi gledaš u oči. I nisi pokušavao izbjeći me, kao što to sada činiš.

Ništa nisam rekao. Kad sam započeo ovu šalu, nisam

SAVJEST JE UČENICIMA NA PUTU U EMAUS PREDBACIVALA ŠTO SU BJEŽALI OD RASPETOGA KRISTA...

očekivao da će se pretvoriti u sečiranja moga bića. Nastavilo se u tom smislu.

GLAS: — Bio sam zaista ponosan na tebe nekoliko puta. Sjećaš li se kako si se divno ponio kada su te odveli u zatvor zbog toga što si pomogao onoj unesrećenoj djevojci.?... Ali kad si počeo nemarno se odnositi prema svom uzvišenom pozivu, umjesto da ga obavljaš strpljivo i humano, počeo sam gubiti vjeru u tebe.

JA: — I pored toga motriš me, zar ne?

GLAS: — Da, nijekto odustajem čak i u najtežim slučajevima, a ti si podijeljena osoba zbog svog porijekla i odgoja.

Prozreo me je, morao sam to priznati.

JA: — Točno!

GLAS: — Prema tome, uvijek si imao prilike da tvoja bolja strana prevagne nad onom gorom.

JA: — Moja gora strana! — Ustao sam i počeo se ljutiti.

GLAS: — Oh, ne zamjeram ti toliko na lažima, često su veoma zabavne, mogao bi čak da progledam kroz prste ljubavne podvige, budući da si, na nesreću seksualno vrlo privlačiv, iako nisi baš naročito zgodan...

Ovim me je silno pogodio... Oduzeo mi je dah. Da li je moguće? On... ne, to se bore u meni dvije strane ličnosti. Ipak sam htio obraniti se od njega.

JA: — Zar mi ne vjeruješ da se mogu zaljubiti?

GLAS: — Nemaš ti prave predodžbe o značenju te riječi... Ne, Karole, ne mogu ti oprostiti gotovo potpunu neodgovornost, tvoj nedostatak ljubavi i samilosti prema drugima, tvoju blisku ravnodušnost prema onima kojima si nanio ozbiljno zlo... To je ono, Karole, što te je dovelo do ruba tvojih snaga, i ako se makar malo ne promijeniš, upozoravam te s punom ozbiljnošću, bit ćeš nepovratno izgubljen...

NE MOŽE SE OD NJE POBJEĆI

Da li je to moj oslabljeni glas ili samo odjek? Strašno osvjedočenje se stvorilo u meni da, ako sam ja još uvijek bio taj koji govori, onda mi je On stavljao riječi u usta.

GLAS: — Da, izgubljen, Karole. Poštedjet ću te duhovnih posljedica te riječi. Ali čak u njezinom materijalnom značenju, bit ćeš izgubljen. Zahvaljujući svojoj duhovitosti, otuđenoj veselosti i ostacima ranog odgoja, do sada si uspijevao izvući se nekažnjen. Ali tome je došao kraj. Tako neobuzdan, dopuštajući sebi sve, neizbježno ćeš se izopačiti. Postat ćeš sebičan, ravnodušan, povijat ćeš se kao trska na vjetru, a kasnije, u stanijim godinama, bit ćeš uvenuli i istrošeni jadnik, umoran i zasićen svojim porocima, mučen sjećanjima o propuštenim mogućnostima i saznanjima o promašenosti života.

Htio sam mu odgovoriti i pokušao sam, ali nisam mogao. U nastaloj tišini obuzeo me strah. Osjećao sam se slab, bolestan i bespomoćan. Bili smo sasvim sami. Mi? Jesam li sišao s uma? Novi val straha me zahvati kad On reče:

— GLAS: — Da li me još slušaš, Karole? Da li sam te uvjerio? Ili treba nastaviti?

Prisilio sam sebe pogledati u pravcu Glasa i viknuh:

— Za ime Boga, prestani, ako si to stvarno Ti. A ako sam to ja, onda me ušutkaj.

Prije nego što je odjek utihnuo, začu se neki zvuk, kao da su se vrata otvorila, i na hladnom propuhu žmirkava svjetlost se naglo ugasi. Pokušao sam vikati, ali me glas izdade. U samrtničkom strahu očekivao sam ono što je moralo doći. Mali svjetlosni krug osvijetli mi lice. Otac Zobronski nadvije se nada mnom malom električnom lampom.

OPET SRETNI DANI

— Doktor Karol... vi ste tu... vama je zlo.

Nekako smo stigli do njegove sobe. Još sam uvijek bio izbezumljen. Sve sam mu rekao, i na kraju dva puta ponovio:

— Razgovarali smo jedan s drugim kao što sada s vama razgovaram.

— Sine moj, započe Zobronski, nisam od onih koji podcjenjuju čuda. Međutim, odgovor na tvoje iskustvo veoma je jednostavan. Upravo si razgovarao sa svojom vlastitom savješću. — Zastao je da bi suzbio kašalj... — Katolička savjest je čudan i zastrašujući fenomen, pogotovo ako se odgoji u nama u ranim godinama. Od nje se nikada ne može pobjeći. Čak je ni otpadnici ne mogu do kraja izgubiti, i zato je otpadnik uvijek jadnik. Noćas, kad si bio posebno raspoloživ, oslobođen svoje uobičajene zaposlenosti, savjest je prevladala u tebi. Redovito smo mi oni koji ispitujemo svoju savjest. Noćas je, međutim, savjest tebe ispitivala. I sudila ti.

Šutio sam. Objašnjenje je izgledalo dovoljno logične da ublaži dramu koja se odigrala u meni.

— A sada, sine — reče značajno — vidim da si u nevolji. Molim te, imaj povjerenje u mene i reci sve.

Ispričao sam mu sve. Bilo je mnogo toga i saslušao me u potpunoj tišini.

— Hoćete da kleknem?

— Ne, još se ne osjećaš dobro. Ja ću kleknuti pored tebe.

Dani su opet bili sretni...

UČENICI SU SE IZ EMAUSA VRAĆALI RAZDRAGANI SVJEDOČEĆI O GOSPODINOVU USKRSNUĆU: »ZAR NIJE SRCE GORJELO U NAMA DOK NAM JE PUTEM GOVORIO I TUMAČIO PISMA ... ZAISTA JE GOSPODIN USKRSNUO, UKAZAO SE SIMUNU.«

Po uskrsnuću - Kristovo tijelo postaje otajstvo vjere

Isus je još za života u više navrata objavio učenicima i neprijateljima svoj *nepredvidljivi kraj: muku, smrt* i slavu. U ono doba velik dio Židova, sljedbenika farizeja, vjerovao je u uskrsnuće tijela, ali su ga očekivali na koncu svijeta. Zbog toga se uskrsnuće poslije tri dana svima činilo neshvatljivo.

IZVRŠENJE BOŽJEG NACRTA

Nespremnost i neshvaćanje učenika Kristova uskrsnuća dokazuje nepredvidljivost bezuvjetne novosti događaja čija sigurnost proizlazi iznad svega iz Očeve obveze prema Sinu, kojemu je dugovao slavu pošto je »smrću na križu« izvršio spasonosni Očev nacrt.

Zaista, Božje tajne mogu se prihvatiti jedino po Božjem otkrivenju i po njegovoj Riječi, neospornom i najvišem jedinstvu vjere.

Poslije otkrića praznog groba počinju u razmaku od četrdeset dana prikazivanja uskrsnulog Krista. Njegovi se brojni susreti zbivaju osobito s apostolima, ali ne samo s njima, jer sv. Pavao napominje također jedno prikazanje »braći kojih je bilo više od pet stotina, i to samo jednom zgodom, i od tih većina još živi, a neki su umrli« — kako svjedoči sv. Pavao. On je ovo napisao u poslanici Korinćanima u razmaku od skoro dvadeset i pet godina od Isusova uskrsnuća.

NEUOBIČAJENO TIJELO

Evanđelja stvarno otkrivaju značenja prikazanja Uskrsnulog. On nije tajnovito priviđenje: govori, daje se dotaknuti, traži jelo, skupini učenika koje je sreo na Tiberijadskom jezeru, sprema kruha i ispečene ribe, njegovo se tijelo može savršeno prepoznati. To je ono tijelo koje je na križu bilo razapeto, jer su u njegovu prsnom košu, rukama i nogama vidljive i opipljive rane zadate udarcem koplja i čavala.

Istodobno to tijelo izmiče od uobičajenih uvjeta zemaljskog života: pojavljuje *se i nestaje, ne može se* prepoznati, a odmah zatim ga prepoznaju (Magdalena i učenici u Emausu), ulazi u dvoranu, gdje su bili sakupljeni učenici, usprkos tome što su vrata bila zamandaljena.

Adolfo Perez Esquivele - dobitnik Nobelove nagrade za mir

Argentinskog borca za pravdu, Pereza Esquivela, Nobelova nagrada za mir učinila je preko noći poznatim i slavnim. Mirnoćom i jednostavnošću koja iz njega zrači uopće ne odaje čovjeka koji je primio jedno od najvećih odlikovanja u svijetu. Dapače, gledajući ga, u opasnosti smo da zaboravimo da je on tu čast platio krutom borbom za čovjekova prava u Latinskoj Americi i dugim mjesecima zatvora. Odakle mu ta smjelost, sigurnost i vedrina?

»Bez vjere, veli on, ne bih se mogao boriti. Evanđelje daje snagu za borbu. A ta snaga — snaga ljubavi — jest Božja snaga. Molitva je za mene nešto bitno, nešto što mi daje nutarnji mir, u kojem osjećam Božju prisutnost, nešto što me jača u borbi za moju braću.

Dvije su mi molitve, nastavlja Adolfo, neobično drage. One me uvijek prate i pratile su me u najtežim časovima zatvorskog života. To je molitva Oca Foucaulda: »Oče moj, ja ti se povjeravam! Učini od mene ono što ti želiš . . .« i molitva, koja se pripisuje sv. Franji Asiškom: »Gospodine, učini me sredstvom svojega mira«.

32 DANA TAME

Zatvoren sam bio 4. travnja 1977., i ostao više od 14 mjeseci u zatvoru. Bilo je to prvi dan Velikog tjedna i spomendan smrti Martina Luthera Kinga. Prva 32 dana proveo sam u tami, u jednoj posebno maloj ćeliji. Pri otvaranju vratiju ušlo bi malo svjetla pa sam mogao čitati natpise na zidovima — to su bile molitve: »O sveta Djevice, spasi nas!«, ili »O Gospode, nevini smo, spasi nas!«. Također: »U suton svoga života bit ću suđen po ljubavi«. Zamijetio sam veliku mrlju krvi na zidu, a netko je napisao, zamačući prst u krv: »Bog ne ubija«. To, to su bile molitve, i u najtežim trenucima života osjećao sam ih kao molitve jednog naroda. Taj sam Veliki tjedan stvarno proživljavao i u tim trenucima otkrivao snagu i značenje stalne molitve.«

Sve je to bilo izgovoreno u jednom dahu, bez krzmanja, bez mržnje, kao nešto što je tako jasno i očito. Iz tog njegova stava jasno izlazi što za njega znači nenasilje.

»Evanđelje je tako jasno i tako jednostavno: ono nas opominje da ne smijemo ubijati. Ipak mi tražimo opravdanje svojih odstupanja, ali zapovijed je vrlo jasna: Ne ubij! Ono što je bitno — to je: ljubiti.

Mislim da bi svaka naša akcija trebala biti prožeta i poduprta molitvom. Gandhi mi je inspiracija. On je nenasiljem vodio jednu smjelu političku akciju, ali je živio dubokim duhovnim životom. Svaka njegova akcija bila je prije svega prožeta i poduprta molitvom.

Bitka za čovjekova prava nije samo bitka protiv mučenja i zatvora. Ona počinje borbom protiv nepravdi koje se tiču struktura. Kad siromašni nemaju što jesti, gdje stanovati, prava čovjeka su pogažena. Mi moramo raditi na promjeni tih nepravednih struktura, ali tako smo često indiferentni.

ŠUTNJA KRŠĆANA

Sjetio sam se riječi Martina Luthera Kinga, koji je rekao da je mnogo više pogođen šutnjom dobrih nego pakostima koje čine zli. Ono što mene osobno sad zaokuplja i ispunjava brigom jest šutnja kršćana s obzirom na nepravdu«.

Za Pereza Esquivela akcija je jednako tako neodvojiva od molitve kao i molitva od akcije. Da bi aktivno vodio svoju borbu nenasiljem, on se više ne bavi svojim poslom arhitekta i kipara:

»Gotovo se više ne bavim kiparstvom, ali nadam se da ću se s vremenom vratiti svom poslu. Međutim, danas su preda mnom hitnije zadaće za službu mojoj braći i one, po mome shvaćanju, imaju prednost. Djeca, žena i ja, svi smo se uključili u njihovo izvršavanje«.

Mirko NIKOLIĆ

Gospodine Bože naš,
u ovoj si noći zapalio
novo svjetlo
na našoj tamnoj zemlji.
Iz groba si izveo novi život.
Gdje je stajao križ,
posadio si nadu.
Pokopaj našu malodušnost!
Izvrši u nama čudo,
da u radosti i trpljenju
uspravno stojimo pred tobom
koji nas vodiš u život!

SRETAN USKRS

PRIJATELJIMA, PREPLATNICIMA

ŠIRITELJIMA I DOBROČINITELJIMA

GLASNIKA

ŽELE

UREDNIŠTVO I UPRAVA

Ivan Pavao II. na Dalekom Istoku

Ponovo je 16. veljače papa Ivan Pavao II. uzeo u svoj hodočasnički štap i pošao na deveto putovanje u inostranstvo, dosad najdalje, jer je prošao 35.000 km.

Poslije trosatnog zaustavljanja u Pakistanu, zemlji koja je 97% muslimanska, papa je 17. veljače stigao na Filipine, u Manilu, glavni grad arhipelaga s više od 7.000 otoka. Filipini broje 40 milijuna krštenika, a to je dvije trećine kršćana čitavog azijskog kontinenta. Papin boravak u Manili bio je obilježen beatifikacijom 16 mučenika koji su od 1633. do 1637. bili mučeni u Japanu.

Kao na svim svojim putovanjima, Ivan Pavao II. susreo se osobno s mnogo ljudi. Osim svećenika, biskupa, redovnika i redovnica, susrao se s predstavnicima drugih religija, radnicima, studentima i s najsiromašnijim među siromašnima, izbjeglicama, napose s onima iz Vietnama i Kambodže, a posjetio je i jednu koloniju gubavaca — što nije učinio nijedan državnik.

Poslije šest dana provedenih na Filipinima, papa je 22. veljače iz Manile krenuo na otok Guam, gdje se susreo s biskupima i svećenicima Pacifika.

Zatim je pošao u Japan, zemlju sa 117 milijuna stanovnika, od kojih je tek oko 400.000 katolika. U Japanu je ostao četiri dana i posjetio japanskog cara. Glavna točka ovog boravka bio je govor kojega je održao u Hirošimi, gdje je — kao u Osviecimu — još jednom osudio rat i upozorio čitav svijet na opasnost kojom prijeti trka u naoružanju.

Papa je napustio Japan na putu za Rim leteći preko sjevernog pola i zaustavio se kratko na Aljaski.

Na svom velikom misionarskom hodočašću Ivan Pavao II. izrekao je više od 50 govora, homilija i propovijedi, a nadasve rukovao se s tisućama, zagrlio mnogu djecu, utješio nesretne i ohrabrio milijune kršćana da ustraju u vjeri.

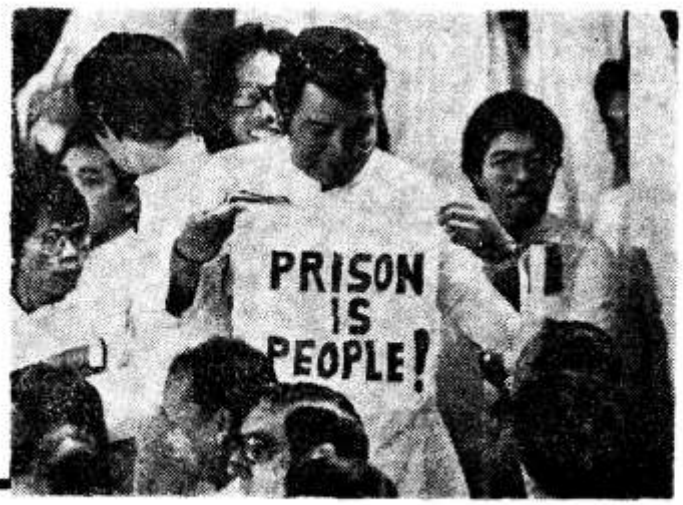

SLIKA RJEČITO GOVORI O SITUACIJI NA FILIPINIMA: DOK JE PAPA IMAO MISU U KATEDRALI GRADA MANILE, JEDAN JE SJEMENIŠTARAC JAVNO NOSIO NATPIS NA PRSIMA »NAROD JE U ZATVORU«. ODNOSI IZMEĐU CRKVE I PREDSJEDNIKA MARKOSA VRLO SU TEŠKI. GOSPOĐA IMELDA MARKOS, SUPRUGA PREDSJEDNIKA FILIPINA, OPTUŽILA JE KARDINALA SINA DA JE »KATOLIČKI HOMEJNI«. MEĐUTIM, PRIMAS FILIPINA SAMO ŽELI BRANITI PRAVA VJERNIKA OD POLITIČKE I SOCIJALNE NEPRAVDE.

Slušala sam nedavno preko Radio-Vatikana o ženidbi kao o putu posvećenja. Rečeno je da smo mi, bračni parovi, pozvani na svetost života. To je naglašeno čak nekoliko puta. Isto sam slušala razne propovjednike, posebno u jednim pučkim misijama. Čak je to potvrdio u jednom nastupu i neki mladi bračni par, koji mi se učinio kao da dosta glumi, da ne govori baš iz uvjerenja.

Moram vam priznati, kad kao žena i majka slušam takav govor, da sam uvijek zbunjena: s jedne strane, ne čini mi se to posve stvarno nego idealiziranje i pretjerivanje, s druge strane, jednostavno se u tome ne snalazim. Mogu li ja kao žena i majka biti sveta? Ne razumijem. Ne traži li Crkva od nas oženjenih zaista previše?

Uostalom, vi valjda znate kako se danas gleda na pobožne. A znate i to kako i među supruzima, pa čak i među onima koji izvana izgledaju na mjestu, ima malo ljubavi i praštanja, malo nastojanja oko boljega. Kako da se u svemu tome postavim, kako da u tome usmjerim djecu?

Marija

Shvaćam, gospodo, vaše čuđenje, nesnalaženje, zabrinutost, vašu napast da Crkva od vas oženjenih »previše traži«. Riječ »vrlina«, »krepost«, »svetost« — sve je to neki dalek crkveni govor, pa se ne čini ni stvaran nego idealizirajući. Da, znam, kako se danas gleda na tzv. »pobožne«. All, recite mi, zar se pri tome često ne misli na jedan određeni **način** pobožnosti, koji se ne očituje toliko kod svetih čina kao što su misa, primanje sakramenata, molitva, nego više u nekom, kako kažu, »pobožnjačkom« ili »bigotnom« načinu izražavanja, govora, čak i samog držanja? Naprotiv prava pobožnost je u prvom redu unutrašnja. Pobožni su dušom i srcem odani Bogu na službu ljudima, iako to izvanjskim načinom uvijek jasno ne očituju. Istina, ima životnih okolnosti kad se traži i tzv. »izvanjska pobožnost«: npr. dolično i dostojanstveno držanje u svetim činima.

Ženidba put posvećenja?

Piše: Ivan FUČEK

Mario Barberis: GOSPIN POZDRAV

Svojom primjedbom želite ipak još nešto naglasiti: u našem konkretnom društvu ne samo da se neki načini pobožnosti karikiraju nego su mnoge vrijednosti zamagljene ili čak nestale. U nedavnoj enciklici Ivan Pavao II. jasno, rekao bih čak, potresno ocrtava pad »mnogih temeljnih vrijednosti«, ne samo »kršćanskog morala« nego »čovjekova morala naprosto« i »moralne kulture« općenito. Pad se ne opaža samo u javnom životu društva, nego i »među supruzima, pa čak i među onima koji izvana izgledaju na mjestu«, točno primjećujete. A papa kaže da je pad nastao i s obzirom na poštovanje ljudskog života od njegova začeća nadalje, i s obzirom na nerazrješivost braka i stalnost obitelji. Sve se to očituje u čudorednoj popustljivosti »koja nadasve pogađa to najosjetljivije područje života i ljudskog djelovanja«.

Velite dalje, da i među tzv.

dobrim supruzima »ima malo ljubavi i praštanja, malo nastojanja oko boljega«. U sedmom poglavlju iste enciklike papa s pravom naglašava da je »milosrdna ljubav u najvišem stupnju potrebna među onima koji su si najbliži: među supruzima, među roditeljima i djecom«, u odgoju djece. Crkva, dakle, uvijek iznova poziva obitelj na stvarno proživljavanje sebi vlastite duhovnosti, posebno sučelice tolikih danas štetnih utjecaja. Zadatak je svjesnih kršćana da se odupru lošim utjecajima svijeta kad god ugrožavaju vjeru i ćudoređe, nastojanje oko boljeg i svetijeg života.

Ali vaše temeljno pitanje je »poziv na svetost« također i bračnih drugova, vas kao žene i majke. »Ne traži li Crkva od nas oženjenih zaista previše?«, to je vaše pitanje, vaša zabuna, vaša muka koja vas prati čak i kod odgoja djece, kako da se ispravno i pošteno postavite. Najprije mala napomena: ne smijemo suditi iz onoga, dakle, što i kako svijet misli o tome, ni prema stavovima nekih nama najbližih ali neupućenih. Pa čak nisu mjerodavna ni načela nekih kršćana ,koji možda svoju vjeru nisu nikad učinili dovoljno osobnom i vlastitom, nego su još uvijek više ostali na razini tradicije: tako su radili drugi, stariji, roditelji - tako radimo i mi. Sve to nije mjerodavno. Nije mjerodavno ni vaše subjektivno osjećanje.

Gospodin, koji je poznavao čovjeka do u srž »i nije trebalo da mu tko daje svjedočanstvo o čovjeku: ta sam je dobro znao što je u čovjeku« (Iv 2, 25) i što se od njega može i mora tražiti, svim je ljudima i svakom pojedinom »propovijedao svetost života, kojoj je On sam i začetnik i usavršitelj: 'Budite, dakle, savršeni kako je savršen vaš nebeski Otac'« (Mt 5, 48). Za današnju generaciju to posebno naglašava Drugi vatikanski sabor veoma snažnim riječima: »Svima je, dakle, jasno da su svi vjernici, bilo kojeg staleža i stepena, pozvani na potpuni kršćanski život i na savršenu ljubav« (GS 40). I malo dalje kaže: »Svaki prema svojim darovima i službama mora bez oklijevanja ići putem žive vjere koja budi nadu i djeluje po ljubavi« (GS 41). Za oženjene još posebno: »Bračni drugovi i kršćanski roditelji moraju, slijedeći svoj vlastiti put, s vjernom ljubavlju jedan drugoga kroz cio život podržavati i svoju djecu, koju su s ljubavlju od Boga primili, poučavati u kršćanskom nauku i evanđeoskim krepostima. Tako svima daju primjer neumorne i plemenite ljubavi, izgrađuju bratstvo ljubavi i postaju svjedoci i suradnici plodnosti Majke Crkve, za znak i udio ljubavi kojom je Krist ljubio svoju Zaručnicu i za nju se predao« (GS 41). Zatim donosi prvi zaključak: »Svi će se, dakle, vjernici u svojim životnim prilikama, družnostima i okolnostima i pomoću svih tih stvari svaki dan sve više posvećivati . . .« (GS 42). Završava s drugim zaključkom: »Svi su vjernici, dakle, pozvani i dužni da teže za svetošću i savršenošću u vlastitom staležu. Neka, dakle, svi nastoje da ispravno upravljaju svojim **osjećajima**, da ne bi upotrebom stvari ovoga svijeta . . . bili zapriječeni da teže za savršenom ljubavlju, imajući na pameti opomenu Apostolovu: Koji se služe ovim svijetom, neka se ne ustavljaju u tome, jer prolazi obličje ovoga svijeta (usp. 1 Kor 7, 31 gr)« (GS 42).

Produbljujući bračnu i obiteljsku duhovnost, ne umanjujemo time viziju kršćanskog djevičanstva: obje duhovnosti uvjetuju jedna drugu i međusobno se obogaćuju. Među crkvenim Ocima snažan je Ivan Zlatousti naglašavajući važnost bračne svetosti ovim riječima: »Kad Krist poziva da se pođe tijesnim putem, tada se ne obraća samo monasima, nego svim ljudima. Svima govori da zamrze život na ovom svijetu. A to znači da i monah i svjetovnjak treba da teže prema jednakim visinama, pa ako padnu, zadobivaju jednake rane . . . Vi se varate ako mislite da ima stvari koje se tiču samo od svjetovnjaka i drugih koje se traže samo od monaha . . . Oboji imaju jednake zadaće da ih izvrše«, svaki na svoj način. A na drugom mjestu isti Ivan Zlatousti reče: »Kršćanin se oženio da u bračnoj ljubavi potpuno pripada Gospodinu, da bude isključivo upravljen Gospodinu, da se Gospodinu predaje.«

Crkva, dakle, nikad nije posumnjala da su supruzi, da je obitelj pozvana na savršenost. To su potvrdili pape našega vremena nebrojeno puta, rimske sinode, biskupske konferencije raznih zemalja, toliki teolozi svojim spisima. Kršćanska je ženidba put posvećenja, uvod u vazmeno otajstvo, sjedinjenje s Kristom i Crkvom. Kako vidite, Crkva ne radi ništa drugo nego tumači Kristov poziv na svetost upravljen svima; a On je poznavao i mogućnosti oženjenog čovjeka i jedne žene majke.

Hrvatski junak sive svakidašnjice Petar Barbarić

Piše: Vladimir PRIBANIĆ

Ove se godine navršava 84 godina otkako je 15. travnja 1897. u travničkom sjemeništu završio svoj mladi život Božji sluga Petar Barbarić, »sin hercegovačkog krša«, kako ga naziva vjesnik župe Hrasno »Dumo I njegov narod«. Hercegovački je mladić ostavio uspomenu sveta sjemeništarca, odlična đaka, žarkog rodoljuba, srdačnog prijatelja, strpljivog patnika, velikog štovatelja Majke Božje, dubokog molitelja krunice i oduševljenog apostola Srca Isusova. Njegov nas primjer zove, da ga još bolje upoznamo i još žarče zavolimo. Osobito naša mladež.

JASAN CILJ

Pogledajte malo ovu fotografiju! To je bista Petra Barbarića što ju je izradila naša poznata kiparica Alojzija Ulman. Ne moramo, mislim, imati umjetničko oko sokolovo, da u uspjelom kiparičinu djelu pročitamo dvije Petrove značajke: posvemašnju jasnoću cilja i potpunu usmjerenost prema cilju.

A Perin je životni cilj bio: Kristov svećenik u službi hrvatskog naroda! Na Isusov tajanstveni zov: Pero, dođi! odgovorio je velikodušnim: Evo me, dolazim!

I došao je u sjemenište pod Vlašićem. Što su sjemenišni dani više odmicali, to je više raslo Barbarićevo oduševljenje na sveti ideal, dok nije konačno preraslo u jedinstvenu žrtvu. Iz srca mu je izbila zanosna izjava: »Za svećeničko bih zvanje bio spreman i sto puta umrijeti!«. Čitava njegova osoba i pun njegov život stoje iza ove izjave. Nije li nam baš ovaj uzorni sjemeništarac darovan od Božanskog Srca, da nam pomogne u današnjoj kvalitativnoj i kvantitativnoj krizi duhovnih zvanja?

SITNICE I NJIHOV SMISAO

Pod ovim je naslovom Petrov zemljak Damjan Raguž, misnik mostarske biskupije, objavio članak o Barbariću u jednom listu.

Modernom čovjeku, koji trči za veličinom i slavom, a ostaje svejedno razočaran i nezadovoljan, izvrsno je suprotstavio našeg slavljenika, koji je obasjan svjetlom Nazaretskog Mladića, otkrio

u sivoj svakidašnjici velik put k još većem cilju: »Od svih putova što vode u nebo, meni se čini najkraćim, najlakšim i najpouzdanijim onaj kojim čovjek ide ispunjavajući svoje obične dužnosti.«

Jedan splitski student reče, da bi on ovu divnu Petrovu izreku stavio u Evanđelje. A ona se u Evanđelju zapravo već nalazi. Ona je u stvari parafraza veličajne Isusove izjave: »Dobro, valjani i vjerni slugo! Bio si vjeran nad **malim**, zato ću te nad velikim postaviti: uđi u veselje svoga gospodara!« (Mt 25, 21) Barbarić je bio Isusov valjani i vjerni sluga, koji je obične dužnosti vršio neobičnom revnošću. Zašto? Zato što je oko njegove vjere otkrivalo u njima volju Onoga, koji je vrhovno načelo svakog djelovanja.

U našem vremenu velike poplave praznih riječi i velike suše dobrih djela, Barbarićeva jednostavna evandeoska poruka, da svatko na svom mjestu iz ljubavi prema Isusovu Srcu vrši svoje dužnosti i proživljava Evanđelje, postaje posebno aktuelna. Ona opominje i zove. Dosta nam je već pustih konferencija i neplodnih sastanaka, kojima je, kako netko reče, himna »Trla baba lan da joj prođe dan«, i na kojima je strogo zabranjeno pušiti, jer bi zbog neprestanog mlaćenja prazne slame moglo doći do požara. S riječi na djelo!

LAVOVSKA BORBA ZA ČISTO SRCE

Još jedna odlika čini Barbarićev lik posebno aktuelnim u ovaj naš povijesni čas. Živimo u vrijeme seksualne inflacije i mahnitanja. Treba li to dokazivati?

Baš na toj crnoj pozadini modernog robovanja Veneri snažno odskače Barbarićeva blistava pobjeda nad bludom i nečistoćom. Nikada nije izgubio krsne nevinosti ni Božje milosti, iako je bio pod udarom žestokih i neprestanih tjelesnih napasti.

»Volim umrijeti negoli se nečistim grijehom okaljati!« Što jednom reče, nikad ne poreče. Čistu mladost poklonio je kao najljepši dar Majci Djevici, Majci Crkvi i Majci Hrvatskoj.

RIJEČ HRVATSKOG METROPOLITE

Zato nam je ovaj mladi Hrvat tako drag. Zato ćemo se rado njemu moliti, da očuvamo čisto srce. Osobito naša mladež. Zato ćemo rado moliti za Petrovu što skoriju beatifikaciju, osobito svakog petnaestog u mjesecu.

Naš hrvatski metropolita dr Franjo Kuharić napisa: »Što se tiče beatifikacije Petra Barbarića, uključujem i tu nakanu u molitve, računajući s time da ćemo za takva uslišanja morati dugo moliti, da Gospodin potvrdi njegovu svetost, jer bez svjedočanstva neće biti moguće nadati se beatifikaciji.«

Napomena: Tko želi pobliže upoznati Petrov život, neka pročita njegov životopis **»Pod opancima u nebo«.** Napisao ga je o. Josip Antolović. Narudžbe na adresu: Marijan Šajnović, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699. Cijena 50,00 ND.

Karakterne mane

Oduvijek je kršćanska pedagogija naglašavala presudno značenje razdoblja mladosti u životu ljudi. I uvijek je upozoravala da negativne strane pojedinaca, od kojih nitko nije oslobođen, treba na vrijeme čupati, dok ne zahvate maha, i ne bude kasno. Poznato je da je Staljin kao mladić bio đak u sjemeništu u Gruziji. Već je tada pokazivao zle karakterne osobine, koje će ga kasnije učiniti samovoljnim i bezobzirnim vlastodršcem, uvijek spremnim da ukloni s puta sve one koji će se suprotstaviti njegovim željama i zamislima. U biografiji Isaca Deutschera pod naslovom »Staljin« nalazi se svjedočanstvo njegovih kolega iz školskih klupa:

— Školski drug Iremašvili prikazuje Staljina kao jednog od glavnih diskutanata u debatama sjemeništaraca, i kaže da je znao više nego većina njegovih drugova, no da je svoje argumente iznosio s više upornosti i više polemičarskog dara i vještine. Ali zbog želje da se ističe nad drugima, nije mogao podnijeti da ga itko zasjeni. Kad god bi se netko uspješno suprotstavio njegovim argumentima, on bi se tako naljutio da to nije mogao sakriti, a bio je dovoljan i najmanji poraz u kakvoj debati ili diskusiji da ga uhvati neobuzdani gnjev i da se onda dugo duri i hoda »spuštena nosa«.

liječenje alkoholizma u obitelji

Piše: dr Ivan ZIRDUM

Klub liječenih od alkohola

SUSRET ALKOHOLIČARA S TERAPEUTOM BOŠKOM

Poslije Anice, supruge teškog alkoholičara, koja se izjadala pred terapeutom Boškom, sada se pojavljuje i Stanko, žrtva alkohola. Dolazi ljut, nabrušen, spreman na svađu; ne priznaje svoju krivnju, ljuti se na svoju okolinu i na cijeli svijet... Što se može s njime učiniti?

— Došao sam. Vi ste me pozvali.

— O, dobro došao, Stanko! Drago mi je da se vidimo.

— A nije puno tribalo pa da i ne dođem.

— A zašto? Radi se o tvome dobru, o sreći tvoje obitelji.

— Pa recite mi zašto ste me zvali.

— Da malo porazgovorimo o tvojoj teškoći.

— O kakvoj teškoći?

— Svima nam je dobro poznata tvoja bolest.

— Ma kakva bolest? Šta vi pričate?

— Bolueš od alkoholizma!

— Od alkoholizma!?

— Da. Navezan si na alkohol tako da bez njega ne možeš. Radi toga dolazi do velikih teškoća u tvojoj obitelji.

— Koga sam ja okrao, ubio ili zapalio radi alkohola? Tko se brine da moja dica imaju kruha? Ako kad popijem, to je za moj novac koji sam ja zaradio.

— Stanko, ti se odmah počinješ žestoko braniti, dokazivati svoje pravo. Osjećaš da te napadam, a ja uopće nemam te namjere. Želim ti samo kao prijatelju pomoći.

— A kako da mi vi, gospon Boško, pomognete? Hoćete li mi povećati moju plaću? Možete li mi napraviti novu kuću? Ne možete!

— Istina, ne mogu ti direktno u tom pomoći. Ali ako ti pomognem da ne piješ, sigurno ćeš više novca donijeti u svoju obitelj i prije ćeš si sagraditi kuću.

— A što još da učinim?

— Da li nastojiš oko mira i reda u kući? Što to znači ako tvoja žena mora pred tobom bježati?

— Jasno da mora kad izaziva. I batina je stoput zaslužila.

— I ti misliš da si tada u pravu?

— Jesam. Znam ja da vam je ona svašta nalagala kako sam ja svemu kriv.

— Stanko, nisi ti kriv nego bolestan. Svemu je kriva rakija koju popiješ i ne znaš pravo što radiš. Time škodiš svome zdravlju i obiteljskom miru.

— Baš me briga! Umro prije ili kasnije, svejedno mi je.

— Ali, valjda te ipak malo briga za djecu. Kako bi im bilo da ostanu malena bez oca, a što je još gore, ona bi te mogla zarana zamrziti, ako doživljavaju da im progoniš majku a i njih. To može strašno djelovati na djecu.

— Pričajte vi što god želite, ali ja svoju djecu volim i kruhom je hranim.

— Ali ima neka sila u tebi koja je često jača i od tvoje ljubavi prema djeci.

— Na što vi mislite?

— Na tvoju ovisnost o alkoholu. U pijanom stanju ti ne misliš na ljubav prema djeci. Postaješ agresivan. Djeca te se plaše i bježe od tebe. U njihove se duše uvlače stvari koje će uroditi žalosnim posljedicama.

— A što sam ja činio svojoj dici?

— Dosta je samo da vide kako nožem letiš na njihovu majku i tako ih sve istjeraš iz kuće. Sjeti se koliko puta su tvoja i žena i djeca morali tražiti konak u

susjedstvu. Zar to može proći a da ne ostavi rane u mladim dječjim srcima?

— Pričajte vi što vam je volja, ali nitko mojoj dici ne želi više dobra nego ja.

— Stanko, vjerujem da im ti želiš sreću, ali zapravo radiš protiv nje unoseći alkoholom nemir i nesreću u svoju kuću. Mi imamo iskustva s djecom koja su odrasla u takvim obiteljima. Radi tih teških stresova u ranom djetinjstvu nisu pravo dozrela niti se osposobila da se uhvate u koštac sa životom. Često upravo stoga ne mogu ostvariti pravi sretni brak. A i kako bi, kad u svojoj kući nisu doživjela jedan sređen brak?

— Vi mene, gospon Boško, želite pošto-poto uvjeriti da se ja moram ostaviti rakije?

— Da, pogađaš. Upravo to želim.

— To nećete uspiti. Uzalud vam riči i vrime. Kad mi se pije, pit ću. Kad mi se ne pije, neću. Mogu kako hoću. Ja još mogu sebi zapovidati.

— Možeš si zapovijedati? Pa zašto ti onda ima žena punomoć da podiže tvoju plaću i donosi je kući?

— A zašto onda mene krivite? Žena donese kući moju plaću, a ja popijem samo ako gdje na »fušu« zaradim.

— Tko pije, taj se već snađe kako će doći do pića pa makar na vjeresiju. Ja te i ne krivim da ne zarađuješ niti ti predbacujem što trošiš, nego ti želim objasniti da si bolestan od alkoholizma i da se od tog moraš liječiti.

— Gospon Boško, ja nisam bolestan. Nek se liči onaj tko je obolio.

— Al ne možeš se pri pijenju alkohola kontrolirati.

— Piju i drugi.

— Razlika je piti i piti. Ti ne možeš piti normalno, i stoga se moraš liječiti.

— Što? Da me šaljete valjda u ludnicu?

— Nikakvu ludnicu, nego bolnicu za oboljele od alkoholizma. Ali ne moraš ni to. Možeš se i kod kuće liječiti.

— Kako?

— Odeš u ambulantu i kažeš liječniku da se želiš liječiti od alkoholizma. Istovremeno se upišeš u naš Klub liječenih alkoholičara.

— Ja da idem u taj Klub s onim propalicama, da mi se cijelo selo smije?!

— U Klubu su ljudi koji su oboljeli od alkoholizma, međusobno se pomažu kako bi ustrajali u odluci da ne piju. Što ima u tome loše?

— A to meni ne treba. Ja ako neću piti, prestat ću sam. Ne treba meni pomoć ni od koga.

— Slušaj, Stanko, govorim za tvoje dobro i navlastito za dobro tvoje obitelji. Ti sam dobro uviđaš svoju bolest, i kad si trijezan savjest ti prigovara da moraš nešto poduzeti. Ali se bojiš upravo svoje slabosti da nećeš izdržati, pa da to sve zaboraviš, tražiš opet alkohol koji će te malo obmanuti. Istina, nitko umjesto tebe ne može donijeti i držati odluku da ne ćeš piti, ali kad ti sam stvoriš takvu odluku, može ti pomoći i tvoja obitelj i Klub da je održiš.

— U Klub me neće nitko uvući dok sam živ.

— A zašto ne? Vidiš kako na pr. Vlado, koji se opirao kao i ti, sad ne pije i dolazi na sastanke u Klub.

— Meni Klub ne treba. Ja mogu sam sebi zapovidati.

— Kamo sreće da možeš sam, ali ne vjerujem. Klub pomaže ne samo da se ljudi suzdržavaju od pića nego da normaliziraju svoje vladanje u obitelji i u društvu. Klub ti daje prijatelje i neku sigurnost.

— E, ne znate vi kako je meni svaki dan raditi u onoj prašini. Zagušio bih se da malo ne popijem.

— I Vlado s tobom radi, a pije sokove, i veli da se bolje osjeća.

— Tako kaže, a pitanje je kako se osića.

— Stanko, što ti je draže, alkohol ili tvoja obitelj? Ti imaš troje zlatne, pametne djece. Zar ćeš dozvoliti da ih tvoj alkoholizam unesreći?

— Ja volim svoju dicu.

— Al zašto onda ne poduzmeš ono što je tako potrebno za njihov mir i sreću?

— Vi opet na isto. Ja tu više nemam što reći. Sve sam svoje rekao. Odoh. Dovidenja!

— Dovidenja, Stanko! Vidjet ćemo se mi opet.

— Možda se i vidimo, ali nećemo o ovome više ni razgovarati.

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE ZA PORAST MISIJSKIH ZVANJA U LATINSKOJ AMERICI

Duhovna zvanja u Latinskoj Americi

Pod Latinskom Amerikom podrazumijevamo zemlje Srednje i Južne Amerike, čiji su se jezici razvili iz latinskog jezika. Golemo je to područje. Broji oko 300 milijuna stanovnika, od kojih je većina, 90%, katolika. Ali taj katolicizam nije baš dubok, jer je krajnja nestašica svećenika. Polovica tih svećenika jesu misionari iz Evrope i Sjeverne Amerike, a ostali su domaći.

Nekoć je u nekim od tih područja cvalo kršćanstvo. Propale su najljepše nade, kad je izgonom isusovaca g. 1773. moralo te krajeve napustiti 2599 svećenika. Kasnije su u tim zemljama mnogi dali život za vjeru i vjerske vrednote. Tako npr. nekoć osobito u Meksiku, danas u San Salvadoru...

Već je spomenuto da je velika nestašica svećenika, a vjerski život je na ne baš zavidnoj visini. U nekim velikim prostranstvima narod vidi svećenika tek svakih nekoliko mjeseci. Svećenik obavi kratke vjerske pouke, krštenja, vjenčanja, poispovjedi mnoštvo i ode na drugu postaju s koje mora opet žuriti na slijedeću. Tako se, naravno, vjera ne može dublje ukorijeniti, a niti se mladi mogu oduševiti za svećeništvo.

Za duhovna zvanja najvažnije je proživljavanje vjere u obitelji. A npr. u Boliviji, i ne samo u njoj, baš je na tom području porazno stanje. Tako u La Pazu, najvećem gradu Bolivije, živi u zakonitom crkvenom braku samo 33,8%, u samo civilnom braku 25,9 posto, a ostalih preko 40% u posve slobodnim vezama. Kod mladih vlada ne samo ravnodušnost prema zvanju, nego često i odbojnost.

Nakon svega iznesenog postavlja se pitanje: Kad Latinska Amerika sama nema ni izdaleka dovoljno evandeoskih radnika, nije li neumjesno misliti na misionare koje će slati drugamo?

Osjećaju taj problem biskupi dotičnih zemalja. Ali su svjesni Isusovih riječi: Propovijedajte evanđelje svim narodima! Zato su na zajedničkom sastanku u Puebli u Meksiku g. 1979. istakli, kako je došlo vrijeme da ne samo međusobno šalju svećenike iz jedne svoje zemlje u drugu, nego i u druge daljnje krajeve gdje se kršćanstvo još nije ukorijenilo. »Istina je, vele, da mi sami trebamo misionara. Ali mi moramo davati od našega siromaštva.«

I tu se mogu primijeniti Kristove riječi: »Dajte, i dat će vam se« i »Kakvom mjerom mjerite, i vama će se odmjeriti«. Tj. ako budu oni od svoga siromaštva slali misionare još potrebnijima, Gospodin će im uzvratiti obilnijim duhovnim zvanjima.

Zato su donijeli i zaključak u Puebli: »Treba buditi, promicati i usmjerivati misijska zvanja i odsad misliti na središta ili posebna sjemeništa za tu svrhu.«

Molimo dakle, da kršćani u Latinskoj Americi što više usvoje Kristov duh, posebno u obiteljima, iz kojih će moći nicati duhovna i misijska zvanja; te da mladi cijene kršćanske ideale i predaju se Bogu u službi bližnjemu i kao misionari.

Mato RUSAN

Držao je majčinu ruku

Na sam zadnji dan 1980. godine poslao nam je otac Gabrić veoma dirljiv člančić o malom slijepcu Onontu. No u popratnom pismu dodao je nekoliko vijesti koje ovdje odmah na početku donosimo.

VIJESTI IZ MARIA POLLIJA

Pohod dragih gostiju: zagrebačkog nadbiskupa Kuharića i njegove pratnje uistinu je bio blagoslov za našu misiju. Pohodili su nas 17. prosinca 1980. A i Majka Terezija je bila sretna. U četvrtak, 18. prosinca, pohodili su sve njezine kuće u Kalkuti. A bili smo i kod oca Cukale u Kaurapukuru i kod oca Stjepana Polgara u Raghabpuru.

Posla je ovdje puno, pa je teško na sve stići. Baš sada nabavljam zemljišta za buduće filijale u 4-5 mjesta. To mi oduzme dosta vremena i zadaje dosta briga. A sad je i početak nove školske godine. Valja sve urediti za školovanje na višim školama za preko stotinu mladića i djevojaka iz naše župe. Hvala Bogu, dobro su se svi držali prošle godine. Tek nekoliko ih je propalo.

A sad vam iznosim jedan svoj doživljaj na putu u Kalkutu.

MALI SLIJEPAC ONONTO

Mali slijepac Ononto držao je majčinu ruku, ruku svoje majke koju nikada nije vidio. Slijep je od rođenja. Majka udovica ima samo njega, A i on ima samo majku i dobra srca plemenitih duša.

Nije vidio majčina lica, no čuje kucanje majčina srca, osjeća ih. I tom majčinom srcu, toj majčinoj ljubavi on pjeva svim svojim srcem i svom svojom dušom.

Susreli smo se u vlaku na putu u grad Kalkutu. Vagon je bio prenatrpan, jedva se možeš micati. Onontova pjesma međutim otvara put, otvara srca. Pjesma majčinskoj ljubavi, molba Milosrdnom da bi mu bar jednom dao »daršon«, da ugleda sveto lice svoje majke.

»Dojamoje, amar maer muka ekbar đeno dekhte pai! — O Milosrdni, da bih jednom mogao vidjeti lice svoje majke!«.

Bilo je hladno zimsko jutro. Vagon je na sve strane otvoren. Na Onontu je tek tanka košuljica. Ali njega grije ona majčinska ruka koju on stišće s obje svoje ručice.

SRETNI MALIŠANI UZ SVOJE MAJKE KOJE IH KAO SVOJ NAJLJEPŠI DAR PRIKAZUJU GOSPODINU U SVETOJ MISI.

»O Milosrdni, majke moje ruka kad je tako topla, koliko će onda više biti smiješak njezina lica! — O daj, daj... — maer muka ekbar đeno dekhte pai — da bih jednom mogao vidjeti lice svoje majke! Ja ne znam kamo idem, no neću posrnuti, uza me je moja majka. Ja ne znam tko je oko mene, no neće mi se dogoditi zlo, uza me je majka! Ja ne znam hoće li u podne biti riže, no moja je ruka u ruci moje majke. Ona će mi dati čašicu riže, ona će mi dati svoje srce! O Dojamoje, o Milosrdni!«.

I Ononto završi svoju pjesmu: »O bhai, bon! — O brate, o sestro, ti za mene pogledaj lice moje majke, daj nam zrno svoje ljubavi, otari suzu s lica moje majke«.

I dali smo mu mi zrno svoje ljubavi, otrli smo suze s lica njegove majke — ja u svoje ime, a onda posebnim darom u vaše ime, drage majke, koje plačete za svojim sinovima koji vašeg lica, ljubavi vaših srdaca neće da vide. Molitvom malog slijepca Ononta uzljubili vas oni opet sinovskom ljubavlju...

O. Ante GABRIĆ

Ako niste još pročitali knjigu ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA, treći dio, naručite je što prije na adresu: Marijan Šajnović, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31. Cijena je 120 dinara.

Borba s majmunima

Početkom prosinca 1980. poslala nam je sestra Leonarda Vidaković iz svoje misijske postaje Anand u Indiji pismo u kojemu opisuje nevolje koje im prouzrokuju majmuni. Pismo je zanimljivo pa ga donosimo u cijelosti.

Već je prošlo mjesec dana od mog povratka u Indiju. Moji mali Indijci bili su presretni kad su me opet ugledali. Posebno su se razveselili bombonima. Neki dobri ljudi u domovini darovali su mi za njih nešto novaca da im kupim slatkiša i da ih na taj način razveselim. Od dobivenog novca od dobročinitelja nabavila sam i nešto tople odjeće za te naše mališane jer sad je kod nas hladno pa je djeci zima.

U ovome mjestu ima mnogo majmuna koji nam uništavaju sve u našem vrtu. Dolaze u čoporima. To njihovo haračenje traje već više od dvije godine. U vrtu imamo različitog voća, no ti nesretnici unište nam sve plodove na njima dok su još zeleni.

Naša djeca i sestre veoma se boje majmuna. Ljudi nam kažu da su ti majmuni veoma opasni, napose mužjaci. Natjeravaju nam djecu kad ih susretnu.

Prošle nedjelje imali smo klanjanje u našoj kapeli. Svi smo bili u kapeli, kad odjednom uleti unutra jedna djevojčica vičući od straha. Pogledamo otraga da vidimo što se to događa. Opazismo velikog majmuna kako sjedi na samim vratima na ulazu u kapelu. Nije se usudio ući unutra, jer je vidio da je tu više ljudi.

Ti majmuni dolaze nam čak i na našu verandu. Čim ih opaze, sestre odmah zatvaraju vrata. Jedna sestra izašla je da donese vode, kad eto velikog majmuna koji je sjeo na sama vrata, tako da jadna sestra nije mogla u kuću. Vikala je da joj netko dođe u pomoć. Dotrčale su ostale sestre, ali joj nisu mogle pomoći, jer je majmun bio između njih. Odjednom je taj nesretnik skočio i uhvatio sestru za pojas i onda pobjegao. Sestra je ostala ukočena od straha i bez glasa. No čini se da se i majmun nje uplašio jer je ona neobično velika i snažna.

Javili smo stvar na policiju i molili smo ih da ubiju tog majmuna. Došla su nam dva policajca samo da potjeraju majmune, ali ih se nisu usudili ubiti. Sigurno znate da se ovdje neki ljudi klanjaju majmunima kao božanstvima, pa ih zato nitko ne smije ubijati.

Samo Gospodin zna kad ćemo se jednom riješiti tih crnih napasnika koji nam upropašćuju toliko voća, pa naša djeca ne dobiju ništa od toga...

Na kraju zahvaljujem svim dobročiniteljima koji nam pomažu da ublažimo bijedu naših vjernika, napose djece.

s. Leonarda VIDAKOVIĆ

PISMO IZ MATIGARE

Časna sestra Ivana Stakor piše u svom kratkom pismu za Božić:

Ovdje smo veoma zaposleni brigom za naše bolesnike. Sad gradimo kuću za gubavce. Tako ćemo za njih dobiti više veoma potrebnih prostorija. To će im mnogo olakšati život, napose onima jako bolesnima.

Svima vama od srca hvala od svih nas ovdje u Jesu Ashram za sve što ste dosad učinili za naše bolesnike i nevoljnike.

Sada ovdje kuhamo za 50 obitelji koje izvana dolaze po hranu k nama. To je redom velika sirotinja.

Pomolite se malo za nas i za naš rad i za naše siromahe i bolesnike!

S. Ivana STAKOR

Dva pisma iz Hamirpura

Sestra Silvina Mužić javila nam se u roku od mjesec i po dana dva puta, i to svaki put iz Hamirpura, a ne iz Gaibire, kao obično.

U pismu od 19. listopada 1980. između ostalog piše:

Evo me u Hamirpuru, u mjestu, u kojem sam proživjela 22 sretne i radosne godine. Sad sam ovamo došla na duhovne vježbe. Ta naša kuća uistinu je mjesto molitve i pjesme, i to od ranog jutra do kasno uvečer.

Tom zgodom pružila mi se prilika da se susretnem s našim sestrama koje već godinama nisam vidjela. Kad sam ugledala našu sestru Jayanti, suze su mi navrle na oči. Od radosti sam uskliknula: »Moja mala beba«!« Nisam je vidjela već deset godina. Sad mi je misao poletjela u prve godine mog boravka u Bošontiju. Tu sam primila malu Jayanti kad joj je bilo tek mjesec dana. S njom sam primila i dvije njezine sestre od kojih je jednoj bilo 6 godina, a drugoj četiri. Otac i majka su im umrli od kolere. Naš pokojni otac Mesarić doveo nam je te tri sirotice. Ja sam se brinula za njih i odgajala sam ih. Stoga lako razumijete zašto su mi navrle suze na oči, kad sam ugledala ponovo svoju malu Jayanti.

Zdravlje mi inače još dobro služi, hvala Bogu, no ne mogu puno pohađati sela. No zato sirotinja i bolesnici dođu k meni. Pomažem im koliko više mogu, odvodim ih u bolnicu, za njih plaćam liječnike i lijekove. To sve mogu s darovima iz domovine i iz Njemačke, što ih dobivam od milosrdnih ljudi.

Kod nas je sada vrijeme ugodno. Nije ni prevruće ni hladno. Rižina polja lijepo izgledaju, hvala Bogu, pa se nadamo da će biti manje glada. No kad bi naši ljudi znali malo bolje gospodariti, a ne da, dok imaju, rasipaju, a kad nemaju, onda gladuju...

U pismu od 6. prosinca 1980. piše:

Kako vidite, i opet vam pišem iz svog starog mjesta Hamirpura. Dovela sam ovamo u bolnicu tri bolesnice. Sad, međutim, ne mogu se vratiti natrag kući u Gaibiru. U gradu Rourkeli vladaju nemiri. Studenti pale autobuse i sva druga prijevozna sredstva. Policija je zabranila izlazak na ulicu. Svi moraju ostati u svojim kućama. Nađu li na nekoga na ulici, prijeti mu opasnost da ga policija na mjestu ubije. Tako sam, eto, i ja ovdje ostala zatvorena, a kod kuće me čeka preobilje poslova. No što mogu! To će mi dobro doći, jer ću se bar malo odmoriti.

Inače smo sestra Emerika Šumak i ja dobro. Kako sad vrijeme nije ni prevruće, ni prehladno, to imamo malo više energije za rad.

Preporučujem sebe i svoj rad i našu misiju u molitve prijatelja misija.

s. Silvina MUŽIĆ

PROSLAVA JEDNE MLADE MISE DOMAĆEG SINA U GAIBIRI

SRETAN USKRS

SVIM MISIONARIMA
I SURADNICIMA MISIJA
ŽELI
UREDNIK MISIJSKE RUBRIKE

Naše proslave

Još 23. studenog 1980., tj. na blagdan Krista Kralja, napisao je otac Ivan Gerovac kratak prikaz proslave otvorenja crkve sv. Josipa u mjestu Nangomi i proslave blagdana Krista Kralja, kad je u Mumbwi crkveni god. Tek sad smo ga uspjeli uvrstiti u našu misijsku rubriku. Ipak se nadamo da time neće izgubiti ništa od svoje zanimljivosti.

Danas je u Mumbwi crkveni god, naš veliki blagdan Krista Kralja. Prošle godine imali smo lijep broj gostiju za taj blagdan, uključujući tu i naše misionare oca Luku Lučića i brata Ilju Dilbera. Ove godine to se neće ponoviti, jer kiša pada kao kod nas u kasnu jesen. Osim toga, nije tome davno kad smo imali veliku svečanost u Nangomi prigodom otvorenja i blagoslova naše nove crkve sv. Josipa što ju je izgradio naš narod preko brata Ilije. Na tu svečanost skupilo se oko tisuću i po ljudi. Neki kažu da ih je bilo i do dvije tisuće.

Nadbiskup Lusake preuzv. Milingo predvodio je svečanost. A sudjelovao je i njegov nadbiskupski pjevački zbor. Bili su tu i predstavnici vlasti, pa reporteri i naši prijatelji. Organizaciju smo prepustili našim liderima iz Mumbwe i Nangome. Nije, međutim, bilo sve onako kako smo mi planirali. Ipak je sama proslava, koja je u crkvi trajala tri sata, bila svima veoma draga. Ljudi su se divili lijepoj crkvi i uživali u lijepom pjevanju.

Nadbiskup nas je dobro poškropio blagoslovljenom vodom. A u svojoj propovijedi naglasio je da nije dosta da se netko zove kršćaninom, nego da moramo u sebi nositi Kristov duh i žarivati ga oko sebe. Tako ćemo postati apostoli koji će biti sposobni pomoći preobraziti svijet u Kristovu duhu.

U sklopu te svečanosti biskup je podijelio i svetu potvrdu 56 pripravnika. Među njima su bili upravitelj gimnazije i njegova žena, te nekoliko učenika koje sam spremio za taj sakramenat.

Dan prije toga i još nešto prije imali smo nekoliko krštenja i blagoslova braka.

NADBISKUP MILINGO BLAGOSLIVLJE NOVU CRKVU SVETOG JOSIPA U MJESTU NANGOMI

NAŠI MINISTRANTI U MUMBWI. OVDJE SE MLADIĆI NE STIDE POSLUŽIVATI KOD SVETE MISE

Od 24 krštenika samo šestero je bilo djece, a svi ostali su bili odrasli ljudi.

Ta svečanost je u svakom pogledu bila uistinu velik događaj za Nangomu.

Ovo pismo morao sam prekinuti, jer su mi došli gimnazijalci, doduše pokisli, ali ipak raspjevani, pa sam za njih odslužio svetu misu. Nakon mise prisustvovali smo priredbi što su je izvodile djevojke Marijine Legije u čast Krista Kralja. Nakon glavne mise koju je služio župnik, otišao sam na jednu filijalku gdje sam odslužio drugu misu. Kad sam se vraćao kući, već se spuštala noć. Na putu sam od jednog mališana kupio nekoliko velikih gljiva, pa nam je časni brat William od njih priredio ukusnu večeru. I tako smo uz srdačan razgovor i okrepu završili proslavu blagdana Krista Kralja.

o. Ivan GEROVAC

Spasitelj Odava 4

IZ POVIJESTI MISIJA

Sadržaj dosadašnjeg dijela: U indonezijskoj Novoj Gvineji u selu Odavu muževi povremeno održavaju neke tajne svečanosti. Dječak Mandi odluči da će potajno promatrati te svečanosti. To mu je i uspjelo. Ali ono što je vidio duboko ga je potreslo — ukop živog čovjeka. No bio je otkriven...

Odmah se dignu trojica od muževa i počnu pretraživati kolibe i njihovu okolinu. Mandi je izvan sebe od straha. Da brzo istrči iz kolibe?... Tada je izgubljen! Ili da kukavno istrči pred muževe s izmišljenom vijesti o ženama?... I ova će se laž brzo otkriti, a onda...?

Istraživači dolaze k susjednoj kolibi. Siromašni se mališ pritisne još čvršće k zemlji i pokrije lice rukama. Najradije bi u bespomoćnoj zdvojnosti glasno zaplakao.

»Savoi su sigurno odnijeli odavle«, reče jedan od muževa prolazeći kraj kolibe. »Pogledat ću unutra«, odgovori drugi i sagne se da uđe kroz niska vrata u kolibu.

»Nema nikoga. Sve je pobjeglo. Ovdje bi zaista bilo divno mjestance za promatranje naše svečanosti.« I pogleda kroz pukotine zida iznad Mandijeva skrovišta. Usto udari nogom o komad drveta, koje udari dječaka u ruku. Gotovo da nije skočio na noge, jer je pomislio da je otkriven. Ali čovjek nije ništa opazio i teškim korakom izađe iz kolibe. Naskoro se glasovi sve trojice izgube u daljini.

Mandi odahne, spašen je. Sada može mirno nastaviti svoje promatranje. Muževi sjede kao i prije. Doskora se vrate istraživači. »Sve je sigurno, možemo započeti!«.

Uto započne glasno pjevanje uz pratnju i zveket noževa i štapića. Najprije su pjevali najstariji iz plemena, zatim prihvate svi muževi: »Oho, ahindimo, oho, vali ahindimo, oho!«. Pjevanje se pretvori u divlje zavijanje. Mandi je već jednom čuo tu tajnovitu pjesmu, kad su Imo krajem ljeta tjerali boga vrućine iz sela. Tada su upalili i veliku vatru, u koju su bacali mnogo bambusa, koji je živo pucketao i plamsao. Hoće li i sada tako?

Najednom naglo prestade ta užasna vika. Usred trga stupi Vokom, najslavniji čarobnjak Ima. U ruci drži kokosovu ljusku ispunjenu glinom, u koju je ubodeno nekoliko klokanovih kostiju. To je strašni »mangoon«, kojega čarobnjak upotrebljava samo kad želi koga ubiti. Muževi to znadu, jer grobna tišina, koja vlada, mora da je plod straha ili napetog očekivanja.

Vokom obavi svoj posao uz šapat nerazumljivih zakletvi i pri tom pogled mu luta po redovima muževa Odava, kao da traži žrtvu za svoje čarolije. Mandi očekuje svaki čas da će se koji od muževa srušiti uz divlji krik na zemlju. Ali sve je mirno. I čarobnjak se smireno vraća na svoje mjesto.

Sada ustane sijedi Kijev, baci koplje u otvorenu jamu i zapovjedi da se između muževa i jame naloži vatra. Gomila granja je već spremna. Jedan od mladih muževa pristupi s crveno i žuto obojenim komadom gorućeg drveta i upali hrpu suhog lišća i granja. Naskoro je cijeli trg bio ovijen gustim dimom, pa je Mandi uzalud nastojao da vidi što se događa. Čuje samo oporo pjevanje koje mu zvuči kao pogrebna pjesma. Dječak sluti zločin.

Najednom sve umukne. Mandi razabere točno duboki glas, koji očito dolazi iz duboke jame: »Mam, mam! — Daj ovamo, daj ovamo!«. Grobna tišina. Glas duha! sine u Mandijevoj glavi. Sigurno traži žrtvu. Sad ga plaše neki znakovi borbe. Ne vidi još ništa, ali kao da čuje kako nekoga hvataju, a on se očajno opire. Još mukli pad u jamu. Tada skoči dvadeset do četrdeset muževa da zaspu jamu pijeskom i tako nesretnika živa zakopaju. Sve se to zbiva uz glasno zavijanje, divlju pjesmu i ples oko jame.

Opet zavlada mir. Kad nestade dima i vatra ugasnu, vidi dječak muževe gdje mirno sjede u polukrugu. Kao da se ništa nije dogodilo. Samo je jama zasuta, a nad njom strši koplje staroga Kijeva. Počinje opet zabava, i žvače se vati. Sok ove biljke naskoro je sve opio. Jedan za drugim padaju muževi u dubok san ili se teturajući povlače u kolibe. Još nekoliko nepravilnih udaraca o bubanj i Bangu je svršen.

(Nastavlja se)

STO UZORAKA NEBESKIH — napisao Zlatan Plenković o.p. Ugodnim stilom opisuje uglavnom sve svete koji se šetaju u našim krajevima. Ali i ostale koji su dragi štovateljima. Narudžbe: Dominikanci, 50260 Korčula. Cijena 100 d.

TAJNA VJERE — napisao dr Celestin Tomić. Knjiga ima 168 stranica, a stoji 100 d. Knjiga je posebno prikladna za pripremu za skore euharistijske kongrese u Lurdu i kod nas. Narudžbe prima: Uprava VERITASA, Miškinina 31, 41000 ZAGREB.

MALA SESTRA CELINA — Martial Lekeux. Izdao Samostan sv. Klare, 41000 Zagreb, Mikulić 23. Možda zbog oholosti našega stoljeća Bog mu je dao svece naročito skromne, svece bez čudesa, bez ekstaza i viđenja, bez uplitanja u javne poslove: ljude koji su kao i drugi, koji ničim nisu privlačili pažnju. Konačno, svetost i ne postoji zato da bude zapažena. Dosta je da je Bog vidi.

BOG I ČOVJEK U PSALMIMA — napisao Herbert Haag, uvaženi profesor starozavjetne egzegeze na katoličkom teološkom fakultetu u Tübingenu. Cijena je 60 d. Knjižica pomaže čitaocu da se poput psalmiste susretne u molitvi s Bogom dobrote, ljubavi, pravde i mira. Narudžbe: PALOTINCI, Remetski kamenjak bb, 41050 Zagreb.

DUHOVNE VJEŽBE ZA POVJERENIKE GLASNIKA

Povjerenici GLASNIKA Srca Isusova i Marijina su oni koji ga primaju ne samo za sebe, nego ga šire i preporučuju drugima. To su najveći prijatelji GLASNIKA.

Za te povjerenike Uredništvo GLASNIKA organizira ove godine TRODNEVNE DUHOVNE VJEŽBE u Zagrebu, Fratrovac 38.

Duhovne vježbe će se održati od 13. XI. u 19 sati do 15. XI. To znači od petka do nedjelje, uključivo. Cjelokupni pension bit će oko 500 d.

Mogu prisustvovati muški i ženski, mladi i stari, svećenici i redovnici. Posebno pozivamo one koji imaju u širenju GLASNIKA veće iskustvo da to iskustvo prenesu i na druge.

Svoju prijavnicu pošaljite na: Uredništvo GLASNIKA 41000 Zagreb, Palmotićeva 31 pp 699.

HODOČAŠĆE MLADIH U RIM
28. IV. — 3. V. 1981.

Posjet svetim mjestima, susret sa Svetim Ocem, pohod Asizu i Padovi. Cijene oko 4.000 d.
Obavijesti i prijave: Katehetski centar, Palmotićeva 33, pp. 699, 41001 — ZAGREB, tel. 272-352.
Javite se što prije jer su mjesta ograničena!

MARULIĆ — časopis za književnost i kulturu, siječanj-veljača 1981., obiluje vrlo vrijednim prilozima za svakoga kojega zanima prava kultura našega naroda. Cijena pojedinom broju 50 d, a godišnja pretplata 300 dinara.

BIBLIJA U KAZETAMA. Po prvi put kod nas najizabranija mjesta Biblije u sedam kazeta. Svaka kazeta traje 2 puta po 30 minuta, a kazete MOJSIJE i PSALMI 2 puta po 45 minuta. Tekstove čitaju naši poznati dramski umjetnici: Tonko Lonza, Sven Lasta, Vanja Drach i Zlatko Crnković. Glazba: MO Anđelko Klobučar. Tonmajstor: Vlado Štefanac. Izdavač, Izbor teksta i režija: Anto Baković, župnik svetišta bl. Leopolda u Maglaju. Naručuje se pouzećem kod: Ćirilometodska knjižara — Katon, Kaptol 29, 41000 Zagreb, Tel. 041/275-589.

Štovateljima Srca Isusova veoma će dobro doći knjiga **»BISKUPI SVJEDOČE ZA KRISTOVO SRCE«.** To su propovijedi naših biskupa održane u bazilici Srca Isusova. Cijena 25 dinara.

Koga zanima osnutak i početci Isusovačkog reda, neka nabavi knjigu **»PRVI ISUSOVCI«.** U njoj će naći mnogo zanimljivih pojedinosti o sv. Ignaciju Lojoli i o sv. Franji Ksaveru. Cijena 120 dinara.
Narudžbe: Marijan Šajnović Palmotićeva 31, 41001 Zagreb pp 699.

ZAHVALJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...svojim zaštitnicima, bl. Leopoldu i dragomu Kardinalu za primljene milosti. — I. M., Podravina

...i sv. Antunu za uspješno položen ispit. — Antun, Josipovac

...Gospi od brze pomoći, sv. Anti i svima svetima uz preporuku za moje pokojne. — Marija Arapović, Metković

...i sv. Josipu za milosti što sam ih primio ja i moja obitelj. — A. Mojaš — Ston

...Presv. Trojstvu, Predr. Krvi Isusovoj i Gospi Lurdskoj na primljenoj milosti vida. — S. M. Leonija, Split

...za primljenu milost. — Marija T., Ozalj

...i sv. Antunu na uslišanim molitvama. — N. J., Pitomača

...bl. Leopoldu i svima svetima za uslišanu molbu. — Josip B., Podr. Podgajci

...Gospi Lurdskoj, bl. Leopoldu i dušama u čistilištu za uslišane molitve u teškim slučajevima. — N. N., Kneginec Gornji

...za nebrojene primljene milosti. — N. N., Dubrovnik

...Isusovu porođenju i Gospi od siromaha na uslišanim molitvama. — J. R., Sikirevci

...i Gospi od brze pomoći za sretnu operaciju srčane mane od rođenja. — Tetka Kata Jakovljević

...i Gospi od brze pomoći na dosad primljenim milostima, uz preporuku za kćerku (škola i posao). — Mama Marica, St. Petrovo selo

...i sv. Anti za ozdravljenje djeteta. — M. S.,

...Ranama Isusovim, bl. Leopoldu i Petru Barbariću za mnoge milosti. — Stalna čitateljica kod Osijeka

...Duhu Svetome i sv. Josipu za mnoge primljene milosti u obitelji: kćerka položila maturu, sin se vratio iz vojske, sretno zaposlenje. — M. Z., Tršće

...i Majci Božjoj Trsatskoj za sretan porod i za druge milosti. — Josipa Prpić, Pašac

...za sve milosti. — L. J.

...Predr. Krvi i Majci Božjoj Bistričkoj na uslišanim molitvama. — Milka Čmrlec, Rasinja

...na primljenim milostima. — Obitelj Bačak, V. Trnovitica

...sv. Judi Tadeju, sv. Anti i sv. Nikoli Putniku za primljenim milostima. — Marija Bošnjak

...i bl. Leopoldu za zdravlje (udarac u oko, a zjenica ostala neozlijeđena) i za milosti primljene u obitelji. — Obitelj V. Bilić, Kaštel Sućurac

...Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Ivanu Krstitelju i bl. Leopoldu za uspjeh teške operacije. — Jelena Gorupec, D. Stubica

...i sv. Anti za bezbroj primljenih milosti kroz život. — Stana Leko, Šipovača-Vojnići

...i Predr. Krvi Isusovoj na sretnoj operaciji i ozdravljenju za mene i za sina. T. i S., Bisag

...za sinovo ozdravljenje i za mnoge primljene milosti. — Marija Rukovanjski, Bapska

...Gospi od brze pomoći i sv. Anti za uslišanje. — Marija Blaške Nikolić, Borovica

...za sve primljene milosti. — Jakica Wolf s obitelju

...i Majci Božjoj Bistričkoj za moje ozdravljenje, za unukov uspjeh u školi i za sve druge primljene milosti. — Jelka Gregur, Vaška

...i Gospi Lurdskoj na primljenoj milosti. — S. M. K., Gorski Kotar

...Gospi od brze pomoći, sv. Antunu i sv. Vlahu za primljene milosti. — Jelena, Dubrovnik

...Gospi Lurdskoj i svetim zaštitnicima za mnoge primljene milosti. — Majka, Podr. Podgajci

...na primljenim milostima. — Jagica Švaljek, Radoboj

...i svima svetima na uslišanim molitvama i primljenim milostima u bolesti i u starosti. — D. K., Gračani

...i svima svetima za sretan uspjeh teške operacije. — Ana Kovačević, Podr. Podgajci

...za postignutu mirovinu. — N. N., Habjanovci

...što mi je unuče oslobođeno od otmičara. — Marija Salamunović, Glogovica

...sv. Josipu i sv. Anti za sretnu operaciju brata i kćeri. — K. J.

...i Ivanu Merzu za primljene milosti. — Andrija Novosel, Desinec

...Bezgr. Začeću i sv. Josipu za unukovu ustrajnost. — P. N., Domagović

...Presv. Trojstvu i ostalim zaštitnicima na pomoći u teškoj i dugoj bolesti moje sestre. — Veselka Vojković, Vis

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

glasnikova priča

Piše: Ivica BORIĆ

Proljeće koje se budi

Crni oblaci spuštaju se poput aveti na još crnje vrhunce brda. Hladne kapi već počinju padati na zemlju. Munje paraju nebom, praćene jakom grmljavinom.

Uskim, blatnjavim i strmim putem koračaju dva visoka čovjeka. Po njihovu hodu može se zaključiti da im se ne žuri, premda se sprema veliko nevrijeme. Koračali su laganim, ali čvrstim koracima u dubokoj šutnji. Napokon svoju šutnju prekidoše nakon jakog udara groma u njihovoj blizini.

— Ovo podsjeća na konac svijeta — prozbori Petar — a Ilija jedva potvrdi, te nastaviše dalje koračati dok kiša poče jače pljuštati.

Do sela je bilo još daleko, a svako skretanje s puta bilo je opasno. Napokon Petar zamoli Iliju da pruži korak i da krenu malo brže da prije stignu do sela. Ilija ljutit prošapta:

— A zašto bih se žurio? Bolje bi mi bilo da se crna zemlja prolomi poda mnom i da u njoj nestanem.

— Ne budi takav! — zbori mu Pero — nije to tako strašno da proklinješ sebe. Pa ti si čovjek, a i vjernik si.

— Nisam ja nitko i ništa! — progunda Ilija.

— Odslužio si svoje. Zadovoljio si pravdu. Osamnaest godina čamio si i okajavao svoj grijeh! — govori suputnik tješeći ga, i nastavi: — I djeca su ti narasla. Ivan je završio zanat. Uskoro će početi raditi. Mirjana je već isprošena. Uskoro će osnovati svoju obitelj...

Čim mu to spomenu, stade. *Promuklim glasom upita:*
— A tko su ti prosci? Tko je taj mladić?

— Sve ćeš saznati kad dođeš kući!

— Stani, bolan! Reci mi tko je to?

— Nije to sada važno. Kod kuće ćeš sve saznati.

— Pa dobro — prozbori komšija — Sin je to pokojnog Ante. Mladen isprosi njezinu ruku.

— To nije moguće!!!

Ilija se uhvati za glavu, a iz usta mu navali očajnički:
— NE!

SRCA ŽELJNOG OSVETE, NEGO DUHOM KRISTOVE LJUBAVI I OPUSTANJA. OCI KRŠĆANA NE SMIJU BITI ISPUNJENE MRŽNJOM, KOJA KLJUCA IZ

— Daj, smiri se! Sve će to biti dobro. Zahvali Bogu što se tako zbilo.

— Ali, Petre pobratime, to ne smije biti. Tebi to mora biti jasno!

Čim to reče, suze mu se skotrljaše niz mokre obraze. Srce mu se sledi od boli. Stade ne mareći na pljuštanje kiše i poče svoju ispovijest! Krenu brže, pričajući o događaju koji se zbio prije osamnaest godina ...

— Bio sam u braku četiri godine. Snovao lijepu budućnost. Dvoje zdrave, čile djece da mi dragi Bog. Pa lijepo sam i zarađivao. Očekivao sam lijep i skladan obiteljski život. Bilo je proljeće. Sve se budilo na nov život. Miris behara širio se zrakom. Cvrkut ptica opajao mi dušu. Igra šarenih leptira zanosila oči, a cvijeće govorilo o svom Stvoritelju. Zemlja se isparavala jedva čekajući da se uzore, prosije i da donese svoje blagodati. Uzeh toga dana sjekiru i krenuh na njivu da potkrešem grane koje su pravile hladovinu. Anto počeo orati. Gledam ga s brežuljka. Drago mi što iza njega ostaju brazde u skladnom redu. I dok sam se tako divio njegovu poslu, osjetih kao da mi netko šapnu: Pa on je preorao tvoju među:... Uhvati me 'uja. Dotrčah do njega. Rekoh mu:

— Što to radiš? Preorao si među!

— Nisam, reče blago i krenu za volovima.

— Jesi, zasjekoh ja.

— Nisam!

— Jesi, navalih ja.

— Pa dobro, kad jesam, jesam.

Što mi možeš?

— Sve!

— Ništa ti ne možeš.

Nije to ni izustio do kraja, ja zamahnuh sjekirom i pogodih ga posred čela. Krv ga obli. Volovi stadoše. A on se sruši na zemlju. Nijemo, bez riječi. Kad ugledah što učinih, bacih sjekiru daleko od sebe. Počeh vikati izbezumljeno da su brda odjekivala:

— Ubih Antu! Ubih Antu!

Svijet se strka k nama. Plač. Jauk. Krikovi bola uništiše rađanje života u proljeće. Od toga časa sve je za mene postalo mrtvo. Nisam volio proljeća, u kojima se život rađaju. Nisam ga bio dostojan jer sam ga uništavao. A sad moram da podnesem i ovo. Da se moja kći uda za sina čijeg sam oca ja ubio. To neću dozvoliti!

— Sve će biti dobro! — tješi ga komšija.

— Ubit ću i njih dvoje!

— Ne budi lud! Zar si džaba okajao zločin svoj.

— I te kako sam ispaštao svoj grijeh. Nego hajd'mo mi krenuti u ovu kuću dok oluja prođe.

Ništa ne reče nego skrenu za susjedom. Uđoše. Nazvaše Boga. Ljubazna domaćica dade im peškire da se obrišu. Nali rakijicu. Stavi lonac s mlijekom na plata, naloži vatru i sjede pored njih.

— Strašno nevrijeme! Odavno ovakvo nije bilo — prozbori domaćica.

— Pa i nije! — u isti mah rekoše obojica.

— Kakvo će biti u nedilju. Svadba mi je ...

Samo to reče, a Ilija uzviknu: — NE!

Tek se tada Kati otvoriše oči da je to njezin odskorašnji prijak.

— E, moj Ilija! — smiruje ga Pero — sve je to gotovo, nitko to ne može spriječiti. Oni su se zaručili i navijestili u crkvi.

Dok je to govorio, Kata je već nalila mlijeko u šalice i pružala ga drhtavim rukama.

— Pa, dobro, nek bude — s dubokim uzdahom reče Ilija uzimajući šalicu u svoje ruke.

Kiša poče jenjavati. Ilijino srce iznenada obavi neopisiva toplina, a dušom mu zavlada mir i spokojstvo. Shvati da je ljubav jača od mržnje, veća i uzvišenija od zemlje. Jedva je čekao nedjelju, dan vjenčanja svoje kćeri.

Osvanu nedjelja, sunčana i lijepa. Sa suzama u očima pratio je vjenčanje svoje kćeri. Crkva bijaše punija nego do tada. Ljubav Mladena i Mirjane nadvladala mržnju koja vladaše među dvjema obiteljima. Ponovo proljeće donese novu budućnost života.

U zabačeni gorski kraj ponovo dođe proljeće sa svim svojim zamamnostima ...

Ivica BORIĆ

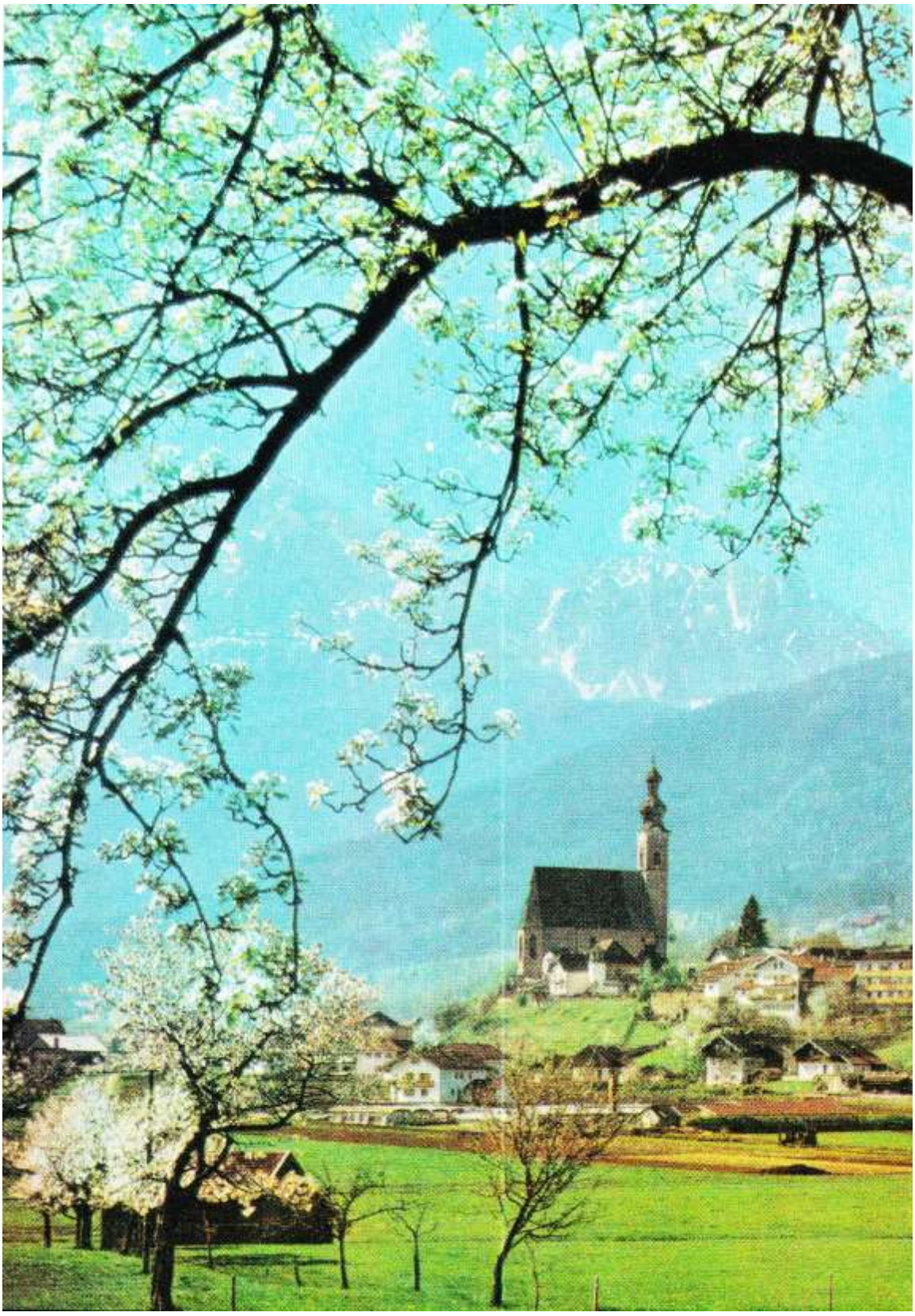

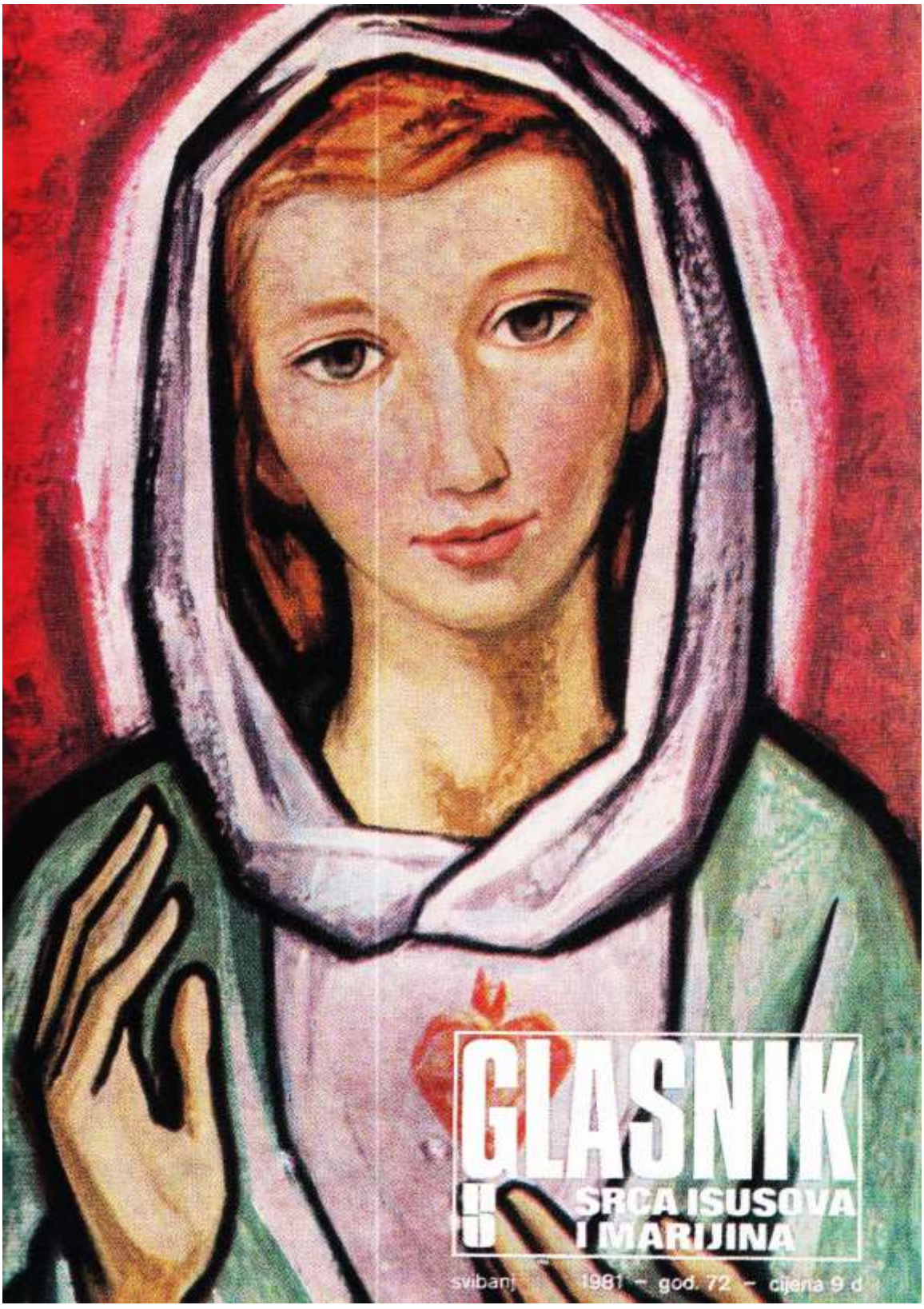

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

siječanj 1981 – god. 72 – cijena 9 d

Naslovna strana:

MARIJO SVIBNJA KRALJICE, Ti MAJKO RAJSKOG SLAVLJA
(Naslikao: V. TORRAS)

Na zadnjoj strani:

NAŠ UMJETNIK IVAN RABUZIN NA DIVAN NAČIN OCRTAVA PRIRODU
(Aleja, 1962.)

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Mirko Nikolić, Mato Rusan i Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod. — Cijena pojedinog broja 9 d. — Godišnja pretplata 108,00 d. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

Pozdravljam te, Marijo...

Sretne one duše koje razumiju odličnost, cijenu i vrijednost molitve ZDRAVO MARIJO!

Ako je bolje shvatite, sigurno ćete je češće i bolje moliti.

Sveci su tu molitvu izgovarali svakog sata, pa i svako četvrt sata.

Neki su je molili prije svakog djela i za vrijeme svakog rada. Neki su tu molitvu izgovarali i po stotinu puta dnevno. Međutim, nije važan broj nego molitveni žar.

Bez sumnje, više vrijedi izmoliti samo jednu Zdravomariju, kako treba, nego deset ili pedeset nemarno.

Moleći Zdravo Marijo, saberite se, kako bi je što sabranije molili.

Da tu molitvu, anđelov pozdrav Gospi, mognemo što bolje i što sabranije izgovarati, potrebno je misliti na Božju svetost i na ljubav prema Bogu, koji nam je dao svoju Majku da i nama bude Majka.

U molitvu treba nastojati unijeti što više poštovanja i ljubavi, poput arkanđela, dok je pozdravljao Djevicu Mariju.

Želite li znati tajnu kako bi što bolje molili Zdravomariju, savjetujem vam da je molite kao da pred sobom gledate presvetu Djevicu Mariju. Tada će vaš glas imati takav odjek, kakav ni približno ne može imati nikakva zemaljska melodija, a vaše će srce osjećati takvu radost da se sve radosti na zemlji neće moći s njom mjeriti.

Mutien-Marie de Ciney (Preveo: Srećko BOŠNJAK)

urednikova riječ

Upitao novinar poznatog Lecha Walesu, vođu poljske »Solidarnosti«:

— Kada vam je bilo najteže i najgorče u životu?

— Nisu to bili dani provedeni u zatvoru niti dani bez novca, kada nisam imao ni najpotrebnije za svoju brojnu obitelj. Najgorči časovi moga života bili su kad sam se udaljio od Crkve. Bio sam tada veoma mlad, svidalo mi se ići na plesove, počeo sam piti, ići za ženama. Znate što se sve već događa s mladim ljudima. Nisam postao bezvjerac, to nipošto, ali moje veze s GOSPOM nisu bile previše dobre. Zanemario sam je. Tada sam se oženio i počeo ići u crkvu i — sve je opet postalo dobro.

Odgovor je to kojeg se isplati zapamtiti. Pogotovo u sadašnje vrijeme.

Svaki GLASNIK Srca Isusova i Marijina ide za tim da nas što dublje poveže s velikim STVARNOSTIMA iz kojih struji sreća ne samo za vječni nego i za vremeniti život.

Naslovna slika ovoga broja govori o Srcu Majke. Profesor Grgec ističe prave ideale. »Father« Jurica, misionar u Kanadi, pokazuje da sreća života nije u novcu, nego u djeci. I. Gračan upozoruje u čemu se sastoji NARODNA sreća. Euharistijski sadržaji I. Morta i B. Nagyja otkrivaju izvore sreće i jakosti, Ž. Brzić pokazuje nam zorno u liku simpatičnog »mladog gospodina« da je blaženije davati nego primati. Susret u Rimu s Papom jedan je veliki zov sreći. I. Fuček otkriva okvire obiteljske sreće. J. Gusić ocrtava misionare, ljude žrtve, ali i sreće. S. Kušan veoma zorno riše promašenu sreću.

Sreća je u Bogu i s Bogom. Po Mariji!
To je poruka ovog svibanjskog broja GLASNIKA. Zato ga čitajte i pružite svima koji su žedni sreće.

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 72. SVIBANJ 1981. BR. 5

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU — — — 152
PRIJATELJSTVO S ISUSOM, S. K. 154
IDOLI I IDEALI, R. Grgec — — 155
VOLJA ZA ŽIVOTOM SVOGA NARODA, I. GRAČAN — — — 156
EUHARISTIJA I ŽIVOT — — — 160
UPOZNAJMO SRCE ISUSOVO, J. Solano — — — — — 161
PRIPREMA EUHARISTIJE U STAROM ZAVJETU, B. Nagy — — 162
BEZ DOBROTE NEMA KRŠĆANSTVA, Ž. Brzić — — — — 164
LAŽNA ČOVJEKOLJUBIVOST PILULE — — — — — — 166
DR IVAN MERZ — GOSPIN ŠTOVATELJ, Z. Plenković — — — 167
PONOVO UCJEPLJENJE U KRŠĆANSKU EVROPU — — — 168
OBITELJ — ŽARIŠTE RADOSTI I. Fuček — — — — — — 170
VJERA PRIMITIVNIH NARODA — 172
GOSPA BAPSKA, A. Bošnjaković 174
PLAČI, ZEMLJO MOJA, S. Bošnjak — — — — — — — 176
PROTIV BOGOHULNE PSOVKE, A. Katalinić — — — — — — 177
MARIJA, MAJKA MLADIH CRKAVA, M. Rusan — — — — 178
SLAVITE GA, A. Gabrić — — 179
NE MANJKA NAM POSLA, S. Mužić — — — — — — 180
OPET ME POHODILA MALARIJA, M. Okrugić — — — — — 181
BRIGA ZA MLADEŽ I BOLESNIKE, S. Novotny i M. Erega — 182
SPASITELJ ODAVA — — — 184
ZAHVALNICE — — — — 185
GLAVNO DA JE ON SRETAN, S. Kušan — — — — — — 186

hvala na pismu

POMOĆNICA I ZAŠTITNICA

»Za vrijeme prošlog rata dolazio je k nama veoma često jedan vojnik. Njegova osoba odavala je veliku pobožnost prema svemu onome što je sveto, a posebno je štovao Srce Marijino i Isusovo.

Jedno određeno vrijeme nije se pojavljivao kod nas. Bili smo zabrinuti za njega. No ipak, nakon nekog vremena pojavio se kod nas. Sa zanimanjem smo ga ispitivali gdje je bio i što je radio. Tada je on stao pripovijedati da je bio na ratištu s ostalim vojnicima i što se sve zbilo u tako kratko vrijeme. Pucalo se na sve strane. Čitava njegova jedinica ostala je na ratištu pokošena od metaka. I za njim je poletjela kugla, ali nije učinila ono što je s drugima. Naime, on je nosio u lijevom džepu dvije sličice, jednu Srca Marijina i drugu Srca Isusova. Kugla je dospjela do ova dva Srca, ali njegovo je ostalo netaknuto. Donio je sličice i kuglu. Srce Marijino bilo je na slici probodeno udarom kugle točno po sredini, dok njegova srca kugla nije dosegla, jer ovo nesebično Srce Majke štitilo je dah života onog srca koje je kucalo za njezina Sina.

Upravo zbog te veličine naše Majke, koja nas je spasila po svom Sinu, zaželimo i njoj, kao i svim drugim majkama, da nam i dalje ostane MAJKA, Pomoćnica i Zaštitnica u svim našim potrebama.«

Rajner S.

DJECA ILI NOVAC?

Posjetio sam nedavno jednu našu dragu hrvatsku katoličku obitelj. U kući neopisiva radost. Imao sam pripravu za krštenje djeteta. Ne zna se tko više voli dijete, da li roditelji ili djeca. Razgovor je spontano počeo:

— Kako izlazite na kraj? upitah njih.

— Kad je sreća u kući, onda imamo sve — reče majka. Ne oskudijevamo ništa. Robu čak šaljemo onima koji su potrebni. Ljudi su nezasitni. Traže kruha nad pogačom. Misle da će se s jednim djetetom obogatiti. Njemu pak daju sve. Nažalost, ako ga ne nauče vjeri, badava novci, upropastit će ga.

— Dijete treba znati zašto živi — javio se otac. — Naučiti ga cilju. Ako ga otac i majka nisu naučili nikakvu cilju, onda je bolje da ga nisu niti imali.

— Mnogi misle da nam je teško — pripovijeda majka — a mi im odgovaramo da smo sretni. Neka nas ne žale. Mnogi radije slažu novac i misle kako će se obogatiti. I mi smo mogli. Možda bismo imali nešto više novaca. No novac se ne može usporediti s djecom. Djeca su najveće bogatstvo. Nema takvoga novca, koji bi mogao unijeti toliko radosti kao jedno novorođeno dijete... Mi smo željeli ovu bebu i, hvala Bogu, dobili je. Liječnik se iznenadio kad sam mu rekla da imam kod kuće još troje male djece. Pitao me, što sam po narodnosti? Kad sam mu rekla da sam Hrvatica, reče mi da je puno lijepoga čuo o nama. Kad sam odlazila iz bolnice, čestitao mi je. Primijetila sam također i radost na njegovu licu. Bila sam sretna i ponosna...

Dok je majka govorila, zračila je iz nje posebna radost i vedrina. Vraćajući se te večeri kući, poželjeh u duši i rekoh: »Kad bismo

NOVAC SE NE MOŽE USPOREDITI S DJECOM. DJECA SU NAJVEĆE BOGATSTVO

imali barem više ovakvih obitelji . . .!«

JURICA, Kanada

TUGA MAJKE

Među gorama u daljini, gdje zahori tugom poju, tamo, u dolini, drač pokriva nadu moju.

Da li znadem gdje je humak, gdje mi zlato sniva, da zasadim tužno cvijeće suzama ga da zalivam?

Kud mi dragi pogled majci, gdje je mladost milog sina? Za kim cvili tužna majka i — njegova Domovina?

Majka iz S.

ISKUSTVO MOLITVE

Obraćam vam se s molbom da ovo objavite: moje iskustvo molitve.

Do prije četiri godine bila sam papirnata katolikinja. Išla sam u crkvu jer su išli i moji: više iz običaja. Posjećivala sam nedjeljom svetu misu, ali malo što sam razumjela, osim koje propovijedi. A o evanđelju sam pamtila samo po kojem je svecu, jer je to tata pitao. I tako sam ja išla i sumnjala nekad i Gospodina zatajila (radi ljudskih obzira). Bila sam slabe vjere.

Godine su prolazile, grijesi se nizali i teško sam pala u grijehe. Molila sam se kada me je što snašlo i pritislo. Išla sam na svetu ispovijed za Božić i Uskrs i obavezno za Gospojinu, kada bih i postila. Da, volila sam hodočašća, posebno Gospina. Sve me je to privlačilo, misleći — za svaki slučaj — ako Boga bude bilo.

Takva je moja vjera bila do 1975., kada sam teško oboljela na kičmi i 1976. došla u korito kroz tri mjeseca a sedam mjeseci u gips. Onda su mi dali sličicu oca Leopolda Mandića sa devetnicom. Moleći devetnicu, Bog i Gospa su mi po zagovoru blaženoga Leopolda udijelili milost strpljivosti u mojoj bolesti — tako da sam bila čak najveselija u sobi. I danas ne prestajem moliti svaki dan u znak zahvalnosti devetnice. Muž me je zavjetovao, ako ozdravim, da će me poslati u Lurd. Tako sam stigla 1976. u taj Gospin grad. Oh, kako vam opisati tu sreću, to svjetlo koje sam ja doživjela kada sam duhovno progledala. To se ne može opisati, to treba doživjeti. A da bi doživjeli, molite, postite, nadajte se, pa će se i vama Gospodin preko Gospe i njezinih zagovornika smilovati, kako se i meni smilovao.

Otada sam zavoljela krunicu, i nema te napasti koju neće krunica otjerati i um rasvijetliti. Preporučila bih i životopis oca Gabrića. Osobito ono kako se moli Očenaš. To bi trebali i svećenici naglasiti ono: »Kako i mi otpuštamo dužnicima našim« ili prešutjeti to i preskočiti dok u sebi ne svladamo ono: »Opraštam li ja svome bližnjemu«? Tu sam i sama imala borbu u sebi. Ali molitva i nastojanje i post su mi izmolili od Oca tu milost praštanja bližnjemu.

Da, krunica je nekima teška i dosadna, ali se isplati. Pitanje je vremena, no evo kako ja to činim.

Ujutro počnem pa izmolim desetku ili više, dok me netko ne prekine. Onda nastavim čim mi se pruži prilika ili kasno u noć, kada svi legnu. Nekad molim do

OH, KAKO VAM OPISATI TU SREĆU, TO SVJETLO KOJE SAM JA DOŽIVJELA, KADA SAM DUHOVNO PROGLEDALA. TO SE NE MOŽE OPISATI, TO TREBA DOŽIVJETI. . .

tržnice i natrag, a krunicu držim u džepu ili na prste. Oni koji rade, mogu do poduzeće i natrag.

Odlučite, a Gospa će se pobrinuti za vrijeme i milosti. **U mojoj kući je prije bio pakao, a sada je mir.** Svi su bolji jer se ja trudim kao majka sa šestero djece, pa su i oni smireniji. Više ne molim Gospodina da me oslobodi križa, nego samo molim za snagu, jer u križu je spas. Tko nema križa, nije Božji.

Z.

POŠTOVANA VALENTINA!

»Čitala sam o Vašoj teškoj situaciji u GLASNIKU od veljače. Ja sam katolikinja kojoj se nešto slično desilo. Valentina, molit ću se za Vas koliko budem mogla, da Vam Bog da snage i hrabrosti. Pozivam i sve one koji ovo budu pročitali da i oni mole Boga za Vas.

Budite hrabri, Valentina! Bog je uz Vas.«

Studentica

nakana apostolata molitve

DA JAČE CIJENIMO PRIJATELJSTVO ISUSA KOJI NAS LJUBI TAKOĐER LJUDSKIM SRCEM, TE DA SE VIŠE OBOGATIMO TIM PRIJATELJSTVOM

Prijateljstvo s Isusom

Biti pravi Isusov prijatelj. Naučiti cijeniti ovo prijateljstvo iznad svega na svijetu, uživati pri pomisli da nas je ljubio ljudskim srcem, tj. srcem raspetoga Sina. To je želja koju izražavamo u ovoj nakani Apostolata molitve koju je Sveti Otac blagoslovio za svibanj 1981. godine.

Biti Isusov prijatelj, uživati Isusovo prijateljstvo — izgleda kao nešto nevjerojatno, nemoguće. A ipak, to je ono što On traži i želi više nego mi.

»Prijateljstvo je potpuna suglasnost u svim Božjim i ljudskim stvarima. Tu suglasnost prožima međusobno čuvstvo dobrohotnosti i ljubavi« — kaže poganski filozof Ciceron. S kršćanskog vidika sv. Pavao poziva Filipljane na istu potpunu jednodušnost pogleda i osjećaja, kad im piše: »Isto mišljenje imajte koje je u Kristu Isusu.«

Znamo da je Isus Krist prijatelj koji nam je potrebniji nego ikoji drugi. Iako je On naš Bog, On je također i naš brat, koji čovjeka čovjeku potpunoma očituje. On je prijatelj na koga se uvijek možemo pouzdati, ili kao što je nekada rekla sv. Terezija: »Jedini snovi ljubavi koji se nikada ne razočaravaju.«

Isus Krist sam nas zove k svojemu prijateljstvu. Na sve se ljude odnosi ono što govori svojim apostolima prije svoje muke: »Vi ste moji prijatelji ako učinite što vam zapovijedam. Više vas ne nazivam slugama, jer sluga ne zna što namjerava činiti gospodar. Nazvao sam vas prijateljima, jer vam saopćih sve što sam čuo od Oca.«

Da bismo bolje cijenili Isusovo prijateljstvo i više u njemu uživali, nastojmo što više i što dublje usvojiti, razumjeti i doživjeti pobožnost prema Njegovu božanskom Srcu.

S. K.

Idoli i ideali

Piše: prof. Radovan GRGEC

U lipnju 1979. susreo sam se u Rimu sa zajednicom mladih sv. Egidija. Dok su glavnim gradom Italije divljale horde raznobojnih terorista i urlali poklonici Johna Travolte i »Indiani metropolitani« (Indijanci metropole), ti mladi idealisti, koje nazvaše »francescani metropolitani« (franjevci metropole), natjecali su se u plemenitosti i velikodušnosti prema najsiromašnijima i najzapuštenijima. Sliku te zajednice mladih dao nam je nedavno u svom romanu »Tragovi« suvremeni pisac Gino Montesanto.

U prošlom smo broju rekli kako su mladi našega vremena stare idole i ideale zamijenili novim predmetima obožavanja ili uzorima nasljedovanja. U sveopćoj krizi i osporavanju autoriteta izdižu se novi idoli i ideali kojima se mladi dive, s kojima se poistovjećuju i koje nastoje nasljedovati. Istini za volju moramo reći da se mladi ne dive samo onima koji pjevaju i sviraju rok ili punk, nego i primjerima prave hrabrosti i ljubavi prema bližnjemu, kao što su, na primjer, naša majka Terezija, apostol gubavaca Raoul Follerau, koji je umro 1977., ili nedavno preminula Dorothy Day, apostol radnika.

Današnja mladež ne provodi vrijeme samo po plesnjacima, disko-klubovima i salonima, nego ide i na hodočašća u Bistricu, u Chartres, Lourdes i Taizé. Hrvatska mladež poći će u mjesecu svibnju u Rim povodom svršetka Benediktove godine i povodom proglašenja sv. Ćirila i Metoda suzaštitnicima Evrope. Mladost nam govori o tome kako još uvijek ima idealizma, romantike i ljubavi na našem planetu. Upravo u ovom Gospinu mjesecu sjećamo se starih i novih junaštava i viteštava besmrtne mladosti. Neuništiva čežnja za već pokopanim idealima javlja se u raznim oblicima. O njoj govore nekadanji i današnji »romantici«, stari i novi »fosili«.

Ne ističe se uzalud da je svijet u kojem živimo svijet mladih. Mladima se divimo, podilazimo im i bojimo ih se. Za njih se pišu književna djela i kroje odijela. Gotovo zaboravljamo da još žive i trebaju živjeti i njihovi roditelji i njihovi djedovi. Zaboravljamo da i u društvu proizvođača i potrošača, u društvu u kojem se ljudi, nažalost, cijene po onome što imaju, a ne po onome što jesu, mora biti mjesta i za one koji više nisu ni mladi, ni zdravi, ni lijepi, ni jaki. Mladići i djevojke iz zajednice sv. Egidija posvetiše svoje snage baš takvima.

Ako mladi ne zaborave na zahvalnost prema onima koji su im dali život i ostale mogućnosti, ako ne zaborave na one koji žive na rubu društva i ovise o pomoći drugih, bit će spašena i »napredna« civilizacija, bit će spašena evropska kultura i duhovnost, koju su svojim životom i djelom obilježili sv. Jeronim, sv. Benedikt, sv. Ćiril i Metod.

Obraćajući se starim i novim idealima, mladi će shvatiti da se gorući problemi današnjice ne rješavaju prvenstveno osporavanjem autoriteta. Evandeoska načela ljubavi i pravde i danas su ključ za rješavanje raznih kriza kroz koje prolazimo. Govor na gori i danas je najveća moralna revolucija u povijesti ljudskoga roda. U solidarnosti prema siromašnima, bolesnima, starima, nemoćnima, neukima i bespomoćnima, koje valja prihvatiti i podići, a ne »bacati niz Tajget«, nalazi se prava revolucionarnost i naprednost. Potrebno je, možda, »bezumlje mladih i hrabrih« da, živeći za takav ideal, poruši idole jednoga već sklerotičnog društva.

Ne smijemo se odvojiti od stvarnosti i života.

Jedna od najvećih neprijateljica naše stvarnosti i života je »antibebi pilula«, ili kako je u Australiji nazivaju »sredstvo za samoubojstvo bijele rase«. Nju u stopu prate i brojni pobačaji.

Iz svih krajeva svijeta dolaze u sve većem broju teške zamjerke antibebi pilulama. Pri tome se ne radi samo o problemu populacije i ekonomske politike zemlje i naroda, nego o problemu oštećenja zdravlja milijuna žena. Antibebi pilula uzrokuje samouništenje, rada kugu.

Volja za životom svoga naroda!

NE ZNA SE TKO VIŠE VOLI NOVOKRSTENO DIJETE: DA LI RODITELJI ILI STARIJA BRAĆA I SESTRE KOJI SE ČESTO »OTIMAJU« ZA SVOGA NAJMLAĐEGA I NAJDRAŽEGA.

Piše: **Ivan GRAČAN**

KRIZA PORODA

Stalno se susrećemo s pojmom razvijenih i nerazvijenih naroda u svijetu. U razvijene narode i zemlje svijeta ubrajaju se uglavnom zemlje i narodi Zapada; baš je kod njih natalitet — zbog pilule! — na veoma niskom stupnju. Nekima od njih već i prijeti opasnost od izumiranja ne baš u tako dalekoj budućnosti.

Jedna država i narod na zapadu Evrope, koja u razvijenosti prednjači cijalom svijetu i daje novčane zajmove i novčane pomoći, nalazi se pred strašnim problemom — nestajanjem svoga vlastitoga poroda. Jer se đaci ne rađaju, zatvaraju se stotine škola.

Ali u toj istoj zemlji stalno se otvaraju i cvatu frizerski saloni za kućne pse i hotell-konačišta za iste pse, kad su im vlastinici odsutni od kuće, da bi im njihovi miljenici imali gdje biti smješteni.

Ranije smo za istu državu u novinama čitali da se iz istih razloga zatvaraju kao nepotrebne i mnoge jaslice za djecu, dječji vrtići, dječje bolnice, a sad već prestaju raditi i mnoge tvornice dječje odjeće i igračaka. A što je najgore: ta se pojava smatra nečim normalnim i razumljivim. Tako to mora biti u tobože visoko razvijenoj industrijskoj zemlji i narodu, čiji stanovnici ne trebaju više djece, jer se njima, tobože, znatno opterećuju obitelji i smanjuje njihov uspjeh u društvu i blagostanje njihova života. (Pa i frizerske radnje za pse stoje novaca...!)

NERAZVIJENOST RAZVIJENIH

Mnogima od nas rastu zazubice za takvim lažnim vi-

sokim standardom. Ali brojke pokazuju kamo nas mogu dovesti takvi standardi i te zazubice. Kad gori susjedova kuća, moramo i mi pripaziti na svoju kuću. Kako i mi rado oponašamo u mnogo čemu Zapad, to bi i naša hrvatska Crkva trebala upozoravati svoje vjernike o svemu tome i takvom stanju kod naših susjeda, koji imaju najviši standard u Evropi, za čijim se devizama otimamo . . .

Nameće se pitanje da li je takav narod uopće i razvijen, kad ga tako vidno nestaje s lica zemlje i kad sam sebe tako uspješno uništava.

Najvredniji su proizvodi svake zemlje i naroda njihovi sinovi i kćeri. Tomu narodu koji tako nestaje, usprkos najvećeg materijalnog blagostanja, nedostaje volja i sposobnost za život, nestaje prave domorodnosti. A u tu domorodnost treba uključiti ne samo materijalna dobra, nego i ljudske vrline, među koje spada ljubav za rađanje i odgoj potomstva.

»SLABI MOZAK«

U toj zemlji posebno je zapaženo da mnoge svekrve nagovaraju svoje snahe i majke svoje kćeri da izbjegavaju imati više od jednog ili dva djeteta, predočavajući im život samo u najcrnijem svjetlu. Uče ih samo kukati, oduzimaju im samopouzdanje i sputavaju i paraliziraju njihovu životnu snagu.

One, tobože pametne, važne i mudre sa svojim tobožnjim životnim iskustvima, mudrim savjetima — ali, jer nemaju širokoga pogleda na čitavu stvarnost, zapravo umanjuju i duševnu i tjelesnu kondiciju tih mladih žena i majki.

Sve se to može shvatiti i kao veliki grijeh i zločin prema čovjeku, svome bližnjemu, jer ga tako čine nevitalnim i nameću mu pesimistički pogled na njegov život, umanjuju snagu duha. A pesimizam je bolest s veoma rđavim posljedicama.

Psiholozi tvrde da životni neuspjeh donosi čovjeku nezadovoljstvo što poslije prelazi u srdžbu i neurozu i mnoge druge duševne tegobe. Upozoravaju nas da on »slabi mozak«, jer je taj mozak prijemljiv za tuđe utjecaje, tj. pogodan za nametanje tuđe sugestije i tuđih uvjerenja i za izvršavanje tuđe volje i preuzimanje tuđih sugestija bez ikakvih razmišljanja.

Nije samo slab onaj mozak, koji je manje sposoban za voljne napore, već i onaj koji je podložan varkama i tuđim krivim savjetima.

Možda to sve ima i veze s našom poznatom naivnošću i lakovjernošću, kao i niz naših poznatih slabosti i osobnih mana, koje su naslijede mukotrpne prošlosti, koje se skrivaju iza ovakvih krilatica: »Nama to ne leži . . .! Kada ja to ne mogu...! Ja sirota . . .! Ovdje u kutu, nikom na putu . . .!« To se pretvara u kult vlastitog tobožnjeg mučeništva.

VOLJA ZA OPSTANKOM

U otkrivanju i potiskivanju svega toga svi smo pomalo zatajili.

Neki ljudi — bilo iz neupućenosti ili rđavih navika dotičnog kraja gdje žive ili rade — prije početka kakvog posla stavljaju najprije poteškoće praćene sumnjom u svoju sposobnost, kao i u konačni uspjeh postavljenog si zadatka.

Na temelju toga donosi se krivi zaključak: kako je život težak! Mjesto da sebe bodre životno i praktično da što lakše ili izbjegnu ili svladaju razne životne poteškoće i probleme, oni se sami sakate i onesposobljavaju trpeći od toga beskrajnu štetu. Oni čak sebi stvaraju i nove probleme, a postojeće još više proširuju i kompliciraju. Tako donose krivi zaključak: što će im djeca da se muče na ovom svijetu isto kako se muče i oni, njihovi roditelji. Tu ih nema tko razuvjeriti, niti koga to uopće zanima . . .

MNOGIMA RASTU ZAZUBICE ZA LAŽNIM VISOKIM STANDARDOM. . .

Već i kod nas Hrvata katolika čujemo za pojedine krajeve u kojima se očituju negativne pojave uslijed naglog opadanja nataliteta. Kad bismo imali razvijeniju volju za životom i razvijeniju svijest domorodnosti, ne bi nam natalitet opadao, barem ne u tako poraznoj mjeri.

Ne smijemo dopustiti da u tom pogledu oponašamo navedene zemlje Zapada i da nas želja za pretjeranim ko-

moditetom, nerazumnim iživljavanjem, izmišljenim potrebama potrošačkog društva dovedu u stanje samouništenja i narodnog izumiranja.

Zapad je već počeo javno priznavati da je njegovo izvikano blagostanje i bogato društvo dobrim dijelom plod vlastitog samouništenja zbog straha pred djecom.

Nije razvijen onaj narod koji vidno i stalno izumire s lica zemlje, jer mu nedostaje životnosti, što znači da mu nedostaje zrela i razvijena volja za opstankom.

SEBE CIJELOGA UNOSITI

Prema sadašnjim složenim prilikama, svakom se pojedincu nameće najveća potreba da mu bude kao životni cilj: stalna želja, čvrsta volja i stalno nastojanje za naš biološki narodni opstanak, napredak i prosperitet naših obitelji s brojnom djecom.

U svemu tome mora nam naša Crkva stalno pomagati, mnogo više nego što je do sada činila. Moramo zato jedni druge stalno poticati, stalno pomagati, kao i jedni drugima čeličiti volju. Sebe cijele trebamo unositi u taj naš životni cilj i čvrsto vjerovati u uspjeh. Zato moramo posjedovati i moć uvjeravanja u ispravnost svega ovoga što smo napisali. Potrebno je tako važne stvari i stalno ponavljati.

Psiholozi tvrde da čovjeka na svijetu najviše usrećuje njegov napredak. Ako radimo na napretku svoje narodne zajednice, jasno da istovremeno napredujemo i mi sami, a to nam isto donosi sretniji i ugodniji život. Zato se moramo uključivati u ove vidove domorodnosti da bismo imali sretniji i ugodniji osobni i obiteljski život.

SNALAŽLJIVOST

Da se ne bismo izgubili u današnjem složenom životu prepunom raznih želja i izmišljenih potreba, moramo stalno i uporno upirati prste u mnoge vrebajuće opasnosti. Zato je potrebno i ovdje naglašavati: čovjek mora pronaći i prihvatiti samoga sebe; ne smije sam sebi nedostajati; mora stalno sam jačati svijest o sebi, ulijevati povjerenje u samoga sebe; upoznavati svoju vrijednost, podržavati svoju životnost, snalažljivost u građanskom životu, poduzetnost, životnu prodornost, volju za životom, volju za stvaranjem, odgajanjem i željom da ostavimo odgovarajuće potomstvo kao nasljedstvo svome narodu. Općenito — imati snagu duhovnog i građanskog života.

Jedino tada može se reći da možemo imati sretan život. Zato moramo biti složni, jedan drugome opraštati, jer ljudski jal isto vodi u propast. Ovaj složeni život ne može više trpjeti nikakve ljudske svađe ni zadjevice. Pogotovo je štetan i ubitačan naš poznati hrvatski jal, od čega nije pošteđena ni naša Crkva, njezini vjernici ni svećenici. Naš hrvatski književnik Antun Matoš još prije 80 godina upozoravao nas je na to naše veliko zlo, ali smo dosad jako malo učinili da bi ga suzbili.

SVAKI JE OBAVEZAN

Prema našim današnjim prilikama u borbi za biološki opstanak našeg naroda može se uključiti svaki čovjek prema svojim prilikama samo ako hoće, bez obzira

LAKŠE ĆE DEVA PROĆI KROZ USICE IGLE, NEGO ONAJ KOME JE SRCE PRIVEZANO UZ NOVAC, U KRALJEVSTVO NEBESKO.

na svoju životnu dob, imovno stanje, stupanj naobrazbe, učestvujući u različitim konkretnim akcijama počevši od čuvanja i zaštite čovjekove okoline, podizanja prometne kulture, brige za djecu, angažiranja u »baka-servisu«, pa do različitih vidika pomoći siromašnim obiteljima sa više djece. Ne smijemo se uvlačiti u same sebe i od sebe ne davati baš ništa za našu narodnu zajednicu.

Čujemo često one koji nemaju djece, a mogli su ih imati, kako kukaju i narîču:
— Da nam je barem samo jedno dijete!

Međutim, ni ovo nije pametna želja, jer jedno kao nijedno. Treba ih imati bar troje ili više. Zapaženo je tamo, gdje je u braku samo jedno dijete, da ono već u svom djetinjstvu počne primati staračko ponašanje, a to zbog toga što u kući živi i razvija se sa starim ljudima. Takvoj djeci u većini slučajeva nedostaju mnoga potrebna svojstva građanske vitalnosti i to im se osvećuje kroz cijeli život.

Ne smijemo imati osjećaj manje vrijednosti, samoponižavanja, jer ti kompleksi mogu često puta biti samo hrđave i štetne navike, hrđavi običaji. Kaže se: gdje ima navika, može biti i odvika. To je istina, ali je bolje odmah steći naviku korištenja vlastitih mogućnosti i korištenja pune ljudske mogućnosti, nego za svoje osobne neuspjehe izmišljati krivce oko sebe i tim putem praviti razne probleme. Znanstvenici tvrde: Prosječan čovjek razvija i koristi samo 10 do 15% svojih duhovnih mogućnosti. Granica ljudske osobnosti je zasad neizmjerljiva. Zato moramo sami otkrivati, probuditi i aktivirati svoje korisne mogućnosti i kvalitete za svoje i opće dobro.

STANOVI ZA DVA DJETETA?

Već je odavno ustanovljeno: ako jedan narod hoće opstati i napredovati i razvijati se, mora svaki bračni par imati tri ili četiri djeteta, a sve što je na niže, postepeno i sigurno vodi izumiranju.

I mi smo još prije rata počeli prihvaćati brak sa dva djeteta. Tako smo počeli graditi i stanove gdje se predviđa stanovanje obitelji sa dva djeteta. I natalitet nam je postao jedan od najnižih u Evropi. Ako tako nastavimo, nestat će nas kao snijega na proljetnom suncu.

Ne smije se život crno predstavljati i potomstvo smatrati za teret. Ne smijemo sami sebi stvarati nepotrebne probleme, a postojeće još više uveličavati. Oni koji neće imati i ne žele brojnije potomstvo, a mogu ga imati, neka ne sugeriraju i ne nagovaraju druge da slijede njihov primjer. Svoje stanovište neka zadrže za sebe.

Život treba zavoljeti, životu se treba radovati, pa ćemo mnoge probleme mnogo lakše rješavati, lakše ostvarivati svoj osobni napredak u životu i imati veći uspjeh u životu, jer psiholozi potvrđuju da čovjeka najviše u

DJECA NISU SAMO CVIJET ČOVJEČANSTVA, NEGO I NAJSIGURNIJI ZALOG BUDUĆNOSTI JEDNOGA NARODA I NAŠE KRŠĆANSKE, KATOLIČKE BUDUĆNOSTI.

životu usrećuje njegov osobni napredak, čemu treba težiti svaki razuman čovjek. Ako nam ne ide odmah sve od ruke, odmah kukamo kako je ovaj život težak, okrivljujemo često puta bez razloga druge ni krive ni dužne, pa stoga čujemo takve razloge koji nikoga ne bi mogli uvjeriti tko ne bi bio sklon pesimizmu.

Čovjek je biće kojemu je Bog dao u zadatak da rađa djecu. Čovjek se s pravom veseli svome potomstvu i nasljedstvu, veseo je što se nastavlja i dalje njegov život, život njegova roda i naroda.

Život je volja! Veselimo se tako i svome životu i životu svoga roda i naroda!

Euharistija i život

SAVEZ VJERNOSTI

Francuski kralj Filip August htio je prije bitke kod Bovinea osigurati vjernost svojih zapovjednika i vojnika. Za tu svrhu dao je donijeti pehar vina u koji su pred njegovim očima stavili komad kruha.

On sam je uzeo jedan zalogaj i onda pružio pehar svim prisutnima. Pri tome je izrekao ove riječi:

— Tko mi hoće biti vjeran u životu i u smrti neka slijedi moj primjer! Neka učini što sam ja učinio!

Kraljeva riječ i primjer snažno su djelovali. Svaki zapovjednik uzme zalogaj i tako pred kraljem zapečati zakletvu vjernosti.

Koga taj događaj ne sjeća na onaj prizor uoči Isusove muke, kad je On pretvorio kruh u svoje sveto tijelo i vino u krv, te oboje pružio svojim učenicima da u toj žrtvenoj gozbi zapečati Novi savez i ojača ih u vjernosti prema sebi.

MLADI ALBANAC

Jednog dana u Skadru upita stari musliman nadmoćnim tonom i podrugljivim izrazom na licu, mladoga kršćanina:

— Kako samo možeš vjerovati da tvoj Krist u hostiji dolazi u isto vrijeme svakom kršćaninu pojedinačno?

Dječak je jedan čas stajao zbunjen. A onda podigne glavu i odgovori:

— Reci mi koliko prozora ima u Skadru?

— Zar misliš da sam ih brojio?

— A sada mi reci koliko ima sunaca?

— Jedno!

— Dobro, zaključi pobjedonosno mladi kršćanin. Ako jedno jedino sunce u isto vrijeme može doći u tolike sobe, onda može i moj Spasitelj, svemogući Bog, isto tako doći u tolika kršćanska srca.

ŠATOR MEĐU NAMA

Prema jednom suvremenom izvještaju francuski car Napoleon se na svojim vojnim pohodima svjesno odricao da stanuje u kakvom dvorcu ili bogatoj kući. Za sebe je dao podignuti šator među šatorima svojih vojnika. Oni su bili polaskani i ponosni na takvo carsko drugarstvo, i uzvraćali su caru oduševljenjem i vjernošću.

— Gledajte, govorili su car stanuje među nama. Koji drugi vladar voli toliko svoje ljude? Tamo kraj našeg šatora sjaji se i njegov šator s plavim i bijelim prugama. Raspoznaje se samo po crvenoj perjanici koja kruni šator.

Tako je i Krist Gospodin podigao svoj šator među nama da uvijek bude s nama, bilo u gradskoj vrevi, bilo u najsiromašnijim selima.

POSLJEDNJI DRAGULJ

Ima jedna slika pod kojom stoje napisane riječi »Posljednji dragulj«.

Neka siromašna udovica morala je rasprodati komad po komad svoga pokućstva i svojih haljina da sa svojim djetetom ne umre od gladi.

Preostao joj je još samo zlatni vjenčani prsten. Dugo se je opirala da i njega proda. On joj je, naime, bio obiteljska baština i dragocjena uspomena na njezina pokojnog muža. Ali konačno joj ništa drugo nije preostalo, morala je prodati i taj prsten.

Sad stoji pred bjelobradim trgovcem, koji ispituje vrijednost i zlatni sadržaj prstena. Majka s toplom majčinskom ljubavlju drži dijete u naručju i privija ga k sebi kao da hoće reći:

— Za te, moje dijete, jedino za te to činim. Iz ljubavi prema tebi. Inače ne bih toga nikada učinila.

Tako slika. A sad mislimo na ono što je Gospodin Isus učinio one znamenite noći uoči Velikog petka. Tada nije poklonio prsten. Ne, darovao nam je pod prilikama kruha sama sebe s Božanstvom i Čovještvom, s tijelom i dušom, svojim srcem i svojom krvlju. Dao nam je u Euharistiji sve što jest i što ima. A zašto je to učinio? Potakla ga je na to neizmjerna ljubav prema nama.

Priredio: Ivan MORT

upoznajmo Srce Isusovo

Piše: Jesús SOLANO

Ljubav prema Kristu - ljubav prema braći

Ljudsko srce ima veliku sposobnost da ljubi. Žena iako pripada svome mužu, ne prestaje ljubiti sinove, rodake i prijatelje.

Isto tako i potpuno darivanje naše ljubavi Kristu neće nam oduzeti sposobnost da ljubimo braću. Naprotiv, na čudesan će je način povećati. Oni koji su u Crkvi pozvani da žive u posvećenoj čistoći i koji imaju Krista kao jedinog zaručnika, moraju živjeti povezani s braćom u zajednici i u Božjem narodu.

Problem samoće u celibatu ili djevičanskoj posveti Gospodinu, nije izravna posljedica posvete, već više nepotpune ljudske i kršćanske zrelosti.

Što više jedna osoba živi za ljubav i iz ljubavi prema Kristu, to više zna ljubiti braću i osjeća se sjedinjena s njima.

Jedina prava odvojenost od drugih, jedina prava samoća dolazi od našeg egoizma, po kojem se zatvorimo ljubavi.

SVETO PISMO
(Fil 2,1-4)

»Ako što vrijedi pobuda u Kristu, ako što ljubezna utjeha, ako zajednica s Duhom, ako nježnost i samilost,

učinite potpunom moju radost: budite složni, imajte istu ljubav, isto srce i jednu te istu misao.

Ne činite ništa iz sebičnosti ili tašte slave, nego u poniznosti smatrajte jedan drugoga većim od sebe.

Ne gledajte pojedini samo na svoju vlastitu korist nego i na korist drugih.«

CRKVENO UČITELJSTVO

»Autentično shvaćanje Euharistije postaje po sebi škola aktivne ljubavi prema bližnjemu. Znamo da je takav pravi i integralni red ljubavi, kako nas je učio Gospodin: »Po tome će svi poznati da ste moji učenici, ako se budite ljubili među sobom.«

Euharistija nas na dublji način odgaja za tu ljubav, pokazuje nam koliku vrijednost ima u očima Božjim svaki čovjek, naš brat i sestra, ako se Krist pod prilikama kruha i vina daruje na jednaki način svakome.

Ako je naš euharistijski kult autentičan, mora u nama rasti svijest o dostojanstvu svakog čovjeka. Svijest tog dostojanstva postaje sve dublji motiv našeg odnosa s bližnjim. (Ivan Pavao II. u pismu o tajni i štovanju Euharistije »Gospodnje Večere«)

ISUS DOBRI PASTIR PRIVIJA ZALUTALOG GREŠNIKA NA SVOJE SRCE (V. Torras)

CHIARA LIUBICH

»Djevice nisu zaručene s čovjekom nego s Bogom. Nemaju malo djece, nego mnogo: sve one koje je Gospodin stavio na njihov put; zatim one kojima, poput naravnih majki, i još više!, čine dobro, hrabre ih, pomažu, poučavaju, podržavaju, ako su blizu, uvijek čekaju ako su daleko, svemu se nadajući s ljubavlju, koja je njihova narav, molitvom kod svoga svemogućega i svemožnoga Zaručnika.

Ako djevičanstvo oslobađa od fizičkog majčinstva, uvijek uključuje duhovno majčinstvo, široko koliko vlastita osobna ljubav prema Kristu.

Biti djevica znači staviti se usred mnoštva, kojemu se jednom rukom pokazuje nebo, a drugom ga se rukom podržava u životnoj kušnji.

SLAVEĆI EUHARISTIJU IZRAŽAVAMO S KRISTOM ZAHVALNOST BOGU OCU ZA SVE ŠTO NAM JE DAO, »UISTINU JE DOSTOJNO I PRAVEDNO, PRAVO I SPASONOSNO DA VAZDA ZAHVALJUJEMO . . .«

Priprema Euharistije u Starom zavjetu

Piše: Božidar NAGY

Kad netko započinje studije teologije, zamijetit će jednu zanimljivu činjenicu: u svim teološkim strukama koje obrađuju pojedine istine naše svete vjere, kako pojedinačno, tako u njihovu jedinstvu, gotovo se redovito započinje od Starog zavjeta. Pokazuje se kako je određena vjerska istina bila ili već objavljena djelomično ili je bila pripremana u starozavjetnoj ekonomiji spasa.

Ako ijedna vjerska istina treba pozadinu Starog zavjeta da može biti u potpunosti shvaćena, onda je to upravo Euharistija. I kao što ni cijeli Isus nije shvatljiv bez Starog zavjeta, tako i Euharistija može biti razumljiva tek kad imamo pred očima dugu i veličanstvenu Božju pripravu kojom je u povijesti Izraela pripremao potpuno darivanje samoga sebe.

Teolozi nam svraćaju pozornost na tri velika područja gdje možemo uočiti pripremu za Euharistiju: to su razni oblici BLAGOSLOVA i različiti memorijali prisutni u izraelskom vjerskom životu; zatim su GOZBENE STRUKTURE u povijesti, i treće, to su gozbene strukture izraelske LITURGIJE.

Danas ćemo se zaustaviti samo na prvom području: blagoslovima i memorijalima.

DVOSTRUKA DIMENZIJA BLAGOSLOVA

Taj pojam blagoslova ima dvostruki vidik, dvostruku dimenziju: u prvom redu to je Bog koji blagoslivlje čovjeka, ispunja ga svojim dobročinstvima. Već na prvoj stranici Biblije tri puta dolazi riječ blagoslov. Bog blagoslivlje sva živa bića, no posebno blagoslivlje čovjeka, blagoslivlje sedmi dan subotni počinak. I tako kroz cijelu Bibliju. Kad čitate, obratite posebno na to pozornost, i susrest ćete na mnogim mjestima tu svijest, tu vjeru izraelskog čovjeka kako Bog ispunja i pojedince i cijeli narod svojim dobrima, svojim blagoslovima.

Izraelac vjernik, biblijski čovjek, sa svoje strane blagoslivlje Boga, priznaje njegova dobročinstva, zahvaljuje mu i hvali ga za sve što je od njega primio. I taj vid blagoslivljanja prisutan je u cijeloj Bibliji, a izražava se riječima i gestama u kultu, bogoslužju. Posebno Psalmi: od njih 150 četrdeset ih nosi izričito to obilježje blagoslivljanja, hvale i zahvaljivanja Bogu, tako da posta doše molitve svih vremena i udoše i u bogoslužje kršćanstva.

U PETAK NAVEČER

I današnji vjerni Židov često ima pred očima i na ustima blagoslov i hvalu. Izgovara ga nad jelom i pilom, nad novom odjećom, kad ugleda morsku pučinu i ljepotu cvijeća. Blagoslivljanje

Boga posebno je prisutno u obiteljskom životu kod slavljenja subote, koja započinje već u petak navečer. Majka obitelji, okružena djecom i suprugom, pali tradicionalne voštanice izgovarajući riječi blagoslova: »Blagoslovljen si, Gospodine Bože naš, Kralju svega svijeta, koji si nas posvetio svojim zakonom i naložio nam da palimo svjetlo subotnje.«

Potom uzima riječ otac, blagoslivlje vino riječima: »Hvalimo Boga za ovaj znak radosti i zahvalimo mu za blagoslove minulog tjedna: za život, za zdravlje i snagu, za kuću, za ljubav i prijateljstvo, za našu stegu u tjeskobama i napastima, za radost našeg rada.«

Zatim svatko popije gutljaj vina, a otac lomi subotni kruh, poslije čega se ide u sinagogu.

DOSTOJNO JE I PRAVEDNO

Kad analiziramo Euharistiju, koju je Krist ustanovio, i kako ju je prva Crkva od početka prihvatila i slavila, onda vidimo da ona sadrži taj dvostruki vidik blagoslova, koji susrećemo kroz cijeli Stari zavjet. U prvom redu, ona je neizrecivi blagoslov Božji čovjeku, neizmjerni dar Božje ljubavi svojoj Crkvi, jer sadrži svekoliko duhovno blago, tj. samoga Krista.

S druge strane, kršćani — kad se okupljaju da slave Euharistiju — izražavaju zahvalnost Bogu za sve što nam je u Kristu dao. I u Misi to posebno izražavamo predslovljem, koje svećenik počinje riječima: »Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno da vazda i svagdje zahvaljujemo Tebi, Svemogući, vječni Bože...« I onda se nabrajaju i spominju dobročinstva zbog kojih zahvaljujemo.

I stoga, kad god dolazimo na Misu i prisustvujemo joj, sjetimo se da je to veliki čin zahvale Bogu. Koliko od njega primamo blagoslov, toliko našim prisustvovanjem, našim sudjelovanjem na Misi, molitvom i pjevanjem, izražavamo našu zahvalnost za sve što nam je dao. A imamo mu uvijek što i zašto zahvaljivati, pa i za prolazni križ i patnje, koje nam šalje, jer da nisu za naše dobro, ne bi on dopustio da nas snađu.

HVALA

Sjetimo se samo iskustva iz našeg života. Kad učinimo nekom neko dobro, kako nas boli ako nam dotični ne kaže barem jednu riječ priznanja i ne rekne onu riječ »hvala«, koja ga ništa ne stoji. A kako, naprotiv, poraste u našim očima ona osoba koja nam zna bar riječima priznati i zahvaliti za dobro koje smo joj učinili. A što da kažemo onda o našem odnosu prema Bogu, kojemu dugujemo sve što imamo!? Zar nećemo tako visoko porasti u njegovim očima i u njegovoj milosti, kad prisustvujemo tom najuzvišenijem činu zahvale — svetoj Misi?!

Želite li doživjeti nešto od te neprekinute tradicije starozavjetnog blagoslivljanja Boga i zahvaljivanja za njegova dobročinstva, koju nastavljaju i današnji vjerni Židovi, možete to posebno doživjeti u crkvi kod svete nedjeljne liturgije.

Sveta misa

Obradovah se kad mi rekoše: ići ćemo u dom Gospodnji!

Da, jer sveta je misa izvor i središte svega našeg kršćanstva. To je najveće dobro čitave Crkve i svakog pojedinca. To je veličanstveni dar Isusa Krista sa posljednje večere.

Prema njoj su usmjerene sve crkvene službe, svi sakramenti i sva djela apostola. Sveta je misa mnogo više nego obična molitva, jer tu se susrećemo s Isusom Kristom, koji za nas obnavlja svoju spasonosnu žrtvu i poziva nas na gozbu svete pričesti.

Nedjeljna misa je i najljepše očitovanje župske zajednice, ali ona i obilno hrani to župsko zajedništvo.

Nakon tjedan dana rada i muke zavrijedili smo taj lijepi susret s Bogom i s Božjim narodom.

Isus Krist je beskrajno velikodušan prema nama, pa i mi posvetimo velikodušno bar malo vremena njemu u Euharistiji. To vrijeme bit će nam vraćeno obogaćeno velikim kamatima.

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Bez dobrote nema kršćanstva

Stara Ana veli meni mudro jednog dana: — Sve je lako u životu... Samo je jedno teško. A znate što? Biti dobar čovjek! A ako nismo dobri ljudi, nismo nikakvi kršćani...

Veliku je istinu izrekla ta priprosta vjernica. Bez dobrote srca nikoga nećemo osvojiti za Krista. Samo se dobrotom ljude privlači. Ne lijepim riječima, jer su ih ljudi siti. Nisu mile Gospodinu ni naše molitve, ni mise, ni pričesti, ako u svakodnevnom životu zatvaramo oči pred nevoljom svoga bližnjega. I svećenici i laici mnogo puta su pali na ispitu kršćanskog svjedočenja, jer se u njihovu ponašanju i djelovanju nije očitovala dobrota najvećeg čovjekoljupca Isusa Krista.

MLADI GOSPODIN

Veliki hrvatski književnik August Šenoa, čiju stogodišnjicu smrti slavimo ove godine, napisao je dirljivu pripovijest MLADI GOSPODIN, u kojoj nam govori o životu i pastoralnom djelovanju svećenika Janka Lugarića. Povijesna je to osoba, kao i sve osobe u Šenoinim romanima i pripovijestima. Janko je kroz pedeset godina svećeničkog službovanja bio samo kapelan. U jednostavnosti i nenametljivosti duše smireno i zadovoljno je podnosio tu svoju malo cijenjenu službu. Kad mu je neki subrat jednom postavio pitanje: »Reci mi, zašto nisi župnikom postao?« — kapelan Janko bez trunka ozlojeđenosti odgovara:

— Prije mi se govorilo da sam za župnika premalen i premlad, a poslije mi se opet reklo da sam premalen i prestar. Valjda nijesam pazio na pravu zgodu, valjda sam čas prespavao. Pa čemu župnik, molim te? Gdje to stoji da ja župnikom moram biti? Što mi treba, dao mi je Gospod Bog. Je li pravo da od njega više tražim...?

No kapelan Janko imao je nešto što ga je učinilo kod vjernika dragim i nezaboravnim. Bilo je to njegovo neumorno dobro srce, koje je kucalo za sve one koji su se nalazili u nevolji. Njihova bol nije mu davala mira. Želio im je pomoći kad god je to mogao u svojim skromnim mogućnostima. I kao svećenik nije mogao zaslužiti ljepše pohvale od one koju izreče jedan župljanin:

— Ah, vjerujte mi, da je naš kapelan neobičan čovjek. Nije samo zbog lika, već i zbog srca, zbog duše. Nikada još ne vidjeh takva srca, takve ćudi.

BLAŽENI DOBRA SRCA

Stari kapelan Janko Lugarić, prije nego je zauvijek zaklopio svoje umorne oči, posredstvom jedne dobrotvorke čini posljednje veliko djelo dobrote omogućivši siromašnom mladiću i djevojci da se mogu vjenčati. Evo kako je naš književnik to doživio i majstorskim perom ovjekovječio:

— Drugog dana dao je kapelan dozvati pred sebe župnika, Peru i Maru. Bijaše van reda slab, ali nemiran, razigran. Mladi nijesu znali što je to, ali znao je župnik.

SVE JE LAKO U ŽIVOTU. SAMO JE JEDNO TEŠKO. A ZNATE ŠTO? BITI DOBAR ČOVJEK! AKO NISMO DOBRI LJUDI, NISMO NIKAKVI KRŠĆANI...

— Dođite bliže, djeco! — reče kapelan slabim glasom — nešto vam imam reći. Bili ste nesretni, jer ste se ljubili, jer se nijeste dobiti mogli. Srce vas je boljelo, znam. Sad je tome kraj!

Ima anđela na nebu, ima ih i na zemlji. Vidite, takva anđela poslao vam je dobri Bog. Na, Maro, uzmi ovo, dosta ti je za udaju. I ova knjižica je tvoja. Šestdeset forinti dobit ćeš zato u zagrebačkoj štedionici. To ti je očinstvo. A od mene — nastavi izvadivši staru kesicu iz njedara — evo ti pet tvrdih škuda... Uzmite, uzmite, djeco moja! Ljubite se do smrti, jer je to jedina sreća na svijetu. Budite pošteni i pobožni, a za drugoga se brinite samo kad mu možete pomoći u nesreći. Ne tražite previše blaga, jer vam je sreća sklizava za led. A takva neka vam budu i djeca, ako ih Bog dade. Moji su računi gotovi, na mojoj uri već je blizu ponoći. Zbogom, moja djeco, molite za vašeg nepoznatog anđela i za mene, starog prijatelja... Bog vas blagoslovio. Idite. Za danas je dosta.

Mladi, izljubivši starcu ruke, odoše iz sobe. Tko zna, tko može mjeriti kako im je pri duši bilo saznavši iz usta prijatelja za smrtni glas o budućoj sreći. Nikad ne treba srcu više sile nego kad su radost i žalost u njemu susjede...

Minula godina, minule dvije. Plavka bude mojom ženicom. Pođosmo jednom na brezničko groblje da pohodimo grob njezine majke. Zaustavimo se pred jednim križem. Bijaše visok, crno omazan, a na njem bijelom bojom našaran kalež i riječi »Janko Lugarić.« Na grobu cvala bijela ruža, a u ruži drhtala kapljica večernje rose.

— Što čitaš iz te kapljice — zapitah ženu?

— Blaženi ljudi dobra srca jer njihovo je carstvo nebesko — odgovori moja plavka privinuv se k meni.

Visoko je krilila ševa nad Jankovim grobom noseći o kljunu kapljicu rose. A kamo? Možda u onu zlatnu zvijezdicu gdje joj je gnijezdo?

FARIZEJSKA POBOŽNOST

Poznato je iz evanđelja kako se je Isus Krist, naš Gospodin, veoma često sukobljavao s farizejima, tada veoma uglednom strankom, koja je imala odlučujuću riječ u javnom životu zemlje. U svojim govorima znao je žestoko ožigosati njihovu pobožnost i upozoravao svoje sljedbenike da ih se čuvaju.

Što je to prvenstveno u njihovu odnosu prema Bogu bilo naopako i stavljeno naglavce? Razmišlja o tome nizozemski pisac Piet van Breemen u svojoj knjizi »Kao kruh koji se lomi« i iznosi izvrsna zapažanja koja su prevažna za našu vjeru i život po vjeri:

— *Farizeju se mora priznati* da ispunja Zakon. Ali njegova je pogreška što vjeruje da će se spasiti i opravdati obdržavanjem Zakona. Farizej je čovjek koji sebe ubija da bi obdržavao Zakon. Njemu Zakon znači sve. Savjesno obdržava svaku pojedinost. Posti dva puta u tjednu, daje desetinu... Naročito je naglašen ON koji to sve čini. Nedostaje mu izručenje i predanje. On se ne usuđuje predati. Zašto? Zarobljuje ga njegova farizejska slika o Bogu. Bog je vrlo strog sudac, nadglednik koji neprestano pazi na to da ljudima nađe pogrešku. A kad je pronađe, veseli se i čovjeka zbog toga kažnjava. Jedina svrha farizejeva života jest živjeti na takav način da uopće ne pogriješi. I na kraju svoga života može onda pokazati Bogu svoju besprijekornu čistu haljinu. I Bog je mora primiti. Njegova je stvarna muka što on ne vjeruje ni u kakvu Božju ljubav... Ako je Bog okrutan, ako kod njega nema milosrđa, tada farizej mora obdržavati Zakon. Mora se osigurati...

Stav Evanđelja je naprotiv stav onoga djeteta koje nikada nije ništa drugo doživjelo doli ljubav, i trudi se da čini sve najbolje jer je ljubljeno. Ono katkad i pogriješi, ali to ne škodi. Pogreške ne ugrožavaju ljubav njegovih roditelja. Mogućnost, da ga oni više ne ljube, nikada mu ne pada na pamet. Za farizeja je prvotan njegov napor, za čovjeka vjere prvo je pouzdanje u Božju ljubav... Farizej je vidio jedino Zakon. Ali ako ne vjerujemo u Savez ljubavi Božje, Zakon nema nikakva prava na opstanak...

Lažna čovjekoljubivost pilule

1. Otkako je u Sjedinjene Države Amerike uvedena pilula »protiv začeća«, statistike otkrivaju strahovit skok pobačaja: blizu dva milijuna godišnje.

2. Pilula i spirala nisu sredstva protiv začeća, nego su postala sredstva i najsigurniji put pobačajima. Prema jednoj procjeni u USA pet milijuna pobačaja dolazi od spirala, a broj ranih pobačaja, izazvanih pilulom, prelazi tri milijuna. Može se reći da daleko više pobačaja prouzrokuje pilula i spirala nego kiruške metode.

3. Dr C. Everett Kopp, glavni kirurg dječje bolnice u Filadelfiji, tvrdi da se u ovoj zemlji zapravo seda vrši »ubojstvo djece« i da je ta dječja bolnica jedina u zemlji koja niti dopušta pobačaj niti vrši ubijanje djece.«

4. Jedan članak u Medicinskom žurnalu Nove Engleske otkrio je da je u roku od 30 mjeseci bilo 43 defektnih beba pušteno da umre »na specijalnom dječjem odjelu Yale univerziteta«. Liječnici John Hopkinsove bolnice javno su priznali da su jednu defektnu bebu usmrtili glađu. Liječnici iz drugih bolnica dali su slična javna priznanja. Državni tužitelji su pokazali malo ili nimalo interesa da te liječnike izvedu pred sud.

5. Dr Willard Gaylin, profesor prava i psihijatrije na Kolumbijskom sveučilištu i predsjednik uglednog Gasting-contra, kaže: »Do sada je bilo lako znati što želimo svojoj djeci. Ali sada najbolje za našu djecu može značiti odluka koje od njih ubiti. Uvijek smo željeli najbolje svojim djedovima i bakama, a sada to može značiti — ubiti ih. Znamo kako se to radi i neizbježno ćemo biti prisiljeni da tako činimo.«

6. U travnju 1978. godine objavljeno je mnoštvo smiješnih karikatura u USA na račun katolika koji su protiv pilule i spirale, jer one širom otvaraju vrata ne samo pobačaju, nego uopće pokretu protiv života. Jedna karikatura prikazuje katoličkog biskupa kako drži kantu benzina i kutiju šibica. Naslov glasi: »Sada gubimo stado zbog pobačaja — ali nismo zabrinuti: dobivamo vjernike paleći klinike.«

7. U isto vrijeme izdana je komična knjiga namijenjena mladeži. Na poleđini nalazi se karikatura »Uznesenje Blažene Djevice«, koja prikazuje trudnu Mariju s idiotskim licem luđaka. Naslov glasi: »Što? Ja zabrinuta?«

8. Petogodišnji plan tobožnjeg »planiranog roditeljstva« daje svoju podršku pokusima na živim pobačenim bebama.

9. Godine 1975. isto tobožnje »planirano« roditeljstvo opskrbilo je sredstvima za pobačaj i sredstvima protiv začeća više od 300.000 mladeži. Nadaju se da će se taj broj za pet godina povećati na više od pola milijuna.

10. Katolička Liga za religiozna i civilna prava optužila je tobožnje »Planirano roditeljstvo« da svojim radom kod mladeži potiče na seksualnu raskalašenost. Obasipljući mlade ljude kontraceptivnim sredstvima i provokativnom literaturom, vrše strahovit pritisak na mladež, tako da se oni koji se ne upuštaju u seks proglašuju abnormalni. »Planirano roditeljstvo« postalo je vrlo unosno poduzeće za novčani biznis, a životno samoubojstvo naroda.

11. Preko 70% onih koji su primili »servis« tobožnjeg planiranog roditeljstva: kontraceptivna, sterilizaciona i pobačajna sredstva, imaju prihode blizu ili ispod razine siromaštva. Tobožnje »planirano roditeljstvo« nastoji odstraniti siromaštvo odstranjujući siromašne ljude.

12. Američki poreski obveznici namiruju više od 40% budžeta za tobožnje planirano roditeljstvo što će pobornici »planiranog roditeljstva« znaju izvući od države.

Ovome pokretu protiv života pod firmom »planiranog roditeljstva« u Americi suprostavlja se širok i snažan pokret prirodnog reguliranja roditeljstva na principima nauke Pape Pavla VI. iznesene u enciklici »Humanae vitae«. Centar za ljudski život čini sve što može da pruži ustuk napadima »planiranog roditeljstva« na život, obitelj i vjeru. Paul Marx, predsjednik Centra za ljudski život, izjavljuje: »Pobačaji, eutanazija, ubijanje djece i staraca, jesu četiri daske mrtvačkog lijesa koji je napravila lažnočovjekoljubiva, nihilistička, iskorištavalačka filozofija o čovjeku i njegovoj sudbini.«

Dr IVAN MERZ - GOSPIN ŠTOVATELJ

U KUTU SVOJE SOBE IMAO JE IVAN MERZ KIP LURDSKE GOSPE. PRED TIM JE KIPOM UVIJEK GORJELO MALO SVJETLO. U TOM JE KUTU ON ČESTO RAZGOVARAO S GOSPOM.

Volio je Gospu kao da mu je rođena mati! Evo nekoliko sličica iz njegova života gdje se jasno očituje njegova ljubav prema Mariji.

Imao je već 19 godina kad se na blagdan Bezgrješnog Začeća Marijina zavjetovao da će do ženidbe živjeti djevičanski. Četiri dana nakon tog zavjeta zapisao je u svoj dnevnik: »Neki sam dan zavjetovao Blaženoj Djevici Mariji čistoću do ženidbe. Možda će taj zavjet trajati do moje smrti.« Tako se i dogodilo!

U Parizu je 4. studenog 1921., dok je bio tamo na studijama, prisustvovao oblačenju neke benediktinke. I u toj prilici za tu nepoznatu sestru zapisao je u svom dnevniku ovu molitvu: »Kraljice djevica, ulij ulje svetosti u njezinu dušu!« Predao ju je Gospi u ruke...

Svakog je dana molio Gospinu krunicu, oduševljavao je i druge da se prihvate te svete Gospine »igračke«.

Jednom mu se iskreno izjadala neka djevojka, a on ju je pokušao ohrabriti krunicom: »Kad vam bude u životu teško, uzmite Gospinu krunicu, ona će vas utješiti i dat će vam snage da sve mirno podnosite s potpunim predanjem u Božju volju.«

Kada i gdje je zavolio krunicu? Otkrio je to svom prijatelju pismom iz Pariza 1921.: »U Lurdu sam naučio što je krunica, i ona mi je sada najbolji prijatelj.«

U kutu svoje sobe imao je kip Lurdske Gospe. Pred tim je kipom uvijek gorjelo malo svjetlo. U tom je kutu on često razgovarao s Gospom.

Njegovi roditelji nisu bili u početku oduševljeni gledajući svom sinu u ruci krunicu. Jednog je dana (10. veljače 1928.) s oduševljenjem u svoj dnevnik zapisao: »Danas je moja mama po prvi puta pristala da se u našoj obitelji skupno moli krunica.«

Pisao je članke, održavao brojna predavanja o Gospi, osobito o Lurdskoj Gospi, prikazujući je kao uzor svim mladima.

Za potrebne, žalosne i bolesne rado se molio Gospi. To je posvjedočio i sveučilišni profesor dr D. Kniewald: »Ivan mi je priznao da je za mene prokrečao sat vremena moleći se za mene pred Gospom.«

Želite li svestrano upoznati dr Ivana Merza, i to na brzinu, kupite prekrasnu knjižicu koja se zove »Tko je Ivan Merz«. Napisao ju je isusovac Božidar Nagy, a nanabavlja se na ovoj adresi: Postulatura Ivana Merza, 41001 Zagreb, Palmotićeva 33, pp 699.

»Majko moja dobra, najveća, pisao je Merz u svom dnevniku (14. XII. 1914), molim te, ispuni moju dušu lijepim osjećajima, plemenitim mislima. Označi mi uvijek pravi put!«

Sa 32 godine sišao je u svoj grob. U grobu već počiva 53 godine. Ali smo svi uvjereni da mu je na nebu uz Isusa i Mariju mnogo ljepše negoli mu je bilo na ovom svijetu.

O. Zlatan PLENKOVIĆ

PONOVO UCJEPLJENJE U KRŠĆANSKU EVROPU

Papin govor hodočasnicima

»Božja Providnost dala mi je danas radost da se susretnem s vama, dragi vjernici iz Hrvatske i Slovenije, koji zaključujete vaše hodočašće u Italiji posjetom Papi, da mu izrazite vašu vjernost i vašu privrženost.

Primam vas ganutom dušom i pozdravljam prije svega časnu braću biskupe ovdje nazočne, na čelu s dragim Franjom Kuharićem, zagrebačkim nadbiskupom i predsjednikom Biskupske konferencije, i preko njih cijeli episkopat koji nosi u srcu sudbinu Crkve u Jugoslaviji . . .

Predraga braćo i sestre! Ponovo vam od srca zahvaljujem za vaše današnje svjedočanstvo vjere koje mi potiho pruža jamstvo vaše kršćanske zauzetosti. Potičem vas da u srcu ponesete sa sobom spomen ovoga hodočašća kao poticaj za vas i za sve vaše drage da ustrajete na putu koji su zacrtali veliki zaštitnici Benedikt, Ćiril i Metod.

Molite ih s pouzdanom nadom neka svojim zagovorom čuvaju Evropu, neka ne dopuste da se ona udalji od vjernosti Kristu, neka joj osiguraju ono istinsko jedinstvo koje se temelji na prihvaćanju kršćanske vjere i ćudoređa, na uzajamnoj ljubavi i neumornoj obrani mira.

Kad se vratite u svoje domove, kažite svojim dragima i svojim sugrađanima, da ih Papa voli, da ih molitvom podupire i bodri neka ustraju na putu zrele i žarke vjere. Svima upravljam moj srdačan, topao pozdrav i s njim podjeljujem posebni apostolski blagoslov.

Hvaljen Isus!«

KARDINAL ŠEPER JE PONOVO ISTAKAO VAŽNOST BENEDIKTINACA U POKRŠTENJU HRVATA I U UTEMELJENJU HRVATSKE KULTURE I IZRAZIO ŽALOST ŠTO JE MUŠKA GRANA BENEDIKTINACA MEĐU HRVATIMA IZUMRLA I ŠTO NJEZIN PREPOROD, ŠTO GA JE ZAPOČEO O. KIRIGIN, JOŠ UVIJEK NE USPIJEVA.

I OVE DJEVOJKE IZ JESENICA, ŽUPE STARODREVNIH I GLAGOLJAŠKIH POLJICA, PONIJELE SU IZ RIMA ZADATAK BUĐENJA I PRODUBLJIVANJA SVIJESTI O VAŽNOSTI SVEGA ONOGA ŠTO JE PAPA ZBIO U ZNAKOVE TROJICE ZAŠTITNIKA EVROPE.

Sv. Otac Ivan Pavao II. primio je u subotu 21. ožujka 1981. u 13 s. u dvorani Pavla VI. u posebnu audienciju hodočasnike iz Hrvatske i Slovenije.

Prema izvještaju Vatikanskog dnevnika bilo je prisutno oko 3000 hodočasnika. Hodočašće je došlo u Rim Sv. Ocu prigodom zaključka godine sv. Benedikta i u znak zahvalnosti Sv. Ocu što je svetu braću Ćirila i Metoda proglasio suzaštitnicima Evrope.

Značajne su riječi koje je tom zgodom izrekao hrvatski metroplita i zagrebački nadbiskup dr Franjo Kuharić.

»Mi dolazimo iz onog geografskog područja na kojem su se susretale i proniknule dvije duhovne baštine: jedna sa Zapada, a druga sa Istoka! Jednu baštinu predstavlja sv. Benedikt, a drugu sveta braća Ćiril i Metod . . .

Od srca Vam zahvaljujemo da ste nam otvorili svoj dom da budemo s Vama, da čujemo Vašu riječ i da molimo s Vama.

Gajimo čvrstu nadu da ćemo se skoro vidjeti opet u Rimu prigodom kanonizacije bl. Leopolda Mandića. Isto tako nadamo se da će Providnost urediti tako tijek budućih prilika da nas mognete posjetiti i u našoj domovini.

Sveti Oče, učvrstite nas u vjeri za naše prilike, koje nisu lake, i za naše vrijeme, koje nije bez brige. Kao zalog Božje zaštite i pomoći, podijelite svoj Apostolski blagoslov svima nama prisutnima i svima onima koji Vam vjeru, ljubav i poštovanje svjedočimo!«

U prošlom broju Glasnika odgovorili ste na pitanje poziva na svetost nas bračnih drugova. Ali ja se pitam, nije li ipak svetost nešto tmurno i žalosno, jer je teško i mora se trpjeti, a to je uvijek muka i žalost, nije li tako?

S druge strane, nama su govorili da obitelj mora biti mjesto radosti. Jedan pater misionar je čak rekao da obitelj mora biti »žarište radosti«. To sam si dobro upamtila, ali mi ni to nije jasno. Kako zapravo ide zajedno svetost i radost? Kad se mi i djeca radujemo i zabavljamo, onda nismo sveti nego smo svjetovni, kao i drugi. Kad dođe muzika, ples i druge zabave, ja mislim da bi onda i te stvari morali nekako spojiti s onom težnjom za svetošću, ali kako? Tu se ja gubim: sama ne znam, a onda ni djeci neću moći protumačiti . . .

Marija

Divna su ove vaše primjedbe, gospođo, jer nam omogćuju jedan dublji dijalog o svetosti ili radosti — što je u biti **jedno** te isto, samo treba shvatiti, pa onda se truditi stvarno i provesti u život.

Najprije ću reći da je obitelj pozvana na radost pozivom koji joj ne dolazi »izvana« nego se javlja iz same njene jezgre kao jedna od bitnih sastavnica obiteljskog bića: javlja se u srži ljubavi supruga, u srži ljubavi roditelja prema djeci, i obratno. Bog je to usadio u čovjekovo biće i želi da čovjek to ostvari u punom dostojanstvu i doličnosti. Taj se poziv može prečuti, zanemariti, odbaciti, ali se može i poslušati, prihvatiti i ostvariti. S jednog određenog teološko-čudorednog vidika čak zadnji smisao obiteljske zajednice sastoji se u nastojanju da se čitavim bićem odgovori tom pozivu. A odgovor na ostvarenje te radosti svake pojedine kršćanske obitelji je jedinstven i neponovljiv. Radost se rađa iz ljubavi, a svetost nije drugo nego ostvarenje ljubavi u svoj čistoći i punini, bez primjese sebičnosti.

Obitelj – žarište radosti?

Piše: Ivan FUČEK

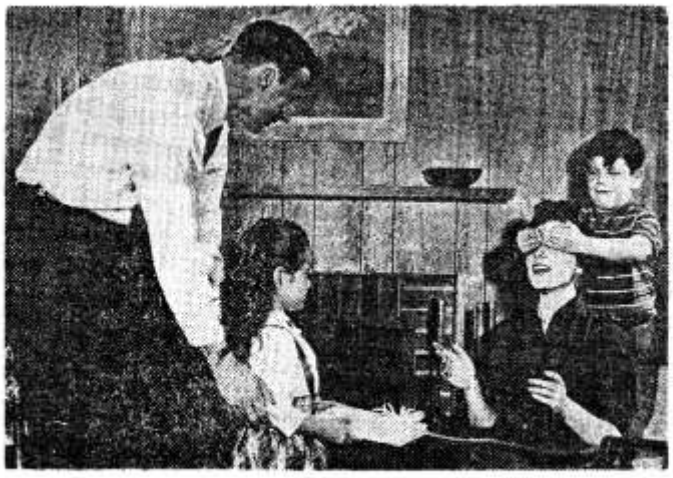

Kažete: »Kad se mi i djeca radujemo i zabavljamo, onda nismo sveti nego smo svjetovni, kao i drugi.« Takvo, recimo »svjetovno veselje«, razne zabave društvenog karaktera (vi nabrajate »muziku, ples i druge zabave«) pitam vas, je li to od Boga ili od đavla? Naravno, Bog je sve to dao, dao je kao Stvoritelj sve dobro. Od grijehom zavedena čovjeka nastade zlo. Znači, radovati se možemo dobro i sveto. Veseliti se možemo također grešno i na propali način. Svaka radost, koju obitelj provodi, treba da bude dobra, da izrasta iz bračne i obiteljske svetosti. Znači, poziv na radost u obitelji je poziv na egzistencijalno proživljavanje one duhovnosti koja je supruzima i cijeloj obitelji vlastita. A svoj duhovni život članovi obitelji ne proživljavaju samo na koljenima, kod mise, u nekim trenucima kad su, tobože, »dobri«. Oni ga moraju proživljavati uvijek na raznim razinama, u raznim prilikama: i kod molitve, i kod zabave, i kod igre, i kod jela, kad

se javljaju slabosti protiv kojih se treba boriti da ne prevlada egoizam, kao i u trenucima ushićenja. Sjaj radosti jedne obitelji, zračenje humanosti i dobrote, ljubavi prema svima — izviru iz proživljavanja sebi vlastite svetosti ili **ljubavi,** tj. iz Duha Svetoga koji ih povezuje, nadahnjuje, oduševljava, osvježuje i čini poletnim za svako dobro djelo.

Roditeljska radost, koja izvire iz tih najdubljih izvora, uvijek je najjača propovijed djeci, primjer, magnet, koji snažno privlači. Roditeljska radost je »zarazna«, ona osvaja, izvanredno čvrsto povezuje članove: djeca takvih roditelja neće pobjeći od kuće zbog hladnoće doma (jer takav dom plamsa ljubavlju i radošću!), nitl će se otuditi od roditelja, jer nisu shvaćeni. Povezanost, sklad, razumijevanje, duboko pronicanje u praštanju i dobroti, u prelaženju preko oštrica koje se javljaju, u snošenju tereta jednih drugima - plodovi su obiteljske radosti. Takva je obitelj pravi izazov: gdje se mati dariva do kraja, gdje je otac slika čvrstoće i providnosne sigurnosti, gdje djeca u poštivanju žele slijediti put roditelja, jer ih je taj put naprosto svladao i oduševio... Tada rođendani, imendani, crkveni blagdani, ritam liturgijske godine, slavljenje ispita, diploma i promocija — sve to poprima nov izgled, sve se to onda izvodi na jedan nov **način,** privlačiv, dubok, kršćanski. Sve te i slične točke svakodnevnog života uvijek su samo nove prilike za rast, za sazrijevanje u radosti. Netko je točno rekao: »Jedina je radost biti svet, jedina žalost je ne biti svet.«

Vi pitate, kako spojiti radost i težnju za svetošću? Evo kako su to spajali prvi kršćani; njihov **način** ili **duh** kojim su činili bio je nov, drukčiji od načina poganskog sekulariziranog ondašnjeg svijeta. Iz doba najranije Crkve govori nam poslanica Diognetu ovo: »Kršćani se ne razlikuju od ostalih ljudi ni područjem gdje stanuju, ni jezikom, ni načinom života... Nastavajući grčke i barbarske gradove, gdje je koga sudbina postavila, prihvaćajući svagdje domaće običaje u odijevanju, hrani i uopće načinu života, oni žive i time predlažu izvanredan, i po jednodušnom mišljenju svih, nevjerojatan način života. Žive u vlastitoj domovini, ali kao došljaci. Kao građani s ostalima imaju sve zajedničko, a sve trpe kao tuđinci. Svaka im je tuđa pokrajina domovina, a svaka domovina tuđina. Žene se kao i ostali i rađaju djecu, ali ne odbacuju još nerođene djece. Imaju zajednički stol, ali ne i postelju. U tijelu su, ali ne žive po tijelu. Provode život na zemlji, ali na nebu imaju domovinu. Pokoravaju se izglasanim zakonima, a načinom života nadvisuju zakone. Ljube sve, a svi ih progone... Sramote ih, a u sramoti doživljavaju slavu... Da kažem jednostavno: što je duša u tijelu, to su kršćani u svijetu.«

Dakako, danas se od bračnih drugova, od kršćanskih obitelji ne traži drugo. Jasno, mnogo ovisi o tome koliko otac i mati proživljavaju svoju bračnu svetost, utemeljenu na sakramentu ženidbe. Da li oni zrače, zanose, dižu oduševljavaju, ili su prazni, hladni, čak rušitelji? Ovisi o tome da li se trude nesebično živjeti ili su postali egoisti. Neki muž i otac napisao je ove riječi: »Bože, nemoj me lišiti radosti naslada koje sam spoznao i zavolio i za kojima toliko čeznem... Ja nisam od sorte svetaca. Ja sam oženjen čovjek i otac... Nemoj me mučiti s nemogućim stvarima!« Taj je otac, inače veoma inteligentan, zaboravio da oženiti se ne znači prestati se truditi biti svet, tj. biti **nesebičan.** Naprotiv, oženiti se znači svjesno, slobodno i za čitav život prihvatiti tipičnu bračnu duhovnost koja treba da prožme sav život i djelovanje. Ženidba je put da se postigne svetost u sjedinjenju ljubavi osoba s osobom Isusa Krista. Pošto je netko ušao u brak, njegova svetost nije više pojedinačna, izolirana, nego je zajedničarska, upravljena u punom nesebičnom darivanju drugome i s drugima. »Ja« — »ti« — »mi« jedno su.

To ne znači da suprug nema svoj vlastiti duhovni život, ali ga proživljava u sudioništvu s bračnim drugom. Kad se bore protiv grijeha, kad se trse da zajedno provode bračnu čistoću, kad se istinski u dostojanstvu osoba vole, kad planiraju i primaju djecu, kad ih odgajaju i za njih žive; oni idu zajedno s Kristom u njegovu Duhu Svetom. Odgajajući djecu u vjernosti Kristu i Crkvi, sami rastu u ljubavi, znači u radosti, koja, da se ostvari, nerijetko traži odricanja, ali ona nema ništa zajedničkog sa nečim »tmurnim« ili »žalosnim«.

Vjera primitivnih naroda

Pigmejci su najprimitivniji stanovnici na zemlji. Provode život sličan životu naših davnih predaka iz kamenog doba.

Trilles, istraživač pigmjeskog plemena Gabun-Pigmjeci, imao je s jednim pripadnikom toga plemena ovaj razgovor:

— Da li je bilo u šumi oduvijek ljudi kao što si ti i ja?

— Ne, davno prije nije bilo nijednog čovjeka u šumi?

— Ali, je li bilo negdje drugdje?

— Ne, prije nas (našega plemena) nije bilo nikoga. Prvi smo mi!

— A prije vas?

— Prije nas bio je Kmvum, Kmvum sasma sâm. Kmvum bez ikoga uza se. (Kmvum di, Kmvum sa didi Kumvum le Kmvum ne kva).

— Ali tko je napravio stabla u šumi, plodove koje ti jedeš, divljač koju loviš, ribe koje hvataš?

— Kmvum je sve napravio. On je napravio stabla u šumi, on je napravio plodove koje ja jedem, on je napravio životinje koje ja lovim; on je napravio ribe koje ja hvatam; on je napravio sve, sve, sve. A kad je prestao praviti, kazao je prvim našim ocima: »Uzmite, to pripada vama, ja vam to dajem, to je za vas!«

— A prije stabala, životinja i riba?

— Prije stabala, životinja i riba Kmvum je bio sasma sâm.

— Kako je te stvari napravio?

— On je rekao i sve je bilo napravljeno. (Ma to mé ve: Amè!)

Ja sam i dalje pitao: — Reci mi, kako se je on pri tome ponašao?

— To mi ne znamo, nitko to ne zna, naši očevi toga nisu znali. Kmvum oć Kmvum, Bog je Bog!«

WINNETOUOVI SUPLEMENICI

Indijanci, kojima pripada i Winnetou Karla Maya, također su primitivna plemena. Ne znaju mnogo o prirodi ni o prirodnim pojavama. A ipak ne štuju prirodne pojave, nego dobro poznatog Manitoua.

Njemu se ovako mole:

— Moj Manitou, pouzdajem se u Te da ćeš mi dati što mi je potrebno za život.

Istraživalac John Dick donosi ovu molitvu:

— Molit ću našega Oca da nam pomogne kada odemo u lov.

Jeanette Sagäbäskiskäm prisustvovala je često njihovim žrtvenim gozbama. Uvijek nanovo se uzbudi kada se toga sjeti. Ona ih ovako opisuje:

— Prije jela svak uzme jedan zalogaj mesa, ili slanine, ili kojeg drugog jela, i baci ga u vatru. Nato se dim digne uvis. Dok odgrizaju i bacaju u vatru, nitko ništa glasno ne govori, nego samo govore u duši. Bacanje u vatru mesa ili slanine vrše s najvećim počitanjem. Svak utone u šutnju. I kada se dim digne uvis, sve je svršeno. Gledaju za dimom koji se diže uvis sve više i više nadajući se da je Manitu primio žrtvu, jer je dim otišao prema gore, gdje stanuje Manitu. Pri tome mnogo govore u svojoj duši — ne glasno — i gotovo svi imaju istu misao: mi se pouzdajemo u te, da ćeš nam dati jela. Nitko se ne usuđuje što reći dok se sve to ne svrši. Pošto se podijeli hrana, pomno paze da jedu-

ći ne padne koji komadić na pod...

Frank Richard izvješćuje: »Kada indijanski dječak ubije prvu pticu, pa bila to i ptičica, mora u šatoru komadić njezina mesa prinijeti Manituu da mu se svidi.«

(Prema knjizi W. Schmidt, Der Ursprung der Gottesidee, svezak VI, str. 530-534)

GABUN, DJEČAK IZ KAMENOG DOBA

Sumrak je. Tamna spilja postala je još tamnijom. Gabun, dječak od 12 godina, izišao je na otvor spilje da vidi dan na izmaku i noć u nastupu. Mrke zavjese oblaka večer su činile još mračnijom.

— Bit će i sutra kiše, a valjalo bi mi s ocem u lov. Hrane je u spilji nestalo. Međutim, ulovit ću ja nešto još večeras!

Naglo krene prema susjednoj spilji. Tamo je nedaleko ulaza, Wigot, njegov vršnjak i susjed, imao zeca kojeg je čuvao u jednom prostoru ograđenom kamenjem s nešto granja odozgo, tako da mu nije mogao pobjeći.

Gabun se za tren našao kod toga malog zečjeg zatvora, provukao ruku kroz granje odozgo, izvadio zeca i s njim u svoju spilju. Ne govoreći ništa ni ocu Pomu ni majci Bafwagudi, krlomice ga je poklopio s dva veća kamena.

Legao je na počinak. Mislio je slatko zaspati, ali snu ni traga. Nešto neobično i mučno mu se počelo zbivati u duši. Kao da su se dva čovjeka u njegovoj nutrini hrvala cijelu noć. Jedan je htio da zec bude vraćen Wigotu, a drugi da ga pojede Gabun. Borba je bila mučna. Za čas bi prestala da uskoro započne još većom žestinom. I tako hrvanje potraje cijelu noć. Gabun je bio prilično iscrpljen.

Blijedo svjetlo je ušlo kroz otvor spilje kao neka nevidljiva, blijeda ruka, da navijesti skoro jutro. Gabun se trgne i ustade s krzna na kojem je ležao, skoči do zeca, uhvatiti ga i brzo, dok su Pomo i Bafwaguda, njegovi roditelji, još spavali, projuri kroz otvor spilje, odnese zeca u Wigotovu ogradu, stavi u nju, poravna i učvrsti granje odozgo nad ogradom, te se vrati na svoj ležaj.

Sad je bio blažen. Zaspao je ubrzo mirnim snom.

PREKOGROBNI ŽIVOT

Sumerani su još prije Egipćana izgradili jaku državu. Oni su, međutim, od najstarijih vremena gajili vjeru u život na drugom svijetu. Sumerani nisu smrt smatrali potpunim svršetkom čovjekova postojanja. U to su, uostalom, vjerovale sve rase Starog svijeta, pa zbog toga sumerski običaj da se pobrinu za svoje mrtve nije bio ni u kojem slučaju izuzetan, o čemu svjedoče egipatske piramide.

Oko godine 2000. prije Krista došlo je do revolucionarne promjene u njihovu pogrebnom obredu. Sve dotad mrtvi su počivali u pravim grobljima, koja su mogla biti i unutar gradskih zidina, ali su uvijek bila smještena na posebnom zemljištu. Međutim, sad su se mrtvi počeli pokapati u kućama živih. Iza stražnjeg dijela kuće, tj. na mjestu najudaljenijem od onoga njenog dijela u koji su mogli ulaziti stranci, nalazilo se dugačko i usko dvorište, do polovine natkrito krovom. Ispod popločenog dijela nenatkrivene polovine dvorišta nalazila se opekama obzidana obiteljska grobnica, dok je natkriti dio služio kao kapelica posvećena štovanju obiteljskog zaštitnika...

Cilj toga postupka je jasan. Pokojnik je i dalje stanovao u kući svoje obitelji. On je i dalje bio njen član i sudjelovao je u obiteljskim molitvama, koje je predvodio glavar obitelji.

NA SVIJETU NIJE BILO NIJEDNOG PLEMENA NI NARODA KOJI NE BI IMAO SVOJU SPOZNAJU BOGA. SVAKI ČOVJEK SE PITAO I PITA: ODAKLE SAM? ZAŠTO SAM? KUD IDEM? NA TA PITANJA DAJU ODGOVOR JEDINO BOG I VJERA U NJEGA.

Piše: A. BOŠNJAKOVIĆ

GOSPA BAPSKA

Neumorni se istraživač i brižni čuvar starina profesor Duro Szabo nije uplašio naših blatnih ili prašnih srijemskih putova kad se godine 1912. uputio da vidi crkvu Majke Božje na groblju mjesta (Novak) Bapske. Nakon toga, između ostaloga, zapisuje: »Ja sam prošao sijaset crkvi i kapela, ali nisam nikad osjetio ono što sam u tom bogomraku, u toj polumračnoj odugačkoj crkvi oćutio, kad sam pred oltarom ugledao dvije stare žene gdje pjevaju pjesme Bogorodici, ne hajući za došljaka, koji je znatiželjno zavirivao u svaki kut te crkvice, za došljaka, koji je znao da su se na tom istom mjestu sastajali ljudi možda s istoga razloga od iskona vremena«.

IZMEĐU DUNAVA I ŠIDA

Kad izađemo iz Šida, ugledat ćemo natpis koji nam pokazuje smjer za mjesto Bapsku. Umjesto blata ili prašine čeka nas nekoliko kilometara ne baš dobre makadam ceste. Pošto smo se uspeli na prvi južni obronak Fruške gore i prešli vijenac tog obronka, počinjemo se polagano spuštati prema Dunavu. S desne strane ugledat ćemo groblje, a u groblju, u jugoistočnom dijelu, manji toranj crkve Majke Božje. Profesor je Szabo tu doživio nešto što još nikad i nigdje nije oćutio u nijednoj od »sijaset crkvi i kapela« što ih je prošao, a prošao ih je zaista sijaset. Skrenimo i mi u groblje i pohodimo tu crkvu Majke Božje. Možda će i za nas to biti lijep i nezaboravan svijanjski ugođaj.

Prvi do sada nama poznati zapisani spomenik iz godine 1332. zove tu crkvu jednostavno »Beate Virginis de Baba«, crkva »Blažene Djevice od Bapske«. Godine 1581. — 30. kolovoza će tome biti točno 400 godina — dva biskupa i osam svećenika imaju tu Sveti zbor ili Sinodu. U svom pismu Svetom Ocu nazivaju crkvu »Sveta Marija u Bapskoj«. Ime »Madona di Bapska«, Gospa od Bapske, potječe iz godine 1613. Iste godine u nekom drugom svom spisu isusovac Bartol Kašić spominje ovu crkvu kao crkvu »Preblažene Bogorodice«, a godine 1619. kao »crkva Rođenja Preblažene Djevice Bogorodice«. Naslov »Majka od milosti« potječe iz godine 1790. ili 1876. Nedavno joj netko dade nadimak Majka Božja Fruškogorska.

Same nam godine 1790, 1619, 1613, 1581, 1332. kažu da je imao pravo svećenik Ilija Okrugić Sriemac kad je za crkvu na bapčanskom groblju rekao da »po starom ukusu sagrađena, tako je stara da joj neima pametara«. Stručnjak će nam za graditeljstvo kazati: »Graditelj je Sv. Marije na Bapskoj, ovdje u fruškogorskoj zabiti poznavao gramatiku internacionalnog romaničkog govora... u danim je mogućnostima ostvario zaokruženo i zrelo, iako sićušno umjetničko djelo«. To je napisano godine 1970. Ove 1981. godine mi možemo zaključiti da je u svojoj osamstoljetnoj prošlosti to »sićušno umjetničko djelo« doživjelo više građevinskih zahvata. Unatoč svim tim uspjelim ili manje uspjelim zahvatima, pred našim je očima ta crkva uglavnom onakva kakva je oko godine 1200. sagrađena, a nešto poslije produžena.

Kroz kameni okvir vratiju u starom gotičkom, možda i romaničkom stilu, uđimo unutra, u crkvu. Svodovi ugrađeni prije 200 godina (1870.) nisu smetali Szaboa pa neka ne smetaju ni nas. Svetište je danas nešto drukčije od onoga iz godine 1912. pa djeluje otvoreno i svijetlo.

Cijeli je ovaj kraj unaokolo jedna velika riznica predpovijesnih i povijesnih kultura, što ih danas pokrivaju obrađene oranice, šuma, livade i vinogradi. Na uzvišici Gradac, oko 500 m sjeverozapadno od crkve, na dubini od preko 4 metra mogu se naći ostaci glinenog posuđa iz vremena kad je čovjeku kamen bio jedino oruđe, iz tako zvanog mlađeg kame-

nog doba, tj. oko 2900 godina prije Krista. U ruševinama osnova kuća, koje se u nekoliko slojeva nižu od površine pa do dubine blizu tri metra, nađeni su glineni kipići, idoli, koje su ljudi tada — oko 2600. godine prije Krista — štovali kao neko božanstvo. Pronađeni su također predmeti po kojima se izražavalo štovanje nekom božanstvu, kao što su žrtveni stolić »žrtvenik« kutija, posebna vrsta obrednih vaza itd. Čak su i neke kuće imale oblik hrama ili nešto od hramova onog doba. Od one prve tamošnje slavonsko-srijemske, bapsko-lendjelske, danas zvane sopotsko-lendjelske kulture, redaju se na Gracu i u okolici druge kulture. Glineni je kipić, idol žene, prema svemu sudeći, iz kulture bronce, a to je doba između 1800-800. godine prije Krista.

Doba je Rimljana zastupano predmetima i novcem, nađenim u blizini crkve. Rimski lijepo zidani grob, koji sigurno nije jedini, otkopan je na brežuljku Telek godine 1979. Ukrasi u grobnici pripadaju III-IV. vijeku (200-400. godine) poslije Krista. A što se same naše crkve tiče, ako je promatramo u tlocrtu, u planu, dobivamo dojam da je u tlocrtu vrlo velika sličnost ove crkve s nekim ranokršćanskim i ranosrednjovjekovnim crkvama

To nas onda dovodi do zaključka da mjesto, na kojem je crkva Blažene Djevice na Bapskoj kao mjesto kulta, štovanja, od romanike, od oko godine 1200. vodi u rani srednji vijek, u rano kršćanstvo, u doba Rimljana, kao što Szabo reče »možda do iskona vremena«. Ljudi su, naime, od »iskona vremena« štovali više-manje ista božanstva kojima su u druga vremena nadijevali samo druga imena. Na mjestima hramova starijih kultura ili grobnica podizane su bogomolje, hramovi novijih kultura. I kršćani su također na zemljanim humcima, koji su prekrivali grob, znali sagraditi male crkve, da se suprotstave utjecaju poganskih običaja, koji su se još zadržali. Sjetimo se samo Dioklecijanova mauzoleja, danas crkve Sv. Duje u Splitu.

SAMO U OVOJ CRKVI

— Ljudi su u predpovijesti imali vjeru svojstvenu svome vlastitom vremenu. Imali su svetinje, žrtvenike. Imali su i neke vrsti svetišta »duha vrela«, »kuće duhova«. Prilično je bilo rašireno štovanje »božice-majke«. Sve je u toj vjeri danas nama tajnovito, neobično i veoma nejasno. Ima učenjaka koji tvrde da se štovanju božice-majke daje tumačenje i značenje koje taj pojam nema. Općenito se o vjeri tih prastarih vremena znade govoriti s puno mašte i jednostranosti. Neki čak u svojoj jednostranosti idu čak tako daleko pa tvrde da »pojam božice-majke živi — u čovjeku — uvijek, bilo da je naziva Nenttungga, Hator, Isis, Hera ili Marija«. Tako se možda može govoriti o staroegipatskim božicama Hator i Izidi, o najvećoj grčkoj božici Heri, ali je bogohulno tako govoriti o Mariji. Hator, Izida i Hera jesu djelo ljudske izopačene mašte. Marija je pravo i stvarno ljudsko biće kao što smo i mi. Jedino ona je »prva iza Boga i najveća od svakoga« u tome što je nakon grijeha prvih ljudi samo ona obdarena darom bezgrješnosti. Marija nije božanstvo, ali je sveta Bogorodica, u istinskom smislu Majka Božja.

Kad su prvi ljudi izgubili dar bezgrješnosti, s vremenom se ona jezgra čiste vjere iz raja zemaljskog zaodijeva praznovjerjem, pa i nevjerom. Tako je bilo i s obećanjem, što ga je čovjek ponio iz zemaljskog raja, da će doći žena, čiji će porod satrti zmiju, davlu zavodniku glavu. Tisućljeća su nanijela štošta što nije bilo dostojno svetosti te Žene i Njezina Poroda. Da nestane, dakle, onog staropoganskog iz vjerovanja ljudi prije kršćanstva, da opet zasja samo ono, što je čista jezgra vjerovanja ljudi, obogaćeno kršćanstvom, postoji velika vjerojatnost da je na tragovima nekog predpovijesnog mjesta štovanja predpovijesne Bapske rano kršćanstvo podiglo svetište »Pravoga Boga od Pravoga Boga« i presvete njegove Bogorodice Majke.

U onom starinskom melosu dviju onih starih žena, koje su tu pred oltarom pjevale pjesme Bogorodici, bit će da je profesor Szabo čuo odjek pjesme, molitve, žrtvovanja, koje tu možda na istom mjestu traje otkako je čovjeka u tim krajevima, pet do šest i pol i više tisuća godina. To je valjda ono što on tvrdi da je osjetio, očutio **samo** u ovoj crkvi. Dao Bog da svjetlo uvijek čiste vjere bude ona milost koju ćemo mi ponijeti s ovog hodočašća Gospi Bapskoj »Majci od milosti«.

Plači, zemljo moja predraga...

Takav naslov dao je Alain Paton svojoj knjizi u kojoj raspravlja o problemu »Istina će vas osloboditi«!

I ja dadoh taj naslov ovom člančiću, jer što nam drugo preostaje, kad mi svojevoljno ubijamo više male, nerođene djece nego ih je uništio rat i velikih i malih. Mi se u mnogo čemu vraćamo u poganstvo. Mnogi se još priznaju vjernicima, ali ne drže do vjerskih i Božjih zakona, a posebno do zakona »Ne ubij«, a još manje ne ubij svog djeteta ni prije ni poslije rođenja.

Bog govori u Sv. pismu: »Ja imam jedini vlast dati život i uzeti ga!« Tako veli Bog! Isus je govorio: »Tko prima jednog od najmanjih, mene prima . . .«

Isus, Bog i čovjek, bio je pod srcem svoje Majke devet mjeseci. Za svaku majku, za sve bračne drugove primiti dijete nije li to primiti Krista?! Odbiti primiti dijete, ubiti začeto dijete pod majčinim srcem, nije li to ogavna uloga kralja Heroda?

Hrvati urnebesno slave svoje velikane: Branimira, Zvonimira, Tomislava . . . svoje svece i blaženike i sluge Božje: Nikolu Tavelića, Leopolda Mandića, Augustina Kažotića, Ivana Merza, Petra Barbarića . . . Njih ne bi povijest poznavala da su ih njihovi roditelji ubili prije rođenja . . .

Braćo moja predraga, nemojte zaboraviti na svoju kršćansku, katoličku savjest! Pogani su odbacivali bolesnu djecu (Sparta), pobacivali nerođenu ili ubijali rođenu djecu prema samovolji neznabožačkih roditelja (rimski pogani) . . . Pravi kršćani uvijek su cijenili ljudski život, poštovali nevinu, nerođenu djecu svačiju, a posebno vlastitu. Didahe, najstariji kršćanski katekizam, koji nam je poznat (god. 95), veli: »Ne ubijaj djecu pobačajem ili nakon rođenja! Koji ubijaju takvu djecu, ubijaju priliku Božju!«

Sveti Klement Aleksandrijski veli: »Začetak djeteta sjetva je Božja!«

Starokršćanski pisac Tertulijan piše: »Već je ljudsko ono što će biti čovjek (začetak)«.

To kršćansko poimanje neće se nikad promijeniti! Drugi vatikanski sabor veli: »Bog, Gospodar života, povjerio je ljudima plemenitu službu života . . . Život se mora čuvati najvećom brigom od njegova začeća. Pobačaj i ubojstvo najgrozniji su zločini...«

Gustave Martelet veli: »Čovjek je najdragocjenije žito svijeta!« Atentati na ljudski život odurni su i nevjerniku, a kamoli ne vjerniku! Ivan Pavao II., današnji papa, u prosincu 1978. godine upozorio je katoličke liječnike Italije: »Budite čuvari života!« Nije li i nama rekao 30. travnja 1979.: »Poštujte život, odgajajte brojniju djecu . . .?«

Obratimo se Bogu svom, pravednom sucu, iskreno i potpuno, i dobit ćemo oproštenje. Oplačimo pokorom svoje zločine i koračajmo u naručje Krista.

Dr Srećko BOŠNJAK

Duhovne vježbe za povjerenike Glasnika

Povjerenici GLASNIKA Srca Isusova i Marijina su oni koji ga primaju ne samo za sebe, nego ga šire i preporučuju drugima.

To su najveći prijatelji GLASNIKA.

Za te povjerenike Uredništvo GLASNIKA organizira ove godine DUHOVNE VJEŽBE u Zagrebu, Fratrovac 38.

Duhovne vježbe će se održati od 13. XI. u 19 sati do 15. XI. To znači od petka do nedjelje, uključivo. Cjelokupni pension bit će oko 500 d.

Mogu prisustvovati muški i ženski, mladi i stari, i redovnice, osobito one koje se brinu za bolesnike ili koje su zaposlene kao katehistice.

Posebno pozivamo one koji imaju veće iskustvo u širenju GLASNIKA, da to iskustvo prenesu i na druge.

Budući da su povjerenici GLASNIKA zapravo živi kapelani u svakoj župi, preporučujemo osobito g. župnicima da sami pronađu osobe sposobne za taj apostolat te im omoguće ovu trodnevnu duhovnu i apostolsku formaciju.

Prijavnice pošaljite na: Uredništvo GLASNIKA 41000 Zagreb pp 699, Palmotićeva 31.

Protiv bogohulne psovke (I)

Bogohulna psovka spada među najteže grijehe, jer je izraz mržnje uperene direktno protiv Boga.

Svaki pravi kršćanin, prema svojim mogućnostima, mora se angažirati protiv toga zla, protiv te najveće naše narodne mane.

Prošle godine, 1980., proširio se kod nas pothvat »Molitvom i žrtvom protiv psovke«. U čem se sastoji? Svakog 15. u mjesecu u više naših gradova obavlja se, u popodnevnim satima pobožnost jednosatnog klanjanja Presv. Oltarskom Sakramentu, poslije toga slijedi sveta misa. Te se pobožnosti namjenjuju kao zadovoljština Bogu za uvrede nanesene psovkom, i kao molba da Gospodin iskorijeni psovku iz našeg naroda.

Kako je došlo do tog pothvata?

Bila je kasna jesen god. 1979. Posjetio sam Gospu od Kamenitih vrata, pomolio se i proslijedio dalje. Došao sam do lijepe stare barokne crkve sv. Katarine, u Gornjem gradu Zagreba, nekadašnje Isusovačke crkve. Bila je otvorena, osvijetljena, govorila se sv. misa. Ušao sam. Htio sam malo razgledati crkvu, jer sam je slabo poznavao, budući da je prijašnjih godina u popodnevnim i večernjim satima bila uglavnom zatvorena. U crkvenoj porti pročitao sam natpis »Dajmo život ovoj crkvi«.

Kad sam ušao u crkvu, shvatio sam zašto taj natpis. Misi je prisustvovala jedna gospoda. Po sebi ništa čudno, jer u onom dijelu Gornjeg grada privatnih stanovnika gotovo i nema, sve same ustanove. (Izuzetak su bile subotne večernje mise, kojima je prisustvovala lijepa skupina studenata.) Ipak je žalosno gledati kako misi prisustvuje samo jedna ili dvije osobe.

— Vi ste stavili onaj natpis »Dajmo život ovoj crkvi«? — pitao sam vlč. Magića, mladog svećenika, upravitelja ove crkve, kad je završio sv. misu i koracao prema izlazu.

— Jesam.

— Razumijem.

Razgovarali smo srdačno. Kako napuniti ovu crkvu? Odlučili smo da ćemo o tome razmišljati, i rastali se.

Došao sam ponovno svetoj Katarini. Predložio sam:

— A kako bi bilo da u ovoj crkvi uvedemo sat klanjanja Presv. Sakramentu, da to bude zadovoljština za one strašne psovke kojima naš narod svaki dan bezbroj puta vrijeđa Boga?

— Mogli bismo.

— Razmislit ćemo.

U podsvijesti su kopkali oni sve češći pozivi vjernika: — Zašto se ništa ne poduzima protiv psovke?

Prošao je mjesec, dva. Upravitelj crkve sv. Katarine i ja, složili smo se. Stara barokna crkva dobit će novu ulogu. Zamolili smo vlč. Luku Depola, iz »Glasa koncila«, za suradnju. On se za stvar oduševio. Odmah je pisao u Bengaliju misionaru ocu Anti Gabriću. O. Ante, koji je još prigodom solinskih marijanskih slavlja godine 1976. upozoravao na taj strašni narodni grijeh, planulo je svim svojim metkovskim temperamentom, pružio je oslonac borbi protiv psovke.

Zagrebački i splitski nadbiskup odobrili su pothvat. I tako se prvi sat klanjanja, kao zadovoljština protiv bogohulne psovke, održao paralelno u Zagrebu, Splitu i Maria Pollyju, misijskoj postaji oca Ante Gabrića, u Bengaliji. Bilo je to u travnju 1980. godine.

Ante KATALINIĆ

NE DAO BOG DA BI KRV ISUSOVA, ZBOG NAŠIH PSOVKI, POSTALA ZA SVE HRVATE VELIKA OPTUŽBA PRED BOŽANSKIM SUCEM!

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

DA DJETINJA LJUBAV PREMA BL. DJEVICI MARIJI, MAJCI CRKVE, DONESE KOD MLADIH CRKAVA ŠTO OBILNIJE PLODOVE

Marija, majka mladih Crkava

Opće je poznata činjenica da štovanje Majke Božje vodi boljem ljudskom i kršćanskom životu. Tako se npr. upravo u Gospinim svetištima ljudi najviše pomiruju s Bogom i međusobno po ispovijedi, najviše se združuju s Kristom u pričesti, najviše obnavljaju i učvršćuju u vjeri. Čak zajedno mole, npr. u Letnici, katolici, pravoslavci i muslimani. Marija, dakle, vodi k Isusu, k Bogu.

Zato nas misijska nakana ovog Gospina mjeseca poziva na molitvu da nedavno ustanovljene Crkve u misijskim krajevima što dublje štuju Mariju, jer će tako brže usvojiti duh Kristova Evanđelja.

Papa Pavao VI. proglasio je na Drugom vatikanskom saboru Mariju Majkom Crkve. Ako čitavoj Crkvi treba Majka, pogotovo treba Crkvi onih naroda ili pokrajina koje se zbog nedavno prihvaćenog kršćanstva nazivaju mlade Crkve.

Sam Bog je izabrao Mariju da se preko nje očituje vječna ljubav Presv. Trojstva prema čovjeku. Upravo preko nje Sin Božji postaje Sin čovječji, druga božanska osoba postaje Otkupitelj-čovjek. Zato Sv. Otac Ivan Pavao II. u svojoj prvoj enciklici »Otkupitelj čovjeka« veli: »Ta ljubav postala je bliza svakom od nas po toj Majci, i tako se očituje na najshvatljiviji i najpristupačniji način svakom čovjeku. Dosljedno: Marija treba da bude na svim putovima svagdanjeg života Crkve« (br. 22). To jest, kad je Bog po njoj došao k nama, treba da je štujemo.

8. svibnja 1980. godine papa Ivan Pavao II. upravio je u Gani u Africi krasnu i dugu molitvu za tu zemlju i za svu Afriku. U njoj ističe ulogu Gospe u širenju evanđelja. Gospi su u početku misionari — veli on — »povjeravali uspjeh svoga djela. Kao Majka Božje milosti ti si bila s misionarima u svim njihovim nastojanjima; ti si bila s Crkvom, kad je donosila Krista Africi.«

Marija je i danas nadahnuće za naviještanje Evanđelja. Teško je, naime, razumjeti kako to Bog hoće sve ljude spasiti, kad je širitelja spasiteljske vijesti tako malo, a naše su snage tako slabe. Marija je vjerovala Božjem poslaniku, anđelu, da »Bogu ništa nije nemoguće«, i onako malena i skromna prihvatila je Božju ponudu da bude majka Spasitelja. Treba imati Marijinu vjeru i surađivati s milošću Božjom.

Jedan suvremeni afrički pjesnik, Engelbert Mveng, DI, pjeva o Marijinoj majčinskoj ljubavi. Tom pjesmom kao da izražava nježnost i sinovsku ljubav mladih Crkava prema Mariji: »Pozdravljam Te, milosti puna, Tebe, koja si kao i Afrika, tako siromašna, tako neznatna, tako malena, s jedinim blagom: plodom utrobe svoje. O reci, Majko, kako je moguće, kad si tako malena, da se u skromne posude Tvojih ruku izlijevaju, val za valom, sve rijeke zemlje, sav ocean Ljubavi moga Boga!«

Tijekom svibnja, dakle, posebno molimo: da u novim misijskim Crkvama što više uzljube Mariju biskupi, svećenici, redovnici i vjernici; da po zagovoru Marije, Pomoćnice kršćana, Isusova »ljubav zahvati srce svakog čovjeka, žene i djeteta« (Papa). Ukratko: da kršćani u misijama sve više štuju Mariju, i tako sve više uzljube Isusa Spasitelja.

O. Mato RUSAN, DI.

Slavite Ga...

Ovaj put nam otac Gabrić u članku od 28. veljače 1981. opisuje kako su dvojica novokrštenika, koje je za svog boravka u Bengaliji pokrstio zagrebački nadbiskup, proslavili taj veliki događaj u svome životu.

»Slavite Ga, slavite Ga . . .« — odjekivao je mladenački glas našeg Monua u mirnoj bengalskoj noći pred Šubolovom kolibom. To je ujedno i kapelica sela Tuškhalija. Šubol je nedavno kršten. Dobri naš zagrebački nadbiskup krstio je njega i njegova brata Ononta i njihove obitelji.

U zahvalu za tu veliku milost pozvali su oni danas naše pjevače iz Maria Pollija da taj događaj proslave pjesmom i molitvom. Bengalski se to zove »kirton«. Kroz pjesmu tumači se Sveto pismo i vjerske istine. Jedan pjevač predvodi, a drugi pjevači iza njega ponavljaju različitim melodijama, i to tri do četiri puta, da se bolje zapamti. Sve to, dakako, uz mali harmonij i bubanj. Glavni pjevač i bubnjar sve ti to živo predstavljaju i rukama, a i nogama, zaplesajući od vremena do vremena.

Na početku posebnom uvodnom pjesmom pozdrave svećenika, a ako nema njega, onda roditelje ili učitelja, koji ih je naučio tu pjesmu. To poštivanje starijih krasan je običaj ovdje u Bengaliji.

Današnja pouka bit će božićna: od Nazareta do Betlehema. Najprije svi zapjevaše: »Trano dite dogote . . . ak balok ešeće . . . — Spasenje svijetu došlo je dati jedno Dijete . . .« I s kakvim su oduševljenjem svi pjevali! Jeka betlehemskih poljana . . . Izgledalo mi je kao da su se s njima složili anđeli . . .

Razgovor anđela s Gospom nešto je prekrasno. Vjerno se držeći Svetog pisma, pjevač na svoj priprosti način tumači događaj. Anđeo Gospu tješi, hrabri i pripravlja je za put u Betlehem. Težak put, no još je teže u samom Betlehemu, gdje nitko neće primiti ni nju ni njezina sinčića što ga ona nosi pod srcem. I Mono pjevajući zaplaka od boli. Zaplakaše i prisutne majke. Siromah razumije bol siromaha.

Nakon te boli slijedi radost Božića, radost anđela i pastira i čitavog svijeta i, dakako, posebno radost Šubola i njegove obitelji i njihova sela Tuškhalija.

NAŠI PJEVAČI PJEVAJU U SLAVU ISUSU

Sad treba sve spomenuti, pohvaliti. No nakon dva sata pjevanja i grlo se malo osuši, pa neće biti na odmet šalica čaja i nešto pržene riže . . .

Već je kasno, a i prilično hladno. I tu, naime, u ovo doba godine zahladi i do +10 stupnjeva C. No ljudi mole pjevače da nastave. U tim udaljenim selima nema kina, nema kazališta, pa kad se ljudima pruži sreća da mogu čuti pjesmu, oni će je slušati i po čitavu noć.

Dječica, ti betlehemski »anđelčići«, već su zakunjala na slami, da se od vremena do vremena probude, kad bi bubnjar Ronodit jače zaplesao i zabubnjao. . .

Zadnji dio »kirtona« bio je o Herodu i nevinoj djeci. Pjevač Mono krasno je opisao bol majki.

Na kraju smo se još jednom pomolili zajedno i kršćani i hindusi da bismo svojim životima nastavili betlehemsku radosnu vijest, betlehemski »kirton«: »Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima dobre volje!« — i to ne samo ustima, pjesmom, nego djelotvornom ljubavlju.

I još iste noći odmah smo imali prilike da ispunimo tu odluku. Ononto je iznenada teško obolio od kolere. Bilo je baš poslije ponoći kad k meni dotrčaše mladići. Za mene su u jednom kutu kolibe pripravili hasuru. Bio sam umoran, no kod kolere ne može se čekati. Koji put krv se za dva do tri sata posve razvodni. Uza se sam imao dobar lijek. Dragom Onontu dali smo jaku dozu tog lijeka, i smirio se. Svi smo se ozbiljno bojali za njegov život, jer su mu ruke i noge bile već hladne.

Hvala vašim molitvama, hvala vašem blagoslovu! Sve je prošlo dobro. Ne zaboravite nas ni ubuduće!

O. Ante GABRIĆ

Ne manjka nam posla

U svom pismu od 6. siječnja 1981. opisuje nam sestra Silvina Mužić kakve sve poslove mora obavljati sa svojim sestrama u misiji Gaibiri. Imamo li pred očima da je ona već poodmakla u godinama, onda se moramo čuditi koliko radi i za što sve ima oka i smisla.

Kako su nam dobro došli darovi naših dobročinitelja iz domovine. To će nam pomoći da završimo popravak naše kuće i krovova na svim našim zgradama. Već su nam svi džepovi bili prazni, a još nismo svršili započete poslove na popravku kuće te staje i štaglja, a onda na kraju i ograde. Ovdje, naime, bijeli mravi veoma brzo izjedu sve što je od drveta. Stoga moramo svake tri godine popravljati.

Tri tjedna prije Božića imale smo ovdje 142 mladića i djevojke, zaručnike, i pripravljale smo ih za njihov budući život. Učile smo ih kako se moraju vladati u braku i obitelji, kako moraju odgajati djecu. Važan je to posao, ali i veoma težak.

Na sv. Stjepana došli su nam gosti iz Australije, njih deset mladića i dva svećenika. Razumije se da smo ih nastojale što ljepše pogostiti, prema svojim mogućnostima.

Na blagdan sv. Ivana Apostola opet smo imale druge goste. Jedan mladić iz grada Goe, koji inače pripada visokoj kasti, vjenčao se s jednom našom Adibasi djevojkom. Kako su mladenčevi uzvanici bili svi iz visokih krugova, svadba se nije mogla prirediti u djevojčinoj kući. Stoga smo im mi priskočile u pomoć i priredile svadbenu gozbu u našoj kući. Bilo je preko 50 uzvanika. Možete se predstaviti koliko nam je to dalo posla. Hvala Bogu, sve je lijepo prošlo. Svi su bili sretni i radosni. Govorili su da nam to nikad neće zaboraviti.

Božić smo doista lijepo proslavili. Na polnoćku je došlo oko pet tisuća vjernika, ne računajući pri tome dječicu. Sveta misa je bila na otvorenom. Po sebi se razumije da nije izostao ni ples, ni svirka, ni bubnjevi. Pjesma i svirka se čula na sve strane. Sve je trajalo od 10 sati navečer do 2 sata ujutro.

SLIKALI SMO SE S MLADENCIMA NAKON JEDNOG VJENČANJA OVDJE U GAIBIRI

11. siječnja imat ćemo procesiju s Presvetim. Nakon toga bit će zajednički ručak za sve katehiste, učitelje i učiteljice i bliže suradnike. A što ćemo im dati za taj ručak? Rižu i kari. Taj kari je obično tako ljut da ga je ne mogu ni u usta staviti, jer od te ljutine odmah mi se pojave mjehuri na usnicama i jeziku.

Kad preko dana uhvatimo malo vremena, izrađujemo vijence i krune za mladence. Tako možete i sami zaključiti da uvijek imamo obilje posla, a vrijeme nam tako brzo prolazi.

Možda ću ove godine doći u pohode domovini, ako na vrijeme dobijem potrebne papire. To bi trebalo biti u mjesecu lipnju.

Zdravlje mi je sada dobro, jer nije ni hladno ni vruće. Ne znam kako će biti opet u travnju i svibnju. No predajem se u ruke Božje.

Na kraju od srca zahvaljujem svim dobročiniteljima koji su nam pomogli svojim prinosima u našem misijskom radu.

S. Silvina MUŽIĆ

NAŠA REDOVNIČKA ZAJEDNICA U HAMIRPURU. U TOM SAMOSTANU JA SAM PROBORAVILA 18 GODINA.

Opet me pohodila malarija

Narodna poslovica kaže da u svakom zlu ima i nešto dobra. Tako je bilo i s bolešću naše misionarke Monike Okrugić. Malarija ju je prisilila da mora kod kuće mirovati. Tako je našla dosta slobodnog vremena da nam napiše opet jedno pismo. Napisala ga je 31. siječnja 1981.

Mislila sam tijekom ovog mjeseca pisati vam za Glasnik, ali sam se — razbolila. Ta nesretna malarija opet se kod mene zaustavila. Iako dobro zna da je nerado dočekujem, ona za to ništa ne mari.

Razboljela sam se u ponedjeljak, 26. siječnja. Danas je subota, ali ja još nisam posve dobro, no ide nabolje.

Zbog bolesti morala sam prekinuti i svoje poslove, i to ne samo za tjedan dana, nego, kako izgleda, i za dulje. Liječnik mi kaže da se nakon bolesti nikad ne smijemo žuriti na posao. Pa sad kako bude! Kako Bog hoće!

Tek usput vam spominjem da je danas točno 60 godina od vjenčanja mojih roditelja. Brak im je bio uistinu sretan i blagoslovljen. U kući uvijek vlada sloga i ljubav. Imali su 12 djece. Sedam njih živih ima 16 djece. Praunučadi moji roditelji još nemaju, jer se od unučadi još nitko nije oženio.

Već sam vam prošli put pisala da se dosta toga promijenilo za vrijeme moga odmora u domovini. Dobila sam isti posao, ali na drugome mjestu. Ovdje je nova župa, ali bez župnika. Imamo krasan župni ured, veličine 5 x 6 metara. Ima tri prozora. U uredu se nalazi jedan stol i jedna stolica, a nas smo dvije koje tu radimo. Sad se polako okućujemo. Dosad smo uspjele nabaviti i jednu policu i dvije stolice. Polako, ali zato sigurno . . . Dok nas netko od vas pohodi dotle ćemo se već okućiti.

Kad nam dodu stranke, sjednu na neki pokidani bubanj, dok drugi sjednu na pod, što je za njih posve prirodno.

Ovdje češće obilazimo sela da upoznamo naše vjernike. To je mnogo zanimljivije negoli stalno sjediti u uredu. No taj narod je tako siromašan da si teško možete to predstaviti. Uza sve to djeca su im vesela i nasmijana kao da im baš ništa ne manjka.

SVEČANA PROCESIJA NA CVJETNICU U MANSI. PREDVODIO JU JE SAM MJESNI BISKUP

Neki starac reče nam: »Eto, vidite, kiša dolazi, a moj krov je jako trošan!« Potražile smo njegova sina i izružile smo ga što neprestano pije pivo, a ne mari da ocu popravi krov na kolibi. No kako će on popravljati krov, kad je ugodnije piti!

Imali smo tamo i sastanak s crkvenim vijećem. Svi su oni aktivni i složni na jeziku, no kad zatražimo njihovu pomoć, onda pobjegnu.

Pojavila se ovdje prava epidemija ospica među djecom. Mnogo ih umire pa tako gotovo svaki dan imamo po tri do četiri sprovoda. Umiru najviše u bolnici, dok po selima je nešto manje smrti. Stoga ljudi neće djecu nositi u bolnicu, jer da će tamo umrijeti.

Dok sam ležala bolesna kod kuće pohodio me je jedan naš sjemeništarac, koji bi sad morao biti u petoj godini. Začudila sam se i upitala sam ga: »Odakle ti ovdje? Zašto nisi u školi?« Tad mi je priznao da je u sjemeništu nešto skrivio pa su ga otpustili. Tako sad imamo u sjemeništvu samo jednog bogoslova koji bi trebao biti rođen 1982. godine, ako ostane vjeran. Nakon toga nekoliko godina neće biti ništa.

Eto, tako vam je ovdje kod nas. Problemi su koje moramo mi rješavati. A za to nam je potrebna Božja pomoć i svjetlo Duha Svetoga. Stoga se pomolite za nas da mognemo izvršiti vjerno svoju misionarsku zadaću.

Monika OKRUGIĆ

Briga za mladež i bolesnike

Sestre Sofija Novotny i Miriam Erega javile su nam se krajem studenog i sredinom prosinca prošle, 1980. godine. Budući da su pisana pred prošli Božić, to je u njima riječ o pripravi na taj blagdan.

Eto nas pred blagdanom Božića. Božićni školski praznici započinju 20. prosinca pa će se učenice iz našeg internata raspršiti na sve strane, svaka u svoje selo, da božićne blagdane proslave u krugu svoje obitelji. No prije nego što će se razići priredile su u nedjelju, 14. prosinca, svoju božićnu predstavu. Tu predstavu one su same priredile, izvježbale i igrale. Sestre misionarke bile su samo pozvane kao gosti. Moramo ih pohvaliti da uistinu dobro poznaju Evanđelje. Na pozornici su prikazale navještenje rođenja sv. Ivana Krstitelja njegovu ocu Zahariji, zatim navještenje Isusova rođenja bl. Dj. Mariji, pa onda Isusovo rođenje, poklon pastira, tri kralja i nevinu dječicu. Predstava je bila popraćena lijepim adventskim i božićnim pjesmama.

Pred jaslice stavile su košaricu, u koju je svaka od njih stavila novčić za siromahe. To se Isusu sigurno veoma svidjelo i sigurno se nasmiješio kad je gledao kako ta siromašna djeca daruju od ono malo što imaju za još siromašnije od sebe.

Nakon predstave bilo je i za njih iznenađenja. Bila je tombola, na kojoj je svaka dobila nešto kao božićni dar: komad sapuna, kemijsku olovku, prsten ili nešto drugo, već prema tome kakav je broj izvukla.

Broj naših đaka znatno je porastao ove godine. Razlog tome je što smo školi dali drugi smjer.

Četvrti razred normalne škole završava krajem godine. Već ove godine počeli smo s prvim razredom gimnazije, a iduće godine otvorit ćemo školu za bolničare. Već su se mnogi javili.

Za tu školu treba nam školskog i tehničkog materijala. Kao i uvijek do sada, tako će nam — nadamo se — i sada pomoći sveti Josip.

I broj naših vjernika stalno raste. Trebalo bi nam više svećenika. U našoj misijskoj postaji djeluju tri svećenika: jedan od njih je župnik u Malembi, drugi obilazi okolna sela u promjeru od nekih 80 km, a treći djeluje kao vjeroučitelj na školi. Taj otac vjeroučitelj uspio je ove godine, unatoč veoma loših cesta, pohoditi jedno selo koje već sedam godina nije vidjelo svećenika.

Zairska Crkva ipak živi u nadi, jer su sjemeništa iz godine u godinu sve punija.

Sestra savjetnica naše vrhovne poglavarice u Belgiji, kojoj je povjerena briga za misije, javlja nam sve darove koje smo primile tijekom 1980. godine za našu misiju Malembu. Tu stoje na prvome mjestu darovatelji koji su nam poslali svoje darove preko Glasnika Srca Isusova i Marijina. Od srca zahvaljujemo sestra Miriam i ja za sve primljene darove svim dobročiniteljima, i to u ime naših siromaha, bolesnika, gubavaca, staraca i dječice iz sirotišta. Neka Gsopodin svima vama obilno naplati na toj velikodušnosti!

23. studenog bio je ovdje dan radosti za siromahe. Predsjednik Mobutu slavio je 15. godišnjicu otkako je preuzeo vlast u zemlji, pa je za tu zgodu darovao bolesnicima i siromasima jednu kravu. No kako je takvih ovdje mnogo, to je svaki od njih dobio tek nešto malo da stavi u usta. Taj dan cijelo popodne rezale smo i dijelile komade mesa da svakoga zadovoljimo. Trebalo bi ubiti jednu kravu također za Božić, no tko će nam je pokloniti?

Sestra Miriam dodaje svoju zahvalu:

Kako da vam zahvalimo za sve što činite za nas?! Kažem: za nas, jer smo svi braća: i bolesnici, i gubavci, i siročad, i bolničari, i naše primalje. Naša bolnica živi od vaših darova. Ne možete si ni zamisliti broj onih kojima ste spasili život.

Preporučujemo sebe i svoj rad u vaše molitve i žrtve.

S. Sofija Novotny i s. Miriam Erega

Spasitelj Odava 5 | IZ POVIJESTI MISIJA

Sadržaj dosadašnjeg dijela priče: Muževi sela Odava u indonezijskoj Novoj Gvineji povremeno održavaju neku tajnu svečanost nakon koje uvijek nestane jedan od njih. Tu tajnu otkriva dječak Mandi. No otkriven, bježi iz svog sela u tuđi kraj. I ne znajući dolazi među jedno ljudožderske pleme...

Mandi se sjeća da je prošlih godina za vrijeme te svečanosti iznenada umro jedan od muževa. Hoće li sada biti tako? To je sigurno taj nesretnik kojega su živa zakopali u jamu. Strašna tajna!

Sunce se već davno nagnulo prema zapadu. U selu je sve tiho. Većina opitih muževa leži spavajući na trgu ispod palmi ili u kolibama. Žene i djeca još su daleko od sela. Premda su odzvanjali zaključni zvukovi bubnja, ipak se još ne usuđuju vratiti u selo prije večeri.

Mandiju postade neugodno u tamnome skrovištu. Da je makar već izvan kolibe! Žene ga nikako ne smiju naći, jer bi ga sigurno izdale muževima. A da izađe? Spavaju li zaista svi u selu? Mandi se ipak odluči. Tjera ga glad i žeđa i želja za svježim zrakom. Kako su mu ukočeni udovi! Oprezno se šulja preko ležaja i dolazi do izlaza. Ni traga čovjeku. Dakle je slobodan!

Dječak plašljivo prolazi između koliba gledajući i lijevo i desno. Nitko ga nije opazio. Već zakreće za posljednju kolibu, ali tu se susreće s napola pijanim čovjekom koji upravo htjede ući u svoju kolibu. Mandi u smrtnom strahu proleti kraj njega pa u šumu. Čovjek se za jedan čas ukoči, ali ipak pomalo dolazi k sebi. U duši mu plane strašna sumnja: »Izdaja, izdaja! Mandi je izdajica!« odjeknu selom njegov glas.

U jedan čas sve je bilo na nogama. Sa svih strana dižu se crni likovi i mahnito trče prema mjestu gdje čovjek još uvijek viče i pokazuje, u kojem je smjeru nestao dječak. Mandi izdajica! Jasno! Tragovi njegovih stopala vode u žensku kolibu. Dakle, on je promatrao Bangu i bio je svjedokom tajne. Nesretnik! Neka umre, i to užasnom smrću!

Četvorica mladih ljudi poleti u šumu za malim bjeguncem. Ali Mandi odabra neprohodne staze, pa mu naskoro izgube trag i vrate se kući neobavljena posla.

Kad se žene vratiše uveče u selo, brzo dočuše vijest o izdajici. Kavidu se bijesan obara na Savol proklinjući nju i sina joj izdajicu. Nesretna majka plače čitavu noć ponavljajući:

»Mandi, dijete moje! Što si učinio! Kako si mi mogao to učiniti ti, koji si jedina moja utjeha, jedino uporište! Ah, dijete, dođi, vrati mi se opet! — Ali ne, ne! Kavidu je bijesan... Ubit će te!... Bježi, bježi što dalje odavle!«

Zagonetni su osjećaji urođenika. Za bolesnika, nijemoga ili hromoga nemaju smilovanja i često ga preziru. Ali kad nekoga nenadano stigne velika nesreća, smekšaju se tvrda srca. Tako je bilo i u ovom slučaju. Žene su prema Savol opet postale uslužne, dječaci su pripovijedali kako su uvijek cijenili Mandija. I sam Kavidu tješio je svoju sestru. I kćerke Kadai i Kepol mnogo su obzirnije prema majci, pomažu joj gdje mogu i sjede tiho kraj njezina ležaja.

NA BIJEGU

A Mandi? On ne plače. Ne misli niti na majku. Jedno ga samo prožima: strah da ga ne uhvate. Trči bez daha cijelu večer i cijelu noć preko jaruga, kroz grmlje. U zoru je stigao u posve tuđi kraj, na prostranu ravnicu obraslu visokom travom. Za njim leže šume, a daleko iza njih njegovo rodno selo Odavo.

Nasmrt umoran, baca se dječak u visoku suhu travu. Misli mu se vraćaju na proživljene časove. U duši mu gori bol i gorka optužba sa..og sebe. Sve je prolgrao, sve je zauvijek izgubio...

Muči ga i glad. Ta prošlog dana nije ništa jeo ni pio. U blizini stoji nekoliko mladih kokosovih palmi s nekoliko plodova. Dva mu oraha dostaju.

Sad počne razmišljati o svome položaju. Kući više ne smije. Nikada više ne smije se vratiti k dragoj majci. Na tu pomisao navru mu suze na oči te se gorko jecajući baci na zemlju. Plač ga smiri, olakša mu dušu. Iscrpljen, konačno zaspi u sjeni palmi.

nove knjige

Kod **KRŠĆANSKE SADAŠNJOSTI** 41001 Zagreb, pp 434, Marulićev trg 14, možete nabaviti ove nove knjige:

ANA I GOSPON BOG — Fynn. Roman-pripovijest. Cijena 250 d.

BIBLIJSKA TEOLOGIJA STAROG I NOVOG ZAVJETA — Grupa teologa. Sadržajni nastavak na dosadašnje Uvode u Bibliju. Cijena 480 d.

RAZGOVORI O NAMA — Dragan Kalajdžić. Knjiga razgovora s 20 naših javnih i kulturnih radnika. Cijena 400 d.

BOG I ČOVJEK U PSALMIMA — H. Haag. Cijena 60 d.

BOGAT MILOSRĐEM — Papa Ivan Pavao II. Enciklika o Božjem milosrđu Cijena 50 d.

EUHARISTIJA. Popularni uvod u proslavljanje i sadržaj euharistijskih kongresa i euharistijskog života. Cijena 25 d.

DOKUMENTI II. VATIKANSKOG SABORA — ponovljeno izdanje. Cijena 400 d.

EUHARISTIJSKE MOLITVE — Izvadak iz novog Rimskog misala za koncelebrante. Cijena 70 d.

RJEČNIK BIBLIJSKE TEOLOGIJE — X. L. Dufour. Ponovljeno izdanje. Cijena 800 d.

PASTORALNI ROKOVNIK 1981. Cijena 200 d.

REFORMACIJA: PROTESTANTI I KATOLICI — Ilustrirana povijest Crkve za mlade. Tvrdi uvez. Sve u bojama. Prva enciklopedija povijesti Crkve, puna dopunska informacija općoj humanističkoj naobrazbi o temi o kojoj mladi ne uče. Cijena 250 d. Do sada je već izišao svezak 3: KRAJ STAROG SVIJETA. Cijelo djelo obuhvatit će deset knjiga.

Osim ovih nova knjiga je izašla i kod HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Tomislavov trg 21.

RASTRGANI ŽIVOTI — Dragan Čuturić. Zapisi gastarbajtera. Cijena 90 d.

OTVORENA ŠUTNJA — Fran Urban. Promatrajući suvremeni svijet i zbivanja u njemu kroz prizmu Isusa i njegove Poruke o čovjeku, autor nam jezikom današnjice otkriva zakone života. Cijena 170 d. Naručuje se: Fil-teol. institut Jordanovac 110, 41001 Zagreb, pp 169.

SVJETLO PLANINA — Franz Weiser. Ovo je drugo izdanje na hrvatskom jeziku knjige koja je prevedena na 33 jezika i doživjela širom svijeta mnoga izdanja. Malo koja knjiga tako zanosi i oduševljava mlade potičući ih na ideale. Cijena 90 d. Narudžbe: Ivan Zirdum, Štrosmajerov trg 5, 54400 Đakovo.

SVI ME VOLE SAMO TATA NE — DA BI I ONA ŽIVJELA — SVJETLO PLANINA. Ovi igrokazi Ivana Zirduma mogu se naručiti na istoj adresi kao i knjiga Svjetlo planina. Cijena pojedinom igrokazu 30 d. Igrokazi su umnoženi ciklostilom.

SVEĆENIK PROGRANIKA — W. Hünermann. To je treće izdanje veoma uspjele knjige o velikom apostolu gubavaca. Već sama činjenica da se izdavači odlučiše na treće izdanje knjige, mnogo govori o njezinoj vrijednosti. Narudžbe: V. Hiršnhauzer, 54400 Đakovo, Štrosmajerov trg 6.

KATEHETSKA ZADAĆA OBITELJI U SUVREMENOJ CRKVI — Gaeteno Gatti. Treći je to svezak salezijanske katehetske biblioteke. Gattieva knjiga želi roditelje uvjeriti o mnogomu: koje je njihovo zakonito mjesto u katehizaciji; kako će ovaj problem razmotriti i usvojiti; kako će s djecom i mladima postupati; čime se poslužiti i kada. Knjiga za katehete i roditelje. Narudžbe: Katehetski Salezijanski Centar, Zagreb, Vlaška 36. Cijena 270 d.

IDIMO K JOSIPU, knjižica molitava, razmatranja, pjesama u čast sv. Josipu. Ovo je drugo, prošireno, izdanje. Cijena 25 din. Narudžbe: Svetište sv. Josipa, 47000 Karlovac, Boškovićeva 36.

Mjesec svibanj posvećen je Blaženoj Djevici Mariji. Svaki od nas želi nečim počastiti Nebesku Majku. Jedan od načina je i taj da je što bolje upoznamo. A u tome će nam mnogo pomoći knjiga Jurja Gusića **S GOSPOM K VRHUNCIMA.** Knjiga je napisana na veoma zanimljiv način.
Knjiga ima 256 str. a cijena joj je samo 40 dinara. Narudžbe prima: Marijan Šajnović, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31.

USKRSNI I DRUGI IGROKAZI Tu je i igrokaz o sv. Benediktu. — Cijena 80 dinara.

Georges Huber: **IVAN PAVAO I.** Preveo: Radovan Grgec. — Narudžbe prima: HKD sv. Ćirila i Metoda, Tomislavov trg 21, 41000 Zagreb.

zahvalnice

ZAHVALJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...Mariji Pomoćnici i bl. Leopoldu za položene ispite. — Nada Drušković, Račišće

...što mi je sin ozdravio iza više povreda ruke, kao i na drugim primljenim milostima. — Marija Ban, Sisak

...i predr. Krvi Isusovoj na primljenim milostima. — Katarina

...i Majci Božjoj Bistričkoj za ozdravljenje djeteta i bake i za uslišane molitve i za pomoć. — Kršćanka, Gornji Miholjac

...i Gospi od brze pomoći za ozdravljenje djece kao i za druge milosti. — Dragica Boričević

...i bl. Leopoldu za sretno položene ispite. — Jelka Grundler, Sopje

...Presv. Trojstvu, sv. Josipu i dušama u čistilištu za pronađenu knjigu i za mnoge milosti. — Majka iz Vele Luke

...Majci Božjoj Svetogorskoj, sv. Roku i ostalim zaštitnicima na svim milostima dobivenim u obitelji. — M. V., Gerovo

...sv. Josipu, sv. Roku i svima svetima za zdravlje i za mnoge druge milosti. — Manda Popović, Podgradina

...Gospi od brze pomoći i svim zaštitnicima za zdravlje naše čitave obitelji kao i za sve primljene milosti. — Obitelj Mađarac, Bapska

...i svima svetima za muževo ozdravljenje. — Ivanka Škobot, Zrinski Topolovac

...i sv. Josipu za ozdravljenje i za druge milosti. — Mandica Miler, Nova Gradiška

...sv. Josipu i sv. Antunu što su mi pomogli u teškim danima. — Baka iz Štefanja

...sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i svim svecima za sinovo zdravlje kao i čitave moje obitelji. — Vlatka Janeš, Gerovo

...Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Antunu i Petru Barbariću na uslišanoj molitvi. — Ljubica Hanževački, Drljanovac

...i Presv. Trojstvu za sretno položen ispit uz preporuku za mir i blagoslov u kući. — J. P.

...i Gospi Fatimskoj što su pomogli mome sinu. — Elizabeta Kućel, Đurđevac

...Gospi od brze pomoći i sv. Antunu uz preporuku za pomoć u teškim danima. — F. M., Virje

...i bl. Leopoldu koji me je više puta uslišao u mojim molitvama. — B. P., Suhopolje

...sv. Josipu i sv. Antunu za sretan put jedne obitelji i za sve druge milosti. — N. N., Slavonija

...Majci Božjoj Bistričkoj, bl. Leopoldu i ostalim zaštitnicima za pomoć u teškoj situaciji glede useljenja u svoju kuću i što mi se unuk uspio upisati u školu. — Minka Frković, Čazma

...i m. Klaudiji što mi je sestra iza duljeg vremena primila sv. sakramente. — N. N., Zagreb

...i Ivanu Merzu za uspjeh djece u školi kao i za sve primljene milosti u životu. — D. Strahija, Desinec

...sv. Antunu i našem Kardinalu što je sin položio diplomski ispit kao i za sve druge milosti uz preporuku za zdravlje i da sin dobije stalan posao. — Marija Lončarević, Novska

...i m. Klaudiji za sretno putovanje. — N. N., Sarajevo

...i bl. Leopoldu što mi je sin položio ispit. — K. S., Macinec

...i m. Klaudiji za prikraćene smrtne muke jedne župljanke. — Marija Zdenka, Zagreb

...i Gospi od brze pomoći za primljene milosti. — Z. Knešaurek

...i m. Klaudiji što djeca u igri nisu stradala. — V. N., Zagreb

...Gospi od brze pomoći i bl. Leopoldu za sretnu operaciju muža. — Terezija Ferić, Divoševci

...i m. Klaudiji što sam primljen u sjemenište. — N. N.

...i Gospi od brze pomoći za zdravlje. — K. Kata

...i m. Klaudiji za milosti u duhovnom životu. — S. A. G., Varaždin

...i Gospi Lurdskoj što mi je ozdravila kćerka i za sve druge milosti. — A. V. B., Belišće

...za milost sakramenata u teškoj bolesti. — N. N., Varaždin

...i Žalosnoj Gospi za obraćenje moje obitelji i za druge milosti. — Baka, Kloštar Podravski

...i m. Klaudiji za prestanak teškog fizičkog trpljenja. — Anka, Varaždin

...za sretan završetak unukina školovanja. — Marija Torjanac, Donji Miholjac

...i m. Klaudiji što se sin vratio s krivoga puta. — Majka

...i m. Klaudiji što mi se je nećakinja zaposlila i našla stan. — S. Helena, Zagreb

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

glasnikova priča

Piše: Stjepan KUŠAN
— senior

Glavno da je on sretan...

Jednom su ga prijatelji zapitali u razredu, što će studirati kada završi srednju školu. Postavili su mu to pitanje zato, jer im je bilo poznato da financijski loše stoji. Odgovorio im je kratko da još ne zna, jer treba najprije završiti srednju školu. Po naravi je bio vrlo miran i povučen mladić. Razrede je završavao s odličnim uspjehom. U odnosu na kolege imao je dobro srce. Rado bi pomogao onima koji su teže shvaćali. Njemu je bilo jasno da on ne smije biti lijen i zato je marljivo učio.

Oca nije poznavao. Kad mu je otac doznao da je on začet, brzo je nestao. Otišao je u Australiju, odkuda se javio majci samo jedanput, a onda mu se izgubio svaki trag.

Majka mu je bila vrlo lijepa, ali siromašna seljačka djevojka. Iako je dugo odolijevala nasrtajima lijepog Đure, koji joj je obećavao ženidbu, jednom se zaboravila i popustila mu, što ju je kasnije skupo stajalo. Kada mu je priznala da je u drugom stanju, bezobrazno joj je rekao: »Snađi se!«

Bio je to njihov posljednji susret.

Međutim, Katarina nije očajavala. Brzo se snašla. Da se makne zlobnim jezicima, otišla je u grad, gdje se zaposlila kao kućna pomoćnica, a kada je rodila Ivana, to je mjesto otkazala i odlučila da po gradu obiteljima pere rublje.

Kad bi se dogodilo da nije bilo rublja za pranje, odlazila je raditi po kućama kao dvorkinja, samo da što više zaradi. I tako je ona, po onoj staroj »zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača«, štedjela dinar po dinar i stavljala na štednu knjižicu. Uz ostali dodatni rad i samoodricanje, naštedjela je toliko da je Ivan mogao započeti studij medicine.

Toga dana, dok ga je pratila na vlak, još ga je na stanici upozorila: — Ivice! Pazi na sebe! Čuvaj se lošeg društva i pokvarenih žena! Budi marljiv, kao što si i ovdje bio! Ne zaboravi na Boga i ne stidi se svoje vjere!

Iako je Katarina bila žalosna zbog rastanka s voljenim sinom, u sebi se veselila što će biti doktor. Odlazeći iz kolodvora, u sebi je tiho molila: »Daj, Bože, da izdrži! Čuvaj mi ga, Majko Božja!«

Pod kraj druge godine studija, Ivan je upoznao Anu — djevojku iz obitelji intelektualaca. Zaljubili su se na prvi pogled. Ona je bila jedinica i vrlo razmažena. Unatoč toga bila je odličan student, pa se Ivanu još više svidala. Zbog njegove stasitosti i ljepote, brzo su ga zavoljeli i njezini roditelji, jer on kao takav, a i kao odličan student, bio je za njihovu kćer idealna partija. Vjera im je bila na null, ali su se zato osjećali kao dobri Hrvati, koji samo iz običaja drže do Božića i Uskrsa. Puno su puta navaljivali na njega da ih upozna sa svojom majkom. No, on je to vješto izbjegavao, jer se kao budući liječnik počeo stidjeti svoje majke pralje. Prestrašio se svog budućeg zvanja, da on, kao liječnik, ima majku koja pere tuđe zamazano rublje. Zato ih je i odbijao da ih s njom upozna.

Pošto se uskoro začelo i dijete, njezini su forsirali svadbu. Tada mu je bilo red priznati majci, da će uskoro postati otac. Katarina se na tu vijest vrlo obradovala, a još više na njegov dolazak jer u zadnje vrijeme rijetko je dolazio kući. Uvijek bi se izgovarao u pismu da mora učiti.

Došlo je i do svadbe. Tek dan prije vjenčanja Ivan je upoznao Anine roditelje sa

svojom majkom. Primili su je vrlo hladno, jer je ona bila za njih skromno obučena, a i u razgovoru primitivna. Taj hladan doček Katarini nije izmakao. Toga časa srce joj je počelo plakati. A i Ivan joj je za sve to vrijeme poklanjao malo pažnje. Više se vrtio oko svoje buduće žene i njezinih roditelja. Rado bi se bila povukla, ali je morala izdržati do kraja. U sebi je mislila: »Glavno je da je on sretan! Ja ću već nekako. Za mene nije važno.« Izdržala je do kraja svadbe. Srce joj je plakalo, a lice joj se »veselilo«. Mač, koji joj se zabo tada u srce, nije izlazio iz njega sve do smrti.

Jednog dana dobila je kartu na kojoj je bilo kratko napisano: »Majko! Postao sam liječnik. Nisam te pozvao na promociju zato što znam da nemaš vremena. Pozdravlja te Ivan.« Ta ju je vijest još jače ražalostila. Mač joj se još jače zabio u srce. A pripremala se za taj dan. Čak si je dala sašiti i novu haljinu. Bila je odlučila kupiti veliki buket crvenih ruža, ali... Zaplakala je, ali se brzo trgnula. Činilo joj se kao da se bori s nekim divom. »Glavno da je on sretan...« — šapnula je i brisala suze. »Zato će mi ova haljina biti za smrt« — rekla je glasno i spremila je u ormar.

Jednom, kad se vraćala iz crkve, u kojoj je često nalazila utjehu za svoje boli, pred vratima svoga skromnog stana, našla je Anu i Ivana, koji je u naručju držao sina Igora. Ivan ju je jedva prepoznao, dok ju je Ana hladno i odmjereno promatrala. Ali je ona zato Ivana odmah prepoznala. Htjela ga je zagrliti, ali ju je tada spriječio Anin strogi glas: »Nemojte mi dirati dijete! Uprljat ćete ga.« Na te riječi Katarina je ostala kao ukopana. Ruke su joj ostale raširene nekoliko trenutaka, a onda su joj klonule niz tijelo, kao da su šlagirane. Ivan je kod toga šutio. Gledao je ispred sebe. Dugo ga je majka ukočeno promatrala, slomljena od bola. Bio je to njezin posljednji ubod mača koji joj se toliko zabo u srce da se više nije mogao izvaditi. Brzo se snašla i uspjela malo nasmijati, nudeći im da uđu u sobu koja je bila vrlo siromašna, ali uredna. Ani je očito bila priprosta, kad je rekla:

— Ivane! Meni ovdje smrdi. Ja ovdje ne mogu disati. Pozdravi si mater. Znaš da moramo ići. Obećala sam prijateljici da ćemo večeras kod nje.

— Zar ni kavu nećete popiti kod mene? — upitala ih je Katarina neizmjerno nesretna.

— Ne bih, majko! — odgovori Ivan. — Moramo se žuriti. Došao sam ti pokazati unuka. Zbogom! Doći ću drugi puta sam!

To ju je obećanje malo razveselilo. »Glavno da si ti sretan! Ja ću već nekako« — rekla mu je suznih očiju. Rastali su se bez rukovanja i poljupca. Ana je nije ni pogledala. Bio je to posljednji rastanak. Sjeli su u mercedes, a da se na nju nisu ni ogledali. Pred njom se tada ponovila ona ista slika iz kolodvora u Zagrebu...

Od toga časa Katarina je sve više bolovala. Jednom, kad je pošla na misu, srušila se pred crkvenim vratima. Otkazalo joj je srce. Posljednje su joj riječi bile: »Glavno da je on sretan, ja ću već nekako.«

Budući da župnik i nitko drugi nije znao Ivanovu adresu, Katarinu su njezini poznati lijepo i kršćanski pokopali. Župnik je o njoj govorio pred ljudima kao o dobroj i požrtvovnoj majci, kao i o dobroj kršćanki.

Poslije toga, nakon nekoliko mjeseci, Ivan je službeno došao u svoj grad i svratio se malo do kuće da vidi majku. Pošto su vrata bila zatvorena, otišao je do crkve, misleći da mu je majka tamo. Na vratima župnog dvorišta susreo je župnika, koji ga baš nije ljubazno pozdravio:

— O, Ivane, Ivane! Sada si došao! Došao si prekasno.

— Zašto? — upita Ivan prestrašeno.

— Pred tri smo mjeseca pokopali tvoju majku. Bila je dobra i plemenita žena. Nismo znali tvoju adresu da ti javimo. Posljednje što ti je tada rekla bilo je: »Glavno je da je on sretan«!

— »Sretan«? — vrisnuo je Ivan i primio se za glavu, a onda se kao gromom ošinut srušio na zemlju. Videći što se dogodilo, župnik ga je još s nekima brzo stavio u auto i odvezao u bolnicu. Putem je ponavljao majčine posljednje riječi »glavno da je on sretan...«

Te je riječi Ivan neprestano ponavljao cijeloga svoga preostalog, ali kratkog života u bolnici za umobolne. U osamljenosti i napuštenosti od svih, pa i od žene, Ivan je nesretno završio svoj život, premda je želja njegove majke bila da bude sretan.

Bog ne naplaćuje svake subote.

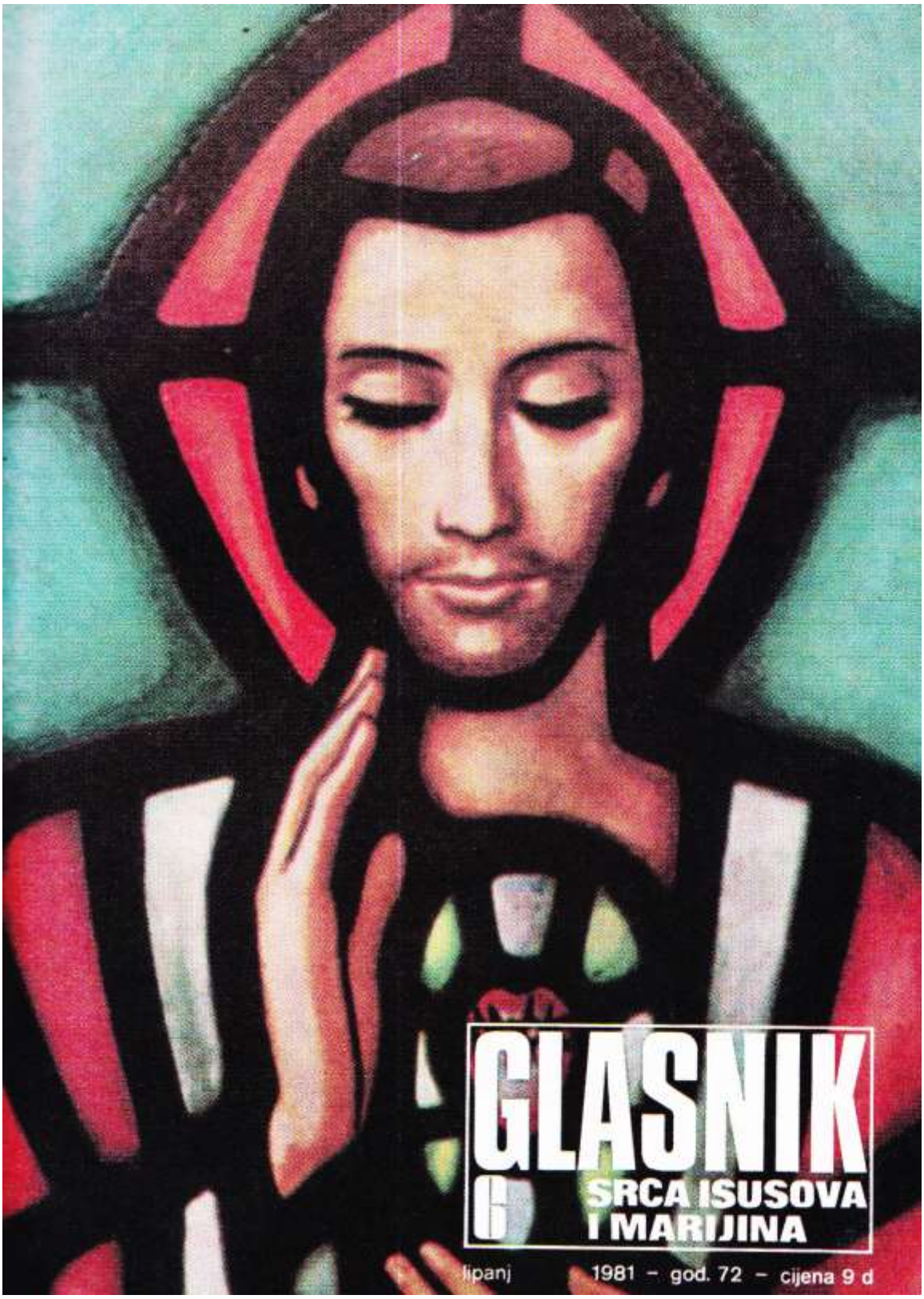

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

lipanj 1981 – god. 72 – cijena 9 d

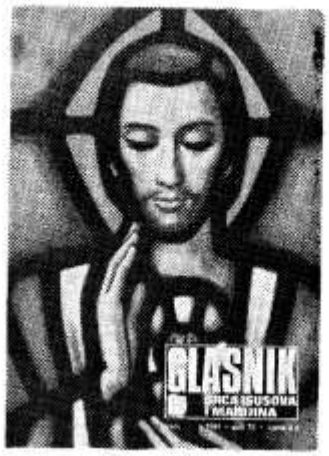

Naslovna strana:

EUHARISTIJSKO SRCE ISUSOVO, UZORE SRCA SVEĆENIČKOGA, SMILUJ NAM SE I DAJ NAM DOBRIH SVEĆENIKA

Na zadnjoj strani:

SVETI ANTUN »PROPOVIJEDA« RIBAMA (Naslikao: A. BARBALIĆ)

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Mirko Nikolić, Mato Rusan i Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod. — Cijena pojedinog broja 9 d. — Godišnja pretplata 108,00 d. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

12 obećanja Srca Isusova

1. Dat ću im sve milosti koje su im potrebne u njihovu staležu.
2. Udijelit ću mir i slogu njihovim obiteljima
3. Tješiti ću ih u svim njihovim nevoljama.
4. Moje Srce bit će im utočište za života, a osobito u času smrti.
5. Njihove pothvate popratit ću bogatim blagoslovom.
6. Grješnici će u mojem Srcu naći izvor i beskrajno more milosrđa.
7. Mlake duše postat će revne.
8. Revne će se duše brzo uspeti do velike savrnosti.
9. Blagoslovit ću kuće gdje se izloži i štuje slika mojega Srca.
10. Svećenicima ću udijeliti milost da ganu i najokorjelija srca.
11. Imena onih koji promiču ovu pobožnost bit će zauvijek zapisana u mom Srcu.
12. Obećajem ti u prekomjernom milosrđu moga Srca da će Njegova svemoguća ljubav svima onima koji se na devet prvih petaka uzastopce pričeste podijeliti milost skrušene smrti. Neće umrijeti u mojoj nemilosti, jer će im moje Srce u tom času biti sigurnim utočištem.

»Jeste li ikada vidjeli veliko krvavo Srce, veliko kao sve luke svijeta? U nju plove lađe...

Jeste li ikada vidjeli veliko krvavo Srce, veliko kao srca sviju ljudi zajedno? To Srce sve prima, sve zove, sve hoće... Zato je tako veliko, zato probodeno..!

U tu luku krvavog Srca plove danomice lađe!«

(Josip KROPEK)

uredníkova riječ

Ušli smo možda u najdramatičniju epohu povijesti svijeta i Crkve. Brzina promjena ne ostavlja nas na miru ni jedan jedini dan i sve je dovedeno u pitanje...

Crkva, sama Crkva, koja je u umu i u srcu jučerašnjih ljudi bila kao neki prototip svake sigurnosti i stalnosti, postala je otvoreno borilište za osporavanja na površini i dubini do te mjere da je tjeskoba ušla u pape i biskupe, da drhti od straha i posljednji kršćanin...

Našli smo se kao poslije ciklona: točnije — nakon potresa, koji kuću, doduše, nije potpuno srušio, ali ju je učinio nesigurnom, probivši u njoj pukotine i stavivši u srce neku neodređenu tugu (C. Carretto: Bog koji dolazi).

Na dnu svih nevolja je odbijanje Kristove ljubavi: »Gledaj ovo Srce koje je toliko ljubilo ljude... a oni Mu vraćaju nemarom i nezahvalnošću.«

Ovaj lipanjski broj bremenit je pozivima na ljubav i predanje Srcu Isusovu. Već sama slika, pa obećanja Srca Isusova na drugoj strani, duboki članak o. Josipa Badalića, tople riječi profesora Grgeca, euharistijski primjeri, poziv protiv psovke i alkoholizma, Brzićeve kristocentrične misli, primjeri naših misionara, analiza o. Ivana Fučeka, slikoviti odgovori na pitanje mlade generacije o Kristu, Glasnikova priča Ace Vidovečkoga — sve će to čitatelja potaknuti da ponovo uspostavi životvorni i osobni odnos prema Kristu.

Kristova ljubav neka nas povezuje! Ona će nas i usrećiti.

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 72. LIPANJ 1981. BR. 6

SADRŽAJ

SLOBODA MLADIH, P. B. — — 192
SRCE SIROMAHA, R. Grgec — 193
HVALA NA PISMU — — — — 194
POBOŽNOST SRCU ISUSOVU MODERNA ZA NAŠE DANE, J. Badalić — — — — — — — 196
EUHARISTIJA I ŽIVOT — — — 198
POSVETA KAO ODGOVOR ŽIVOTA, J. Solano — — — — — 199
EUHARISTIJA U LOGORU SMRTI, S. Bošnjak — — — — — — 200
PROTIV BOGOHULNE PSOVKE, A. Katalinić — — — — — — 201
PRIJE ČOVJEKOVE BILA JE KRISTOVA PATNJA, Ž. Brzić — — — 202
SMJENA ISUSOVAČKOG PROVINCIJALA — — — — — — 204
KRISTOVA NAS LJUBAV POVEZUJE I USREĆUJE, F. Jurica — 206
MOŽE LI ČOVJEK IMATI TOČAN POJAM O BOGU?, I. Fuček — 208
TKO JE TAJ ISUS KRIST? — — 210
PONOVNI SUSRET ANICE S TERAPEUTOM BOŠKOM, I. Zirdum 212
PATNJE U JUGOISTOČNOJ AZIJI, M. Rusan — — — — — — — 214
KAMO, DJEDE?, A. Gabrić — — 215
POVIJEST OSNUTKA MISIJE KASISI, I. Dilber — — — — — 216
SPASITELJ ODAVA — — — — 218
NOVE KNJIGE — — — — — 220
ZAHVALNICE — — — — — 221
BOLI ME DUŠA, A. Vidovečki — 222

DA SE MLADI ODREKNU LAŽNE SLOBODE KOJU DONOSI DROGA

Sloboda mladih

Sloboda je uz razum najveća odlika čovjeka. Odvaja ga od ostalih stvorenja koja se ravnaju po čvrstim zakonima prirode. Čovjek pak sam odlučuje što će biti i kako će biti. Sam usmjeruje svoj životni razvoj.

Ipak je sloboda opasan dar. Opredjeljuje se na moralnim raskršćima za dobro ili zlo. Tim samim se dobro i zlo ugrađuje u čovjeka i čine ga dobrim, plemenitim, Bogu sličnim, sretnim; ali i zlim, pokvarenim, izopačenim, Bogu dalekim i nesretnim.

U naše vrijeme u mnogim se zemljama raširilo uživanje opijuma, alkohola, marihuane, hašiša i drugih otrova. Ta mamila u čovječjem živčevlju prouzrokuju procese koji ga trgaju od njegove okolice i prenašaju u svijet snova, koji je u jednom času opojno zamaman. Međutim, razumije se da ga pomalo uništava. Takav čovjek nije sposoban više za posao i normalan život.

Uživanje tih mamila je kao i zarazna bolest. Širi se. Uživatelji mame svoje prijatelje i prijeteljice na zajedničko orgijanje. Ta se zaraza najviše širi među mladima koji žele sve iskušati. To je lažna sloboda koja uči da čovjek smije sve, pa i ono što ga uništava i što Bog, društvo i Crkva zabranjuju.

Crkva takvu nemoralnost osuduje. Ona smatra da je uživanje droga znak naše bolesne civilizacije, kriza viših vrednota. Uživatelji droga očiti su dokaz očajnika koji od života ne očekuju ništa višega. Korijen problema je strmoglavo propadanje moralnih, vjerskih i socijalnih vrednota, jednostrano naglašavanje ovozemnih materijalnih dimenzija. Više vrednote vode čovjeka nesebičnom darivanju za sreću drugih, droge su pak sebično predavanje strastima na račun društva. Duhovne vrednote postavljaju kao vrhovnu vrijednost čovjekov rast, rast osobnosti. Zakopanost u materijalne vrednote i u novac naglašavajući samo tijelo i njegove užitke, pa i onda kada upropašćuju čovjekovu egzistenciju.

P. B.

Srce siromaha

Piše: prof. Radovan GRGEC

Domjanićevi »romari Hrvati« govore nam o tom koliko je Bogu i njegovoj Majci drago »srce siromaha«. To je srce pobožnih, poniznih i jednostavnih ljudi koje kuca u ritmu evanđeoskog Govora na gori. Koliko god su se sveci po svojoj ljudskoj naravi i sklonostima razlikovali, odlikovali su se većinom time što su bili »blaga i ponizna srca« po uzoru na Srce Onoga koji je postao čovjekom »radi nas ljudi i radi našeg spasenja«. Iz ljubavi prema nama Isus Krist odabrao je život jednostavna čovjeka i smrt ispunjenu tjeskobom i patnjom. Iz ljubavi prema nama ustanovio je Euharistiju i Crkvu.

Oni koji su u povijesti te Crkve ostvarili nove i revolucionarne vidike isticali su se ne toliko velikim riječima i bučnim djelima koliko jednostavnošću, blagošću i poniznošću, krepostima katkada protivnima njihovu temperamentu i naravi. Sv. Franjo Saleški, koji je krotećl svoju žestoku narav postao poznat po blagosti, govorio je kako dobro redovito ne čini buke, a buka ne čini dobra. Njegov veliki štovatelj papa Ivana Pavao I. sakrio je i svladao unutarnju bol i patnju smiješkom koji je osvojio svijet.

Upravo taj ponizni i jednostavni čovjek, kako nam se čini, svojim svetim životom i kratkotrajnim pontifikatom označuje jednu od najvećih revolucija u povijesti Crkve. Njegov neočekivani izbor i nenadana smrt ne može se pravo shvatiti bez vjere u Božju Providnost i u djelovanje Duha Svetoga, kako to misli Georges Huber, čiji je životopis Ivana Pavla I. upravo izašao u izdanju HKD sv. Ćirila i Metoda. Albino Luciani, ni kao biskup, kardinal ili papa, nije zaboravio na seljačko, radničko i »gastarbajtersko« podrijetlo. Svojem ocu prije njegove smrti obećao je da će uvijek biti na strani radnika i siromaha. Sačuvao je »srce siromaha« do smrti nastojeći da uvijek bude jednostavan, otvoren i ljubezan prema svima, a naročito prema najpotrebnijima.

Papa Ivan XXIII. upozorio ga je na važnost jednostavnosti u izrazu kao profesora bogoslovlje koji raspolaže s devet tisuća riječi dok njegovi slušatelji razumiju jedva tisuću. Otada Albino Luciani, u »evanđeoskom stilu«, svjestan svoje ograničenosti, ali i uzvišenosti svojeg poslanja, bez ikakva osjećanja niže vrijednosti prema intelektualcima nastoji izraziti ono što je bitno jednostavnim riječima, pristupačnim djeci i odraslima, neukima i učenima. Nije li to svojevrsna revolucija za vrijeme u kojemu smo navikli vatrometom »uznositih« i zamršenih riječi sakrivati njihovu ispraznost, nerazumljivost i jalovost? I u takvom vremenu počinjemo uviđati koliko je hrabrost jednostavnosti jednog Lecha Walese, poljskog radničkog vođe, vrednija i uvjerljivija od blagorječivosti mnogih profesionalnih političara.

Upravo u takvom vremenu ljudi se počinju odvraćati od velikih riječi iza kojih čovjek ne stoji svojim životom i obraćati onima koji im donose konkretnu pomoć, poruku nade i ljubavi. Počinju se obraćati onima koje razumiju i koji njih razumiju, onima koji su »blaga i ponizna srca«, koji imaju »srce siromaha«.

hvala na pismu

SVETO PLATNO

»Čitajući GLASNIK spoznao sam da je mnogo ljudi pohodilo izložbu Sv. platna u Zagrebu. Odlučio sam da ga i ja osobno vidim i da druge povedem da to vide. Jedne nedjelje pred crkvom sakupio sam ljude i rekao: »Tko hoće vidjeti izložbu Sv. platna neka se meni javi. Cijena je autobusa 12.000 dinara.«

Jako sam se razočarao kad su se prijavile samo tri žene. Sada sam počeo svaku večer krstariti po selima na biciklu i našao sam dvije žene koje su mi pomogle širiti moj proglas. Jedna je bila u Nedeljancu, a druga u Vidovcu na kraj sela, tako da sam ja bio u sredini. A sve skupa oko šest kilometara daljine.

Teškom mukom, nakon šest večeri, ipak sam uspio. U Zagrebu je bilo oko 100 osoba u dva autobusa. Za drugi autobus bilo je mnogo lakše. Na povratku iz Zagreba molio sam hodočasnike neka svaki ispriča svakome što smo vidjeli. Hvala Bogu! Samo malo žrtve i dobre volje i sve se može učiniti uz zahvalu svima i ovim ženama, a najviše Gospodinu Bogu na zdravlju i strpljivosti.«

Martin Zavrtnik
Vidovec kraj Varaždina

Do sada je pogledalo izložbu Sv. platna oko 40.000 osoba. I svi su oduševljeni: učeni i neuki, stari i mladi. Svaki se vratio ispunjen velikom svijesti zahvalnosti i ljubavi prema Isusu Kristu. Nažalost, tijekom ovoga ljeta prekidamo s razgledavanjem izložbe zbog popravka zgrade. Ali čim uredimo i završimo predviđene poslove, opet će biti prilika da se ta izložba razgleda u Zagrebu ili drugim mjestima. Zasada je prenešena u Osijek u svetište Srca Isusova, Beogradska 27.

PREGRADA

Prije Gluhe nedjelje ove godine urednici GLASNIKA posjetili su župu Pregradu u Hrvatskom zagorju. Prikazali smo filmove o Papinom boravku u Poljskoj, o Torinskom platnu, izložili smo prenosnu izložbu originalnih fotografija Torinskog platna, održali niz propovijedi itd. Ukratko: sigurno smo nešto pružili vjernicima ove starodrevne župe.

Ali smo kudikamo više primili: cijela župa održala je, na čelu sa svojim neumornim župnikom Brankom Ivanjko, tako snažnu propovijed da je nećemo zaboraviti.

— Ne znam gdje smo susreli u zadnje vrijeme toliko djece i mladeži na našim večernjim susretima kao u Pregradi?

— Veličanstvena crkva s dva prekrasna tornja obnovljena je izvana i iznutra, tako da se čovjek čudi ukusu, ljepoti, solidnosti posla, grandioznosti i originalnosti izvedbe.

— Sagrađeno je župsko prihvatilište za bolesnike i starce. Vode ga sestre dominikanke i pružaju sigurnost i zaštitu onima koji su najostavljeniji.

— Veliki župni stan u stilu »starinskih krovova« nipošto ne odrazuje starost i zapuštenost: sve je obnovljeno, uređeno, moderno . . .

— Župa je velika i ima mnogo filijala, ali u svim selima su podignute funkcionalne kapelice za vjeronauk djeci i službu Božju puku koji je često vrlo udaljen od župne crkve.

A što je najvažnije: sav ovaj rad oko obnavljanja i podizanja građevina, uz najteže napore i žrtve, prati snažna i živa struja kršćanskog života. O tome svjedoči živa pobožnost prema Blaženoj Gospi, kojoj je župa posvećena, intenzivne pobožnosti prvih petaka, dosljedno sproveden vjeronauk, suvremena angažiranost cijele crkve kod liturgije u pjesmi, ministriranju i molitvi itd.

Pregrada je danas pastoralni fenomen i primjer! Nije čudo da se u njoj odmah javilo 100 pretplatnika našega GLASNIKA.

POD PRISEGOM

»Ovo priznanje i izjavu dajem pod prisegom. Početkom 1939. žena mi je zatrudnjela s osmim djetetom. Jedno je umrlo 1933. godine. To je bilo sedmo. Budući da je žena bila slabog zdravlja (TBC), obratili smo se liječniku, drugu mi iz djetinjstva, za eventualnu pomoć. Kad ju je pregledao, reče:

— Slušajte oboje, ona ovo dijete koje sada nosi, nikako neće moći roditi, pošto je slaba i bolesna. Najbolje bi bilo da ga uklonimo dok je još skoro u zametku. To ćeš vrlo lako preboljeti.

Mi smo se — ja i moja žena — pogledali i pogledom pitali: Šta ćemo? Liječnik je primijetio:

— Izađite u predsoblje pa se dogovorite i odlučite: DA ili NE!?

Kad smo izašli, upitam ja: — Što ti misliš?

A ona će nato: — Ja ne bih! Boga se bojim!

— Eh, hvala ti, ženo, za tu riječ! Kao da si mene pitala!

Vratimo se u ordinaciju. Liječnik nas upita: — No, što ste odlučili?

Skupa smo odgovorili: — NE!

Ali on je ponovno stao nagovarati na pobačaj radi njezine bolesti. Mi smo oboje u svojoj odluci ustrajali.

— Dobro, kad nećete, doći ćeš mi na pregled za tri mjeseca!

U početku je liječnik tvrdio da se radi o blizancima. Drugi put je rekao da nisu blizanci, nego vrlo krupan dječak. Kad se navršilo vrijeme da rodi, rodila se curica, i to lakše od ijednog prijašnjeg djeteta. To dijete danas je žena i odgaja svojih petero djece.

Ovu smo odluku stavili na brigu presvetim Srcima Isusa i Marije i sve je bez pobačaja dobro prošlo u najboljem redu. Zato hvala i vječna slava Presvetim Srcima Isusa i Marije!

M. B.

DUHOVNE VJEŽBE ZA POVJERENIKE

»Velečasni uredniče! Uzela sam GLASNIK da ga čitam. Bio je to GLASNIK za mjesec travanj. Prvo mi je zapelo za oči »Duhovne vježbe za povjerenike Glasnika.« To me je obradovalo. Upravo sam imala namjeru da vam pišem i da vas zamolim da organizirate Duhovne vježbe i da to objavite u GLASNIKU. To je dobra i spasonosna ideja koju ste u ovom GLASNIKU objavili.

Ne znam da li bih ja mogla doći na te Duhovne vježbe? Jer sam pretplatnica više od 40 godina, ali nisam povjerenik, pa ne znam da li ću tu imati pristupa. Bila sam i ja povjerenik. U moje selo dolazilo je na moje ime 18 GLASNIKA koje sam ja raspačavala, ali sve se to razmontiralo. Još samo ja dobivam GLASNIK i dobivat ću ga dok budem živa.«

Čitateljica

Slobodno možete doći! Ove Duhovne vježbe nisu isključivo za povjerenike GLASNIKA, nego i za sve njegove prijatelje koji dišu istim duhom i osjećaju istim srcem. Razumije se da je uvjet: biti duševno i tjelesno sposoban za taj naporan posao. Jer Duhovne vježbe nisu neki ugodni nedjeljni vikend, nego napor koji traži snage i sila. Zato se pozivaju oni koji su u potrebnoj kondiciji...

POBOŽNOST SRCU ISUSOVU MODERNA ZA NAŠE DANE

Piše: Josip BADALIĆ

Tri stotine godina, uzbudivala je pobožnost prema Srcu Isusovu mnoga srca, bila im je pristup Kristu i središte njihova duhovnog života te ispunjenje njihovih nutarnjih težnji. Mnoge su duše našle u njoj sve dokaze Božje ljubavi i dobrote, olakšanje životnih borbi i patnja, kao i poticaje da tu ljubav sa što većim žarom uzvrate te prihvate bližnjega i sve stvorenje u toj istoj ljubavi.

BIT POBOŽNOSTI

Bit je, naime, te pobožnosti Isusova osoba, napose njegova ljubav izražena znakom ili simbolom srca, što razumiju, čini se, ljudi svih krajeva i svih vremena. Srce je u središtu ljudskog organizma, po općenitom shvaćanju, pokretač ljudskih osjećaja, osobito ljubavi. Ljude ne zanose toliko razumski pojmovi i dokazi koliko privlače slike što bude osjećaje i zahvaćaju čitavo biće.

Zato su tisuće žarkih duša našle u toj pobožnosti ispunjenje svih čežnja i postizavale vrhunce plemenitosti i savršenstva. Mnogo je župa provodilo prve petke u mjesecu, kao jednom obliku te pobožnosti, sa svim žarom kao pravi blagdan, te po stotine njih pristupalo sv. pričesti, osjećalo pravu obnovu i Božji zanos.

Mnoge zajednice postavile su sebi zadaćom i svrhom njegovati tu pobožnost te nasljedovati sve osjećaje i kreposti Isusova Srca, a ono im je bilo izvor snage u apostolskom djelovanju ili brizi za pomoć i spas svijeta.

Na toj pobožnosti razvila se najveća organizacija: Apostolat molitve sa preko 30 milijuna članova, a svrha je bila da svatko u sjedinjenju s Kristovim Srcem u molitvama i žrtvama svaki dan prikazuje sama sebe za proširenje kraljevstva Božje ljubavi.

Danas kao da je žar te pobožnosti u mnogim sredinama jenjao. Vele da je ona zastarjela, prožeta samim osjećajima i temeljena na privatnim objavama. Tvrde da se današnja pobožnost mora razvijati na temeljima Sv. pisma.

EVANĐELIST IVAN

No upravo je ta pobožnost potpuno utemeljena na Sv. pismu, koje ne izriče formule ni definicije, nego iznosi istinu onim što zahvaća čitavoga čovjeka, tj. prikazuje sve u događajima i slikama, a razumije ih svatko lakše i dublje nego čiste pouke.

Takav događaj, koji je popraćen zornim zbivanjem, opisuje sv. Ivan kad u najsvečanijem i najvažnijem trenutku muke Isusove izriče: »Kad dođoše do mrtva Isusa, ne prebiše mu golijeni, nego mu jedan od vojnika kopljem probode rebra i odmah poteče krv i voda.«

Tu je, eto, temelj pobožnosti Srcu Isusovu. U dobroti i ljubavi dade Krist probosti svoje Srce da se iz njega rodi Crkva pa vodom krštenja te krvlju i tijelom dijeli sakramente i sve druge darove za život svijetu. A sve je to poteklo iz ljubavi njegova Srca.

A da je sve to istina, sam Evanđelist svečano to naglašuje: »Onaj koji je vidio svjedoči, i istinito je njegovo svjedočanstvo. On zna da govori istinu da i vi vjerujete.«

Isusovo probodeno Srce, iz kojega struji krv i voda, Ivanu je važan i znamenit događaj, kad ga tako svečano potvrđuje. Po njemu se taj čas ispunja Sv. pismo te vrše velika obećanja Božja za

spas svijeta: otvoreno Kristovo Srce.

PROROK ZAHARIJA

No da se shvati veličina i značenje tog ispunjenog Pisma, mora se upoznati jedno obećanje iz Starog zavjeta, na koje Ivan misli: »A na dom Davidov i Jeruzalemce izlit ću duh milosti i molitveni. I oni će gledati na onoga koga su proboli.«

To obećanje iz 12. poglavlja proroka Zaharije vidi sveti Ivan ostvareno u probodenom Srcu Isusovu. Sad je ona prorokova riječ »vidjet će koga su proboli« postala jasna i očita da je govor o probodenom Isusovu Srcu.

Onog dana kad budu gledali na Probodenoga, »otvorit će se izvor domu Davidovu i Jeruzalemcima da se operu od grijeha i nečistoće«.

U onaj dan »žive će vode poteći iz Jeruzalema... i Gospodin će biti kralj nad svom zemljom«.

A kod proroka Izaije piše: »I s radošću će crpsti vodu iz izvora spasenja.« To će biti kad se nakon Isusove žrtve na križu i probodenog Srca srdžba Božja promijeni u dobrohotnost i blagost.

Ukratko: To probodeno Srce tajanstveno je vrelo za kojim su čeznuli naraštaji, te izvor kojim će se napajati nov narod Božje Crkve i postati sposoban za vječni život.

ISUSOVO UPOZORENJE

Ivanovo evanđelje donosi u sedmoj glavi kako Isus gleda u Jeruzalemu kod žrtvenika obredno prolijevanje vode na suhu zemlju, te potresen govori Židovima:

»U posljednji veliki dan blagdana Isus stade i povika: Ako je tko žedan, neka dođe k meni! Neka pije koji vjeruje u mene! Kao što reče Pismo: Rijeke će žive vode poteći iz njegove utrobe. To reče o Duhu koga su imali primiti oni što vjeruju u nj. Tada, doista, ne bijaše još došao Duh, jer Isus još ne bješe proslavljen.«

Isus gleda potrebe i žeđu svijeta te vidi kako će iz nutrine njegova Srca poteći krv i voda za spas svijeta.

POTREBA LJUDSKE NARAVI

Koliko je živih i zornih slika u tim opisima u odnosu na probodeno Srce, a koji tako snažno djeluju na osjećaje i duboko nutarnje iskustvo: vrelo, voda, struja, život, plod — da ne govorimo u samom zornom događaju probodenog Srca s krvlju i vodom, a koje se tijekom vremena popunilo ognjem, trnjem itd.

Sve je, dakle, kod pobožnosti Srcu Isusovu utemeljeno na Sv. pismu Staroga i Novoga zavjeta i sve odgovara potrebama ljudske naravi, koja nije samo razum i misao, nego je potrebna osjećaja i topline, što se bude na živim slikama i stvarnim predmetima.

NOVI POTICAJI

Zato se tijekom vremena razvilo u pobožnosti Srca Isusova mnogo toga što odgovara svim potrebama ljudskog bića. Duh Sveti, koji vodi Crkvu i ljudski rod u povijesti, davao je uvijek nove poticaje za pristup Bogu i za ostvarivanje njegova kraljestva.

Kao što je zahvatio toliko puta u osnivanju novih redovničkih zajednica u Crkvi ili događajima u Lurdu i Fatimi, koji pute svijet i u naše dane u Božje visine, tako je i ta pobožnost probodena Srca iz Evanđelja obnovljena u svim onim zbivanjima oko sv. Margarete Alacoque.

Otada je ta pobožnost kroz tri stoljeća dobila mnogo određenih oblika koji su budili na žar i ljubav u ostvarivanju Evanđelja. Tako uz spomenuti Apostolat molitve sa svagdanjim prikazanjem u zajedništvu s Isusovim Srcem, pobožnost prvih petaka u mjesecu s velikim obećanjem, posveta obitelji i mnogo drugih oblika koji su tako dizali srca i donosili plodove na svim područjima ljudskog bitka.

SREĆA JE...

Mnogi su napustili tu pobožnost, a nisu mjesto nje dali ništa što bi je nadomjestilo. Time su veoma osiromašili duhovni život pojedinaca, a još više čitavih zajednica, koje su se poticale i hranile divnim vježbama te pobožnosti, sakramentima, molitvama, pjesmama, urom klanjanja, zlatnom krunicom i drugim oblicima.

Sreća je što ima još uvijek duša koje obavljaju mnoge od tih oblika pobožnosti ili u tom duhu traže Kristovu osobu, pa kad upoznaju i osjete njegovu ljubav, onda ih ona vodi k središtu svega — Isusovu Srcu.

Euharistija i život

PONAVLJANJE RASPEĆA

Ima ljudi koji znaju tako lijepo pripovijedati da sve kao da vidimo dok nam oni govore, i njihove riječi ispunjaju nas radošću i žalošću.

Ali nitko na čitavom svijetu ne može pripovijedati kako pripovijeda Spasitelj, Sin Vječnog Oca, svome nebeskom Ocu. Spasitelj ne pripovijeda samo o raspeću, on ne pokazuje svome Ocu samo rane koje je tada podnio, nego predstavlja ponovno raspeće.

Kod svete se mise, dakle, zbiva sveti prizor. Što se jednom na Kalvariji vidljivo dogodilo, ovdje se događa nevidljivo, a ljudima se očituje samo po rastavljenim prilikama krvi i tijela. Sam Spasitelj na neki način ponavlja raspeće pred nebeskim Ocem. Ne zbiva se novo raspeće, jer Spasitelj više ne može trpjeti, ali ono je pred nebeskim Ocem ponovno nazočno.

Ako već izvještaj o tuđoj boli dira čovjeka u srce, ako otac gotovo zdvaja kad gleda muke svoga sina, kako istom mora nebeskog Oca ganuti nanovo predstavljeno, i ne samo predstavljeno, nego i na otajstven način ponovljeno raspeće.

MISNA ŽRTVA

Odnos između misne žrtve i žrtve križa predočio je Alban Stolz ovom prispodobom:

»Ima samo jedna knjižica »Nasljeduj Krista«. Rukopis samog autora više ne postoji, ali otisak knjižice raširen je po cijelom svijetu u bezbroj primjeraka.

Tako postoji samo jedna žrtva Kristova. Krvna žrtva križa više ne postoji, ali njezina kopija, njezino obnavljanje, misna žrtva slavi se bezbroj puta na zemlji.

Koliko je autor knjižice »Nasljeduj Krista« morao prepatiti u duši da je mogao u nju položiti ono duhovno blago! Te patnje morao je on samo jednom podnijeti, naime, kod prvog rukopisa, ali ne kod svakog kasnijeg otiska. Premda duhovno blago ostaje, u svakom novom izdanju ono se dijeli i umnožava. Sadržaj prvog rukopisa, kao i mnogih otisaka, jest jedan te isti, samo je različit vanjski oblik (uvez, pismo, papir . . .)

JEDNA KAPLJICA VODE

Prije mnogo godina, pripovijeda jedan turist, u rano sam jutro pratio svećenika na strmom gorskom putu. Na ponosnoj visini, u lijepoj Marijinoj kapeli on je nakanio slaviti svetu Žrtvu.

Hostije i bočica s misnim vinom ležale su brižno zamotane u naprtnjači. Šuteći smo se penjali, dok je visoka šuma šuštala. Naokolo kao da je ležala neka slutnja da će doskora Spasitelj sići u ovaj samotni netaknuti planinski svijet. Već smo stajali na maloj šumskoj čistini na koju su gledali Dolomiti, blistajući u jutarnjem sjaju.

Započeo je posljednji uspon. Tada nam padne na pamet da smo zaboravili na jednu malu, ali ipak veliku stvar: dolje na najvišem šumskom vrelu htjeli smo uzeti vodu za svetu misnu žrtvu — i to smo zaboravili.

Istom kad sam požurio natrag i napunio bočicu iz skromnog izvora, imali smo sve što je potrebno za svetu misu. Jedna kapljica vode, a ipak bez nje nema nijedne svete mise!

Nije li i naša ponizna žrtva srca poput kapljice vode u kaležu krvi Gospodnje? Mi smo ništa — Spasitelj, Bog i čovjek, jest sve. Ali on hoće da naša ljubav surađuje u svetom pomirbenom djelovanju njegova Srca kod Oca. Kad svećenik na oltaru miješa vodu s čistim žrtvenim vinom, moli da nas Bog »po tajni ove vode i vina učini dionicima božanstva Isusa Krista koji se udostojao uzeti dijela u našem čovještvu.«

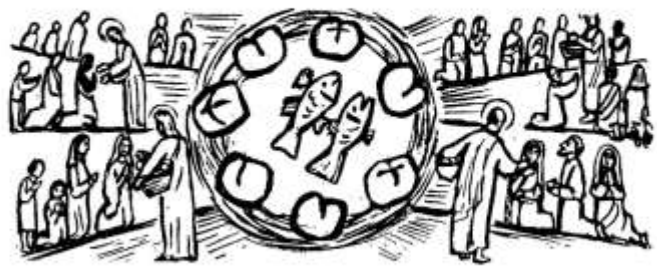

upoznajmo Srce Isusovo

Piše: Jesús SOLANO

Posveta kao odgovor života

Posveta Srcu Isusovu pomaže nam da postanemo svjesni ljubavi Gospodinove prema nama. Ta ljubav je srdačna, ljubav darivanja i žrtve, ljubav jaka.

Posvetom Srcu Isusovu također postajemo svjesni koliko On želi da odgovorimo i uzvratimo njegovoj ljubavi.

Tajna Utjelovljenja je ljudski najneshvatljivije svjedočanstvo ljubavi Božje prema nama. Bog je u Isusu htio ne samo postati jedan od nas, nego je htio postati naš kruh, hrana našeg tijela i naše duše, kako bi nas u ljubavi sjedinio sa sobom da zauvijek ostanemo u njemu: »Tko jede moje tijelo i pije moju krv, ostaje u meni i ja u njemu.«

Otkriti dubinu Kristove ljubavi znači započeti nov život u potpunom zajedništvu s divnim Prijateljem.

SVETO PISMO

Dakako, teško se umire za pravednika, a za dobročinitelje možda bi se tko i usudio umrijeti. Ali Bog pokaza svoju ljubav prema nama time što je Krist, dok smo još bili grešnici, umro za nas. Koliko će nas sigurnije spasiti od srdžbe sada kad smo već opravdani njegovom krvi.

Jer ako smo izmireni s Bogom smrću njegova Sina dok smo još bili neprijatelji, mnogo ćemo se sigurnije, već izmireni, spasiti njegovim životom. Ali ne samo to, već se i ponosimo u Bogu po našem Gospodinu Isusu Kristu, po kome smo sada postigli izmirenje.« (Rim 5,5-11).

CRKVENO UČITELJSTVO

»Lako je zaključiti da je kult presvetog Srca Isusova u biti kult ljubavi kojom nas je Bog ljubio po Isusu, i ujedno praksa naše ljubavi prema Bogu i drugim ljudima.

Drugim riječima: taj kult odabire ljubav Božju prema nama kao predmet klanjanja, zahvaljivanja i nasljedovanja.

Osim toga, promatra savršenost naše ljubavi za Boga i za bližnjega kao cilj koji treba postići sve velikodušnijim vršenjem nove zapovijedi koju je božanski Učitelj ostavio apostolima kao svetu baštinu, kad je rekao: »Novu vam zapovijed dajem: da ljubite jedni druge. Kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedni druge. To je moja zapovijed: da ljubite jedni druge, kao što sam ja ljubio vas.«

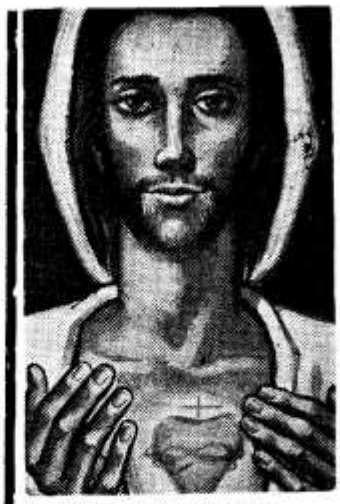

V. TORRAS: SRCE ISUSOVO

SVETI BERNARDO

Riječ ljubav dolazi od ljubiti, a ne od častiti. Časti se ono čega se bojimo, čemu se divimo, ili što nas zapanjuje. A to su osjećaji koje zaljubljeno srce ne poznaje. Ljubav dostaje sama sebi: kada dođe, privlači sebi i upija u se svaku drugu strast. Ljubi jer ljubi, i ne zna drugo. Onaj koji ima pravo na štovanje i strah i divljenje, volio je više nadahnuti ljubav.«

PAPA IVAN PAVAO II.

»O kad bi današnji ljudi, a posebno kršćani, otkrili bogatstvo što se može upoznati i uživati u »nutarnjoj ćeliji«, a osobito u Srcu Kristovu!

Tada bi čovjek ponovo pronašao sebe, razlog svoga dostojanstva, temelj svoje vrijednosti, uzvišenost svoga vječnog poziva.«

Euharistija u logoru smrti

Malo njemačko planinsko selo Dachau do godine 1940. bijaše omiljelo izletište osobito za slikare koji su voljeli prirodu. Nakon toga uz selo se izgradio logor smrti. Pravi pakao našeg vremena. Pakao u kome su vlasnici bili sotone, koji su mučili i ubijali nevine žrtve. Nevini su spaljivani nakon svake vrste zlostavljanja.

Ali u tom paklu patnici su pokazivali svjedočanstvo jače od grozota. Kod njih je ljubav bila jača od nemilosti.

Još i danas živi Francuz Edmond Michelet, koji bijaše logoraš u Dachau, a nakon rata u Parizu ministar za pravosuđe. On pripovijeda kako je u logoru smrti svako jutro u tajnosti prikazivana sveta misa, kako su Tijelo i Krv Kristova bili prikazivani u baraci u kojoj su bili smješteni svećenici. Na tu Misu potajno su dolazili vjernici uz životnu opasnost. On veli:

— Bilo nas je tu više stotina smještenih i stisnutih jedan uz drugoga kao zrna grožđa na grozdu. Svećenik je prikazivao svetu misnu Žrtvu u logoraškoj poderanoj odjeći. Neugledna zdjelica služila je mjesto kaleža, a kutija za bombone služila je mjesto ciborija... Često sam nosio pričest-poputbinu u groznu baraku za umiruće. Neću do smrti zaboraviti blistavog smiješka i od radosti zažarenog lica umirućih patnika kojima sam ja — otac obitelji — stavljao na usne posvećenu hostiju.

Edmond Michelet, kao živi svjedok, iznosi posebno značajan događaj koji se zbio u logoru smrti krajem 1944. godine, a odvijao se u baraci za svećenike. Nevjerojatan i potresan događaj. Jednog od logoraša izjedala je tuberkuloza, a to bijaše njemački bogoslov-đakon Karl Leisner. Živo je želio postati svećenik, pa makar nakon zaređenja odmah umro.

Nekoliko svećenika, njegovih prijatelja, organiziralo je njegovo svećeničko ređenje u samom logoru smrti. Među njima je bio i jedan francuski biskup logoraš, Mons. Piguet.

Od drveta su napravili za biskupa križ. Nadbiskup Münchena šalje potajno sveto ulje. U noći 18. prosinca 1944., u nedjelju koja se zove »Radujte se«, u logoru smrti u svećeničkoj baraci služila se biskupska misa i ređenje mladog i na smrt bolesnog đakona Leisnera za svećenika. Za vrijeme mise i ređenja jedan Židov logoraš potiho svira na violini. Svećenik Leisner potajno prikazuje svoju prvu misu, koja bijaše i zadnja.

Uskoro nakon toga umro je, ali sretan što je postao svećenik. U svoj Dnevnik prije smrti zapisao je: »Ljubav, zadovoljština, pokora.«

Nije li sve to snaga jača od smrtnog straha? Bez očaja i bez mržnje u neviđenoj strahoti! Kolika hrabrost, koliko junaštvo! Kolika stvaralačka ljubav, stvaralačko srce, kolika dobrota u zločinačkom paklu, u logoru smrti! Ta tajna može se razumjeti samo Kristovom prisutnošću. Mučenik Karl Leisner muku svog naroda sjedinjuje s mukom Kristovom, s mukom Sina Božjega...

EDMOND MICHELET, FRANCUSKI MINISTAR, BIVŠI LOGORAŠ

Jednog siječanjskog jutra 1961. neka mlada kršćanka odlučila je da sa skupinom sumišljenica nastavi u Dachau s programom »Ljubav, zadovoljština, pokora«. Došla je u Dachau s dvadeset mladih redovnica karmelićanki. One su se nastanile u logoru smrti i žive u barakama. Barake su u obliku križa. Nad ulazom je veliki toranj s kojega su budno pazili nacistički vojnici s mitraljezom u rukama. Nad ulaznim vratima stoje riječi: »Karmel Heilig-Blut — Karmel Predragocjene Krvi.«

Tamo gdje je tekla ljudska krv, sad se prikazuje Krv Kristova. Dvadeset karmelićanki iz raznih zemalja dragovoljno se zatvoriše da od logora smrti učine mjesto prikazanja i ljubavi. Zvono koje je nekoć pozivalo na ubijanje, danas poziva na molitvu i na misnu žrtvu... Poziv je na Kristovu ljubav!

Dr. Srećko BOŠNJAK

Protiv bogohulne psovke (2)

Kad smo javili našem misionaru o. Anti Gabriću u Bengaliju da započinjemo s apostolatom protiv psovke, sav radostan, odmah se javio, ohrabrio nas je oduševljenim i ganutljivim pismom. Izmedu ostalog, piše:

»Niste me mogli ugodnije iznenaditi za početak 1980., nego viješću da započinjete veliku vojnu protiv psovke. Divan nastavak solinskog, biskupijskog, ninskog slavlja . . .

Je li to tek san?!

Ljudski govoreći, uistinu izgleda kao san, jer nas psovka, ta rak-rana, izjeda i kuži, sramoti pred Bogom i pred čitavim svijetom.

Ovdje u Indiji tako je teško rastumačiti drugu Božju zapovijed: »Ne uzimaj uzalud ime Božje«. Oni ne mogu ni pojmiti da bi tko psovao Boga, kleo se . . .

A mi? Staro i mlado, muško i žensko, od jutra do mraka trujemo usta i dušu psovka, ta rak-rana, izjeda i psovkama!

Kao da je jučer bilo. Godine 1969. nakon 32 godine, vraćao sam se po prvi put u domovinu. Silazim sa zrakoplova u Splitu. Pogled na onaj dragi krš, na Kaštela, opojni zrak rodne grude — osmjeh, radost. Onako od srca htjedoh zagrliti nosača — prvi pozdrav. Njemu se nešto izmakne iz ruku i on opsova dragu Gospu i njezino majčinstvo. Kao da se preda mnom otvorio pakao. Protrnuo sam od groze i — zaplakao. O domovino! Eto, to je tvoj prvi pozdrav tvome sinu nakon 32 godine...«

Pismo oca Ante dalo je nove snage da se ustraje u borbi protiv ovog najtežeg grijeha.

Zar doista najteži grijeh?

Ne želimo se upuštati u neke teološke rasprave. Rezoniramo jednostavno. Najveća krepost jest direktno ljubiti Boga. Iz toga slijedi da je najteži grijeh: direktno mrziti Boga. A u tu mržnju na Boga spada i bezboštvo i bogohulna psovka i, na primjer, svjesno pogrđivanje presv. Euharistije. U svakom slučaju bogohulna psovka spada u ono što zovemo najtežim grijehom.

A naš je narod utonuo u taj grijeh.

Bilo je jasno: Bogu se mora dati zadovoljština. Moramo mu upraviti vruće molbe da bogohulnu psovku iskorijeni iz naše sredine. Činilo se da je najbolji način: jednosatno klanjanje Presv. Oltarskom Sakramentu, a poslije toga sv. misa. Jedanput mjesečno, ali redovito.

I o. Ante Gabrić podupro je taj pothvat svim svojim svećeničkim, misionarskim srcem.

Ante KATALINIĆ

EUHARISTIJSKI KONGRESI NA TRSATU I U LURDU

Kao što je već javljeno, 21. lipnja ove godine održava se na Trsatu veliki Euharistijski kongres za vjernike cijelo Riječke metropolije.

U mjesecu srpnju održava se 42. međunarodni euharistijski kongres u Lurdu. Ovim kongresom obilježava se stogodišnjica prvog takvog kongresa u Lilleu 1881. godine. Tema lurdskog kongresa bit će »Isus Krist — razlomljeni kruh za bolji svijet«.

Euharistijski kongresi se priređuju zato da među vjernicima poraste euharistijski život; da bi postali svjesni Isusove prisutnosti pod prilikama kruha i vina. Napokon i zato da sveta misa postane uistinu središte kršćanskog života.

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Prije čovjekove bila je Kristova patnja

»Čovjeku ostaje jedino da ide ususret Kristu Otkupitelju koji mu je zakazao sastanak u dubini patnje. Prije nego je bila čovjekova patnja, bila je Spasiteljeva patnja. On ju je već prihvatio, pobijedio, preuzeo, preoblikovao, ojačao snagom svoje ljubavi i osposobio da je pokloni Ocu.«

Michael Quoist, Krist živi

DA NISAM SUSREO KRISTA...

Uvijek nas diraju iskrena svjedočanstva vjere. Posebno, kad dolaze od ljudi koji predstavljaju svojom kulturom uma i srca vrhunce čovjekove stvaralačke misli. Tada su oni uistinu evanđeoski »grad na gori«. Izvanredno su zanimljive njihove ispovijedi na koji način doživljavaju intimnu povezanost s Isusom Kristom. Nemalo nas postiđuje zahvalnost njihova bića za neizrecivi dar vjere.

Takav je i Diego Fabri, suvremeni talijanski dramatik, čije je poznato djelo »Suđenje Isusu« izišlo i u hrvatskom prijevodu u izdanju HKD sv. Ćirila i Metoda. Za svoja književna djela dobio je mnoga priznanja i bio nagrađen posebnim nagradama. Evo što on izjavljuje o svojoj vjeri u razgovoru s talijanskim novinarom Giuseppeom Grieco:

— Moj otac je bio okorjeli republikanac, laik, koji je vjeru smatrao praznovjerjem kojim se bave žene. No on se nije miješao u moj vjerski odgoj smatrajući da će jednom doći vrijeme koje će nadvladati »maštanja« što mi ih je usađivala majka.

— Zar nisi imao nikakvu vjersku krizu?

— Sigurno da sam je imao, i to veoma ozbiljnu. Bilo je to u dvadesetoj godini. No, riješio sam je povoljno, mislim pozitivno u vjerskom smislu, jer se nisam sučeljavao s tim problemom s apstraktnog, odnosno filozofskog stajališta, već zahvaljujući Isusu Kristu našao sam izlaz poprijekim putem. Moraš znati da moram zahvaliti isključivo susretu s Kristom što sam danas vjernik. Da nisam susreo Krista, vjerojatno ne bih našao Boga. Zbog toga po savjesti mogu reći da sam prije kršćanin negoli vjernik...

— Što je za tebe predstavljao Krist?

— Sve! Bio je u svakom slučaju susret koji je zauvijek usmjerio moj život. Za mene povijest ima smisla jedino po Kristu. Isus je za mene nazočnost koja rješava svaki problem, bilo to pojedinačnog ili općeg karaktera. Priznajem ti nešto: toliko vjerujem u Kristovu stvarnost da se moram jako napregnuti kako bih shvatio one koji ga ne prihvaćaju i trče za Marksom ili drugim prorocima... Ne znam koliko mi još ostaje života, ali te mogu uvjeriti da sam siguran samo za jednu stvar koja se tiče moje budućnosti: da me ništa i nitko neće uspjeti odijeliti od Krista, koji se svakim danom sve više otkriva kao aktivna i nezaobilazna nazočnost u mojem životu...

Plemeniti pisac kao da je predosjećao svoju skorašnju smrt. Umro je od srčanog udara 14. kolovoza prošle godine u 69. godini života okružen posljednjom pažnjom vjerne supruge i sedmero svoje djece.

STIDIMO SE ISUSA

U spomenutoj drami Diega Fabria »Suđenje Isusu« u jednoj sceni živo se raspravlja zašto kršćanstvo i nakon dvije tisuće godina nije uspjelo više izmijeniti svijet. Evo nekoliko značajnih odgovora na to bolno pitanje koje bi trebalo mučiti svakog sljedbenika Isusa iz Nazareta.

Plavuša: — Pogodili ste baš u pravo mjesto, gospodine suče. Ja ću vam dati svoj odgovor... To je odgovor koji me boli, ali je iskren. Mi na to ne mislimo. Zaboravili smo. Ali to je, kako vi kažete, unutra, u dnu srca, pohranjeno. Ne izlazi na površinu. I ponašamo se kao da taj osjećaj nije u nama. Ostajemo tako dane i dane, čitave mjesece, a katkada, znajte, i čitave godine ne misleći na to...

Provincijalac: — U rijetkim zgodama pak, kada na to mislimo, stidimo se. Da, da, stidimo se! Stidimo se Isusa iz Nazareta. Evo, ja mislim da je to razlog zbog čega ne možemo izmijeniti svijet. Barem ne mi. Kako da ga izmijenimo kad nemamo hrabrosti ni reći da ga poznajemo... Mi kršćani sjetimo ga se na času smrti. Čovjek nema hrabrosti da se često suoči s Isusom iz Nazareta. Radije se drži postrance... No čovjek se mora s njim suočiti. I tada se u jednom trenutku dogodi ono što se godinama nije dogodilo. Čovjek se zapali... viče... plače... udara se u prsa... usuđuje se govoriti javno kao ja sada.

Svećenik: — Mi možda nismo dovoljno nasljedovali Krista u svagdanjoj stvarnosti, u velikim i malim događajima, u koje smo nužno upleteni; ne ponašamo se onako kako bi se ponašao Krist. To znači da smo prihvatili program njegove revolucije, a nismo uspjeli provesti u djelo njezine postupke, sredstva i oružje, ako tako smijem reći... Treba se zamisliti, pogoditi i predvidjeti put kojim bi on pošao, hrabro ga prihvatiti, i stići do kraja... Ne čini li vam se da bi to bio zaista kršćanski put? Eto, zato nismo još preokrenuli svijet. Jedva smo ga malo pokrenuli... malo uzdrmali... MORALI BISMO BITI SVECI!

U KRISTOVU SRCU KRIJE SE ENERGIJA SPOSOBNA DA UZDIGNE SVIJET. TA ENERGIJA JE SNAGA OTKUPLJENJA

UVIJEK NAPREDOVATI

Onog trenutka kada čovjek prekine s naporima u usavršavanju jednog ili drugog područja svog života, on prestaje rasti, a počinje stariti i kržljaviti. Ustrajnost u radu veoma je potrebna vrlina koja se ne da ničim nadomjestiti. Odlika je velikih umova da nikad nisu bili zadovoljni postignutim. Uvijek se može i više i bolje. Evo što nam o tom prevažnom problemu čovjekove duhovne i intelektualne zrelosti govori plemento i vjerničko srce slavnog geologa Termiera:

— Nikada ne biti zadovoljan ni sa sobom ni sa svojim zvanjem i uvijek tražiti i uvijek se truditi i uvijek napredovati, to je uglavnom ono što je u životu najvažnije... Toliki se ljudi tako brzo zadovoljavaju. Takvi hermetički zatvoreni sa svih strana, zaštićeni, zakukuljeni, nemaju nikakva interesa prema velikim stvarima. Osrednji ljudi, osrednja sredstva, osrednji ideal njima dostaje. A kako volimo čuti neki drugi govor, udisati neki drugi zrak... Neka drugi govore o većini, ja ću govoriti o iznimkama. Osjećam potrebu da vidim ljude kako se izdižu i kako svojim osobnim pogledima oslobađaju čovječji život i daju mu snagu da se učvrsti prema onim uzvišenim vrhuncima koji ostvaruju napredak. Ono nešto obično, svagdanje sivilo ne pokreće ljudski rod naprijed, ne uzrokuje velike pokrete kad mu prijeti pogibao. Siva svagdašnjica — siti smo je — uronila je naše duše u mrtvilo i ukočila nam udove. To je rak-rana koja se krije pod lijepom maskom...

O. RADOJKO KARAMAN, DOSADAŠNJI PROVINCIJAL HRVATSKE PROVINCIJE DRUŽBE ISUSOVE: PRAKTIČAN, KONKRETAN, PRAGMATIČAN

sao nekoliko zapaženih članaka u GLASNIKU, naći vremena da nastavi upravljati GLASNIKOM kako bi još više i bolje odgovorio svojoj svrsi: da bude kućni prijatelj osobito naših radničkih i seljačkih obitelji.

— Kamo će sada bivši provincijal?

— Ne znamo! Čeka se dekret iz Rima, kao što je i po dekretu određen njegov nasljednik.

— To znači da kod isusovaca nema izabiranja provincijala?

— Može li se naslutiti kako će nas voditi novi provincijal?

— Uvjeren sam da će osnovna oznaka novog provincijala biti LJUBAV PREMA CRKVI. Ta će ljubav obuhvaćati čitavu Crkvu: hijerarhiju, svećenike, redovnike, redovnice i svjetovnjake. On će se sigurno ravnati prema uputi sv. Ignacija: »Gdje su dvije struje ili stranke, nemojte se protiviti niti jednoj od njih, nego pokažite da ste u srednjem položaju i da ljubite obe strane.«

Smjena isusovačkog provincijala

Na prvi petak, 5. lipnja o. g., ustupit će o. Radojko Karman upravu Hrvatske provincije Družbe Isusove novom provincijalu o. Marku Matiću.

Bivšem provincijalu uredništvo GLASNIKA najtoplije zahvaljuje što nas je širokogrudno pomagao svojim savjetima da smo se, pod njegovim vodstvom, ne samo održali, nego da smo znatno pokročili naprijed u broju čitatelja i prijatelja Glasnika Srca Isusova i Marijina.

Nadamo se da će i novi provincijal, koji je već napi-

— Tako je! Izabire se samo General, a ostali se poglavari postavljaju iz Rima.

— Odakle General u Rimu zna koga treba odrediti?

— U Družbi pojedinac odlučuje, ali se puno pita za savjet. Postoji cijeli sistem po kojem može General doći do najnovijih i najboljih informacija.

— Odakle to naslućujete?

— Naslućuje se srcem i osjećajem!

— Pa to je Hrvatima katolicima danas i najpotrebnije: ljudi koji podižu mostove.

— Tako je! I zato pozivamo sve čitatelje i prijatelje GLASNIKA da se često pomole da novi provincijal može odgovoriti svom poslanju i našim potrebama.

Pero BULAT

O. MARKO MATIĆ, NOVI PROVINCIJAL: SMIREN, OPREZAN, TEMELJIT, VJERAN

Tragovi u pijesku

Jedne noći sanjah...
Sanjah da hodam s Gospodinom duž
obale,
i vidjeh prizore svog života
kako na nebu prolažahu,
a kod svakog prizora vidjeh dva para
tragova:
jedan par bijaše moj,
drugi pripadaše Gospodinu.
Kad ugledah posljednji životni prizor svoj,
osvrnuh se na tragove u pijesku i spazih
kako na mom životnom putu
često samo jedan par ostade, i to uvijek
kada mi bijaše najteže i najbolnije.
To me je duboko potreslo i upitah:
Rekao si, Gospodine, da kad bih jednom
odlučio
slijediti Tebe, tad ostaješ svugdje i uvijek
sa mnom.
Al' opazih da u najočajnijim trenucima
bje samo jedan par tragova u pijesku.
Ne shvaćam zašto si me ostavio onda
kad sam Te najviše trebao!
Tad reče Gospodin:
Moje drago, milo dijete, znaj,
da te volim i nikada te ne bih zapustio
u časovima boli i patnje.
Ako si vidio samo jedan par tragova,
to je stoga,
što sam te onda umornog —
NA RAMENIMA NOSIO.

Teta ERNA

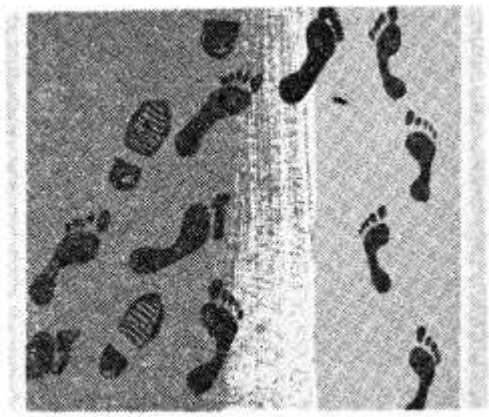

Proslava blagdana Srca Isusova

U OBNOVLJENOM SVETIŠTU SRCA ISUSOVA U ZAGREBU

OVE ĆE SE GODINE ODVIJATI U ZNAKU NAŠE EUHARISTIJSKE OBNOVE KROZ CIJELI LIPANJ:

Svaku večer u 18,45 — Zlatna krunica. U 19 sati sveta misa i propovijed.

NA BLAGDAN TIJELOVA, 18 VI.:
Na večer poslije mise u 19 sati održat će se procesija s Presvetim Sakramentom kroz vrt isusovačke rezidencije.

NA BLAGDAN SRCA ISUSOVA
U PETAK, 26. LIPNJA:
Cijeli dan ispovijedanje i pričešćivanje. U 19 sati koncelebraciju predvodi hrvatski metropolita dr. Franjo Kuharić.

VANJSKA PROSLAVA 28. VI.:
Svete mise, ispovijedanje i pričešćivanje. Svečana koncelebracija u 11 sati.

DODITE ZAHVALITI SRCU KOJE NAM JE DALO EUHARISTIJU! DODITE PRUŽITI ZADOVOLJŠTINU ZA NAŠE GRIJEHE KOJIMA SE POGRĐUJE SRCE KOJE KUCA U EUHARISTIJI!

Što više dajemo to više primamo

— Deset godina smo u braku — pripovijeda gospođa. Imamo, hvala Bogu, troje djece. Kao što u svakoj obitelji ima poteškoća, i mi nismo bez njih. Sjećam se prvih dana našeg zajedničkog života. Moram vam prije toga reći da sam po naravi bila nepopustljiva, a i moj muž nije bio daleko od mene. Danas je, hvala Bogu, bolje. Trebala sam puno raditi na sebi. Jednog dana nije se muž vratio na vrijeme kući. Ja sam reagirala šutnjom. Primijetila sam da i njemu nije drago. Osjećao se krivim. Šutim ja, šuti i on. Osjetila sam da to ne može dugo tako biti. Bilo je to nešto strašno. Da je ta šutnja dulje potrajala, bila bi nas razdvojila. Iako sam po naravi bila nepopustljiva i čak odlučila da neću prva popustiti, ovaj puta gonjena nekom nutarnjom snagom, pošla sam moliti muža za oproštenje. Kad sam se približila i rekla mu da mi oprosti, vidjela sam da je bio dirnut do suza. Tada je i on meni rekao: Oprosti! Mi smo se tada »prepirali« i govorili jedan drugome: Oprosti ti meni! Bila je to divna i blagoslovljena večer koju nećemo nikada zaboraviti. Zašto? Jer smo osjetili da oprostiti jedan drugome nešto je veliko. To je neopisiv doživljaj sreće i radosti... Bila sam nešto i bolesna. Bolest me je još više dovela Bogu i obitelji.

Gospođa je bacila pogled prema svome djetetu koje je držala u svom naručju i rekla:

— Osjećam se divno. Rođenjem našeg trećeg djeteta ušla je neopisiva radost u našu obitelj. To je teško izreći. Imam jednu prijateljicu — nastavlja dalje mlada majka — koja bi rado danas imala djecu, ali ih više ne može imati. Ima samo jedno dijete. Muž joj je nekada govorio da, kad bi imali više djece, ne bi mogao podijeliti i dati toliko ljubavi drugima, koliko poklanja ljubavi prvom djetetu. Zato nisu imali više djece. Ona je uništila više djece, čak je rekla da je zadnje dijete, kojeg se »riješila«, bila djevojčica. Danas su nesretni i plaču. Sve im je kasno. Jedino im se još Bog može smilovati i oprostiti im krivnju, ako se budu molili.

— Da li ste isplatili kuću?

— Ne, još imamo puno duga na kući. Mnogi se tuže i vele da ne mogu imati djece radi velikih dugova na kući koju moraju otplaćivati petnaest i više godina. Ljudi se varaju, djeca nisu toliko skupa a da se ne bi mogla i kuća pomalo otplaćivati. U to ja ne vjerujem. Uostalom to se ne može mjeriti i usporedivati s novcem. Bili smo u velikim teškoćama. Dragi Bog je dao da sada »vežemo kraj s krajem«. Otplaćujemo pomalo kuću i normalno živimo. Ljudi bi htjeli odjednom otplatiti kuću, a to se ne može.

Javio se tada za riječ i otac obitelji i rekao: — Nemamo novaca na bacanje. I da imamo više, možda bismo se uzoholili. Novac nekada i pokvari. Zadovoljan sam što moja gospođa ne radi izvan kuće. Vrijedna je i dobra. Mogla bi raditi u uredu. No kod kuće zaradi trostruko. Čuva i odgaja djecu, kako našu, tako i od drugih ljudi. Stekla je puno prijatelja...

— K nama dolaze djeca — nastavi supruga — iz najbližih ulica, posebno u ljeti. Na srcu su mi sva djeca. Raspoložena sam i nasmijana. Ako sam slučajno koji puta nešto ozbiljna, djeca odmah primijete i vele mi: »Mama, zašto si danas toliko ozbiljna?« Dakle, moram biti uvijek nasmijana... Neki su mi već rekli: zašto imam toliko djece? Ja im obično velim da su djeca najveće bogatstvo i sreća...

Father Jurica

/EZUJE I USREĆUJE

Jedna me stvar veoma iznenađuje. Kod nas katolika izgleda da nitko nema istu sliku ili predodžbu o Bogu. Razgovaram s kolegama i kolegicama: svaki misli drukčije. Ne znam kako je to kod ostalih kršćanskih zajednica. Ali između onih s kojima sam o tome govorio nisam našao nijednoga koji bi bio kadar nešto jasnije opisati svoju predodžbu o Bogu.

Ima, dapače, nekih koji tvrde da čovjek i nema, tj. i ne može imati pravog pojma o Bogu. Imamo, doduše, neki pojam, ali veoma dalek od stvarnosti: on ne može izraziti Boga. Pa stoga sama predodžba o Bogu nije ni važna.

Dugo sam se mučio tim pitanjem, puno sam bar pokušavao raspravljati, ali nemam u tome neke veće jasnoće. Mogu li dobiti kakve nove podatke za razmišljanje ili kakvu veću jasnoću u tom pitanju?

Damir

Može li čovjek imati točan pojam o Bogu?

Piše: Ivan FUČEK

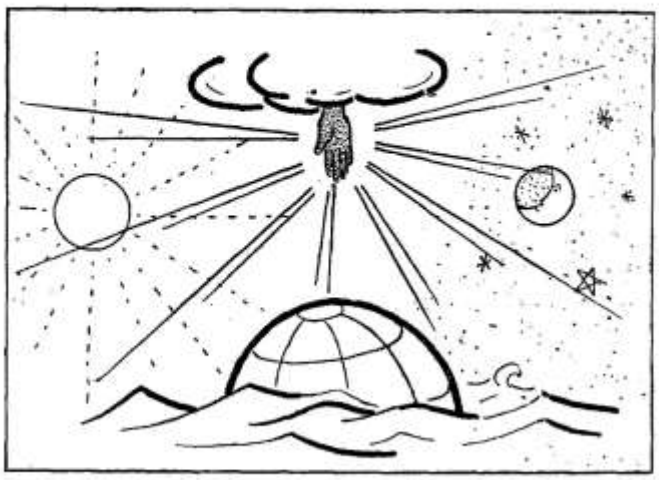

Oprezno kažeš: »Kod nas katolika izgleda da nitko nema istu sliku ili predodžbu o Bogu... Svaki misli drukčije.« A onda dodaješ da nisi »našao nijednoga« koji bi znao »nešto jasnije opisati svoju predodžbu o Bogu«. Kad kažeš »istu sliku«, želiš reći da si zapravo ni dva čovjeka ne predstavljaju Boga na isti način, a kamoli bi to činili milijuni katolika. I to je točna konstatacija, jer oblikovanje slike ili predodžbe o Bogu zavisi od mnogo faktora: — ovisi o tvorbi ili konstituciji psihe svakog pojedinca; — o njegovoj individualnoj povijesti; — o stanju milosti koju posjeduje i o dubini duhovnog života; — ovisi i o neizmjernoj punini tajne Boga koju si čovjek predočuje uvijek samo djelomično i uvijek na postvaren, pa stoga na sasvim nesavršen način.

Kad je riječ o čovjekovoj psihi valja istaknuti da će si tipovi kod kojih prevladava razum Boga predstavljati više apstraktno, a manje postvareno i slikovito. Kod voljnih tipova predodžba Boga nosit će oznake bića koje zapovijeda i nalaže, koje traži izvršenja i točne račune. Kod osjećajnih tipova slika će Boga biti redovito više-manje ili čak veoma slikovita i maštovita. Pa tako već iz ovog samog psihološkog vidika je očito da će slike ili predodžbe Boga biti toliko raznolike koliko su raznoliki pojedinci.

Pogledamo li, zatim, pod vidikom povijesti svakog pojedinca, tada će općenito slika Boga u jednog starca biti drukčija negoli u mladića, u čovjeka srednje dobi opet drukčija negoli u djeteta. Isto kod čovjeka s javnim zvanjem neće biti ista predodžba Boga kao kod nekog seljaka koji je čitav život vezan samo za zemlju i obitelj. Jednako kod čovjeka više kulture ili niže kulture, jače inteligencije ili obratno, tog a ne onog stupnja civilizacije, tog naroda s takvom tisućljetnom tradicijom a ne onog itd.

U oblikovanje predodžbe o Bogu ulazi također čovjekovo

individualno stanje milosti i stupanj duhovne zrelosti. Čovjek koji od Boga svjesno bježi, ili koji je bilo zbog kojih razloga Bogu dalek; čovjek koji trajno u sebi nosi osjećaj krivnje zbog toga što neprestano gazi svoju savjest teškim opetovanim padovima; čovjek koji nikad ili gotovo nikad ne živi u posvetnoj milosti, imat će o Bogu sasvim drukčiju predodžbu od onog čovjeka koji se uvijek iznova trudi živjeti pomiren s Bogom, koji u sebi doživljava radost vjere, nade i ljubavi, koji se jednostavno i iskreno moli ili čak ima dublji dar molitve, koji se trsi vjerno odazivati unutrašnjim poticajima Duha Svetoga — pa ga sve to usmjeruje da bude pravi čovjek, dobar kršćanin, vjeran drug i prijatelj, autentični nosilac kršćanske humanosti i kršćanske ljubavi prema svim ljudima.

Nadalje, punina Boga je neizmjerna. Svaki teološko-filozofski apstraktni, a napose slikovito-konkretni izričaj o Bogu uvijek se odnosi na samo jedan vidik iste Božje punine. Stoga i mnogostruke i različite predodžbe, s tog vidika, imaju također svoje opravdanje. Netko si predočuje Boga kao oca, gospodara, zaručnika, prijatelja, dobrotu, ljubav, strpljivost, milosrđe ... Drugi si ga predočuje kao suca, strogog istražitelja, onog koji marno bilježi sve čovjekove prestupke, koji kažnjava, baca u pakao, koga se treba čuvati ... Ne ovisi to samo o povijesti, o psihi, o stanju milosti i dubini duhovnog života pojedinca — kako smo vidjeli — nego i o odgoju, o prethodnom djetinjstvu, o toliklm sadržajima s kojima se netko svjesno bavi itd. Jedno je sigurno: loša predodžba o Bogu, bez obzira kako ju je netko stekao, loš je temelj za jedan zdrav i čvrst vjerski život. Stoga je od izvanredne važnosti da svoje manje prikladne predodžbe o Bogu ispravljamo i pročišćujemo, mada ćemo to u većini slučajeva postići tek nakon dugotrajnog svjesnog nastojanja.

Kad govorimo o »slici« ili o »predodžbi«, na neki način već govorimo i o samom pojmu koji čovjek ima o Bogu. Nisu svi kadri »opisati svoju predodžbu o Bogu«, ali ih je uvijek bilo, poput Maksima Gorkog u knjizi »Djetinjstvo«, koji su to na zamjeran način uspjeli. On odlično razlikuje »Boga svoje bake« i »Boga svoga djeda«. Bakin Bog je blizak, drag, nježan prijatelj, pun dobrote, s kojim čovjek smije i može govoriti kao s najdražim bićem bez ograda i nekih metoda, jednostavno i priprosto. Djedov Bog je težak, sudac, izvršilac kazne nad čovjekovim grijesima potopom, sumporom i vatrom s neba, gladom i kugom, okrutni osvetnik. I tako je dječak Maksim jasno uvidio da je drugi Bog u bake, a drugi u djeda. Baka ga nalazi bliskog u svim svojim poslovima i trenucima dana od jutra do navečer i s njime trajno razgovara, a djed ga isto trajno uvlači u sav svoj život i poslove, ali njegova je molitva posve drukčija. »Djed me je vodio u crkvu: svake subote na večernju, a o blagdanima na podnevnu službu. I u crkvi sam razlikovao kad se kome Bogu mole: sve što čitaju svećenik i pojac — to je djedovu Bogu, a pjevači, pjevači pjevaju svagda bakinu ... Djedov Bog je izazivao u meni strah i neprijateljstvo.« Zato se mali Maksim odlučuje za bakina Boga: »Tih su dana misli i čuvstva o Bogu bili mojoj duši glavna hrana, ono najljepše u životu ... Bog je bio najljepše i najsvetije od svega što me je okruživalo — bakin Bog, tako mili prijatelj svemu životu. I moralo me je, dakako, uznemirivati pitanje: kako to da djed ne vidi dobroga Boga?«

Kako vidiš, predodžba o Bogu je veoma važna za sav život. Sam pojam o Bogu se u nju kao »utjelovljuje«, pa je pojam vezan uz predodžbu. Stoga često i iskrivljen: ateizam Boga odbacuje jer ga shvaća kao čovjekova suparnika koji čovjeka otuđuje i lišava najplemenitijih svojstava; vulgarni teizam gleda u Bogu osvetnika, zakrpu za naše potrebe, servis za sve; vulgarni religiozni dualizam misli da Bog nema više posla sa svijetom, osim što i On i mi spadamo u neku obuhvatniju cjelinu. Panteizam, naprotiv, smatra da je i Bog i svijet jedna istovjetna cjelina. Ontologizam pomoću čovjekove logike mišljenja želi o Bogu govoriti kao o svakom drugom pojedinačnom predmetu itd. A Bog je ipak **drugačiji** nego ostali predmeti i ne možemo ga »uhvatiti« u svoj ograničeni ljudski pojam. Naprotiv, On obuhvaća tebe i svu stvarnost, pa zato o Bogu možemo više tepati negoli adekvatno govoriti. Ali iz objave znamo da nam je Bog najbliži, naš vlastiti, intimniji našem biću negoli smo mi sami sebi, rekao bih: subjekt našeg subjekta, sržnost našega biča, a ipak od nas apsolutno različit.

nova generacija

Tko je taj Isus Krist?

»Rođen u Betlehemu uz poklonike anđela mira, živio je trideset godina u Josipovoj stolarskoj radionici čudnim životom nazaretskih radnika. Gotovo se ništa ne zna o toj skrivenoj osobi. Natprirodni događaji koji su rasvijetlili božićnu noć bili su prekinuti sve do onog dana, kad se Isus digao u nazaretskoj sinagogi da javno čita Božju riječ, primijenivši na sebe odlomak iz proroka Izaije: — Na meni je Duh Gospodnji jer me pomazao. Poslao me da donesem Radosnu vijest siromasima, da navijestim oslobođenje zarobljenicima i vraćanje vida slijepcima, da oslobodim potlačene, da proglasim godinu milosti Gospodnje.«

André Frossard, Isus

Čudotvorni liječnik?

Tko je bio taj čovjek, koji kao nijedan drugi već 2000 godina uzbuđuje svijet?

Mnogi površni čitatelj Evanđelja brzo rješava to pitanje: Bio je jedan liječnik-čudotvorac. Pojavio se na početku naše ere i zapanjio svijet. Ljudi su mu pripisali božanska svojstva.

Mudrac?

Riječi Evanđelja djeluju još danas i na nekršćane. Oni im daju najviše mjesto u svjetskoj literaturi.

Poput Gandhija, oni gledaju u Isusa iz Nazareta najznačajnijeg učitelja mudrosti što je ikad živio. On pokazuje put da možemo dostojno i ljudski proživljavati ovaj život.

Prevratnik?

Isus je uznemirio židovski društveni poredak. Opovrgao učitelje Zakona, povrijedio državne vlasti, sve do krvi razdražio farizeje, radio je protiv postojećih propisa i uzbunio narodne mase.

Na svoj način On je bio najintelegentniji revolucionarac što se ikad usudio progovoriti.

Sin Božji?

Oni koji su ga stalno pratili stekli su utisak: tu ne živi i ne govori običan smrtnik.

Stoga kršćanstvo od početka ispovijeda: Isus je Posrednik između Boga i ljudi. On je Sin Božji. Na toj točki dijele se duhovi. Tu stojimo na pragu znanja koje vodi k vjeri.

Svakako: prva dužnost mladog čovjeka je da upozna Isusa Krista pročitavši Njegovo Evanđelje!

Tko sam ja?

Bog te gleda. Zove te tvojim imenom. Vidi te i shvaća te. Zna što je u tebi. Zna sve tvoje osjećaje i misli, tvoje sklonosti i ukuse, tvoju jakost i tvoju slabost.

Vidi te u danima radosti i u danima muke i žalosti. Suosjeća s tobom u tvojim nadama i u tvojim željama i kušnjama i napastima.

Zanima se za tvoje tjeskobe i tvoje uspomene, za tvoje oduševljenje i zanose i za klonulost tvoga duha, za tvoju malodušnost.

Izbrojio je sve tvoje vlasi na glavi. Sve mu je tvoje poznato. Bdije nad tobom i podržava te. Diže te i spušta na zemlju.

Gleda tvoje lice u smiješku i u suzama, u zdravlju i u bolesti.

Sluša tvoj glas, kucanje tvoga srca sve do zadnjeg tvoga daha. Ti sebe ne ljubiš bolje nego što te On ljubi.

On te je izabrao da budeš njegov. Ti si jedan od onih za koje Krist prikaza Ocu svoju zadnju molitvu s pečatom svoje dragocjene krvi. Kakve li misli za našu vjeru!

Tko sam ja da se Božji Sin tako za mene brine i o meni vodi brigu? Tko sam ja da On osobno stanuje u mom srcu čineći me svojim hramom? Tko sam ja da Bog Duh Sveti bdije u meni i uzdiže moje misli prema Nebu? (Rim 8,26)

liječenje alkoholizma u obitelji

Piše: Ivan ZIRDUM

Ponovni susret Anice s terapeutom Boškom

— Opet sam došla. Samo ako imate vremena. Lakše mi je kad se malo izjadam i od vas čujem koju lipu rič.

— Dobro došla, Anice! Ja sam tu da saslušam i pomažem koliko mogu svima koji trpe zbog alkoholizma u obitelji. I tvoj Stanko je ovdje nedavno bio.

— A što kaže, jadnik? uleti Anica u riječ.

— Opire se, kao i svaki alkoholičar. Nijedan ne ide milom na liječenje, jer mu je teško zamisliti život bez alkohola.

— Teško meni i mojoj dici! — uzdahne Anica — Što će s nama biti? Čim ga dica ugledaju kako se pijan vraća kući, uznemire se jadna i biže kuda koje. Kad se on otrizni, vidi da to ne valja, stid ga je. Pa zašto onda opet prvom zgodom traži piće?

— Anice, zašto je tvoj muž postao alkoholičar, ne može ti nitko pravo odgovoriti. Može se samo to reći da oboljeli od alkoholizma ne može više nikad normalno piti, tj. tako da se može kontrolirati. I ta bolest se nikad ne može potpuno izliječiti, tj. pomoći alkoholičaru da ponovo može umjereno piti, ali se može dovesti u neko stanje smirenja, tako da bolesnik odluči ne piti i ustraje u svojoj odluci. To mnogo ovisi o njegovoj volji, o njegovu zalaganju za vlastito zdravlje, ali to ovisi posebno o tebi, njegovoj supruzi, i drugim ukućanima. Vi morate svoje držanje prema njemu tako usmjeriti kako biste mu najviše mogli pomoći.

— A kako da mu pomognem? I dosad sam uvik ispred njega uklanjala i sakrivala rakiju. Sprečavam ga koliko mogu da dođe do pića.

— Ali baš time, Anice, nećeš puno postići. Kad vidi da ispred njega skrivaš piće, još više će bješnjeti, ljutiti se i upeti sve sile da si opet što prije pribavi alkohol.

— Ne znam bi li to što pomoglo što mi je pričala jedna komšinica. Ona sidi sa svojim mužem i s njim pomalo pije. Ne da mu da uzima preko mire.

— Možda će i tebe Stanko katkad na to nagovarati i obećavati da će tako manje piti. Ne daj se zavarati. Tako on neće svoju mjeru smanjiti. Neće se ni tada moći kontrolirati. Za alkoholičara je u svakom slučaju bolje da njegovi ukućani ne piju. Prije će krenuti na liječenje i bolje će ustrajati u svojoj odluci. Vidi li on kako njegovi ukućani piju i on će ustrajati u svom pijenju te odlagati ozbiljan korak kojim bi se dao na liječenje. I kad je već prestao piti, može mu pijenje supruge i ukućana biti napast da ponovo počne. U praksi susrećemo takve primjere. Muž prestane piti i ide u klub, a žena donosi piće u kuću i pije, ne prati muža kad ide na sjednicu kluba. Ubrzo i muž pokraj takve žene počne opet piti.

— Samo da moj Stanko prestane piti, ne bi više u mojoj kući bilo ni vina ni rakije. To meni i dici ne triba. Nego čula sam da ima neki lik za alkoholičare i zove se — ne znam hoću li ispravno kazati — antabus. Što mislite da ja to svome Stanku zamišam u jelo? Možda bi mu se rakija ogadila?

— Da, postoji antabus koji se katkad propisuje alkoholičarima, ali se s njim ne liječi njihova bolest. S njim se mora vrlo oprezno postupati. Ne smije ga se davati

bolesniku u hrani da on ne zna. Jer ako bi slučajno u roku 24 sata na taj lijek uzeo alkohola, nastale bi u njegovu organizmu velike komplikacije, a ponekad i smrt. Antabus sprečava rastvaranje alkohola u krvi. Daje se samo svjesnim alkoholičarima koji su trijezni i mogu odlučiti da neće piti bar 24 sata. Taj lijek ne liječi alkoholizam, ali se ipak preporučuje alkoholičarima da ga uzimlju svaki dan bar kroz godinu dana kad odluče više ne piti. To će ih malo učvršćivati u njihovoj odluci. Jer kad ujutru popiju antabus, znadu da tog dana ne smiju piti alkohola.

— Znači ni od toga koristi ako sam to ne prihvati. Što da onda jadna radim? Moji su živci sve slabiji. Nema meni pomoći niodkuda! — zaključi Anica kroz suze.

— Vjerujem, Anice, da ti je nekako lakše kad nekome ispričaš svoje probleme. Ali budi oprezna! Pričaj to samo osobama kojima smiješ pričati, a ne svakome. Jer takvi razgovori pripravljaju put za trač. Nije to zgodno pričati čak ni bliskim rođacima. Pristrani su i mogu te navesti na neprikladne zaključke. Uopće, malo koristi tužiti se drugima radi negativnih posljedica alkoholizma. Naime, ako shvatiš da je alkoholičar bolestan čovjek koji potrebuje pomoć i razumijevanje, a ti i nadalje ostaješ ogorčena i stalno mu prigovaraš, još si daleko od toga da mu stvarno pomogneš na putu liječenja. Prvo što moraš učiniti ti i svaka supruga alkoholičara jest da se pomirite s činjenicom da je vaš muž alkoholičar, bolesnik. Čim to spoznaš i prihvatiš, bolje ćeš kontrolirati svoje riječi i vladanje prema njemu.

— A što biste vi, gospon Boško, učinili na mome mjestu? Tu je kuća, dica i stotinu briga, a on se brine samo za piće. I još mi dovede i svoje pijano društvo u kuću pa svi zajedno piju i rajtaju. Kako da na to ostanem mirna? Kako da mu ne prigovorim?

— Razumijem, Anice, da ti nije lako. Ali moram ti reći da se prigovorima kod alkoholičara postiže upravo protivno od onog što se želi. Ne umaraj se uzalud time da mu neprestano očitavaš bukvicu i prstom upireš na njegove pogreške. Nemoj činiti ništa što bi njemu dalo razumjeti da se postavljaš iznad njega i da se držiš boljom od njega. Možda to činiš i nesvjesno. Znaj, alkoholičar je preosjetljiv. On živi u trajnoj pripravi za obranu, uvijek sumnja da li ga se prihvaća. Primijeti i sitnice koje ga uzbude: izraz lica, zvuk glasa ili pokret ruke. On zapravo neprestano osjeća nepovjerenje, odbačenje ili stid, te prema tome reagira. Na isti način osjeća on i tvoju bliskost i spremnost na pomoć. Samo jednim ljubežljivim držanjem možeš mu pomoći, posebno kad se već počne liječiti. To će ga podržavati.

Fond kršćanske solidarnosti

U Đakovu je osnovan fond kršćanske solidarnosti za borbu protiv alkoholizma u obiteljima. Ovaj bi na neki način skupio sve suborce na tom području i omogućio svestranije djelovanje protiv najvećeg neprijatelja sreće i mira u obiteljima.

Osnivač je pisac ove rubrike prilažući prvi u taj fond milijun starih dinara. On pozivlje sve čitatelje ove rubrike, sve kršćane i ljude dobre volje širom domovine na suradnju. Fond bi imao pomoći školovanje terapeuta kroz seminar u Zagrebu, održavanje seminara po župama, izdavanje brošurica i knjiga kroz koje bi se čitateljstvo upoznavalo s bolešću alkoholizma i najsuvremenijim metodama liječenja. Pri tom bi se obznanjivala vjernicima velika pomoć i snaga za liječenje alkoholizma koja se nalazi u živoj vjeri u Krista Oslobodiltelja i Preporoditelja za novi život. O tom svjedoče mnogi koji su se oslobodili alkohola.

Tako bi se postupno predusretala i liječila ta bolest u mnogim obiteljima. Samo u mome selu ima 100 takvih obitelji. Time bismo se pridružili već postojećoj humanitarnoj akciji u našoj domovini. Pripomogli bismo stvaranju zdravijeg naroda, sretnijih obitelji, prosperitetu naše domaće Crkve.

Suradnici će biti obaviješteni o radu i primat će sve što se bude tiskalo.

Dopise slati na adresu: Dr Ivan Zirdum, župnik i prof., 54415 Đakovački Selci, a priloge na: Zan. Štedno-kred. zadruga, Đakovo Ivan Zirdum (F K S), br. ž. r. 33640-601-7454-8071-2.

Uređuje: JURAJ GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

DA KRŠĆANI ŠTO DJELOTVORNIJE POMAŽU POTREBNIMA — KAO ŠTO SU IZBJEGLICE I DRUGI — OSOBITO U JUGOISTOČNOJ AZIJI

Još su nam iz potresnih vijesti ili slika s televizije do neke mjere pred očima nastradali od potresa. Mnogi nemaju više ništa, tek ponešto svoga mogu izvući iz ruševina. Slične patnje proživljuju izbjeglice, i ne samo oni, u raznim krajevima. Mnogi sigurno i veće: nastradali naime od potresa ili poplava imaju barem svoju domovinu, možda i nešto svoje zemlje pod nogama. Izbjeglice nemaju ni to.

Zašto onda bježe iz svoje domovine? Da sačuvaju barem glavu, odnosno život, da izbjegnu zatvore i druga zlostavljanja, jer se ne mogu pomiriti da žive kao nečiji robovi...

Tako zvano Visoko povjereništvo Ujedinjenih naroda za izbjeglice dalo je prvog listopada 1979. ove podatke o izbjeglicama iz Vijetnama. Svih je bilo popisanih 352.016. A sklonili su se po raznim zemljama ili gradovima: u Tajlandu 172.000, u Honkongu 66.000, zatim u Maleziji, Indoneziji, Filipinima i drugdje.

To je tek jedan manji dio bjegunaca iz jedne zemlje, samo u jednom razdoblju. Tko zna koliko ih ima iz Kambodže i Laosa?! Jedna komisija koja je posjetila Kambodžu izvješćuje: »Lica ljudi su iscrpljena od žalosti, straha i umora. Grad Pnom-Pen (glavni grad te države) izgleda kao da ga je ogolio vihor. Pučanstvo se pati tražeći kakav zaklon.« Samo iz Kambodže prebjeglo je u Tajland oko 200 tisuća osoba. Nemoguće je znati koliko ih je poginulo na moru dok su željeli pobjeći u sigurniji život, koliko ih je pohvatanih i pobijenih na putu.

Spomenute zemlje su u Jugoistočnoj Aziji. U tim zemljama narod proživljava već više od 25 godina svoju kalvariju. Nižu se patnje svake vrste: ratovi, mučenja, zatvori, masovni pokolji, bježanje iz domovine u potrazi za slobodom i boljim životom.

Ali nisu one jedine na koje nam Crkva ovaj mjesec svraća pažnju. Molitvena nakana uključuje i druge. Prema novijim podatcima samo iz Afganistana, zemlje u jugozapadnoj Aziji, ima u susjednom Pakistanu blizu dva milijuna izbjeglica. Svih izbjeglica na svijetu ima oko 10 milijuna, a od toga je više od pola u Africi.

O izbjeglicama i drugim unesrećenim u tim zemljama Sv. Otac govori vrlo jakim riječima: govori o »stotinama tisuća žrtava i bjegunaca«, o »pokoljima«, o »mnogostrukim patnjama«. Pozvao je sve narode da imaju razumijevanja za bjegunce te da ih prihvaćaju. Tako su Sjedinjene Američke Države i Kanada primile 200 tisuća izbjeglica.

Pred Ujedinjenim narodima Papa je istaknuo da je »istinski put do mira... priznavanje i poštivanje neotuđivih prava osoba i zajednica naroda«.

Ovaj mjesec molimo, dakle, i prikazujemo svoja zaslužna djela za te raznovrsne patnike u jugoistočnoj Aziji i drugdje po svijetu — da i za njih svane mir, sloboda, pravda i ljudski život kakav dolikuje Božjoj djeci. Neka ih jača u kušnjama, skrati patnje i oslobodi tih zala Isus, koji je i sam kao dijete bio bjegunac u Egipat, a kao odrastao čovjek rekao da sam nema kamo nasloniti glavu.

Mato RUSAN

Kamo, djede?

Otac Gabrić ima veoma razvijen dar zapažanja, pa i u običnim susretima zna otkriti nešto što oplemenjuje i diže čovjeka. Tako se to zbilo i u susretu s nekim starcem, o čemu on piše u člančiću što nam ga je poslao 28. veljače 1981.

«Kamo danas, djede?« — «K Bogu, u nebo!« sa smiješkom mi je odgovorio djed Šudhir.

Susreo sam ga na nasipu uz selo Dušnekhali. To je uzak nasip što se proteže kroz rižina polja, raspucana od vrućine.

Duge godine i borba za život usred ovih džungla urezale su mu duboke brazde na čelu. Štapom u ruci mjeri on zadnje korake svog života.

Sjeli smo na nasip. Sunce je baš zalazilo dolje za palmama uz rijeku Ganges. Zrake su slale svoje zadnje pozdrave i nebu i zemlji. Okolo mir, mir rižinih polja.

«Aširead dio, guru! — Blagoslovite, oče!« reče mi Šudhir. Blagoslovih ga, a onda uzeh njegovu ruku da i on mene blagoslovi. I dobro mi je došao taj blagoslov. Već nekoliko dana pješačim. Uistinu sam bio umoran, a ponešto i bolestan.

Šudhir, moj dragi prijatelj Šudhir! Sitan je rastom, no velik je duhom, velik živom vjerom. Čitavim životnim putem išao je ravno — k Bogu, k nebu. Pa stoga je sada tako miran, stoga sa smiješkom i s radošću misli na susret s Njime, kojega je uvijek imao pred očima.

Približio se on već devedesetoj. Lijepa je to starost, ukoliko se kod Šudhira može govoriti o starosti. Tijelo mu je oronulo, oči su mu skoro isušene, no u njima je još uvijek nešto tako krasno — pogled, koji te prožima, podiže, podiže k Bogu i k nebu.

«Oče, mi smo putnici!« reče Šudhir. «Njegovi smo putnici. I kako je lijepo biti putnik! Uvijek je nešto novo pred tobom. Čovjek se za ništa ne prilijepi. Uvijek naprijed — k nebu, k Bogu!«

Šudhir nije polazio u nikakve škole, no prošao je životnu školu i razumio je jednu veliku istinu i po njoj je živio, i svoj je život lijepo doživio; sa štapom u ruci, pomalo zgrbljen, no s radošću i sa smiješkom, stigao je k nebu i k svome Bogu.

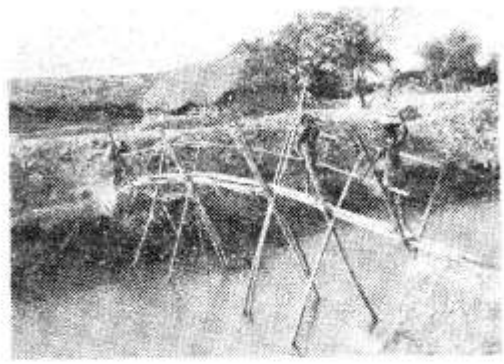

PREKO OVAKVIH MOSTOVA PRELAZIM KANALE KAD POHAĐAM SELA. OVDJE SE U POZADINI VIDI NAŠA OSNOVNA ŠKOLA

NAŠI RADNICI U »TVORNICI« OPEKE I CRIJEPA U MARIA POLLIJU

OVAKO SE KOD NAS SLAVE IMENDANI I RODENDANI. POZIVAM VAS NA PROSLAVU SV. ANTE

Zamolio sam Isusa da bi i Šudhir i ja i svi mi mogli tako lijepo živjeti i svoj život doživjeti te s radošću i sa smiješkom napokon stići k nebu, k Njemu, svome Bogu...

O. Ante GABRIĆ

Povijest osnutka misije Kasisi

Naš zambijski misionar časni brat Ilija Dilber poslao nam je lijep opis jednog francuskog misionara o osnutku misije Kasisi. Na toj misiji djelovali su i neki od naših misionara, stoga se nadamo da će taj članak zanimati prijatelje misija.

Sve što slijedi pripovijeda taj francuski misionar. Zvao se o. Julije Torrend. Izvještaj je napisao za svoje redovničke poglavare.

Prije nego što smo misijsku postaju Kasisi predali poljskim isusovačkim misionarima, ona je bila tek jednostavna misijska podružnica koja je pripadala misiji Chikuni u području Monze. Ti poljski isusovci došli su preko rijeke Luangwe, kad su bili protjerani iz portugalske kolonije Mozambika.

1905. godine naložili su mi poglavari da podem istražiti područje sjeverno od rijeke Kafue. Namjeravali smo, naime, u onome kraju osnovati novu misijsku postaju. Baš u to vrijeme osnovali smo misiju Monze, koja je bila povjerena ocu Maroeou, također francuskom isusovcu.

Iz Monze sam krenuo na put u listopadu. Pratio me je jedan dječak, koji se zvao Francis Borgija. Još prije nekoliko godina, dok sam djelovao u mjestu Miruru u Mozambiku, s onu stranu rijeke Luangwa, susreo sam se s tim dječakom. Iz Miruru on je sa mnom pošao najprije u Južnu Rodeziju, a kasnije u misiju Chikuni. Dječak je bio veoma simpatičan, a ujedno meni veoma privržen.

S nama su na ovaj put pošla još tri nosača da nose moju prtljagu, kad sam iz Monze krenuo u potragu za mjestom gdje bismo osnovali novu postaju.

Zalutali na putu

Prvu smo avanturu doživjeli kad smo zalutali na putu između Monze i rijeke Kafue. Dva dana smo putovali i lutali a da na tom putu nismo naišli ni na jedno živo ljudsko biće. Nigdje nismo naišli na bilo kakvo selo. A nigdje nije bilo ni vode. Već dva dana nismo okusili ni kapi vode na žarkom afričkom suncu. Drugog dana našeg lutanja opazili smo pticu medojed. Ona nam je pokazala stablo gdje su se smjestile divlje pčele. Med nam je išao i te kako u tek, ali to nam je još više povećalo žeđu.

Tragajući za vodom, pošli smo prema mjestu koje nam se pričinilo malo zeleno. Pomislili smo da se tamo nalazi i mali potočić. No kad smo tamo stigli, našli smo suho kamenito tlo bez ijedne kapi vode. Želeći si nekako utažiti žeđ, kopali smo zemlju na više mjesta, misleći da ćemo ipak naići na nešto vode. Sve je, međutim, bilo uzalud.

Umoran i žedan, legao sam u hladovinu pod jedno stablo. Francis nije tako iznemogao kao ja pa je pošao u potragu za vodom. Oko tri sata popodne vratio se i rekao mi da je našao mjesto gdje bi moglo biti vode. I odmah je htio da pođe tamo s posudom i da donese vode. No kako je to mjesto bilo daleko sat hoda, nisam dopustio da dječak pođe sam. Pošli smo nas obojica i naši dosači. Čim smo stigli na to mjesto odmah smo se dali na kopanje na mjestu gdje smo slutili da bi moglo biti vode. Nakon što smo iskopali metar i po duboku jamu pojavila se voda. Hvala Bogu, spašeni smo! Brzo smo naložili vatru i stavili smo na nju lonac. Možete si predstaviti s kakvom smo slašću jeli kašu od kukuruzna brašna. Uz taj naš bunar prespavali smo noć. Sledećeg jutra osjećali smo se osviježeni i ojačani toliko da smo mogli nastaviti put. Najprije smo se popeli na jedan brežuljak i promatrali kako izgleda kraj u koji namjeravamo sad putovati. Konačno oko podne naiđemo na neko selo. Sad smo odlučili da ne skrećemo s glavnog puta i da pazimo na glavne staze.

Susret s Hrvatima

Božja providnost je htjela da smo se kod rijeke Kafue susreli s putnicima koji su putovali dvojim volovskim kolima. Upravo tad su htjeli prijeći rijeku. Ti putnici bili su neki dobri katolici Hrvati. Oni su graditelji i sad su putovali u mjesto Momboshi gdje će graditi most za buduću željezničku prugu. Ti su nas dobri ljudi pozvali da se popnemo na njihova kola. Taj njihov poziv s radošću smo prihvatili. Rijeku smo prešli na najplićem mjestu. Putovali smo zajedno tri dana i stigli smo u selo Musabula. To selo bilo je udaljeno od rijeke Gwerere nekih 5 kilometara. Odlučio sam da u blizini te rijeke nađem zgodno mjesto na osnutak nove misijske postaje.

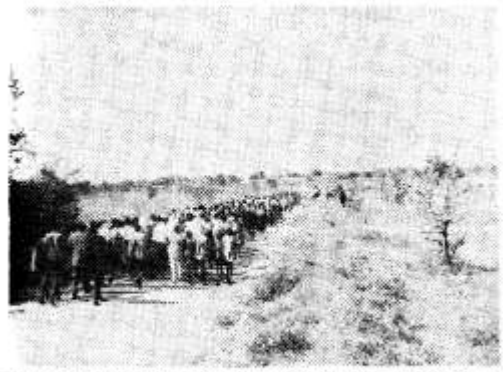

VJERNICI IZ GRADA LUSAKE HODOČASTE U VELIKOM TJEDNU U MISIJU KASISI

Tog dana Francis je malo zaostao s našim nosačima. Kad smo stigli u selo, iz njega su svi njegovi stanovnici pobjegli u šumu. Ostao je samo neki starac. Ja sam s njim počeo govoriti onim jezikom za kojeg sam smatrao da će ga on razumjeti. Starac je bio iznenađen i obradovao se kad je čuo da bijeli čovjek govori njegovim jezikom. Stoga je dao znak onima koji su pobjegli u šumu, neka se vrate. Uskoro su nas bjegunci okružili. Puni radoznalosti slušali su me što sam im govorio. Na kraju im zapjevam jednu pjesmu što sam je naučio od djece, dok sam boravio u Miruru. Djeca u Miruru nisu razumjela te pjesme, ali su mi rekli da ona potječe iz ovih krajeva. Sad je tek nastalo pravo oduševljenje među ljudima. Oni su prihvatili pjesmu i zajednički smo je pjevali.

Naden izgubljeni sin

Dok sam im govorio o Bogu te o namjeri da u njihovu selu osnujem novu misijsku postaju, stiže i Francis s našim nosačima. I dok se on zabavljao s narodom, ja sam molio svoj brevijar. Zamalo se lecnem kad sam začuo jedan malo čudan razgovor.

Francis reče nekome: »Taj tvoj brat koji ondje radi kažeš da se zove Mtema-ngenga!« — Drugi mu odgovori: »Jest! A zašto ti to pitaš?« — Reče mu Francis: »Tako se zvao moj otac!« Tad njega onaj drugi upita: »A kako je tebi ime?« — »Ja se zovem Francis Borgija?« — »No imaš li još kakvo ime?« — »Kad sam bio malo dijete zvali su me Msungwe!«

Sad su se ljudi počeli čuditi i jedan drugome su govorili: »Msungwe je bilo ime djetetu koje je bilo oteto skupa sa svojom majkom. Majka se vratila, ali ne i dijete.« Onda su ljudi opet pitali Francisa: »Reci nam kako ti je ime majci!« — »Ja nemam majke. Ipak se sjećam da se zvala Sayiri.« — »Pa ti si naše dijete!« počeše od radosti vikati. »Sayiri je žena Mtema-nsenga.« Tada Francisu navališe suze na oči. Niti ja se nisam mogao suzdržati od ganuća. I meni navališe na oči suze.

Nekoliko minuta nakon toga čovjek i njegova žena donesoše sa sinom Francisom košaricu kukuruzna brašna i jednu kokoš, te to staviše preda me kao dar. Pri tome su mi govorili: »Vi ste nam doveli natrag naše oteto dijete! Pogledajte sve one mališane, sve su to njegova braća i sestre.«

Oko mene su se skupili ljudi dok sam im tumačio da je sve to dopustio dragi Bog na naše dobro. Nije li im Bog na čudesan način vratio ukradeno, oteto dijete?

Naši prijatelji Hrvati u međuvremenu su upregli svoje volove u kola i spremili se da nastave put. Pozvali su nas da pođemo dalje s njima. No ja sam se tim našim dobročiniteljima zahvalio. Rekao sam im da je ovo mjesto cilj moga puta i da tu namjeravam osnovati novu misijsku postaju.

Tad sam zamolio Francisa da mi ispripovjedi točno što se to s njim dogodilo. Kako i kada je otet od svojih roditelja? Reče mi da se ne sjeća svega najbolje jer da su mu tada bile tri ili četiri godine. Sjeća se da je s majkom bio zajedno u polju gdje je ona radila. Odjednom su se iz šume po-

U KASISIJU VODA JE BILA VELIK PROBLEM. NAS MISIONAR POKOJNI BENEDIKT FOSTAC RIJEŠIO JE TAJ PROBLEM TAKO DA IM JE IZGRADIO OVAKVE REZERVOARE

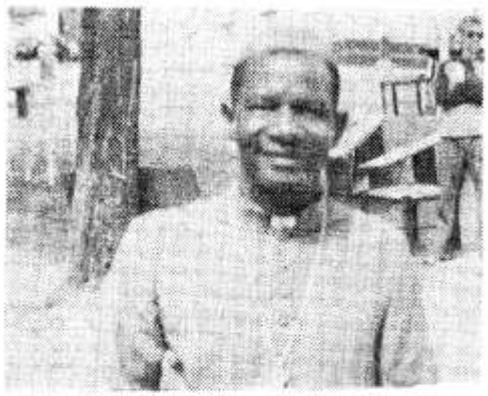

BISKUP HADRIJAN MUGAMBA, KOJI UPRAVLJA BISKUPIJOM LIVINGSTONE, RODOM JE IZ MISIJE KASISI

javili ljudi Kanyamba, naoružani puškama. »Natjerali su mamu da sa mnom pođe pred njima. Kad smo stigli u šumu, ondje smo našli već dosta žena i djece. Nakon što smo kroz šumu putovali dva do tri dana, odjednom sam opazio da nema moje majke. Putovali smo mnogo dana dok napokon nismo stigli u Kanyembu . . .«

Nakon tri godine dječak je dospio k misionarima u mjestu Biciko. Kasnije su ga poslali u misijsku postaju Miruru, s onu stranu rijeke Luangwa. To je bilo sve što je Francis znao i čega se sjećao.

Crni lovci na robove lovili su crnce i prodavali su ih u roblje. U lov su polazili iz mjesta Kanyemba i robove su prodavali preko rijeke Luangwe u portugalskoj koloniji. Arapi su bili poznati kupci i trgovci robljem. Misionari su dječaka ili dobili ili otkupili, pa je tako ostao kod njih. Ja sam ga našao u misiji Miruru i od tog vremena smo postali dobri prijatelji.

Kad sam kasnije bio premješten iz Miruru u Solzbery, a zatim u Chikuni, Francis je išao sa mnom. Na krštenju su mu dali ime Francis Borgija. Tako je Božja providnost uredila da sam ja bio onaj koji je dječaka doveo natrag njegovim roditeljima, a da toga nismo slutili ni ja ni Francis . . .

Proslava Francisova povratka

Dragi Bog na kraju priredi svima nama radost. Moji dobri katolici Hrvati poslali su mi vijest da su upravo ulovili dvije antilope, pa mi ih nude na dar. Poslao sam ljude da pođu po taj neočekivani dar.

Već se spustila noć pa sam ja pošao na počinak na otvorenom, pod vedrim nebom. Kad su se ljudi vratili s darom naših prijatelja Hrvata, ja sam već spavao. Ljudi su do mojih nogu ostavili hrpu mesa pa su i oni pošli na počinak. Pred zoru sam se trgnuo od sna. Činilo mi se da je nešto počelo grepsti po mojim nogama. Kad sam se probudio, ugledao sam neku životinju, veliku kao psa, kako bježi. Ljudi su se skupili oko mene i prepoznali su po tragovima da je to bila hijena. No taj dar mojih prijatelja Hrvata bio je pravi Božji dar da smo mogli svečano proslaviti povratak izgubljenog sina.

Osam dana sam tražio uz rijeku Ngwerere zgodno mjesto za novu misijsku postaju. Konačno sam našao to tako željeno mjesto. Na njemu se danas nalazi misijska postaja Kasisi.

* * *

Toliko nam je o osnutku te misije ispripovjedio njezin osnivač, francuski isusovac o. Julije Torrend. A brat Ilija je dodao mali tumač mjestâ.

Misija Monze, iz koje je pošao na put o. Torrend, danas je sjedište biskupije Monze. Misija Kasisi danas je velika postaja. Ona je dala i jednog biskupa imenom Hadrijana Mugamdu. Dala je, osim toga, i dva svećenika i nekoliko časnih sestara. Skoro sva okolna sela već su katolička. Iz te misijske postaje misionari su pohađali i podružnicu Lusaku. Lusaka je u to vrijeme bila selo. Danas je, međutim, ona glavni grad Zambije i broji oko 600.000 stanovnika. U njoj se nalazi i sjedište nadbiskupije, a ima u njoj samoj oko 15 župa.

Božja dobrota i danas blagoslivlje djelovanje misionara ovdje u Zambiji. U toj zemlji Katolička Crkva pustila je već prilično duboko korijenje. Danas je zambijska Crkva podijeljena u devet biskupija, od kojih sedam njih vode domaći sinovi.

Naša domovina pridonosi i u naše dane da uspješno raste Božje kraljevstvo u toj zemlji, dapače mnogo više nego što su pridonijeli oni »dobri katolici Hrvati« koji su pomogli ocu Torrendu . . . A nadamo se da će pridoći još nove sile što će ih poslati hrvatska Crkva u pomoć bratskoj zambijskoj Crkvi . . .

Br. Ilija DILBER

Spasitelj Odava 6

Sadržaj dosadašnjeg dijela priče: Muževi sela Odava u indonezijskoj Novoj Gvineji povremeno održavaju neku tajnu svečanost nakon koje uvijek nestane jedan između njih. Tu tajnu otkriva dječak Mandi. No otkriven, bježi iz svog sela u tuđi kraj. I ne sluteći dolazi među jedno ljudožderskо pleme ...

Malo nakon podneva naglo se probudi kao da se boji progonitelja. Brzo, brzo odavle! Kamo? Ne zna ni sam, ali želi da bude što dalje od Odava.

Kod kuće je često čuo govoriti o primorskom selu Eromka. Tamo stanuju Majo. Oni će ga rado primiti, jer imaju veoma malo vlastite djece. Da, on će u Eromku, postat će Majo i nikada više neće se vratiti u Odavo ... A nije li Eromka ipak preblizu Odava? Morao bi ići dalje u druga primorska sela. Kako se ono zovu? ... Vambl, Geve, Duv, Ivol, Okaba, Sangari ... No ova posljednja nalaze se predaleko na jugoistoku, i u njima stanju Imo ...

»Ah, šta! Trčat ću u Eromak, onda ću već dalje!« klikne Mandi sam sebi.

Kod te djece prirode osobito je značajno da im se misli i osjećaji naglo mijenjaju. Kako se ono kaže, u istoj vreći nose smijeh i plač. I Mandi je malo prije gorko plakao i osjećao se najnesretnijim stvorom na svijetu, a sada je veseo i presretan, jer misli da će možda već sutra stići u Eromku. Kako će ga tamo žaliti! Kasnije će se kao stranac vratiti u Odavo da vidi majku, Kadai, Kepol i Kavida ...

U tim se mislima nađe Mandi iznenada na obali široke rijeke. Dječak bez oklijevanja klizne sa muljevite, trskom obrasle obale u rijeku. Ne zna gdje je zapravo. Ne zna da je iz Odava pobjegao jugoistočnim pravcem i tako stigao na gornji tijek rijeke Bulaka, mnogo sati daleko od Odava.

Na drugoj obali stupi on na posve drukčije tlo. Svuda se okolo prostire gola zemlja s nešto oskudnog drveća. Uski kameniti put vodi ga preko male uzvisine. Približuje se večer, i on opet osjeti glad. Ali nigdje ne nalazi drugo osim tvrde plodove ariri drveta, kojim se hrane svinje.

Nakon zalaza sunca mali si bjegunac pripravi ležaj u suhoj travi kraj puta. Nebo se osulo zvijezdama. Svuda naokolo vlada duboka tišina. Osamljenog dječaka obuzima užasan strah. Pred njim se nižu strašne predodžbe o divljim životinjima, sablastima, čarobnjacima i ljudožderima. Prošle se noći nije tako bojao, jer je neprestano trčao. Da pokuša i sada? Ali on je tako umoran! Da mu je sada biti kod kuće kraj Kavida u sigurnoj kolibi! Spava li njegova majka? Sigurno ne. Po svoj prilici ona plače za njim cijelu noć. I Mandi proplače od gorke čežnje za domom. A misli mu se pomalo smetu i isprepliću u slatki san. Nad umornim djetetom nadvija se tamno modro nebo, na kojemu blistaju zvijezde kao zlatni cvjetovi.

PRIMORJE

Mandi se probudi malo prije izlaska sunca i zadivljeno promatra kako se na dalekom istoku budi novo jutro. Svježi zrak, cvrkut ptica i vedro jutarnje nebo razveselili su dječaka. »Danas će biti dobar dan!« reče sam sebi i pođe naprijed. Čini mu se da je s onu stranu rijeke ostavio sve uspomene na Odavo. Misli još samo na budućnost, na obalu i more, kojemu se približuje.

Naskoro stigne na najvišu točku uzvisine i ugleda u daljini zelene krošnje kokosovih palmi, a kad im se približio, otkrio je na sve strane lijepo uređene vrtove. Stigao je na plodnu morsku obalu. Požuri se tvrdom stazom, kojom lovci iz Eromke sigurno idu u lov. Tamo iza zelene šume mora da leži selo i more. Kavidu mu je često pripovijedao o moru, čija se druga obala ne može vidjeti i još se nijedan urođenik nije dovezao do nje. Po svoj prilici nema tamo preko ni ljudi, već carstvo duhova. Ljudi na obali često nađu neobične, njima nepoznate predmete, koji mogu potjecati samo od duhova.

Podnevno sunce pali svojim žarkim zrakama. Mandi je silno žedan i posve izgladnio. Bogati ga vrtovi neodoljivo privlače. Ipak će se najprije odmoriti i promisliti što da sad učini. Bambusova šikara pokraj puta pruži mu sjenovito mjestance za odmor.

(nastavlja se)

nove knjige

VODIČ U SVETIŠTE LUDBREG — ŠTOVANJE PREDRAGOCJENE KRVI ISUSOVE. Napisao I. Jurak, župnik. Knjižica sadrži povijest župe Ludbreg, nastanak štovanja Predragocjene Krvi Isusove, papinske i koncilske dokumente o štovanju Euharistije s osvrtom na neka novija uslišanja na zagovor Predragocjene Krvi Isusove. Materijali su u knjižici obrađeni kao priprava hodočasnika za naše regionalne i za nacionalni Euharistijski kongres, te se preporučuje svim župnicima da je naruče. Posebna nakana knjižice je borba protiv psovke, te naše narodne sramote. Naručuje se kod: Župni Ured 42230 Ludbreg.

CRKVA BLAŽENE DJEVICE MARIJE NA BAPSKOJ — napisao A. Bošnjaković. Knjiga nas upoznaje s poviješću prastarog, nekad slavnog prošteništa Majke Božje u Srijemu. Knjiga ima 160 str., dvije zemljopisne karte i puno originalnih slika, a cijena joj je 80 d. Naručuje se: A. Bošnjaković, Palmotićeva 33, — 41001 Zagreb pp 699

KATEHEZA — časopis za katehezu i pastoral, godina III (1981.) br. 1. Cijena 50 d. Godišnja pretplata 200 d. Za studente 40 d.

MARULIĆ — časopis za književnost i kulturu. Ožujak — travanj 1981. br. 2. Izdaje HKD sv. Ćirila i Metoda. Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Cijena 50 d.

SAMOSTAN SV. KLARE u Splitu. Spomenica-monografija, prava povijesno-religiozno-literarno slikovna harmonija. Cijena 600 d. Narudžbe: Samostan sv. Klare, Končareva 29 — 58000 Split.

ŽVAKANJE ŽIVOTA — Napisao Augustin Korpar, župnik. Cijena 120 din. Naručuje se na adresu: Augustin Korpar — Brezovica — 41421 Hrv. Leskovac.

Osim ove knjige Korpar je sebi svojstvenim atraktivnim stilom napisao još dvije knjige aforizama: **U DVIJE RIJEČI (1976) i ZAŠTO — ZATO** (1979). U traženju vječnog i zagonetnog ZAŠTO nudi svoj ZATO, zapravo pomaže čitaocu da ga lakše pronađe. Obje knjige obrađuju oko 100 životnih problema u par tisuća aforizama. Na sve strane ljudi traže humor, a neznaju koliko ga ima baš u ovim knjigama. I ove dvije knjige mogu se dobiti kod istog autora na gore spomenutoj adresi.

Mnogi vjernici čeznu da se duhovno obnove i zadobiju nove snage za dublji duhovni život. U tome im može veoma mnogo pomoći knjiga Jurja Gusića **BOŽJI PUTOVI**, duhovne vježbe po načinu sv. Ignacija Lojole. Knjiga ima oko 600 stranica i tvrdi, platneni uvez, a cijena joj je svega 100 dinara.

I roditeljima koji imaju manju djecu, kao i roditeljima s odraslijom djecom, veoma toplo preporučujemo knjigu Jurja Gusića **RODITELJI — VELIKI GRADITELJI.** U toj će knjizi naći glavna načela za pravilan odgoj svoje djece. Knjiga je veoma lijepo opremljena i ima 386 stranica. Cijena joj je svega 80 dinara. Narudžbe: Marijan Šajnović, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31.

Djevojke, jeste li već pročitale knjigu Jurja Gusića **DJEVOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI?** To je treće izdanje te knjige, što je znak da je mnogo tražena. U njoj se rješavaju glavna pitanja djevojaka koja se odnose bilo na njihovu osobnu izgradnju, bilo na pripravu za njihov budući poziv. Cijena je 100 dinara. Narudžbe: Marijan Šajnović, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31.

DUHOVNE VJEŽBE ZA MLADE

I ove ćemo godine održati tečaj duhovnih vježbi za dečke 7. i 8. razreda osnovne škole.

Duhovne vježbe su namijenjene prije svega onima koji pokazuju bar neko zanimanje za svećeničko ili redovničko zvanje. Održat će se u sjemeništu »Augustin Bea« u Zagrebu 25, 26 i 27. lipnja 1981.

Sudionici bi trebali doći u Zagreb već 24. lipnja navečer. U nedjelju 28. lipnja sudionici duhovnih vježbi će imati priliku prisustvovati svećeničkom ređenju novih mladomisnika u zagrebiačkoj katedrali.

Duhovne vježbe toplo preporučujemo. Prijavite se najkasnije do 15. lipnja. Prijave šaljite bilo pojedinačno bilo preko župnika na adresu: SJEMENIŠTE »AUGUSTIN BEA«, Fratrovac 38, — 41000 Zagreb.

ZAHVALJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...i sv. Josipu za zdravlje unuka, a isto tako za zdravlje praunuka koji je stradao u prometnoj nesreći. — B. M., Pribić

...i m. Klaudiji za poboljšanje zdravlja. — N. N., Zagreb

...i svima svetim zaštitnicima na mnogim milostima koje sam primila njihovim zagovorom. — Marica Š., Rijeka

...Gospi Lurdskoj, sv. Josipu i sv. Antunu za sve primljene milosti. — Katica Mauhar, Delnice

...Gospi Trsatskoj i svima svetima za primljene milosti u bolesti. — K. D., Bjelovar

...sv. Josipu, sv. Jurju i sv. Maloj Tereziji za primljene milosti. — Marija Rudić, Australija

...sv. Valentinu, sv. Antunu i svima anđelima za uslišanu molitvu i za sve milosti primljene u životu. — N. N., Lev. Varoš

...za sve dobivene milosti. — Marija Podnar, Skrad

...i dušama u čistilištu za primljene milosti. — Marin Šošić, Brela

...sv. Tereziji, sv. Antunu i Petru Barbariću za kćerkin sretan porod i za mnoge druge milosti. — Ana Marković, Črnkovci

...i m. Klaudiji što sam sretno prebrodio veliko iskušenje u vjerskom životu. — Krunoslav

...Gospi od brze pomoći, sv. Nikoli Taveliću i bl. Leopoldu. za poboljšanje teškog zdravstvenog stanja. — Dragica Kempni, Zagreb

...i Petru Barbariću za obraćenje jednoga mladića i za druge primljene milosti. — G. Kata

...Presv. Trojstvu i m. Klaudiji za poboljšanje snahinog zdravlja. — N. N., Rijeka

...i m. Klaudiji na pomoći prilikom operacije. — M. S., Ogulin

...sv. Valentinu i ostalim zaštitnicima što mi se zdravlje poboljšalo kao i za sve primljene milosti. — T. J., Ivanska

...za primljenu milost. — Čitateljica, Virje

...i m. Klaudiji za zdravlje duše i tijela. — N. N., Zenica

...i bl. Leopoldu koji mi je spasio život i za veliku pretrpljenu nepravdu. — Dome Miklenić, Ston

...za sretnu operaciju unuke Ramone. —

...i sv. Anti za sretnu operaciju. — Bosiljka Miholić, Zagreb

...i Gospi od brze pomoći za primljene milosti. — Eva Ilakovac, Vel. Kopanica

...sv. Josipu i sv. Antunu preporuča se za pomoć u životnim poteškoćama. — Čitateljica iz Jalžabeta

...Majci Božjoj Bistričkoj i Ivanu Merzu na uslišanim molitvama. — M. Senda, Zagreb

...sv. Obitelji i sv. Ani za sretan porod mojih unuka i za sretnu operaciju moga muža. — Zahvalna baka iz Primorja

...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i bl. Leopoldu na mnogim milostima. — Majka iz Slavonije

...i Majci Božjoj Bistričkoj što mi je kćerka sretno rodila i za sve primljene milosti. — Majka iz Međimurja

...i sv. Josipu za sva dobročinstva. — F. B., Zagreb

...i Presv. Trojstvu što mi je dijete ozdravilo od teške bolesti. — Žena iz Slovenije

...za uslišanu molbu. — M. B., Osijek

...Gospi Lurdskoj i sv. Josipu što su nam sina Franju spasili u brodolomu. Nekoliko sati plutao je na daski po moru. — Roko i Sena Čapković, Pučišće

...i Gospi od zdravlja za pomoć. — J. Š., Zagreb

..i Gospi Lurdskoj za sretnu operaciju i za ozdravljenje. — Marija Tomašec, Bistra

..i svima svetima na uslišanoj molitvi i na pomoći. — A. A., Bistrinci

..i Gospi od brze pomoći i m. Klaudiji za bratovo ozdravljenje nakon teške prometne nesreće. — Ivana Fucks, Varaždin

..Petru Barbariću, m. Klaudiji i dragom Kardinalu za pomoć u teškoj napasti. — M. D., Virovitica

..Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i bl. Leopoldu za primljene milosti. — Zlata Sović, Zadar

..i sv. Antunu za sretnu operaciju. — Ana O., Zagreb

..za primljene milosti. — T. Muhović

..za primljene milosti. — Marija Kobašević, Štitar

...Predr. Krvi Isusovoj, Gospi od brze pomoći i bl. Leopoldu za primljene milosti. Terezija Vuksanović, Kupina

...i Gospi od brze pomoći za uslišane molitve. — N. N., St. Petrovo Selo

...Presvetim ranama Isusovim i Žalosnoj Gospi na primljenim milostima. — Ana Hedeš, Donja Vrba

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

glasnikova priča

Aco VIDOVEČKI

Boli me duša

Tiha proljetna večer i blaga mjesečina rasipala se okolicom poput cvjetnog meda, da zasladi san umornima od posla, da ublaži, poput ulja, tvrde i krvave žuljeve težaka i radnika, da se spusti na mekane usne djece koja su lijegala na spavanje. U nepreglednom svemiru bjelkast i bezbrižan oblačić, lutalac bez pravca i smjera. Pun slobode, jer nema vjetra koji bi mu smetao putovanje... Promatram ga, a on, kako veli narod, pljucka na moj pogled i na čitav svijet. Raskrili krila i predaje se časovitom životu uživajući što ga ne smeta nepokretni mjesec ni milijuni zvijezda rasutih iz Božje košare nepreglednim širinama svoda nebeskoga. I kao da šapće: nitko mi ne može ništa... te plovi, plovi...

Ne izdržah njegov izazov i djetinjasto ruganje, nego šapnuh, kao da sam želio da čuje: — dakle, slobodan? — Htjedoh nastaviti, ali netko pokuca na vrata i ja kao automat rekoh — naprijed! Ne oblačku, nego dolazniku. Vrata se otvoriše i spazih poznatog mladića, ovaj put čudnih držanja, malo pogurenih leđa, prestrašena, neobična pogleda, iz kog je izbijao plamen nepoznate želje za nečim što je trebalo raspiriti ili ugasiti. Sa čuđenjem upitah:

— O, koje te dobro nosi k meni? Sada u noći...

Kako drhtave riječi procijedi iz ustiju: — Nemam mira... boli me duša!

Stajasmo jedan nasuprot drugom kao dvije životinje spremne na borbu do kraja. Otvorenih ustiju, probojnim udaranjem srdaca, koja htjedoše iskočiti iz prsiju. Kako dugo ne znam, tek sam začuo svoj mukli — »što...?« i ponovno muk, tišina, pred oluju koja će kidati, bjesnjeti, lomiti i tražiti odgovor na silinu svoje moći. I rugati se »svemoćnom čovjeku«.

— Mogu... Smijem li govoriti...? — slijedio je upit koji me doveo k svijesti. Šutke kimnuh glavom, ponudih stolicu, sjedosmo i pri tom opazih kako mu drhću mišići na licu, kako se vilice lica stežu i rastežu kao pred smrt. A on, mladić, koji je bezbrižno zaplovio prostorom života bez kompasa i kormila poput onog oblačka na nebu, s neodgovornom računicom da je svijet samo njegov, da ga može upotrijebiti kao vlasnik novu cipelu, započe:

— Što ne da vam je poznato, pratili ste me od mladosti, koliku sam vjeru u Boga imao, primao sv. pričesti i bio uvijek veseo. Odrastao sam i mladost je vrela u mojoj duši i tijelu.

Načas zašuti čvrsto stisnuv šake, kao da želi da zauvijek tako ostanu. Na tren baci pogled na mene kao da mi želi pročitati misao duše i spustivši oči na stol, nastavi:

— Ali društvo... Što je učinilo od mene!

— Gostionice... noćna skitanja... ples... opijanje... pokvarene žene, a... naročito jedna! Ta, ta me navukla u sve zlo!

I ponovno lupi stisnutim šakama po stolu: — Nečisti grijeh — i sve se u meni srušilo! Vjerujte, sve! Ja sam sve izgubio: stid pred Bogom, ljudima, a sada i pred roditeljima!

Dubok uzdah, podizanje umorne glave i još umornijih očiju, i pitanje:

— Recite mi, jer zato sam i došao, što da učinim? Meni je strašno... boli me duša, jer sam upropastio nedužno, nevino stvorenje!

Na pitanje odgovorih protupitanjem: — Reci ti najprije meni, zašto si to učinio i doveo nedoraslu djevojku u kuću? Imaš li namjeru vjenčati se s njom?

— Ni govora! odvrati na brzinu... Ja sam opsjednut. U meni je đavao, znate, onaj iz Biblije. Onakav, kakve je Krist istjerivao iz duša ljudi...

— Zašto si onda to učinio...? ponovno upitah. Ali sada su te moje riječi, osjetih, bile tvrde kao kovački čekić. Udarih njima nemilosrdno, jer sam u duši gledao suze njegove majke, tugu siromašnog oca, začuđene poglede i upite mlađe braće, a u tišini sobe smijeh đavla. To me toliko razdražilo da nesvjesno izbacih riječi:... »nećeš...« htjedoh dodati »đavle«, ali me mladić prekinuo i izustio s neopisivim strahom:

— Hoću, ali meni ni Bog ne može oprostiti!

Zahvatio me neki neopisivi užas. Užas zbog sotonine

blizine, koji se smijao u ovoj sobi, pred križem. Rugao se i jamačno bio uvjeren da je klupko jednog mladog života toliko zamrzio da ga nitko više ne može odmotati. A u tom klupku, zamotana nitima njegovih šaputanja i nagovaranja na zlo, nalazila se jedna mlada duša koja mu više ne može izmaći. Veselio se novoj pobjedi, novom plijenu, i računao čistom računicom pakla da smo obojica prema njemu nemoćni. Onako bijesan, uzrujan, što li, najednom skočih sa stolice na noge i gotovo kriknuh:

— Ustani i pogledaj! Pogledaj! — pri tom pokazah na križ, na Raspetoga... Poznaješ li ga...?

Bila je to strava trenutka u kojoj je visjelo pitanje u mojoj nutrini: kome sam to zapravo riknuo? Mladiću ili sotoni, koji nam je bio tako blizu, kraj nas, nevidljiv, ogavan?

Nije ustao, već se teškom mukom u duši, na licu, u svim žilicama svoga tijela zagledao u križ što je velik i pozivni visio na zidu. Minute su prolazile, šutnja je ubijala moju i njegovu dušu i kao da nas je raspinjala na taj isti križ pred nama. I tada...? Najednom se stao tresti čitavim tijelom, a ruke, te mlade ruke, zdvojno je gurnuo u bujnu kosu, dugu i razbarušenu, dok su mu vrele suze polako pale na pod sobe... Jedna... druga... Što je procurilo iz njegove duše? Kajanje, nemoć, tuga nad samim sobom?

Kao da mi je netko u taj čas u duši šapnuo — »sada je čas«. Pristupih k njemu, uhvatih ga objema rukama za ramena blago i potreseno. Je li to zbilja ili mi se tako samo pričinilo, ali kao da u taj čas osjetih da i mene boli duša! Nekoliko smo časaka šutjeli, a tada, držeći ga za rame, progovorih:

— Čuj! Malo prije spomenuo si Bibliju. Sjećaš li se da je jednom zgodom ovako, kao ti sada k meni, neznatnom Kristovu sluzi, tom istom Kristu došao jedan mladić da ga pita za savjet kako da dođe u kraljevstvo nebesko. Poznato ti je da mu je Krist nabrojio zapovijedi koje ima držati, ali i zatražio da proda sve što ima i slijedi ga. A mladić, čuvši Kristov zahtjev, bio je iznenađen, razočaran i bez riječi ostavio Krista. Evanđelist dodaje: jer je bio veoma bogat... Nisi li i ti ovu večer, poput tog mladića, potražio ne mene, nego Krista? Ne osjećaš li kako se i ti želiš spasiti, postići nešto za čim više tvoja mlada duša zakopana u gomilu grijeha, zala, pokvarenosti? To što želiš je Krist, dragi Prijatelj posebno vas mladih. I jer vas taj Krist naročito voli, sotona nastoji svim silama da ne dođete s njim u dodir, da ne prihvatite njegovu božansku ruku koja će vas voditi kroz život u sreću i radost vječnosti. Reći ćeš možda: ali ja sam ga toliko uvrijedio, popljuvao, narugao mu se, da mi ne može oprostiti... Hoćeš li da ti nabrojim primjere? Primjere iz iste Biblije: rasipni sin, grješnica zatečena u grijehu u koji si i ti upao, Marija Magdalena, žena sa sedam đavola, Petar, razbojnik na križu ili čak narod pod križem...! Svuda praštanje, ljubav, koja se iz Kristova Srca razlijevala i razlijeva i na nas, i zauvijek otvorena usta Krista Prijatelja koja izgovaraju riječi praštanja. Digni glavu i pogledaj! Te blage oči, pune topline, koje u ovaj čas iz svoga kraljevstva ne gledaju samo nas dvojicu gdje bijemo bitku sa sotonom, nego čitav svijet, sve grješnike svijeta. I dok nas sve skupa gleda, istovremeno pred Ocem izgovara riječi jednom izgovorene na zemlji... »Oče, oprosti im jer ne znaju što čine...!« — Te iste riječi, u ovaj čas tvoga kajanja, kog nisi svjestan zbog potresenosti tvoje mlade duše, Krist izgovara i za tebe, moj mladi prijatelju! On te voli, On te želi, On ti prašta! Predaj prljavštinu duše onome kome ona pripada preko susreta s Kristom u ispovijedi i budi uvjeren da će se ispuniti i na tebi njegove riječi...« I naći ćete mir svojim dušama...«

Ustao je, pogledao me, a u očima mu se cakliše suze. Ali ne više suze očaja, nego suze radosti. Čvrsto mi je stisnuo ruku i na odlasku rekao »zbogom«! Shvatio sam da je odluka donesena: srušiti prepreku koja ga dijelila od Krista Prijatelja i postati boljim...

I?... Izvršio ju je. Postao je ponovno slobodan, nasmijani Kristov mladić. Sotona je i opet izgubio na zemlji jednu bitku, Krist je slavio pobjedu, kojoj se jamačno razveselio i maleni slavuj što je te noći veselije zapjevao na grani drveta gdje je savio svoje gnijezdo. A po svoj prilici i onaj nestaško oblačić na svemirskim prostranstvima.

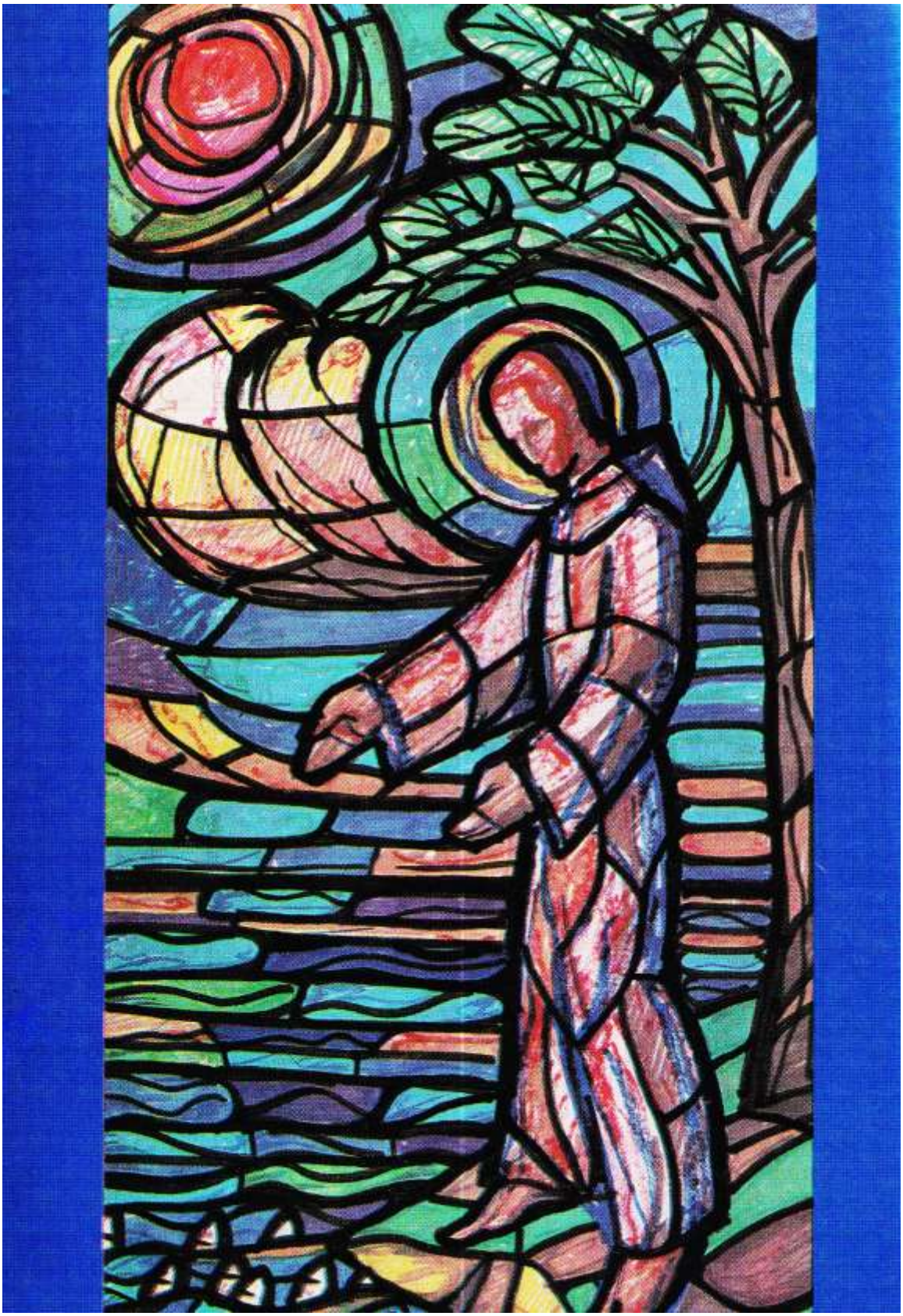

srpanj 1981 – god. 72 – cijena 9 d

Naslovna strana:

U LURDU SE ODRŽAVA SVJETSKI EUHARISTIJSKI KONGRES POD GESLOM: »ZA IZGRADNJU NOVOGA SVIJETA«

Na zadnjoj strani:

PRVOPRIČESNICI ŽUPE DUBRANEC SA SVOJIM ŽUPNIKOM

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Mirko Nikolić, Mato Rusan i Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod. — Cijena pojedinog broja 9 d. — Godišnja pretplata 108,00 d. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

Euharistijski kongres u Lurdu

S Kristovim Srcem i pobožnošću prema tome Srcu usko je povezana Euharistija. Toliko usko da možemo reći: najbolji način štovanja Srca Isusova je — blagovati Euharistiju, a najbolji način štovanja Euharistije je u tome da se približimo Srcu Isusovu. Jedna i druga pobožnost spojene su u onom vrlo sretnom zazivu: Euharistijsko Srce Isusovo!

Ovog mjeseca srpnja Euharistijsko Srce Isusovo doživjet će velike časove u Lurdu, gdje će se od 16. do 23. održati jubilarni svjetski euharistijski kongres. Naime, ove se godine navršava 100 godina otkako se u francuskom gradu Lilleu održao prvi euharistijski kongres. Na početku su to bili evropski euharistijski kongresi — 10 puta u Francuskoj, pet puta u Belgiji, po dva puta u Njemačkoj, Italiji i Engleskoj... Ali već 1910. godine kongresi su prešli granice Evrope. Te je godine održan prvi svjetski euharistijski kongres u Montrealu u Kanadi. Od tada su oni održani na svim kontinentima. Tako se 1960. održao u Münchenu u Njemačkoj, 1973. u Melbournu u Australiji i 1976. i Filadelfiji u Sjedinjenim Državama Amerike.

U Lurdu se očekuje do 500.000 vjernika, koji će se okupiti na velikoj livadi nasuprot pećine. To će biti uistinu internacionalan kongres. Pozvani su vjernici iz 120 država. Iz naše zemlje može ići 1200 osoba. Od toga 200 mladića i djevojaka. Bit će to i ekumenski kongres. Nastojat će se razbiti lanci rastavljanja, jer Euharistija povezuje ljude i kontinente.

Gospa je rekla Bernardici već u prvim ukazanjima: »Idite i recite svećenicima neka mi dolaze ovamo u procesijama...« Lurd je prvi procesijski grad u katoličkom svijetu. Neka se kod ovoga kongresa ostvari Gospina žarka želja.

urednikova riječ

Uvodne riječi ovog broja navezujemo na zapaženi i vrijedni članak O. A. Trstenjaka »Znanost i vjera — stvarne ili lažne suprotnosti?«

Dne 26. travnja pročitana je u svim poljskim crkvama poslanica biskupa u kojoj su oni naglasili da je napuštanje kršćanskog morala uzrok teškoj krizi u Poljskoj. Biskupi pozivaju narod da ukloni uzroke toga zla.

Biskupi izričito osuđuju »širenje laži u tisku, na radiju i televiziji«. Nadalje, biskupi pišu da je jedna strana u prošlosti iskrivila pojam čudoreda: »Moralom je nazvano sve što je služilo sistemu ili određenim osobama. A kao nemoralno odbacivano je ono što je tome sistemu i tim istim osobama bilo mrsko. Osim toga, tolerirano je nepoštenje i zatvarane su oči pred velikom korupcijom. Ako želimo obnovu života, moramo ukloniti ove uzroke, to znači prijestupe protiv istine, protiv hrabrosti i protiv vjere u Boga.«

Manjak istine objašnavaju biskupi ovako: »Riječ je izgubila svoju vrijednost. Laž vlada u društvenim sredstvima saopćavanja. Informacije su bile iskrivljene. Laž vlada u društvenim sredstvima saopćavanja. Informacije su bile iskrivljavane, istina prešućivana, objavljivani su zavodljivi komentari. Svi su utvrdili: tisak piše laži. Radio i televizija šire laži. Škola naučava laži. Na kraju se ta laž okrenula protiv samih lažaca.«

Biskupi predlažu u svojoj poslanici ispit savjesti: kako su se Poljaci vladali i koliko su i sami vjernici dopustili da nestane istine:

— Šutjeli smo kao da nismo ništa čuli, a savjest nas je pozivala da govorimo i da se usprotivimo.

Po mišljenju poljskih biskupa to se zlo u njihovoj zemlji upravo zato toliko umnožilo, jer se mnogo ljudi dalo ušutkati.

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 72. SRPANJ 1981. BR. 7

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU — — — 232

ZA IZGRADNJU NOVOGA SVIJETA, P. B. — — — — — 234

MENI STE UČINILI, R. Grgec — 235

EUHARISTIJA I ŽIVOT — — 236

ATENTAT NA SV. OCA — — 237

SVETA BRAĆA ĆIRIL I METOD, J. Badalić — — — — — 238

SKOK PREKO PONORA, Ž. Brzić 240

ZNANOST I VJERA — STVARNE ILI LAŽNE SUPROTNOSTI, T. Trstenjak — — — — — — 242

VAŽNO JE ODABRATI PRAVI POZIV — — — — — — 244

PODIZANJE, V. Nazor — — 246

BOG JE LJUBAV — I ZA NJIH, M. N. — — — — — — 247

LAICI NA OTOCIMA INDIJSKOG OCEANA, M. Rusan — — — 248

NA MIRNOM I BURNOM GANGESU, A. Gabrić — — — 249

MOJ RAD U NOVOJ ŽUPI, M. Okrugić — — — — — — 250

SPASITELJ ODAVA — — — 252

NOVA GENERACIJA, F. Balog 254

NOVE KNJIGE — — — — 256

ZAHVALNICE — — — — 257

TRAŽIM ADRESU, A. Vidovečki 258

hvala na pismu

ODVORCI

Smjestili su se na obroncima Dilj-gore u blizini Slavonskog Broda. Prekrasan je to kraj. Zeleni brežuljci, hrastove šume, prostrane livade, žuboreći potoci i pokoja čobanska pjesma — daju mu još veća obilježja slavonskog kraja.

Ali Odvorci nisu grad niti selo. Odvorci — to je naziv za našu župu, koja skuplja desetak sela. Nisu to sela velika, ali su lijepa.

Svake nedjelje u 11 s. u Grgurevićima skuplja se narod tih sela. Možda ste pomislili: toliko sela, a samo jedna sveta misa. Ne, svake nedjelje je sveta misa i na filijalama. U Grižićima u 9 s., a u Brčinu u 15 s. Ali ne skuplja se narod samo nedjeljom na sv. misu, večernja je misa uvijek u 18,30 s.

U korizmi smo imali utorkom i petkom križni put, a nedjeljom prije mise. Kroz to vrijeme smo nešto i žrtvovali za dobre nakane: djeca su uštedjela na slatkišima, »žvakama« i čokoladama, mladež na pokojoj zabavi, disku i kinu, a ljudi na cigaretama. Navečer molimo krunicu u obiteljima.

Ali to nije sve: u našem dekanatu ove godine je organizirano klečanje. Svrha klečanja je da se manje psuje, da se uopće ne psuje. Kako mi pripadamo sibinjskom dekanatu i kako su klečanja raspoređena, kod nas je svake treće nedjelje sat prije sv. mise. Mole se bake i žene, djeca i mladež. Ali baš onih, koji imaju najviše razloga da dolaze, malo ih je. A to su naši mladići i muževi. Hajdete i vi mladići i muževi, dođite, pa zajedno s nama molite se dragome Bogu!

Ankica Knatešin,
Grgurevići

PITANJE PETOGODIŠNJAKA

Još se dobro sjećam. Imao sam pet godina. Bio sam u kuhinji skupa s majkom. Ona je pripremala ručak. Vani je bio vedar proljetni dan. Prijepodnevno proljetno sunce budilo je i prirodu od zimskog sna.

— Mama! — zovnuo sam majku.

Ona se okrenula prema meni. Osjetila je u glasu da sam uzbuđen. Bila je znatiželjna, što ću reći. Još je bacila pogled unaokolo po kuhinji da vidi nema li nešto što bi moglo izazvati moje uzbuđenje. Ne primijetivši ništa neobična, željela je da što prije kažem zašto sam je zovnuo. Ne znam što je očekivala. U onaj čas sam uostalom više mislio na svoj doživljaj u sebi nego na nju.

— Mama! — ponovio sam. — Tko je učinio svijet?

Sjećam se još dobro. Bile su u mom pitanju samo te četiri riječi. Ništa im nije prethodilo, ni ništa im nisam dometao. Znam samo da sam dobro znao što pitam, i to u punom svjetlu i iz dubine duše s doživljajem, da se nalazim u blizini tajne, koja se mene tiče, kao glavna tajna moga malog bića.

Ne znam što mi je majka odgovorila. Zaboravio sam. Možda mi je rekla da ga je stvorio »dragi Bog«. Samo znam, da ja nisam znao tko

PETGODIŠNJACI ZNAJU POSTAVLJATI VEOMA UMNA PITANJA. ŠTO LI JE OVAJ MALIŠAN PITAO PAPU?

ga je stvorio, a da me je silno zanimalo da to saznam.

Misleći u odraslim godinama na to svoje pitanje u petoj godini, bio sam ponosan. Držao sam to neobičnim. U petoj godini staviti temeljno i duboko životno pitanje činilo mi se iznad snage te dobi, jer razum kod djece još nije potpuno razvijen.

Međutim, čitao sam da je Američanin Leuba 1912. vršio pokuse s evropskom i američkom djecom i došao do ove činjenice: Misao kako je netko morao načiniti svijet iznenada obuzme dijete od pet ili šest godina. To su potvrdili i psiholozi (znanstvenici koji se bave naukom o duši) Stern i Charlotte Bühler.

Sada ne mislim da sam doživio nešto neobično, kad sam u svojoj petoj godini pitao majku: Tko je stvorio svijet? Sad znam da čovjek redovito tako pita, čim mu se probudi razum.

Tako su pitali i naši davni preci u pradavno doba...

Rudolf BRAJČIĆ

PRIMJER I ZNAK

27.rujna 1980. u jednoj podravskoj župi slavila je obitelj N. 50. godišnjicu braka. Bilo je prisutno 11 djece od kojih su dvije kćeri časne sestre, a dva sina svećenici. Slavlje je uzveličalo 18 unuka.

Tom prigodom slavljenik, otac obitelji izrekao je ovo što ovdje vjerno iznosimo u GLASNIKU da bude primjer i znak čitateljima dobre, zdrave i kršćanske filozofije života.

Veliča duša moja Gospoda i obradova se duh moj u Bogu mojemu spasu! I mir Božji bio sa svima vama!

Draga djeco, i svi ostali, braćo u Kristu! Kako sam već došao u povečerje života, za malo vremena doći ću i do kraja života. Ovom zgodom htio bih vam reći nekoliko riječi kao iskustvo svoga života kroz preko 60 godina da bude nekome od koristi.

Prije svega, ne mislim ovim sastankom praviti neku paradu, već u skromnosti zahvaliti se Bogu za sva primljena svoja i vaša dobročinstva. Eto, to je bitno u ovom našem sastanku. Misleći na onaj događaj iz Sv. pisma o deset gubavaca, koje je Isus ozdravio od gube, a samo se jedan našao koji je došao zahvaliti se Bogu. Ovo me podsjeća da sam dužan dati hvalu Bogu.

Najprije bih vam želio spomenuti nekoliko riječi o idealnom kršćanskom braku. Koji može, neka razumije. Ostalo mi je u živoj uspomeni što sam slušao ovdje u crkvi pred jedno 40 godina. Govorio je s ove propovjedaonice naš domaći svećenik, koji je bio vrlo učen, a i dosta svetoga života. Umro je mučeničkom smrću. On je ovako govorio bračnim drugovima:

— Vi niste tu da određujete broj djece, zato je Bog, a vi ste oruđe u Božjim rukama.

No, sadašnja nauka Crkve u tome vam je dosta poznata, jer Crkva danas dopušta ograničenje poroda, ali samo uz jedan uvjet: uz uvjet periodičnog uzdržavanja. Zato je Bog dao i čovjeku razum da upozna volju Božju i da se tim razumom služi po Božjem zakonu, a ne po poganskom zakonu.

Još bih vam htio skrenuti pažnju i preporučiti vam VELIKU DEVETNICU. Isus je sam rekao: »Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas odmoriti.« A tko da tu ne vidi prijateljski i bratski zov Kristov? To je rekao Krist koji je dokazao svoje Božanstvo i koji ne može varati niti se prevariti. Mogu vam reći na ovom mjestu da sam se u životu služio više puta VELIKOM DEVETNICOM i nikad mi se nije dogodilo da ne bih bio uslišan. Dapače, dobio sam nekad i više nego što sam molio. Naravski, to sve treba biti u skladu s voljom Božjom.

Onda, nadalje, preporučujem vam da u svojim domovima držite i čitate GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA. Jer on danas na najsavršeniji način pokazuje Božju istinu za svakoga čovjeka: učena i neuka, za starca i za dijete. A Bog vam to neće ostati dužan. On će vam to naplatiti kako samo Bog može naplatiti.

To vam je moja oporuka, moj testament za život. I tko će u životu misliti na ove moje tako reći nabačene misli, neće se pod stare dane i na času smrti kajati što je tako živio. Jer ćemo na času smrti ipak trebati sve zemaljsko ostaviti i sobom ponijeti samo ono dobro koje smo učinili za drugi svijet. Sa pjesnikom završavam:

»Jer zemlje ove kraj na tugu sjeća vaj!
Stog k suncu vinimo se gor.
K nebesim letjet, to je slast,
To nek bude geslo naše i naša čast.«

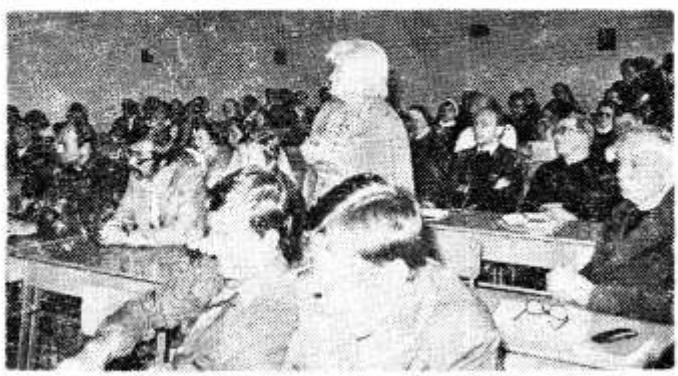

DESETA PO REDU — JUBILARNA — OBITELJSKA LJETNA ŠKOLA ODRŽAT ĆE SE I OVE GODINE NA FRATROVCU 38, ZAGREB, OD 26. DO 30. KOLOVOZA.

nakana apostolata molitve

DA ISUSA U EUHARISTIJI PRIZNAMO »KRUHOM KOJI SE LOMI ZA IZGRADNJU NOVOGA SVIJETA

Za izgradnju novoga svijeta

Od 16. do 23. srpnja u Lurdu će se održati svjetski euharistijski kongres. Naša nakana obuhvaća geslo kongresa. Pred očima imamo novo društvo, građeno na nesebičnoj bratskoj ljubavi, na civilizaciji ljubavi koja ižaruje iz presvete Euharistije. Jer Krist je među nama kao žrtva koja se za nas neprestano daruje, kako bismo imali život, te ga imali u izobilju. On je naš mir i naša nada.

Vodstvo je odredilo tri glavne svrhe kongresa:

1. Da bi kongres pomogao kako bi se kršćani plodonosnije susretali s Kristom u svetoj pričesti. Taj susret bi trebao biti pun vjere, molitve i predanja.

2. Da bi nedjeljna sveta misa bila u službi naviještanja Evanđelja i obraćenja svijeta. Misa će biti u službi naviještanja prije svega primjerom vjere koja izbija iz nas. Pokršćaniti treba svaku generaciju nanovo, jer se svi rodismo kao nekršćani, bez poznavanja Krista i njegova Evanđelja.

3. Da bismo živjeli od svete Euharistije i bili nosioci izgradnje novoga, boljega vremena, Euharistija nas mora prožeti. U sebi bismo morali imati Evanđelje i želju da bismo na njegovim nenasilnim načelima među svim narodima — u ćudorednosti i dobrohotnosti — pomagali graditi novo, bolje ljudsko društvo.

Kongres će se održati u Lurdu, gradu ukazanja i najvećih marijanskih hodočašća, kamo godišnje dolazi četiri do pet milijuna ljudi. Po Mariji k Isusu!

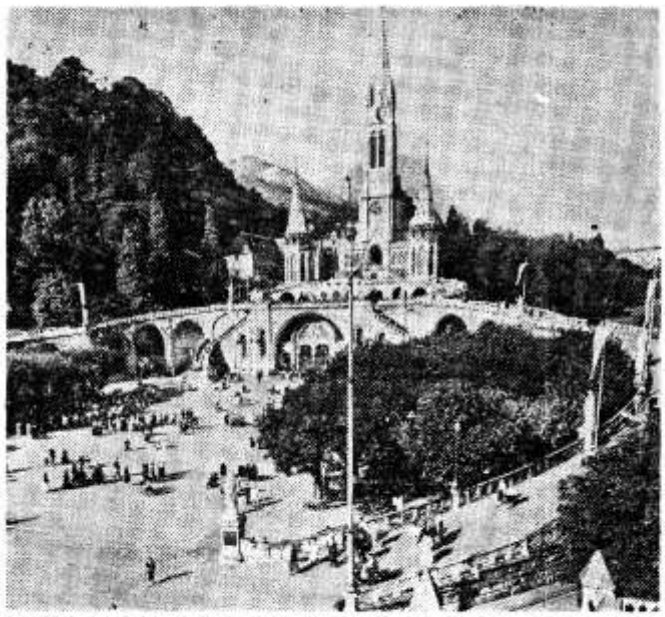

U LURDU SE OČEKUJE NA EUHARISTIJSKOM KONGRESU DO 500.000 VJERNIKA. TO ĆE BITI UISTINU MEĐUNARODNI KONGRES. POZVANI SU VJERNICI IZ 120 DRŽAVA, IZ NAŠE DRŽAVE MOŽE IĆI 1200 OSOBA. OD TOGA 200 MLADIĆA I DJEVOJAKA.

Crkva od ovoga međunarodnoga euharistijskog kongresa u Lurdu mnogo očekuje. Očekuje nove milosti odozgora, koje će ljudske misli obraćati na ono što je ljepše, bolje i plemenitije. Očekuje i međusobno zbližavanje naroda, koji će se u ovom marijanskom mjestu susretati.

Vjerojatno da ćemo ovaj kongres proslaviti kod kuće, u domaćoj crkvi, ali ćemo pred istim Isusom dodati svoj udio u molitvi i žrtvi prisutnih. Neka bude cijeli mjesec srpanj protkan mišlju na velike potrebe svijeta, sa željom da Krist ostane s nama u sve dane do svršetka svijeta.

Mislimo na Mariju koja nas vodi Kristu!.

P. B.

Meni ste učinili

Piše: prof. Radovan GRGEC

Suvremena civilizacija donijela je svu silu blagodati koje mnogima omogućuju ugodniji i udobniji život na zemlji. Katkada nas želja za što višim standardom i opsjednutost napretkom tehnike udaljuje od evanđeoske ljestvice vrednota. Počinjemo sve više cijeniti imanje i posjedovanje, užitak i probitak, čast i vlast, a sve manje siromašne, progonjene i zapostavljene. Zaboravljamo da naša »napredna« civilizacija, povećavajući blagostanje manjine povlaštenih istodobno povećava i bijedu većine siromašnih. Francuski književnik Julien Green napisao je: »Ne vjerujem u svetost »napretka« čiji je simbol atomska bomba.«

Zaboravljamo da su posebni miljenici Božji upravo siromašni, gladni, žedni, bolesni, nemoćni, ucviljeni, nepravedno progonjeni. Kad njima pomažemo ili im iskazujemo bilo kakvu uslugu, i na nas se odnose riječi Gospodinove: »Meni ste učinili koliko ste učinili jednom od ove moje najmanje braće!« Zapravo na svakom koraku nailazimo na nekog od ove »najmanje braće« Isusa Krista: na bijednike, siromahe, invalide, bespomoćne starce, na ljude pogođene raznim nevoljama, lišene osnovnih prava i vlastite domovine, na emigrante i »gastarbajtere« bez nade ili želje za povratkom.

Ova je 1981. godina proglašena godinom invalida, tzv. hendikepiranih, tj. duševno i tjelesno prikraćenih i oštećenih osoba, koje su često zapostavljene u društvu proizvođača i potrošača kao oni koji ne mogu »privređivati«. I prijašnja društva, zavedena sebičnošću i koristoljubljem, zapostavljala su ili čak ubijala one koje su smatrali nesposobnima za život i privređivanje, bila to defektna djeca ili nemoćni starci. Danas se ta »razboritost« civilizacije proširuje sve više i na nerođenu djecu, na koju se sigurno odnose Kristove riječi: »Meni ste učinili . . .« Ljudski je život velika tajna, i mi nemamo pravo da odlučujemo, umjesto Stvoritelja, o njegovu trajanju ili vrijednosti. Uostalom, što mogu o sreći i osjećajima nerođene djece ili hendikepiranih znati ljudi koji počinjaju najviše samoubojstva baš u najbogatijim zemljama.

Nedavno sam pročitao pismo jedne dvadeset i sedmogodišnje žene koja je invalid od rođenja. Ona tu govori o svojim problemima (a tko ih nema!) i o svojoj sreći koju joj nitko ne može oduzeti. Čudi se kako se može govoriti o uključivanju hendikepiranih u društvo ako im se to uključivanje uskraćuje već od početka života, tj. od začeća.

Industrijalizacija stvara također društveno zapostavljene. Među njima su i mnogi seljaci, koji imaju pravo boriti se za ravnopravan položaj, za minimum komfora i odgovarajuće obrazovanje. Ne smijemo zaboraviti da je poljoprivredni problem duhovni i kulturni problem, a ne samo problem agronoma, sociologa i genetičara. Isto tako ne smijemo zaboraviti da su i u našoj civilizaciji seljaci još uvijek oni koji nas hrane i koji uspostavljaju prirodnu ravnotežu na zagađenom planetu gdje je sve manje kisika i zelenila. Ivan Pavao II. moli nas također da ne zaboravimo seljake i stavlja nam pred oči Milletovu sliku »Angelus« koja nas podsjeća na njihovu vjernost, jednostavnost i pobožnost.

Među društveno zapostavljene, tu »najmanju braću«, valjalo bi ubrojiti sve koji zbog svojeg društvenog položaja, bolesti ili slabosti, neobrazovanosti ili bilo kakvih drugih razloga lako postaju žrtva i plijen jačih i »inteligentnijih«, spretnijih i »sretnijih«. Tu bismo mogli naći i mnoge žene koje, usprkos raznim feminističkim deklaracijama, postaju sve neravnopravnije u društvu uređenom od muškaraca za muškarce. Na sve zapostavljene, obespravljene i unesrećene odnose su riječi našega Gospodina: »Meni ste učinili koliko ste učinili jednom od ove moje najmanje braće!« Prema tome ćemo jednom biti i suđeni.

Euharistija i život

SADA JE ODSJECITE

Dne 7. srpnja 1860. godine Turci u Damasku bili su neobično nemirni. Otvoreno su dali maha svojoj mržnji i s mukom potiskivanom preziru prema Kristu i kršćanima. Malo zatim buknula je oluja.

Kršćanske kuće bile su opljačkane i zapaljene. Živo je buktao plamen kroz večernji suton, kroz noć, i primamio u grad vani utaborene Dure i beduine. Započeo je strahovit pokolj. Ulice kršćana bile su sve u plamenu i krvi. Samostani lazarista, Sestara vječne ljubavi i kuća patrijarha bili su u plamenu.

Superior o. Emanuel el Ruiz dao je izložiti Presveto da kod jedinog pomoćnika i zaštitnika, euharistijskoga Krista, traže savjete i snage i — ako je volja Božja — spasenje, kao nekoć sv. Klara pred navalom Saracena.

Ali Bog je u svojoj neistraživoj odluci drukčije odredio. O. Emanuel imao je još vremena da svetu Tajnu svetohraništa blaguje, i tako spasi od obeščašćenja, kad je fanatična rulja provalila u crkvu.

On ih mirno, sa svećeničkim dostojanstvom, povede k velikom oltaru. Onda položi svoju glavu na bijeli oltarnik i reče:

— Sada je odsijecite!

U istom času bljesne savinuta sablja demeskinja i odijeli glavu od trupla. Njega su u slavnu mučeničku smrt neposredno slijedili i drugi članovi njegove redovničke zajednice.

PRED SVETOHRANIŠTEM

Neki je misionar promatrao novoobraćenika kako dan za danom u dubokoj sabranosti kleči dugo pred svetohraništem. Jednom ga upita:

— Josipe, što govoriš dragom Spasitelju kroz cijelo vrijeme?

— Ništa, oče, jer ja nisam naučio čitati iz knjiga!

— Ali što onda radiš čitave sate?

Odgovor je glasio: — Izlažem svoju dušu Suncu!

ČINI ŠTO ČINIŠ

Kad su u poganskom Rimu svećenici polazili da prinesu žrtvu, prije žrtvenog čina jedan bi im glasnik glasno doviknuo:

— Age, quod agis! Što činiš, čini sasvim!

Te riječi trebalo bi i nama reći kad god idemo u Božju kuću da sudjelujemo u svetoj žrtvi Novoga zavjeta. Promisli što ideš činiti, u čijoj žrtvi sudjeluješ i što to sudjelovanje traži od tebe!

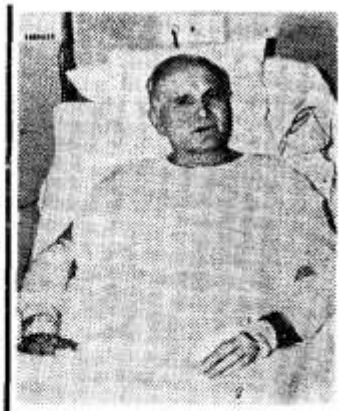

SVI ŽIVIMO U NADI DA ĆE ČVRSTI ORGANIZAM SV. OCA, UZ POMOĆ NAŠIH MOLITAVA I ŽRTAVA, NADVLADATI NAKANE PAKLA I DA ĆEMO GA VIDJETI ŽIVA I ZDRAVA U NAŠEM BIJELOM ZAGREBU I MARIJI BISTRICI.

Upravo su se širom svijeta održavale fatimske pobožnosti 13. svibnja, na dan prvog ukazanja Gospe u Fatimi, kada je prostrujila vijest da je naš Sveti Otac ranjen. Dok ove retke pišemo, hvala Bogu, čujemo vijesti da mu je stanje zadovoljavajuće i da neće biti većih i opasnijih posljedica.

Nadamo se, kada budete vi čitali ove retke, da će Papa biti možda već u Vatikanu. Svi smo bili pod strašnim dojmom ovog događaja. Naša će se molitva još više pojačati za ovog velikog prijatelja čovječanstva i hrvatskog naroda. On će postati još obljubljeniji, a po njemu i sama Crkva, jer danas svijet više uviđa njihovo divno poslanje.

To se i svijet danas pita: — Kako su mogli ovako postupiti s čovjekom, koji se bori za mir i pravdu u svijetu, za čovjekoljubivost, istinu, koji djecu i bolesnike nosi na rukama, grli ih i ljubi?

Atentat na Svetog Oca i fatimska pobožnost

OKUPLJENI VJERNICI U BOLU I PLAČU, PROMATRALI SU KAKO IM S OČIJU ODNOSE SVETOG OCA. »ZAŠTO JE CRVENA TVOJA HALJINA I TVOJE ODIJELO KAO ONOG KOJI GAZI U KACI«? (IZ 63,2)

Kad je prošle godine bio u Njemačkoj, zapitali su Papu, što je s trećom fatimskom tajnom? Papa je odgovorio po prilici ovako:

— Radi teškog sadržaja, da ne izazovemo svjetsku cjelokupnu snagu materijalizma na nekakvo nepromišljeno djelovanje, moji su predšasnici sadržaj ovoga pisma dali na znanje javnosti diplomatskim jezikom.

Time je dosta rečeno. I previše. Trebamo samo gledati oko sebe i vidjet ćemo kako sami spremamo sredstva da poplavimo oceanima velike dijelove zemlje, da pobijamo, ne na milijune ili desetke milijuna, nego i na milijarde. I bez fatimske tajne svi vidimo da to neće dobro svršiti.

I zato neka ljudi ne budu toliko znatiželjni da im se otkrije originalni tekst velike Gospine poruke i opomene.

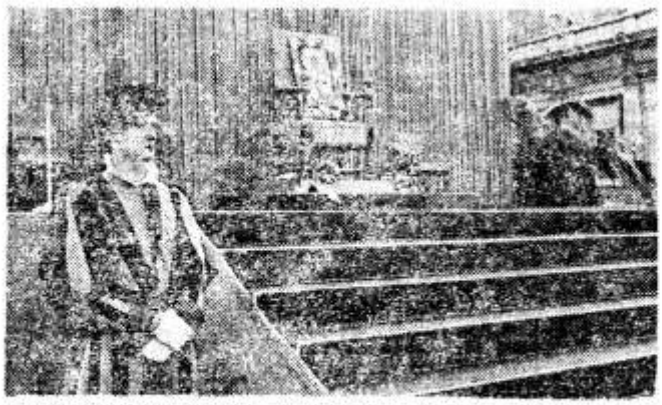

NA ISPRAZNJENO PAPINSKO PRIJESTOLJE STAVLJENA JE SLIKA MAJKE BOŽJE ČENSTOHOVSKE I SVJEŽE CVIJEĆE.

Pošto je dao svoju izjavu o fatimskoj tajni, koja naslućuje na ozbiljnost i upućuje na tešku budućnost, Papa je uzeo krunicu i nastavio:

— Ovo je lijek protiv ove zloće. Molite i molite, i ne pitajte dalje! Sve drugo izručite Majci Božjoj!

Papa je molitvi pridodao i žrtvu: stupio je na Isusov križni put. Trg svetoga Petra postao je Kalvarija.

Kako smo i očekivali, Papa je oprostio svojem atentatoru. Kardinal tajnik Casaroli rekao je da niti ovaj događaj neće Papu prestrašiti, i neće promijeniti svoga stila. On će ostati blizu i onda ako budu postojale i nadalje pogibelji za nove atentate.

Molimo i nadajmo se da će nam Bog održati ovoga Papu, koji svojom dušom i tijelom daje svjedočanstvo o Bogu, vjeri, ljubavi i istini.

Sveta braća Ćiril i Metod i značenje Hrvata za njihov rad

Piše: Josip BADALIĆ

Na Staru godinu 1980., na veliko iznenađenje čitavoga svijeta, proglasio je papa Ivan Pavao II. sv. Ćirila i Metoda, uza sv. Benedikta, zaštitnicima Evrope. Time je dana svetoj Braći velika počast i priznanje, jer su oni znatan dio slavenskih naroda uveli u kršćansku zajednicu, dali im prve knjige na slavenskom jeziku, a time ih uveli i u kulturni svijet i njegov napredak.

PODRIJETLO

Sv. Ćiril i Metod bili su Grci (premda neki učenjaci slute da bi im otac Leon, visoki bizantski činovnik, mogao po krvi biti Slaven!), i odgajali su se na visokim grčkim školama. No od djetinjstva su znali slavenski jezik, kojim se je govorilo mnogo u njihovu rodnom gradu Solunu i okolici, gdje je bilo mnogo Slavena.

Stariji Metod vršio je važne državne službe, bio je vrlo mudar i pobožan. Mlađi Konstantin — Ćiril mu je kasnije redovničko ime — rano je izabrao Mudrost Božju za smisao života te se posvetio napose duhovnom životu i kraljestvu Božjem. Dao se voditi prije svega od Božje Mudrosti i želje za širenjem Evanđelja.

PREVODIOCI SVETIH KNJIGA

Tamo iza 860. g. zamolio je moravski knez Rastislav od bizantskog cara Mihajla III. vjerovjesnike, koji će njegov narod poučiti u kršćanstvu na njihovom slavenskom jeziku.

Car je odredio za to oba učena brata, koji su već bili u jednoj sličnoj zadaći, a znali su slavenski jezik. Braća su se spremno odazvala toj odredbi; za njih je to bio Božji poziv da naviještaju Evanđelje.

Sv. Ćiril je počeo spremati knjige što će trebati za službu Božju i poučavanje, kao i dijelove Sv. pisma. Prevodio je to iz grčkog jezika. Bio je to težak posao; na jezik, koji nije bio razvijen za teške pojmove kakve sadrži kršćanska nauka i Sv. pisma, naći prave izraze. I to još na slavenskom jeziku, koji ima glasova kakvih nema u grčkom jeziku, *na pr.* »č, ž, š« pa razni poluglasi i nosni glasovi. Stoga je trebalo uvesti novo pismo za taj jezik. Sv. Ćiril je to zaista učinio. Za godinu dana sastavio je novo pismo, nazvano glagoljica, no tom riječju glagoljica naziva se često i čitav pokret staroslavenskog jezika, pisma i liturgije.

Sv. Ćiril preveo je, dakle, dijelove Sv. pisma, službene crkvene i poučne knjige na

slavenski jezik, novim pismom, i to tako savršeno da točno odgovara pojmovima kršćanske nauke i svega života, na pr. riječi »utjelovljenje«, »pretvorba« i sve drugo, i to u godinu dana. To nije jednostavno moguće, vele učenjaci. Mora da je našao neku podlogu i započet posao. Gdje i kod koga?

STAROHRVATSKA PODLOGA

Hrvati su već gotovo dva stoljeća bili, uglavnom, pokršteni. Oni su živjeli u kulturnom ozračju Dalmacije, Hrvatskog primorja te Istre.

Za vjerski život trebalo im je knjiga na domaćem jeziku. Učenjaci tvrde da su Hrvati morali imati prevedeno Sv. pismo na hrvatskom jeziku, a po svoj prilici imali su i barem neke znakove za svoje glasove, od kojih su neki u starim spisima i sačuvani među tuđim latinskim slovima.

Nije li sv. Ćiril imao takav prijevod Sv. pisma u rukama te s tog hrvatskog jezika, na kojem su svete knjige već jedan ili dva stoljeća postojale, preveo na sličan svoj domaći jezik, kako se govorilo u okolici Soluna?

Tada je shvatljivo da je on preveo u godinu dana svete knjige na novi jezik, i to tako savršeno, pogotovo ako je u hrvatskom prijevodu našao i prikladna slova za hrvatske riječi te ih upotrijebio za svoj prijevod.

A upravo na to upućuju najstariji staroslavenski prijevodi, u kojima se upotrebljavaju baš neke hrvatske riječi i oblici.

Tako bi golemo djelo uvođenja slavenskog jezika u crkvenu liturgiju, s prijevodom Sv. pisma u novoj azbuci bilo razumljivo i prihvatljivo.

GLAGOLJICA

No na koji je zapravo jezik sv. Ćiril preveo te knjige?

Na onaj jezik koji je on poznavao, a koji se govorio tada u okolici Soluna! Kasnije je taj jezik nazvan staroslavenski ili crkvenoslavenski ili starobugarski. U ono se doba slavenski jezici nisu među sobom tako razlikovali kao danas. Staroslavenski je jedan od dijalekata ili govora kao što je bio, recimo, slovenski, hrvatski, srpski, ruski itd., a oni se nisu razvili iz staroslavenskog jezika, nego su oni među sobom braća, a otac im je praslavenski jezik, iz kojega se razvio i staroslavenski, kao i hrvatski, češki i bugarski itd.

A pismo, kojim je sv. Ćiril pisao staroslavenski prijevod crkvenih knjiga, zove se glagoljica, koja se utvrdila i raširila najsnažnije i doživjela svoj procvat upravo na hrvatskom, dalmatinskom tlu, gdje je možda i nikla.

Prvobitna Ćirilova okrugla glagoljica pretvorila se na hrvatskom području u tako zvanu uglatu glagoljicu, prema tamošnjim kulturnim potrebama, gdje su imali iz rimskih vremena voštane pločice i željezne šipke za pisanje po njima, pa su se lakše pisala uglata nego okrugla slova.

Ta se glagoljica zove i hrvatska, ona ima tisućljetnu slavnu povijest, koju znanost do današnjih dana mnogo istražuje, a koja se upotrebljavala i u svagdašnjem životu još u prošlom stoljeću.

JEDINI U ZAPADNOJ CRKVI

Staroslavenska služba Božja s rimskim obredom jedincata je pojava u povijesti Zapadne Crkve. Hrvati su je sačuvali i tisuću godina borili se za tu povlasticu, koju je i posljednji Koncil proveo u svim narodima, tako da svaki narod ima službu Božju na svom živom jeziku. Danas ni staroslavenska služba više nije tako potrebna, jer imamo vjerske obrede na živom današnjem hrvatskom jeziku. Ali je ne bismo smjeli posve zanemariti i zapustiti . . .

Zasluga je i slava Hrvata u vjerskom i kulturnom pogledu očito velika, kad su Hrvati dali golem prilog za staroslavensku liturgiju i pismo glagoljicu, iz koje se kasnije od Ćirilovih učenika razvila ćirilica. Tako su oba pisma postala sredstvo naobrazbe i kulture za stotine milijuna Slavena.

SLIKA UZ NASLOV OVOGA ČLANKA

Sv. Ćiril i Metod, slavenski apostoli, i zaštitnici Evrope. Mozaici na pročelju sustolnice sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu, središnje crkve Hrvatskog grkokatoličkog vikarijata. Razglednice izdale sestre Bazilijanke prigodom 300 godina grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu 1681--1981.

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Skok preko ponora

Smisao je života možda upravo u tom da se uporno probijamo kroz sve sumnje i nedokučivosti i da nikad ne poklekнemo.

Tako svaki između nas dostiže u zrelosti onaj stupanj koji odgovara njegovoj snazi i sposobnosti, pa je onda taj stupanj zrelosti ujedno konačan plod i posljedica svakog života...

Čovjek je stvoren na sliku i priliku Božju, pa zato već samim tim imamo ponešto odriješene ruke, dano nam je nešto slobode da se sami oblikujemo. Možda upravo zato i nemamo određena puta kojim nam valja ići. Zacijelo, Višnji ima svojih namjera sa svim tim.

T. Guldbranssen:
»I vječno pjevaju sume«

RASTANAK

Nije nikakva rijetkost da ljudi, kad ih pohodi neka teška ili neizlječiva bolest, postanu malodušni, apatični, očajni.

Život im se odjednom pričini bez ikakve vrijednosti i svrhe. A to je najveća nesreća koja ih je mogla zadesiti. Čovjek, koji ne zna zašto živi, nije u stanju pronaći smisao svom trpljenju. Tu je razoren temelj na kojem počiva zgrada čovjekove egzistencije.

Osnivač logoterapije Viktor Frankl nastoji takvim bolesnicima pomoći kako bi sami otkrili i došli do saznanja da ništa u čovjekovu životu nije besmisleno, pa niti trpljenje. Tim više, kada se sjetimo koliko ima ljudi koji daleko više trpe od nas i kako bi se oni osjećali smirenije kad bi bili u našem položaju. Evo kako Frankl obrazlaže svoja terapeutska stajališta u knjizi »Bog podsvijesti«, koja je prevedena i na hrvatski jezik.

»Nema u životu situacije koja bi doista bila besmislena. To se može objasniti time što prividno negativne strane čovjekove egzistencije — poimence tragično trojstvo: trpljenje, krivnja i smrt — mogu sadržavati i nešto pozitivno, pravo ostvarenje, ako im samo pristupimo s odgovarajućim držanjem i pravim stavom.

...Ovdje ću iznijeti slučaj jedne bolničarke koja mi je bila predstavljena u okviru seminara na sveučilištu

Stranford. Bolovala je od raka koji se nije mogao operirati, što je ona znala. Zaplakana je stupila u sobu, gdje su se skupili psihijatri sa sveučilišta, i jecajući je govorila o svom životu, o svojoj nadarenoj djeci i kako joj je teško sve to ostaviti. Do toga časa, priznajem, nisam vidio nikakva uporišta na koje bih mogao nadovezati logoterapijske misli, ali mi se tu pružila šansa da joj ono što je u njezinim očima najnegativnije (ostaviti što joj je najdragocjenije) pokažem kao nešto pozitivno, kao smisleno: dosta mi je bilo upitati je što bi tek morala reći žena koja nema djece. Nastavih, da sam doduše uvjeren da ni život takve žene nije besmislen, ali bih lako mogao shvatiti da ona očajava... upravo zato što nema ništa i nikoga koga »na svijetu mora ostaviti« — ako se već sa svijetom mora rastati.

U tom trenutku razvedriše se crte pacijentičina lica. Dođe joj do svijesti da nije toliko važno što se moramo rastati, jer to — prije ili poslije — mora svatko od nas. Nego je vrlo važno imade li uopće nešto s čime nam se rastati, nešto s čime smo ispunili neki smisao... koji će i nas ispuniti kad

nam dođe čas odlaska. Jedva bih mogao opisati olakšanje koje je u bolesnici tada nastupilo.

BLAGOSTANJE

Isus Krist u svom Evanđelju tvrdi da bogatstvo, kao i sva ostala zemaljska dobra, ne mogu osmisliti čovjekovu besmrtnu sudbinu i donijeti mu konačnu sreću. Luđak je onaj, veli Isus, koji sebi zgrće blago, a ne bogati se u Bogu. (Lk 12, 21).

Crkva tu poruku Evanđelja propovijeda ljudima već dvadeset vjekova: čovjek neizmjerno nadilazi sva druga stvorenja i upućen je da izvan sebe s onu stranu vidljivoga traži opravdanje i svrhovitost svoje opstojnosti. Danas smo dočekali i taj radosni trenutak da rezultati suvremenog znanstvenog istraživanja u jednom vidu potvrđuju zahtjeve Isusova Evanđelja. Eto poslušajte što nam dalje govori psihijatar Viktor Frankl:

— Nađe li čovjek svoj smisao, tada će on, ako se zato pokaže potreba, biti spreman za nj i trpjeti. I obratno, ako nije spoznao nikakav smisao života radi kojeg bi se odricao, prihvaćao trpljenje, doprinosio žrtve, pa i žrtvu života, tada on za takav život ne mari kako mu god on izvana bio sjajan, pa će ga, u nekim okolnostima, jednostavno odbaciti unatoč svemu blagostanju i izobilju.

Jer društvo blagostanja praktički namiruje sve čovjekove potrebe... dapače, potrošačko društvo stvara u njemu i nove potrebe — no jednu potrebu ono ne zadovoljava: upravo čovjekovu potrebu smisla, tj. njegovu volju za smisao. Ova je, u današnjim društvenim uvjetima, frustrirana (nezadovoljena). I to ne samo od društva izobilja, nego možda čak i od strane socijalne politike.

Današnja tako zvana »kriza usred života« jest kriza smisla, zato što ljudi (na svom životnom vrhuncu) imaju dovoljno od šta živjeti, ali ne znaju za što živjeti...

Ljudsko biće uvijek upućuje dalje od samoga sebe, na nešto što nije on sam, na nešto ili na nekoga, na neki smisao ili neko ljudsko biće. Istom u služenju nekom cilju ili u ljubavi prema svom partneru postaje čovjek potpuno čovjek i potpuno on sam... Tako je kao s okom, koje udovoljava svojoj funkciji da predmete vidi, jedino ako ne vidi sebe... Čovjek, dakle, može sebe ostvariti jedino ukoliko sebe zaboravi, ukoliko kao i oko sebe previđa...

Isto vrijedi i o mnogo upotrebljenoj riječi »identitet — istovjetnost«. U predanosti nekom cilju, u služenju nekoj stvari naći ću i svoj identitet. »Ono što čovjek jest, kaže s pravom Karl Jaspers, to je on po onoj stvari koju je učinio svojom.« Konačno su krize identiteta — krize smisla... Kao što se bumerang, što ga lovac baci na plijen, samo onda vrati lovcu ako je promašio cilj, tako je čovjek koji nije uspio ispuniti svrhu života, ili je čak nije bio sposoban pronaći, zaokupljen tako nestrpljivo ostvarenjem svoga identiteta.

UVIJEK NAPREDOVATI

Onog trenutka kada čovjek prekine s naporima u usavršavanju jednog ili drugog područja svog života, on prestaje rasti i počinje stariti i kržljaviti.

Ustrajnost u radu veoma je potrebna vrlina koja se ne da ničim nadomjestiti. Odlika je velikih umova da nikad nisu bili zadovoljni s postignutim. Uvijek se može i više i bolje. Evo što nam govori o tom prevažnom problemu čovjekove duhovne i intelektualne zrelosti plemenito i vjerničko srce slavnog geologa Termiera:

— Nikada ne biti zadovoljan ni sa sobom ni sa svojim zvanjem, i uvijek tražiti i uvijek se truditi i uvijek napredovati, to je uglavnom ono što je u životu najvažnije.

Toliki se ljudi tako brzo zaboravljaju. Takvi hermetički zatvoreni sa svih strana, zaštićeni, zakukuljeni, nemaju nikakva interesa prema velikim stvarima. Osrednji ljudi, osrednja sredstva, osrednji ideal njima dostaje. A kako volimo čuti neki drugi govor, udisati neki drugi zrak...

Neka drugi govore o većini, ja ću govoriti o iznimkama. Osjećam potrebu da vidim ljude kako se izdižu i kako svojim osobnim pogledima oslobađaju čovječji život i daju mu snagu da se učvrsti prema onim uzvišenim vrhuncima koji ostvaruju napredak. Ono nešto obično, svagdanje sivilo ne pokreće ljudski rod naprijed, ne uzrokuje velike pokrete i ne spasava čovječanstvo, kad mu prijeti pogibao. Siva svagdašnjica — siti smo je — uronila je naše duše u mrtvilo i ukočila nam udove. To je rak-rana koja se krije pod lijepom maskom...

Znanost i vjera – stvarne ili lažne suprotnosti

Piše: Tonči TRSTENJAK

Govoreći u kölnskoj katedrali pred mnoštvom sakupljenih znanstvenika i studenata, Ivan Pavao II. je rekao: »Mi se ne bojimo, dapače isključujemo, da bi znanost, koja se temelji na razumu i istražuje ozbiljnom metodologijom, mogla naići na neke spoznaje koje bi bile u sukobu sa vjerom.«

Ipak, reći će netko, sukoba je bilo i još danas se kod nas misli da je znanstveni pogled na svijet nespojiv sa religioznim, odnosno kršćanskim nazorom. Takav stav opravdano dolazi iz povijesne perspektive, odakle se lako mogu razlučiti stavovi i slučajevi žestokih sukoba Crkve i svijeta znanosti.

Krivi spoj je nastao onda kada je znanost počela svoj pobjedonosni pohod u otkrivanje i osvajanje prirode, i tako dovela u pitanje mnoge pretpostavke i vjerovanja ukorijenjenâ u dušama ljudi. Bez čvrstih metodoloških ograničenja i trasiranih putova, znanost je odjednom dovela u pitanje »istine«, za koje se vjerovalo da su zaštićene autoritetom Biblije i kršćanskih dogmi. Slučaj Kopernika i Galileja, zanemarujući mnoštvo drugih, gdje se crkveni autoritet miješao u područje, koje na njega ne spada, i dandanas se iznosi za dokaz crkvenog »mračnjaštva.«

Kriva shvaćanja religije i religioznog kod nekih filozofa 18. i 19. stoljeća još su više probudila jaz i zašiljila problem odnosa kršćanske vjere i znanosti. Tu u prvom redu mislim na racionalizam, koji je za razumljivo, shvatljivo i pažnje vrijedno uzimao samo ono što ulazi u okvir razumskog zaključivanja, svodeći čovjeka na njegovu razumsku ograničenost; svaka tajna ili misterij (otajstvo) za racionalistu je nešto što ne postoji i što je apsurdno. Idealizam, koji je s Hegelom dostigao svoj vrhunac, mnogo se bavi misterijama, osobito onim iz kršćanskog pologa vjerskih istina, ali u nelogičnoj težnji da ih definitivno prožme i rastumači: tajne tada postaju shvatljive stvarnosti. Od svih je pak kod nas najprisutniji tzv. materijalistički pogled na svijet koji svodi čovjeka na njegovu materijalnu dimenziju i isključuje bilo kakvo drukčije iskustvo kao mjerilo istine. Napokon, tim se krivim shvaćanjima religije pridružuje i pozitivizam, koji svoje istine gradi na pozitivnom čovjekovom iskustvu.

Treba priznati da je znanost, emancipirajući se od religije i različitih ideologija svojim pobjedama u otkrivanju prirode, pronašla i potvrdila svoj vlastiti — autonomni put i da je autonomija znanosti konačno potvrđena i priznata od Crkve. Tako je stoljetni i dramatični sukob konačno završio sretnim primirjem.

DANAŠNJI STAV CRKVE

Nesporazumi često nastaju na razini govora. Ljudi se najčešće ne razumiju onda kad se slabo poznaju. Isto vrijedi i u govoru koji nastoji izraziti neku vjersku istinu, te govornu, kojim se služi pojedina znanstvena disciplina za tumačenje fenomena u svom okviru interesa. Da bi se te dvije razine — religiozna i znanstvena — nekako sporazumjele, potrebno je međusobno povjerenje i iskrena želja za međusobnim upoznavanjem. To stvara obvezu da iskreni znanstvenik ne bude zatvoren religioznom govoru, nego da na razini svog znanstvenog rasta produbljuje i svoju vjeru. Tako će do kraja kompletirati sve osobine čovjeka, usmjerujući znanstvene spoznaje na dobro čovječanstva pridonoseći svojim zalaganjem Božjem stvaralačkom planu. Reče netko: »Bog je, stvarajući čovjeka, stvorio stvoritelja.« Svijet, naime, nipošto nije dovršen: kroz ljudski rad on se oblikuje.

Religiozni govor nastoji sasvim ovozemnim riječima izraziti onostranu stvarnost, sveto i božansko, i zato mu je značenje viševrijedno i višeznačno. Religiozni govor istovremeno je napunjen onostranim — transcendentalnim elementima, ali i onima koji se odnose na posljednja pitanja čovjekovog smisla i

besmisla, zahvaljujući čak i sasvim činjenične elemente, konkretne i opipljive, kao što su prirodna zbivanja ili povijesni događaji.

Znanstvena otkrića pobila su krivo uvriježeno mišljenje mnogih stoljeća da se u Bibliji nalaze sigurne istine o prirodi ili točne rekonstrukcije povijesnih zbivanja. To je, bez svake sumnje, bio šok, koji je mnoge zbunio u tolikoj mjeri da su doveli u pitanje i samu vjeru, koja je stajala na tim sumnjivim načelima. Biblija, međutim, nije antologija prirodnih i povijesnih zbivanja, već knjiga koja nam govori o činjenici povijesnog susreta Boga i čovjeka i kroz koju Bog govori svakom čovjeku i svim vremenima, osvjetljujući mu njegovu egzistencijalnu situaciju. Prihvatiti to u ovom smislu, znači biti vjernik. Tajne vjere uvijek moraju ostati tajne. Njih ljudski um nikada neće dokučiti, kao što riba u moru nikada neće dokraja shvatiti dubine i širine oceana u kome živi. Tajne vjere nisu iracionalne, već su nadrazumske istine.

Okviri znanosti ne mogu prijeći čovjekovo materijalno iskustvo. Znanost se ograničava na tumačenje i zaključivanje unutar objektivnih činjenica i zakona, koje je moguće mjeriti ili osjetiti. Znanstvene pak teorije mogu biti veoma vjerojatne, ali nikada apsolutno sigurne. One, stoga, ne mogu biti oslonac čovjekovoj egzistencijalnoj praznini, ukoliko to postanu, onda su idolatrija. A idolatrija znanosti nikada nije bila tako prisutna, kako je to danas. Ipak, znanost nije u mogućnosti riješiti niti jedan problem, koji u nama može stvoriti na pr. osama, napuštenost, izdaja... Tu svaka neznanost priznaje svoju nemoć. Ovdje počinje područje religije, koja zahvaća u čovjekov smisao. Zato je neopravdano zaključivati da je čovječanstvo ulaskom u tzv. »znanstvenu fazu« prevladalo religiju kao »predznanstveni stadij« čovječanstva. Pitanja čovjekova smisla, egzistencijalne nesigurnosti i budućnosti, jesu pitanja koja će uvijek imati dovoljno prostora u svakom čovjeku da mu donesu odgovore, koji proizlaze iz vjere u Boga stvoritelja, koji se čovjeku objavio preko Isusa iz Nazareta.

Autonomija znanosti, kaže II. vatikanski sabor, »nije samo zahtjev ljudi našeg vremena, nego to odgovara i volji stvoritelja... Stoga se metodičko istraživanje ni u jednoj struci, ako se vrši doista znanstveno i po moralnim načelima, nikada neće stvarno protiviti vjeri, jer profane i vjerske realnosti imaju izvor u samome Bogu. Onaj koji nastoji ponizno i ustrajno pridonijeti u tajnu stvari, njega, a da toga nije svjestan, kao da vodi ruka Boga, koji uzdržava sva bića i čini da budu ono što jesu. Neka nam zato bude slobodno požaliti neke stavove, kojih je nekada bilo i među samim kršćanima zbog toga što nisu dovoljno shvatili opravdanu autonomiju znanosti. Ti su stavovi postavši izvorom napetosti i sukoba, mnoge duhove doveli do toga da smatraju da se vjera i znanost protive jedna drugoj.« (GS 36).

Papa Ivan Pavao II. u govoru, koji smo citirali na početku, odbija svaki strah da bi se prava znanost i vjera mogle sukobiti. On se ujedno zalaže da znanost ne podlegne napasti čistog funkcionalizma (da bude vječito u službi nečega), već da se bavi istraživanjem istine koja oslobađa čovjeka i da služi humanim vrijednostima. On upozorava da znanost nije sposobna odgovoriti na pitanje svrhe i značenja čovjeka. Na taj se pak sektor, ukoliko ostaje prazan, mogu ubaciti razne ideologije sa svojim pogledima, koje čak proglašavaju »znanstvenima«. Znanost je put prema istini pa nema nikakvog razloga da se tehničko-znanstvena kultura stavi u opoziciju s Božjim stvaranjem. Mjerilo istine i vrijednosti znanosti mora biti čovjek u svim svojim dimenzijama. »Potraga novim čovječanstvom, na kome bi se mogla temeljiti budućnost trećeg tisućljeća, mogla bi imati uspjeha samo pod uvjetom da znanstveno istraživanje ponovo uđe u žive odnose sa objavljenim istinama, koje je čovjeku kao dar poklonio Bog« — rekao je Papa 15. studenog 1980. u Kölnu.

Vjernik mora imati mnogo povjerenja u znanost, a znanstveniku je najveća krepost skromnost!

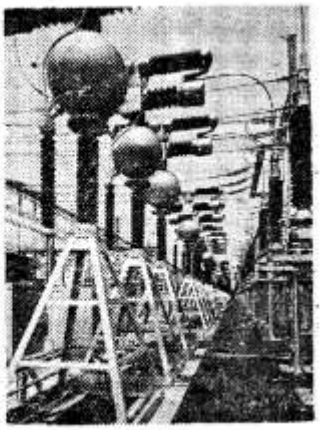

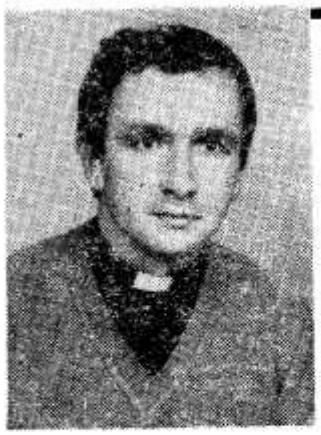

MLADOMISNIK O. MIRKO NIKOLIĆ, ČLAN UREDNIČKOGA VIJEĆA NAŠEG GLASNIKA (LIJEVO)

MLADOMISNIK O. IVAN HANG, PROFESOR MATEMATIKE. (DESNO)

Važno je odabra

MIRKO NIKOLIĆ

Rođen sam 29. siječnja 1954. u Borovici, smještenoj u srcu Bosne. Potekao sam iz radničke obitelji: otac je bio rudar, miner, dok je majka bila zaposlena oko djece i kućnih poslova.

Sedmero nas je živih: jedan brat i pet sestara. Gimnaziju sam završio na Fratrovcu. Zatim sam stupio u novicijat Družbe Isusove. Filozofiju i teologiju završio sam na Jordanovcu. Nakon dvogodišnjeg studija filozofije bio sam jednu godinu u Osijeku u magisteriju. To je bila godina prakse u kojoj sam osjetio predokus svećeničkog života.

Ređenje će biti u Zagrebu 31. srpnja 1981., a Mlada misa u rodnom mjestu 9. kolovoza 1981.

Mislim da je sažeto sve ono što se tiče mog zvanja u rečenici koju sam stavio na sličicu kao uspomenu na Mladu misu: »Gospodine, Ti sve znaš, Ti znaš da te ljubim.« Da, On me svega poznaje i proniče, On zna zašto me zove, On je svakog dana preko zahvalne molitve župske zajednice u Borovici nakon sv. pričesti po zazivu »Euharistijsko Srce Isusovo, uzore srca svećeničkog,« i vapajnom odgovoru »Daj nam svećenika, osobito iz naše župe!« — upućivao poziv, jasno, ali nenametljivo, iz dana u dan. On me po toj molitvi uščuvao do danas. Ta molitva bila mi je poticaj i ohrabrenje u krizama. Uvijek mi je bila draga spoznaja da je iza mene molitva tih dobrih ljudi.

Pa roditelji! Koliko sam toga od njih primio! Nebrojeni dani posta i pokore moje majke, koja se odricala i otkidala od ono malo što joj je škrti život pružao, i prikazivala za svoju djecu, a posebno za mene, pa nebrojene molitve mog oca, koji se svakodnevno spuštao u utrobu zemlje s ruksakom municije na leđima i molitvom na usnama da pošteno zaradi za svoju obitelj.

Sve to su možda naizgled sitnice, ali one su otkale i izgradile moj život, one su duboko ostale u meni, na njima počiva cijela druga nadgradnja kasnijih godina, a »Onaj koji je započeo u meni djelo mog svećeničkog života, On će ga i dovršiti, jer je vjeran i ne kaje se za svoje darove.«

IVAN HANG

Rođen sam 3. srpnja 1940. u Novom Sadu od oca Josipa i majke Emilije. Otac mi je bio sudac, a majka je bila domaćica i davala kod kuće satove matematike đacima. Imam jednog brata i dvije sestre, i oni su mlađi od mene.

Osnovnu školu i gimnaziju sam završio u Sr. Karlovcima, a nakon toga u Zagrebu studij matematike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu. Nakon pet godina rada kao profesor na gimnazijama

MLADOMISNIK O. MARIJAN STEINER, PROFESOR GLAZBE, U SVOM ELEMENTU. (DESNO)

ati pravi poziv

I četiri godine kao asistent na jednom od tehničkih fakulteta, stupio sam u Družbu Isusovu i u Zagrebu sam na Filozofsko-teološkom institutu na Jordanovcu završio studij filozofije, na Fratrovcu novicijat, te sam sada na kraju treće godine teologije.

Za svećenika ću biti zaređen 31. srpnja 1981. u bazilici Srca Isusova u Palmotićevoj ulici u Zagrebu, a Mladu misu proslavit ću u Sr. Karlovcima 15. kolovoza.

Mislim da je važno odabrati pravi poziv za sebe. Kad netko vidi svećenika, koji ižaruje radost, i pomisli kako bi taj bio divan otac ili muž, ili kad netko vedrog oca zamišlja kao izvrsnog svećenika, možda griješi, zaboravljajući da je često upravo to pravilno izabrano zvanje onaj čvrsti temelj na kom može bujati radost.

Potrebno je prihvatiti zvanje u kojem će čovjek najviše razviti svoje sposobnosti i sklonost, pridonijeti dobru zajednice i postići nutarnju radost i mir.

Općenito mislim da je jedna od najvažnijih čovjekovih zadaća nastojati otkrivati Gospodinovu volju, ulaziti u njegovu logiku. Prestajući biti djeca po godinama života, skloni smo sve više komplicirati svoj život računicama, raznim vrstama koristoljublja, snalaženja, a osim toga, sve svjesnije zatvarati oči pred nekim stranama stvarnosti. Po božanskoj logici raste naše povjerenje u dobrotu čovjeka, sve više nalazimo u njemu, katkad skoro sasma zapretane, no ipak postojeće božanske iskre. Uostalom, i sam uviđam kako sam, zapljusnut dobrotom u obiteljskom krugu, te od mnogih rođaka, prijatelja, znane i neznane braće, upravo nošen u svom rastu kao čovjek. U praksi to znači prilaziti svakom čovjeku s ljubavlju, razumijevanjem, vedrim licem, koje je odraz radosnog srca.

Za Slugu Jahvina veli prorok Izaija: »On ne lomi napuknutu trsku, niti gasi stijenj što tinja.« (Iz 42,3). Apostol pak Pavao piše: »Ne držite zgodnim među vama išta drugo znati osim Isusa Krista, i to razapetoga. I sâm vam se pokazah slabim, bojažljivim i drhtavim« (I Kor 2,3-4).

MARIJAN STEINER

Rođen sam 10. srpnja 1949. u Zagrebu. Uz osnovnu školu i gimnaziju usporedno sam pohađao i muzičku školu. Završivši studij povijesti glazbe na Muzičkoj akademiji u Zagrebu i nakon odsluženog vojnog roka, stupio sam 1974. g. u Družbu Isusovu. Najprije sam studirao filozofiju na Filozofsko-teološkom institutu DI, nakon novicijata nastavio sam studij teologije.

Odluka da ostvarim duhovno zvanje razvijala se u meni uglavnom mirno i postup-

no. Poziv sam osjetio koncem gimnazije, ali konačnu odluku odgodio sam do završetka studija.

Već od mladenačkih dana privlačili su me isusovci svojom duhovnošću, radom i intelektualnom naobrazbom. Na moje zvanje utjecala je i činjenica da sam živio u blizini isusovačkog kolegija na Jordanovcu, gdje sam kroz dugi niz godina slušao i promatrao svećenike, časnu braću i bogoslove.

God. 1956. bio sam na prvoj svetoj pričesti i odonda sam više-manje neprekidno pohađao vjeronauk, sudjelovao u liturgiji, pjevanju, priredbama i ostalim zbivanjima u dragoj jordanovačkoj crkvi. Od početka gimnazije pa sve do danas nastupam u župskom zboru kao pjevač, orguljaš i voditelj. Za studentskih dana predavao sam nekoliko godina glazbu i vodio pjevanje u sjemeništu na Šalati. Tu sam izbliza promatrao kako se izgrađuju svećenička zvanja, i to je ostavilo na mene lijep dojam.

Na razvoj moje ličnosti osobito je uticala mama. Prema meni i sestri odnosila se s velikim povjerenjem i širinom, poštujući moju slobodu. Divim se njezinoj čvrstoći i jakosti koju je pokazivala i koju još uvijek pokazuje, iako joj u nekim okolnostima nije bilo nimalo lako.

Od svećenika najviše su utjecali na moju izgradnju oci S. Flodin, I. Dračko i I. Fuček. Rado se sjećam iz djetinjstva živog pripovijedanja sada već pokojnog o. Flodina i mnogih crkvenih pjesama koje nas je naučio pjevati. Kroz mladenačko doba vodio me je više godina s velikim razumijevanjem i susretljivošću o. Dračko, koji sada djeluje u Splitu. Od studentskih dana sve do sada glavnu ulogu u mom vjerskom životu odigrao je o. Fuček, profesor na Filozofsko-teološkom institutu DI u Zagrebu. S njim sam uvijek mogao otvoreno i slobodno razgovarati o svim problemima. O. Fuček počeo je 1969. godine voditi studentsku grupu na Jordanovcu, pa sam kroz zajedničko traženje i rast u vjeri s kolegama i kolegicama sve jasnije uočavao da me Gospodin zove u svoju službu.

Uvjeren sam da sve ovo nije slučajno, nego da je to bilo u planu Gospodnjem. Kroz te okolnosti i preko pojedinih osoba Gospodin me je vodio do oltara. Privlači me rad u sjemeništu, davanje duhovnih vježbi i rad na crkveno-glazbenom području. Želim uložiti svoj svećenički život za rast i napredak Crkve, za duhovno dobro svog hrvatskog naroda. Zahvaljujem Gospodinu Isusu Kristu što me je smatrao dostojnim povjerenja i uzeo me u svoju službu.

Zaređen ću biti 31. srpnja u bazilici Srca Isusova, a Mladu misu služit ću 23. kolovoza 1981. u župi Srca Marijina na Jordanovcu u Zagrebu.

VLADIMIR NAZOR:

PODIZANJE

U sredini doca, pod hrastom kraj vrtka,
Stoji malen tempal Gospe svih Cvjetova:
Zidovi mu jesu: lješnjak, dr'jen i zova,
A krov cvjetno pruće, bijela skrobutka.
Sunčev tračak banu; prosu sjaj po krovu
I lupnu o vrata.
Din! Don! Njišući se u hram zovu, zovu
Dva sunovrata.
Vrelo stijenjem teče, ko orgulje bruji.
Proljeće u hramu svetu službu služi;
Otar cvijeće kadi, roj metulja kruži;
Pjani od tamjana pjevaju slavuji.
»Golubova ljubo! Hraniteljko ptica!«
— Nek nam rosa rosi.
»Jaganjčeva majko!« - Nek nas tvoga sina
Vatra grije... Cijela šuma slatko stenje.
Hram se širi. Oltar uz nebo se penje.
Misnik sunce diže put modrih visina.
Sve u lugu stade, — i kap čeka, pa se
Ne miče na ploči.
...Iz srca ognjenog što na nebu sja se,
Sveta krv se toči.

Bog je ljubav - i za njih

U ovoj godini, koja je od Ujedinjenih naroda proglašena međunarodnom godinom invalida, sjećamo se svih onih koji su na bilo koji način hendikepirani ili oštećeni. Želju organizacije Ujedinjenih naroda (OUN) provest ćemo u djelo, ako u ovoj godini budemo malo više mislili na takve osobe, ako ih budemo posjećivali, pisali im, brinuli se za njih, uključivali ih u normalan život, ili — jednostavno rečeno — ako im budemo iskazivali svoju ljubav.

To je također naša kršćanska dužnost. U duhu Isusova govora o Sudnjem danu, možemo s pravom zaključiti da će nam Isus reći i ovo:

— Bio sam slijep, i vi ste mi pomogli da sigurno prijeđem ulicu. Bio sam nijem i nisam ništa mogao pričati, a vi ste dokazali da vam nije bilo dosadno u mojem društvu. Bio sam gluh, i vi ste se potrudili da naučite govor koji ja razumijem. Bio sam invalid bez nogu, i vi ste me vozili kamo god sam zaželio. Bio sam čitav svoj život paraliziran, prikovan za svoja kolica. I vi ste mi omogućili da čujem pjevanje ptica, da udišem svježi zrak, da se divim makovima u travi, da uživam u žuborenju potoka u šumi. Bio sam zaostao u tjelesnom rastu, i vi se niste smijali kad ste me susretali na ulici. Bio sam poremećen u svom mentalnom, duševnom razvoju, i vi se niste stidjeli pokazati da ste moji prijatelji. Bio sam vam veliki teret, i vi ste me s ljubavlju nosili: udite u moje kraljevstvo, sjednite za stol moga Oca, uživajte radost koju vam je Bog pripremio od postanka svijeta, jer sve ono što ste učinili bilo kojoj hendikepiranoj osobi, bilo kojem invalidu, meni ste učinili!

Ako i mi želimo čuti te Isusove riječi i primiti od njega nagradu, moramo se aktivno dati na službu svima kojima je potrebna naša pomoć. Evo konkretnog primjera:

Simpatična djevojčica Nevenka, koju vidite na slici, ima sada 11 godina. Ide u 5. razred specijalne škole za gluhonijeme u Subotici. I ona je nekada mogla čuti. Rođena je sasvim zdrava i normalna. Međutim, baš u vrijeme kad je počela tepati prve riječi: mama, tata, baka, seka... dobila je upalu uši, a velika doza injekcija streptomicina skoro je potpuno uništila njezin sluh. Budući da više nije mogla čuti druge, više nije ni sama mogla naučiti govoriti. Tako je bez svoje krivnje izgubila sluh i nije više mogla govoriti.

Ona ima još šest sestara i dva brata. Njezin stariji brat prošle je godine imao Mladu misu kojoj se i ona puno radovala. Ipak joj je bilo vrlo teško kad je gledala svoju mladu sestru kako bratu recitira pjesmicu za Mladu misu, a ona sama to ne može učiniti, premda je to svim srcem željela.

Možda se pitate što mi tu možemo učiniti? Predlažem vam da prije svega u svojoj sredini upoznate takve osobe, da ih prihvatite kao ljude, da postanete njihovi prijatelji, da naučite njihov jezik, i tako pokažete da cijenite njihov život. Nevenki će biti veoma drago **ako joj budete pisali,** jer mnoge tajne života i svijeta ona upoznaje čitanjem knjiga i pisama. A najveća tajna jest vaše srce koje će ona u vašem pismu naći.

Hoće li Nevenka i toliki drugi hendikepirani upoznati Boga kao ljubav, Boga koji je bogat milosrđem? To ovisi i o tebi. Možda Bog već dugo čeka da i preko tebe pokaže da je njegova ljubav vidljiva i stvarna u ovome svijetu.

Nevenkina adresa: Nevenka Niklć, 75314 Gornji Zovik 34.

Mijo N.

Uređuje: JURAJ GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

DA LAICI OTOČJA INDIJSKOG OCEANA NEUMORNO SUDJELUJU U ŽIVOTU CRKVE

Laici na otocima Indijskog oceana

Kroz ovaj mjesec Crkva nam preporučuje u molitve stanovnike otoka u Indijskom oceanu. Zato upoznajmo malo to područje na koje se usmjeruju naše molitve.

Indijski Ocean nalazi se na jugu Azije, a između Afrike i Australije. Glavni otoci ili skupine otoka, za čije stanovnike se posebno molimo, jesu uglavnom na zapadu tog oceana.

To su Sejšelski otoci, sjeveroistočno od Madagaskara, koji su od 1976. godine zasebna republika. Otočje broji 89 otoka, od kojih su 33 nastanjena. Stanovnika ima oko 15 tisuća. Većinom su kršćani, i to 91% katolici, a 8% protestanti.

Zatim otoci Komori, sjeverozapadno od Madagaskara. Oni su pod francuskom upravom. Imaju oko 5 tisuća stanovnika.

Otok Mauritius nalazi se, s drugim manjim otocima, oko 900 kilometara istočno od Madagaskara. Od 1968. je samostalna država, i dalje povezana s Engleskom. Broji oko 900 tisuća stanovnika, koji su pripadnici raznih rasa i vjera.

Vulkanski otok Réunion, istočno od Madagaskara, jest francuska oblast. Ima 450 tisuća stanovnika. Od toga su 80% hindusi, zatim muslimani, a ima i nešto malo budista. Većina Evropljana su katolici.

Našom molitvom želimo pomoći tom milijunu i 370 tisuća ljudi, posebno da katolički vjernici u tim vrućim i vlažnim prostranstvima budu što zauzetiji kršćani. Potiče nas na tu molitvu i ovaj događaj, važan za život Crkve među njima: 29. travnja 1979. proglasio je Papa blaženim misionara otoka Mauritiusa, o. Jakova Željka Lavala, koji je bio vrstan odgojitelj i promicatelj temeljite kršćanske izgradnje laika. Molimo da u pojedinim mjesnim Crkvama vlada dubok kršćanski duh te da se po načelima Kristova Evanđelja očituje život u političkim i međunarodnim odnosima.

U travnju 1978. istakli su, naime, biskupi tih područja na biskupskoj konferenciji da je mir u Indijskom oceanu ugrožen prisutnošću i utjecajem velikih svjetskih sila na tim otocima zbog njihova strateškog položaja. Biskupi su, istražujući više zajedničkih osobitosti svojih biskupija, došli do zaključka da bi trebalo laike više uključiti u život Crkve. Treba promijeniti način mišljenja i shvaćanja kako bi svaki član Crkve preuzeo svoju odgovornost u izgradnji boljeg društva.

Molimo, dakle, da laici, stanovnici Indijskog oceana, spoznaju kako su i oni dužni da izgraduju u svojim Crkvama bolji, kršćanskiji svijet, te da stvaraju kršćansko ozračje i pridonose širenju evanđeoskog duha i života po Evanđelju.

O. Mato Rusan DI.

Na mirnom i burnom Gangesu

Krajem travnja poslao nam je otac Gabrić nekoliko članaka za Glasnikovu misijsku rubriku i popratno pismo u kojem javlja o strašnim olujama, koje su im nanijele goleme štete. Ovdje donosimo to pismo i crticu o njegovu putovanju Gangesom do novoobraćenika.

Putovanje rijekom Gangesom

I tu u Bengaliji zahladi nekoliko mjeseci: od prosinca do pod kraj veljače. Temperatura se koji puta spusti i na +10 C stupnjeva, a to je za nas velika zima, kad pomislite na ljetnu temperaturu koja doseže i preko +40 C stupnjeva u hladu.

No kao da je na Gangesu na otvorenoj domorodačkoj lađici još hladnije. Sve je mokro od noćne rose i magle. Izmjenjujemo se na veslima. Ja sam imao nešto keksa i sve smo lijepo bratski podijelili.

Za vrijeme putovanja bilo je, dakako, i pjevanja i molitve. Bez toga su ta putovanja tako prazna. Kako je lijepo slušati krunicu uz udaranje valova, uz mrmor Gangesovih valova, uz dozivanje noćnih ptica, koje lete dolje prema sunderbanskim džunglama. Pa kad je lađar Romeš još zapjevao svoju pjesmu: »Ganga nodir dak — Ganges rijeke zov«, to valja čuti, to valja doživjeti. Onaj mir, onu sreću, ono nešto vrhunaravno ...

UGODNO JE PUTOVATI MIRNIM GANGESOM

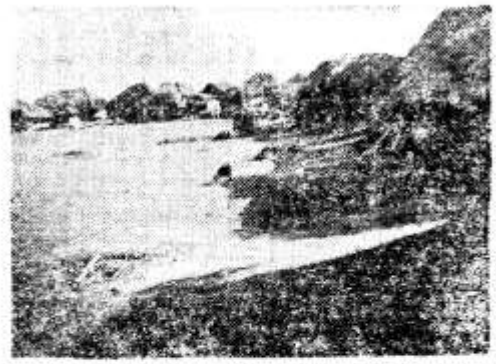

JEDNO NAŠE SIROMAŠNO SELO. SVE KOLIBE IZGRAĐENE SU OD BLATA, A KROV JE OD RIŽINE SLAME

Pjevao je Tagoreovu pjesmu, večernju molitvu. Svi smo u tišini slušali. Slušale su i zvijezde visoko gore, slušale su i tihe, mirne dužngle uz Gangesovu obalu.

»O Vječni, nađeš li vrata srca moga
zatvorena,
otvori ih Ti, udi u moje srce!
Ne vraćaj se s moga praga!
Ako se kojeg dana sa strune mojih
gusala ne čuje melodija,
o pričekaj malo, ne vraćaj se s moga
praga!
Pa ako kojeg dana na Tvome prijestolju
u svome srcu nekome drugome dadnem
stan,
o Kralju vječni moj, ne vraćaj se ipak
s moga praga!«

»Ne vraćaj se, ne vraćaj se s moga praga!« odjekivao je mladenački glas lađara Romeša, dok su ostali lađari uz ritam vesala odgovarali: »Ne vraćaj se, ne vraćaj se, Gospodine, s moga praga!«

I naša srca i valovi Gangesa i jeka sunderbanskih džungla sjedinili su se u divnu večernju molitvu.

Svima sam dao blagoslov, i njima i preko sedam mora svima vama, dragi suradnici i suradnice, i svima vašima ...

Oluje nad Gangesovom deltom

Ove godine nam je Uskrs, ljudski govoreći, bio dosta žalostan. Od Velikog petka poslije ponoći pa sve do Uskrsa predvečer oko nas sve lomi strahovita oluja i vihor. Sva su nam polja poplavljena kao usred kišnog doba. Na stotine koliba je srušeno. Prije dva dana takav je vihor bjesnio nad obliž-

njom Orissom i iza sebe je ostavio nekoliko stotina mrtvih. Radio javlja da i tu ima mnogo smrtnih slučajeva. Kako nam javlja radio, u Orissi je desetak sela jednostavno sravnjeno sa zemljom. Dio tog tornada iz Orisse zahvatio je i nas ovdje. Na rijeci Gangesu nastradalo je dosta domorodačkih ladica.

Takve oluje u to doba godine ne pamte ni najstariji ljudi. Vrtovi, na koje smo se toliko oslanjali da će nam pomoći, sasvim su uništeni. Prije nekih tjedan dana tuča ih je dosta oštetila. Komadi tuče bili su teški

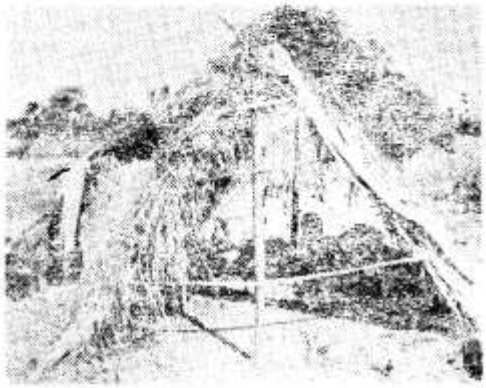

CITAVO JE SELO OTISLO U GANGES. SAD SMO LUDIMA PODIGLI OVAKVE PRIVREMENE KOLIBE

i do 300 grama, a to s kvrgama poput topuza. Poginulo je mnogo stoke.

Kroz onu kišu i lomljavu stabala ja sam jedva dosplo do našeg sirotišta i bolnice. Za njih sam se najviše bojao. Hvala dragom Bogu, nikome se ništa nije dogodilo.

Uskrsne obrede morali smo skratiti. U crkvu su došli samo oni najbliži, no posve mokri, prozebli, držeći se jedni za druge. Malo nas je bilo, no u molitvi smo mislili na vas i na sve ostale drage prijatelje i dobročinitelje.

Odmah smo se dali na popravak srušenih koliba i na njegu ranjenika. Kao dar s neba stigla mi je pomoć od jednog velikodušnog prijatelja iz Australije. Uzvratio mu Isus obilјem svojih milosti!

U svibnju nam dolazi biskup da dijeli svetu potvrdu. Stoga ću čitav ovaj mjesec skoro neprestano biti po udaljenim selima. Sad ih je već oko 40, stoga je teško stići na sve strane.

O. Ante GABRIĆ

Moj rad u novoj župi

Još na Veliku srijedu, 15. travnja, iz Manse se javila poduljim pismom naša misionarka Monika Okrugić. Iz tog pisma vadimo najzanimljivije dijelove.

Kod nas ovdje sve je u cvatu. Kiša je prestala, sunce je dobro isušilo blato, pa sad imamo u izobilju prašine; mogli bismo je izvoziti, samo kad bi je netko htio uvoziti. Sreća moja što sam iz Srijema, gdje sam u prašini odrasla, te mi ova prašina ne smeta.

Zanima vas kako mi prolaze dani ovdje u mislјama. Pa eto vam jedna ili druga crtica.

Jedno poslijepodne išla sam u pohode selu koje je od Manse udaljeno oko 30 kilometara. Tamo su žene veoma aktivne pa ih idem obići i održati im predavanje.

Razumije se da nisam tamo išla pješice, nego svojim autom. Na putu nakon nekoliko kilometara opazim dvije žene. Kad sam stigla do njih, zaustavila sam auto. Bile su sretne kad su me ugledale, jer i one pripadaju mojoj skupini, samo su iz drugog sela. Zamolile su me da ih povezem. Od njih sam saznala neke novosti. Nekih kilometar i po prije njihova sela auto mi stane. A ja se u mehaniku razumijem baš toliko koliko magarac u pjevanje. Izađem van iz auta, otvorim poklopac na motoru i gledam unutra. Majko moja, sve neke žice amo i tamo, ovako i onako, a ja nemam pojma. Pomislim, taknem li možda ovu žicu, moglo bi to pomoći. Ne znam da li sam dirnula pravu žicu ili ne, no zatvorim poklopac, pokušam upaliti motor. I proradio je. Krenuli smo. Zahvalim Gospodinu Bogu. Nakon kilometar i po sidu s auta one dvije žene i krenu u svoje selo. Meni je preostalo još 12 km do moga sela. Još sam imala poteškoća s motorom, ali ipak stignem sretno u to selo. Zove se Monga. Žene su me već čekale pod jednim drvetom. Zakasnila sam pola sata. Za njih to, međutim, nije nikakav problem.

Održala sam im pouku, a onda sam se spremila na povratak kući u Mansu. Sad su me zamolile dvije djevojčice da njih povezem. Uzela sam ih veoma rado. Mislila sam da mi mogu dobro doći. Ako mi auto otka-

SESTRA MONIKA POHODILA JE MJESTO NANGOMU, GDJE JE BRAT ILIJA DILBER SAGRADIO CRKVU U ČAST SVETOM JOSIPU

že poslušnost, poslat ću ih na misijsku postaju u Mansu da mi netko dođe u pomoć. Iako mi je auto dva puta stao, ipak sam sretno stigla kući.

Drugo od tih područnih sela naše župe udaljeno je nekih 15 km od Manse. I tamo sam pošla jedno poslijepodne. Najprije sam pohodila zaselak koji se zove Kapesha. Odatle sam se spustila u dolinu kroz koju protječe rijeka. Kraj te rijeke uvijek bude djece koja se ili kupaju ili peru svoje rublje. Odatle se opet popeh na drugi brijeg. Tu živi jedna bakica. Kod nje se obično zaustavim da malo popričamo. Starica nema nikoga svoga. Imala je djece, ali svi su joj poumirali.

U razgovoru je upitam: »Bako, da li se vi molite Bogu?« Ona se uozbiljila, čudno me pogledala i rekla: »Molim se ja svaki dan!« Sad je upitam: »A u kojoj se crkvi molite?« »E, moje dijete — odgovori ona — ne mogu ja u crkvu, stara sam i nemam više snage da idem daleko. Molim se ja ovdje u kući!«

Od starice produžila sam nekoliko kilometara. Tu naidem na lijepu kućicu sa staklenim prozorima. Upitam djecu tko tu stanuje. Rekoše mi da je to vračeva kuća. Onda ih upitam da li je taj čovjek dobar. Odgovoriše mi da ne znaju. Tad im rečem: »Ah, što me boli glava! Ako njega zamolim za lijek, hoće li mi ga on dati?« Djeca su se u sav glas smijala i odgovorila su mi: »Tebi on neće pomoći, on liječi samo Afrikance.« »Pa zašto ne bi liječio on i mene? — upitam ih ja.. — Zar on misli da bijelci nisu ljudi?«

Nastavljam put dalje. Svuda okolo nalazi se visoka trava, a kroz nju vodi neki nazovi-put. Napokon sam stigla do škole. Tu se nalazi malo naselje. Ispod nekog drveta već su me čekale žene.

Kad sam jednom drugom zgodom došla u isto mjesto, nisam našla nijedne žene. Naišla je neka djevojčica pa mi ona reče da su žene otišle iza nekih kukuruza i da će tamo imati sastanak. Zaista sam ih tamo našla. No, na moje veliko iznenađenje, tu sam ugledala i nekoliko lijepih zidanih kuća i neku poveću zgradu. Pred tom zgradom opazim nekog čovjeka kako sjedi na stolici. Dok je moja pomoćnica držala ženama malo predavanje o higijeni, ja sam se prošetala do tih kuća. Tad mi pristupi onaj čovjek i upita me jesam li tu prvi put i kako mi se sviđa. Odgovorila sam mu da sam doista prvi put i da mi se sviđa. Tad ja njega upitam tko je ovdje nadglednik ili nešto slično. On mi ponosno odgovori: »Tu sam ja upravitelj!« Nisam mogla vjerovati. On, bos i neuredan, upravlja tim naseljem. Pozvao me da pođem s njim pa će mi pokazati kako sve to izgleda. Uveo me i u svoj »ured«. Ja nisam baš visoka, ali na ulazu u taj njegov ured vrata su tako niska da sam se morala sagnuti. Unutra ima on stol i stolicu i nekoliko spisa i papira, te knjigu u koju se upisuju posjetioci. U nju smo se morale upisati ja i moja pomoćnica kao »ugledni posjetioci«.

Ima on tamo i trgovinu i u njoj svega, kao u pravom »supermarketu«. Tu je lijepa polica, a tezga je jedna uska daska položena na bačve.

Čovjek je bio veoma radostan što su ga pohodili tako »visoki« gosti. A mi smo bile vesele što smo imale priliku da vidimo to naselje.

Ti obilasci pomažu nam da bolje upoznamo naše ljude i njihove potrebe i probleme.

Od srca pozdravljam sve prijatelje misija i molim ih da se pomole za nas da uzmognemo što više učiniti na Božju slavu i na spas duša.

Monika OKRUGIĆ

Spasitelj Odava 7 | IZ POVIJESTI MISIJA

Sadržaj dosadašnjeg dijela priče: U Indonezijskoj Novoj Gvineji nalazi se selo Odavo. Muževi tog sela povremeno održavaju neke tajne svečanosti. Što se na tim svečanostima događa, otkriva dječak Mandi. No zato mora bježati iz sela. Na svom bijegu dospio je u jedno primorsko selo u kojem žive ljudožderi.

Tu je čučnuo i počeo promatrati bujnu prirodu. U Odavu nije ni izdaleka tako lijepo. Ali tamo mu je sve milo i poznato, a ovdje mu je sve tako tuđe.

Hoće li iza tih tamnih vrtova i kokosovih palmi naći isto takvu sreću kao u Odavu? Kako je zemlja ovdje tvrda i prljavo siva. A ono brdo u pozadini kako je pusto i golo... A kako malo tu ima ptica. Nije još vidio ni jednog jedinog papagaja, ni kazuara, ni rajske ptice. Možda im je ovdje prevruće...

Tada se ponovo sjeti majke, koja mu je tako lijepo pričala o pticama... Kako joj mora biti teško i koliko trpi zbog njega... I dječak spusti glavu na koljena plačući dugo i gorko.

DOBRO DOŠAO

Konačno se uputi prema prvim vrtovima. Zreli ga plodovi silno privlače. Čvrsti bambusovi stupovi podupiru divne grozdove banana. Da ih nekoliko ubere? Jedna poslovica Marindinejaca kaže: »Ako te nitko ne vidi, krađa nije grijeh!« — Ali Mandi ne dira tih plodova, jer »ljudi iz Eromke moraju biti moji prijatelji«, misli dječak. »Oni će me sigurno lijepo primiti i dati mi hrane. Čemu da onda kradem banane? Kokosov orah si smijem uzeti, jer su palme za svakoga izrasle.«

Mandi još nikada nije vidio tako visokih kokosovih palmi. Dižu se 10 do 15 metara u visinu. Ipak se smiono i spretno popne na jednu od njih. Teško da bi ga u tome nadmašio bilo koji dječak iz primorskih sela.

Mali se bjegunac okrijepi, a onda nastavi put. Brza kroz sjenovite vrtove. Staza se sve više širi i pretvara u širok put, koji vodi u selo. Još jedan zavoj i pred njim stoje prve kolibe.

Ovdje mu ipak postane tjeskobno pri duši. Srce mu nemirno kuca. Ali ne! On nije kukavica. Prošao je kraj prvih triju koliba. Iza njih je pjeskovito dvorište ograđeno pletenom ogradom iz suha kokosova lišća, a u njemu sjedi skupina mladića, koji izrezuju lovačke strelice. To su, dakle, »evati« — mladići...

Mandi stupi u dvorište, što se ne bi usudio mnogi dječak njegovih godina. Mladići bi ga sigurno izgrdili i makar za šalu obasuli strelicama. Evati odmah opaze da im dolazi stranac pa srdačno pozdrave: »Ah, vo-a ti?« Mandi im odgovori, kao što je često čuo od muževa: »Nakap bales — na putovanju sam.« — »Posve sâm?« — »Da sâm!«

Evati se glasno nasmiju i veselo okruže mališana. »Ti si zaista velik putnik, zgodan dječak!« Mandi je morao među njih sjesti i pripovijedati im odakle dolazi i što želi.

»Dolazim iz Odava.«

»Odavo... Odavo?« Nijedan evati ne zna pravo gdje je to selo, iako su za nj čuli.

»Ljudi iz Eromke su prijatelji Odava«, nastavi Mandi začuđeno. Ali se on još više začudi, kad mu odgovoriše: »Ljudi iz Ivola nisu prijatelji Eromke.«

Ivol? Zar je on u Ivolu? — »Kako se zove vaše selo?« upita dječak da tako sazna gdje je zapravo.

»Ivol!« odgovoriše svi zajedno.

Malome bjeguncu kao da su tog časa sve zvijezde popadale s neba. On je mislio da je stigao u Eromku, kamo ga je vuklo srce, a sada je u posve tuđem Ivolu. Istina, i Eromka mu je isto tako nepoznato selo, ali na bijegu nije ni pomislio na Ivol. Međutim, sad se brzo snađe i nastavlja razgovor.

»Kako se zoveš?« pitaju ga mladići.

»Mandi!«

»Mandi? Gle, i ja se tako zovem!« klikne iznenađeno jedan mladić, a onda smi-

jući se nastavi: »Moj otac je sigurno odrezao glavu jednome od vaših bojovnika, koji se zvao Mandi, jer ja zahvaljujem to ime jednoj glavi, koju je moj otac donio loveći u unutrašnjosti zemlje.«

Mandi se zgrozi. Dakle, zaista je među strašnim ljudožderima, koji su već bili i u Odavu . . .

»A što tražiš ovdje?« pitali su ga dalje mladići.

»Ostat ću kod vas!« odgovori spremno mališ i ispripovjedi im doživljaje posljednjih dana. Time posve osvoji mladiće, koji odmah otrče k muževima da im jave neobičnu novost.

Za muževe je to doista bila neobična novost. Mandi se naskoro nađe u njihovu krugu, a evati se vrate k svojim kolibama. Dječak se, usprkos bojazni, drži junački i mirno čeka da mu ti divlji muževi otkroje sudbinu.

Nakon duge rasprave o malome bjegunca digne se jedan od najstarijih muževa i reče: »Muževi, mi smo stanovnici primorja nesretni i proživljavamo tešku kaznu. Otkada dođoše u zemlju bijelci i sijeku naše šume, srde se duhovi, i mi to moramo gorko okajavati. Naši muževi i žene su bolesni. Naša djeca trpe od neizlječivih rana i umiru, a imamo ih veoma malo. Moramo se pobrinuti da nam pleme ne izgine i da ostane jako i veliko. Zato ćemo zadržati dječaka, koji će se kod nas razviti u mladića i muža. Ja sam prestar. Ali jedan od mlađih, koji nema sina, neka ga uzme kao svoje dijete. Mislite sami tko bi to mogao biti.«

Nisu dugo razmišljali. Mladi Bajul, koji nema djece, uzet će maloga bjegunca za sina. Čovjek je presretan. Ima mnogo vrtova, ugledan je, a sada se ispunila njegova vruća želja: ima i sina, koji će mu obnoviti obitelj.

Bajul stavi ponosno ruku na dječakovo rame i pođe k svojoj ženi Kalivi, koja je s ostalim ženama plela košaru za nošenje tereta.

»Kaliva, pogledaj, koga ti vodim!« klikne Bajul izdaleka.

»Tko je to?« upita Kaliva i pogleda radoznalo dječaka.

Sad se tek Bajul sjeti da nije upamtio dječakovo ime, pa ga tiho upita: »Kako se zoveš?«

»Mandi«, odgovori dječak.

»Kaliva, to je naš Mandi! Što ćemo s njime?«

»Naš Mandi? Ne razumijem te. Mališ je sigurno iz Vambija i posve mi je tuđ.«

»Ne, ja sam iz Odava«, odgovori joj Mandi jasnim glasom, koji najednom zadršće, jer se dječak sjetio svoje majke. Ova je žena, doduše, mlada i ljepša od njegove majke, ali hoće li je moći zavoljeti kao svoju majku? No nije bilo vremena da sad o tome razmišlja pa se svlada i potisne bol.

»Odavo, Odavo!« Neke žene poznaju selo. A jedna navorana bakica šapne svojoj susjedi u uho: »Bila sam tamo jedanput u lovu. Što je bilo glava . . .«

»No — reče Bajul nestrpljivo od radosti — zar nećeš dječaka? Onda ću ga poslati kome drugome, iako su ga muževi nama dodijelili.«

Sada tek počne svitati Kalivi. »Mandi je naš posinak?« upita ona iznenađeno. »Kako si došao do njega?«

»Sam je došao k nama. Najbolje će biti da Mandi sam pripovijeda.«

Bajul dade dječaku znak te obojica sjednu uz žene, čiji se broj međutim znatno povećao. Mandi ponovo ispripovjedi svoju žalosnu povijest. Na koncu se Kaliva tiho digne i pođe u žensku kolibu. Vraća se s košaricom punom različitog nakita. Nakon kratkog traženja izvuče niz koralja, koje je nedavno dobila od nekog Kineza za mnogo kokosovih oraha. Bez riječi stavi ona koralje Mandiju oko vrata i uz njih pričvrsti nekoliko blistavih žutih školjki. Zatim sjedne promatrajući svoje djelo. Nakon toga pođe ponovo u kolibu i donese novi crveni noćni pokrivač.

»Evo, Mandi, i to je za tebe!« reče ona srdačno. »Ti si moj sin i odvažni dječak!«

I ostale žene divile su se lijepom i jakom dječaku.

To iskazivanje pažnje zaboli dječaka. Njegova bolesna majka nije ga nikada ovako darivala, a žene su ga u Odavu prezirale. Zato mu je sada sve tako neobično i tužno, te mu suze navru na oči. Bio je sretan kad je Bajul ustao da se s njim vrati k muževima. Kaliva mu je još brzo donijela kolač od saga, koji on slasno pojede.

Bajul odvede dječaka najprije u mušku kolibu, gdje mu odredi mjesto za spavanje, a zatim uzme svežanj vatija, te pođu prema trgu.

(Nastavlja se)

Uređuje: Franjo BALOG

Moje oči

Iz svoje »gimnazijade« prisjećam se ovaj čas našeg đačkog noćnog izleta na našu zvjezdarnicu pod vodstvom profesora.

Na pričvršćeni teleskop, koji je poput preciznog topa bio upravljen prema cilju, priljubih svoje znatiželjne oči. Mladost i znatiželja — spoj dvaju naboja! Prvi pogled prema zvijezdi Jupiteru. Divota, a u srcu i duši čuđenje, uzdah, koji ne izađe iz mene.

Bio bih najradije teleskop povećao, produljio, da se mogu još više približiti toj zvijezdi ili se na komadiće rasprsnuti, da vidim što više tajni svemira. Nesagledivi prostori, neprobojna tama, a u njezinu krilu bezbroj tajni, neodgonetanih zagonetki. Osjetih podrhtavanje svih živaca, neshvatljivi nemir, koji se spustio iz ruku mraka u dušu. Moje su oči priljubljene počivale na aparatu, i Bog zna koliko bi gledale da me nije grunuo kolega u rebra uz riječi:

— Hej, ja sam na redu!

Tek tada poslah uzdah prema zvijezdama, koje su postale ponovo »malene« kao djeca, igrajući svoje kolo, započeto prije milijune ili milijarde godina. Te noći nisam mogao zaspati, jer umor nije ušao u moje tijelo, a oči su gledale samo tamu svemira.

Tvoje oči

Možda »tvoje oči« nisu imale priliku da se upilje u beskraj svemira. No, reci, nisi li do sada njima vidio tolika lijepa na ovoj zvijezdi nazvanoj Zemlja?

Golemo drveće i šaroliki tepih cvijeća, sitne crviće koji nisu za tebe značili ništa, a ipak toliko korisne?

A ljepota čovjeka? Nije li te zanijela, te si ponekad okretao glavu za prolaznikom, pogotovo ako je bio drugog spola? Ako ne vjeruješ, pođimo zajedno, ruku pod ruku na naše ulice, otvorimo dobro svoje oči, te gledajmo razgovarajući. I što će se dogoditi?

Njihove oči

Najednom, možda ti ili ja, svejedno, zastat ćemo pred zgodno namještenim stupom, a na njemu reklamni plakat s »ljepoticom«. Okolo sami tvoji vršnjaci, izbuljenih očiju gledaju, viciraju, dobacuju. Što? Bolje da ne spominjemo! Iz njihovih riječi primjećuješ na kakve ih zaključke natjeraše »njihove oči«. Da li se itko od njih zapitao: Živi li baš takva žena u stvarnosti? Ali onaj koji je sliku izradio, mislio je na sve oči onih koji će prolaziti, gledati. Nitko od prolaznika jamačno nije pomislio na kako je bestidan način dotični slikar ponizio i izrugao ženske stvorove! Stvorio je i dao priliku da slikom, pogotovo mlade duše, pretvara u strvine koje će se raspadati u sebi i postajati neljudi, spremni da smrad i pokvarenost šire dalje i ruše svoj vlastiti narod.

Ogledalo duše

Što sve te ljudske oči ne gledaju u kinu, kazalištu, TV-i, u pornografskim knjigama i časopisima? A ti pogledi i gledanja razbuđuju zvijer u nutrini čovjeka, zvijer strasti koja zahuktana i probuđena kreće u lov, tražeći žrtvu da joj ispije krv, uništi nevinost, i tako ispijenu ostavi na cesti da ugine možda zauvijek.

Ljudi prolaze, zaobilaze, čepe nos, iako je možda krivnja na mnogima što je uginulo jedno plemenito biće na fronti života.

Kažu da su oči ogledalo duše! Jamačno, dok promatramo oči djeteta, plemenita čovjeka. Ako izreka stoji, koliko je onda danas na cestama i ulicama onih pred kojima ne moramo uzmicati? Koji su ti iz čijih očiju isijava dobrota, iskrenost, plemenitost i prava ljubav?

Šutiš?

Možda si na ovo pitanje zadrhtao, jer si primijetio da sam stao i, pitajući, zagledao se u »tvoje oči«. Šutiš, pokunjen si, ispituješ sama sebe? Možda u toj uzdrhtaloj šutnji u zrcalu sunca promatraš sebe...? I...? Kakav si sud izrekao? Što isijava iz tvojih očiju? Kamo su te one do sada vodile? Dokle dovele...? Ili... zavele...? Samo tebe, ili si i ti njima zaveo drugog? — Što su gledale na slici, čitale u ispisanim riječima? Što promatrale u bližnjima, vršnjacima...?

Teleskop savjesti

Uzmi u ruke Božji teleskop savjesti i zagledaj se u crne prostore svog duševnog svemira. Što ćeš vidjeti? Povećanu radost ili uvećani nemir, jer su te »tvoje oči« odvele na stranputicu života?

Hoće li tvoj povratak u zbilju života biti radostan ili će se čelo smračiti od umora dosadašnjeg gledanja?

Bilo jedno ili drugo, dobro ili loše, klekni pred nasmijano lice Prijatelja Krista. Za dobro moli, za zlo se pokaj, i moli pomoć. Opameti se dok vrijeme mladosti teče! I zapamti moju poruku:

Nek oči tvoje žarulje budu
onim što igru života plešu
na cesti;
Reče li netko »lud si«,
nasmij se, uzdigni glavu i
ne daj se smesti!

nove knjige

BOŽJAKOVINA — BRCKOVLJANI — napisao dr. Josip Buturac. Povijest je to župe. Cijena 130 d. Narudžbe: Župni ured Brckovljani, Ili Ćirilo-Metodska knjižara Zagreb, Kaptol 29.

ČEŽNJA ZA LICEM ILI KAKO DO RADOSTI — napisao dr. Ivan Golub. Životna razmišljanja s tendencijom samoodgoja. Naručuje se kod KS

MISLI UZ BERDAJEVLJEVU VRIJEDNOST KRŠĆANSTVA I NEVRIJEDNOST KRŠĆANA«. — napisao dr. Josip Kribl. Cijena 60 d plus poštarina. Narudžbe: J. Kribl, Zagreb, Kaptol 7.

ŽIVOTVORNI DRAGULJ DUHOVNOG ŽIVOTA (u obradi o. Mihaela Cukovečkog. Teološkoduhovna razmatranja o presv. Euharistiji potkrijepljena mislima, primjerima i iskustvima raznih svetaca. Knjiga je prikladna za naše euharistijske kongrese. Cijena 120 d broširana, a s tvrdim uvezom 160 d.

ČAROBNOST MISTIČNOG ŽIVOTA — napisala S. M. Anđela Gorazu (prijevod M. Cukovečkog). Sadržaj ove knjige su duboka mistična iskustva ove baskijske spisateljice, koja obogaćuju dušu i otkrivaju najuzvišenija otajstva ljubavi. Cijena — broširano 150 d, uvezano 200 d. Narudžbe za obje knjige: Samostan sv. Klare, Končareva 29, 58000 Split.

RASTRGANI ŽIVOTI — napisao D. Čuturić. Zapisi su to »gastarbajtera« sa svim tragedijama i realnostima mukotrpnog života. Cijena 90 d. Narudžbe: HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Tomislavov trg 21. U Njemačkoj na adresi: D. Čuturić, Mosbach, Allfelderweg 3, a stoji 10 DM.

KONSTITUCIJA O BOŽANSKOJ OBJAVI — Koncilski dokumenat u obradi i tumačenju naših stručnjaka za Sv. pismo Ljudevita Rupčića, Ante Kresine i Albina Škrinjara. Narudžbe: Filozofsko-teološki institut, Zagreb, Jordanovac 110.

DUHOVNE VJEŽBE ZA POVJERENIKE GLASNIKA

Povjerenici GLASNIKA Srca Isusova i Marijina su oni koji ga primaju ne samo za sebe, nego ga šire i preporučuju drugima. To su najveći prijatelji GLASNIKA.

Za te povjerenike Uredništvo GLASNIKA organizira ove godine TRODNEVNE DUHOVNE VJEŽBE u Zagrebu, Fratrovac 38.

Duhovne vježbe će se održati od 13. XI. u 19 sati do 15. XI. To znači od petka do nedjelje, uključivo. Cjelokupni pension bit će oko 500 d.

Svoju prijavnicu pošaljite na: Uredništvo GLASNIKA 41000 Zagreb, Palmotićeva 31 pp 699.

OBITELJSKA LJETNA ŠKOLA

Deseta po redu, Obiteljska ljetna škola održat će se u organizaciji Obiteljskog Instituta u Zagrebu, Fratrovac 38, od 26. do 30. kolovoza 1981.

Predavanja i rad u skupinama namijenjen je roditeljima, mladima i pastoralnim radnicima.

Tema škole je: Kršćanska obitelj u suvremenom svijetu.

Za vrijeme Ljetne škole osigurano je čuvanje djece svih uzrasta. Pobliže obavijesti na adresi: O. Stjepan Kušan, Fratrovac 38, 41000 Zagreb (telefon (051) 222-636). Prijave se šalju na istu adresu najkasnije do 20. kolovoza 1981.

ZA VRIJEME LJETNE OBITELJSKE ŠKOLE OSIGURANO JE ČUVANJE DJECE.

zahvalnice

ZAHVALJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...za sve primljene milosti u životu. — V. B.

...Gospi od suza i sv. Roku za sretno uspjelu operaciju. — Marija Dimić, Varaždin

...i o. Piju za primljene milosti. — I. B., Opatija

...o. Piju, Ivanu Merzu i Petru Barbariću za primljene milosti. — D. Ladić, Opatija

...Gospi Olovskoj i sv. Anti na primljenim milostima. — Ana Lekić, Gor. Vijaka

...sv. Ivanu Krstitelju i sv. Antunu što su mi djeca sretno prošla u školi i još za jednu veliku milost. — Zahvalna majka, Žakanje

...na svim dobročinstvima tokom cijelog svog života uz preporuku za čitavu obitelj. — Zahvalna majka i baka, Đakovo

...i svima svetima za sretan porod kćeri i snahe. — Evica Tolmačević, Forkuševci

...što sam pronašla dragocjeni kufer s odjećom i stvari iz aviona na putu iz Amerike za Domovinu. — Antonijeta Batistić, Korčula

...za sretnu operaciju unuke. — Josip Milić, Benićanci

...za mnoge milosti i što mi je kolegica položila težak ispit. — Zdravka K.

...i bl. Leopoldu na uspjeloj operaciji oka i na drugim milostima. — Luce Grbin, Murter

...i sv. Anti za zdravlje i za sve druge milosti. — Marija Arapović ud. Ivana, Metković

...Gospi Trsatskoj, sv. Josipu i sv. Antunu za sretno položen ispit. — Zlatko Š., Remetinec

...i bl. Leopoldu na primljenim milostima. — P. F., Domagović

...Gospi Lurdskoj, sv. Josipu i svojim zaštitnicima što sam ne dugo iza hodočašća u Lurd dobila posao. — Sofija Ž., Zagreb

...sv. Judi Tadeju i bl. Leopoldu za uspjelu operaciju supruga i što mi je unuka diplomirala i dobila privremeno zaposlenje kao i za sve primljene milosti. — Valerija Guzej, Zagreb

...i Majci Božjoj Bistričkoj za ozdravljenje i za druge milosti. — M. Lj., Križevci

...Majci Božjoj Svetogorskoj, sv. Andriji i svojim svetim zaštitnicima za brojne milosti u ime pok. mame Štefanije i tete Eve u Francuskoj. — Marica Klepac, Tršće

...sv. Nikoli Taveliću te hrvatskim ugodnicima i blaženicima na uspjeloj operaciji i na primljenim milostima. — Jedan župnik Goranin

...za primljene milosti. — Marija Makovec

...i sv. Josipu za sve milosti i za sva dobročinstva. — Obitelj Lisak

...i Presv. Trojstvu za sve primljene milosti. — F. Brezović, Zagreb

...Presv. Trojstvu, sv. Anti i svima svetim zaštitnicima za sinovljevu uspjelu operaciju i za mnoge uslišane molitve uz preporuku da mi djeca sretno završe školu i da se radi njih nikada ne zastidim. — S. Z. L

...sv. Josipu i sv. Anti za sve primljene milosti za djecu kao i u braku. — B. M., Banja Luka

...sv. Josipu, sv. Antunu i bl. Leopoldu za sve dobro do danas s molbom za obraćenje i mir u obitelji. — Prabaka i baka iz Zagreba

...sv. Nikoli Taveliću, bl. Leopoldu i Petru Barbariću na primljenim milostima. — Šimun Čuturić, Rastovača

...i sv. Josipu na čiji je blagdan dobio zaposlenje moj sestrić koji ima četvero male djece. — Dragica Stepinac, Krašić

...i sv. Antunu i svim svecima na primljenim milostima. — N. N., Korčula

...Petru Barbariću i Ivanu Merzu za uspješno položen ispit. — J. S. D., Zagreb

...sv. Josipu, sv. Maloj Tereziji i svim ugodnicima Božjim na svim milostima tokom moga dugog života. — N. N., Pakrac

...na sretnom porodu kćeri. — Zahvalna majka P.

...i bl. Leopoldu za sve primljene milosti. — Anka Petrić, Derventa

...o. Piju i svima svetima za mnoge milosti u životu — Ana, Zagreb

...sv. Josipu, svetim zaštitnicima a napose Petru Barbariću što mi se sin zaposlio nakon dugog čekanja. — Zahvalna Ana

...i sv. Antunu na uslišanoj molbi. — M. J., Zagreb

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

glasnikova priča

Piše: Aco VIDOVEČKI

Tražim adresu

— Znaš da mi na časove čovjek izgleda kao najgluplje stvorenje na svijetu. Vječno se oblači, preoblači, dotjeruje, meće na sebe, skida. Oblači se da drugi ne govore o njemu loše, da ne govore kako nema »para«. Oblači se, dotjeruje za sebe, zbog sebe, zbog drugih kako bi se dopao, da zavede. A kad ne uspije, bijesno psuje, i mrzi i sve na svijetu pošalje do đavola...

Tako je »propovijedao« prijatelju gurajući se među mnoštvom u pretrpanoj ulici. Kad ga je netko u toj gužvi »rebnuo« da mu je ruka odskočila, rikne, sijevne i izbljuje riječi »idiot« prolazniku, koji mu se uspio ispričati. Stisnuo je šaku da udari, ali ga prijatelj spriječi riječima:

— Krešo, ti si običan idiot... — i preskočio s nekoliko koraka ulicu na drugu stranu i pođe dalje sam.

Krešo je isto tako ostao sam, začuđen i stojeći zabuljio se u izlog. On gotovo 30-godišnjak, fino obrijan, u košulji kratkih rukava. A izlog mu je nudio bogat izbor odijela, košulja, kravata, štofova i Bog zna čega sve. Unatoč prije izrečenom, zagledao se u te predmete, pasao oči po njima, po tim »bezveznostima«, kako je znao reći, i divio se nehotice, uživao u raznobojnim izloženim »krpama« za ljude, i tko zna dokle bi tako gledao da nije začuo resko cviljenje guma, klizanje automobila asfaltom ulice i krik koji se vinuo pod nebo. Kao izbačeni padobranac, okrene se i zapanji kao i mnoštvo na nogostupu. U sredini ulice stoji dječak. Kao omamljen pružio je raširene ručice kao da želi zaustaviti automobil. A auto je klizio, približavao se cvileći poput gladne zvijeri. Još nekoliko metara i...

Kreši sijevne u mozgu kao iskra struje. Za čas se našao kod dječaka, odgurnuo ga na stranu, ali je tada osjetio udarac i pao. Pao je na tvrdi asfalt, čuo još samo krik ljudi i osjetio nešto toplo na licu... Krv...

Probudio se u ovećoj sobi. Prvo što primijeti, bila je sunčana zraka koja se spustila do njegova bijelog kreveta. Kao da se nije usudila dalje, dok je on ležao u nesvjestici. A sad mu se učini da se razdvaja i pretvara u dvije ruke koje mu se približavahu i nose dirljivu toplinu života. Osjeti njihov dodir, trgne se i htjede ustati da te sunčane ruke ne iščeznu, da ih zadrži, ali tada začuje mirni glas časne sestre:

— Ne, još ne, gospodine. Samo mirno ležite i sve će biti dobro.

— Sestro, koji je dan? Kako sam već dugo tu...? — upita znatiželjno, gledajući ženu u bijelom, ženu koja mu se još uvijek smiješila nekim nezemaljskim smiješkom.

— Treći je dan otkako ste ovdje. No, ne brinite se, sve će biti dobro. Bog će dati, samo budite mirni — odgovori sestra.

— A što je s onim dječakom? Jeste li čitali, saznali? Je li živ?

Smiješak radosti opet se pojavi na licu sestre i ona uzvrati: — Živ, živ, hvala Bogu! Budite sretni, spasili ste jedan život. Bog će vam uzvratiti...

Nježno mu poravna jastuk, namjesti glavu i izađe iz sobe. Ostao je sam s onim sunčanim rukama koje mu se posve približiše, zagriše ga te osjeti neopisivu sreću. A na prozoru dječak satkan od sunca, sa smiješkom na licu... Dječak...? Rašireno je oči da prepozna, i tada se strese. U skrhanoj nozi ga zaboljelo, a zatutnjilo u nutrini. Ne, to nije dječak s ulice, šaptahu nervozne usne, a tada glasno poviče:... To je... to je... Miroslav!!!

Tjedan nakon toga napisao je s mukom list. Tek nekoliko rečenica na uredništvo novina s naznakom imena i prezimena jedne ženske i završnim riječima: »Tražim adresu... — Sing!«

Prolažahu dani kao mutna rijeka u čekanju, osluškivanju razgovora bolesnika u sobi u koju ga nanovo smjestiše. Mogao je već i izaći. I jednog je dana sjedio na klupi u parku grijan toplinom prijepodnevnog sunca. Sa svojim štakama. Pogled mu je lutao u visinu, daleko, gdje prazna su polja i zavodljiva tišina šuma. S mislima tuge, znatiželje i očekivanja. S mukom okrene glavu, kad je čuo pitanje:

— Smijem li...?

Otkuda taj glas? Toliko prepoznatljiv, kao da se spušta s brda njegove nutrine i ulazi ravno u srce.

— Samo sjednite... Izgovori bojažljivo netremice gledajući kako žena, možda njegovih godina, sjeda do njega polažući dvije drvene štake kraj sebe.

— Divno sunce. Što ne, kako je život lijep, dok nas ono grije... pridoda neznanka. A on je počeo drhtati. Tijelo mu se treslo kao grana na vjetru. Krv mu je šiknula u lice. Nehotice digne ruku, pogladi čelo i osjeti kapi znoja. Živim očima gledao je u lice žene i riječima punim straha izgovori:

— Tea... Tea... Jesi li to ti...?

Žena ga pogleda i s nenametljivim čuđenjem izgovori:

— Sing... Sing! Nemoguće...? Pa što je s tobom? Što ti se dogodilo? O Bože, je li moguće? Pričaj! Daj, ne drškći, reci mi... reci sve...!

Svoju ruku stavio je u njezinu i pričao, pričao... sve. A kad je ispričao i o nesreći i čudnom doživljaju u sobici nakon šoka, o neshvatljivoj pojavi njegova dječaka Miroslava kojega je imao sa svojom djevojkom, njoj poznatom, kako se razidoše, kad on nije htio vjenčanje nego pobačaj, svrši:

— Nakon pretrpljenih muka koje sam više godina nosio u duši, na ulici, u službi, odlučih potražiti je, da natrag sklopimo prijateljstvo, da se vjenčamo. Došao sam njezinoj tetki gdje je stanovala. Ona mi otvori vrata i prepoznavši me bijesno poviče:

— Odlazite! Dođete li još jednom, razbit ću vam tu oholu glavu. Pokvarenjače! Ona je rodila sina, da znate. Ime mu je Miroslav (znao sam to otprije), da i to znate. Neka vam to ime ne donese mir, nego nemir. Nema je ovdje, a naći je nećete.

— Zalupila je vratima, a ja se vratih u maglu svoje patnje...

Potekoše mu suze i više nije vidio moleći pogled prijateljice iz škole koja je sjedila do njega. Tuga je ispunila i njezinu dušu.

— Čuješ li, znaš li moliti...? Pitanje i dugi, upitni pogled Tee.

— Moliti... Možda. Možda još »Očenaš«... pa i »Zdravo Marijo« sa stidom izreče riječi. A Tea počne poluglasno izgovarati riječi molitve. Da ga podsjeti. Nakon toga reče:

— Podimo u sobu. Vrijeme je... I molimo zajedno. Svaki dan.

— I ti...? Zašto...? — upita Krešo začuđeno.

— Za tebe... i za nju... i Miroslava...! odvrati Tea. Podoše svaki na svojim štakama. Tea mirno kao kip božanstva, a on uzburkanih čuvstva, koja se ne smiriše ni onda kad je legao u krevet. Legavši, prvi put osjeti da mu je Bog objavio svoju ljubav. Preko te divne bolesne žene. Ni slutio nije da je taj isti dan poslan u novine drugi oglas, gotovo istog sadržaja, ali s naznakom: »Tražim adresu... Tea!«

Nije stigao odgovor, nego ona s Miroslavom. K Tei! Koliko pitanja, zbunjenosti, suza, dječjih pogleda. Koliko toplih uvjeravanja svojoj prijateljici iz škole izrekla je Tea. Osjetila je ta patnička duša da je Bog poželio da se nakon grijeha i lutanja ovo troje nađe u zagrljaju Božje ljubavi. I svoje!

Nađoše se u bolničkom parku, na onoj klupi gdje je Krešo svaki dan sjedio i proživljavao svoju dugu bol duše. Vidio je kako Tea dolazi na svojim štakama, ali u društvu. Zahvati ga neka zbunjenost koja je budila predosjećaj nečega što nije doživio. Bivalo mu je sve hladnije. A sunce je sjalo. Glavu je naslonio na ruke i čekao ne gledajući. I tada začuje:

— Sing, evo nas...

Htio je skočiti, pobjeći, ali bio je prikovan. Zašto, nije prvi čas znao. Ni glave nije mogao podići. No tada osjeti da ga jedna topla ruka blago uhvatila za nju, podigla je i on zaplašen ugleda Teu, svoju dragu djevojku iz dana prijateljstva i... dječaka! Proplakao je i vidio: dvije sunčane ruke pružaju se k njemu sve bliže, osjeti njihov zagrljaj i začuje riječi:

— Tata...!

Da, to je živi glas njegova Miroslava. Kroz taj glas, kroz sunčano svjetlo vidio je suze što su kapale na bijeli rupčić sinčićeve majke.

Jedno poslijepodne umorno je počivalo nad gradom i bolnicom. U bolesničkoj sobi, u posjetu nađoše se Krešo, njegova žena i Miroslav. Na krevetu Tea. Sve troje pomalo tužno, jer je Tea izgovorila čas prije riječi:

— Moram u Kraljevicu. Na daljnje liječenje... Šta ćemo. Čudni su putovi kojima Bog često vodi čovjeka. Ali budimo hrabri. Bog svojih ne napušta... Želim na rastanku samo jedno: da i vi budete hrabri. I da — molite!

Veselo je pružila ruku na rastanku, a oni izađoše začuđeni, što netko u svojoj boli više misli na druge nego na sebe.

Kao Krist među nama!

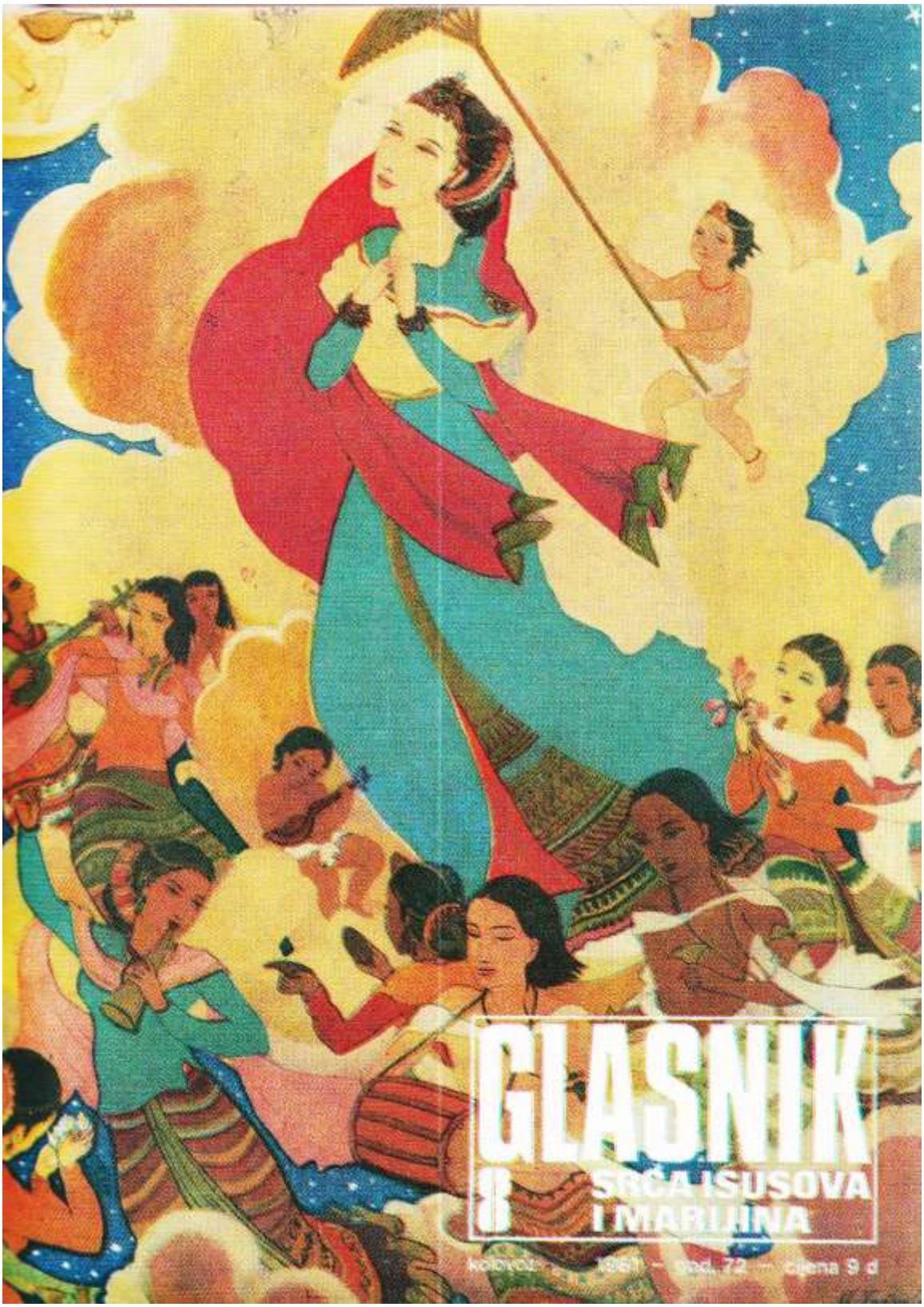
GLASNIK
SRCA ISUSOVA
I MARIJINA
1967 – broj 12 – cena 9 d

Naslovna strana:

GOSPINO UZNESENJE (indijska umjetnost) (Naslikala: Angela TRINIDADE)

Na zadnjoj strani:

GOSPINO KRUNJENJE: Trebalo je da Ona, koja je Stvoritelja kao dječaka u krilu nosila, boravi u božanskim šatorima.

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Mirko Nikolić, Mato Rusan i Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod. — Cijena pojedinog broja 9 d. — Godišnja pretplata 108,00 d. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

Predaja od početka kršćanstva

Premda u Sv. pismu nema ništa o velikom blagdanu Marijina uznesenja, formalno rečeno, nego je više uključen u smisao cjelokupne mariologije, glavni oslonac na kojemu je papa Pijo XII. temeljio proglašenje nove dogme, proglašene 1. studenoga 1950., počiva na tradiciji, predaji od početka kršćanstva — da je Gospa nakon smrti tijelom i dušom uznesena na nebo.

Papa je rekao:

— Sveti oci i veliki naučitelji u propovijedima i govorima, koje su održali puku na svetkovine Bogorodičina uznesenja, govorili su kao o nauci koju kršćanski vjernici već poznaju i usvajaju: nju su osvjetljavali, osobito da se ovom svetkovinom slavi ne samo spomen da je tijelo B. D. Marije sačuvano od raspadanja, nego da je i slavilo pobjedu nad smrću, te da je u nebu proslavljeno, po primjeru njezinog Jedinorođenca, Isusa Krista.

Sv. Ivan Damaščanski sjajno govori o toj istini:

— Trebalo je da Ona, koja je u porođaju sačuvala nepovrijeđeno djevičanstvo, svoje tijelo sačuva posve neraspadnuto i poslije smrti.

Trebalo je da Ona, koja je Stvoritelja kao dijete u krilu nosila, boravi u božanskim šatorima.

Trebalo je da zaručnica, koju je Otac zaručio, boravi u nebeskim ložnicama.

Trebalo je da Ona, koja je gledala svoga Sina na križu i u Srce primila mač boli, od kojega je bila izuzeta u porođaju, da gleda Sina uz Oca.

Trebalo je da Majka Božja ima ono što pripada Sinu i da je štuje svako stvorenje kao Božju Majku i Službenicu.

uredníkova riječ

»Usprkos dobroj nakani i želji koncilskih otaca na nedavnom II. vatikanskom saboru, i nastojanju samih vrhovnih poglavara Kristove Crkve da se članovi njezine zajednice obnove i pomlade, ipak se u zadnjih nekoliko godina osjeća atmosfera razvodnjavanja, nesigurnosti u crkvenom životu.« (I. Janjić)

Današnji naš papa Ivan Pavao II. svim silama želi povratiti sigurnost svim članovima Crkve.

Kao melem dobro nam je svima došao Euharistijski kongres u Lurdu, koji se održao u drugoj polovici mjeseca srpnja.

Svjesni smo da bi uzaludno bilo, ako bi radio samo centar, a »lokalci« se ne bi željeli uključiti u akciju. Stoga je pohvalno da se i lokalne Crkve uključuju u to opće gibanje Crkve. Euharistijski kongresi splitske i riječke nadbiskupije i župski euharistijski kongresi zagrebačke nadbiskupije imaju tu nakanu.

Naš GLASNIK želi pratiti to gibanje. Zato smo u ovom broju donijeli pregršt euharistijskih primjera da se vidi kako se Euharistija doživljava u konkretnom životu. Budući da su već održani neki kongresi, moći ćete o njima u GLASNIKU naći reportažu u fotografijama.

Članak O. Trstenjaka ima svoju vrijednost i težinu, jer obrađuje jedan od najdubljih problema ljudske i kršćanske opstojnosti — slobodu. Čovjekova sloboda slika je Božje slobode. To je stvaralačka snaga koja oblikuje svijet, i zato je naša najveća svetinja i naše najvrenije pravo.

Don Žarko nas upozorava u svojoj rubrici »Nade i poticaji« da ne gubimo osjećaj štovanja Isusa koji nas čeka u svetohraništu.

Dr. Zirdum, P. Bošnjaković, A. Vidovečki, Promatrač iz Turića, sve nas to duboko uranja u životvornu problematiku i potiče da što velikodušnije služimo Bogu svaki u svom zvanju.

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 72. KOLOVOZ 1981. BR. 8

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU — — — 264

SVJEDOCI SVOJE VJERE, I. C. — 266

BOLJE OŽENJENI NEGO NIKAKVI?, R. Grgec — — — — 267

EUHARISTIJA I ŽIVOT, I. Mort — 269

NOĆNE MISE U DANAŠNJOJ KINI, S. Bošnjak — — — — 271

GDJE NAS ISUS ČEKA?, Ž. Brzić 272

SLOBODA ČINI ČOVJEKA, T. Trstenjak — — — — — 274

EUHARISTIJSKI KONGRESI — 276

PLAVI KRIŽ, I. Zirdum — — 278

KRŠĆANI I MUSLIMANI, M. Rusan — — — — — — 280

ĆAĆA ŠULEJMAN, A. Gabrić — 281

MOJ USKRS U LITETI, E. Verlić 282

NANGOMA, I. Gerovac — — 283

SPASITELJ ODAVA — — — 284

PROŠTENIŠTE B. D. MARIJE NA BAPSKOJ, A. Bošnjaković — — 286

NOVE KNJIGE — — — — 288

ZAHVALNICE — — — — 288

RAZDVOJENI, A. Vidovečki — 290

hvala na pismu

MISIJA U ŽUPI TURIĆ

Od 21. do 29. III. 1981. župa Turić imala je svete pučke misije, koje su održali oci isusovci Z. Majić i B. Ipša. Sigurno je to bio velik doživljaj za župu, jer se mnogo toga popravilo i duhovno obnovilo. Te misije su održane uz stotu obljetnicu redovne hijerarhije u Bosni.

Divno je bilo gledati mnoštvo svijeta, koje je svake večeri hrlilo prema lijepoj modernoj crkvi, koja bi mogla biti na svakom mjestu u Zagrebu, kako su rekli oci misionari. Svete misije su otvorene u subotu, 21. ožujka. Kod otvorenja misija unesen je u crkvu lijepi kip Gospe Fatimske, pod čiju su zaštitu i stavljene. Mladići i djevojke u narodnoj nošnji okupili su se oko svoje Majke.

Na staleške pouke dolazili su vjernici u lijepom broju. Na staleškim poukama za mlade užitak je bilo promatrati 100 do 120 mladića i djevojaka.

Vrhunac svetih misija sigurno je bila ispovijed i izmirenje među sobom. Od 1500 duša, koliko župa broji, sa svojih 200 radnika u inozemstvu, svetu ispovijed je obavilo oko 800 duša. Mnogi su se izmirili s Bogom sa suzama u očima. Divno je bilo čuti da su se braća nakon mnogo godina opet izmirila. I lijepo je čuti:

— Zašto ne bih ja oprostio, kad je Isus svima oprostio, pa i meni?!

Tih dana je podijeljeno oko 4000 svetih pričesti. U petak, 27. ožujka, cijela župa se posvetila Presv. Srcu Isusovu, a u subotu Srcu Marijinu. Mnogi su se tih dana odlučili da će posebno častiti Srce Isusovo i Marijino. Od dosadašnjih dvadeset prvopetkaša broj se popeo na sedamdeset.

Došao je dan rastanka od otaca misionara, kada su vjernici pokazali svu ljubav prema njima i njihovim zajednicama. Na rastanku su im doviknuli:

— Dođite nam opet!

POVIJESNI PREGLED

Četiri zaseoka — Liporašće, Bukvik, Brđani i Staro Selo, a pod jednim imenom Turić, koji se nalazi u posavskoj visoravni između Gradačca, Pelagićeva, Tramošnice i Briježnice, do 1968. godine pripadala su velikoj župi Gornja Tramošnica, a udaljenost do crkve bila je 5 do 10 km.

Još prije II. svjetskog rata, i u ratu, nekoliko su puta vjernici tražili od Nadb. ordinarijata u Sarajevu da se udovolji njihovim potrebama. Poslije rata, između 1960. i 1968., kada se narod još više razmnožio, a radi daljine do crkve, i posebno radi vjerske pouke đaka, jer im nije nitko djecu poučavao, osjetila se još veća potreba osnutka župe.

Mještani su složno i uporno tražili od tadašnjeg nadbiskupa dr. Smilјana Čekade da im se osnuje župa, što je on, nakon dužeg odbijanja, učinio dekretom od 13. srpnja 1968. U popratnom dijelu dekreta Nadbiskup piše:

»Ima mnogo godina kako su se vjernici iz Turića obraćali na Ordinarijat da se za njih i bliža naselja osnuje

KRASNU CRKVU I LIJEPU ŽUPSKU KUĆU PODIGAO JE SLOŽNI NAROD ŽUPE TURIĆ U BOSANSKOJ POSAVINI NA ČELU SA SVOJIM ŽUPNIKOM MIJOM NIKOLIĆEM

posebna župa, jer im je daleko do središta župe u Tramošnicu. Od lanjske godine ponovno su se vjernici obraćali na Ordinarijat želeći za se posebnu župu i posebnu župsku crkvu, kako bi lakše mogli udovoljiti svojim vjerskim dužnostima. Crkva je uvijek nastojala i nastoji da udovolji opravdanim željama svojih vjernika.«

Dekret o proglašenju župe pročitao je na blagdan sv. Ilije sarajevski kanonik preč. Miroslav Petrović. Narod je s velikim veseljem i olakšanjem dočekao dan osnutka župe. Župa i crkva stavljeni su pod zaštitu sv. Ilije.

Od 20. VII. do 24. VIII. župom privremeno upravlja župnik iz Gradačca vlč. Anto Vujčić, dok nije došao stalni upravitelj župe vlč. Mijo Nikolić. On je uspješno formirao i izgradio župu do 15. siječnja 1975., kada je otišao na novu dužnost. Odmah se dao na izbor crkvenog i građevinskog odbora i pristupio skupljanju sredstava za gradnju najprije kuće, a onda crkve. Teren od šest dunuma poklanja crkveni otac Ši-

mo Ivkić. I župska je kuća bila sagrađena već 1970. Kuća je na kat, dimenzija 10 x 9 m.

Narod se s oduševljenjem žrtvuje i novčano i fizičkim radom, te 1971. saljevaju temelje nove, moderne šesterokutne, crkve u obliku šatora. Do kraja 1975. crkva je gotovo sva bila i izvana i iznutra završena i osposobljena crkvenim namještajem i potrebnim crkvenim suđem i ruhom. Radove je izvodio domaći majstor Jakob Lučić. Crkva, kuća, dvorište, ograđeno je lijepom željeznom ogradom. U dvorištu su skladno postavljene gospodarske zgrade.

Sve je to podigao složni narod na čelu sa svojim župnikom vlč. Mijom Nikolićem. Uza sav taj veliki rad, župnik je formirao redovni vjeronauk i vjerski život. Godine 1972. obavlja i kraće svete misije. Bude se svećenička i redovnička zvanja.

Poslije njega župnici su nastavili na dogradnji crkvenih objekata i razvijanju duhovnog života. U sklopu crkve je lijepa vjeronaučna dvorana, elektrificirano zvono, oko crkve posađeno cvijeće s jelkama i vrbama.

Na teritoriju župe rođeni su svećenici: Josip Matanović, svećenik sarajevske nadbiskupije, Anto Babić i Marko Babić, konventualci. Župom su upravljali ovi župnici: Anto Vujičić, Mijo Nikolić, Mijo Josipović, Pero Anić i Vladimir Borić.

MUČENIK EUHARISTIJE

Mještani župe Turić imaju vrlo staro groblje na kojem je prije 175 godina pokopan svećenik — župnik — mučenik, kojega je ubio Turčin dok je nosio Presveto bolesniku.

Bio je to franjevac Lovro Milanović, rodom iz Sarajeva.

Svake godine koncem kolovoza okuplja se pobožan svijet od Tuzle do Tolise, od Vidovica do Modriča na zavjet fra Lovri. Do 1966. hodočasnici su se sastajali oko groba, molili i ispovijedali pod vedrim nebom, a od te godine sa župnikom tadašnje zajedničke župe Gornje Tramošnice fra Krunom Pejičić.

Mještani Turića sagradili su kapelicu osrednjih dimenzija, a 1976. godine upravitelj župe Mijo Josipović načinio je fra Lovri lijep nadgrobni spomenik za 170. godišnjicu njegove junačke smrti.

Promatrač

ZA TJEDAN DANA SVETIH MISIJA U ŽUPI TURIĆ PODIJELJENO JE 4000 SVETIH PRIČESTI. NA SLICI VIDIMO SADAŠNJEG ŽUPNIKA VLADU BORICA I MISIONARA ZVONKA MAJICA MEĐU MLADIMA.

ZVONIMIROVAC

Ove, kao prošlih godina, 10. svibnja, na blagdan Gospe Trsatske, okupio se u Zvonimirovcu veći broj hodočasnika i ostalih vjernika.

U nedjelju, 16. svibnja, u večernjim satima, stigli su u Zvonimirovac hodočasnici s Trsata. Mještani, kao i uvijek do sada, rado su ih primili u svoje stanove da se odmore i okrijepe nakon dalekog puta. Idućeg dana stigla je grupa raspjevanih hodočasnika iz našeg lijepog Samobora. Oni su svojim pjevanjem i veselošću pobudili pažnju svih prisutnih i brzo se upoznali s mještanima, kao i s gostima iz Rijeke.

Vrijedno je spomenuti da je 4. travnja ove godine promovirana »spomen-knjiga« o Zvonimirovcu ing. Zlatka Oštarljaša, domaćeg sina. Knjiga je izvrsno dokumentirana i lijepo prikazuje tegobe toga naroda u prošlosti, kao i njihove nade za budućnost.

Fra Rainer, Roma

nakana apostolata molitve

DA SKLAD IZMEĐU VJERE I ŽIVOTA ONIH KOJI VJERUJU U BOGA, BUDE USPJEŠNO SVJEDOČANSTVO NEVJERNIMA

Svjedoci svoje vjere

U ovoj nakani Papa misli ne samo na katolike i ostale kršćane, koji bi trebali svjedočiti za Boga, nego i na sve ljude koji vjeruju u Boga.

Koncil nabraja među ove poimence muslimane, koji časte jednoga Boga, Židove, kojima se kroz povijest Bog na tako poseban način objavljivao, i hinduse, koji duboko zaranjaju u Božju tajanstvenost.

Sve te religije imaju zajedničko da za njih Bog znači živo, nadnaravno i osobno biće, koje privlači sebi sve ljude. Za nas kršćane to je Isus Krist, Božji Sin, naš spasitelj, put, istina i život, Bogočovjek, posrednik između Boga i ljudi.

Poganima smatramo sve one koji časte razna božanstva, koja nisu osobna i nadnaravna bića, a nevjernicima one koji kažu da ne priznaju nikakvoga Boga.

VJEČNI OTAC (P. Novelli — Sicilija)

Među ovima bi vjernici trebali svjedočiti za Boga.

Svjedočiti se može primjerom, riječima i djelima.

Za takvo svjedočenje svakako je potrebna živa vjera, zatim ustrajnost. Mi bismo željeli imati odmah vidljive plodove. Prvi kršćani su tiho i strpljivo svjedočili za svoju vjeru kroz tri stotine godina. Oduzimali su im imetak i slobodu, čast, a često puta i sam život. Oni su ipak ustrajali i svojim životom i žrtvom pomalo osvajali poganska srca. Mrzili su ih, a oni su vraćali ljubavlju; nanosili su im krivicu, a oni su opraštali.

To je svjedočanstvo života na koje misli Papa kada je izabrao baš ovu nakanu kao sadržaj naše molitve.

Isus je rekao u evanđelju da moramo znati razlikovati znakove vremena. Jedan od znakova današnjeg vremena je da ljudi malo drže do naših riječi, a više se obaziru na naša djela, te prema njima sude i ono u što mi vjerujemo i što propovijedamo.

Zato molimo da bi Bog dao našem životu evanđeosku uvjerljivost, a nevjernicima među kojima živimo, rasvjetljenje Duha Svetoga, kako bi upoznali da imaju na nebu Oca koji ih ljubi.

I. C.

Bolje oženjeni nego nikakvi?

Piše: prof. Radovan GRGEC

Pod naslovom »Bolje oženjeni nego nikakvi« objavljen je nedavno u jednom dnevnom listu članak o svećenicima. Neki su, pročitavši ga, možda uskliknuli: »Bolje nikakvi nego svakakvi!«, pomišljajući pri tom na nevrijedne svećenike koji ne samo da su izgubili vjeru u Crkvu i svoje poslanje, nego je i guše u srcima vjernika.

Kriza svećeničkih zvanja činjenica je pred kojom ne smijemo zatvarati oči. Kardinal Garonne u svojoj knjizi »Svećenik« upozorava nas da je ta kriza najuže povezana s krizom vjere u Crkvi, a ova pak sa sveopćom krizom ljudskoga društva. Papa Ivan Pavao II, čiji utjecaj i otvorenost smeta mnogima, pa umalo da zbog toga nije platio i glavom, već nas je u nekoliko navrata upozorio na važnost toga gorućeg pitanja. Pariški nadbiskup Lustiger, kojega Ivan Pavao II. vrlo cijeni, izrazio je mišljenje da je problem svećeničkih zvanja povezan prvenstveno s problemom vjere u Crkvi. Ako narod Božji, tj. Crkva, vjeruje i živi po vjeri, takva će živa zajednica dati i svećenike koji neće biti »svakakvi« nego pravi vjesnici vjere i službenici Božjeg naroda.

Celibat, dakle, nije osnovni problem svećeničkog zvanja u rimokatoličkoj Crkvi. Broj zvanja opada i u Crkvama s oženjenim svećenicima. Pak, bez obzira na razvoj toga problema u prošlosti i u budućnosti, možemo reći da je narod Božji, pa tako i hrvatski narod, uvijek cijenio celibat, tj. beženstvo poradi Kraljevstva Božjega, kao plod iskustva Crkve, kao znak evanđeoskog siromaštva i ljubavi, kao dar i blagoslov Božji. Za one koji su, postavši dragovoljno svećenici, preuzeli na sebe obavezu celibata, to je pitanje vjernosti zadanoj riječi pred Bogom i ljudima. Slično je i s nerazrješivošću braka premda se ističe da je ova vezana uz sakramenat ženidbe kao Božja zapovijed dok je celibat samo evanđeoski savjet koji nije nužno vezan za svećeništvo. Svjesni smo da se u jednom i drugom slučaju radi o vjernosti zadanoj riječi. Stoga su i svećenički celibat i nerazrješivost braka veliki znakovi u vremenu za koje je Péguy jednom zgodom rekao da postaje sve više »buržujsko« i »sve veći neprijatelj vjernosti«.

To vrijeme vrlo teško shvaća veličinu žrtve i stanovite osamljenosti svećenika, taj »tvrd govor«, jer je zaraženo ljestvicom vrednota pro-mjke tolikima kojima su potivnoj Govoru na gori. Kažutrebni kao sunce i kruh svagta, a svećenicima ništa, jer bi htjeli imati nekakve »vestalke«. Vjerojatno u tom ima mnogo istine, ali je isto tako istina da »vestalke«, tj. Bogu posvećene osobe, predstavljaju san nevinosti i čežnju za visinama u svim vremenima. Svojim celibatom svećenik govori svakom čovjeku kako je ono što nije moguće ljudima moguće Bogu. Govori mu: »Gore srca!«

Nije tome tako davno kako su se iz naših župskih i obiteljskih zajednica u velikom broju regrutirali mladići i djevojke koji su, odričući se onoga što je »najnormalnije«, postajali raspoloživiji za službu Bogu i bližnjemu. Znamo da velikodušnosti i hrabrosti nije među mladima nestalo ni danas. O tom nam govori ponovno buđenje interesa za svećeničko zvanje i u nekim novim sredinama, o tom nam govori čak i sve veće zanimanje za razne sekte, od kojih su neke tek karikatura pravog kršćanstva.

Vjerujemo da će i danas u Hrvatskoj biti onih koji će na poziv Isusa Krista »Slijedi me!« ostaviti sve i poći za njim, da bi, iako bez vlastite djece, postali očevi i

HVALI SION SPASITELJA

Bilo je to žezdesetih godina prošlog stoljeća. Jednog nedjeljnog popodneva župnik u Hamburgu Woltars bio je pozvan k jednom umirućem u okolici grada. Uzeo je Presveto, pohranio ga na prsima, krenuo prema luci i popeo se na jedan izletnički parobrod, koji je upravo trebao zaploviti uz Elbu.

Nitko od nedjeljnih izletnika nije poznavao svećenika i nitko od njih nije slutio koga on nosi. Ali kad je prolazio preko palube broda, ugledaše ga neki muzičari brodske kapele, koji su potjecali iz katoličkog Eichsfelda. Oni su poznavali svoga dušobrižnika i iz čitavog njegovog držanja odmah su zaključili da ima kod sebe Presveto Otajstvo, da Spasitelja nosi jednom bolesniku.

Kratko vijećanje, i odjednom su nad vodom odjeknuli svečani zvuci: bila je to poznata himna »Lauda Sion — Hvali Sion Spasitelja, Vođu svog i Učitelja.« To je bila zahvala svih vremena »Pastiru i Hranitelju« za njegovo djelo u dvorani Posljednje večere, zahvala za onaj kruh »koji živi i život daje«, onaj kruh »što bi kod svetog stola među dvanaest apostola podijeljen i blagovan.«

ČVRSTOĆA VJERE

Pravnik dr. Karl Jarcke, protestant, bio je nekoliko godinā profesor na sveučilištu u Bonnu. Tu je jednog dana na šetnji započeo razgovor s običnim čovjekom, koji je bio katolik, pa mu reče:

— Kako samo možete vjerovati da je Isus prisutan u maloj hostiji?

Čovjek odgovori: — Tako je! Ja to čvrsto vjerujem, jer je tako rekao Krist.

— Ali promislite da tako nešto uopće nije moguće!

— Ipak je tako rekao Isus Krist, gospodine profesore.

— Zar, molim vas, ne uvidate kakve se poteškoće tome protive?

— O, dragi Bog ne poznaje nikakve poteškoće. Sigurno je tako, gospodine profesore. Ništa me neće odvratiti od te vjere!

Ta čvrstoća jednostavnog čovjeka duboko se dojmila učenoga profesora i mnogo pridonijela da je on sam kasnije stupio u Katoličku Crkvu i postao duboko odan i vjeran njezin sin.

NEBO NA ZEMLJI

U svom predgovoru Rimskog misala piše papa Urban VIII.: »Ako među našim stvarima ovdje na zemlji ima nešto zaista božansko, za što bi nam nebeski građani sigurno zavidjeli, kad bi mogli osjećati zavist, onda je to sigurno sveta misna žrtva, po kojoj mi ljudi, na neki način blaženog predujma, imamo nebo, jer imamo pred očima i nosimo u rukama samoga Stvoritelja neba i zemlje.«

SVETA BRIGA

Kad su španjolske nacionalne trupe ulazile u Riano, dok se još neprijatelj sakrivao u polju i povlačio, izašle su im ususret neke žene. Jedna od njih, mlada i bijeda, izvuče ispod marame na prsima komad tkanine, crveno-žutu španjolsku zastavu. Ona poljubi zapovjedniku ruku i čelo i zamoli ga da dozove vojničkog duhovnika.

— Sutra će biti sveta misa, odgovori zapovjednik.

Ali žena je i dalje molila: — Ja moram dobiti duhovnika. Moram mu izručiti Presveto Otajstvo.

Ona ga je za vrijeme strahovlade čuvala u srebrnom kovčežiću. Time se neprestano izlagala smrtnoj opasnosti. Ta hrabra žena zvala se Luiza Perez Bustamante. Protivnici su strijeljali njezina oca. Za to vrijeme je ona ušla u crkvu i spremila Presveto.

ISPOVIJEDAM I IZJAVLJUJEM

Kod primanja svete Popudbine podiže se sveti Ivan Berchmans, poduprt rukama subraće, sa svog siromašnog ležaja, na kojem je, po vlastitoj želji prostrt na podu, iščekivao smrt. Klekne i nakon molitve »Confiteor« nenadano duboko potresen izjavi:

— Ispovijedam da je ovdje prisutan pravi Sin Boga svemogućega Oca i preblažene, vazda djevičanske Majke Marije. Izjavljujem da hoću živjeti i umrijeti kao pravo dijete preblažene Djevice. Izjavljujem da hoću živjeti i umrijeti kao pravi sin Družbe Isusove.

Na sastanku članova odbora za euharistijske kongrese u zagrebačkoj nadbiskupiji postavljeno je i pitanje:

— Što se traži od našeg katoličkog tiska da on doprinese kako bi kongresi donijeli što više ploda?

Padali su različiti prijedlozi. Uredniku GLASNIKA svidio se onaj župnika u Kašini, pokraj Zagreba, preč. Srećka Drakslera:

— Neka nam tisak ne donosi samo teoriju o Euharistiji. Trebamo životne primjere o vrijednosti i djelovanju Euharistije. Život najviše privlači.

Slušajući glas »iz naroda« GLASNIK je već donosio euharistijske crtice iz života. Ovdje ih ima čitava pregršt...

EUHARISTIJA I ŽIVOT

BIJELA MISA

Jednog su brazilskog misionara prilike prisilile da prijeđe granicu republike i posjeti selo sv. Mateja. Tu su stanovali Chiquiti, koje su u davnini obratili Isusovci.

Daleko od svoga cilja, misionar je na putu morao ostaviti sav prtljag zajedno s prijenosnim oltarom.

Radost stanovnika bila je neopisiva kad su ugledali svećenika. U subotu navečer pojavilo se izaslanstvo, koje je natucalo nešto španjolski, nešto latinski, čega su se ljudi još sjećali. Pitali su misionara kada će slaviti sv. misu. A on im je morao odgovoriti:

— Misa, noni

Siromasi su bili duboko razočarani i glasno su vikali da je sutra »domingo — nedjelja«. Ali misionar, uz najbolju volju, nije mogao ispuniti njihovu želju, jer mu je manjkao sav misni pribor.

Žalosni su se vratili u selo. Slijedećeg jutra misionar je doživio dirljiv prizor. U određeni čas na znak trublje sakupilo se čitavo stanovništvo i pošlo za križem u kapelu. Na oltaru su gorjele svijeće, misal je bio na svom mjestu, ali zatvoren. Nitko nije pristupio k oltaru.

Pošto je svaki izabrao svoje mjesto, molili su zajednički i pjevali Kyrie, Gloria, Credo. To je bila »bijela misa« seoskih stanovnika. Otkad nisu imali svećenika, narod ju je na taj način svake nedjelje slavio. Misionar je potresen stajao na crkvenim vratima i gledao u prazni tabernakul.

UZMITE I JEDITE!

TJELESNIK NA GRONLANDU

U trećem svesku svoje »Povijesti papa« pripovijeda L. Pastor kako su se Grönlandani — bilo je to malo prije otkrića Amerike — obratili na papu Inocenta VIII. u Rimu s usrdnom molbom da im pošalje jednog katoličkog svećenika.

Četiri stotine godina prije ovi stanovnici dalekoga sjevera postali su kršćani, ali početkom 15. stoljeća razbojnički su pogani poklali gotovo sve kršćane. Preostali svećenici s vremenom su poumrli, i tako su preživjeli kršćani 80 godina bili bez svećenika. Pa ipak, većina od njih ostala je vjerna katoličkoj vjeri.

Oživljavali su je neprestano na jednom »korporalu — tjelesniku«. Bilo je to ono platno, na kojemu je kod posljednje svete mise posljednjeg svećenika počivalo Gospodinovo tijelo. Taj se korporal jednom godišnje izlagao na opće štovanje. Bila je to posljednja vidljiva utjeha vjernika i njihovo uporište kroz sve one godine kada su morali biti bez svete misne žrtve.

ZAŠTO SU GA ODUZELI?

Bilo je to za vrijeme misija u jednom gradu dijaspore, gdje žive katolici i nekatolici. Jedne večeri, nakon blagoslova, ugleda misionar starog gospodina kako sam kleči u klupi. Lice je pokrio rukama. Kad ga je misionar upitao da li se želi ispovjediti, on odgovori:

— Ne, ne mogu se ispovjediti. Ja sam ovdašnji protestantski nadstojnik.

I, pokazujući na svetohranište, sa suzama u očima zavapi: — Ali, zašto su nam toga oduzeli??

DOPLIVALI MOREM

Jedan pater marista, koji je djelovao kao misionar u Oceaniji, pripovijeda kako on, kada posjeti koje urođeničko pleme, razvije zastavu da i kršćani koji stanuju daleko saznaju za njegovu prisutnost i dođu na svetu misu. Oni, piše on, imaju veliko poštovanje pred svetom Žrtvom i dolaze u velikom broju da joj pribivaju.

Nekoga dana približavala se obali neobična pojava. Veliko je bilo iznenađenje, kad sam razabrao da je čitavo jedno pleme, šest milja daleko, doplivalo morem, ne mareći za opasnosti kojima su se izlagali, samo da mogu prisustvovati žrtvi svete mise.

STRAHOPOŠTOVANJE

Prema sirijskoj liturgiji sv. Jakova, đakon kod pretvorbe dovikuje:

— Kako je, braćo, strašan čas, kako je strašan sat, kad Duh Sveti, životvorac, silazi s nebeskih visina i spušta se na Žrtvu ljubavi u svetištu da je posveti! Poklonite se, drhteći u šutnji!

Nato se đakon obraća narodu riječima:

— Prignite svoje glave pred Bogom milosrđa, pred oltarom pomirenja, pred tijelom i krvi našega Spasitelja! Među nama su ovdje nebeske Sile. One iskazuju svoju službu tijelu božanskog Sina, koji se ovdje pred vama žrtvuje!

Prema grčkoj Jakobovoj liturgiji, lektori pjevaju:

— Čovječe, smrtniče, šuti u strahu i drhtanju! Ne misli na ništa zemaljsko, jer dolazi Kralj kraljeva, Gospodar gospodara, Isus Krist, naš Bog, da se žrtvuje i da se vjernicima dade za hranu. Zborovi anđela, sa svim nebeskim Vlastima i Moćima, Kerubi i Serafi idu pred njim, zastiru svoje lice i pjevaju glasno: Aleluja, Aleluja, Aleluja!

SVETA MISA NA RADU

Otac bogato nadarene Katarine Emmerich bio je priprost seljak, ali pun srdačne pobožnosti. Kada je sa svojim djetetom radio na polju, bila mu je najveća radost pogledati na Božju kuću i pokloniti se tamo Presvetome.

— Gospodin Bog nas gleda i blagoslivlje naš rad!

A kad je zvonilo za svetu misu, on je vani, na polju, skinuo šešir, molio i rekao Katarini:

— Sada ćemo pratiti čitavu svetu misu!

I radeći, u duhu je pratio svećenika na Gloria, Svet, kod svete pretvorbe sve do posljednjeg blagoslova.

Priredio: Ivan MORT

MISE ZA VRIJEME REVOLUCIJE

Kod Laissaca u Francuskoj prije više godina pala je ovca u provaliju. Pastir se pomoću užeta spusti dolje i spasi životinju.

Tom prilikom otkrije on podzemni hodnik koji ga je pedeset koraka dalje doveo do jednih vrata. Ona su zatvarala ulaz k špilji u kojoj su po kamenju položene daske sačinjavale klupe, a ispred njih je stajao vrlo jednostavan oltar. Zelenom patinom pokriveni svijećnjaci nosili su ostatke svijeća. A bio je tu i kalež, pokaznica, kadionica, misal — ukratko sve što se traži za službu Božju. U misalu ležao je požutjeli, ispisani list papira, koji je riješio tu zagonetku. Napisao ga je 22. kolovoza 1793. godine župnik Calbat jednom drugu svećeniku s molbom da priopći njegovim župljanima neka pojedinačno dođu na svetu misu, koju će on na 12. rujna služiti u špilji.

Na tom skrovitom mjestu skupljali su se za vrijeme velike Francuske revolucije vjerni katolici, dakle, u vrijeme kada je slavljenje katoličke službe Božje bilo zabranjeno pod prijetnjom smrtne kazne. Vjernici su se radije izlagali svim mogućim mukama, pa i životnoj opasnosti, nego da budu bez svete mise.

NOĆNE MISE U DANAŠNJOJ KINI

Kineski svećenici, koji žive izvan svoje domovine, u zadnje vrijeme dobivaju dopuštenje da mogu posjetiti svoju rodbinu u Kini.

Nakon povratka iz Kine donose vrlo zanimljive i utješne vijesti. Kršćanski život *na selima i sad je jak i žilav.* Nakon trideset godina vidjeli su ti svećenici i svoju rodbinu. Ali nisu besposleno provodili vrijeme, nego su bili zaokupljeni svećeničkom službom i danju i noću. Po noći su na molbu svojih rođaka i znanaca prikazivali svete mise, na koje se okupljalo po više stotina vjernika. Prije mise bi se redom ispovijedali da bi se pod misom *mogli pričestiti nakon* toliko godina osamljenosti.

Svećenici-gosti bi išli od sela do sela i okupljali vjernike na ispovijed i misu. Bili su svjedoci duboke vjere kršćana bez svojih svećenika. Čuli su tamo potresne povijesti o svećenicima i vjernicima, koji su bili mučeni i ginuli za Kristovu vjeru za takozvane »kulturne« revolucije. Njihove su kuće *sada u* časti kao svetišta.

Susretali su pojedine svećenike, izmučene teškim radom, koji su bili sretni da se mogu ispovjediti skupa s vjernicima i s njima se pričestiti. *Svećenici i vjernici* tražili su svete Hostije-Euharistiju da je mognu odnijeti u daleka naselja, kako bi u pojedinim obiteljima mogli primati pričest za dulje vrijeme.

Svećenici-gosti poklanjali su misne knjige džepnog oblika *da bi preživjeli svećenici* mogli prikazivati svetu misu, jer su ostali bez misnih knjiga.

Vjernicima su svećenici-gosti davali molitvenike, krunice i svete sličice, što se u Kini odavno ne može vidjeti.

U radnim logorima preživjeli svećenici, prema mogućnostima, podržavaju vjernike da ostanu vjerni Kristu. Bilo *je slučajeva da su neki* svećenici i vjernici, koji su u mukama izdali Krista, doživljavali *pravo obraćenje.*

Po selima ne postoje tzv. »patriotske crkve«. Po selima su samo katolici ostali vjerni Kristu i Papi.

Prema izvještajima svećenika-gostiju, u Kini ne samo da nije nestalo katolika, nego im se broj čak i povećao. Vjernici su rađali i krštavali *djecu i učili ih kršćanski* nauk. Ima i obraćenja među mladeži i starijima. Jedan od najsnažnijih izvora sačuvane vjere u Kini je presveta Euharistija.

Dr Srećko BOŠNJAK

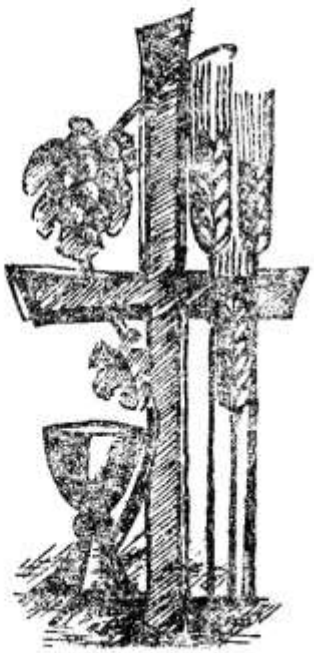

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Gdje nas Isus čeka?

Papa Ivan Pavao II. u svom apostolskom pismu »Večera Gospodnja« ističe među ostalim: »Crkvi je i svijetu euharistijsko štovanje veoma potrebno. Isus nas čeka u klanjanju, u kontemplaciji punoj vjere, spremnoj da zadovoljava za velike grijehe i zločine svijeta. Neka naše klanjanje nikad ne malakše...«

Divna je to poruka Prvosvećenika. Nažalost, moramo priznati da se u našem vjerničkom životu sve više gubi takav osjećaj štovanja Isusa koji »nas čeka u Sakramentu ljubavi.«

Sve je manje klanjalaca u našim crkvama. Treptavo crveno svjetlo, kao znak Isusove euharistijske nazočnosti pod prilikama kruha u svetohraništu, više nas ne uzbuđuje.

Pisac Gilbert Cesbron u svom romanu »Sveci idu u pakao« opisuje zanimljivo buđenje vjere u srcu jednog radnika kojemu je svećenik-radnik Pierre pomogao da se upozna s Isusom Kristom, velikim radničkim prijateljem, za kojega tvrde da je živ. Jean ulazi drugi put u katoličku crkvu. Dirljiv je taj doživljaj, nadasve povjerenje kojim se na koncu Jean obraća Isusu:

— Jean se ušulja u crkvu kao tat i bio je sretan što u njenom mraku nije bilo nikoga. Ljutio se na sebe zbog uplašenog pogleda što ga je ubrzo bacio lijevo i desno prije nego što je ušao pod trijem. Ljutio se na sebe, ljutio se na Pierra i na onog zanesenjaka Isusa Krista, za čiju je ljubav bio ovdje... To je drugi put da je Jean ušao u neku crkvu. Tijekom čitavog svog djetinjstva prolazio bi pokraj njih kao pokraj vijećnice. I crkva i vijećnica bile su zgrade koje su pokazivale vrijeme i ulijevale strah... Malo dalje naiđe na sanduk s natpisom »Za siromašne«. To je bilo jasno! Turio je unutra sav svoj novac i osjetio se čestitim. To ga je ispunilo osjećajem samopoštovanja. Vidio je još nekakve drvene samice i usudio se podići njihove zelene zavjese, ali nikoga nije unutra. Sve mu se to činilo žalosno kao sajmište ponedjeljkom ujutro. Kakve veze sa svim tim ima Krist, taj drug, taj radnik široka srca, taj aktivist? I odjednom ga spazi na zidu u reljefu, okruženog gadovima o kojima mu je Pierre govorio. Da, to je njegovo jadno lice! Danima ga je Jean zamišljao i govorio mu... Da, da! To je stvarno bio on.

OD POSTAJE DO POSTAJE

Jean podigne ruku da ga dotakne: suviše je čekao taj čas. Znao je da će bronca biti mlaka i živa pod njegovim prstima i da ga to neće iznenaditi. Ali nije mogao doseći visoki reljef »Isusa osuđuju na smrt.« A nastavak priče? Jean ga nađe na slijedećem stupu »Isus nosi križ« ... Sada je Jean koračao vrlo brzo od jednog stupa do drugoga »Isus susreće svoju majku«.

— Ma, nemoj — pomisli — Pierre mi nije o tome govorio!

Zavidio je Šimunu Cirencu. Kad je Isus po treći put pao pod križem, stisnuo je šake. A kad su zabili četvrtaste čavle u njegove ruke i noge, Jean pogleda svoje netaknute dlanove i postidi se. Sada je Isus bio mrtav, ispijen, posve blijed, s trakom crne krvi oko glave, kao onaj drug iz tvornice prošle godine. Gle, i njega su stavili pod plahtu! A njegova je majka bjelja od plahte... Svršeno je s mladićem Isusom! Udesili su ga pajkani. A gdje je nastavak, kad on izlazi iz groba živ i zdrav? I blistave oči siromaha diljem svijeta,

SIROM OTVORENA VRATA IZA KOJIH ČEKA KRIŽ, SIMBOL SIGURNOSTI I MIRA DANAŠNJEM ČOVJEKU U VRTOGLAVOJ JURNJAVI

diljem vremena uperene u njega? Zašto i to nisu prikazali?

Jean je bio zbunjen... Čitava mu se crkva učinila kao grob: crkva i zima i čitava zemlja kao beskrajni grob.

— Ne volim svijet — pomisli on. — Nikada nisam volio život, a sada znam zašto: jer očekujem nešto drugo.

TO SE MOŽE DIVNO PROMIJENITI

Ta ga je tužna misao ispunila. Prešao je crkvu, a da nije nikoga sreo: bilo je to ono prazno vrijeme između posljednje mise i večernje.

— Izaći ću — reče u sebi žaleći. — Ovdje se ništa ne događa. Zašto da ostanem?

Ali kad je okrenuo glavu posljednji put prema tamnoj pozadini, opazi crveno svjetlo i krene prema njemu, dok mu je srce udaralo... Približavajući se, razabere konačno oltar, zarobljen rešetkama i sjedalima. Što je to moglo biti? Bijelí ga stolnjak podsjeti na stol iza kojeg je vidio Pierra prvi put u četvrtak prošlog mjeseca. Izgled svega toga učini mu se lijepim. Sličilo je na »Rex«, veliki kino u Parizu. Ali tamo njegovo srce nije tako udaralo. Ovdje se, na primjer, ne bi usudio prekoračiti tu rešetku, popeti se stepenicama, otvoriti mali ormarić. Činilo mu se da netko gleda, da su svi Isusi iz bronce oko njega okrenuli glavu i piljili u njega, a da se pravi Isus nalazio ovdje napola pokopan, napola uskrsnuo, i da je disao...

Tek krhki, živahni, uporni plamen krvave boje, pratio je Jean tjeskobnim pogledom, pogledom čovjeka koji sjedi uz uzglavlje bolesnika... Bio je sasvim sretan. Mislio je na svoje nebeske drugove: na Krista i njegove aktiviste, koje mu je Pierre spomenuo. Pokuša čak govoriti:

— Isuse (zvao ga je već njegovim imenom), ja sam hulja, ali to se može promijeniti... To se može divno promijeniti, znaš!

To je bilo sve što je za danas kazao, ali znao je da će mu sutra još govoriti... Zvono je zazvonilo negdje visoko. Jean uopće nije znao koji je sat... Pomisli da je to sama definicija sreće. Ah! Vrijeme je ovdje ugodno prolazilo...—

Možda nas Jean sve postiđuje kad nam je u crkvi dosadno, jer nemamo što Isusu reći nakon toliko godina što se smatramo njegovim učenicima i prijateljima!

KRŠĆANSKA BUDUĆNOST

Belgijski kardinal Leo Suenens dao je ostavku na upravljanju svojom nadbiskupijom, u skladu sa crkvenim propisima, zbog navršene sedamdesetpete godine života. Poznat je kao velik prijatelj karizmatičke obnove u Crkvi. Evo što on misli o budućnosti obzirom na određene napetosti koje su danas prisutne u Crkvi:

— Napetosti su dio ljudskog bića, pa i Pracrkva ih je imala više nego dovoljno. Mi se moramo dnevice truditi kako bismo ih ublažili. Nastojanje, da se usklade različiti mentaliteti, da se premosti jaz među generacijama, traži vremena, traži strpljivosti i discipline. Potrebno je imati humora i smisla za realnost, naravno, ako se ne radi o bitnim stvarima. Mi treba da stalno težimo za jedinstvom, ali pri tom u isto vrijeme ne smijemo zaboraviti na budućnost koja je pred nama, i mi se moramo s budućnošću razračunavati. Želimo li oblikovati budućnost, moramo imati u nju povjerenja i razumjeti nove generacije sa svim njihovim problemima, njihovim preosjetljivostima, njihovim težnjama i slabostima, jer ćemo s njima graditi novu budućnost. Drugi vatikanski koncil dao nam je novu sliku Crkve i sliku njezine uloge u svijetu i za svijet...—

Gledao sam impozantnu kardinalovu pojavu na talijanskoj televiziji u siječnju ove godine. Koliko svojim riječima, toliko i svojim nastupom govorio je gledaocima o dubokoj nutarnjoj smirenosti svoga bića koje se ne da smesti nikakvim potresima, nego uvijek iz sebe zrači nadu u ljepšu čovjekovu budućnost

Sloboda čini čovjeka

Piše: Tončl TRSTENJAK

U našim prostorima ovdje živimo uokvireni društvenim uređenjem inspiriranim marksističkom ideološkom baštinom, koja se veoma mnogo služi pojmom slobode kao temeljnom vrijednošću i glavnim ciljem svojih nastojanja. Po Marxu, čovjek je taj koji stvara samog sebe. On nije ništa drugo nego ono što sam od sebe stvori; samo što tu mogućnost nema pojedinac nego historijski kolektiv. U tom istom kontekstu, vjera je izraz neslobodna čovjeka i potpuno oslobođenom čovjeku ona više neće biti potrebna. Vjera će stoga nestati čim čovjek svojim vlastitim snagama ostvari puninu svoga čovještva. Sloboda bi se sastojala u savršenom suobličenju s prirodom i drugim ljudima, što će se postići revolucionarnim preobražajem svijeta pomoću ekonomije, rada, znanosti itd.

Temeljno je pitanje, na kakvu je slobodu čovjek pozvan. Zapravo, shvaćeno dinamički, koji su procesi oslobađanja potrebni da bi se postiglo potpuno oslobađanje?

Baš su ta dva pitanja onaj kamen spoticanja oko kojeg se neprestano gomilaju duboki nesporazumi između marksizma i kršćanstva. Sam pak pojam slobode mnogim ljudima izgleda maglovit i nejasan, što veoma začuđuje, budući da je upravo sloboda, kao i ljubav, jedna od temeljnih ljudskih vrijednosti bez kojih je nemoguć ispravan razvoj ljudske osobe. Upravo sloboda čovjeka čini čovjekom. Čovjek stoga od svega najteže podnosi ograničavanje slobode, jer se baš na tom prostoru osjeća ugroženost u svojoj ljudskoj realizaciji. Odatle i činjenica da je u borbi za oslobođenje i slobodu čovjek spreman na najteže žrtve. Povijest za oslobođenje je ujedno povijest ljudske bijede, patnje, udaraca i veličine herojskih razmjera.

Međutim, čovjek je tisućljećima, boreći se za oslobođenje, išao krivim putem: oslobađajući se od zarobljavajućih struktura, stvarao je nove, naizgled pravednije, ali svejedno strukture koje su, premda kavez od zlata, bile samo kavez i novo zarobljavanje. Kroz oslobodilačke borbe čovjek je polagao barem plemenite žrtve za svoje najviše ideale, makar bi zbog zablude padao uvijek u nova ropstva. Najveća je opasnost za čovjekovu neslobodu komformističko pomirivanje s neslobodom, mirenje s ropstvom. Civilizacija, koja je ušla u takvo latentno stanje mirenja s ropstvom, nosi u sebi rak-ranu potpune propasti, što nam brojni primjeri iz bliže i daljnje prošlosti bjelodano dokazuju.

Govoreći o slobodi, trebali bismo uvijek imati u vidu da je sloboda zadatak prema kojemu se treba odnositi odgovorno i moralno ispravno. Zarobljavajućih situacija ima uvijek i svagdje i na mikro — i na makro-planu i zato je borba za oslobađanjem neprestano nastojanje kroz sasvim konkretne čine preobrazbe zarobljavajućih činjenica u pravednije i slobodnije situacije. Tu svak ima svoju ulogu i nitko nije tako nevažan da bi bio oslobođen stvaranja ljudskih uvjeta života. Svaki čovjek ulaskom u svijet ima odgovorni zadatak da od sebe stvori zrelu i odgovornu osobu, tj. da postane gospodar vlastite egzistencije. Zreo je pak onaj koji u punini koristi dar slobode.

KRŠĆANIN JE POZVAN NA SLOBODU

Tema oslobađanja je središnja tema Sv. Pisma, kako Novog tako i Starog Zavjeta. U Starom Zavjetu Jahve Bog oslobađa izabrani narod iz Egipta, zemlje ropstva, i vodi ga u zemlju slobode, Obećanu zemlju, Palestinu. Sloboda izabranog naroda uvijek je u izravnoj ovisnosti od pripadanja Jahvi. Svaki puta, kada se odmeću od njega, padaju u nova ropstva. Obećani Mesija kao svoju glavnu karakteristiku nosi oznaku »spasitelj«, što je istovjetno pojmu »oslobodi-telj«.

Kod Židova, gdje je pojedinac vrijedio samo u toliko u koliko je bio član izabranog naroda, mesijansko oslobođenje je poprimilo političko značenje. Krist se izriči-

to ograđuje od tog značenja svoje uloge, što je vidljivo iz mnogih tekstova Evanđelja. Kod Luke on se poistovjećuje sa ovim tekstom iz proroka Izaije, koji čita u sinagogi svog zavičajnog grada Nazareta: »Na meni je Duh Gospodnji, jer me pomazao. Poslao me da donesem Radosnu vijest siromasima, da navijestim oslobođenje zarobljenicima i vraćanje vida slijepima, da oslobodim potlačene, da proglasim godinu milosti Gospodnje« (Lk 8,18-21). U kasnijim razjašnjavanjima Isus će naglašavati da je došao da čovjeka oslobodi od grijeha i jarma smrti, podređenosti Sotoni, od ropstva tijela, Zakona. Kroz Ivanovo Evanđelje Isus će snažno naglasiti činjenicu da istina oslobađa čovjeka: »Ako ustrajete u mojoj nauci, uistinu ste moji učenici; upoznat ćete istinu, a istina će vas osloboditi« (Iv 8,31). Logično, kršćanin je onaj koji pripada istini, istini služi u ljubavi, zauzet cijelim svojim bićem za istinu. U svom krajnjem značenju, kako proizlazi iz Ivanova Evanđelja, sloboda je činiti istinu. Za kršćanina borba za slobodu nije samo borba za pravednije strukture, već mnogo više pripadanje Isusu kroz djelotvorno zalaganje da taj Isus bude prisutan kroz čine ljubavi i darivanja samog sebe drugima dokazujući, usprkos svim protivštinama, da je u konkretno lošem svijetu moguće biti čovjek. Ta teofanija — bogojavljenje — kroz čine Evanđelje čini uvjerljivim više od riječi.

Kršćani vjeruju da čovjek ne može sam ostvariti svoje potpuno oslobađanje, da mu je za to potrebno Božje partnerstvo, što se i ostvarilo kroz Kristovo utjelovljenje i vazmeno otajstvo. Temeljna je pak istina kršćanstva (nažalost, ostavljena po strani od kršćanskih teologa kroz mnogo stoljeća) da kršćansko postojanje zahtijeva i pretpostavlja slobodu, budući da vjera i milost mogu biti prihvaćene samo u slobodi.

SLIKA BOŽJE SLOBODE

O slobodi Evanđelje govori jednakom snagom kao i o ljubavi, bilo da je govor o prirodnoj slobodi čovjeka ili o slobodi kao plodu otkupljenja. U našem kršćanskom naviještanju manjkao je upravo smisao okrenuti se ljudima u duhu kršćanske poruke slobode koja se ne protivi svom ostvarenju kroz zajednicu a unosi punimu milosti Božje u čovjeka, kaže teolog Karl Rahner. Sloboda čovjeka je slika Božje slobode, to je stvaralačka sloboda koja oblikuje svijet. U naviještanju smo, nasuprot, više naglašavali »sinovsku poslušnost autoritetu« kao ideal kršćanskog ponašanja pa je disciplina unutar crkvene strukture postala kao »poslušnost vjere« najviša krepost. Tako se dogodilo da je Crkva došla na glas kao neslobodni sistem, što je od nje udaljilo osobito inteligenciju. I dandanas se širi tvrdnja, koja je sasvim kriva, da čovjek može biti slobodan samo izvan Crkve. Zato je krajnje vrijeme da se o slobodi govori mnogo više u okvirima našeg naviještanja Evanđelja.

Sav naš napor u preobražaju svijeta, kao nastavak stvaralačke sile Božje u nama, mora biti uperen u korist čovjeka u smislu njegova oslobođenja od svih vidova ropstva. Ipak, u konkretnim historijskim okvirima neizbježan je sukob sa nepravednim strukturama, kao i sa silom zla, egoizmom i agresivnošću, kao izražajima grijeha. To je zakompliciralo situaciju konkretnog čovjeka i proces oslobođenja učinilo veoma teškim.

U enciklici »Redemptor hominis« Ivan Pavao II. je napisao da »zrelo čovječanstvo znači potpuno korištenje dara slobode, zadobivenog od Stvoritelja još od trenutka kad je pozvao čovjeka na postojanje stvarajući ga na svoju sliku i priliku.« »Ovaj dar«, nastavlja Papa, »nalazi svoje potpuno ostvarenje u darovanju bez pridržaja sve svoje ljudske osobe u duhu Kristove zaručničke ljubavi, s Kristom svima kojima je čovjek poslan.«

»U ovim vremenima«, piše nadalje Ivan Pavao II., »koji puta se misli da je sloboda svrha samoj sebi, da je svaki čovjek slobodan ako je koristi kako mu se svidi (. . .). Međutim, sloboda je dar samo u koliko se njome znamo služiti za sve ono što je stvarno dobro. Krist nas uči da je najbolja upotreba slobode ljubav koja se ostvaruje u darivanju i služenju.«

Prava sloboda temelji se na dostojanstvu svake ljudske osobe, budući da je svaki čovjek vrijednost zbog svoje ukorijenjenosti u Bogu. Tu je izvor veličine i vrijednosti čovjeka, jer sloboda je najviši znak Božje slike, a darovana nam je i potvrđena kao naše vlastito poslanje.

»Dakle, vi ste, braćo, k slobodi pozvani« (Gal. 5,13)I

EUHARISTIJSKI KONGRES RIJEČKO-SENJSKE NADBISKUPIJE BIO JE IZVORNO ZAMIŠLJEN KAO ZBOROVANJE EUHARISTIJSKE OBNOVE S JAKIM NAGLASKOM NA UNUTARNJEM OSOBNOM DOŽIVLJANJU. ZAKLJUČNO EUHARISTIJSKO SLAVLJE ODRŽANO JE NA TRSATU POD VODSTVOM NADBISKUPA JOSIPA PAVLIŠIĆA (GORE)
foto »GLAS KONCILA«

18. LIPNJA ODRŽAN JE U KAPELICI ZAVJETNIH DAROVA SUSRET BRAČNIH PAROVA. BIO JE TO SUSRET RAZMATRANJA I SVJEDOČENJA. POSLJEDNJA PORUKA BILA JE: »IDITE U SVOJE MALE CRKVE!« (DOLJE)
foto »GLAS KONCILA«

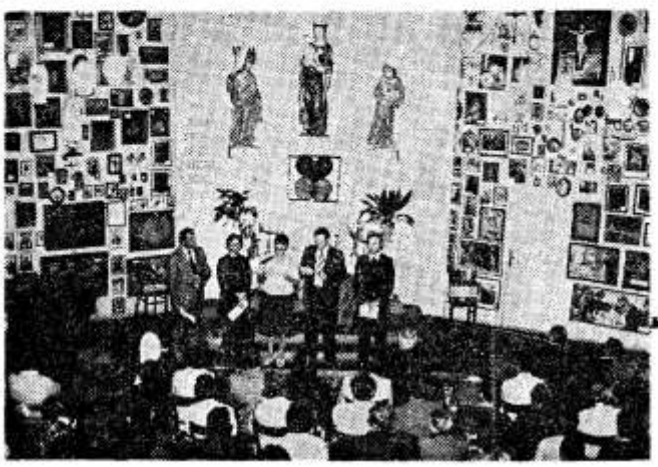

Nisu to slavlja ni parade, nego vanjski izražaji vjere u veliku istinu Kristove prisutnosti među nama. Izvanredni poticaj za međusobno zajedništvo i bratstvo. Ono bratstvo, kakvo se očitovalo u prvim kršćanskim zajednicama, počevši od dijeljenja večere s braćom pa do brige đakona za siromahe i sve do zajedništva u raspodjeli materijalnih dobara.

Različiti su vidici, u kojima konkretiziramo ljubav prema bližnjemu, na koje nas zorno i čvrsto potiču euharistijski kongresi:

EUHA

— Da živimo u ljubavi s onima s kojima se susrećemo: tj. da se uživljavamo u njihovu situaciju; da ih slušamo tako da bismo ih stvarno čuli; da ih ne sudimo sa svoga stajališta i nikad ne osuđujemo; da budemo s njima »jedno srce i jedna duša«, tj. istih misli i osjećaja.

— Da postanemo gostoljubivi poput prvih kršćana, koji su uz Euharistiju imali agape; koji su, primajući stranca, primali Krista. »Njegujte gostoljubivost« (Pavao); »Budite gostoljubivi jedan prema drugome bez mrmljanja« (Petar).

— Da razvijemo osjećaj služenja prema Evanđelju, koje nas na to upućuje, »smatrajući jedan drugoga većim od sebe« i težeći za prven-

stvom onoga »koji služi« poput Krista, koji je baš prije ustanove Euharistije oprao noge učenicima i naglasio »primjer sam vam dao da i vi tako činite«.

— Da naučimo praštati sve do tog stupnja da ne idemo na Euharistiju dok se ne uspostavi mir s braćom, jer on reče: »Ako se sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi dar ondje pred žrtvenikom, pa idi najprije se izmiri s bratom.« Ne veli: ako si uvrijedio svoga brata, *nego ako i nisi ništa učinio* da bi on imao razloga »da i-

EUHARISTIJSKI KONGRES SOLINSKOG DEKANATA PROSLAVLJEN JE U BAZILICI URBANIANUM, GDJE SU SE NEKADA SOLINSKI PRVI KRŠĆANI SKUPLJALI I HRANILI PRESVETIM TIJELOM I KRVLJU KRISTOVOM

RISTIJSKI KONGRESI

ma nešto protiv tebe«, ti svejedno učini prvi korak prema njemu i izmiri se prije prinosa svoje žrtve. Ta nas riječ iznova pogađa i potiče da prema njoj živimo.

Mi smo, nažalost, svjedoci tolike neljubavi među nama kršćanima, pa i među onima koji se često pričešćuju. Osjećamo sve teže tu neljubav. I sve više smo nemirni, ako ne napredujemo u ljubavi. I dobro je ako taj nemir osjećamo. Mnogo je bolje nego mir onih koji su jednaki, a to i ne zapažaju.

Slavimo euharistijske kongrese baš zato da bismo mogli živjeti u ljubavi s braćom i nastaviti najveću revoluciju kršćanskog humanizma. (Sl. Mikelin)

U NEDJELJU, 10. SVIBNJA, U DVORISTU SINJSKOG SAMOSTANA SLEGLO SE 4.000 DUŠA, NAROD JE DOŠAO SA SVIH STRANA CETINSKE KRAJINE, ONI IZDALEKA UGLAVNOM AUTOBUSIMA, A ONI IZBLIZA PJEŠKE (GORE) DVADESET I DVIJE ŽUPE CETINSKOG DEKANATA PROSLAVILE SU SVOJ DEKANATSKI EUHARISTIJSKI KONGRES U SINJU 9. I 10. SVIBNJA

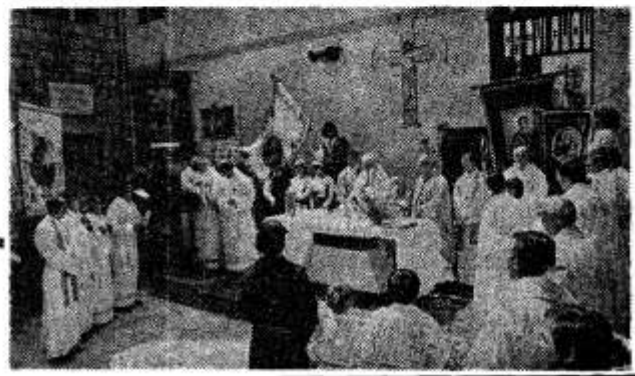

liječenje alkoholizma u obitelji

Piše: dr Ivan ZIRDUM

PLAVI KRIŽ

Pijanac Stanko je došao do župnika da mu se potuži što ga žena želi ostaviti. Župnik mu čita ispovijest jednog alkoholičara koji je pio, a sada ne pije. Stanko sluša sa zanimanjem . . .

Nezaboravan će mi ostati 8. prosinca 1954. g. Toga mi je dana umrla majka, koja je za mene, tad četrnaestogodišnjeg dječaka, bila pojam ljubavi i zaštite. Očajavao sam ne shvaćajući da se tako što moglo dogoditi. U toj nesavladivoj žalosti posegoh za vinom i popih nekoliko čaša. Omamilo me, ublažilo mučnu bol. Cijela žalosna stvarnost mi se pokaza kao jedan loš san.

— Nije ni meni bilo lakše kad mi je otac umro, upadne u riječ Stanko.

— Tada je nastupila za me beskrajna osamljenost — nastavi župnik čitati — a ja sam u toj dobi bio ispunjen neopisivom čežnjom za ljubavlju, podrškom, razumijevanjem i zaštitom. Osjećao sam se često iscrpljen. Očekivao sam pomoć od svojih rođaka i znanaca. Ostao sam često razočaran, jer toliko razumijevanja i naklonosti koliko sam je potrebovao i očekivao nije mi nitko ni mogao ni htio iskazati. Tako su prolazile moje mladenačke godine. Završio sam za trgovca, ali u meni se nije smanjivala osamljenost. Svoje probleme sam pokušavao sve češće rješavati alkoholom. To je uspijevalo samo kratkotrajno. Čim sam se otrijeznio, moji su problemi ponovo izranjali na vidjelo i bivali sve veći.

— E da nije bilo problema u mome životu, mislite li da bih ja toliko pio, pridoda Stanko.

— Kad mi je bilo 18 godina — nastavi župnik čitati — osjećao sam se prikovan uz alkohol, nisam mogao više živjeti bez njega. Svakodnevno sam pio i povećavao količinu. Samo sam se u pijenju osjećao siguran i jak. Primjećivao sam kako s pijančevanjima propadam. Često me spopada jako drhtanje, hladan znoj, strahovanja, noći bez sna, osjećaj proganjanja mi pribavlja upravo paklene trenutke. Da izađem iz te tjeskobe, posizao sam opet za alkoholom. On me je imao opojiti i pomoći da bar za kratko sve to zaboravim.

Tada se pokazaše gotovo zastrašujuće posljedice moga pijenja. Moja se osobnost upravo počela raspadati. Bio sam ravnodušan prema svemu što sam posjedovao. Kad sam izgubio svoje radno mjesto, trošio sam komad po komad onoga što sam baštinio od majke, zalagao komad po komad zemlje. Novac sam donosio svome gostioničaru koji me je obilato napijao. Sve svoje znance i rođake promatrao sam kao svoje neprijatelje. Posebno sam se ljutio na one pobožne i odane Crkvi. Smatrao sam ih licemjerima, čitao na njihovim licima samo prijetnje i spočitavanja. Nedjeljom dopodne dolazio sam, pijan i prijav, kakav ja već bijah, na put koji vodi prema crkvi, te sam obasipao prolaznike prostačkim i pogrdnim riječima. Nisam se više pouzdavao ni u jednoga čovjeka. Za obranu od svojih vidljivih i »nevidljivih« progonitelja nosio sam sa sobom uvijek jedan štap«.

— A, taj je gori od mene — pridometne Stanko smijući se.

»Nadošle su za me još teže nevolje«, nastavi župnik čitati, »mučilo me neizrecivo razočaranje. Pomišljah da učinim kraj svome životu. Stoga sam ostavio štap, uzeo jedno uže i uvijek ga pripravno nosio oko vrata. Ni danas mi nije jasno kako sam se uspio sačuvati od vješanja.

Velika težnja za zaštitom tjerala me često na grob moje majke. Mnoge noći sproveo sam pokraj njezina groba na jednoj klupi.

Duševnim mukama pridolazile su i tjelesne boli. Zdravlje mi je bilo potpuno razoreno. Dospio sam više puta u psihijatrijske ustanove. Dvaput sam doživio paklene muke delirija.

Sumnjao sam da mi još uopće ima kakve pomoći. Osjećao sam se potpuno osamljen, od svih napušten. Ipak u toj svojoj sveopćoj nevolji susretoh jednu osobu koja me razumjela i pristupila mi, vođena nesebičnom ljubavlju. Bijaše to ravnateljica ureda za socijalno

osiguranje. Prema njoj sam zadobio neograničeno povjerenje. I tako, kad sam jednom pred njom beznadno zdvajao, dade mi adresu Plavoga Križa. Sve dotad sam samo loše mislio o tom »pobožnom društvu«, ali sad sam bio tako odlučan da se uputim na tu adresu.«

— A što je to Plavi Križ, upita Stanko.

— To je kršćansko udruženje, rašireno u mnogim zemljama Evrope, koje okuplja sve alkoholičare i one koji su postali ovisni o kojoj drogi, da im pomogne kako bi se liječili i normalizirali svoje životno stanje. Pri tom im, dakako, pomaže vjera u Krista Osloboditelja i molitva kojom se osnažuju za jedno pravo oslobođenje. Poslušajmo što je dalje bilo s ovim alkoholičarom, o kojem čitamo:

»Prijav i pijan, s pivskom bocom u desnoj ruci, pozvonih na vrata Plavog Križa. Već sam se htio okrenuti i pobjeći, ali tad se pokaže na vratima jedan mladi čovjek i pozva me prijazno unutra. Ponudi mi stolac i upusti se sasvim lijepo u razgovor sa mnom. To mi bijaše nešto novo. Ta dosad sam slušao samo prijetnje i pogrđivanja. Ovdje sam prihvaćen kao čovjek. To prihvaćanje i priznanje, kojega mi duge godine nitko nije iskazivao, potaklo me da sve učinim kako bih ozdravio. Već dugo sam želio izaći van iz tog đavolskog kruga ovisnosti i, gle, sad mi se pokazala jedna mogućnost. Kad mi je savjetnik ponudio da pođem u jednu specijaliziranu bolnicu za alkoholičare, odmah sam pristao.

Kad sam pristigao u upućenu kliniku, bio sam začuđen i ljutit, jer je to bila kršćanska klinika. Naime, htio sam postati zdrav, a ne pobožan. Stoga sam se pomalo i protivio. Moja odbojnost prema Evanđelju bila je zaista velika. No poruka i živo svjedočenje suradnika u toj klinici djelovali su na me veoma dojmljivo. Konačno, više nisam mogao izdržati. Bio sam razoružan. Kapitulirao sam pred Isusom Kristom, koji je postao sad i za me neodoljiv. Od tada mi je jasno: Isus Krist je mene, beznadnog bolesnika, oslobodio i ozdravio. On me je i nadalje sve do današnjeg dana vodio na upadljiv i zapanjujući način.

Nakon liječenja u klinici nije teklo sve lagano. Morao sam započeti sasvim iznova u jednom stranom gradu. U potražnji sobe i radnog mjesta doživio sam tolika iznenađenja da sam se mogao samo čuditi. Traženje stana započeo sam već u klinici. Za stanodavce sam saznao preko novinskih oglasa. Bilo mi je jasno da svoje stanje ne smijem nigdje tajiti. Stoga sam uz molbu za stan ukratko opisao sama sebe. Nije me obeshrabrilo što nisam dobio odgovora na prve potražnje. Računao sam s nepovjerenjem prema jednom liječenom alkoholičaru. Svojim iskrenim priznanjem učvršćivao sam se iznutra, izgrađivao svoje poštenje i otvorenost. Tako sam bio duhovno slobodan i neopterećen. Malo pred izlazak iz klinike dobio sam od jednog stanodavca pozitivan odgovor. S nekim izrescima iz novina uputio sam se u potražnju za radnim mjestom. Ni pri tom nisam ništa tajio. Već u prvoj firmi gdje sam se javio doživio sam ugodno iznenađenje. Šef mi je nakon moga predstavljanja rekao: Trebam vas upravo takvoga kakav jeste. Započnite sljedećeg jutra. Posebno mi je povjerenje iskazao kad mi je tog prvog jutra povjerio svežanj ključeva za cijelu kuću. Za me, kome nitko već niz godina nije ništa vjerovao, značilo je ovo silno mnogo. Dao sam sve od sebe da opravdam iskazano mi povjerenje. Tu sam ostao raditi sve do nedavno kad sam se zaposlio na sadašnjem mjestu, u kojem radim na borbi protiv bolesti ovisnosti.

Svoje slobodno vrijeme počeo sam sprovoditi sa suradnicima Plavoga Križa. Tu sam našao jednu novu domovinu, pravo razumijevanje i prihvaćanje. Kroz taj rad prožet sam jednom velikom željom da drugim ljudima, bolesnim od alkoholizma, pomažem i predajem ono što sam sam doživio.

Od listopada 1973. god. radim u Plavom Križu. Isus Krist, moj Gospodin, dariva mi dnevno tako puno ljubavi i snage da ja na mnogostruki način mogu služiti njemu i bližnjemu. Preda mnom stoji neprestano živa Božja riječ: »Uzdaj se u Gospoda svim srcem! Na svoju razboritost ne oslanjaj se! Misli na njega na svim putovima svojim; i on će ti ravnati staze« (Izr 3,5-6). I ona Isusova: »Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti . . .« (Mt 11, 18).

— Sad sam čuo cilu propovid.

— I više nego propovijed, životnu propovijed, veliko svjedočenje, pridometnu župnik, i zaključi: Slijedi i ti, Stanko, taj primjer.

misije

Uređuje: JURAJ GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE
DA VJERA U JEDNOGA PRAVOGA BOGA VODI KRŠĆANE I MUSLIMANE AFRIKE, AZIJE I OCEANIJE DO MEĐUSOBNOG POŠTIVANJA

Kršćani i muslimani

Islam, čiji se vjernici nazivaju muslimani, osnovao je prije nešto više od 1300 godina Muhamed (umro 632.). Od svih svjetskih vjera islam ima najveći prirast; u Africi čak deset puta veći nego što ga ima kršćanstvo. Možda je tome glavni razlog što islam ne traži korjenitu nutarnju promjenu, obraćenje čitavog čovjeka, kao što to traži kršćanstvo, te što ne traži napuštanje mnogoženstva.

Islam danas broji oko 700 milijuna vjernika, a ti se dijele u dvije glavne sljedbe, sunite i šiite. Muslimani najviše žive u Aziji, Africi i Oceaniji. Kod nas ih ima prilično u Bosni i na Kosovu.

Islam mnogo toga razdvaja od kršćanstva, ali s kršćanstvom mu je zajednička vjera u jednoga i istoga Boga. Što je za nas Sveto pismo, to je za muslimane Koran. U 29. poglavlju te, za muslimane svete knjige, govori se o odnosu muslimana i kršćana. Tu, između ostalog, čitamo i ove riječi: »Naš Bog, koji je i vaš Bog, jest jedan.«

Usprkos tih povezanosti, tijekom stoljeća nastao je silan jaz između muslimana i kršćana. Koran poziva muslimane na sveti rat protiv nevjernika. Stoga su mnogi to mjesto shvatili kao obvezu da druge predobivaju za svoju vjeru »ognjem i mačem«, tj. nasilno, ili da ih zatiru. I danas se u nekim muslimanskim zemljama na kršćane gleda neprijateljski i uskraćuju im se najosnovnija prava, na primjer u Iranu, Siriji i Libiji.

S druge strane, ima i pozitivnih pojava. Tako je, na primjer, kralj muslimanske zemlje Maroka, Hasan II., raspoložen ekumenski: želi zbližење i suradnju muslimana i kršćana. Jednoj svojoj kćeri dao je ime Marija. On sam je to protumačio ovako: »Nazvao sam je Marija, jer je to ime blagoslovljeno i u Koranu i u Evanđelju. To je ime Isusove majke. Ona je jednako draga kršćanima i muslimanima. Ja želim da to ime bude poziv na bratstvo.«

Upravo Gospa okuplja u svojim svetištima uz kršćane i muslimane. I oni joj se utječu. U Letnici, Gospinu svetištu na Kosovu, primaju oni mnoga očita uslišanja. Ponegdje naručuju i svete mise. I na slavlje sv. Ivana Krstitelja kod Jajca dolaze i mnogi muslimani.

Drugi vatikanski sabor u posebnom dokumentu, koji govori o odnosu Crkve prema nekršćanskim religijama, poziva nas da i kod nekršćana otkrivamo ono što je pozitivno i vrijedno. S obzirom na muslimane veli: »Crkva gleda s poštovanjem i muslimane koji se klanjaju jedinome Bogu, stvoritelju neba i zemlje, koji je govorio ljudima... Budući da je tijekom stoljeća između kršćana i muslimana dolazilo do čestih sukoba i neprijateljstava, Sveti Sabor poziva sve da se, zaboravivši što je bilo, iskreno trude oko međusobnog razumijevanja i da zajednički štite i promiču socijalnu pravdu, ćudoredna dobra, mir i slobodu za sve ljude« (NA 3).

Treba priznati da se više stoljeća stvaran jaz ne može lako premostiti i da će za neke biti osjetna žrtva poslušati tu smjernicu Sabora, pa, zaboravivši što je bilo i što jest, nastojati oko razumijevanja i zajednički suradivati na poboljšanju svijeta. Na to nas poziva i nakana Apostolata molitve, kad nam predlaže da se molimo za tu suradnju, za međusobno poštivanje i promicanje dobra.

O. Mato RUSAN, DI

Ćaća Sulejman

Dok obilazi sela svojih novoobraćenika, otac Gabrić na tim svojim putovanjima doživi mnogo toga radosnog i žalosnog, utješnog i bolnog, pobudnog i manje pobudnog. No što god doživi ili susretne na tim putovanjima, svemu nastoji dati svoj misionarski pečat. To nam potvrđuje i crtica o ujaku Šulejmanu.

»Ćaća Šulejman — ujak Šulejman« — tako ga svi zovu. Ni ja mu ne znam pravog imena. I ne samo da ga svi tako zovu, nego ga i svi poštuju kao jednog iz svoje obitelji.

On ima mali dućan u selu Dhamakhaliju, uz obalu rijeke Gangesa, i to na mjestu gdje se pet Gangesovih rukava sastaje — »panč-mukhi — petokraki Ganges«. Jedan rukav ide prema Basantiju, drugi prema Gosabi, treći put Neđata, četvrti i peti put Tuškhalija i Khulne. Sa strane Tuškhalija još je i sada »Šumski ured« što su ga nekoć Englezi ustanovili dok su tu posvuda bile još velike džungle.

I eto, naš ujak Šulejman tu ima svoj mali dućan. On je svoju malu kolibu pretvorio u dućan. Unutra ima dvije do tri police, u jednom kutu je mala zemljana peć na kojoj on pripravlja čaj. To bi zapravo trebao biti samo mali »Tea-shop«, čajni restaurant za putnike koji tu ladicom prelaze Ganges na putu prema Šondeškhaliju, Molakhaliju i Atapuru. Tu nigdje nema mostova.

Kao i svi čajevi po ovim malim dućanima, tako i čaj ujaka Šulejmana koji puta miriše i po čaju. Velim »koji puta«, jer nije on kriv ako mu dućandžije iz velike trgovine u Kalinogoru pošalju slabu robu...

Tu možete dobiti i kruha. Na omotu piše »100 grama«, no budi sretan ako bude i 80 grama, a o ukusu da i ne govorimo. Ni tu nije kriv ujak Šulejman. Budi zadovoljan onim što ti pekara pošalje. Tu je i mlijeko dva do tri puta prekršteno. — Ovdje se uz čaj upotrebljava mlijeko.

No jedna stvar je tu dobra, prvorazredna — čista voda iz arteškog zdenca dubokog oko 300 metara. A još bolji od toga je smiješak i dobrota dućandžije Šulejmana.

SESTRA MISIONARKA LJUBAVI DIJELI MLIJEKO SIROMASIMA U MARIA POLLIJU

Nikad ga nisam vidio namrgođena, pa čak ni onda kad mu je oluja čitav dućan odnijela u Ganges.

Po vjeri on je musliman. Svoje »namađe« — molitve on redovito moli. No jedva da što od njih razumije, jer su na arapskom. Ali roditelji su ga tako naučili pa se on toga drži. Ali tuži se da rijetko tko svoj život uređuje prema molitvi. Molimo se, ali se ne ljubimo, ne služimo jedni drugima.

O Isusu on ne zna mnogo, no prepoznaje ga u radu naših sestara, nas svećenika, u našem životu žrtve i ljubavi, djelotvorne ljubavi prema bolesnicima i siromasima.

I ja se u njegovu dućanu uvijek kratko pomolim i blagoslovimo jedan drugoga prije nego što se uputim preko rijeke Gangesa. Pa, eto, budite i vi dionici toga blagoslova!

O. Ante GABRIĆ

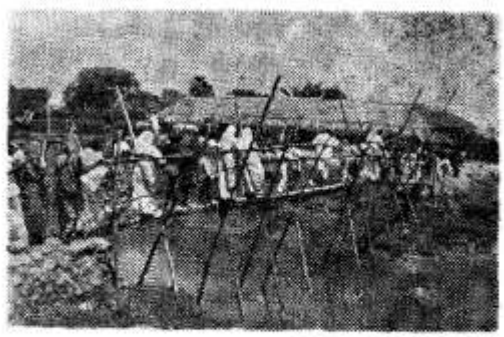

CVJETNICA — PROCESIJA S PALMAMA PRELAZI PREKO BAMBUSOVOG MOSTA

Moj Uskrs u Liteti

Zamolili smo našu zambijsku misionarku sestru Emicu Verlić da nam malo opiše kako je proslavila Uskrs sa svojim gubavcima. U pismu od 10. svibnja ispunila nam je molbu. Hvala joj!

Molili ste me da vam opišem kako smo ovdje proslavili Uskrs. Pa eto, napisat ću vam nekoliko redaka prema sjećanju.

Na četvrtu korizmenu nedjelju imali smo osam krštenja, od toga šestero odrasle djece, a dvoje male. Odrasli su odmah primili i prvu svetu pričest. Među tim sretnicima bila je i jedna moja bolesnica.

Na Cvjetnicu sam bila u službi pa nisam mogla čak ni u crkvu. Na Veliku srijedu radila sam u bolnici do 4 sata popodne, a onda sam se kod kuće dala na čišćenje stana, pa onda spremaj ovo i ono, kuhaj, peci, zalijevaj cvijeće u vrtu. Sve to je trajalo do pola noći.

Na Veliki petak sam prekinula posao popodne od 2 do 3 i po sata i povukla sam se u našu kapelicu na adoraciju. Poslije toga opet sam nastavila posao.

Na Veliku subotu imala sam još posljednje pripreme. U ljuskama od luka bojala sam jaja, zatim sam ih složila u košaricu, a za čestitke izrezala sam pile i zeku, pa sam i to stavila u košaricu, naribala sam hrena što sam ga donijela iz domovine, dok ćemo si šunku predstaviti u mašti.

Dok su svi dobri i vjerni kršćani po cijelom svijetu bdjeli u uskrsnoj noći i slavili uskrsnuće našega Gospodina, ja sam prespavala noć. Bila sam veoma umorna. No na sam Uskrs prije podne došao nam je naš župnik iz Kaparu, Švicarac, pa je u našoj crkvici imao svetu misu. Crkvica je bila puna naroda. Odjekivao je radosni »Aleluja« uz bubnjeve, zvečke i pljeskanje rukama. Ta svečanost je trajala od 8 i po pa sve do 10 i po sati. Nakon mise pozvala sam župnika i njegovu pratnju na doručak. Od nas je onda otišao u Čibombo zajedno s našim pjevačima.

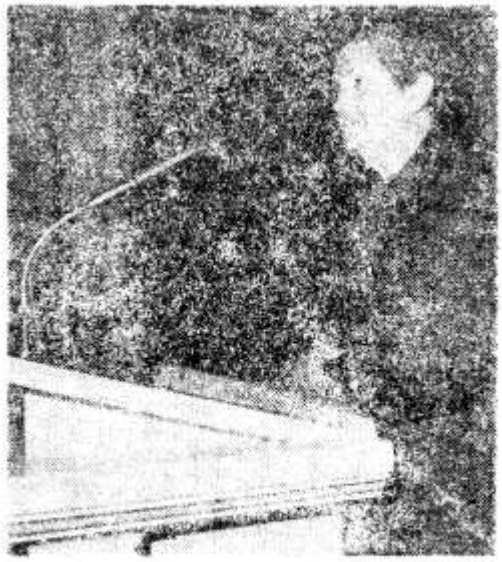

SESTRA EMICA PRIPOVIJEDA U BAZILICI SRCA ISUSOVA U ZAGREBU PRIJATELJIMA MISIJA O SVOME RADU MEĐU GUBAVCIMA

Oko jedan sat popodne došao mi je u pohode otac Lučić i gospođica Yoci, nastavnica na ženskoj gimnaziji u Lusaki. Tu gimnaziju vode sestre, no na njoj predaju i neki nastavnici svjetovnjaci, među kojima je i gospođica Yoci. Ona je iz Filipina. Veoma je dobra i draga. No sad više nije gospođica, nego gospođa, jer se ovaj tjedan vjenčala s nekim Amerikancem. Ona voli doći k meni u pohode. Kad sam odlazila u domovinu na odmor, ona me je otpratila na aerodrom, a na povratku u Zambiju opet me je dočekala.

Eto tako smo nas troje imali svečanji ručak, malo se porazgovorili, zapjevali, i Uskrs nam je brzo prošao.

Mjesec svibanj započela sam veoma lijepo. Već prvi dan došli su mi u pohode o. Grošelj, slovenski misionar, i Kristina Mlakar, profesorica na gimnaziji. Otac Grošelj imao je svetu misu u mojoj kapelici. Trećeg svibnja došli su mi u pohode o. Lučić i br. Ilija Dilber, pa je opet bila sv. misa. Danas nam je došao naš župnik i imao je misu za narod. To je doista velika milost da sam u roku od deset dana imala ovdje tri svete mise. Bog je neizmjerno dobar prema meni. Pomolite se da mu vratim ljubav za ljubav.

Emica VERLIĆ

Nangoma

Zamolili smo oca Ivicu Gerovca, koji se nalazi u domovini, da nam malo opiše mjesto Nangomu, u kojem je prošle godine sagrađena crkva sv. Josipa darovima dobročinitelja iz domovine. On je napisao članak koji ovdje objavljujemo.

Na dvije trećine puta od grada Lusake prema Mumbwi, na sjeverozapadu Zambije nalazi se mala rječica Nangoma. Po njoj je dobilo ime i naselje koje se tu nalazi. Mjesto Nangoma je prirodno središte nekoliko naših misijskih podružnica župe Krista Kralja u Mumbwi.

Stanovnici tog kraja ne pripadaju samo jednom plemenu, nego su to došljaci iz svih krajeva Zambije. No može se reći da pripadaju uglavnom ovim plemenima: plemenu Šona, Toka, Tonga, Kaonde, Ila, a manje skupine i nekim drugim plemenima.

Bave se većinom poljodjelstvom i stočarstvom. U tome se posebno ističu ljudi Šona plemena, koji su došli iz negdašnje Južne Rodezije, današnjeg Zimbabwea. No nakon što je proglašena slobodna država Zimbabwe, ti se ljudi vraćaju u svoju domovinu, a svoja polja ostavljaju domaćem svijetu.

Donedavno taj kraj nije znao za katoličku vjeru. Jedini naši vjernici tu su bili ljudi Šona plemena, koji su ovamo došli već kao kršćani iz svoje domovine.

Župa Krista Kralja u Mumbwi obuhvaća golemo područje koje su engleski upravljači odredili da se u njemu sačuva način života kakav je bio tu prije dolaska bijelaca. Zbog toga stanovnici toga kraja bili su ostavljeni na primitivnom stupnju života. No ne samo da su zaostali ekonomski, nego im

SKUPINA MLADICA IZ MUMBWE ODLAZI U POHODE DRUGOVIMA U NANGOMI

NA PROSLAVU OTVORENJA I BLAGOSLOVA CRKVE SVETOG JOSIPA DOŠLO JE MNOŠTVO VJERNIKA IZ CIJELE ŽUPE MUMBWE

je bila uskraćena i duhovna pomoć misionara.

Nakon što je Zambija dobila svoju slobodu, sve je krenulo drugim putem, pa i u ovom kraju ljudi su se počeli dizati i ekonomski i duhovno. Stigli su na to područje misionari i počeli su naviještati Kristovo Evanđelje. Naš narod im je poklonio dvije krasne crkve: onu u Mumbwi, posvećenu Kristu Kralju, i sad ovu u Nangomi, posvećenu sv. Josipu. U Nangomi ljudi su veoma ponosni zbog svoje velike i lijepe crkve. S novom crkvom budi se u njima želja da dobiju i gimnaziju i kliniku, a za misionara župni stan. Iz tjedna u tjedan u tu novu crkvu dolazi sve više ljudi. To im je mjesto ne samo gdje zajedno slave Boga, nego gdje se ujedno mogu i međusobno porazgovoriti. Tako crkva postaje sve više središte toga kraja. Vjernici su izabrali i svoje crkveno vijeće koje se sastaje svake druge nedjelje poslije mise. Za svoga predsjednika izabrali su jednog uglednog, školovanog čovjeka, koji je do pred kratko vrijeme bio poganin.

Kad se planiralo gdje bi se gradila crkva, starješina sela označio je jedan brežuljak, ali taj je pripadao tome čovjeku. A on nije htio ni čuti da nam ga ustupi. Nakon duljeg oklijevanja ipak je popustio i ustuplo nam to mjesto. A kako je napredovala gradnja crkve, tako je i u njegovu srcu rasla vjera u Isusa. Kad je napokon 26. listopada 1980. bila posveta crkve, taj čovjek je bio već kršćanin. Bio je pokršten dan prije. Međutim, on nije jedini kome je ta crkva pomogla da je našao put do krsnog zdenca. Već ih je priličan broj pokršten, a mnogi su još katekumeni i nestrpljivo čekaju na svoj veliki dan kad će i po njihovu čelu poteći krsna voda.

O. Ivan GEROVAC

Spasitelj Odava 8

Dosadašnji sadržaj priče: Dječak Mandi otkrio je što se događa na tajnim svečanostima muževa sela Odava. No zato mora bježati iz sela. Na bijegu dospio je u ljudoždersko selo Ivol. Tu su ga prihvatili i jedna mlada obitelj ga je posvojila. Ali zavičaj ga zove...

Ondje sretni poočim baci vati među muževe i klikne: »Žvačite vati, dobio sam sina!« Iz njegovih riječi svaki je čitao sreću i zadovoljstvo. A on u svome veselju doda: »Muževi, ako vam je pravo, podimo odmah u lov da priredimo Mandiju u čast veliku gozbu. Bit će svega što nam srce želi!«

Međutim, ivolska mladež sluti nešto neobično i radoznalo se približuje muževima, makar uz opasnost da bude grdnje i batina. No Bajul reče Mandiju: »Mandi, podi s dječacima na obalu. Sad si njihov.«

Mandi bijaše u početku tih i iznenađen novom okolinom, ali za nekoliko dana nije se više razlikovao od dječaka iz Ivola. S morem se tako sprijateljio da mu je postalo milo kao šuma u Odavu.

Kaliva sprema marljivo sve što je potrebno za gozbu. Cijelo joj selo pomaže podići kolibu za svečanost, a isto tako i brati voće, povrće i ukrasno bilje. Njezin brat plete za Mandija lijepu široku narukvicu.

U predvečerje gozbe Mandi primi mnogo darova, dok Bajul dijeli širokogrudno svima plodove i pečenku. Sama svečanost se protegla kroz cijelu noć uz veselo udaranje bubnjeva i ples u čast Bajulova sina.

U prvo vrijeme Mandi veoma slabo spava na svome ležaju od tvrdog bambusa, preko kojega je prostro novi crveni pokrivač. Previše je proživio kroz ovo nekoliko dana pa se ne može smiriti. Usprkos ljepom dočeku i dobroti svojih novih roditelja i srdačnosti novih drugova, usprkos sigurnosti u kojoj se sada nalazi, dječak u svojoj duši osjeća duboku ranu. On je ipak u Ivolu tuđinac i bjegunac iz Odava, nezahvalni dječak, koji je ostavio svoju majku. Kroz dan u igri zaboravi na to, ali noću ga muči duboka čežnja za domom. Tihe suze kvase novi crveni pokrivač majke Kalive.

DOMOVINA ZOVE

Međutim, godine prolaze. Mandi se razvio u snažnog muža, te je po načinu života, govoru i nakitu pravi stanovnik Ivola. Čini se da je zaboravljen i njegov pustolovni dolazak, jer sva susjedna sela poznaju u njemu samo Mandija, Bajulova sina iz Ivola.

No jednog dana dogodi se nešto, što u Mandiju obnovi spoznaju da nije iz Ivola, nego iz Odava.

Nekoliko je susjednih plemena pošlo u lov na ljude, i s uspjehom. Vlada ih nije kaznila... Ljudožderstvo se razmahalo. Zato se i stanovnici Ivola odluče na veliki pothvat u unutrašnjosti zemlje. Svi se slože u tome da Odavo bude cilj toga lova.

Sa strahom i užasom saslušao je Mandi tu vijest. Povjerio mu je to jedan dobri prijatelj, jer su muževi pred njim sakrivali tu svoju namjeru i htjeli ga s mladićima ostaviti kod kuće da čuva selo.

Mandi nije više imao mira. Danju i noću kuje osnove kako bi spasio svoje mile u Odavu.

Prije nekoliko godina došao je ovamo »tuan padri«, misionar, i osnovao jedan sat daleko od Ivola postaju. Mandi zna da bijeli čovjek strogo zabranjuje lov na ljude. Da pođe k njemu i da mu sve izda? — Izda! Evo opet odvratne riječi, koja mu je otrovala mladost. Kao »izdajica« pobjegao je iz Odava. Hoće li i sada biti izdajica Ivola?!

Ali ne, to nije izdaja! On samo želi spasiti svoje mile u Odavu. To nije zlo, ne, to zaista nije kažnjivo...

Zato se odmah uputi na misijsku postaju, gdje nađe samoga misionara.

»Gle, gle, Mandi!« pozdravi ga prijazno misionar. »Što te danas vodi k meni?«

»Tuan (gospodine)« — započe mladi čovjek i ogleda se plašljivo oko sebe. — »Tuan, ljudi iz Ivola žele u lov na ljude u Odavo.«

»Što?« klikne uzrujano misionar, »Ivoli u lov na ljude? Kako ste vi Marindinejci zli! Zar nemate srca? Nisu li ljudi iz Odava vaša braća? Ovakav je lov nešto užasno i veliko zlo!«

»Da, tuan, to je zlo, i ja neću s njima!«

»To je lijepo od tebe.«

»Odavo je, naime, moje rodno selo.«

»Tvoje rodno selo? Dakle su i tebe do-

veli u Ivol kao ratni plijen? Zar su te oteli još kao dijete?«

»Ne, oče, sâm sam pobjegao iz Odava bojeći se kazne. Moja stara majka, sestre, ujak i moji prijatelji žive u Odavu. Oni ne smiju umrijeti. Piši tuanu u Marauki (vladinom činovniku), da pošalje vojnike. Kada dođe vojska, neće se ljudi Ivola usuditi u lov.«

»Kada su odlučili krenuti?«

»Za četiri dana, kada će mjesec biti tamo,« reče Mandi i pokaza određeno mjesto na nebu.

»Tada je, nažalost, prekasno,« odgovori misionar. »Vojnici ne mogu stići ovamo za četiri dana.«

Na to Mandi nije mislio pa zdvojno spusti glavu. Misionar ga je nastojao utješiti. »Živi li još tvoja majka?«

»Ne znam!« uzdahne mladi čovjek. »Kad sam pobjegao iz Odava, bila je teško bolesna. Možda je već davno umrla. Tuan, gdje je ona sada?«

»Ako je tvoja majka bila dobra, sigurno ju je Veliki Duh, Tuan Deo (Bog) uzeo k sebi!« utješi ga misionar.

»Da, bila je dobra i mnogo je držala do Velikog Duha,« reče Mandi živahno. »Kad je išla u vrtove saditi, stalno me je opominjala: 'Mandi, slušaj dobro što govorim Velikome Duhu! To isto moraš kasnije ti govoriti, kad budeš sadio.' Tada je svečano i ozbiljno govorila kratku molitvu. I otac, koji je već davno umro, isto je tako radio.«

Misionar se iznenadi. Činilo mu se mogućim da su se Mandijevi roditelji na svoj način molili pravome Bogu, što se koji put događa kod poštenih pogana.

Tad se ponovo obrati mladome čovjeku: »Mandi, na vojnike se ne možemo osloniti. Tko zna da li bi oni uopće došli sve da ih i pozovemo. Ja također još nemam toliko upliva na ljude Ivola da bi ih mogao odvratiti od njihove namjere. Zato moraš ti biti spasitelj svoga rodnoga sela! — Trči što brže možeš u Odavo, opomeni svoje mile da pobjegnu prije nego stignu lovci. A ako tvoja majka još živi, reci joj, neka od svega srca želi doći k Velikome Duhu. Kaži to i svim svojim prijateljima!«

Mandijev pogled bljesnu. Da, on će se vratiti u Odavo! Koliko je već puta prije na to pomišljao. Sada je vrijeme da izvede svoju osnovu. Upozorit će svoje prijatelje na okrutni napadaj. Vidjet će opet svoj zavičaj, nitko ga više neće progoniti ni kazniti. Štoviše, svečano će ga pozdraviti kao svoga spasitelja.

Ta ga misao obuzimlje toliko da više ne može čekati. S kratkim pozdravom: »Tuan, eh! — Oče, ja idem!« oprosti se Mandi od misionara, prihvati svoj luk i strelicu i požuri se natrag u Ivol.

J ODAVO

Dok su se muževi, mladići i žene u Ivolu spremali za taj lov na ljude, što je moglo potrajati i više dana, odluči Mandi, kako im reče, poći na neku svečanost u Vambi. »Pozvali su me«, reče on svojima. »Dok se vi spremite, ja ću opet biti na svome mjestu.«

»Idi samo!« reče mu otac. »Ali ne zaboravi da se lijepo nakitiš! Neka na svečanosti svi hvale Bajulova sina!«

Mandi posluša očev savjet, ali s namjerom da se dopadne svojim prijateljima u Odavu. Kad se brižno istetovirao i nakitio, zatakne u kosu nekoliko lijepih golubinjih pera, uzme pod ruku novi bubanj i ode, pošto ga je Kaliva dobro opskrbila hranom.

Svi su bili uvjereni da doista ide na svečanost u Vambi, kad je krenuo poznatim putem uz obalu. Ali podalje od Ivola zaokrene Mandi prema unutrašnjosti i odabere stazu koja vodi kroz divlju gušťaru. Putuje bez odmora čitav dan i noć, samo da što prije stigne k svojima u Odavo. Putem se riješi teškoga bubnja objesivši ga na jedan grm. Kasnije, kada ga ljudi iz Ivola ovdje nađu, sigurno će slutiti kamo je nestao njegov vlasnik.

Mladić je sretan. No ipak mu neka lagana tuga ovija dušu kad pomisli na skori sastanak sa svojima u Odavu. To je ujedno potpuni rastanak s Ivolom, gdje je proživio toliko lijepih časova. Istina, pomisao na ljude iz Ivola, koji žele uništiti Odavo, budi u njemu osjećaje mržnje. Pa ipak, ostavlja toliko toga što mu je milo: dobre i brižne »roditelje« Bajula i Kalivu; divno more, svoje vrtove, najljepše u cijelome Ivolu; široko lovno područje, koje je tako često odjekivalo od njegovih veselih usklika; prijatelje i još mnogo, mnogo toga... Kod tih misli postalo je mladiću tjeskobno pri duši. »Nikada ih više neću vidjeti!« Ali onda se uspravi. Neka mu samo krvari srce, on će već sve to zaboraviti. »Ne, ja više ne pripadam Ivolu, ja sa Odavo!«

(Nastavlja se)

Proštenište Blažene Djevice Marije na Bapskoj

Piše: Antun BOŠNJAKOVIĆ

Pred crkvom Majke Božje na groblju u Bapskoj, u sjeni jasenova starih točno 25 godina, pokušajmo proživjeti prošlost te crkve kao Marijinog prošteništa.

Povijest prošteništa pisanu znojem, žuljevima, suzama i krvlju mi ne možemo pročitati. Tu najljepšu i najdražu povjesnicu čuva u svom Bezgrešnom Srcu ona koju mi Bapčani, mali i veliki, jednostavno zovemo »Naša draga Gospa Bapska«. Strpljivo ćemo stoga tražiti i zajedno pročitati ono što imamo napisano o skupovima i hodočašćima tu kod Gospe Bapske.

Sinoda svećenika, koju smo već spomenuli, prvo je zabilježeno, i čisto svećeničko, hodočašće, a trajalo je od 28. do 30. VIII. 1581.

Bapska, jednoga dana jubilarne 1613. godine. »Svi su svećenici imali svetu Misu na zidanom oltaru mnogobrojnom narodu... mnogi se ispovjediše.« — U kasnu jesen godine 1619. biskup Katić dijeli u Bapskoj svetu krizmu. »Seljaci (su) poput mravi nagrnuli žurno već ranim jutrom u crkvu na bogoslužje... Mnogi su došli u ovu crkvu spremljeni na to da prime svete sakramente. Kad su u crkvi spremili žrtvenik, svećenici se smjeste što su najbolje mogli da kroz jedan sat ispovijedaju... Zatim je preuzvišeni biskup... pred brojnim narodom prikazao Bogu Svetu žrtvu i obavio ostale svete obrede... Pred podne su svi krenuli u svoja sela.« — Godine 1638. Bapska je na Malu Gospu proštenište »kamo polazi narod sve od Beograda u vrlo velikom broju«. Tu je Srijemski vikar iz Nimaca, pa i biskup Jeronim Lučić. No poradi nekog meteža kojega niti oni nisu mogli otkloniti nije bilo niti Mise na sam taj glavni blagdan župe. — Godine 1662. u predvečerje Male Gospe zbio se nemio događaj kojemu je povod bio nastup olovskog gvardijana fra Ivana Jerića. U izvještaju o tome — imamo 4 izvještaja — čitamo između ostaloga da »se po običaju okupilo veliko mnoštvo svijeta sa sve četiri strane«. Kod crkve pred kojom je bio načinjen oltar za Vespere«, koje su tada pjevali gvardijan fra Ivan Jerić i tri franjevca, bio je »magnus concursus populi«, sakupljeno mnogo svijeta, »iz Srijema i drugih udaljenih krajeva«. »Nazočan je srijemski Vikar s mnogo, 15 svećenika svjetovnih i redovnika«. Sutradan je gvardijan imao veliku svetu Misu. Misili su još neki svećenici, dok su drugi svećenici potajno pobjegli da ih ne bi janjičari batinali. I tako su eto »svećenici ostali bez Mise, a vjernici bez ispovijedi i pričesti«. — Početkom godine 1664. Turski su Tatari crkvu na Bapskoj oštetili, opljačkali, »htjeli su je zapaliti, ali Bog toga nije dopustio.« Sliku su Majke Božje razderali (na komade) i bacili je na zemlju. Mnogo je onih koje su iz Srijema sa sobom odveli, mnogi su katolici u tim krajevima ubijeni. Uništeno selo Bapska postoji još g. 1702. kao »desertum Bapska«, opustjela Bapska. Preživjeli su se stanovnici s vremenom preselili uz mjesto Novak, i tako je nastalo jedno mjesto Novak-Bapska. A crkva je Majke Božje na groblju ostala do danas.

U doba turske vladavine sve do početka g. 1664., dok još nismo imali tri naša srl-

jemska prošteništa: Tekije, Sotin, Ilaču, proštenište je Majke Božje u Bapskoj na Malu Gospu bilo veliko proštenište »Srijema i drugih udaljenih krajeva«. Veliki je broj svećenika omogućio hodočasnicima pomirenje s Bogom, ispovijed kao pripravu na sveto sudjelovanje u bogoslužju i dostojno primanje svete Pričesti. To je bilo ono najvažnije za hodočasnike na Bapskoj prije 350 godina, kao što je i danas po svim našim prošteništima.

Nakon oslobođenja od Turaka počinje štovanje Majke Božje na Tekijama g. 1693., u Sotinu 1739., u Ilači, za koju netko reče da je naš Srijemski Lurd, godine 1865. Bapska ostaje i dalje mnogima drago Marijino proštenište. Godine je 1754. zabilježeno da »prema prastarom običaju bogoštovlje se obavlja svečano dva puta u godini uz učešće veoma brojnog naroda. To biva naime na crkveni god i na Tijelovo. Taj dan bude i svečana procesija sa Presvetim prema prastarom običaju«. Ne znamo kako se dugo održao taj prastari običaj. To što se tu na Bapskoj kroz dugo vremena svečano slavi Tijelovo za čitavu okolicu potaklo je Marijinog pjesnika + Josipa Ivića St. da Gospi Bapskoj dadne naslov »Majka Svetog Sakramenta«.

»Hodočastje mnogobrojnog naroda« spominje se godine 1875. — Isusovac o. Zabeo bilježi godine 1907.: »Gospa Bapska. U sve Marijine blagdane dolaze pojedini hodočasnici ... Glavno je proštenje na Malu Gospu. Onda dolaze procesije iz Sota i Kukujevaca. Već u predvečerje nakupi se mnogo svijeta. Ima pjesma, ista kao i u Ilači i Judu. Već izdaleka je zapjevaju, te se ori pripjev: »Gospo Bapska, moli za nas!« ili slično. Čitavu se noć pjeva. Kad su se jedni već umorili pjevajući, onda probude druge, pa će ovi pjevati. Spavaju u crkvi, u trijemu i pod vedrim nebom. — Nose sobom mnogo svijeća da izvrše svoje zavjete. Idu u crkvu pa oko oltara, mnogi na koljenima. — I inovjerci dolaze i oni čine zavjete Gospi Bapskoj. — Nalazi se ispod groblja u kojem crkva stoji, jedan bunar sa slikom M. B. Vele da se kod ovoga bunara događaju čudesa. Nose od ove vode kući, jer je drže čudotvornom. Najbolja je voda na daleko i široko.« — Već dulje vremena hodočašće se obavlja samo na samu Malu Gospu predpodnevnim bogoslužjem. Godine 1979. pisao mi je netko: »Mislim da još nikad nije bilo toliko svijeta na Bapski kao ove godine.« Te je godine podijeljeno 600 sv. Pričesti.

Izađimo iz sjene jasenova i udimo načas unutra, u crkvu. S desne strane vidimo sliku Žalosne Gospe. Na pozadini slike zapisana je godina 1773. Oko godine 1907. ta je slika na oltaru u atriju uvijek kad god je Misa vani pred crkvom. S lijeve je strane slika Male Gospe. Naslikana je g. 1727., a godine 1729. i 1754. služi kao oltarna slika u crkvi. U sredini crkve iznad oltara nalazi se slika Gospe Bapske. Već g. 1811. ima srebrnu krunu, godine je 1862. obnovljena. Godine 1892. povjesničar franjevac E. Fermendžin bilježi: »Čudotvorna slika Presvete Djevice još uvijek je na glasu po brojnim čudesima, a svijet je zove Sveta Marija Bapska.« Bit ćemo, čini se, najbliže istini ako prihvatimo mišljenje da je to ista ona slika iz godine 1664., poslije obnovljena.

U crkvi su tri zahvalnice. U knjizi »Crkva Blažene Djevice Marije na Bapskoj« na str. 121. opisano je jedno uslišanje. Iz zahvalnosti prepisujem iz mojih osobnih bilježaka: »Zareden za svećenika ... milošću Božjom i zagovorom Gospe Bapske«. Kod mene je nova još nezapočeta knjiga »Uslišanja« u koju će se barem ubuduće moći zabilježiti milosti dobivene zagovorom Gospe Bapske.

— Na stoljetnom udaru raznih vjera i nevjera mi smo ipak ostali vjerni Bogu i svetoj Crkvi. To što nas, kakvi smo da smo, još uvijek ipak tu ima i da smo ono što jesmo, to je najveći dar Gospe Bapske narodu ovoga kraja koji se kod nje okupljao u teškim časovima svoje prošlosti. Recimo joj za to i za sve HVALA!

Napuštajući to prastaro Gospino proštenište kao da u našim koracima čujemo korake bosih i tko zna kako obuvenih nogu hodočasnika koji su tu dolazili kroz gotovo osam stoljeća. A srijemski i fruškogorski brežuljci i dolovi unaokolo kao da i sada odjekuju pjesmom kojom se i mi oprostismo od Gospe Bapske:

»Odlazimo, mila Mati,
A Tvoj pogled nek nas prati.
Ah pregorke nama riči
od preslatke Majke ići.
A premda se rastavljamo,
Tebi srca ostavljamo.
Gospo Bapska, moli za
nas!«

nove knjige

KOMENTARI DOKUMENATA DRUGOG VATIKANSKOG SABORA U 13 SVEZAKA

Četvrti svezak: Rudolf Brajčić, Ivan Kopić, Anton Strle, Nikola Mate Roščić, Dimitrije Dimitrijević: **DOGMATSKA KONSTITUCIJA O CRKVI — LUMEN GENTIUM II.** — Ovaj svezak nastavlja komentar ostalih poglavlja (4-8) Konstitucije o Crkvi. Organski je sraštен s komentarom tri prva poglavlja u trećem svesku. Str. 564, cijena 700,00 dinara. — Još se može dobiti treći svezak (Lumen gentium I), koji s četvrtim čini cjelinu. Str. 464, cijena 450,00 din.

Jedanaesti svezak: Ljudevit Rupčić, Ante Kresina, Albin Škrinjar: **KONSTITUCIJA O BOŽANSKOJ OBJAVI — DEI VERBUM.** — Vjerni koncilskoj misli, naši su biblićari osvijetlili mnoge dosadašnje teškoće i probleme. Str. 296, cijena 450,00 dinara.

U pripremi: **Peti svezak:** Ratko Perić, Michal Lacko. **Osmi svezak:** Vladimir Merćep, Ivan Fuček i dr.

Knjige su veoma ukusno opremljene, uvezane u platno, s ovitkom. Oni koji se predbilježe na cijelu seriju Komentara, dobiju knjige odmah po izlasku iz tiska i uz popust od 20%.

Narudžbe: Filozofsko-teološki institut, Jordanovac 110, 41001 Zagreb, pp 169.

FILOZOFSKO-TEOLOŠKI DIJALOG S MARXOM, napisao Tomo Vereš. — Vereševa knjiga o Karlu Marxu jedinstvena je u našoj literaturi. Ona je dosad u nas jedini pokušaj s kršćanske strane cjelovitog razumijevanja i otvorenog misaonog suočavanja s djelom velikog revolucionara. Prvo izdanje iz 1973. g. naglo je osvojilo čitatelje i bilo rasprodano u razmjerno kratko vrijeme. Uvez u platno, višebojni ovitak, str. 320, cijena 320,00 dinara. Narudžbe: Filozofsko-teološki institut, Jordanovac 110.

Ljeto je vrijeme kad se mnogi mladi odlučuju kojim će putem krenuti u život. Onim djevojkama koje osjećaju da ih Bog zove u duhovni stalež, preporučujemo da svakako pročitaju knjigu Jurja Gusića **NISAM LI I JA POZVANA?** U njoj će upoznati što je to redovničko zvanje i gdje ga mogu ostvariti. Cijena je 100 dinara. Narudžbe prima: Marijan Šajnović, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 33.

Od istog pisca preporučujemo mladićima knjigu **OD KOVAČA DO MISIONARA.** U njoj je opisan veoma zorno životni put našeg zambijskog misionara pokojnog časnog brata Benedikta Fostača, isusovca. Cijena je knjizi 55 dinara.

Druga knjiga, koja će dobro doći mladićima, jest **ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA**, treći dio. U njoj se nalaze članci i pisma našeg bengalskog misionara oca Ante Gabrića. Knjiga se čita kao kakav roman. Cijena je 120 dinara. Za jednu i drugu knjigu narudžbe prima: Marijan Šajnović, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 33.

OBITELJSKA LJETNA ŠKOLA

Deseta po redu, Obiteljska ljetna škola održat će se u organizaciji Obiteljskog Instituta u Zagrebu, Fratrovac 38, od 26. do 30. kolovoza 1981.

Predavanja i rad u skupinama namijenjen je roditeljima, mladima i pastoralnim radnicima.

Tema škole je: KRŠĆANSKA OBITELJ U SUVREMENOM SVIJETU.

Za vrijeme Ljetne škole osigurano je čuvanje djece svih uzrasta. Pobliže obavijesti na adresi: O. Stjepan Kušan, Fratrovac 38, 41000 Zagreb (telefon (041) 222-363) Prijave se šalju na istu adresu najkasnije do 20. kolovoza 1981.

zahvalnice

ZAHVALJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...za sve milosti. — Anka Alimpić, Karlovac
..i m. Klaudiji za zdravlje. — Zahvalni Ivo, Slav. Požega
...i svetim zaštitnicima na mnogim milostima a osobito u bolesti i zapuštenosti. — Prijatelj Glasnika, Murter
...Gospi Lurdskoj i sv. Anti što su mi bili u pomoći kod operacije. — Jelka Mekišić, Ston
...i Duhu Svetom uz preporuku da mi unuk dobro uči. — Baka Mandica, Nova Gradiška
...sv. Ani i bl. Leopoldu na uslišanoj molbi za zdravlje. — Milka, Varaždin
...i Gospi od rožarja za mnoge milosti a napose za zdrav porod moje nećakinje. — Tonka Martinić, Pučišća
...Duhu Svetome i Gospi Trsatskoj što su mi uslišali molitve. — N. N.
...Presv. Trojstvu, sv. Judi Tadeju i ostalim zaštitnicima za primljene milosti. — Zahvalna baka
...i Ivanu Merzu za ozdravljenje i za ostale primljene milosti. — Čitateljica iz Kašine
...Presv. Trojstvu i dušama u čistilištu za primljene milosti a napose što mi je nećakova supruga ostala na životu iza teške komplikacije nakon poroda. — Ljuba Mikličan, Busovača
...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antunu za sretnu operaciju i ozdravljenje unuka, te za uspjeh u školi moje unuke. — Ana Šokčević, Otok
...Ivanu Merzu i m. Klaudiji za zdravlje. — Marija Oskoruš, Kućan Gornji
...Gospi od brze pomoći i bl. Leopoldu za kćerkino zaposlenje. — Katica KK
...i Gospi od brze pomoći za veliku milost. — Žena iz Strizivojne
...Gospi od brze pomoći i bl. Leopoldu što su mi sačuvali muža od smrti i od težih povreda u nezgodi s traktorom. — Barica Ferić, Divoševci
...za primljene milosti. — Micika Makovec
...za primljene milosti a napose što sam spašena od velike nesreće. — Fanika Rede, Tršće
...i Majci Božjoj Žalosnoj što je sin položio ispite i za uslišane molitve. — M. M., Tršće
...za snahinu sretnu operaciju uz preporuku Gospi Trsatskoj. — D. V., Tršće
...sv. Antunu i bl. Leopoldu za zdravlje. — Barica Jančeković, Zagreb
...i Majci Božjoj od kamenitih vrata na primljenoj milosti. — Č. Aleksije
...što su mi bili u pomoći kroz čitav život. — Vita Barković, Lipovac
...i biskupu Langu na uslišanoj molbi. — A. Bujan, Sl. Brod
...Mariji Pomoćnici, sv. Josipu i bl. Leopoldu na primljenim milostima. — L. Č., Vrbnik
...i Petru Barbariću za primljene milosti. — J. Anica, Mostar

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

HODOČAŠĆA U VOĆINU

Hodočašće vjernika Požeške kotline 21. kolovoza. Oko 15,30 dolaze hodočasnici pješaci. Prilika za sv. ispovijed. U 17,30 svečana sveta misa, procesija sa svijećama, film vjerskog sadržaja.

6. rujna hodočašće o blagdanu Male Gospe. U 8, 9,30 i 11 svete mise. Procesija sa svijećama. U 14 s. zajednički križni put Prilika za svetu ispovijed i razne privatne pobožnosti.

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE U OPATIJI

Jesenski rok 1981: — 24. do 28. VIII — 14. do 19. IX — 12. do 16. X — 19. do 23X — 9. do 13. XI — 16. do 20. XI — 23. do 27. XI —
Svaki tečaj počinje u ponedjeljak uvečer, a svršava u petak ujutro.
Prijavite se unaprijed na adresu: Isusovci — Rakovčeva 12 — 51410 OPATIJA.

---

glasnikova priča

Piše: **Aco VIDOVEČKI**

Razdvojeni

U gradskom metežu, u toj izložbi načinjenoj Božjim i ljudskim uspjesima, šeću starac i starica. Šeću promenadom grada. Mirni, tihi, pogledom koji je sve primjećivao. Nad njihovim životima ne visi briga ni za što. Časovita primjedba jednog ili drugog popraćena je smiješkom, suzdržanim od bilo kakva pokreta, da ne bi svratili na sebe pažnju prolaznika. Ruku pod ruku, vođeni mirnoćom života, išli su naprijed. Buči grad, svira veliki orkestar, pjeva zbor, a oni sretni idu, slušaju. Gledaju na pozornicu života i uživaju.

Za njima mladići, djevojke. Maleni skup. Nemiran, jogunast, bez odgovornosti. Čas brzih, galopirajućih koraka, čas postajkujući kao da žele zaustaviti ljude iza sebe. Držeći se za ruke kao dvojica staraca. Šala, smijeh »zafrkavanje«.

U jednom času zastoj tih mladih, nezrelih ljudi, dogovor dvojice uho pod uho i kimanje glavom. U proračunati tren jedan se od te dvojice odijepi od skupine, pojuri, jer starci odmakoše, uletjevši među starce: da se pred djevojkama »iskaže«.

Smetenost, snebivanje, pad i krik. Krik starice koja se našla na tvrdom pločniku. Časovit, zbunjen pogled starca. Začuđenog, otvorenih ustiju, kao da želi upitati »zašto«? No riječi su mu zamrle na rubovima usana, a lopovski smijeh nadjača izmiješane glasove prolaznika, koji priskočiše da podignu staricu. Jauknula je, a suze su ispirale navoranu starost godina. I ona kao da je nekog tražila među tom skupinom ljudi da upita — »Zašto«? Nije izrekla tu toliko sadržajnu riječ, jer je skupina, pitajući gdje je boli, poput liječnika ustanovila lom ruke i ključne kosti. Slijedila je vrtnja telefona i njegovih brojeva ... zavijanje sirene ... bolnica.

Muž starac, otpративši svoju dragu staricu, vrati se kući. Sam u svoju samoću. Njih dvoje, zajedno tolike godine, sada su — razdvojeni! Nikad se to nije desilo u njihovu životu. Izbjegao je čak i ratne strahote. Uvijek zajedno, s djecom. Istina, ostaviše ih djeca, pođoše svojim putem u život, ali oni ostadoše zajedno. A sada razdvojeni. Prvi put...

— Bože moj ... Bože moj ... zašto to ...? Nikad nismo činili zlo ... nastavljao je opčinjen svojom boli i ispruženim rukama otvarajući prozor... Nikad nismo učinili zlo nikome od ljudi. A oni sad nama tako vratiše!

Gledao je raširenih očiju i čekao. Čekao odgovor od uличne svjetiljke, kad drugog nije bilo. I najednom, da li mu se to učinilo ili je zbilja, svjetiljka zasvijetli jačim sjajem, a on kao da je čuo odgovor:

— Da, tako vraćaju ljudi...

— Bože moj, Bože moj... a zašto?

Prođoše dani i starčevi posjeti svojoj razdvojenoj. I boli i muke i tuga odlažahu u širinu gradskih ulica. I došao je dan kad je trebalo dovesti dragu staricu natrag kući. Sitnim koracima trčkarao je stanom uzimajući potrebno. A kad je sve bilo spremljeno, obukao je svoje najbolje odijelo, svečano odijelo što je godinama tražilo izlaz iz ormara, a sve s mišlju: neka vide ljudi koliko je voli, kako će je radosno drugi put uvesti u svoju kuću, da i ona natrag oživi, da bude sve kao prije.

Stigavši do bolnice, preskočio je prag bolničke sobe i ušao. A ona, njegova starica, dočekala ga sa smiješkom, vedrinom, čežnjom mladosti, što je već odavno prošla. I zagrli i poljubi poljupcem prvog susreta i prvih odluka.

— Evo, izgovori žustrinom mladosti, donio sam ti drugo, svečano odijelo. To obuci ...

— O Bože! Što je tebi ...? Zašto?

— Neka vide ljudi da se volimo, da se kao na dan na-

šeg vjenčanja opet vraćamo u život. Natrag združeni... — s ponosom pobjednika izgovori starac.

Slušala ga radosno, radosno promatrajući to pomlađeno lice svog starca i preobukla se. Na odlasku pozdraviše se sa svima u bolesničkoj sobi i pođoše ruku pod ruku k svojoj kući.

A za njima se niz stepenice na štakama lagano spuštao mladić obučen u bolničko odijelo. Shrvan, nijem, blijed, vukući nogu u gipsu. Štake su udarale po stepenicama kao klompe robijaša što odilaze na propisanu šetnju u dvorište robijašnice. Na sve strane hodnika oči bolesnika promatrahu rijetki prizor radosti dvoje staraca, a iza njih bijedu mladosti koja se spuštala za njima. No sve je to prekinuo neočekivani krik, udarac štake što je poletjela niz stepenice kao vjesnik nesreće. Spuštala se sve niže ispuštajući zvuk koji je zvao na uzbunu.

Starac se ogledao iza sebe, istrgnuo iz ruku svoje drage starice. Vidio je zanjihano tijelo mladića i skupivši svu snagu prihvati ga u svoje krilo. Osjetio je kako drhće to mlado srce. Kao da daje neki čudnovat znak njegovom ostarjelom. Kao brat bratu. Ustrašenim očima mladića starac vrati pogled i reče:

— Ne boj se, prijatelju! Sve je dobro!

U taj čas pristupio je nepoznat bolesnik I, pruživši strmoglavljenu štaku plačidrugu, udaljio se. Mladić je štaku prihvatio, smjestio pod pazuhom i htio izreći riječi. Ali pogledavši prvi put starčeve oči, problijedi, zadrhće i bio bi pao da ga starac nije ponovo prihvatio. Meko i toplo, kao da mu je sin. Na svom staračkom tijelu osjeti trešnjavu mladićeva tijela, uzdah prvi, drugi, i na koncu neopisivo grčevito trzanje. Zbunjeno i sažalno pridižući tu mladu glavu, podigne je toliko da je mogao vidjeti oči zalivene suzama. Nježno prijeđe prstima bujnom kosom i izgovori:

— Ne, nemoj plakati. Sve je dobro i bit će još bolje. Gledaj, moja draga mamica je ozdravila, a bila je teže ozlijeđena. Po nečijoj mladenačkoj ludosti.

Izgovorivši te riječi utjehe, osjeti da se mladić opet stresao te svoju glavu još čvršće natrag spustio na starčevo rame i riječima ispunjenim bolom izgovorio:

— Molim vas... možete li mi oprostiti..?

— Ja..? Zašto..?

Tišina... čuđenje... očekivanje...

— Ja sam krivac nesreći vaše dobre žene... Ja... ja sam učinio onu ludost. Prijatelj me nagovorio.

Izgovorio je te riječi pune molbe i široko otvorenih očiju čekao odgovor... A tada je opazio on, vidjeli svi nazočni na hodniku bolnice, kako se jedna mekana ruka spuštala svo niže, sve bliže njegovim obrazima, uhvatila ga ispod brade, i upravila pogled u njegove rascvjetane oči. Bila je to ruka jedne majke i pogled toliko drag. Gledahu se trenutak, a tada se oglasi glas najljepšeg instrumenta, glas majke koja izgovori:

— Mali moj... sve je oprošteno... Budi dobar...!

Oproštaj i začuđeno gledanje mladića na štakama kojim je pratio starce što su sretno, ruku pod ruku, odlazili kući...

Na stepenicama pred njima skakutala je sunčana zraka koja se ušuljala u zgradu patnje. Obijesno i radosno. Da unese radost i nadu u bolje...

VENI
LIBANO
SPONSA
CORONA
DE
SPON-
VENI
BERIS

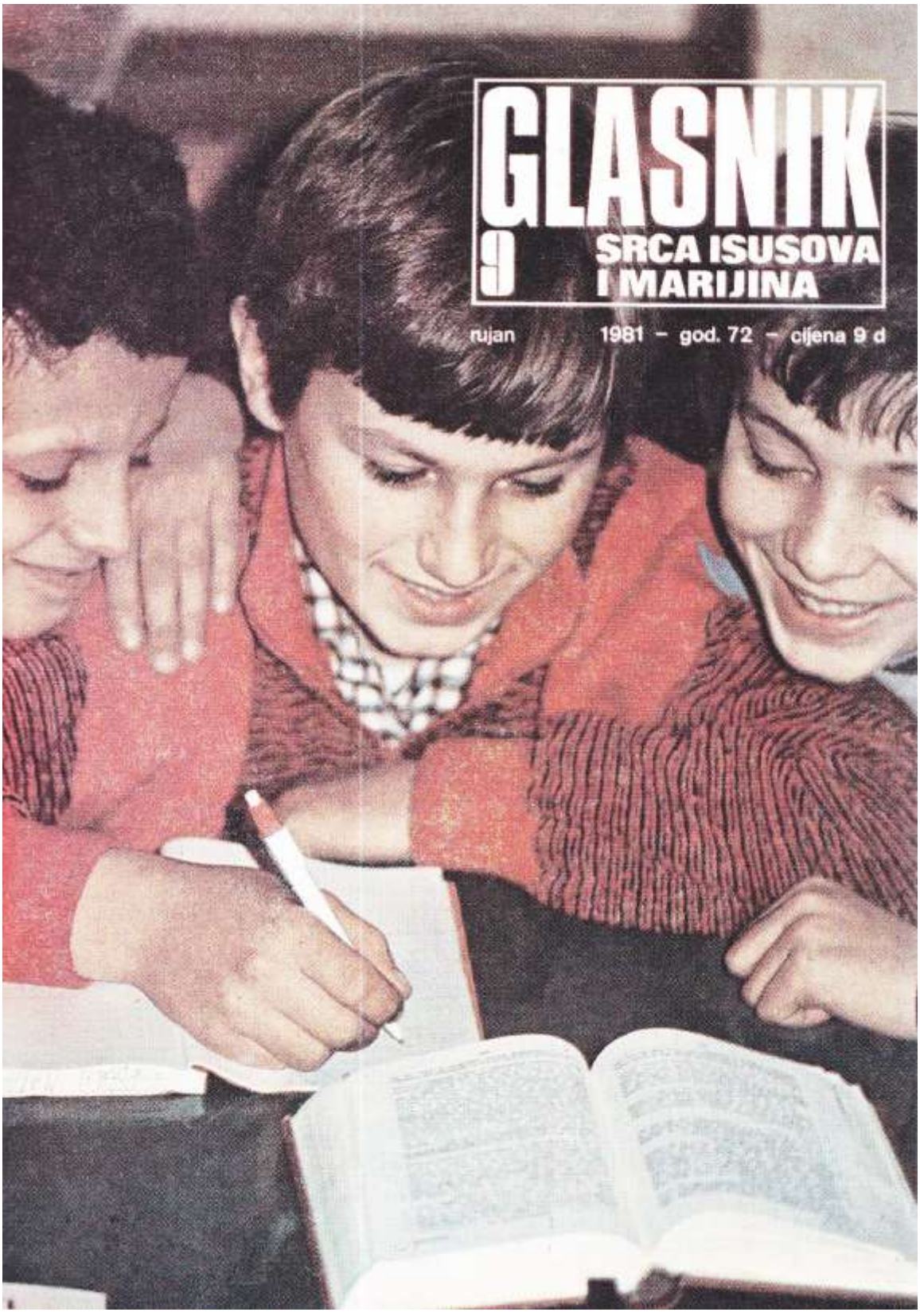

GLASNIK

9 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

rujan 1981 – god. 72 – cijena 9 d

Naslovna strana:

MLADI NA POČETKU ŠKOLSKE GODINE: S BOGOM KOJI RAZVESELJUJE NJIHOVU MLADOST

(Snimio: Ivan KNAFELJC)

Na zadnjoj strani:

PRIBLIŽAVA SE JESEN — BERBA JE NA POMOLU

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Mirko Nikolić, Mato Rusan i Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod. — Cijena pojedinog broja 9 d. — Godišnja pretplata 108,00 d. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

Radosna vijest mladima

Naš zagrebački nadbiskup i hrvatski metropolita prije nekoliko godina uputio je posebnu poruku svećenicima i vjernicima na početku školske godine. Vrlo je značajna njegova riječ o važnosti obitelji u kršćanskom odgoju mladih.

»Šutnja obitelji u odnosu prema Bogu veća je opasnost za ateizaciju djece nego i sam javni život iz kojeg je Bog isključen.

Odsutnost molitve iz života pojedinca i obitelji u stvari je ateistički stav prema Bogu, makar postojala i neka mutna vjera u njega.

Mi stariji znamo da nas je odgojila zajednička obiteljska molitva. Obiteljska krunica bila je u zajedništvu s Majkom Božjom neprestano razmišljanje o čudesnim djelima Božjim: Bog je za nas postao čovjekom; Bog je za nas umro; Bog je za nas uskrsnuo.

Nedjeljna sv. misa u zajedništvu cijele obitelji bila je središte Bogu posvećenog dana; bila je to čista radost; nebeska zraka bačena u prostor Zemlje. Uvijek se u susretu sa Živim, Uskrsnulim Gospodinom slijeva u dušu snaga Duha...

Iz svega je jasno da je vjerska pouka djece i mladih neodjeljiva od vjerničkog i ljudskog odgoja. Djeca rastu i riječ Božja mora u njima rasti; njihova se vjera mora produbljivati i učvrstiti u njima. Stoga nije dosta samo neka periodična pouka za prvu svetu pričest, ili za sv. potvrdu, nego trajno razmišljanje riječi Božje.

Duše vaše djece moraju živjeti u vjeri. Ne dopustite da vašim nemarom bude u njima ugašena ta svjetlost. Ne dopustite da im duša bude ubijena. Bdijte nad njima budnom savješću i ljubavlju...«

uredníkova riječ

Tijekom ovih posljednjih deset godina Crkva u Hrvata proslavila je nekoliko velikih jubileja. Svi su svojom vrijednošću, odazivom vjernika i svojim sadržajima nadmašili očekivanja.

Među sudbonosne odluke za našu budućnost sigurno možemo ubrojiti i želju biskupa da se održavaju euharistijski kongresi.

Mnogi su već i održani u župskim, pače i biskupijskim dimenzijama. Postigli su svoj određeni cilj i sigurno donijeli značajne plodove.

Uredništvo GLASNIKA želi upozoravati — ne samo u ovom broju, nego i kasnije — da se euharistijski kongresi mogu vrlo dugo, duboko i djelotvorno proživljavati i prije i poslije samih kongresa. Naime: odličan način priprave kongresa po župama i biskupijama sastoji se u tome da se obavljaju pobožnosti prvih petaka i subota. Te pobožnosti imaju svoju motivaciju i svoj sadržaj koji snažno ulazi u srca naših vjernika — ako im se protumači na pravi način.

U ovom broju pišemo u članku »U susret euharistijskim kongresima« o nekim vidicima primanja pričesti na prve petke. Taj članak je izvadak iz knjižice, koja će se doskora pojaviti pod naslovom PO EUHARISTIJI VJEČNO ŽIVJETI. Hrvatski metropolita napisao je predgovor za tu knjižicu, koja će biti namijenjena svim onima koji žele življe sudjelovati u euharistijskim zbivanjima.

Što znači pobožnost prvih petaka i subota za jednu župu, izvrsno se može vidjeti na župama Skopaljska Gračanica i Prozor. Pročitajte o tom reportažu u ovom broju GLASNIKA »Suvremena posveta župe Srcu Isusovu i Marijinu«.

Neki su nas i telefonski pitali: »Što je s Glasnikom za kolovoz?« Do zakašnjenja je došlo radi nepredviđenih poteškoća s nabavkom papira, pa se ispričavamo.

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 72. RUJAN 1981. BR. 9

SADRŽAJ

VJERSKA SLOBODA, B. R. — — 296

SJEĆATE LI SE PRVE SV. PRIČESTI?, R. Grgec — — — — — 297

HVALA NA PISMU — — — — 298

KRIST POBJEĐUJE! — — — — 300

JUBILEJ O. ANDRIJE GLAVAŠA, P. B. — — — — — — — — 303

U SUSRET EUHARISTIJSKIM KONGRESIMA — — — — — 304

VRIJEDNOST VJERE U ŽIVOTU, Ž. Brzić — — — — — — — — 306

ŠTO JE TO DROGA?, I. Fuček 308

SUVREMENA POSVETA ŽUPE SRCU ISUSOVU I MARIJINU, P. Bulat — — — — — — — — — 310

ČESTITAMO! — — — — — 314

STO GODINA VRHBOSANSKE METROPOLIJE, I. Matanović — 315

GDJE JE BOG?, T. Trstenjak — 316

DISKRIMINACIJA U INDIJI, M. Rusan — — — — — — — — 318

NOVA KOLIBA UDOVICE JULIJANE, A. Gabrić — — — — — 319

NAŠA NOVA BOLNICA ZA GUBAVCE, I. Stakor — — — — 320

JUBILEJ BISKUPIJE KINDU, A. Luketić — — — — — — — 321

SPASITELJ ODAVA — — — — 322

NOVE KNJIGE — — — — — 324

ZAHVALNICE — — — — — 325

OBEĆANJE LUDOM RADOVANJE, S. Kušan — — — — — 326

hvala na pismu

VOĆIN — DJEČJE HODOČAŠĆE

»Već 10 godina okupljaju se u slavonskom svetištu Majke Božje djeca na jedinstveno hodočašće u našoj Crkvi, tzv. »Dječje hodočašće«.

Hodočašća su započela 1971. godine na prijedlog tadašnjeg župnika u Voćinu, Franje Bosnara, koji se za ovaj mali jubilej našao opet u svojoj bivšoj župi. Broj se djece hodočasnika iz godine u godinu povećavao, a značajno je spomenuti da je prošle godine na isto hodočašće došla i Majka Terezija sa svojim sestrama. Za hodočašće se uvijek organizira i vjeronaučno natjecanje »kviz«, a velik broj djece pristupi sakramentu pokore i sv. pričesti.

Ovogodišnje je hodočašće organizirano pod geslom Isusovih riječi: »Ja sam kruh života«, te su tako organizatori dali mali doprinos u pripremama za euharistijske kongrese. Željeli su da i djeca budu u toku zbivanja u našoj Crkvi. Svojim dolaskom sve je obradovao i gospodin nadbiskup Franjo Kuharić, koji je predvodio svečanu koncelebraciju. Djeca su bila potpuno angažirana u euharistijskom slavlju, a stara crkva, više puta razarana kroz povijest, orila se od dječje pjesme i molitava, upućenih Gospodinu i Njegovoj Majci.

Poslije sv. Mise održan je »vjeronaučni kviz«, a tema je bila »Euharistija«. Voditelj i organizator bila je časna sestra Ela Vukalović, katehistica iz župe Nova Bukovica. Poslijepodne djeca su provela igrajući mali nogomet, stolni tenis, graničara itd.

Kada su djeca završila s igrama, okupila su se opet u crkvi, zahvalila za lijepo provedeno vrijeme u Marijinom svetištu, te pošla svojim kućama. Kod većine je već stvorena odluka da se i slijedećih godina ovdje okupljaju, da zajedno slave Gospodina, raduju se u molitvi, igri i novim poznanstvima ...

Antun PRPIĆ, župnik

OVOGODIŠNJE DJEČJE HODOČAŠĆE U VOĆINU ORGANIZIRANO JE POD GESLOM »JA SAM KRUH ŽIVOTA«

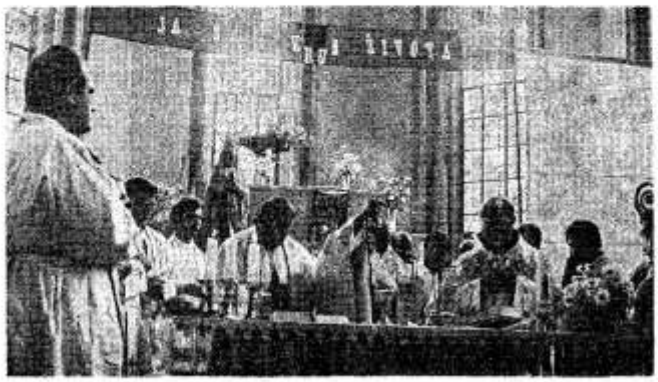

U PREGRADI ŽIVIMO S KRISTOM

Naša župa Pregrada obuhvaća veliko područje i ima velik broj vjernika. Mnogi zbog udaljenosti više od dva sata od župne crkve, ne mogu se redovito svake nedjelje okupljati na svetu Misu. U njima postoji puno dobre volje, oni su Isusovi, On misli na njih! Ali župa Pregrada ima dobrog pastira-župnika koji nas predvodi. On mnogo poduzima i nosi najveći teret naše crkve. S naporom uspješno organizira nedjeljno bogoslužje po kapelama. To su kapele sv. Ane, sv. Jurja te kapela M. Bistrice u Erpenji. Župniku pomaže i kapelan koji svoj poziv savjesno i s veseljem obavlja.

Naša župa ima aktivnu vjeronaučnu školu, roditeljske sastanke s predavanjima, te također redovita sastajanja mladih. Mladima je potrebno svjetlosti na njihovim putovima, jer oni su budući roditelji, odgajatelji. Kod nas svatko, bilo starlji, bilo mladi, može pronaći mjesto za sebe, osjetiti da nije suvišak ovog svijeta, već da mora zahvaliti Bogu i svoj život iskoristiti čineći dobra djela.

U župnoj crkvi bile su mlsije u korizmeno vrijeme. Imali smo priliku slušati predavanja o Isusovu životu, o Njegovu utjecaju na naše situacije i postojanje. Mnogi su u te dane pratili s posebnim interesom događaje u Crkvi, osobito mladi i djeca. Gledajući filmove o Papinom putovanju, vidjeli smo i uvjerili se da kršćanstvo ne umire. Ono cvate u mnogim srcima širom svijeta. Najljepše što smo vidjeli to su dijapozitivi o Torinskom plat-

ŽUPA PREGRADA DICI SE LIJEPOM CRKVOM I KRASNOM NARODNOM NOŠNJOM.

nu — živom dokazu Isusova postojanja i Isusove žrtve. Isus je najbolji čovjek. Kako to objasniti, gdje su riječi da našeg jedinog i pravog Oslobodiltelja još uvijek dovoljno ne poznajemo. Mi ga svi znamo toliko koliko ga u svome životu uspijemo otkriti. Vjerujemo da ćemo jednog dana biti mnogo bliže našem Kristu, vječno s njim.

Grozni bolovi, udarci bičeva, trnova kruna — sve je to primilo njegovo tijelo, oni nam pokazuju nesebičnost nošenja našega zla, grijeha i umiranja. Krist živi našim životom, umire našom smrću. On želi našu osobnost osposobiti da postane prava osoba, da bude u potpunosti slobodna, vječna u radosti i ljubavi. Hvala mu za taj dar, koji mi možemo snagom vjere u zajedništvu Crkve pretvoriti u stvarnost. Stvarno je divno upoznati, doživljavati Boga u najboljem čovjeku Isusu Kristu.

Hvala patru isusovcu, koji nam je omogućio i na Sv. platnu živo, vjerodostojno pokazao da Bog najviše voli čovjeka.

Uvjerili smo se još više da bez žrtve nema ljubavi. Mi to znamo, ali u našoj župi u tome se na poseban način ističu časne sestre dominikanke vodeći brigu za dom staraca. Te naše sestre, pune neiscrpive ljubavi, mnogo svoga vremena poklanjaju ljudima koji su ostali sami. Kako je to danas teško! Zaista, ponekad je teško reći hvala, teško je pokloniti osmijeh ili dati tračak nade, koji bi čovjeka podigao iz bezizlaznog položaja u kojem se često nađemo.

Srednjoškolka

VALENTINA

Ljubljana, 17. 7. 1981. — »Promatrajući svoje drago čedo, nemoguće je prikriti toliku radost.

Iako su me svi moji odbacili, ipak sam sretna zbog mirne savjesti i tog djeteta, kojega sad ne bih dala ni za čitav svijet.

Dugujem veliku HVALU o. I. Fučeku, čiji sam odgovor mogla čitati u GLASNIKU, te tolikom mnoštvu čitalaca, koji su me podržavali svojim molitvama, u što se i nadalje toplo preporučujem.«

Valentina

Povežite ovaj odgovor sretne VALENTINE s tragedijom koja je opisana u ovom broju GLASNIKA pod naslovom »Obećanje ludom radovanje«.

DUHOVNE VJEŽBE

»Molim vas za prijavu za duhovne vježbe za povjerenike GLASNIKA. Ne znam adresu gdje se moram prijaviti, jer sam GLASNIKE već proslijedila dalje.«

I. Š.

Došlo je na pravu adresu. Slobodno možete doći. Sve informacije dobit ćete u GLASNIKU slijedećih mjeseci.

»U nedjelju sam vas nazvala telefonom u vezi duhovnih vježbi, u koje bi rado ušla moja mama, tj. u duhovne vježbe objavljene u GLASNIKU. Šaljem Vam maminu adresu. Hvala vam što ćete moju mamu uzeti u duhovne vježbe, jer je to njezina životna želja. Vaša zahvalna

Sestra Aneta

Neka mama samo dođe. Dobro što ste se na vrijeme javili. Upozoravamo i ostale osobe koje žele obaviti ove duhovne vježbe, neka se požure obavijestiti o tom uredništvo Glasnika, Palmotićeva 31, Zagreb.

U OVOM SJEMENIŠTU NA FRATROVCU 38 U ZAGREBU ODRŽAT ĆE SE DUHOVNE VJEŽBE ZA POVJERENIKE I PROMICATELJE GLASNIKA.

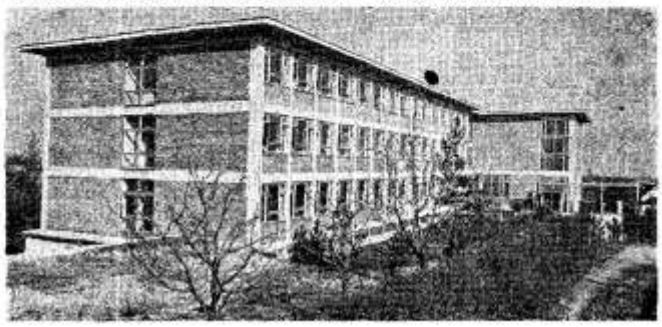

»Radio Vatikan treba ušutkati« zarežao je Göbbels, mozak i rukovodilac nacističke propagande, kad je u travnju 1941. dao tu naredbu.

»KRIST POBJEĐUJE!«

POZIV ČITAVOM SVIJETU

Kroz 14 mjeseci Papin je radio prenosio u svojim večernjim programima na četiri jezika izvještaje o represijama u Njemačkoj i na teritorijima koje su okupirale njemačke trupe. Povjesničar Robert Graham dokazao je u časopisu »Civittà cattolica« da je u Njemačkoj i Poljskoj bilo »mučenika Radio-Vatikana« — osoba koje su bile prognane i osuđene na smrt, jer su ih nacisti zatekli kako slušaju Papin radio-odašiljač.

MARCONI KONSTRUKTOR PAPINOG RADIO-ODAŠILJAČA

Radio, koji je Göbbels htio uništiti, bio je još dijete. Prošlo je samo deset godina otkako je 1931. godine 12. veljače odaslana prva Papina radio-poruka s Vatikanskog brežuljka.

Da bi naglasio univerzalnost Radio-Vatikana, Pijo XI izgovorio je svoju poruku na latinskom jeziku: »Qui arcano Dei consilio ...« Budući da smo tajnom odlukom Božjom nasljednik Apostolskog Prvaka, obraćamo se najprije svim stvarima i svim ljudima, govoreći im sada i ubuduće riječima samog Svetog pisma: »Čujte nebesa ... slušaj zemljo ... čujte svi narodi.«

Papa Ratti imao je iznimnog čovjeka koji ga je predstavio: samog Guglielma Marconia, izumitelja radija, koji je malo više od godinu dana radio na uređenju papinog radio-odašiljača. Pošto je odašiljač stavljen u pogon, svečanim tonom Marconi je najavio:

— Visoka mi je čast navijestiti da će za koji čas Papa Pijo XI. otvoriti radio-stanicu Vatikanskog Grada.

Slike i riječi tog povijesnog časa sabrane su u jednom dokumentarcu što ga je snimio Paramount. To je prvi zvučni film snimljen u Italiji. Drugi dio filma prikazuje zanimljiv razgovor pape Pija XI. s Marconijem. Papa, pun radoznalosti, traži od učenjaka da mu protumači kakvim to zamkama znanosti on hvata put tih valova koje nitko ne vidi, nitko ne čuje, nitko ne osjeća i ne pipa. Papa Ratti izjasnio se, i bio je, posve nevješt na polju radio-valova, ali je bio svjestan velike budućnosti što će je imati taj uređaj. I nije štedio sredstva da vatikanski radio-odašiljač bude najbolji od onih koje je izveo Marconi. Pozvao je drugog učenjaka, patra Giuseppe Gianfranceschia, predsjednika Papinske akademije znanosti, da upravlja Radio-Vatikanskim odašiljačem. Otada Radio-Vatikanom upravljaju Isusovci.

INTUICIJA KOJA JE DOVELA DO OTKRIĆA RADARA

Pater Gianfranceschi nije bio nikakav novinar i prije svega brinuo se da glas Radio-Vatikana dopre u razne krajeve. Što se tiče sadržaja emisija, osim Papinih radio - poruka i obreda u sv. Petru, nije se išlo dalje od čitanja članaka iz Osservatore Romana za talijanski jezik i vijesti agencije Fides za druge jezike.

Pater Gianfranceschi davao je i kroniku o otkrićima i studijama na znanstvenom polju. Emitirana je na latinskom, a nosila je naslov: »Scientiarum nuntius radiofonicus«. Još se nije moglo misliti na jedan uređeniji program.

Iz jednog od tih izvješta ja, što ih je priredio sam Gianfranceschi, saznalo se za vezu na ultra-kratkim valovima između Vatikana i Castelgandolfa. Bio je to prvi radiomost na svijetu. Tom primatu pridružio se i drugi. Za vrijeme pokusa s radiomostom inženjer Mathieu, prvi Marconijev asistent, primijetio je da se u određenim popodnevnim satima javljaju smetnje zvuka. Otkrio je da kola koja su prenosila suho lišće vatikanskih vrtova odbijaju mikrovalove i vraćaju ih natrag.

Odatle ideja da se valovi s visokom frekvencijom iskoriste za otkrivanje predmeta. Bila je to intuicija koja je dovela do otkrića radara. Svoja zapažanja Mathieu je objavio u Engleskoj. Nije stoga slučajno engleska mornarica već 1940./41. raspolagala radar-uređajima.

INFORMACIONI URED NESTALIH

Poslije pojačanja zvuka odgovorni iz Radio-Vatikana misle na organizaciju programa. G. 1939. počeše raditi prvi studij u palači Leona XIII., staroj ljetnoj rezidenciji toga pape.

Slijedeće godine emitiraju se svaki dan programi na talijanskom, francuskom, engleskom, španjolskom i njemačkom jeziku. Nekoliko puta tjedno bile su emisije na portugalskom, poljskom, ukrajinskom, litvanskom i ruskom jeziku.

Drugi svjetski rat potakao je Radio-Vatikan na divovski napor na karitativnom polju. U prvim mjesecima rata tajništvo papine države organizira informacioni ured koji će pronalaziti raspršene ili zarobljene civile i vojnike i obavještavati obitelji. Potpuno na raspolaganju tom uredu, Radio-Vatikan je od 1940. do 1946. prenio 1,240.728 poruka; u cjelini 12.105 sati prijenosa — poprečno 8 sati na dan.

SPOZNATI POGODAN ČAS

Odmah nakon rata informativne službe RV sređene su i okupljene u jedan pravi i vlastiti program, nazvan IRVAT (Informacije Radio-Vatikana), emitiran najprije na sedam jezika. Bio je to prvi korak prema današnjem Radiodnevniku i ostalim emisijama. Radiodnevnik pruža panoramu djelatnosti Pape, Svete stolice, pa donekle i mjesnih Crkvi. Katkada daje komentare o glavnim zbivanjima. Ako je predmet delikatan, tekstove komentara ispituje Državno tajništvo.

Pater Francesco Farusi, direktor Radionevnika, pripovijedao je ovu epizodu. Bilo je to u prvoj godini pontifikata Pavla VI. Radiodnevnik emitirao je jednog dana komentar društveno-političkog sadržaja, koji je ostali tisak obilato prenio. Nedugo zatim dobri je pater Isusovac bio u audienciji kod Pape, koji ga je upitao:

— Oče, jeste li vi napisali onaj komentar?

— Da, Svetosti.

— Nikakva prigovora u biti — nastavio je papa Montini — ali treba znati također reći stvari u zgodno vrijeme!

— Sveti Oče — odgovori pater Farusi — moja je želja reći uvijek stvari u skladu s naukom Crkve i reći ih u zgodno vrijeme. Najveća je poteškoća spoznati zgodan čas.

Pavao VI. obeća: — Pomoći ću vam!

I održao je riječ, uvjerava pater Farusi. Od tada najdelikatnije tekstove Radiodnevnika ispituje Državno tajništvo prije emitiranja.

Ako Radiodnevnik nema lak život kad mora dotaći socijalne i političke teme, ne može sasvim mirno spavati ni onda kada prenosi religiozne vijesti, koje se tiču zemalja u kojima se pažljivo prati aktivnost Crkve. A to je problem koji se tiče polovine od 34 programa različitih jezika Radio-Vatikana. Od ovih je otprilike 15 okrenutih k Istočnoj Evropi. Dodajmo program upravljen Narodnoj republici Kini i novorođeni vietnamski program.

GENERALNI DIREKTOR RADIO-VATIKANA ISUSOVAC ROBERT TUCCI IMA 60 GODINA. ODLIKUJE SE VELIKOM ERUDICIJOM I ŠIRINOM SRCA. MI SE NADAMO DA CE NAS RAZUMJETI I OMOGUCITI POVOLJNIJE VRIJEME ZA NAS PROGRAM.

DELIKATNA POLJSKA SITUACIJA

Uzmimo program na poljskom jeziku, koji se emitira kroz tri četvrt sata na dan. Zna se koliko je Poljska bila uznemirena posljednjih mjeseci. Pa ipak, poljski je program držao gotovo odvojen stav.

Nikakvih komentara. Samo točne informacije o dokumentima i drugom posredovanju poljske hijerarhije i o Papinim govorima.

— S druge strane — uvjerava pater Florijan Pelka, koji je odgovoran za program - naši slušatelji traže nadasve da budu informirani o aktivnosti Pape, traže liturgijske, katehetske prijenose itd. Zahtijevaju i visoku kvalitetu onoga što prenosimo. Ne zadovoljavaju se samo praznim riječima.

Očiti znak interesa što ga Papin radio budi u Poljskoj je sve veći broj pisama što ih šalju slušatelji. Tih poruka (koje sadržavaju savjete, kritike, odobravanja) bilo je 1978. godine 2563. Slijedeće godine gotovo dvostruko više (4.707), a 1980. godine oko 17.554.

— Golem skok prošle godine — tumači pater Pelka — treba pripisati našem natječaju o Papinim putovanjima, koji je bio oduševljeno primljen.

Dati podatke o broju slušatelja vrlo je teško za svaki radio koji ima internacionalnu službu. A katkad je upravo nemoguće. Stoga pisma ostaju najbolji pokazatelji.

U 1980. stiglo je na Radio-Vatikan 60.100 pisma. Pisma stižu i na kineski program. Ne mnoga, ali dovoljna da pokažu kako se Papin radio sluša i u dalekoj Kini, usprkos visoke cijene kratkovalnih radio-prijemnika, koji jedini mogu hvatati glas vatikanskog radio-odašiljača. Vrijedno je citirati jedno pismo, koje je prije nekoliko tjedana poslalo udruženje »Prijatelja Radio-Vatikana iz grada Chengta: »Vrlo smo zadovoljni sa svim vašim programima. Ujutro ili navečer okupljeni smo na duhovni sastanak s vama preko etera, da uživamo radosti koje nam donosi poruka Evanđelja.«

Pater Josip Shih, odgovoran za program na kineskom jeziku, kaže:

— Najbolji način da se sve upropasti i stvore problemi kineskim kršćanima, jest zaći u polemike, koje su zaista nepotrebne. Imamo poruku Evanđelja, koja je tako lijepa. Dosta je da prenosimo tu poruku, da je osvijetlimo, pa vidimo kako donosi plodove . . .

JAPANSKI PROGRAM

To je jedini program, kojim upravlja jedna žena: sestra Ignacija Ishino od družbe Kćeri sv. Pavla. Diplomirala je iz teologije na »Sophia University« u Tokiju, a pohađala je i jedan strogo profesionalni tečaj, što ga je organizirala japanska Radiotelevizija.

Od 1967. radi na vatikanskom radiju i čini to s mnogo entuzijazma: vidi se to iz žara kojim govori o svom poslu.

Bez obzira na strast za radio, sestra Ignacija nas uvjerava da bi teško mogla mirno obavljati svoj zadatak, kad je ne bi pomogla najbolja zajednica Kćeri sv. Pavla među kojima živi. A to je prije svega misionarski zadatak.

Ima barem tri milijuna slušatelja japanskog programa. Ako pomislimo da svih katolika u Japanu ima tek oko 400.000, lako je zaključiti da su ogromna većina slušatelja nekatolici ili nekršćani.

— I to su većinom mladi — tvrdi sestra Ignacija. Mladi studenti, koji zbog satnice ne mogu direktno slušati naše programe, daju snimiti naš prijenos, pa ga kasnije slušaju. To su pažljivi i zahtjevni slušatelji, kako pokazuju pisma koja nam šalju. Svaki mjesec primamo poprečno 600 pisama. Zahtjevi se uglavnom odnose na riječi i aktivnost Pape, etičku orijentaciju za život i pouke Evanđelja. Vidim da naši mladi gledaju i žeđaju za duhovnim vrednotama. Slušatelji nas neprestano mole da umnožimo broj emisija . . .

A HRVATSKI PROGRAM?

Zapaženi su programi Radio-Vatikana i na HRVATSKOM jeziku, osobito posljednjih dvadesetak godina, otkako ga predvodi i organizira poznati propovjednik studentima u Palmotićevoj ulici u Zagrebu, pater Josip Egon Scheibel. Držeći se svih načela Radio-Vatikana, on uspješno informira našu javnost o svemu što struji na području kršćanskog života, ne samo u Rimu i izvan domovine, nego i o zbivanjima u domovini. Čovjek se samo čudi kako brzo i okretno naš Radio-Vatikan daje svoje emisije.

PAPA IVAN PAVAO II. S NEKIM SURADNICIMA KINESKOG PROGRAMA RADIO-VATIKANA.

Vrijeme je prijenosa na hrvatskom jeziku u zimsko doba za nas dosta pogodno: 19,15 i ujutro u 5 sati. Ali se ono preko ljeta prebacuje na sat ranije, što je nama vrlo neprikladno. Često se ne može ni čuti ni razumjeti s najboljim aparatima. **Molimo upravitelje Radio-Vatikana da shvate kako hrvatski jezik razumije u našoj zemlji sigurno 20 milijuna ljudi, od kojih bi mnogi i Nehrvati i nekatolici poslušali vrlo lijep i interesantan program, kad bi im se pružila zgodnija prilika.**

Zlatni jubilej redovništva o. Andrije Glavaša

Dne 25. srpnja ove godine skromno, ali srdačno, proslavio je O. Andrija Glavaš svoj zlatni jubilej redovništva — pedeset godina života u Družbi Isusovoj.

Zašto GLASNIK piše o tom »skromnom i srdačnom« jubileju?

Zbog toga što O. Andrija Glavaš, rodom iz Drinovaca u Hercegovini, ima velikih zasluga za naš GLASNIK, a njegov utjecaj osjeća se i danas po Glasniku u našem narodu.

O čemu se zapravo radi?

Najveća zasluga O. Andrije za GLASNIK nije samo u tome što ga je kao urednik prije rata podigao do najveće naklade: blizu 60.000. Taj broj nismo nikada postigli ni prije ni poslije njega. Njegov utjecaj osjeća se posebno u tome i do današnjeg dana, što je on u GLASNIK unio nov način i nov stil. Prije njega su Glasnici bili puni prijevoda, a vanjski izgled bio je siromašan i jednostavan. O. Andrija povezao je GLASNIK s našim čovjekom, s njegovim potrebama, pogodio njegovu žicu, osjetio njegovo bilo. A kad se radilo o vanjštini Glasnika, nije štedio novca, nego je nabavljao najljepše slike u bojama, tako da je i danas poticaj urednicima kako se uređuje taj časopis, koji je veoma drag našem običnom vjerniku.

O. Glavaš živi danas u Dubrovniku. Tjelesno je u punoj kondiciji. A činjenica, da se oko njega okupljaju svećenici i biskupi, pokazuje da je ostao pun dinamizma, humora i životnog optimizma.

P. P.

NA PROSLAVI PEDESETE GODIŠNJICE REDOVNIŠTVA O. GLAVAŠA NAŠLA SU SE DVA NADBISKUPA I DVA BISKUPA UZ NOVOG PROVINCIJALA HRVATSKE PROVINCIJE.

U susret euharistijskim kongresima

OBNOVIMO POBOŽNOST PRVIH PETAKA!

Vrlo je značajna izjava koju je izrekao O. Vladimir Vlašić, sadašnji rektor na Šalati i dugogodišnji odgojitelj u dječačkim sjemeništima. Na Petrovo ove godine rekao je pred nadbiskupom Kuharićem: — Skoro i nema mladića koji nam dolazi u prvi razred na Šalatu sa željom da postane svećenik, a da nije obavio Veliku devetnicu.

Isusova želja da vidi kršćane kako ga primaju u pričesti, razjašnjava obećanje što ga je jednog dana dao sv. M. Margareti Alacoque, a koje ona iznosi 1688. godine u pismu majci de Saumaise:

»Obećajem ti u beskrajnom milosrđu svoga Srca da će njegova svemoguća ljubav udijeliti svima, koji se budu pričešćivali devet prvih petaka uzastopce, milost konačne pokore: da neće umrijeti u mojoj nemilosti ni bez svetih sakramenata. Moje božansko Srce bit će im sigurno utočište u zadnjem času njihova života.«

Bilo ih je dosta, koji grakнuše i još prosvjeduju, protiv ovog obećanja, smatrajući ga pravim praznovjerjem.

— Eto osigurana spasenja na jeftin način! — mudrovali su.

— Eto naročito odobrene pretjeranosti! Čim netko obavi devetnicu prvih petaka...

Ima ih koji sumnjaju u djelotvornost takvog obećanja, jer, vele, kako je poznato, ima dosta osoba koje obaviše devetnicu, pa ipak umriješe bez »sakramenata«. Međutim, Isus je rekao svetici »svojih sakramenata«. Jer zbilja, mjesto redovitih sakramenata može Bog dati drugih osjetnih znakova, koji će proizvesti milost konačne ustrajnosti. »Neizmjerno milosrđe« Srca Isusova može uvijek pronaći sredstva da očuva dušu od vječne smrti. Ta velikodušnost nije podložna upotrebi redovitih sredstava milosti.

Nada u Isusovo Veliko obećanje nema u sebi sujevjerja, kao što ih nemaju ni druga evanđeoska obećanja, na pr. obećanje koje se tiče krštenja: »Onaj koji uzvjeruje i krsti se, bit će spašen.« Zatim, naročito obećanje koje se tiče Euharistije: »Tko blaguje moje tijelo i pije moju krv, imat će život vječni, i ja ću ga uskrsiti na posljednji dan.«

Uostalom, Veliko obećanje nije drugo nego primjena evanđeoskog obećanja koje se u njemu ponavlja i točnije označuje.

S obzirom na naviještenje Euharistije u 6. poglavlju sv. Ivana, nije Isus nikada rekao da se treba često pričešćivati. Jer, nema sumnje da je samo jedna pričest kadra osigurati vječno spasenje duše i tijela, ako se strogo držimo svetog teksta. Isus nekako povećava teškoću u Velikom obećanju tražeći češću pričest.

Oni koji misle da je spasenje odviše lako uz cijenu devetnice mjesečnih pričesti, morali bi zapravo prosvjedovati protiv teškoće s obzirom na primanje milosti konačne ustrajnosti. Mora se reći da ta milost ovisi manje o određenom broju svetih pričesti ili o lakoći ili o teškoći pričešćivanja, koliko o ljubavi koju pretpostavlja.

Jer, pričešćivanje ne znači obavljanje jednog obreda, zadovoljenje jednom redu, obavljanje jedne pobožnosti, nego se traži mnogo više — unići u sjedinjenje ljubavi sa Spasiteljem.

Jedna jedina pričest može preobraziti život i priključiti ga zauvijek prijateljstvu s Isusom. Često primanje tijela Gospodnjega povećat će ujedno želju za većom ljubavlju prema Isusu i za većim sjedinjenjem s Njim.

I tako, na koncu, ljubav Srca Isusova tumači Veliko obećanje. Čovjek-Bog mogao bi reći poput svetog Augustina:

»Daj mi srce koje ljubi, i shvatit će što velim.«

TKO SE SPASAVA?

Spasava se tko dobro umre, tj. tko umre u milosti Božjoj. Tko, naprotiv, umre u smrtnom grijehu, upropastio se zauvijek, i bit će osuđen na muke vječnog pakla.

Možemo li sa sigurnošću znati hoće li naša smrt biti

dobra ili loša? — Ne, ne možemo to znati s apsolutnom sigurnošću! Zato nas neizvjesnost u stvari od tako bitne važnosti mora držati u spasonosnom strahu gledom na naš vječni spas i poticati nas da dobro živimo kako bismo dobro umrli.

Sigurnost Velikog obećanja, da će štovatelj Srca Isusova ustrajati u dobru do kraja života, ili se na smrti pomiriti s Bogom, samo je moralna, ne apsolutna. Zato, ako je netko i činio prve petke, još je uvijek u pogibli da zastrani i sagriješi, pa mora bdjeti, moliti i bojati se za svoje spasenje. Za svakoga vrijedi Apostolova opomena: »Sa strahom radite oko svoga spasenja.« (Fil 2,12)

ŠTO DOBIVAMO PO VELIKOM OBEĆANJU?

Isus obećaje milost konačne pokore, koja stoji u tom da čovjek umre s iskrenim kajanjem za svoje grijehe i, stoga, u milosti Božjoj.

Krist Gospodin tumači još bolje svoje obećanje riječima: »Oni neće umrijeti u mojoj nemilosti, niti bez svetih sakramenata, i u tim posljednjim časovima moje će im Srce biti sigurno utočište spasenja.«

Riječi »niti bez svetih sakramenata« jesu li možda osiguranje protiv nenadane smrti? To jest: Nije li onaj, tko dobro obavi devet prvih petaka, siguran da neće umrijeti a da se prije nije ispovjedio i primio svetu popudbinu? — Ugledni teolozi-tumači odgovaraju da to nije obećano »u apsolutnoj formi«, jer primanje sakramenata prije smrti jest, doduše, redovito sredstvo da čovjek umre u milosti Božjoj, ali nije sredstvo za tu svrhu apsolutno i neophodno potrebno.

Naime, u slučaju nemogućnosti ili nenadane smrti, Bog može nadoknaditi sakramente nutarnjim milostima i nadahnućima koje će umirućeg navesti na čin savršenog pokajanja, tako da postigne oproštenje svih počinjenih grijeha i da umre u milosti Božjoj. To, razumije se, vrijedi u izuzetnom slučaju, kad umirući — zbog razloga koji su neovisni o njegovoj volji — ne može primiti svete sakramente.

Ono, naprotiv, što Srce Isusovo obećaje »bez ograničenja«, jest: da nitko od onih koji su obavili devet prvih petaka, neće umrijeti u smrtnom grijehu. Ako je pravednik, dobit će ustrajnost u stanju milosti. Ako je grešnik, dobit će oproštenje svih svojih grijeha bilo po ispovijedi, bilo po savršenom pokajanju.

To je dosta da se može reći da će Njegovo Srce biti »sigurno utočište u posljednjem času.«

Da dobro shvatimo značenje riječi »utočište«, treba poći natrag u povijest. Hramovi, žrtvenici bogova i grobovi heroja u starini su bili nepovredlva mjesta; krivci koji su im se utekli, nisu mogli biti kažnjeni. U srednjem vijeku uživali su taj privilegij, nazvan pravo azila, crkve, groblja i samostani.

Azil, prema tome, znači »sigurno i nepovredivo utočište«. Za one, dakle, koji dobro obave devet prvih petaka, Srce Isusovo bit će u času njihove smrti sigurno utočište.

Tako Veliko obećanje — a da nam ne daje apsolutne i nepogrešive sigurnosti spasenja (jer u ovom životu bez posebne i sigurne objave ne možemo imati apsolutnu i nepogrešivu sigurnost spasenja, kako uči Tridentski sabor u VI. sjednici i 16. kanonu) — daje nam pouzdan osjećaj moralne sigurnosti.

NAŠA MLADEŽ U LURDU UZ PAPINSKOG LEGATA.

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Vrijednost vjere u životu

»Nema nikakve sumnje da su mnoga moja istraživanja i potvrdila valjanost mnogih vjerskih istina... S druge strane, ustanovio sam i sa sigurnošću ustvrdio da su oni koji vjeruju i koji provode vjerski život, pokazali neusporedivo savršenlju osobnu sliku nego njihovi vjerski ravnodušnici plaćidruzi...«

Dr Henry Link

PARADOKSALNA SITUACIJA

Opažamo na svakom koraku kako su ljudi našeg vremena strahovito nemirni i nezadovoljni. Taj nas nemir goni na sve strane u užurbanoj jurnjavi bez počinka. Nešto je veliko srušeno u ljudskoj duši. Da nije, ne bismo se osjećali toliko nervozni, nesretni, izgubljeni. Mislilac Willims, razmišljajući o toj pojavi, analizira našu paradoksalnu situaciju:

»Nikada nismo bili tako bogati kao danas, ali također, nikada nismo bili tako pohlepni kao danas. Nikada nismo imali toliko odijela kao danas, ali i tako razodjeveni, tako goli nismo također nikada bili kao danas. Nikada nismo bili tako siti kao danas, ali također nismo nikada bili tako nezasitni kao danas... Tako lijepe kuće nikada nismo imali kao danas, ali također nikada nismo bili tako bezzavičajni kao danas. Tako osigurani nikada nismo bili kao danas, ali i nikada nismo bili tako nesigurni. Nikada nismo imali toliko vremena kao danas, ali i nikada se nismo više dosađivali nego danas.«

Što se zbiva s čovjekom? Što nam to nedostaje? Suvremeni filozof i pisac Gustav Thibo lijepo odgovara:

»Odviše je jasno da ništa ovozemno ne može zadovoljiti čovjeka. Put je jedan: omogućiti Bogu pristup k sebi. No, ako nekoga pozovete u goste, a prije toga ispunite kuću sa svim i svačim, nema mjesta za gavnog uzvanika. Zatrpali smo duše, pa Bog u njih ne može. A sve ovisi o tome koliko mu prostora ostavljamo u srcu...«

»BIO SAM IZGUBLJEN«

Svjedoci smo žalosne pojave kako toliki naši »vjernici« po tradiciji i obiteljskim navikama izgube svoju vjeru čim promijene sredinu, u kojoj su do tada živjeli. Doživjeli su brodolom u svom vjerskom životu. Zašto?

Nikad nisu ni posjedovali osobnu vjeru, koju bi uzljubili kao najveći Božji dar. Nikad se nisu trsili da je proučavaju i produbljuju kako bi po njoj i od nje živjeli. A kako će se osmisliti ljudski život, patnja i smrt bez njezina svjetla? Čime je čovjek može nadomjestiti?

Giacon Nerone, glavna osoba u romanu »Đavolov odvjetnik« od Morrisa Westa, razmišlja o tim problemima i u svoj dnevnik zapisuje gorka iskustva:

»...U onih koji su se, kao ja, rodili u staroj engleskoj katoličkoj obitelji, vjera se može dosta lako sačuvati, jer katolicizam u tom slučaju ima oblik povijesne tradicije. Ali, prije ili kasnije, svatko mora osobno obnoviti svoj čin vjere, inače će se izgubiti... Ja sam dugo bio izgubljen, i ne sluteći toga. Kad se vjera odbaci, čovjek se osjeti slobodan od njezinih strogih zahtjeva. Ali ta će sloboda jednog dana ustupiti mjesto tjeskobi. Slobodan si doduše, ali slobodan u kaosu, u neobjašnjenom i neobjašnjivom svijetu, u pustinji, iz koje bi jedino mogao pobjeći tako da se utečeš u svoju vlastitu nutrinu — no upravo u njoj

osjećaš potpunu prazninu. Ni na čemu u sebi ne možeš bilo što izgubiti, osim na sitnoj hridi svoga ponosa, a to je ništa i zasnovano je na ništavilu... Mislim, dakle jesam — staro je načelo. Ali što sam? Slučajna posljedica nereda, bez cilja ...?«

TKO JE TVOJ BOG?

Kako doživljavaš Boga i što On zapravo za tebe predstavlja? Da li su tvoje predodžbe i zamišljaji o Njemu stvarni i vjerodostojni ili su pak ispunjeni crtama i značajkama, koje su daleko od kršćanskog poimanja? Što bi odgovorio jednom ateisti s kojih polazišta polaziš? Onome u koga vjeruješ da je konačan uzrok tvoje ljudske sudbine? Ta pitanja nisu na prvi pogled tako jednostavna i razumljiva. I baš zbog toga i postoje u životu vjernika o Bogu tolika krivo mišljenja i subjektivne uobrazilje.

Evo što je na to pitanje odgovorio suvremeni francuski teolog Yves Congar, koji se ubraja među vodeće teologe današnjice:

»To je živi Bog. Živi Bog je biblijski Bog, to jest Bog koji s nama i sa svijetom nešto namjerava. Nije to, dakle, Voltaireov veliki graditelj ili urar, ni čuveni Descartesov Bog, kojemu je Pascal prigovorio da je bio nužan na početku, ali je poslije postao sasvim suvišan: budući da je kvrcnuo svijet na početku, poslije više nema što činiti. Živi Bog jest prisutni djelatni Bog... Uvjerio sam se da se Bog Biblije nikad ne predstavlja kao Bog u sebi, već uvijek kao

Bog koji čini ovo ili ono. Napokon, njegovo je pravo ime »Bog koji — je — izveo — Izrael — iz — Egipta.«

Bilo bi poželjno kad bismo mogli tu rečenicu napisati samo jednom riječju. Ja to barem pokušavam dočarati tako da riječi povezujem crticom... Uostalom, takvo sam poimanje Boga našao u liturgiji, osobito u starim zbornim molitvama: »Bože, koji svemoć svoju očituješ više praštajući nego sudeći« itd... Uvijek je riječ o Bogu, koji je nešto učinio. To je Bog, koji je u određenom odnosu, Bog milosti, ne Bog u sebi, već Bog nagnut nad nas.

A zašto je tako? Duboki razlog za to dao nam je sv. Ivan u svojoj poslanici: taj tako visoki i daleki Stvoritelj, koga jedva spoznajemo, jest Ljubav. Bog jest Ljubav, Bog je Milost, On jest nagnut nad nama, On jest za nas. To otkriće za mene je bilo veliko prosvjetljenje. Od tada sam sasvim živio od te sigurnosti. Tu slutnju sam u sebi nosio već odavna, ali proučavanje Biblije dalo joj je sigurnost...«

ZNANOST ME DOVELA K VJERI

Sve nas više veseli činjenica da suvremena znanost svojim eksperimentalnim metodama potvrđuje kako je živa vjera najblagotvornije sredstvo za smiren, zadovoljan i sretan život. Do toga zaključka došao je liječnik i psiholog dr. Henry Link, u svojoj, u svijetu zapaženoj, knjizi »Povratak vjeri«, gdje opisuje osobno obraćenje:

»Na povratak k vjeri nisu me natjerali nikakvi negativni momenti. Nikakav strah pred starošću, nikakva senilnost, koja od mnogih stvara čudake, nikakva bolest, nikakve muke i razočaranja... U mom obraćenju, ako se taj čin može tako nazvati, nema ništa uzbudljivo. Nije došlo naglo i nepromišljeno. Stizalo je korak po korak kao isključiva posljedica iskustva i razumskih zaključaka liječnika-psihologa...

U mojoj dvadesetgodišnjoj praksi kroz moju ordinaciju prošlo je više tisuća ljudi, koji su od mene tražili savjet i pomoć. Mnogi su bili nezadovoljni načinom života, mnogi svojim zvanjem, mnogi svojim brakom. Neki se nisu usudili nikome približiti, trpjeli su od pretjerane plašljivost pa nisu imali znanaca ni prijatelja... Iz dodira s pacijentima, iz savjeta koji sam im davao, u meni se rodila misao da psihologija s onim što govori o čovjekovoj osobnosti i sreći, ustinu samo ponavlja stare vjerske istine... Ja sam se vratio vjeri onim istim putem znanosti kojim sam se prije toliko godina bio udaljio od nje.

I opet sam čitala o strašnoj smrti od droge. Bio je to mladić od 16 godina. Premalo se o drogi piše i govori, a mladih sve više u to upada, pa i kod nas. Mislim da mnogi od nas još nemaju ni pojma što je droga. Naša djeca u to upadaju, a mi ni ne mislimo što se s njima događa.

Carmen

Nažalost, iskustvo općih razmjera, ne samo u zapadnom svijetu, nego i u istočnom, i u tzv. »Trećem svijetu«, ne samo u kapitalističkim, nego i u socijalističkim zemljama, glasno viče. Droga tvori težak socijalni, pravni, medicinski, psihološki, pastoralni i moralni problem današnjeg čovječanstva. A to je iskustvo u pojedinim gradovima i predjelima Amerike i Evrope zaista bolno, nerijetko veoma složeno, ponekad upravo dramatično, kad se sinovi, pa i kćeri, redovito onih najbogatijih i najbolje stojećih, nađu u tom klupku. Opet i opet se čita ili čuje: »Našli su ga u krevetu mrtva uz ampule, šprice i lijekove.« Iskustvo nam kaže da problem droge ne jenjava nego raste, zahvaća i manje gradove, osobito bliske carinske zone, jer su to mjesta preko kojih se redovito krijumčari droga. Očekuje se kulminacija. Kakva će biti, s kakvim posljedicama na bio-psihi generacije koja nadolazi? — to su pitanja, koja veoma zabrinjavaju.

Imate pravo kad kažete da se o drogi »premalo piše«, bar s naše strane. Ali ne samo s naše. Činjenica trošenja droge, osobito među mladima (spominjete nekog mrtvog mladića od 16 godina), no ne samo među mladima, govori nam o zaista velikoj rasprostranjenosti. Znanstvena istraživanja, publicistika visokog, kao i popularnog nivoa drogu više ne mogu mimoići. Ali ne samo publicistika, nego i internacionalne strukture, farmakologija, ekonomija, epidemiologija, terapija, kriminologija, pravni poredak i pravna nauka, psihologija — svi ti, i mnogi drugi čimbenici moderne kulture, civilizacije, školstva (osobito svršetak osmogodišnje pa niža gimnazija), zdravlja, privatnog sektora — činjenicu droge ne samo da više ne mogu mimoići, nego je doživljavaju kao problem broj jedan, koji danomice, na nesreću, poprima sve šire razmjere: on naprosto više za rješenjem, društvo, zajedno s Crkvom, još se dovoljno ne pomiče.

Što je droga?

Piše: Ivan FUČEK

Kažete da ste »čitali o strašnoj smrti od droge«. Istina, postoji o tome literatura svih usmjerenja — od pornografije, krimića i svih tih podzemnih i prizemnih vrsta štiva, od žurnalistike svih tipova i kvaliteta do ozbiljne beletristike, do posve dokumentarnih članaka i knjiga. Tiraža iz dana u dan o tome raste. Postoje i filmovi, kako pozitivni, tako još više negativni. Dnevni događaji u vezi s drogom, masa slučajeva, koji zgodno služe novinarima da ispunjaju svoje stranice (slučajevi oboljenja od droge, nastranosti i ludila, bijednih i često jezovitih smrti). Radio-emisije, televizija — osobito zapadna — opetovano donosi činjenice, ponekad postavlja i problem. Ipak, problem se još nije sagledao. Premalo se pi-

še i govori pravo. Kao da nitko nema hrabrosti pogledati problemu ravno u oči: nerijetko se nad činjenicama više i plače, prijeti i donose pravni propisi, govori se o delikventima ovog ili onog tipa, ali se rijetko kaže riječ pravo psihološki i pedagoški usmjerena; riječ, ne kako da se kazni, nego kako da se počne liječiti zlo, kako da se mladima pomogne, što da se pozitivno čini. Dobiva se dojam, dok se na problem gasmi, iz potajice kao da se stvar dopušta što iz financijskih, što iz političkih i kojekakvih drugih razloga, koji stvar samo zapliću i čine je manje prozirnom i rješivom. Od Sljemena nastaje pomalo Himalaja. — Ovdje govorim o društvu svijeta općenito, uzevši sve kontinente našeg planeta.

Očito je da »u to upada sve više mladih, pa i kod nas«. To točno kažete, jer trgovina drogom postaje fenomen kontinentalnog obujma. Ondje su »zarobili tri tone teške droge«, drugdje su uhvatili »čitav kombi natrpan marihuanom«, tamo su na prijelazu preko granice našli drogu u vrijednosti od »dvije milijarde maraka«, u nekom predjelu najljepše prirode Sicilije pronašli su čak tvornicu za »preradivanje iz lake u tešku drogu« — u što su upleteni, ne samo majstori koji zgrću novac nad tuđim zdravljem i životima nego i ljudi od kulture, pa čak i prosvjetni radnici. Trgovina, dakle, zahvaća kolosalne razmjere, ne tek teritorijalno, nego planetarno, ne samo klasno, nego i naobrazbeno i profesionalno i dobno. Nije, prema tome, važno da li je kokain spremljen za uličnu prodaju u pakovanju od pola grama, da li je marihuana uzgojena na jednom od zagrebačkih balkona, da li neki kovčeg hašiša u našu zemlju unese jedan njemački ili nizozemski par, da li policajci otkriju heroin sakriven u cipeli nekog stranog državljanina, da li se je do droge došlo krivotvorenjem liječničkih recepata ili učestalim provalama u apoteke. Očito je da narkomana ima sve više, da se krijumčarske međunarodne karavane drogom sve vještije i prikrivenije uvlače.

»Naša djeca u to upadaju, a mi ni ne mislimo što se s njima događa«, konstatirate. Žalosno! Istina, postoji zakonodavstvo o proizvodnji, o prodaji, o posjedovanju i potrošnji droge u strožem ili blažem obliku, humanijem ili manje humanom. Takvo je zakonodavstvo poznato od 19. srpnja 1973., pa ponovno od 14. siječnja 1977. Još je odviše pravničkog karaktera. Inače je u svijetu značajka da se takvo zakonodavstvo više-manje osporava bilo s ljevičarskih, bilo s desničarskih pozicija. U svakom slučaju manjka mu dimenzija psihologije i pedagogije sa bolesnicima koji upadoše u tu nevolju.

Najviše me pogađa vaša rečenica: »Mislim da mnogi od nas još nemaju ni pojma što je droga.« Zato sam i stavio naslov »Što je droga?« Radi se, znači, o definiciji. Čovjek bi mislio da je to bar jasno. A upravo je tu teškoća: jedva smo u stanju dati neku zadovoljavajuću definiciju, tj. odgovoriti na pitanje što je droga. U nekom veoma općenitom smislu možemo reći da je droga svaka tvar koja može alterirati jednu ili više funkcija čovjekova organizma, pošto ju je organizam prihvatio i asimilirao. Ali, zar se ne radi o nečem daleko određenijem? Zar se radi o organizmu, a ne i o čovjekovoj psihi, o psihološkom zdravlju i o ravnoteži čitave ličnosti? Nema sumnje, radi se o »psihotropnim tvarima«. A psihotropne tvari nužno utječu na psihološke procese čovjeka. U tom smislu je droga svaki lijek koji može utjecati na središnji živčani sustav. Ni ovaj izraz »svaki lijek« nije posve dobar, jer upućuje na pozitivan vid, radije reći »svaki preparat« koji može utjecati na središnji živčani sustav. Kad se danas govori o drogama ili psihodrogama, uvijek se misli na tvari koje se vežu uz središnji živčani sustav s cijelom lepezom negativnih oznaka i negativnih posljedica.

Tri su glavne negativne posljedice. Jedne su još posve blagog karaktera. Druge su teške i mogu uzrokovati alternacije ne samo središnjeg živčanog sustava nego i drugih veoma važnih funkcija organizma, sve dotle da prouzroče smrt. Treće su najteže, jer zahtijevaju sve veću dozu preparata i na sve produbljeniji i produbljeniji način. Jednostavno se dolazi do ovisnosti od droge: ona postaje teška navika, postaje neminovna nužda. A naviku ili nuždu je teško ili nemoguće ukloniti. Nakon prvih iskustava i prvih doziranja, vrlo brzo postaje teška potreba. A to upravo tvori današnji mnogostruki dramatičan problem.

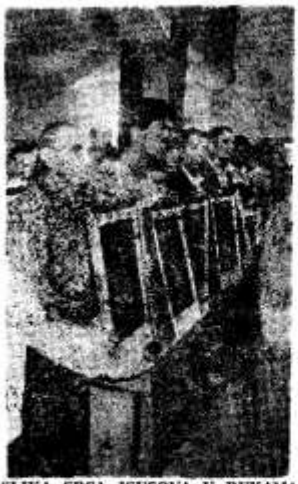

SLIKA SRCA ISUSOVA U RUKAMA MUSKARACA, UGLAVNOM RUDARA, U GRAČANICI.

Suvremena po Srcu Isusovu

Ovaj prikaz nije samo jedna obična reportaža. Može biti putokaz svećenicima i Božjem narodu. Naročito onima, koji žele obnovu po Euharistiji.

Nakon što su župljani Skopaljske Gračanice pokraj Bugojna u Bosni sagradili sa svojim župnikom veličanstvenu materijalnu crkvu, koja bi se mogla smjestiti usred Zagreba, župnik Anto Bajić je u sebi razmišljao:

— Dobro! Sagradismo crkvu! Podigosmo novi župni stan, uredismo smještaj časnim sestrama. Sve su to potrebna i lijepa materijalna zdanja. Ali kako izgraditi duhovnu crkvu u Božjem narodu?

Isusovac O. Martin Rašo dao je konkretan prijedlog:

— Idemo pokrenuti župu na Veliku devetnicu prvih petaka u čast Srca Isusova, a u isto vrijeme i pet prvih subota Srcu Marijinu!

— Ova devetnica ne smije biti samo nizanje pričesti i molitava, nego trebamo tome dati dubok sadržaj — zaključio je župnik.

Kroz devet mjeseci svakog četvrtka pred prvi petak došlo je u župu šest do deset svećenika i u svetoj ispovijedi pomirivalo župljane s Bogom. Kroz tri dana — u prvi petak, prvu subotu i nedjelju — narod je pristupio k stolu Gospodnjem.

Za prvi petak bi u Gračanicu dolazio poseban svećenik, koji je održao nekoliko misionarskih propovijedi i staleških pouka! Ali uvijek o jednoj točno određenoj temi: Bog, čovjek, Krist, Crkva, obitelj, sakramenti ... Župnik je tu istu temu nastavio kroz cijeli mjesec razlagati i produbljivati je sa svojim vjernicima.

Slijedećega prvog petka osvanuo bi novi svećenik s novom temom obrađenom na isti način.

I tako je to trajalo kroz punih devet mjeseci: sistematsko obrađivanje Božje nauke da je vjernici što dublje shvate, razumiju, povezano primanjem svetih sakramenata ispovijedi i pričesti. A sve je povezivala zajednička obiteljska molitva, post, pokora i žrtva.

Na takav način sudjelovalo je u Velikoj devetnici župe 1008 osoba, a 315 obitelji

VELIKU DEVETNICU OBAVILO JE U GRAČANICI 1008 OSOBA, A 315 OBITELJI ODLUČILO JE PREDATI SE KRISTOVU SRCU.

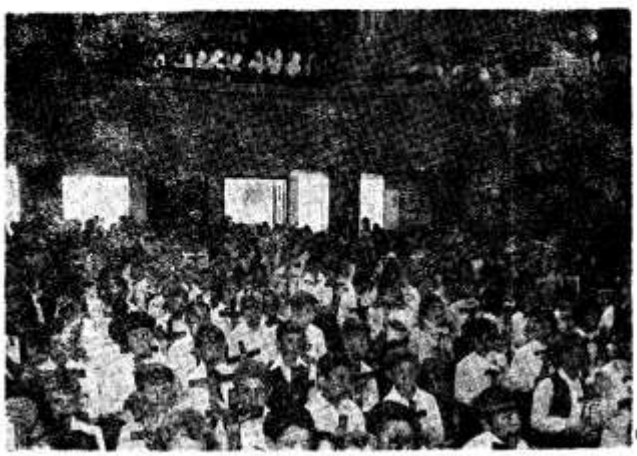

posveta župe
vu i Marijinu

DJEVOJKE I MAJKE SE UZDAJU U SRCE MARIJINO DA ĆE IH ŠTITITI U NJIHOVU ŽIVOTU.

odlučilo je posvetiti se i predati Srcu Isusovu i Marijinu. Za sam dan posvete izabran je blagdan Srca Marijina 27. lipnja 1981. g.

CRKVA U HODU SA SLIKAMA I KRIŽEVIMA

Čim smo u subotu, 27. lipnja, ostavili Bugojno, Idući prema Gračanici, počeli smo na cesti susretati skupine svečano obučenih muškaraca i žena, dječe i mladeži. Ali što to nose muškarci pod rukom, žene i djeca pred sobom na prsima?

— Oče Miro, što to oni nose?

— Neke slike. Ne mogu ih prepoznati, jer su zastrte papirom ili bijelim platnom. Mnogi nose i lijepe križeve . . .

A tih nosača slika i križeva nije bilo malo. Čitave skupine. Sigurno nekoliko stotina.

Gostoljubivi domaćin u župi Gračanica, vlč. Anto Bajlć, srdačno nas je primio. No nije puno s nama gubio riječi. Na naša pitanja samo je odgovarao:

— Vidjet ćete u crkvi!

U sakristiji se spremio sarajevski nadbiskup dr Marko Jozinović i više od dvadeset svećenika. Kroz praznu crkvu prođosmo i postavismo se na stepenicama prekrasne crkve. Pred nama skupljena mladež, koja je upravo primila krizmu, i prvopričesnici. Sav je ostali narod stajao sa slikama na proplanku ispod crkve i čekao da započne svečani obred kakav do tada nitko od prisutnih nije doživio.

Zvona zazvoniše i nasta kretanje Božjega naroda, Crkve u hodu. Kroz špalir svećenika, pokraj svoga nadbiskupa, prolaze najprije krizmenici. Svaki s kitom cvijeća u rukama ili velikim obiteljskim križem. Ulaze u crkvu i smještavaju se na određenim mjestima. Nakon toga opazismo kako se ispod proplanka diže dvored nositelja slika i križeva. Muškarci većinom nose velike i lijepe slike Srca Isusova, a žene slike Srca Marijina. U svemu 630 slika, koje predstavljaju 315 obitelji. Mnogi muškarci imaju križeve zataknute za pojas.

Prizor je nezaboravan. Prekrasna crkva, možda najljepša od novosagrađenih u Bosni, brojno svećenstvo u bogatim crkvenim odijelima, narod Božji u hodu noseći

PRIZOR JE BIO VELIČANSTVEN. PREKRASNA CRKVA, MLADEŽ SA SLIKAMA I KRIŽEVIMA ČEKA PRED CRKVOM NA SVOJU ŽIVOTNU POSVETU.

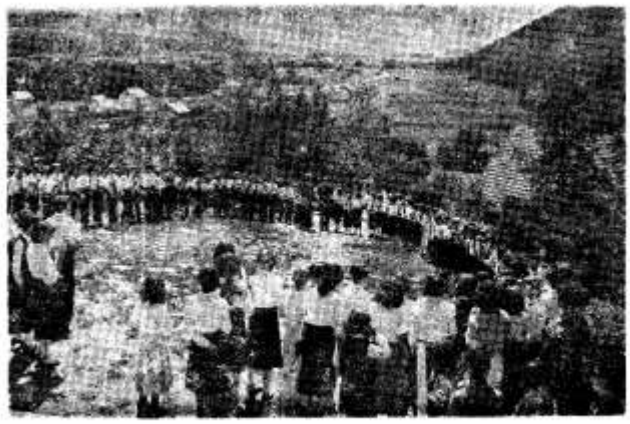

ŽUPNIK ANTO BAJIĆ ŽELI DA NJEGOVA ŽUPA S KRISTOM I GOSPOM ŽIVI, DA SE SVI VJEČNO VESELE.

najsvetije simbole u veliku crkvu na posvetu i blagoslov, da ih onda odnesu u svoja obiteljska ognjišta, kako bi ih pretvorili u male crkve.

Većinom je to radnički, rudarski svijet. Gledam te muškarce i žene. Kao da su od planine odvaljeni. Na licu im se čita podnešen napor. Ali to nije slomljen narod. To je narod iz kojega izbija snaga i vjera. Ili bolje: snaga po vjeri i iz vjere.

STALEŠKA POSVETA U DIJALOGU

Svečanu koncelebriranu misu predvodi sarajevski metropolita. Nakon zajednički izmoljenog Vjerovanja jedan otac obitelji dolazi pred oltar i pred punom crkvom, u kojoj se nalazi 630 slika i još više križeva, govori ispred očeva obitelji riječi posvete:

»Ti si, Kriste, bio radnik, ljubiš nas radnike. Posvećujemo Ti sve svoje sposobnosti, svoje napore, žuljeve, brige. Obećajemo, da ćemo svojoj djeci biti uzori čestitog života svojim riječima i djelima. Daj mir i slogu našim obiteljima . . .«

Slijedi posveta jedne majke u ime svih majki župe Gračanica:

»Prečisto Srce Marijino! Mi, majke, danas se posvećujemo Tebi, najsvetijoj od svih žena . . . Stajala si uz križ, gledala probodeno Srce svog ljubljenog Sina — a i Tvoje je Srce bilo mačem boli probodeno! — Budi uz nas majke i našu djecu u časovima patnje! Mi Ti posvećujemo svoja srca i srca svoje djece, svoju i njihovu ljubav.«

O. Martin Rašo, koji je uz župnika najviše doprinio toj posveti, moli svećenikovu molitvu nad svim očevima i majkama da njihova posveta bude blagoslovljena i primljena kod Gospodina. Čitava crkva zaključuje posvetu otaca i majki pjesmom »Ti, Kriste, Kralj si vjekova«.

Na sličan način izriču riječi posvete mladić, pa djevojka, dječak i djevojčica. U ime svoje i u ime svojih vršnjaka upravljaju Kristovom Srcu i predobrom Srcu Njegove Majke zanosne riječi, molitve, obećanja, predanja i velikog životnog opredjeljenja. Svaku posvetu vjernici potvrđuju oduševljenom pjesmom — kakve se rijetko čuju po našim crkvama! — a jedan svećenik prigodnom molitvom.

Poslije posvete djece pristupa jedan svećenik te u ime četiri svećenika, koje je župa Gračanica dala crkvi, govori njihovu posvetu:

»Presveto Srce Isusovo! Četvoricu svećenika, koji i danas žive, darovala je naša župa svetoj Crkvi. Još se petorica spremaju za svećeništvo. Hvala Ti na daru svećeništva! Pozovi u svoju službu velikodušne mladiće iz naše župe da služe Tebi, svom narodu i misijskoj Crkvi . . .«

Jedna redovnica, rodom iz župe Gračanica, upućuje Srcu Marijinu svoje osjećaje i predanje:

»Deset redovnica darovala je naša župa svetoj Crkvi. Još se spremaju tri za redovništvo. Hvala Ti, draga Gospo, na daru naših zvanja. Daleko od svoje župe, mi molimo i žrtvujemo za naše župljane. Presveta Majko, Ti znaš kolike su potrebe svete Crkve. Pozovi što više djevojaka u redovnice da se daruju Bogu. Oduševi ih da čistoćom svoga srca i tijela daruju slatkom Zaručniku Isusu svoj rad u Crkvi i Božjem narodu.«

Službenu posvetu čitave župe izrekao je sam župnik vlč. Anto Bajić skupa sa svojim narodom. Evo jednog izvatka:

»Mi roditelji obećajemo da ćemo svoju djecu krstiti, vjerski poučavati, redovno ih slati na svetu misu i vjersku pouku. U tome ćemo im prednjačiti svojim primjerom. Obećajemo da ćemo se

CRKVA U GRAČANICI JE REMEK-DJELO NOVIH BOSANSKIH CRKAVA.

čuvati svađe, ogovaranja, klevetanja, pijanstva i svih poroka koje ne dolikuju vjernicima. Obećajemo da ćemo svojim molitvama i žrtvama nadoknađivati za sve uvrede, koje ljudi nanose Presvetim Srcima . . .

Srce Isusovo! Budi Kralj i Gospodar naših obitelji i naših srdaca!

DA SE SVI VJEČNO VESELE

Sveta misna žrtva se nastavlja. Dolazi pričest. Skoro svi prisutni primaju Tijelo Gospodnje. Razdragana pjes-

MODERNA JE TO MLADEŽ: U SPORTSKIM MAJICAMA, ALI S KRISTOVIM KRIŽEM. PONOSNI SU I SMJELO GLEDAJU U BUDUĆNOST.

ma i molitva. Ne gleda se na vrijeme, jer su svi osjetili dašak vječnosti. Nadbiskupova riječ, puna topline i zanosa, kao da je jeka odgovora Božje Ljubavi, koja će blagosloviti ovaj ugovor župe Gračanica s Kristom i Njegovom Majkom.

U zaključnom recitalu mladić i djevojka povezaše u skladnu cjelinu prošlost, sadašnjost i budućnost župe Gračanica, koja stoji pod znakom Srca Marijina:

»15. siječnja 1896. godine stiže molba nadbiskupu Stadleru od vjernika Skopaljske Gračanice. Žele osnovati župu. 1911. dolazi prvi župnik. I Misa bi rečena u staroj kapeli, tada najljepšoj kući.

Ne potraje dugo, sagrađena je crkva. Zvonika nema, zvona nema. Prvi svjetski rat je na pomolu. Župnik-pastir doziva vjernike na misu pastirskim rogom-frulom.

Rat prođe. Zazvoni zvono sve do 1965. godine. Prestade zvoniti. Istrunule grede. Zvono umuklo. Počeše odzvanjati štampovi, krampovi, kamen se u podzide seli. Odjekuju brda — pucaju mine. Nova crkva iz kamena na kamenu niče.

I temelje nove crkve blagoslovi 1966. nadbiskup Alaupović. I crkvu novu blagoslovi 1969. nadbiskup Čekada. I pjesma zaori u crkvi. Ispunja je i mlado i staro. I orgulje zabrujaše. I blagoslovi ih 1981. biskup Jablanović. I crkva bi gotova. I narod spreman da Boga slavi.

Pogledajte! Danas se nešto zbiva. Narod sa slikama Srca Isusova i Marijina, s križevima grne. Što hoće taj narod? Hoće posvetiti sebe, svoje obitelji, svoju župu Isusu i Gospi. Od njih pomoć, zaštitu i blagoslov moliti.

Neka naša župa posvećena bude! Sveta. Mi vjerujemo u svetu Crkvu katoličku. A Crkva, to smo mi. Neka svi sveti budu, svetost proživljuju, svetost svuda nose i prenose.

Neka posvećeni budu naši putovi i staze, kojima pričes-

SLUŽBENI SVJEDOK ZAJEDNIČKE POSVETE BIO JE VRHBOSANSKI METROPOLITA DR MARKO JOZINOVIĆ.

nici i Božja djeca hode. Neka svete budu njive naše, proplanak šumski, klas na polju. Neka sveta bude zemlja naša. Posveti, Kriste, rad očinskih ruku i majke, koja djeci ručak sprema. Blagoslovi pastira, njegovu pjesmu i frulu i potok što žubori. I orača, i rudara, i drvosječu, i vozača . . . I inženjera koji plan crta, i graditelja koji gradi, liječnika koji liječi, i sve marne ruke, Kriste blagoslovi. I studenta, i učenika, i malog đaka — blagoslovi!

Da naša župa bude zbor svetih. Da Krista nose. Da s Kristom i Gospom žive. Da se svi vječno vesele.«

Pero BULAT

CRKVA SRCA ISUSOVA U PROZORU, U NJOJ JE OBAVLJENA SLIČNA DEVETNICA I POSVETA KAO I U GRAČANICI.

Čestitamo!

Msgr Pavao ŽANIĆ

MOSTARSKI BISKUP

Biskup Pavao Žanić rođen je 20. svibnja 1918. u Kaštel Novom kod Splita. Za svećenika je zaređen 1. lipnja 1941. godine, a 9. prosinca 1970. imenovan je pomoćnim biskupom s pravom nasljedstva u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji.

Kroz punih deset godina bio je desna ruka časnom starini nadbiskupu dr Petru Čuli, a istakao se osobito velikim zalaganjem oko pomoći našim obiteljima kao predsjednik Vijeća za obitelj pri BK Jugoslavije.

Ove godine 1981. postao je biskup ordinarij Mostarske biskupije. Znamo vrlo dobro da na njegovim plećima leži velika zadaća i odgovornost, i zato njega, koji je veliki štovatelj Srca Isusova i Marijina, svim čitateljima GLASNIKA toplo preporučujemo u molitve.

MOSTARSKA BISKUPIJA

Nebeski zaštitnik: Sv. Josip

Površina biskupije: 12.229 km²
Propovijeda se isključivo hrvatski

Katoličkih vjernika: 296.299
Inovjeraca: 276.000

Crkvena podjela: dekanata 9; župa 69

KOTORSKA BISKUPIJA

Nebeski zaštitnik: Sv. Tripun, muč.

Površina biskupije: 674 km²

Propovijeda se hrvatski

Katoličkih vjernika: otprilike 11.000

Broj inovjeraca: 36.000

Crkvena podjela: 4 dekanata, 21 župa, 7 samostalnih kapelanija

Dr Marko PERIĆ

NOVI KOTORSKI BISKUP

Konačno je Kotorska biskupija dobila svoga duhovnog pastira. To je Hercegovac dr Marko Perić, dosadašnji tajnik Mostarske biskupije.

Rođen je 14. listopada 1926. godine u selu Donji Jasenjani, župa Bijelo Polje. Teologiju je završio u Zagrebu, gdje je kasnije postigao i licencijat pa doktorat. Za svećenika je zaređen 1952. godine.

Na blagdan svete Ane posvećen je za biskupa. Ta biskupija inače nema ni biskupske rezidencije ni puno vjernika. Ali će se rezidencija, koja je stradala od potresa, brzo obnoviti pod njegovom vještom i razboritom rukom, a malobrojni vjernici i svećenici, redovnici i redovnice slavne kotorske biskupije dobili su za duhovnog oca čovjeka vrlo plemenita i tankoćutna srca. Molimo često za njegove velike nakane!

Sto godina Vrhbosanske metropolije

Župe grada Sarajeva odjekivale su tri dana prije Srca Isusova veličanstvenim zvukom pjesama, a posebno sarajevska prvostolnica.

Već više nedjelja u svim župama Sarajeva oglašavala se trodnevnica u čast Srcu Isusovu koju će u tri dana voditi svećenici iz drugih biskupija.

Prvi dan trodnevnice predvodio je mostarski katedralni župnik don Anđelko Babić. Svojom živom riječju, staračkim ponosom imao je mnogo toga reći svima okupljenima u punoj katedrali. Želio je svojim prisustvom sjediniti duhovno svoju biskupiju sa metropolijom Vrhbosanskom.

Drugi dan msgr Župančić, generalni vikar banjalučke biskupije predstavljao je svoju biskupiju. Zbilja tečnom riječju u svojoj homiliji povezao je ljudsko srce sa Srcem onoga koji nikada ne izdaje, koji uvijek ima srce za sve nas ma kakvi mi bili. Treći dan počastio je našu nadbiskupiju Vlč. Mato Bešlić, generalni vikar đakovačke biskupije. O kako je samo taj mali čovjek rastom, a velik duhom, zanosno govorio o vezama bosanske i srijemske biskupije. Veza nebeske i zemaljske domovine. Mnogi današnji Slavonci potječu baš iz srca Bosne ponosne.

Glavna proslava bila je u nedjelju, a osobno ju je predvodio Nadbiskup dr. Marko Jozinović. Puna katedrala odjekivala je od gromoglasnog pjevanja koje su sve dane predvodili bogoslovi, a pridružio im se vjerni puk Božji.

No na Petrovo bilo je tako veličanstveno vidjeti osamnaest mladih ljudi kako su se skupili oko svoga Nadpastira da po njegovim rukama prime sveti red đakonata. Osam diecezanskih i deset franjevačkih đakona, zajedno sa svojim poglavarima, činili su veličanstvenu euharistijsku zajednicu od trideset i dva misnika.

Katedrala je i ovom zgodom bila dupkom puna vjernika iz cijele naše Herceg-Bosne. Sa svih strana došla je rodbina ovih mladića da poprati njihovo ređenje svojom pjesmom i molitvom, svojom pričešću koju su primili od svojih sinova.

5. srpnja 1981. STO GODINA VRHBOSANSKE METROPOLIJE — velik i značajan jubilej za ovo naše podnebesje Bosne i Hercegovine. Nakon stoljetnih apostolskih vikara, slavne uspomene papa Leon XIII. uspostavlja redovitu hijerarhiju u BiH. Osniva i podiže na stupanj biskupije Mostar i Banjaluku, a Sarajevo, sa slavnim Štadlerom, uzdiže na čast nadbiskupije — metropolije. Od tog povijesnog momenta eto prošlo je punih sto godina. Zato smo htjeli i duhovno i svečano proslaviti taj dan. Pripreme su se odvijale u drugim biskupijama znatno prije, no ni naša dijeceza nije zaostala za njima. Posebna radost toga dana bila je za svu nadbiskupiju opet liturgijska služba u katedrali koju je predvodio sam Nadbiskup u kojoj je podijelio sveti red đakonata devetnaestorici novih ređenika. Osmorici dijecezanaca i jedanaestorici franjevaca.

SARAJEVSKI NADBISKUP DR M. JOZINOVIĆ ZAHVALAN JE BOGU ŠTO JE U JUBILARNOJ GODINI IMAO MNOGO REĐENIKA.

Može naša Bosna biti zahvalna Bogu da u svojoj jubilarnoj godini ima toliko ređenika, što nije skoro imala. Bog obdaruje narod svoj u pravo vrijeme. Preostaje nam samo to da žarkom molitvom, postom i pokorom isprosimo od Gospodina da ti mladi ljudi, što se predadoše u službu Crkve, budu dostojni zvati se onim imenom koje nose po primljenom svetom redu.

Ilija MATANOVIĆ, đakon

Gdje je Bog?

Piše: Tonči TRSTENJAK

TRAGAČ ZA MIRISOM

Neki je čovjek jako razvijena njuha odnekud osjetio božanski divan miris. Nikada čovjek nije osjetio finiji miris. Okretao se oko sebe ne bi li ugledao izvor tako fina mirisa, ali nigdje u blizini nije mogao otkriti ništa što bi odavalo izvor mirisa. Izišao je iz svoje kolibe i pošao u dolinu prepunu predivnog cvijeća, obilazio cvijet za cvijetom, ali izvor božanskog mirisa nije nalazio. Ušao je u duboku pećinu, odakle je izvirala najsvježija voda na svijetu, ali ni tu nije našao izvor božanskog mirisa. Penjao se po brdima, mirisao planinske biljke, ali ni tu nije nailazio na izvor mirisa, koji ga je opčinjao svojom finoćom. Odlučio je, napokon, da se popne na opasnu strmu pećinu, što je poput carske krune blistala na modrom nebu iznad cvijetne doline. Pećina je bila previše strma za njegove staračke noge, a jutarnja rosa, što ju je ovlažila, učinila ju je skliskom. Vođen neodoljivom čežnjom da pod svaku cijenu nađe izvor božanskog mirisa, čovjek je zaboravio na opasnosti: želja je bila veća od straha. U jednom se trenutku okliznuo i strmoglavio dolje u cvjetnu dolinu.

Sav izlomljen, osjetio je kako mu ponestaje daha. S gašenjem života miris je postajao sve ugodniji i snažniji. Posljednjim djelićem snage pokrenuo je glavu za izvorom mirisa i shvatio je da miris izvire iz njegova srca. Bilo je to u trenutku zadnjeg izdaha. Umro je s gorčinom što to ranije nije shvatio.

\+ +

Ova indijanska priča iz Južne Amerike podsjeća me na one ljude, koji u današnje vrijeme nervozno postavljaju pitanje, ili pak na njega moraju odgovarati: — Gdje je Bog?

Stvarno, gdje je Bog?

Poučen iskustvom tragača za mirisom, rekao bih da ga ne treba tražiti u svemirskim prostranstvima, poput onih ruskih astronauta, koji su zlobno izjavili kako ga nisu sreli za svog leta nad zemljom i kako nisu našli ni jedno anđeosko pero. Mislim da su momci imali sasvim pravo: Boga se ne može sresti u svemiru. Njegov prijesto nisu ni oblaci, što nehajno plove nad našim glavama, premda je, kako će to potvrditi svaki dobar poznavalac Biblije, oblak simbol Božje prisutnosti.

Tragaoci će ga svakako naći, jer kako reče Pascal: »Onaj koji traži, zapravo je već našao, jer ne traži se nikad ono u što si uvjeren da ne postoji.«

Međutim, ima sve više onih koji ga ne traže, onih kojima je ljepše bez Boga, koji u biti ne bi ni željeli da Bog postoji, jer bi tada morali uložiti velik napor da promijene svoje životne putove.

Mnogi nemaju ni potrebu za Bogom; zapravo, nije im jasno što bi s njime da ga ima. Njihovo je srce puno, ispunjeno toliko da Bogu nema mjesta. Takvog sam sreo za božićnog obiteljskog posjeta. Pozvonio sam na vratima. Otvorio mi je stasiti mladić, student, i rekao: »Oprostite, meni to ne treba. Ja ne vjerujem u nikakvog Boga. Ja sam sâm sebi dovoljan.«

Zaboravio je, siromah, da mladost i zdravlje nisu vječni, da postoji i jesen, kada umire biološki život, i da postoje zimski mrazevi, što oko sebe šire trulež smrti. Onaj koji je sam sobom ispunjen, ubrzo će osjetiti da se zapliće u vlastite probleme, poput pileta u kućinama. Nitko nije sam sebi dovoljan! Takvi su kao čovjek na vrtuljku, koji je opijen trenutnim zadovoljstvom lebdenja u slobodnom prostoru, odakle mu drugi izgledaju kao nejasne sjene, no ubrzo ga zaboli glava, ako pretjera. Što mislite, odakle toliki lomovi u obiteljima ili čak na planetarnim dimenzijama, ako ne od rastućeg egoizma, koji ništa ne rješava, ali sam se lomi uslijed nagomilanih opterećenja. Toliko razvikani humanizam bez Boga nije donio zemaljski raj, jer, na-

žalost, prepušta čovjeka čovjeku, a to je kobno.

Djevojci, razočaranoj u ljubavi, u svom pjesničkom ciklusu »Portreti Cirenca«, sadašnji Papa ovako poručuje, dodirujući srž problema:

(Pazi, ti si previše u središtu stvari!)
Kad bi samo to shvatila
da nisi ti oslonac stvari,
već da je to On,
a nije ni On našao ljubavi!
— kad bi samo to shvatila!

BOG JE U SREDIŠTU

Čovjek je smisao prirode, tj. svega stvorenog. On je središte svijeta. A tko je smisao čovjeku? Tko je njegovo središte i ispunjenje?

U središtu čovjeka je srce. U duhovnom rječniku srce je najdublja koncentracija čovjeka. Po srcu ocjenjujemo čovjeka, jer srce je simbol cjeline čovjekova bića, najintimniji izričaj neke osobe. Zato, jer je čovjek središte stvorenog, Bog mora biti središte čovjeka, njegova os, najdublja dubina njegove duše; čovjekovo srce je Božje prijestolje. Ta, već je sveti Augustin za Boga rekao: »Intimior intimo meo — najintimniji moje intime«.

Čovjek, naime, nije sam sebi dovoljan, ništa nije tako veliko na svijetu što bi ispunilo neizmjerne dubine njegova srca. Čovjek ne svršava u sebi. Njegovi su korijeni u Božjim dubinama. Samo Bog može biti čovjekovo ispunjenje.

Svaki pravi tragač za Bogom mora se, stoga, okrenuti sebi, svom središtu, zaviriti u vlastito srce i prepoznati njegove tragove u povijesti vlastitog bića. Povijest je, naime, prostor susreta Boga i čovjeka.

Već prije nekoliko tisućljeća psalmista je ovu istinu izrazio u 139. psalmu: »Gospodine, proniče me svega i poznaješ, ti znaš kada sjednem i kada ustanem, izdaleka ti već misli moje poznaješ.«

BOG JE IZVOR ŽIVOTA

Bog je kao Sunce, a čovjek poput planeta što kruži oko Sunca. Da nema Sunca, što žari neizmjerne količine životne energije prema planetu, Zemlja bi bila pusta stijena bez smisla i života, izgubljena u beskrajnim svemirskim prostranstvima. Udaljiti se od Sunca značilo bi katastrofu, jer Sunce je izvor biološkog života na Zemlji.

Biti okrenut Bogu, koji je čovjekov smisao, ispunjenje srca, dubina intime i izvor duhovnog života, znači nadvladati biološko umiranje i posjedovati pravi, neuništivi život, onaj koji je donio Isus kada je rekao: »Ja sam došao da imaju život i da ga imaju u izobilju (Iv 10,10).«

Onaj, pak, koji ima Boga u srcu, koji kroz svoj život svjedoči za Krista, koji je pobijedio smrt, taj se prepoznaje po plodovima života, koji dijeli oko sebe. Stablo se, naime, ne prepoznaje po korijenu već po plodovima. Zato, udaljiti se od Boga za čovjeka znači gubljenje pravog života, znači robovanje smrti.

Poneko srce ispunjaju lažni bogovi — kumiri. Ali, to su bogovi, koji prije ili kasnije okreću čovjeku leđa, premda oni u svemu izgledaju kao Bog, osim što su mrtvi i lažni. Treba mnogo volje da ih se prepozna i izbaci. A lažni bogovi mogu biti: novac, karijera, prestiž u društvu, žene, ljepota...

Da bi u planini provro izvor, potrebno je podići kamen, otvoriti srce planine. Da bi u čovjeku provro izvor života, potrebno je podići kamen egoizma i životnih briga, pokidati paučine osobne učahurenosti snagom Duha, otvoriti srce, vratiti se svojoj izvornoj dimenziji, ispuniti srce Bogom Ocem, Sinom i Duhom Svetim, da kroz moje biće zrače energiju života. Biti sunce u svakodnevnim mrazevima egoizma. Postići život u jedinstvu s Bogom, sudjelujući u Božjem životu. Jedinstvo se postiže kroz suradnju. Izroniti iz svoje površnosti i uroniti u središte vlastitog bića i biti nosilac i prenosilac pravog života. Gledati srcem, jer kako reče Saint-Exupéri: »Čovjek samo srcem dobro vidi. Bitno je očima nevidljivo.«

BOGA NE MOŽEMO VIDJETI NIKAKVIM NAOCALIMA I MASKAMA, NEGO NEVIDLJIVIM OCIMA SRCA I DUŠE.

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

DA U INDIJI NESTANE SVAKE DISKRIMINACIJE, OSOBITO PREMA NIŽIM KASTAMA, BILO KOD KRŠĆANA, BILO KOD DRUGIH VJERA

Diskriminacija u Indiji

Indija je teoretski i načelno zemlja u kojoj vlada ravnopravnost, i to po državnom ustavu. Ipak, u praksi ima dosta diskriminacije, tj. nepravednog razlikovanja ljudi i ograničavanja prava u društvenom i vjerskom životu. Tako npr. u nekim područjima nema stvarne slobode da netko mijenja vjeru, dakle, ni da postane kršćanin. Propagira se i prisilno vrši sterilizacija i kod muških i kod ženskih. Žene pogotovo često nisu ravnopravne muškarcima.

Ovaj mjesec molimo dakle za jednakost i pravednost u tim stvarima. Ali naša nakana ima u prvom redu pred očima nezgodnosti koje proizlaze iz stare podjele ljudi u Indiji na »kaste«. Kasta je portugalska riječ, a označuje rođenjem naslijeđen društveni stupanj, kao neki društveni razred.

Članovi različitih kasta ne smiju se zajedno družiti, ženiti, pomagati; čak ni doticati — inače bi postali »nečisti«. Najviša kasta, s najviše prava, jesu brahmani. A najniža, s najmanje prava, jesu parije. Još gore: parija su zapravo bez prava, bez časti, siromasi, određeni za najniže poslove — koje oni »viši« ne smiju obavljati. Budući da su tako zapostavljeni, naravno da im je i život najteži.

Veliki vođa indijskog naroda, Mahatma Gandhi, nastojao je ukloniti to neljudsko razlikovanje ljudi. Parijama je ime »nedirljivi« promijenio u pohvalno ime »harijan« što znači »djeca Božja«.

Godine 1950. indijska je vlada poduzela više mjera da poboljša društveno i gospodarsko stanje harijana. Tako npr. banke posuđuju toj sirotinji novac uz najmanje kamate. Tako ih žele zaštititi pred bogatim veleposjednicima, koji ih izrabljuju velikim kamatima. Ali malo ih se služi tim olakšicama, možda pravo ni ne znaju za njih.

Važan vid ili oblik promicanja pravde među pučanstvom Indije jest i odgoj. Više od 70% stanovništva je nepismeno. Država je i tu kroz zadnjih 20 godina poduzela više pothvata da se to stanje popravi. Npr. godine 1978. plan poučavanja odraslih zahvatio je 35 milijuna ljudi, većinom onih najbjednijih.

Kad se radi o ravnopravnosti kršćana, problem je još teži. Vlada, naime, ide naruku hinduskim harijanima, tj. najnižima i najzapostavljenijim kastama. Ali ne i kršćanima — kod kojih nema kasta. Ima pokušaja da se svima priznaju jednaka prava, ali problem ostaje.

Kršćanstvo, naravno, ne priznaje razlikovanje ljudi po kastama, ali se mora boriti s višetisućljetnim shvaćanjima, koja se ne mijenjaju lako. Crkva nas kroz ovaj mjesec poziva na molitvu upravo da ta nejednakost u Indiji i kod kršćana i kod drugih vjera nestaje, da se jednako poštuje svaki čovjek i da svi imaju jednaka prava i mogućnosti razvijati se i napredovati u dobru.

O. Mato RUSAN DI.

Nova koliba udovice Julijane

Još u travnju poslao nam je otac Gabrić člančić o udovici Julijani, koja živi u basantskoj župi, u selu Gosabi, gdje je on podigao lijepu crkvu u čast Fatimskoj Gospi na spomen 1300. godišnjice početka pokrštavanja Hrvata. U tom člančiću on obrađuje svoju veoma omiljelu temu: prikazuje kolibu te sirote kao malu Gospinu i Isusovu kapelicu.

Koliba ili kapelica, ne znam kako bih je nazvao. I jedno je i drugo: i Julijanina koliba, i Isusova i Marijina kapelica.

Mislim da sam već jednom pisao o njoj — o siromašnoj udovici Julijani. No eto, obnovile su se stare uspomene kad sam saznao da će joj jedna kćerka u samostan.

Ona živi u mojoj prijašnjoj župi Basantiju, u selu Gosabi. Koliba joj je s onu stranu malog Pakhiralskog kanala. Sićušna koliba, no njezina, sagrađena dobrotom i suradnjom svih seljana. Julijanu su svi poštivali. Poštena, radina, majka četvero djece. Nad njom je počivao i Božji blagoslov.

Koliba je već dovršena, no Julijana se još nije uselila u nju. Napravila je jedan zavjet, »manšik« dragoj Gospi i Isusu da će njezina koliba biti njihova koliba i da će je dati svećeniku blagosloviti. Prigodom blagoslova da će unijeti lijepi Gospin kip i postaviti ga na mali oltarić urešen cvijećem, svijećama i mirisnim sandal-štapićima.

Međutim, taj kip nije mogla još kupiti. Stajat će je nekoliko rupija, ali posla je malo, pa je stoga i zarada gotovo nikakva, a treba i djecu prehraniti. No ljubav ne poznaje poteškoća. Kuću treba blagosloviti i izvršiti zavjet. Ljubav je domišljata. Postit će ona, majka udovica, a s njom će postiti i njezina djeca, vrijedna djeca vrijedne majke. I tako je skupljeno nekoliko rupija i kupljen je kip drage Gospe, a i svijeće i mirisni štapići. Cvijeća će djeca nabrati koliko im srce želi.

»Isus i draga Gospa za nas su toliko učinili, pa zašto ne bismo i mi učinili nešto za njih?« priprosto mi reče ta divna majka.

NAŠ BISKUP BLAGOSIVLJE JEDNU NOVOSAGRAĐENU KOLIBU

I Gospa se uselila u Julijaninu kolibu. Na pamet su mi došle riječi Evanđelja sv. Ivana. Kad je ono dragi Isus s križa predao Ivanu svoju majku, taj kalvarijski dar: »Evo, to je tvoja majka!« I od tog časa uze je učenik u svoju kuću...

Udovica Julijana i njezina djeca isto su učinili: i u kolibu i u svoja srca primiše dragu Gospu i Isusa.

Da bismo i svi mi mogli dati stan Isusu i Gospi u svojim srcima i domovima, to je moja svagdanja molitva...

O. Ante GABRIĆ

SVI ONI ŽELE RADITI, ALI TEŠKO JE NAĆI POSAO. MI IH NASTOJIMO ZAPOSLITI KOLIKO GOD VIŠE MOŽEMO DA BAR NEŠTO ZARADE

Naša nova bolnica za gubavce

Sestra Ivana Stakor nije nam se već prilično dugo javila svojim prilogom za misijsku rubriku u Glasniku. To je učinila napokon pismom od 12. travnja 1981.

Žao mi je što nisam na vrijeme saznala da će nam u Indiju doći zagrebački nadbiskup i monsinjor Stanković. Da sam prije za to saznala, potrudila bih se da ih pozdravim u Kalkuti. No možda je i bolje da je tako ispalo, jer sam upravo pred Božić bila bolesna gotovo mjesec dana, a to se vuklo još i poslije Božića. Dobila sam neku infekciju pa sam kroz sve to vrijeme veoma slabo mogla jesti. Razumije se da sam zbog toga oslabila. Sad sam napokon opet dobro, samo se osjećam jako umorna.

Uspjeli smo podići zgradu za naše gubavce sa nuzprostorijama. Ta kuća je zidanica. No osim nje podigli smo još dvije velike kuće, ali pokrivene slamom i bambusom. A izgradili smo i kuhinju. Sad imamo i veoma lijep zdenac. Mislim da je to za sada dosta. Time sam bila zaposlena od rujna prošle godine. Sve će biti dovršeno ovog mjeseca, pa ćemo onda moći naše gubavce dovesti u te nove prostorije. Sad će oni biti mnogo bliže našoj glavnoj bolnici, pa ćemo ih lakše nadzirati i pružiti im medicinsku pomoć.

Brat Robert namjerava otvoriti malu operacionu dvoranu. Jedan nam se liječnik nudi da će kod nas besplatno operirati naše siromahe i pregledavati druge naše bolesnike. To će nam biti velika pomoć u našem radu za siromašne ljude.

NAŠA NOVA BOLNICA ŠTO SMO JE PODIGLI ZA NAŠE GUBAVCE U JESU AS HRAM

PRED NAŠOM BOLNICOM U DRUŠTVU NAŠIH POMOĆNIKA

Naš Martin Šantu, o kojem sam već prije pisala, sad se oženio. Taj plemeniti čovjek izgradio si je lijepu kućicu i u njoj živi sa svojom ženom. No i nadalje radi kod naših gubavaca.

Djevojčica Nirmala, koja je kod nas već pet godina, boluje od tuberkuloze. Pokušava otići od nas, ali se zbog bolesti mora uvijek ponovo vratiti. Majka ju je napustila, a otac joj je umro od iste bolesti od koje i ona boluje. Tek joj je devet godina i veoma je lijepa djevojčica, ali posve ovisi o lijekovima. Osjeća se osamljena, jer nema nikoga od svoje rodbine. Stoga je mi smatramo svojom.

Naša opća bolnica uvijek je puna raznih bolesnika. Od tih naših bolesnika umre nam ovdje oko tri posto. Sličan postotak je i u tuberkuloznom odjeljenju. To je za nas dosta utješno. Ta toliko se trudimo da tim siromašnim patnicima spasimo život i ublažimo patnje. Hranimo ih i liječimo besplatno zahvaljujući našim dobročiniteljima, kojima od srca i ovom zgodom zahvaljujemo na dobroti i milosrđu.

Kod nas i udovice nalaze sklonište. Mi im dajemo posla, a njihovu djecu i hranimo i odijevamo i za njih imamo posebne škole. Takvih udovica sad imamo svega 13. U našu školu dolazi 55 djece, a neka pohađaju već deveti razred.

U našem radu veoma mnogo nam znače naše bolničarke i učiteljice. No da ih možemo plaćati, i to moramo zahvaliti dobročiniteljima. Mi im nastojimo uzvratiti tako da ih svaki dan preporučujemo Gospodinu u svojim molitvama.

S. Ivana STAKOR

Jubilej biskupije Kindu

Sredinom lipnja došla je ponovo u pohode domovini i na odmor naša zairska misionarka sestra Anka Luketić. Već za prošli Božić, a onda u veljači pisala nam je da će po svoj prilici doći pred Uskrs, pa stoga nismo htjeli objaviti njezino pismo od veljače. Željeli smo nešto više čuti o onome o čemu nam je pisala u tom pismu. Sad objavljujemo to njezino pismo popunjeno njezinim *usmenim dopunama*.

Prošle godine naš je biskup u Kindu msgr. Pavao Mambe proglasio »godinu molitve i žrtve za svećenička i redovnička zvanja«. Ta godina započela je 1. lipnja 1980. i trajala je do 1. lipnja 1981. U cijeloj biskupiji molila se poslije mise molitva koju je za tu svrhu sastavio sam biskup. A nedjeljom, dok su vjernici nakon svete mise izlazili iz crkve, pjevala se pjesma »Tuma Bwana watumishi shambani mwako — Pošalji, Gospodine, radnike u svoju žetvu!«

Kako je završila ta godina zvanja ne mogu vam reći, jer sam već sredinom svibnja otputovala iz Zaira u Belgiju. No zato sam na sam Uskrs prisustvovala početku proslave 25. godišnjice biskupije u Kindu. Svečanost je otvorio sam biskup.

Do pred 25 godina to područje je pripadalo biskupiji Kongolo.

Biskup želi da se toj proslavi pridruže svi svećenici koji sad navršuju 25 godina svoga svećeništva, zatim svi redovnici i redovnice koji slave 25. godišnjicu redovništva, pa onda svi oni koji u toj biskupiji djeluju već 25 godina. Želi i to da se pridruže i svi bračni parovi koji su se vjenčali prije 25 godina, kao i svi oni koji su primili sakrament krštenja prije 25 godina. Ta bi, dakle jubilarna proslava trebala biti i kao neka vrsta duhovne obnove biskupije, njezinih svećenika i redovnika, te vjernika.

Ove godine bio je osnovan u biskupiji pastoralni centar. Pošto je kuća u kojoj stanuju misionari u Kindu poveća zgrada, a u njoj se sada nalaze samo tri misionara, to su jedan dio prostorija uredili za pastoralni centar. Centar vodi jedan svećenik i dva svjetovnjaka. Posao je veoma lijepo napredovao. Tu je bio uređivan časopis »Crkva u Kindu«.

NAŠ BISKUP U KINDU MSGR. PAVAO MAMBA

SIROMAŠNI PARALIZIRANI JOSIP KOJEM POMAŽEMO KOLIKO GOD VIŠE MOŽEMO. TO NAM OMOGUĆUJU NAŠI DAROVATELJI

Nažalost, taj tako lijepo započet posao omela je provala nekih lopova u prostorije centra. Uz neke druge stvari, odnijeli su odande dva pisaća stroja i stroj za umnožavanje, na kojem se umnažao spomenuti časopis i drugi pastoralni materijali.

Sad vodstvo tog centra mora čekati da se pronađu neka sredstva da uzmognu nabaviti nove strojeve, jer bez njih će teško izvršavati zadaću koju im je povjerio biskup. No čvrsto se nadamo da će Božja providnost naći puta i načina da se taj tako važan pothvat opet sretno nastavi na korist duša.

Od srca zahvaljujem svim dobročiniteljima koji su mi omogućili svojim darovima da ublažim mnogu bijedu i otarem mnogu suzu. Neka Gospodin svima obilno naplati!

S. Anka LUKETIĆ

Spasitelj Odava 9

Sadržaj dosadašnjeg dijela priče: Dvanaestgodišnji dječak Mandi otkriva tajnu povremenih svečanosti muževa sela Odava. Da izbjegne kazni zbog te svoje drskosti, mora bježati iz sela. Dospijeva u ljudožderskо selo Ivoli. Tu ga jedna obitelj posvoji. Ali kad sazna da se ti ljudožderi spremaju da napadnu njegovo selo, ostavlja Ivoli i žuri se da spasi svoje selo Odavo...

PRVI SUSRET

Mandi putuje već dva dana, a i dobar dio noći. Uvečer trećega dana sjedne umoran u sjenu kokosove palme i pojede ostatke svoje zalihe hrane. Kad je sunce zašlo, Mandi se ispruži po zemlji i zaspi. Muče ga užasni sni. Gleda kako ljudožderi iz Ivola u noći napadaju Odavo, pale kolibe i uništavaju vrtove. Pred njim leže pogođeni muževi, žene jadikuju, a djeca viču od straha. Gleda kako Bajul ubija njegovu majku, koja ne može bježati. Tada on divlje zalomi rukama... i probudi se. Sanjao je. Naokolo je vladala duboka tišina. Sa nebeskog svoda pozdravljaju ga jasni mjesec i blistave zvijezde.

Mandi ponovo legne, ali o snu nema više ni govora. Kad je na istoku izašlo sunce, isplete si on od čvrste trave neku vrstu trakova, koje Marindinejci nose na nogama u znak prijateljstva kad posjećuju tuđa sela.

Evo, u daljini već se vide obrisi tamnih šuma, koje okružuju Odavo. Tamo će sigurno opet naći majku, sestre, ujaka i svoje prijatelje i drugove iz djetinjstva. O, kako ih se još dobro sjeća!

I mladi čovjek skoči na noge te nastavi put. Koga će prvog susresti, kad se približi selu?... Najdraže bi mu bilo kad ne bi nikoga susreo. Nitko ga ne smije prepoznati. Sigurno i neće. Odavo je ostavio kao dječak, a kao muž se vraća u rodno selo. I kako još ukrašen! Lice mu je oličeno crnom i crvenom bojom, na probušenim ušima vise koluti od kazuarova perja, nosnice su mu također probušene i ukrašene, kosa isprepletena travom, a oko vrata mu je niz šarenih zrnaca i školjki. Ne, ni vlastita majka ne bi ga na prvi pogled prepoznala!

Iz tih misli trgne ga poklik ženskog glasa, što je dopirao iz gusto zasađenog vrta, kojemu se upravo približavao. »Mandi, Mandi!« zovne ona po drugi put. Što je to? Zar su ga ipak prepoznali? I to već prva žena, koja ga je izdaleka opazila? Htio se brzo sakriti i pobjeći, ali poklik se ponovi još glasnije nego prije.

Mandi se nemirno zagleda u smjeru iz kojeg je dopirao glas, ali nije vidio nikoga. Tad mu ipak postane jasno da ga iz tolike udaljenosti nitko nije mogao prepoznati, pa nastavi put. Konačno začuje veselo klicanje djece, koja su sigurno u vrtovima sa svojim majkama. Nisu, dakle, zvali njega, nego jednog od tih mališa. Tiho se nasmiješi zbog svoje bojazni i mjesto nemira obuze ga neopisiva sreća. O, kako će mu u Odavu muževi i žene biti zahvalni za njegovu opomenu!

Evo pred njim već visokih kokosovih palmi. Poznaje ih dobro, iako su bile veoma mlade kad je on pobjegao iz Odava. Zar ne pripadaju njegovoj obitelji? — Ali što je to? Na jednoj od palmi visi »saal«, znak da je netko u obitelji umro. Oko palmovih debala povučen je crveni krug, a najveće drvo leži oboreno na zemlji. Prema vjerovanju urođenika, to drvo služi pokojniku kao most kod prijelaza u carstvo duhova. Mandi dobro pregleda mjesto. Možda se prevario.

Uto naiđe pokrajnom stazom neki dječaćić, ali kad je opazio stranca, prestrašeno uzmakne. Mandi ga prijazno nagovori: »Kaži mi, mališa, jesili li ti iz Odava?«

»Da, ja sam Odavo!« glasio je brzo odgovor, i mališ nastavi više od straha nego iz prijaznosti: »A ti? Tko si ti? Ti sigurno nisi odavle?!«

»Ja sam čovjek iz primorja i želim posjetiti Odavo. Ne boj se, ja sam vam prijatelj. Kaži mi, tko je to umro? Evo ovdje visi saal i oboreno je jedno drvo.«

»Moj otac Kunga je umro... Moja majka zove se Kepol, a ja Mandi. Imam i sestricu Valabe«, brblja mališ sve odvažnije, dok stranac sluša kao da sanja. Nije još ni pravo promislio čitavu stvar, kad se pred njim pojavi još mlada žena namazana sivom ilovačom u znak žalosti. Na glavi nosi svežanj saga i banana, a pred njom capka mala djevojčica.

Kepol! Mandi je prepozna na prvi pogled i zadršće od uzbuđenja. Mlada se žena na pogled stranca silno uplaši i nehotice uhvati malu Valabu za ruku. Ali dječak joj potrči u susret i klikne: »Majko, to je dobar čovjek. Dolazi iz primorja i želi nas posjetiti!«

Kepol se polako približi. Mladi čovjek najradije bi joj se odmah tu otkrio, ali to bi bilo veoma neoprezno. Zato bez razmišljanja sućutno reče: »Ženo, ti si u žalosti!«

»Da, umro mi je muž!« odgovori ona žalosno i ušuti. I Mandi je zašutio. Želio je naći zgodan predmet za razgovor dok ide pred sestrom i djecom uskom stazom prema selu. Kepol ga nije prepoznala, to je sigurno. Rado bi pitao za majku, za drugu sestru Kavidu, ali bi time smeo sestru. Usto ima namjeru da se ne oda prije negoli sazna da li je njegov »zločin« iz djetinjstva zaboravljen. Zato je sretan kad Kepol konačno prekine šutnju.

»Dolaziš li na svečanost?«

»Zar se u Odavu što slavi?«

»Da! Kavidu i njegovi ljudi podigli su novu veliku kolibu.«

»Kavidu? Mislim da ga poznajem!« usudi se reći Mandi. »Zar nije Kavidu već starac?«

»Da, jedan od najstarijih u selu. On mi je ujak.«

»Je li tvoja obitelj velika?« upita Mandi, nadajući se da će tako saznati nešto o majci.

»Ja imam dvoje djece, a moja sestra Kadai jedno. Imala sam još jednoga brata, koji se zvao Mandi. Moj prvenac nosi njegovo ime.«

Ni riječi o majci. Ništa o njegovu tajnovitom bijegu. Zar drže da je onih dana poginuo?

Naskoro će biti u selu pa Mandi želi da se neopaženo odijeli od Kepol, kako bi izbjegao neugodnoj upadnosti. Stoga odabere jednu od mnogih staza, koje vode do muških koliba.

Mandija zaokupe najoprečnije misli i osjećaji. Ne može se sabrati, iako već stoji na zasjenjenom trgu. Tu čuče četiri muškarca, od kojih trojica upliću četvrtome u kosu vrpce od mladog kokosovog lišća. Mandi im odlučno pristupi.

»Kaija, kaija — dobri prijatelji, dobri prijatelji, ljudi iz Odava, eh!« klikne on prijazno.

»Kaija, kaija, eh!« odvrate mu muževi i okrenu začuđeno glave da vide kakav to stranac dolazi.

»Dolazim iz primorja«, nastavi Mandi. Nije ni opazio kako su se kod tih njegovih riječi muževi sumnjičavo pogledali i sporazumijevali tajnim znakovima.

»Iz Eromke ili Geve?« upita jedan od njih.

»Tako nešto!« izbjegava Mandi pravi odgovor i sjedne kraj njih na zemlju.

»To je Majo«, prošapta drugi ispitujući pogledom nakit stranca. Mandi ga je čuo i reče:

»Da, ja sam Majo, ali sam ipak vaš prijatelj i nadam se da ćete i vi mene zavoljeti. Kako vidite, ja sam posvema sâm i bez oružja. Imam s vama nešto važno govoriti. Ali gdje su ostali muževi?«

Neobične Mandijeve riječi djelovale su na ljude iz Odava i pobudile u njima najveću radoznalost. »Dođi, prijatelju, na veliki trg i govori otvoreno.«

Na velikom prostoru pred novom muškom kolibom sjedi velika skupina muževa, koji veselo razgovaraju. Ali razgovor prestane čim se Mandi sa četvoricom domaćih ljudi pojavio među njima. Odredili su mu mjesto pokraj još svježega starca. To je Kavidu. Mandi ga na prvi pogled prepozna, ali sam se nije još otkrio. Sjeo je uz prijazni »kaija, kaija«. Kavidu promjeri došljaka i upita ga: »Mladi prijatelju, ti dolaziš tamo iz primorskih sela. Kako se zoveš?«

Mandi se u prvi čas malo smete, ali ipak brzo odgovori: »Prijatelji, dopustite da vam najprije nešto saopćim. Tada ćete vidjeti da vas volim.«

Svi mu se uz napetu pažnju primaknu. Trgom zavlada grobna tišina.

»Prije četiri dana ostavio sam obalu i trčao gotovo cijelim putem, jer sam htio da što prije stignem u Odavo. Kako vidim, vi se spremate na veliku svečanost. Ali ja nisam zato došao. Nekada su mnogi s obale dolazili ovamo da si nabave kod vas bubnjeve i čudesne rajske ptice s divnim perjem. Ali ni to me nije dovelo ovamo. Dolazim s obale i nikada je više neću vidjeti. Kako vidite, ja sam još mladić, ali ću postupati s vama kao muž. Muževi, proslavite brzo svoju svečanost, a onda ostavite Odavo sa svim svojim ženama, djecom i čitavom imovinom. S obale su krenuli mnogi ljudožderi s nakanom da unište Odavo.«

(nastavlja se)

VODIČ U SVETIŠTE LUDBREG — napisao I. Jurak. Svrha knjige izražena je riječima samoga autora: Manje psovke, više štovanja i primanja presvete Euharistije, zagovori i hodočašća u Ludbreg. Primjerak knjižice stoji 50 d. Više od 10 komada — popust 10%. Narudžbe i novac: Župni ured 42230 Ludbreg.

NA IZVORIMA RADOSTI — priredio Jeronim Šetka. Knjiga je posvećena uspomeni osamstote obljetnice rođenja sv. Franje Asiškog. U njo se pružaju razmatranja prema različitim vremenima crkve ne godine. Da učvrsti i po veća pobožnost prema Isusu i Mariji, autor posebno ob rađuje razmatranja za pobož nost prvih petaka i subote za pobožnost Srcu Isusovu kroz lipanj, za pobožnost u čast Majci Božjoj kroz svibanj i listopad. Četiri stvarna kazala vrlo iscrpljivo pri kazuju sadržaj knjige. Vrlo bogat sadržaj, kao i ukusna oprema. Cijena 300 dinara. Narudžbe: Uprava lista MARIJA 58230 Sinj, A. Jonića 3.

IVAN PAVAO I — napisao Georges Huber. Na popularan način opisan život i djelo Pape koji je znao ljubazno, ali i odlučno reći svoju riječ i »pismoznancima« i puku. Čini se da upravo taj blagi, ponizni i jednostavni čovjek, koji je bio papa svega trideset i tri dana, označuje jednu od možda najvećih revolucija u povijesti Crkve. Naručuje se HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Tomislavov trg 21. Cijena 90 d.

Antun Bošnjaković izdao je knjigu **CRKVA BLAŽENE DJEVICE MARIJE NA BAPSKOJ** kao prilog povijesti Katoličke Crkve u Srijemu. Knjiga ima 160 stranica, lijep broj slika i dvije karte. U crkvi, o kojoj govori knji a, štuje se čudotvorna sli ta Gospe Bapske. U tu su rkvu za vrijeme Turaka dozili mnogi hodočasnici sa svih strana. Cijena je knjizi 30 dinara. Narudžbe prima: Antun Bošnjaković, 41001 Zagreb, pp 699, Palmotićeva 33.

Druge nedjelje rujna održat će se kolekta — sakupljanje pomoći — za Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu u svim crkvama hrvatskog jezičnog područja.

Vjernici mogu i u drugo vrijeme predati svoj dar preko svoga župnika.

FRA DOMINIK MANDIĆ — napisao fra Andrija Nikić. Biografija istaknutog hercegovačkog franjevca i povjesničara. Cijena 50 n. dinara. Narudžbe: Franjevački samostan 79000 Mostar

NADA vjerska smotra župe sv. Stjepana Grohote. Narudžbe: Župni ured 58430 Grohote

MARULIĆ — Hrvatska književna revija 1981. br. 3

VRELO ŽIVOTA — časopis za duhovnost 1981. br. 2, Sv. Markovića 9, 71000 Sarajevo

Prijatelji, povjerenici i promicatelji GLASNIKA! Pozivamo vas na trodnevne duhovne vježbe u Zagrebu, Fratrovac 38.

Duhovne vježbe će se održati od 13. XI. u 19 s. do 15. XI. To znači od petka do nedjelje uključivo.

Cjelokupni pansion bit će oko 500 d. Svoju prijavnicu pošaljite na: Uredništvo GLASNIKA 41000 Zagreb, Palmotićeva 31, pp 699

Izišao je DŽEPNI KALENDARIĆ za 1982. godinu. Nedjelje i zapovijedani blagdani u crvenoj boji. Korice u četiri boje. Cijena je 13 d uz običajni popust. Naručuje se na adresu: Marijan Šajnović — Palmotićeva 31 — 41001 Zagreb — pp 699

ZAHVALJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...Presv. Trojstvu, sv. Josipu i svima svetim zaštitnicima što nam je dijete prebrodilo jednu krizu. — Obitelj N. N., Vela Luka

...i m. Klaudiji za ustrajnost u zvanju. — S. N. N.

...Majci Božjoj od kamenitih vrata, bl. Marku Križevčaninu i dušama u čistilištu za sretno putovanje i za mnoge druge milosti. — Majka iz Dalmacije, Vela Luka

...i m. Klaudiji za primljene milosti. — S. Paulina

...Gospi od brze pomoći i bl. Leopoldu za ozdravljenje moje ruke kao i za sretnu operaciju mojih dvaju sinova. — Zahvalna majka, Privlaka

...i m. Klaudiji za pomoć prilikom operacije. — M. M., Varaždin

...i sv. Anti za uspješnu operaciju moje kćeri Jagode. — Mara Grubić, Vranjic

...i m. Klaudiji za ozdravljenje bez operacije i za neočekivano rješenje poteškoće s radnim stažom. — N. N., Osijek

...sv. Ani i sv. Tereziji na dobivenim milostima i pomoći. — Milan i Kata Jakupec, Srednji Mosti

...i m. Klaudiji za pomoć u teškim stambenim prilikama. — N. N., Osijek

...Gospi Tekijskoj i sv. Antunu za primljenu pomoć. — D. M., Sr. Kamenica

...i m. Klaudiji za pomoć u teškoj bračnoj krizi. — E. L., Maribor

...i m. Klaudiji za sretno uspjelu operaciju. — I. J., župnik

...i m. Klaudiji za uspjeh teške operacije na srcu. — Mara Andrlić, Petrijanec

...i m. Klaudiji za sretno završen vojni rok i za uspjelu operaciju. — N. N., Osijek

...i m. Klaudiji za jednu veliku milost. — A. M., Zagreb

...dušama u čistilištu, Kardinalu i teti Mikolaji za uslišane molitve. — Z. V., Zagreb

...sv. Antunu i bl. Leopoldu za uslišane molitve, a napose za zdravlje. — Jela Matković, Subotica

...i m. Klaudiji za pomoć sestri u stambenim problemima uz preporuku za duhovne i materijalne potrebe cijele obitelji. — S. Mirjam

...i m. Klaudiji za zdravlje uz preporuku za bolesnu i materijalno ugroženu osobu. — N. N., Zagreb

...i Gospi od brze pomoći za primljene milosti. — E. B., Nova Gradiška

...i m. Klaudiji za sve milosti. — Anđelka Zelenika, Zagreb

...i Ivanu Merzu za zdravlje. — Franjo Tukša, Gornja Rijeka

..Gospi od brze pomoći i o. Vendelinu za uslišanu molbu. — Marija Derkač, Slav. Brod

...Gospi Lurdskoj i sv. Antunu za uslišane molitve uz preporuku Gospi od brze pomoći za olakšanje bolesti. — Ivan i Katica P. — Njemačka

...i Predrag. Krvi Isusovoj za ozdravljenje moga muža. — A. B., Krk

...i Gospi Sinjskoj za primljene milosti. Mirjam, Zagreb

...i m. Klaudiji za uspjeh u školi. — R. V., Goričan

...i sv. Josipu za dobivenu službu i nađeni stan. — Lj. M., Baška

...i m. Klaudiji za pomoć u apostolskom radu i na mučnim putovanjima. — S. Anastazija

...i Anđelu Čuvaru za uspjeh djece u školi i za pomoć u poteškoćama. — Majka Anđela, Plješivica

...Ivanu Merzu i m. Klaudiji za nađeni stan. — N. N., Južna Amerika

...sv. Antunu, sv. Tereziji od Dj. Isusa i bl. Leopoldu za obraćenje moje djece i za mnoge druge milosti. — Anka Vidas, Daruvar

...za zdravlje i za pomoć u svemu. — S. I. T., Hvar

...za primljene milosti. — Melanija Nevjestić, Bugojno

...i Majci Božjoj Bistričkoj što se sinu vratio sluh. — Zahvalna majka Milka, Varaždin

...Gospi Lurdskoj i sv. Anti za primljene milosti. — Manda Bogdanović, Seoca

...i m. Klaudiji za zdravlje. — N. N., Goričan

...biskupu Langu, Ivanu Merzu i Petru Barbariću što mi je nećak sretno završio studij i na drugim primljenim milostima. — S. R., Zagreb

...sv. Judi Tadeju, sv. Antunu i svima svetima za uslišanu molitvu kao i za mnoge primljene milosti kroz 71 godinu, napose u bolesti. — Vlatka Janeš, Gerovo

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

glasnikova priča

Piše: Stjepan KUŠAN
— senior

Obećenje ludom radovanje

Već nekoliko godina iz neposredne okolice promatram mladiće i djevojke kako se međusobno ponašaju. A to njihovo vladanje više je nego slobodno. Osobito im pogoduje današnji liberalizam, koji toj djeci dozvoljava da odlaze do krajnosti, pri čemu znaju redovito tumačiti kako je to danas »napredno«.

Koliko puta gledam za vrijeme pauze te mlade ljude kako svojim ponašanjem pružaju neukusnu sliku. Možete ih vidjeti dvoje po dvoje, kako se grle i ljube bez ikakvog obzira i stida. Većina tih djevojčica — Bog zna od kuda i iz koje sredine — sjede na koljenima svojih školskih kolega, a da ih uopće nije briga što kraj njih prolaze njihovi profesori i razni prolaznici. Kada kraj njih prolazim — a to je svakog dana — znadem im dobaciti:

— Djeco! Kako vas nije stid? Zar vi ne primjećujete da kraj vas prolaze vaši profesori, prolaznici, pa i ja?

Mogu reći da su se na te primjedbe više stidjeli mladići nego djevojke. Dečki bi se znali izgovarati da su za takvo ponašanje krive djevojke, jer ih one — kako kažu — »napastuju«, što je zapravo i istina.

Među njima sam primijetio i dvije sestre blizanke, koje među svima u tome prednjače. Jednom sam im postavio pitanje da li za takvo ponašanje znaju njihovi roditelji. Jednoglasno su mi odgovorile: »Ne!«

— A zar vi mislite da će vas ti mladići oženiti?

— Nemojte biti smiješni — branili su se mladići. Nisu nam one ni prve ni posljednje. Danas vam je ljubav slobodna.

— A što bi bilo — nastavim ja — da ostanete u drugom stanju?

— Postoje za to pilule, odgovori jedna od njih.

— A, ako bi se dogodilo da pilula zataji, što onda?

— Zna se — doda brzo druga. — Već sam abortirala. To vam nije ništa. Samo mali zahvat. Skoro se ništa ne osjeća. Osim toga, mi imamo prijatelja liječnika, koji nas rješava tih problema.

— Pa to je strašno — viknem ljutito. — To je pokvareno! To je užasno! Tko vas to uči i tko vam to dozvoljava?

A oni? Mjesto da su se postidjeli, grohotom su se nasmijali. Jedan mi je od mladića ironično dobacio: — Vi se još nalazite u zaostalom srednjem vijeku.

Nedugo poslije toga na vratima moje radne sobe pojavila se jedna plaha djevojka, koja je, kako mi je rekla, dan ranije sa strane slušala dijalog između mene i onih djevojaka i mladića. Jedna joj je djevojčica rekla tko sam i što radim. Zamolila me za kratak razgovor. Rado sam se odazvao. Najprije mi se počela legitimirati. Rekla mi je da je sa sela i da je odgojena u kršćanskoj sredini od vrlo strogih roditelja, a osobito od strogog oca koji ju je upozorio na sve nedaće koje će na nju vrebati u ovakvoj sredini.

— Do sada sam se održala — rekla mi je. Prozvali su me bogomoljkom zato što idem u crkvu i na vjeronauk, i što na svom vratu nosim križ. Čak mi je razrednica u imeniku kao primjedbu napisala i ovo: »Prevelik utjecaj Crkve«. To je, izgleda, učinila zato da i drugi profesori vide moje uvjerenje, možda radi ocjena. Ali to upozorenje za mene ništa ne znači, jer ja učim odlično. Nego, kod mene je drugi problem: Postoji jedan mladić, možda ste ga i vidjeli, koji je također iz kršćanske obitelji, a u mene je »ludo« zaljubljen. A da vam ne krijem, i ja u njega. Nažalost, neprestano me salijeće i nagovara da stupimo u intimne odnose. Do sada sam stalno odbijala, ali mi je obećao ženidbu. Recite mi, molim vas, što da napravim? Da li da pristanem ili ne? Ne bih ga htjela izgubiti . . .

Nisam dugo razmišljao, već sam joj na to pitanje odmah odgovorio:

— Ni u kome slučaju ne smiješ na to pristati! To je mladićeva taktika kako bi postigao svoj cilj. On će ti sve obećati, ali obećanja neće održati.

— Pa, on je vjernik — primijetila je.

— Kada bi on bio vjernik i kada bi mislio ozbiljno, on takvo nešto ne bi od tebe tražio. Ne smiješ mu nasjesti. Uvjeravam te da će te prevariti.

— Dobro — prignula je glavu malo razočarana, te onako isto plaho, kao što je došla, izašla je iz sobe.

Prije nego što je zatvorila vrata, još sam ju jedanput upozorio: — Pazi! Ako popustiš, upropastit ćeš se!

— Poslušat ću vas — doviknula mi je, a onda otišla.

Mislim da od tada nije prošlo niti dva mjeseca, kada je ponovo došla k meni, ali ne više onako plaho, već u suzama i grčevitom plaču. Prvo od svega što mi je rekla, bilo je:

— Jadna ja! Da sam vas barem poslušala! Što ću sada? Ono, na što ste me upozorili, dogodilo se. Povjerovala sam mu, i popustila. Danas, kada sam mu priznala da sam u drugom stanju, bezobrazno mi je rekao: — Idi kod liječnika! Nećeš biti ni prva ni posljednja. Zar si ti zbilja mislila da ću te oženiti? Nemoj biti smiješna? Znala si i sama da prije moram završiti školu. Bog zna koja će još biti moja žena? Nisi trebala pristati! Ja te nisam silio. Razumije se da sam ti obećao ženidbu, ali znaš što kod nas za takve kažu koji vjeruju obećanju: »Obećanje, ludom radovanje!« — Što ću sada? Molim vas, pomognite mi!

Pokrila je lice rukama i plakala. — Kući ne smijem, jer će me otac ubiti, a za majku se bojim da tu sramotu neće preživjeti. Doktoru ne idem, jer se bojim Boga, a drugo ništa ne znam što bi mi pomoglo da se spasim.

Dok je plakala, ja sam smišljao što da joj savjetujem. A onda sam se sjetio našeg Karitasa i uputio je na njega. Sve sam joj objasnio i rekao da nije ni prva ni posljednja kojoj se takvo nešto dogodilo.

— Ali prije nego što pođeš u Karitas — upozorio sam je — najprije sve moraš priznati svojoj majci. Ona mora znati za to. Samo te ona može razumjeti. Bilo bi dobro da s njom dođeš kod mene, kako bi je mogao o svemu obavijestiti.

Ovaj put mi je obećala da će me sigurno poslušati. Ali, nažalost, kasnije ni to obećanje nije održala.

Misleći da se smirila, na moje veliko iznenađenje brzo je ustala i, kao da se nečega sjetila, bez riječi je izašla iz sobe, a da joj nisam uspio ništa više reći. Mislio sam da će se vratiti, ali o njoj više nije bilo ni traga ni glasa.

Kako je vrijeme prolazilo, a ja na nju skoro zaboravio, misleći da se je sve dobro svršilo, nisam tom slučaju više posvećivao pažnju. Ali jednoga dana iznenada mi se pojavio njezin lik pred očima, i to onda kada sam prolazio kraj »onog kvarteta« koji je i taj put pokazivao već opisanu neukusnu sliku. Zaustavio sam se kraj njih, jer me je interesiralo zbog čega se među njima ne vidi više ona mlada neznanka. Kada sam ih upitao za nju, sjetila se jedna od blizanki i rekla:

— Pa to je Katica!

— Vjerojatno — potvrdim — a što je s njom? Zašto se ona ne vidi među vama?

— Učinila je samoubojstvo — brzo odgovori druga.

Na tu sam se neugodnu vijest trgnuo, a onda zamislio.

— Zar ste je poznavali? — prekine me u razmišljanju jedna od blizanki.

— Da! Došla me je svojevremeno moliti za pomoć. Tada me molila da je obranim od zla, koje ju je zadesilo od jednog nesavjesnog mladića. Taj ju je mladić uspio prevariti, zbog čega je on njezin potencijalni ubojica.

— Nije je on ubio — rekao je jedan od mladića — ona se sama ubila.

— Da je nije prevario, kao što ćeš i ti prevariti onu koja ti sjedi na koljenima, sigurno je da se ne bi ubila. Ni ti nisi bolji od njega.

Vraćajući se u svoju radnu sobu, u ušima sam čuo plač njezine majke, koja je dozivala svoju mrtvu Katicu. Kod toga čuo sam i njezino bolno pitanje: »Katice! Zašto si nam to učinila?«

Tu istu misao ponovio sam i ja i dodao: »Katice! Zašto me nisi poslušala? Da si me poslušala, prištedjela bi veliku bol svojim roditeljima, spasila bi sebe i ono u sebi«.

A ovako je ispalo: Obećanje ludom radovanje.

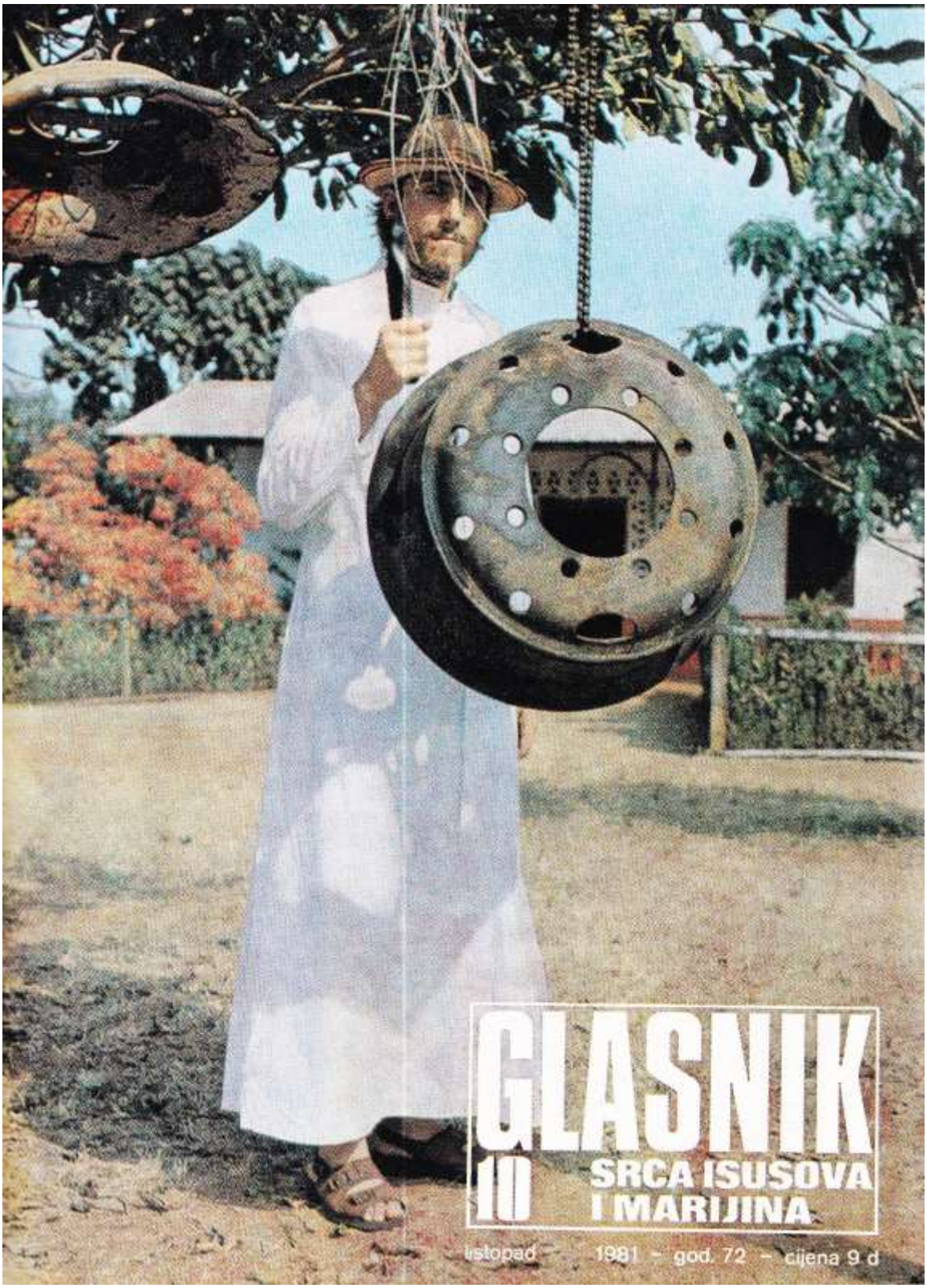

GLASNIK

10 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

listopad 1981 - god. 72 - cijena 9 d

Naslovna strana:

KAD NEMA ZVONA, MISIONAR SE SNALAZI »FELGOM« OD TERETNJAKA

Na zadnjoj strani:

U TOPLOJ RUCI BOŽJE PROVIDNOSTI SVAKI JE OD NAS ZAŠTIĆEN LJUBAVLJU NJEGOVA SRCA

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeijc, Mirko Nikolić, Mato Rusan i Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod. — Cijena pojedinog broja 9 d. — Godišnja pretplata 108,00 d. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina ćena u gotovu.

Mladi su pozvani

Misionarsko je zvanje u užem smislu riječi - karizma, koju Duh Sveti dijeli odabranima, pozvanima za opće dobro.

Nadbiskup Luande u Angoli Msgr Mauka izjavio je u svojoj poruci da Crkva u Angoli sada treba više nego ikada misionara i veću pomoć misionarki. Za vrijeme građanskog rata broj je misionara opao za 45 posto. Zbog toga su morale biti napuštene mnoge misijske postaje i socijalne ustanove. Na desetke zgrada je oštećeno i opljačkano.

Iz svih dijelova Angole dolaze molbe da im se natrag vrate misionari. Pripadnici župe Krista Kralja u Luandi sami su se molbom obratili vlastima da bi se prognani misionari smjeli opet vratiti u zemlju. Od proglašenja nezavisnosti zemlje vratio se 61 misionar, a pridošlo je i pet novih... To ni izdaleka ne odgovara potrebama.

U Zairu državne vlasti opet vraćaju Crkvi i privatnim organizacijama škole oduzete prije nekoliko godina. Time se veoma povećava potreba za novim misionarskim silama.

Ako molimo da se umnoži broj misionara, onda ne molimo za neku nestvarnu, izmišljenu potrebu, već za nešto što je u tolikim misijskim zemljama danas krvavo potrebno. Pred misijskom Crkvom stoje posve jasni i određeni zadaci. Ostvarit će ih samo onda ako bude imala dovoljan broj misionara.

Sve je to jedan poziv! Na mlade katolike! Kad su mogli toliki i tolike prije nas, i kada i sada odilaze za Kristom u daleke krajeve, zašto ne bi mogli i mladići i djevojke iz naših vjeronaučkih skupina i zajednica?

Kristov poziv je danas snažniji i jači nego ikada: »Žetve je velika, poslenika malo. Molite se dakle Gospodaru žetve da pošalje poslenike u žetvu svoju.«

uredníkova riječ

Želimo u uvodnoj riječi naglasiti i ponoviti osnovne postavke našega zagrebačkog i hrvatskog metropolite dr Franje Kuharića, koje je iznio u predgovoru knjižice PO EUHARISTIJI SE VJEČNO ŽIVI.

Radi se o pobožnosti prvih petaka i prvih subota kojima je osnovni sadržaj dobra sveta pričest.

»Euharistijski je život... u mnogim župama bio plod baš tih pobožnosti«.

»Tim se pobožnostima produbljivao duhovni život osoba i vjerski život obitelji. Iskustvo potvrđuje da se u školi Isusova Srca i Srca Njegove Majke odgajale prave kršćanske obitelji, koje su imale hrabrosti da žive svoje zajedništvo dostojno svoga krštenja i sakramenta ženidbe.«

»U toj školi Božje ljubavi mnoge su se katoličke obitelji u hrvatskom narodu svjesno odlučivale za dnevnu molitvu, za vjernost i za blagoslov života, u njih je ulazila toplina Božje Prisutnosti.«

»Uistinu, revni župnici koji se nisu štedjeli i satima su ispovijedali župljane počevši od djece, za prve petke, preporodili su svoje župe dubljim vjerskim životom. U tim su župama niknula brojna redovnička i svećenička zvanja. Iskustvo potvrđuje milost Božju.«

»Vjerujemo da se Bog u svojoj dobroti služi pedagogijom pobožnosti prvih petaka i prvih subota da bi nas odgojio za pravi život po Euharistiji i od Euharistije.«

Nalazimo se na početku nove pastoralne godine u kojoj se želimo još više približiti presvetoj Euharistiji. Možda ove Nadbiskupove riječi mogu biti putokaz našim čitateljima kako će najbolje proživjeti euharistijske kongrese...

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 72. LISTOPAD 1981. BR. 10

S A D R Ž A J

OBITELJSKA MOLITVA, V. V. — 332
ŽIVOT U DVOJE, R. Grgec — 333
HVALA NA PISMU — — — 334
PO EUHARISTIJI SE VJEČNO ŽIVI, F. Kuharić — — — — 336
ISUS KRIST RAZLOMLJENI KRUH, B. Nagy — — — — 338
SAČUVAJTE DOBAR OBIČAJ OBITELJSKE MOLITVE!, B. Nagy 339
TRPLJENJE NIJE GUBITAK, Ž. Brzić — — — — — — — 342
ZAŠTO JE BOG SAKRIVEN ČOVJEKU?, T. Trstenjak — — — 344
ČOVJEK KOJI JE DOŠAO IZDALEKA, I. Mort — — — — 346
MISA, PRIČEST, EUHARISTIJA, S. Bošnjak — — — — — 349
DUHOVNA ZVANJA I POBOŽNOST PRVIH PETAKA, P. Bulat 350
KRUNICA NA STOLU, A. Vidovečki — — — — — — 352
SOLIDARNOST S MISIJAMA, M. Rusan — — — — — — 354
NOVOSTI IZ MARIA POLLIJA, A. Gabrić — — — — — 355
MAJO, GLADNI SMO, E. Verlić 356
NAŠI POSLJEDNJI NOVI UČITELJI, S. Novotny — — — 358
SPASITELJ ODAVA — — — 359
NOVE KNJIGE — — — — 360
ZAHVALNICE — — — — 361
ISPUNJENO VELIKO OBEĆANJE 362
BANKOVNI ČINOVNIK NA TRINAESTOM ŠALTERU, J. Antolović — — — — — — 362

nakana apostolata molitve

DA SE KOD VJERNIKA PO ZAJEDNIČKOJ MOLITVI SVE VIŠE UČVRŠĆUJE JEDINSTVO OBITELJI.

Obiteljska molitva

Listopad je mjesec svete krunice. Zato je pravo ako promislimo o važnosti molitve, osobito u našim vjernim obiteljima.

Čovjek je po svojoj naravi razgovorno biće. Već dijete, koje još ne zna i ne može govoriti, pokušava pokretima i nerazumljivim glasovima iz sebe izbiti svoje misli i želje. Kada pak progovori, nema kraja njegovom pripovijedanju i pitanjima. Ako roditelji dijete u toj želji da govori podupiru, s njim često razgovaraju, ono će se prirodno i naravno razviti u otvorenog, slobodnog, iskrenog i vedrog čovjeka.

Kad je tako s čovjekom, ukoliko se gleda na njegov odnos prema čovjeku, isto je tako s njim, ukoliko se gleda na njegov odnos prema Bogu. To ne vrijedi samo za čovjeka pojedinca, nego i za bračni par, pa i za čitavu obitelj.

Razgovor s Bogom ili, prije svega, slušanje Boga, nazivamo molitvom. Kao što treba gajiti razgovor među ljudima i razvijati ga, za njega naći vremena, isto tako treba naći vremena i za razgovor s Bogom. Radi se, naime, o vrlo važnoj stvari života, koja mora imati prvo mjesto.

Obiteljska je molitva skupni razgovor roditelja i djece s Bogom. Ona je u različitim okolnostima različita, ovisna o dobi djece. Ipak treba kod svake molitve nastojati da ne bude samo ponavljanje naučenih obrazaca. Još više treba paziti da se ne obavlja brzo i mehanički. I djeca se radije mole svojim riječima, ukoliko smo ih na to naučili.

S obiteljskom molitvom povezano je obiteljsko ozračje. Svijeća, slika, pjesma, jaslice, križ, cvijeće, molitvenik, vjerske novine, GLASNIK — sve to ima za djecu veliko značenje. Djeca naime veoma lako zapamte i uoče unutarnje vrijednosti, ako ih znamo očitovati slikom ili simbolom.

Za odraslu djecu i za supruge vrlo je važno slušanje Božje riječi iz Svetog pisma, jer Bog svakom čovjeku, svakom bračnom paru i svakoj obitelji uvijek nešto posebno govori za njihove vlastite prilike. I kad molimo krunicu, dobro je povezati tu krunicu sa Svetim pismom na taj način da glasno pročitamo tekst koji se odnosi na dotično otajstvo. Ako zbog toga i ne izmolimo cijelu krunicu, ipak će ona često biti savršenija i sadržajnija.

V. V.

Život u dvoje

Piše: prof. Radovan GRGEC

U romanima i filmovima često sve završava sretnom ženidbom glavnih junaka, dok u životu obično ženidbom tek sve započinje. Katkada život, započet brakom u dvoje, svršava »dvobojem« i rastavom braka. Suvremeni čovjek se češće rastavlja, od čega redovito najviše trpe djeca iz te obitelji. Nažalost, iako su ljudi našeg vremena sve više zatravljeni i opsjednuti traženjem seksualnog užitka, sve manje vjeruju u trajnost bračne veze i u ljepotu obiteljskog života. Kao što ne mogu shvatiti ni prihvatiti vjernost obvezi celibata kod katoličkih svećenika, tako im je i nerazumljiva međusobna vjernost bračnih drugova do smrti.

Tko je tome kriv? Sigurno i opća klima u kojoj živimo ne shvaćajući da bez požrtvovnosti i vjernosti u najtežim situacijama nema prave ljubavi nigdje, a pogotovo ne u bračnom i obiteljskom životu. Sigurno i mnogi muškarci i žene bez osjećaja dužnosti i odgovornosti prema bližnjemu, prema najbližima.

Upravo se danas toliko govori o dijalogu spolova i bračnih drugova, o dijalogu dviju osoba suprotnog spola u potrazi za zajedničkim jezikom, za zajedničkom »valnom dužinom«. Usprkos tome život u dvoje u bračnoj zajednici prolazi kroz najtežu krizu. Lome se i ruše brakovi zbog nemogućnosti otvorenog dijaloga kao i zbog nevjere. Karol Wojtyla, današnji papa Ivan Pavao II, u svom »Zlatarskom dućanu« govori o tim bolnim problemima. Iz usta muževljevih izbija iskreni krik: »Oh, kako bih želio razgovarati s Anom, otvoriti joj se, priznati joj se, priznati joj svoje pogreške i upoznati njezine!«

O krivnji žena za nemogućnost dijaloga mnogo se govorilo. Možda su muškarci za to još više krivi? Nedavno smo na ovom mjestu napisali kako žene, unatoč raznim feminističkim deklaracijama, postaju sve neravnopravnije u društvu uređenom od muškaraca za muškarce. Ovi kao da nisu svjesni toga što one znače kao Marije i Marte, kao supruge i majke, kao srce obitelji i kao »bolja polovica« čovječanstva, bez koje nema ljubavi, života ni napretka. Što da kažemo o tolikim majkama brojnih obitelji na koje suvremenici gledaju s prezirom ili sažaljenjem, o ženama koje u tišini i skrovitosti pripremaju i omogućuju muškarcima njihove »dnevne redove« i »poslovne uspjehe«, a smatraju ih besposlenima ili nezaposlenima članovima zajednice, o domaćicama koje nikada nisu imale ni odmora ni praznika, a robuju umjesto na jednom na dva kolosijeka (u obitelji i na radnom mjestu), zapostavljene na oba područja? Kako za njih izgleda život u dvoje?

Sjetimo se žena genijalnih ruskih književnika, Dostojevskog i Tolstoja, koje su ostale u sjeni svojih vrlo »teških« muževa, brinući se za njihov svagdanji život, rađajući im djecu i prepisujući neumorno njihova djela! Pa ipak su Sofiju Tolstoj proglasili histeričnom i tiranskom ženom. U drugom svesku svojega dirljivog »Dnevnika« ova žena patnica piše: »Ljubila sam svojega muža žarko i požrtvovno. Okružila sam ga svojom brigom i pažnjom, pomagala sam mu gdje god sam mogla. Nikada ga nisam iznevjerila ni riječju ni djelom. Pa što sam mogla učiniti više?«

Kriza života u dvoje i obiteljske zajednice svojevrstan je pokazatelj krize cjelokupne civilizacije. Ipak smo svi svjesni da bez odricanja i žrtve nema sreće u braku. Isto tako znamo da bez trajnih i zdravih obiteljskih zajednica nema spasa za ljudsko društvo. I oni koji nisu vjernici naslućuju da je za taj spas potrebna milost i pomoć Nekoga, koji je ženidbu uzdigao na čast sakramenta. U tom ozračju život u dvoje dobiva svoje puno značenje i dostojanstvo.

hvala na pismu

NEPREKIDNO OBAVLJALA PRVE PETKE

»Katica je na raskrsnici svoga života odabrala bračni stalež. Sretna sam majka i dragom Bogu veoma zahvalna što je odabrala sebi za životnog druga katoličkog mladića iz katoličke obitelji. Njegova majka s ostalom obitelji ide u crkvu i pjeva u zboru.

Svadba je bila jako svečana. Vjenčanje se obavljalo pod svetom misom. Slikanje s kamerama snimali su za film. Bila sam neki dan kod njih u V. Imaju lijep stan. Gledali smo taj film od svatova. Krasno! Snimljena sveta misa. Bio je i pjevački zbor. Podizanje. Oni, mladenci, pobožno kleče. Pred njima oveliki križ s raspetim Isusom. Neka ih Isus podsjeća i neka od Njega uče — da život ne može bez križa, i životna staza bez trnja.

Sve to gledajući, plakala sam od sreće, jer mi se želja ispunila. Katica je za vrijeme svoga djevojaštva neprekidno obavljala prve petke. A na prvi petak mjeseca svibnja obadvoje se ispovjedilo i pričestilo u našoj crkvi Bezgrješnog Začeća. I ja skupa s njima. Puna sam sreće što je Bog dao da njezin zaručnik s njom obavlja na taj dan tako velik i svet čin.

Divan je Bog u svojim djelima. Presveto Srce Isusovo dalo joj je tu milost i Njegova sveta Majka, da je u prvu subotu u Gospinom cvjetnom mjesecu bilo u četiri sata vjenčanje. Kako je bilo lijepo kad je po Katicu došlo 19 automobila i jedan autobus. Dakle, kićeni su bili svatovi.

Tražili smo u Presvetom Srcu spasenje duše, a sve ostalo nadodalo nam se po volji i pomoći Božjoj. Zato kličem od srca: Hvala Ti, Isuse i Majko Božja, i Tebi, oče Leopolde!«

Majka

CRKVENO VJENČANJE ZALOG JE BOŽJEG BLAGOSLOVA U NOVOJ ETAPI ŽIVOTA

Kako je kršćansko vjenčanje uistinu nešto lijepo, plemenito, zanosno! Neka djevojke i mladići pomisle koliki je to duhovni miraz Božjeg blagoslova koji se po takvom vjenčanju osigurava. Želimo da Katici i njezinom Podgrađaninu i ubuduće bude sve s blagoslovom Isusova Srca!

BOLESNA ANICA

»Kod nas su u Komletincima bile svete misije od 8. do 15. ožujka ove godine. To će nam ostati u vječnom sjećanju. Ali, daj Bože, da te misije ne budu bez ploda, već da se unesu u život. Pogotovo, da naša mladež ostane Božja, čista i čestita.

Za našu bolesnicu Anicu bilo je veliko iznenađenje. Zadnji dan misija došao nam je preuzvišeni biskup Ćiril Kos. Došao je i on slaviti euharistijsko slavlje s našim misionarima. Misa je bila zahvalnica. A poslije svete mise on i još dva misionara posjetili su našu bolesnu Anicu. Preuzvišeni ju je pitao:

— Anice, kada si zadnji put slušala svetu misu?

Ona je odgovorila: — Prije 22 godine, i to u Ilači na Veliku Gospu.

Biskup je odredio da mladi misionar, pater pavlin Nikola Jušić, odsluži svetu misu u njezinoj sobi. Kakve li sreće za Anicu!

Na večernjoj misi pater je svijetu saopćio da sutra ujutro u 8 sati dođu na misu kod bolesnice i da se kod nje pričeste. Došlo je više od sto osoba. Sve je bilo puno svijeta: soba, kuhinja, hodnik i još u dvorištu. Kod njezinog stola stajala sam ja, časna Agneza iz Otoka i jedan crkveni tutor. Jer je njezin stol taj dan bio žrtvenik, lijepo sam ga spremila kao oltar u crkvi. Na njeg sam stavila kip drage Gospe Fatimske. Gorjele su svijeće, u vazama su bili crveni i bijeli karamfili. Simbol patnje i nevinosti.

Dolazi mladi pater Nikola za početak svete mise. Nosi kalež i sve što je potrebno. S njim idu pjevački zbor i ministranti. Promatrala sam Anicu kako je bila presretna. Kod nje je prenoćila Gospa. To je za nju bila velika utjeha i milost u njezinoj žalosti što je izgubila zemaljsku majku... Propovijed je bila dirljiva. Misionar je Anicu pričestio s velikom hostijom: pola sebi, pola Anici. Suze sam zapazila u očima. Također i njoj je dao piti iz

KAPELICU KRALJICE KRUNICE SAGRADILI SU PRIJE 50 GODINA ŽELJEZNIČARI 100 METARA OD PRUGE POKRAJ ŽEPČA U BOSNI. I DANAS VLAKOVI NE PROLAZE POKRAJ NJEMO, NEGO JE MNOGI POZDRAVE SIRENOM.

kaleža presvetu Krv. Bila je blažena: to se vidjelo na njezinom licu. Na ovaj prizor narod je brisao suze u očima, čuo se i poneki jecaj.

To je za nju bila velika utjeha na zemlji, jer se u svetoj misi molilo i za njezine pokojne roditelje. Podijeljeno je više od 60 pričesti. Bolesnica je sastavila pismeni oproštaj za misionare, a isto i za Biskupa.

Srdačno vas pozdravlja bolesnica Anica koja na vas puno misli i za vas moli sa svoje bolesničke postelje.

Misionar je rekao svima u propovijedi da tu kuću od danas gledamo drugačije. Jer Isus je bio na križu tri sata, a njegova supatnica Anica leži prikovana uz postelju 30 godina. Anica sada ima česte posjete i od naroda, a najviše časna sestra Agneza iz Otoka vodi s vjeronauka manju i veću djecu u procesiji sa cvijećem u rukama i pjesmama Kraljici svibnja. Završio se mjesec svibanj i nastao lipanj, mjesec Srca Isusova. Bolesnica sada živi kod malih anđelčića . . .

Dosta sam vam opisala sve što smo doživjeli. Puno iskrenih i toplih pozdrava od zvonarice. Ostajem u Kristu odana **Zvonarica Anica«**

U ime svih čitatelja GLASNIKA iskrena vam hvala što ste nam se javili tako ljepim pismom. Pozdravite bolesnicu Anicu u ime svih čitatelja GLASNIKA i neka se za sve nas moli Srcu Isusovu i Marijinu.

KONDŽILO

I ove godine posjetilo je na Veliku Gospu veliko mnoštvo Gospinih štovatelja glasovito svetište na Kondžilu u Bosni.

Vjera je toga naroda neuništiva. Kiša je učinila sve da rastjera Gospine štovatelje s Kondžila, ali, usprkos nevremenu, Gospa nije ostala sama u šumi. Trebamo biti ponosni i za požrtvovnost svećenika — odreda sami mladi kao hrastovi u šumi! — koji su duboko u noć ispovijedali, a na Veliku Gospu ustrajali uz svoj narod od ranog jutra sve do dva sata poslije podne, dok nisu opet postavili čudotvornu sliku na njezino mjesto u Komušini.

Nova cesta za Kondžilo, veliki hangar, uređen dom za svećenike, novosagrađena crkva u Gornjoj Komušini pokazuju da župnik Petar Pranjić nije osamljen u svojim nastojanjima. Uz njega se žrtvuju i rade za Gospu svi stanovnici sela Komušine i Slatine.

UZ VELIKO PROSTENIŠTE MAJKE BOŽJE U OLOVU, U BOSNI SE PREKO 200 GODINA STUJE GOSPA OD KONDŽILA. NEDAVNO JE MLADI ŽUPNIK KOMUŠINE PERO PRANJIĆ NAPISAO VRLO VRIJEDNU KNJIGU POD NASLOVOM »KOMUŠINA I KONDŽILO«. TOPLO JE PREPORUČAMO SVIMA KOJI ŽELE UPOZNATI POVIJEST TOGA SVETIŠTA.

Po Euharistiji se vječno živi

Za knjižicu PO EUHARISTIJI SE VJEČNO ŽIVI zagrebački Nadbiskup napisao je značajan uvod, koga ovdje vjerno iznosimo. Pobožnost prvih petaka — po Nadbiskupovim riječima — izvrstan je način kako ćemo se pripremiti za Euharistijske kongrese, odnosno kako ćemo uspješno sačuvati plodove tih kongresa.

Ova knjižica ima svrhu da svećenike i vjernike potakne na promicanje pobožnosti prvih petaka i prvih subota u mjesecu u čast Presvetog Srca Isusova, odnosno Prečistog Srca Marijina.

Tu pobožnost veoma rado preporučam i na nju potičem. Štovanju Srca Isusova i Srca Marijina moramo zahvaliti tolike milosne blagodati koje Duh Sveti izljeva u pojedine duše, u obitelji, u župske zajednice, u cijelu Crkvu. I sada, kažu neki sjemenišni odgojitelji, duhovna zvanja bude se većinom u župama u kojima se njeguje pobožnost prvih petaka i prvih subota.

Euharistijski život — često primanje sv. pričesti i redovito slavljenje Mise u nedjelju kao i kroz tjedan — u mnogim je župama bio plod baš tih pobožnosti. Tim se je pobožnostima produbljivao duhovni život osoba i vjerski život obitelji. Iskustvo potvrđuje da su se u školi Isusova Srca i Srca njegove Majke odgajale prave kršćanske obitelji koje su imale hrabrost da žive svoje zajedništvo dostojno svoga krštenja i sakramenta ženidbe. U toj školi Božje ljubavi mnoge su se katoličke obitelji u hrvatskom narodu svjesno odlučivale za dnevnu molitvu, za vjernost i za blagoslov života; u njih je ulazila toplina Božje Prisutnosti. Tako se stalno ispunja Izaijino proroštvo: »I s radošću ćete crpsti vodu iz izvora spasenja.« (Iz 12,3).

Uistinu, revni župnici koji se nisu štedjeli i satima su ispovijedali svoje župljane, počevši od djece, za prve petke, preporađali su svoje župe dubljim vjerskim živo-

tom. U tim su župama niknula brojna redovnička i svećenička zvanja. Iskustvo potvrđuje milost Božju.

U zadnje vrijeme kao da je ta pobožnost, po sudu nekih, izgubila svoju vrijednost. Na njezin račun mogle su se čuti i primjedbe s nekim superiornim podsmijehom. Reklo se čak da je to magija. Međutim, to nije magija nego Božja pedagogija koja se prilagođuje nama ljudima u prostoru i vremenu. Tom metodom se Bog služi da nas uvede dublje u svoje zajedništvo; tako nas privikava na ustrajnost u prihvaćenoj obavezi; budi u nama pouzdanje u njegova obećanja koja ne varaju; učvršćuje u nama vjeru u konačni smisao našeg postojanja. Tko je pak vjeran, sve više je gladan slušanja riječi Gospodnje (usp. Am 8,11).

Pobožnost prvih petaka i prvih subota u mjesecu odgajala je savjest za ispravne sudove po načelima kršćanskog života.

Onima koji su to jednostavno a veliko sredstvo spasenja napustili, mogli bismo reći s prorokom da su ostavili Vrelo Mudrosti (usp. Bar 3, 12).

Možda neke smeta što ta pobožnost ima svoj poticaj u privatnim objavama? Privatne objave, premda ne obavezuju na vjeru kao što obavezuje Objava Božja predana Crkvi, ipak su ozbiljna stvar. To su karizme dane pojedincima slobodnom odlukom Božjom ali u vidu općeg dobra Naroda Božjega; očituju na poseban način dinamičnu prisutnost Božju u životu Crkve i povijesti. Ako je tim objavama sam Bog izvor, onda zaslužuju našu punu pažnju i poštovanje. Ako njima Bog očituje svoje nakane, poticaje, opomene, treba im otvoriti uši duše. Ni Božja sloboda ni Božja ljubav nisu ničim ograničene. Bog nam može progovoriti u vrijeme, na mjestu i na način kako on odluči u svojoj nedokučivoj providnosti. Ako to čini, čini uvijek iz ljubavi prema nama, za naše spasenje. Stoga nije dostojno kršćanina i nije u skladu s pravim vjerničkim raspoloženjem ako netko prezre te Božje znakove.

Ljudi usmjeruju snažne antene prema svemiru ne bi li uhvatili neke signale iz kozmosa, a zašto ne bismo mi s pažnjom osluškivali Božje signale iz vječnosti!

Dakako, da bismo poniznim i iskrenim srcem povjerovali Božjoj poruci u privatnim objavama, potrebno je svjedočanstvo Crkve koja ih ispituje u svim dostupnim fenomenima i ocjenjuje po učincima, da može izreći vjerodostojan sud o njihovoj autentičnosti i svrhunaravnosti. Potvrđene i provjerene privatne objave ubrajamo u mnogostruke karizme koje Duh Sveti dijeli u Crkvi kako hoće. Stoga i za njih vrijedi ono što kaže II. Vatikanski sabor u Dogmatskoj konstituciji »Lumen gentium«: »Te karizme, bilo najsjajnije, bilo jednostavnije, i više raširene, budući da su osobito prilagođene potrebama Crkve i korisne, treba primiti sa zahvalom i utjehom... Ali sud o njihovoj ispravnosti i urednoj upotrebi spada na one koji upravljaju Crkvom, i na koje osobito spada ne ugasiti Duha, nego sve ispitati i zadržati ono što je dobro (usp. 1 Sol 5,12 i 19-21).« (LG br. 12)

Crkva je prihvatila kao dar Božji privatne objave dane sv. Mariji Margareti Alacoque u Paray-le-Monialu, sv. Bernardici u Lurdu, djeci u Fatimi i još neke druge. Ne bi li to bila oholost ako bismo prezreli proročku riječ tih nevinih i poniznih vidjelaca koji za ova sudbonosna vremena prenose Božjem Narodu poruku?

U Crkvi u Hrvata biskupi su poticanjem Duha Svetoga pokrenuli euharistijsko gibanje. Tako želimo provoditi autentičnu koncilsku obnovu u našem narodu. Uložimo u to gibanje svoju vjeru i pobožnost; uložimo svoju ljubav i zahvalnost.

Vjerujemo da se Bog u svojoj dobroti služi pedagogijom pobožnosti prvih petaka i prvih subota da bi nas odgojio za pravi život po Euharistiji i od Euharistije!

Neka ne budu malodušni oni svećenici koji će možda u početku imati manji odaziv. I jedna je duša moćna ako je Božja. Neka budu velikodušni svećenici od kojih će ta pobožnost zahtijevati da sate sjede u ispovjedaonici; neka svetim sakramentima u te dane prirede posebnu radost bolesnicima!

Budimo uvjereni da tvrdoću suvremenih ljudi u odnosu prema Bogu mogu smekšati dva Srca: Srce Isusovo i Srce Bezgrešne Bogorodice! Vjerujemo u Božje obećanje izrečeno po proroku: »Iscijelit ću ih od njihova otpada, od svega ću ih srca ljubiti... (Hoš 14,5).

U Zagrebu, dne 1. kolovoza 1981.

Franjo KUHARIĆ
nadbiskup zagrebački

ISUS KRIST razlomljeni kruh za novi svijet

Sve bolje što ima Katolička Crkva našlo se tih dana od 16. do 23. srpnja okupljeno u Lurdu zajedno sa desetak Kardinala, šesto biskupa, nekoliko tisuća svećenika. Svi su usmjerili svoju pozornost kroz tih osam dana samo na jedno: što je Euharistija i što ona treba značiti za naš svakodnevni život, za svijet. Predavanja, konferencije, propovijedi, okrugli stolovi, razgovori, diskusije, razna euharistijska slavlja, procesije itd. ispunjali su ovaj jedinstveni međunarodni skup vjere, koji se odvijao pod geslom: ISUS KRIST RAZLOMLJENI KRUH ZA NOVI SVIJET.

I Papa je trebao biti na Kongresu, ali su ga spriječile posljedice atentata. Zastupao ga je njegov legat kardinal Gantin, crnac, koji je osvojio srca svih kongresista. Bolji gest kojim bi pokazao univerzalnost Crkve Papa nije mogao učiniti nego što je imenovao ovog Afrikanca za svoga zamjenika na ovom skupu vjere koji je bio tih dana u žarištu svjetske pozornosti.

350 delegata iz Jugoslavije sudjelovalo je na Kongresu od čega su 200 bili mladi, od toga 150 sa hrvatskog jezičnog područja.

Cijeli Kongres bio je usmjeren općenito više prema mladima, kojih se okupilo preko 7.000 iz 34 zemlje. Mladi su imali i svoj dodatni program. Razumljivo je zašto su organizatori posebnu pozornost posvetili mladima: jer oni trebaju biti prvi graditelji novoga, boljega svijeta, na što nas poziva euharistijska stvarnost. Stoga su mladi na koncu uputili svoju poruku svim mladima svijeta u kojoj izražavaju svoju volju i svoju spremnost s euharistijskim Kristom graditi novi svijet.

Dvije trećine naših mladih bilo je odjeveno u narodne nošnje. Ovaj znak naše kulture privukao je pozornost svih kongresista pa i samog Papinog legata. No ono što je daleko važnije, bila je činjenica da je 46 naših mladih nakon pripreme, koja je započela već prije putovanja, položilo u Lurdu zavjet čistoće do braka pod zaštitom Bezgrešne. Jedno divno svjedočanstvo vjere, ali isto tako iskrena volja i spremnost poštivati Božji zakon, ostvarivati moralne vrijednosti koje su garancija buduće sreće u braku i u životu. Poziv na ljubav jest sveta i uzvišena stvar i pod zaštitom Bezgrešne taj poziv može se najbolje ostvarivati.

Zadnji dan Kongresa kardinal Gantin zaredio je 11 novih svećenika, a potom svim prisutnim kongresistima predao poslanje ovim riječima: »Kongres nije završen. On se mora nastaviti. Vi ste bili delegati. Vi ostajete delegati u vašim obiteljima, u vašim župama, vašim zajednicama, vašim sredinama. Vaše dvostruko uvjerenje neka bude da Crkva čini Euharistiju ali Euharistija angažira Crkvu, u dijeljenju, u bratskom životu, u traženju pravde za sve... I zato pođite svojim kućama ojačani Euharistijom, odlučni da proživljavate dijeljenje, da se lomite zajedno s Kristom za novi svijet.«

Božidar NAGY

DVIJE TREĆINE NAŠIH MLADIH HODOČASNIKA NA EUHARISTIJSKOM KONGRESU U LURDU BILO JE OBUĆENO U NARODNE NOŠNJE

Sačuvajte dobar običaj obiteljske molitve!

Papa Ivan Pavao II. Hrvatima prigodom hodočašća u Rim u Branimirovoj godini

NACIONALNI EUHARISTIJSKI KONGRES

Nalazimo se pred velikim manifestacijama naše vjere na planu naše domaće Crkve: pred euharistijskim kongresom na narodnom planu.

Ove se godine održao u Lurdu Međunarodni euharistijski kongres, koji je obilježio 100. obljetnicu održavanja takvih kongresa. Splitska i Riječka metropolija održale su također svoje euharistijske kongrese. Zagrebačka nadbiskupija započinje ozbiljnu pripravu za svoje kongrese. Ona će se odvijati kroz nekoliko godina. Ove godine predviđeni su kongresi po župama.

KAKO SE PRIPREMITI?

Prije nego pristupimo bližim pripremama na narodnom planu, dobro bi bilo razmisliti da li smo izvršili svoju obvezu iz Branimirove godine 1979., kada su Hrvati katolici ponovno obnovili svoj savez sa Svetom Stolicom.

Tom prigodom svi naši oci biskupi pozvali su hrvatske katoličke obitelji da unesu križ u svoje kuće, da zajednički mole i da nedjeljom idu na sv. misu. To je poznati pastoralni program Branimirova jubileja koji već tolike obitelji provode. Također nas je pozvao sam Sveti otac da sačuvamo dobri običaj obiteljske molitve. (Rim, 30. IV. 1979.)

VRIJEDNOST OBITELJSKE MOLITVE

Živimo u vemenu koje nam sa svih strana ugrožava vrijednost obiteljskog života. Mnogi brakovi se lome. Suvremeni tempo života razbija ozračje obiteljske intimnosti. Kršćanske obitelji nailaze na mnoge poteškoće u proživljavanju svoje vjere. Zajednička obiteljska molitva, taj ures naših kršćanskih domova, u mnogim je obiteljima zamrla.

Iskustvo pokazuje da najčvršće, što povezuje jednu obitelj s Bogom i članove međusobno, jest upravo zajednička obiteljska molitva. Tolike obitelji, koje prakticiraju zajedničku molitvu, potvrdit će istinitost ovih riječi: **Obitelj koja zajedno moli, ostaje zajedno!**

Osim toga zajednička obiteljska molitva veoma je važno sredstvo za odgoj djece u vjeri. Djeca, kad vide roditelje kako zajedno s njima mole, mnogo će lakše prihvaćati vjerske istine i vrijednosti za koje ih roditelji žele odgojiti.

TKO SAČINJAVA OBITELJ?

Pod obitelji u prvom redu podrazumijevamo roditelje i djecu te ostale članove: djeda, baku i tetu ... No bit će obitelji gdje nema djece, ili su članovi samo u daljem srodstvu. Zato pojam obitelji shvaćamo šire, u kršćanskom smislu: gdje god dvije ili više osoba živi zajedno u istom stanu i kućanstvu, bilo da su u bližem ili daljem srodstvu, čine kršćansku zajednicu, obitelj.

Osobe koje žive same, također su uključene u ovu akciju obnavljanja obiteljske molitve. Mogu ili same moliti ili se od vremena do vremena priključiti rodbini, prijateljima, znancima. Dapače, veoma se preporučuje da obitelji preuzmu inicijative te povremeno pozivaju na svoju zajedničku molitvu takve osamljene osobe.

KADA MOLITI U OBITELJI?

Najzgodnije vrijeme za mnoge će sigurno biti večer. No obitelj može odabrati i drugo vrijeme, prema uzajamnom dogovoru, napose u nedjelju i blagdane. Posebno se preporučuje molitva prije i poslije jela, bar kratka ili najmanje znak križa. I to je momenat kad možemo ispovjediti svoju vjeru mole-

ći blagoslov i zahvaljujući Bogu na njegovim dobročinstvima.

Kad govorimo o zajedničkoj obiteljskoj molitvi, podrazumijevamo svagdašnju molitvu. Kao što svaki dan trebamo jesti, raditi, odmarati se, isto tako trebamo se svakodnevno sjetiti Boga koji nam daje život, zdravlje i ostala dobra, i na tome mu zahvaljivati.

Kad molimo, dobro je stvoriti i ozračje tišine i sabranosti. Na pr. može se ugasiti električno svjetlo i upaliti svijeća. Polutama, nalme, doprinosi većoj koncentraciji.

KOLIKO VREMENA MOLITI?

Svaka će obitelj to odrediti prema svome nahođenju i mogućnostima. Tamo gdje su djeca malena, ne bi trebalo inzistirati na dugim molitvama, njima nerazumljivim. To bi možda moglo u njima pobuditi odbojnost prema molitvi.

Gdje su djeca veća, trebalo bi potaknuti njihovu kreativnost da sami izabiru molitve, sastavljaju ih ili predmole. Djecu kod molitve treba što više aktivirati. Odrasli eventualno mogu sami za sebe još produžiti molitvu.

U svakom slučaju treba imati na umu slijedeće: ako se pred televizorom mogu provoditi sati i sati, onda Bogu valjda možemo darovati 10 do 15 minuta! (Neke obitelji prakticiraju zajednički se pomoliti odmah iza TV-dnevnika, za vrijeme emitiranja EPP).

ŠTO MOLITI U OBITELJI?

Postoje razne mogućnosti. Svaka obitelj može odgovorno izabrati ono što joj najviše odgovara. Treba se možda više prilagoditi ukusu i izboru mladih.

Ono, međutim, što naši biskupi traže od svih obitelji, da uključe u svoju svagdašnju molitvu, jest Ispovijest vjere Hrvata katolika. Preporučuje se da je se moli naveče, po mogućnosti oko 21 sat, kad se svi Hrvati katolici nalaze duhom sjedinjeni, a biskupi i svećenici ih blagoslivljaju. Ispovijest je kratka i glasi: **»Čvrsto vjerujem u Boga Oca i Sina i Duha Svetoga. Životom želim potvrditi svoj krsni zavjet s Bogom i tako obnoviti sveti pradjedovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj Crkvi. Svoju odluku polažem u Bezgrešno Srce Presvete Bogorodice Marije. Amen.«**

Osim ovoga zajedničkog momenta, što bi trebale sve obitelji, po želji naših biskupa, usvojiti i provesti, navodimo i druge mogućnosti i prijedloge:

- Izmoliti krunicu ili bar jedan njezin dio, desetku. Krunica je veoma korisna jer najviše koncentrira pažnju na molitvu i njezin predmet.
- Časoslov Božjeg naroda je službena molitva Crkve koju moli sam Papa, svi biskupi, svi svećenici, sve časne sestre i brojni laici. Kada ga molimo, najbolje se sjedinjujemo s cijelom Crkvom koja moli. Naši biskupi u prošlogodišnjoj poslanici za Benediktovu godinu preporučili su kao dodatak programa Branimirove godine i molitvu bar jednog dijela Časoslova (obično večernje).
- Postoje već posebno pripremljene knjižice za molitvu u obitelji kao što su NAŠA OBITELJ MOLI, zatim OBITELJ PRED BOGOM itd.
- Pročitati jedan mali izvadak iz Biblije, o njemu malo razmišljati i porazgovarati se.
- Izmisliti spontane molitve koje će svaki član obitelji formulirati.
- Poslužiti se drugim molitvenim obrascima iz raznih molitvenika.

To su samo neki prijedlozi. Obitelji mogu pronaći i

druge načine koji se njima čine prikladnijima.

ZA KOGA MOLITI?

Kad se obitelj okuplja na zajedničku molitvu, ona najprije hvali Boga, zahvaljuje mu za njegova dobročinstva, i time ispovijeda svoju vjeru i svoju pripadnost Bogu.

Zatim, molitva se može namijeniti za cijelu obitelj, za njezine potrebe. Treba moliti za cijelu Crkvu i njezine potrebe. Posebno za Svetog Oca i njegove nakane. Zatim, za naš narod da ostane uvijek vjeran Kristu, Crkvi i Mariji, za nova svećenička i redovnička zvanja, za misije i misionare, za obraćenje grešnika, za umiruće itd.

Svatko može dodati još svoje posebne nakane. Jednoj molitvi možemo dodati sve ove nakane, a i druge, a da time ne umanjujemo druge nakane i vrijednost molitve.

POTEŠKOĆE

Bit će sigurno obitelji koje će reći: teško je uvoditi nove običaje i stvarati nove navike.

Vjerujemo da neće biti lako, ali to ne znači da nije moguće. Pogotovo ako smo svjesni da to od nas traži Krist Gospodin preko svoje Crkve. »Tko vas sluša, mene sluša« — rekao je Isus apostolima, što vrijedi i za njihove nasljednike Papu i biskupe. Pokušajte, i vidjet ćete, a Božji blagoslov neće izostati.

Kad obitelj odluči zajednički moliti, prva od poteškoća, s kojom će se susresti, jest da se svaki dan nađe na okupu. Neki će biti spriječeni dužnostima ili drugim obavezama. Zato se moli onda kad je većina članova obitelji na okupu.

Ako netko nije prisutan, ne moraju zato oni koji su kod kuće propustiti molitvu. Bit će dana kad će se molitva morati možda ispustiti ili skratiti iz opravdanog razloga. Na pr., posjet gostiju koji nisu vjernici; premda bi i gostima koji dođu, trebalo dati do znanja kakve vrijednosti zastupa i po njima živi obitelj. Pogotovo ne bi smio biti razlog za propuštanje molitve televizijski program. Televizija je dobar sluga, ali zao gospodar. Budimo gospodari u vlastitoj kući i ne dopustimo da nam ona vlada i razbija obiteljski život.

SVJEDOČANSTVA

Znamo za mnoge obitelji koje prakticiraju obiteljsku molitvu. Ovom prilikom navest ćemo samo slijedeći primjer.

G. Juraj Mirković iz župe Srca Isusova u Zagrebu (preminuo prošle godine) od početka svoga braka sve do svoje smrti, kroz više od pedeset godina obavljao je zajedno sa svojom suprugom i petero djece, dok su bila uz njega, zajedničku obiteljsku molitvu. Uglavnom se sastojala od krunice, no bilo je i drugih molitava, posebno za nova svećenička zvanja.

Vjerujemo da g. Mirković u nebu nastavlja svoju molitvu za tolike nakane na koje je molio na zemlji, sigurno i za naš narod. O tom izuzetnom primjeru kršćanskog života izvjestio je i Radio Vatikan i naš GLASNIK.

ŠALJITE NAM SVOJA ISKUSTVA I PRIJEDLOGE!

Da bi naša akcija ozbiljnog provođenja pastoralnog programa iz Branimirove godine bila što uspješnija, mnogima će veoma koristiti i biti na ohrabrenje kad doznaju koliko obitelji provodi zajedničku obiteljsku molitvu.

Šaljite nam svoja iskustva, opišite nam način na koji provodite zajedničku molitvu, iznesite nam prijedloge i sve ono što smatrate da bi moglo promicati zajedničku molitvu u obitelji.

Božidar NAGY

OBITELJSKA ZAJEDNIČKA MOLITVA PRVI JE KORAK NA ZAJEDNIČKU MOLITVU ONIH KOJI SU POVEZANI SUSJEDSTVOM ILI SUSTANARSTVOM.

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Trpljenje nije gubitak

Dobio sam nedavno pismo u kojem je među ostalim bilo napisano: »Trpljenje nitko ne želi i ono svakoga muči, pa zašto ga Bog pripušta? Zašto čovjek u tom kratkom životu mora toliko patiti? Koja korist od ovog mora patnje koje preplavljuje ljudski rod od iskona . . .«

Nisu ovo pitanja koja postavljaju samo pojedinci. Često ih se čuje jer u životu čovjek se na ništa tako ne spotiče koliko na problem trpljenja. Postoji samo jedno rješenje i jedan izlaz iz tog mračnog tunela: patnju treba osmisliti. Pisac Piet van Breemen izvanrednom dubinom pomaže nam u tom zadatku:

»Kršćanstvo nas ne čuva od boli. Evanđelje nam ne obećava oslobođenje od trpljenja. Naprotiv, ono nam jasno govori da moramo izgubiti svoj život, na sebe uzeti križ i slijediti Krista. I to je jedinstveno.

Sve druge religije nastoje ili da izbjegnu trpljenje ili da čovjeka učine imunim tako da ga ne osjeća. Evanđelje ne pristupa tako. Križ ostaje ljudska stvarnost, ali, i u tome je razlika, Evanđelje toj stvarnosti daje smisao. Ako smo jednom upoznali da trpljenje ima svrhu, ili kad barem možemo vjerovati da ono ima smisla, možemo podnijeti mnogo više. Ovo je poruka Evanđelja da trpljenje ne smije biti nikakav gubitak. Ljudi mogu biti ogorčeni trpljenjem, ali isto tako i preobraženi. A ovi posljednji su milost za druge. Njihovo trpljenje ih je rasvijetlilo, učinilo otvorenijima, mudrijima i boljima. U njima vide plodnost križa. Bol nas može preoobraziti, učiniti nas svjetlima i oploditi naš život.«

Dietrich Bonhoffer ističe: »Bog se daje izrugivati od svijeta na križu. On je slab i nemoćan na zemlji, ali upravo to je jedini način kako je s nama i kako nam pomaže. Posve je jasno kod Mt 8,17 da Krist ne pomaže snagom svoje svemoći nego snagom svoje slabosti, snagom trpljenja. Ovdje je presudna razlika između kršćanstva i svih religija. Biblija upućuje čovjeka na nemoć i trpljenje. Jedino Bog koji trpi može pomoći . . .«

LEKCIJA SVIJETU

Pita me nedavno jedan znanac sav uzbuđen: — Zašto na svakom koraku života čovjek se mora spotaći o neki križ? Ne možeš naprosto dahnuti a da te neka kušnja ne snađe. Bježao čovjek ne znam kamo, patnja će ga uvijek pretečí . . .

Tvrdnja je točna, ali je problem ostao nedirnut u svoj svojoj težini. Nije li tako i zbog toga što nam se ne da zaviriti s druge strane medalje? Jer inače nije dovoljno patnju osjećati, treba o njoj ozbiljnije razmišljati u svjetlu Evanđelja. Malo poniremo razumom u te nebrojene muke života koje su na tako zastrašujući način pogodile Sina Božjega. Suvremeni francuski filozof i mislilac Gustav Thibon izvanrednom proničljivošću prodire u taj zagonetni misterij, pa ovako zaključuje:

— Bože moj, Bože moj, zašto si me napustio? Taj mi Isusov povik stalno tutnji u duši. I ne samo kao izraz neopisiva čuđenja i boli, nego kao poziv meni osobno upravljen. Jest, privlači me križ, iako me ujedno stravično odbija. Da, privlači me mnogo jače nego što me straši . . . Simone Weil je napisala da bi za taj Isusov trenutak rado zamijenila raj. I sveti Pavao je rekao da bi želio biti proklet za svoju braću. To je želja iza koje više ništa nema. Patnja je vrhunska čistoća koja nas je

do kraja ogolila od svega što je ljudsko, od svih nečistoća koje priječe naše potpuno predanje Bogu. A meni se čini da se upravo to danas zaboravlja. Mnogo se govori o utjelovljenju, malo o križu. A križ je vrhunski domet utjelovljenja. Vidite, ljudski govoreći, Gospodin je mogao promijeniti odluku. Mogao je uspostaviti kraljestvo pravde i sreće na svijetu. Tko bi ga mogao spriječiti? Ali on je htio križ i zapuštenost. Ne varajmo se, križ je vrhunska lekcija svijetu. Stravičan poziv na očišćenje, na otkup, na zadovoljštinu za »zločin što smo rođeni«, kako reče Calderon.

I još smo nešto zaboravili u ovo vrijeme. Otajstvo zla, izvornoga grijeha! Kad samo pomislim na utopiste prošlog stoljeća, koji su trabunjali kako je čovjek dobar, obećavali univerzalnu svjetsku republiku raja i blaženstva! Pogledajte što doživljujemo! Sada već taj raj odgađamo za slijedeće stoljeće, a ono će ga odgoditi na ono nakon njega. Smiješno! Nama je prije svega i uvijek potrebno nutarnje čišćenje. To je sve!

ĆEMU ODRICANJE?

Često se čuje kako kršćansko odricanje navodno šteti zdravlju i kako ono koči prirodne snage u čovjekovu biću. Askeza je, prema tim mišljenjima, najveći protivnik pravoga života i spada u natražno doba kad su crkveni propovjednici »zaglupljivali« ljude. A evo što nam na temelju dugogodišnjeg znanstvenog istraživanja govori psiholog dr Heny Link:

»Što sam više slušao ispovijesti svojih pacijenata, sve mi se više nametala ona mudrost iz Evanđelja. Tamo piše kako je Isus poučavao: »Onaj koji želi svoj život sačuvati, izgubit će ga. A onaj koji izgubi svoj život radi mene, naći će ga.«

Kao na dlanu je jasno kako se te Kristove riječi mogu primjeniti na tolike slučajeve mojih pacijenata. Svi su ti ljudi smatrali da je vrhovni zakon njihova života činiti samo ono što su oni željeli. Posljedica toga je bila da se je broj stvari, koje su sami priželjkivali uvijek sve više smanjivao, dok im se sve skupa nije zgadilo, pa i ono što im je prvobitno bilo najmilije.

Jezgra kršćanske nauke, kao i svih drugih velikih religija, jest nesumnjivo askeza u smislu da treba žrtvovati svoje zle sklonosti, da treba nadvladati samoga sebe. Primijeni li se ta istina na svagdašnji život i vježba li se takva askeza svaki dan, ta praksa nipošto neće dovesti do pustoši života, nego će ga, naprotiv, učiniti kudikamo potpunijim i bogatijim.

U odricanju život postaje dublji i puniji, zanimljiviji i draži i dostojniji čovjeka. Svojim trudom i radom za ljude, čovjek sve više suosjeća s njima, oni mu postaju sve simpatičniji i draži.

Čovjekova se muka isplaćuje, ako ne vanjskim dobicima, a ono sigurno unutrašnjom radošću i srećom. Moderna je psihologija znanstvenim putem dokazala, i ja držim da je u tome njezin najveći i najzaslužniji podvig, da čovjek mora žrtvovati svoj vlastiti ja ako želi da se uzdigne do pravog savršenstva. Jer čovjek je po naravi sebičan i sklon da slijedi trenutačne nagone. Osobni testovi i klinička ispitivanja kao jedan dokazuju kamo takva narav vodi: u ponašanje koje se ograničuje isključivo na samog sebe, u društveni nemir, u duhovnu opustjelost, u nesposobnost prilagođivanja i u duboko nezadovoljstvo. Jedino vjera, jedino nama nadosobno Biće uči nas nadvaladati naše sebične nagone i na taj način stvarati naš život plodnijim i sretnijim . . .«

ZAŠTO SE NA SVAKOM KORAKU ŽIVOTA ČOVJEK MORA SPOTAĆI O NEKI KRIŽ?

Zašto je Bog sakriven čovjeku?

Piše: Tonči TRSTENJAK

Nevjera u postojanje Boga nekada je bila rijetka pojava, a danas je dostigla masovne razmjere i u ovom našem društvu, dapače, ušla je, u naše obitelji, nagrizla i nas same usprkos našeg opredjeljenja za vjeru. Rijetko ćemo naići na vjernika kojeg barem povremeno ne muči problem postojanja ili nepostojanja Boga. Ako pak nama vjernicima to i nije ključni osobni problem, on nas svejedno muči zbog onih oko nas koji ne vjeruju kao mi.

Ima slučajeva kad jučerašnji vjernik odjednom osvane kao »uvjereni« ateista koga više nikakva uvjeravanja, osnovana na razumskim dokazima, ne zadovoljavaju. U najviše slučajeva tu se radi o emotivnim razlozima koji svojom koprenom priječe razumu da stvari promatra u objektivnom mjerilu. Na dnu svega mogu se nalaziti moralne dileme koje slabog čovjeka naginju na konformističko rješenje. U našem društvu, gdje je službena državna ideologija negativno raspoložena prema religiji, postoje cijele društvene klase koje zbog svoje sociološki utvrđene sklonosti konformizmu prihvaćaju ateizam kao svoje životno opredjeljenje, jer to službena vladajuća ideologija od njih očekuje. U takve spadaju u prvom redu slojevi intelektualaca i činovnika. Tu se ne može govoriti o ateizmu, temeljenom na razumskim osnovama, već na voljnom opredjeljenju izazvanom vanjskim okolnostima i čovjekovoj prirodnoj sklonosti priklanjanja i prilagodbe lakšoj struji. U izvanredno nadahnutoj knjizi »Otvorena šutnja«, koja je bez sumnje do sada najbolja kršćanska analiza sadašnje situacije našeg društva, F. Urban je napisao: »U svijetu u kojem je izgubljen smisao za istinu, u kojem je iskrivljen smisao rasta i u kojem je patvoren smisao života, ljudski, društveni i duhovni život doista postaje sličan životu amebe: produženje egzistencije bez artikulacije, bez organizacije, bez unutrašnjeg usmjerenja i razvitka. Čovjek živi bez stava. Život mu prolazi u čekanju i provođenju. Čovjek nema stava, on se ponaša.«

Jasno je da se s takvim ateistima ne može voditi rasprava o postojanju ili nepostojanju Boga na razumskoj osnovi. Oni si to razumski nisu nikada razjasnili, nego su prihvatili da plivaju strujom koja ih je zahvatila: oni nemaju stava, oni se ponašaju. Svaka rasprava o Bogu u tom slučaju pretvara se u nadmudrivanje i besplodno nadvikivanje koje u navijačkoj strasti redovito svrši s pitanjem: — A što ti je taj tvoj Bog dao? Kakve koristi imaš od vjere u Boga?

Iz takvog je pitanja jasno da su oni ateisti zbog koristi. Bog ti danas preko Crkve ne može dati službu, ni stan, ni društvenu promociju, a niti garantirati život bez problema.

Mi smo tada skloni u vlastitoj nemoći uzdahnuti: — Zašto je Bog sakriven čovjeku? Zašto se ne pokaže tako jasno i očito da bi ga svi mogli vidjeti i, dakako, povjerovati u nj?

RAZUMSKIM ZAKLJUČIVANJEM DO BOGA

Srednjovjekovna skolastička filozofija u čovjeku je nadasve cijenila razum. Zato su se ondašnji mislioci dobrano trudili da putem razumske logike dovedu čovjeka pred zid gdje će morati zaključiti kako Bog postoji. Sveti Toma Akvinski proslavio se sa svojih pet putova do Božje opstojanosti, kojima na prvi pogled nema prigovora. Ipak se dogodilo da ti Tomini putovi danas nikog ne dovode do osobne vjere u Boga, premda ih i danas moraju znati svi studenti naših filozofskih fakulteta.

Čini se da znati, kako netko negdje postoji, i prihvatiti ga u ljubavi kao životni temelj i angažman, nije isto. Nekakav »Nepokretni pokretač«, »Prvotni uzrok« ili »Temelj bitka« nikoga ne oduševljava niti obvezuje. To su, kako reče Pascal, također tako daleke stvari za način normalnog čovjekovog razmišljanja i zaključivanja

da ne mogu biti važeće u prirodnom slijedu čovjekove misli. Bog filozofa, stvoren u kategorijama razuma, nema lice pristupačno čovjeku, nije osoba, već je daleki i hladni objekt ljudskog promatranja i divljenja. Daleko je od toga da ga zavolimo i prihvatimo u svoj život kao smisao i radost.

Tako je razum izgubio bitku s čovjekom: ugled mu se osjetno smanjio. Učenjaci i njihova znanost prodiru duboko u prirodne sile i zakone, ali su daleko od toga da ih i protumače, a još dalje od toga da kroz njih vide Boga kao osobu.

POVIJEST SPASENJA JE PROSTOR SUSRETA BOGA I ČOVJEKA

Bog nije neka anonimna stvaralačka sila pred čijom silinom i moći treba strepiti i udobrovoljiti je silnim podmićivanjem, koje se u mnogim kulturama zove »žrtva«. Bog, kojeg upoznajemo kroz Sveto pismo, je poput brižljivog oca zauzet za sudbinu čovjeka i duboko upleten u njegovu povijest. Zato je povijest spasenja zabilježena u Bibliji, u prošlosti svakog naroda, plemena i pojedinaca, jedini pravi prostor susreta Boga i čovjeka.

Iskustvo Boga, kažu učitelji duhovnog života, može biti na način brda Tabor i na način Emausa. Na brdu Tabor apostoli su licem u lice, izravno doživjeli susret s Božjom slavom. Taj će ih susret, taj izravni doživljaj jačati u svim kasnijim kušnjama. Na putu u Emaus, ona dva razočarana učenika sreli su uskrsnulog Isusa, razgovarali s njim, ali nisu ga prepoznali, jer je razočaranje i bol zbog svega što se zbilo u Jeruzalemu, poput mrene zatvaralo oči njihove vjere. Kod lomljenja kruha oni ga prepoznaše: »Gospodin je!«

Nema vjernika koji nije u životu imao svoje Tabore i svoje Emause. Koliko puta u životu uskliknemo: »Gospodin je tu!« Ili pak, razmišljajući naknadno nad nekim svojim životnim događajima, odjednom zaključimo: »Ta, Gospodin je to uredio. Kako se moglo dogoditi da ga tada nisam prepoznao?!«

To su naša iskustva Boga od kojih tada živimo i kojih se prisjećamo u trenucima tame i teškoća.

NAŠ BOG JE SAKRIVENI BOG

Kršćanin mora priznati da je postojanje Boga za svakog čovjeka problem, dapače, tajna skrivenog Boga je jedna od osnovnih istina naše vjere. Pascal će reći: »Ako Bog postoji, on je sakriven. Svaka religija koja ne potvrđuje da je Bog sakriven, kriva je religija.« A spisateljica Simone Weil je napisala: »Bog nije mogao stvarati drukčije nego skriven. Tako je čovjek primoran da se brine o čovjeku. Inače bi u gledanju slave Božje zaboravio zemlju. Nitko nema veće ljubavi od onoga koji zna cijeniti slobodu drugoga. Ta Božja diskrecija se ne pojavljuje u sjaju svoje slave, čini se da je poklon čovjekovoj slobodi, nadzor nad mogućnošću koju mu je dao da sam izabere svoju sudbinu. Sakriveni Bog je jedini Bog koji može s ljudima uspostaviti odnos slobode, a ne nužnosti.«

Za poganske Grke i druge antičke narode, bogovi su bili personifikacije prirodnih sila i, stoga, očitost koja je proizlazila iz same naravi. Tu nije bilo prostora za sumnju i nevjeru. Za današnje muslimane Bog je tako očit kao što je očit sunčev sjaj na podnevnoj žegi: samo luđak bi mogao reći da ga nema.

Ateizam je moguć samo unutar židovske i kršćanske religiozne kulture. Bog Židova i kršćana jest Bog kojeg nije moguće vidjeti, kojeg treba tražiti. U tome je velika razlika s obzirom na druge religiozne sustave u povijesti. »Ti si zaista sakriveni Bog, Bože Izraelov i Spasitelju!« — govori prorok Izaija (Iz, 45,15).

U Proslov svog Evanđelja Ivan stavlja riječi: »Boga nitko nije vidio: Jedinorođenac Bog, koji je u krilu Očevu, on ga je objavio« (Iv. 1,18). Poznat je također i onaj Isusov usklik na račun umišljenih učenih glava: »Slavim te, Oče, gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima... Nitko ne pozna Sina nego Otac, i nitko ne pozna Oca nego Sin i onaj kojemu Sin htjede objaviti« (Mt, 11, 25).

U poslanici Korinćanima Pavao piše: »Sad vidimo u ogledalu, nejasno, a onda ćemo licem u lice« (1 Kor 13, 12).

Svijet nije upoznao Boga svojom ispraznom mudrošću. Zato je kršćanstvo religija koja se ne temelji na ljudskoj mudrosti već na seriji povijesnih potvrda, a osobito jednoj: »Vjerujem u Isusa koji je uskrsnuo od mrtvih!«

Ima, naime, u vjeri dovoljno svjetla za one koji žele vjerovati i dovoljno tame za one koji to ne žele.

Čovjek koji

KAD JE MLADI (27) POLJSKI GLUMAC CEZARY MORAWSKI BIO POZVAN OD ZANUSSIA DA TUMAČI ULOGU KAROLA WOJTYLE, ZAPLAKAO JE OD SREĆE. »TO JE NAJVAŽNIJA ULOGA MOGA ŽIVOTA« TVRDI MORAWSKI

Priredio: Ivan MORT

Ove jeseni upravo je gotov veliki film o papi Ivanu Pavlu II. pod naslovom »Čovjek koji je došao izdaleka.« Veliko je zanimanje za taj film i u Poljskoj i u čitavom svijetu. Najveći poljski glumci gurahu se da budu barem statisti samo da pokažu svoju ljubav prema papi Wojtyli.

— Sve do posljednjeg časa nisam vjerovao da će biti moguće ostvariti ovaj film. To je izniman i vrlo težak pothvat, jer ovisi o odlukama barem tri centra: crkvenih, komercijalnih i poljskih vlasti. Uspjeli smo uspostaviti vrlo delikatnu ravnotežu i napraviti film o Papi i o suvremenoj povijesti Poljske na način koji je prihvatljiv za sve. Mjesecima sam čekao dopuštenje poljskih vlasti, opet i opet pregledavao dijaloge scenografije, dijelove koje Cezary Moravski tumači u ovom filmu, uvijek zabrinut da previše ne istaknem njegovu ulogu, koja je važna, ali u isto vrijeme i marginalna, jer nitko nije sposoban da predstavlja živog Papu. Cezary će biti neka vrsta prototipa Karola Wojtyle u mladim danima. Uostalom, pravi protagonista bit će povijest Poljske . . .

Krzystof Zanussi govori isprekidano, brzo, ponavljajući (iz straha da ne bude krivo shvaćen), bitne ideje filma »Čovjek izdaleka«, a koji se temelji na životu Karola Wojtyle. Na njemu je režiser radio nekoliko mjeseci u Poljskoj.

U Ryneku Glowny (stari trg u središtu Krakova) snimaju se prizori oslobođenja grada u drugom svjetskom ratu. »Sovjetski vojnici« napreduju zaštićeni bojnim kolima sa crvenom zvijezdom na kuli, mnoge trgovine spuštaju brzo kapke, a neki prolaznici počinju se skupljati na uglovima trga. Zanussi zabrinut gleda naokolo i kaže:

— Sinoć sam preko televizije obavijestio da ću danas snimati ove scene iz prošlog rata, a objavio sam i jedan članak na prvoj stranici Zycie Waršawy.

Prizor je zaista potresan. I tko nije čuo ili čitao Zanussijevu obavijest, mogao bi lako pomisliti da se radi o sadašnjem ulasku u Poljsku. Dok tenkovi napreduju u zbijenim sastavima, a slijedi ih »sovjetska pješadija« (u stvari redovi poljske vojske), dolazi do velikog skupljanja znatiželjnika. Zanussi umiruje mnoštvo i snimanje filma »Čovjek izdaleka« se nastavlja.

GLUMCI S KRIŽEM OKO OVRATNIKA

Težak je to film bilo radi sadašnjeg časa, bilo radi predmeta. Najveća briga režisera, scenografa, producenta i samih glumaca jest da ne dadu filmu komercijalni (trgovački) karakter što ne bi nikako odgovaralo sadržaju filma.

Zbog toga Zanussi nije htio uzeti vrlo poznate engleske glumce, već je radije povjerio uloge Wande, Marijana i Tadeja (tri prijatelja Pape u mladosti) Lisi Karrow, Samuelu Neill i Christopheru Cazenove, dobrim engleskim

je došao izdaleka

glumcima s kazališnim iskustvom.

Dakle, nijedna »zvijezda« za najvažnije uloge, dok za one sporedne, za koje su pozvani isključivo poljski glum-

U SVOM MALOM STANU U VARŠAVI GLUMAC CEZARY MORAWSKI VJEŽBA (TRENIRA) LITURGIJSKE KRETNJE KOD SVETE MISE.

ci, upravo protivno! Svi najpoznatiji kazališni i televizijski glumci htjeli su sudjelovati u tom filmu, zadovoljni s ulogom statiste, samo da posvjedoče svoju solidarnost i svoju ljubav za »Čovjeka izdaleka«.

Svjedočanstvo, koje se katkad svodi na sitnice, ali koje dobivaju veliku važnost: kao što je mali, posrebreni križ, koji Zanussi i svi tehničari »Poljskog filma« (državno filmsko poduzeće, koje pruža tehničku pomoć) nose ispod ovratnika vjetrovki.

Ozbiljnost, koja obilježava ovaj film, vidi se i iz riječi Jana Jozefa Szcepanskog koji je vrlo savjesno sastavio scenografiju filma. Szcepanski je dugogodišnji prijatelj Karola Wojtyle, istaknuti katolički pisac. On je pregledao na desetke puta tekst i dijaloge, tako da ih gotovo sve zna napamet.

NIKAD NIJE NIKOGA ZABORAVIO

— Prije dvije godine — kaže Szcepanski — kada su mi Zanussi, Diego Fabri i Andrej Kijewski govorili o tom projektu, mislio sam da je nemoguće ostvariti takav film. Sada mi sve izgleda kao čudo....

Ako zamolimo poljskog pisca, jedinu osobu zaposlenu u tom filmu, koja već du godina poznaje Papu, za neku zgodicu iz svojih susreta s njim, Szcepanski se sakriva iza bojažljivog smiješka i lomeći ruke spominje:

— Kada je Karol Wojtyla postao vikarom u Niegowicama, a kasnije župnikom u Krakovu, obilazio je kuće svojih župljana za blagoslov o Božiću, ili da pohodi bolesnike. Nikad nije nikoga zaboravio, iako su te godine od 1948. do 1950. bile vrlo teške. Jednom je moja majka bila teško bolesna, pa nije mogla poći u crkvu na službu Božju. Bila je vrlo žalosna i bojala se da ne umre. Kušao sam je utješiti. Upravo kad sam bio kraj nje, začujem kucanje na vratima. Pođem da otvorim i nađem se pred Karolom Wojtylom.

U FILMU »ČOVJEK KOJI JE DOŠAO IZDALEKA« IZNOSI SE VJERNO I SUDBINA BLAŽENOG MAKSIMILIJANA KOLBEA KAO ZATVORENIKA U OSWIECIMU.

KAO MLADI KAPELAN U NIEGOWICAMA KAROL WOJTYLA VRLO JE REVNO POMAGAO BOLESNICIMA I SIROMASIMA, IAKO SU TE GODINE OD 1948. DO 1950. BILE VRLO TEŠKE.

— Kakav bih ja bio župnik, Josipe, da zaboravim na tvoju bolesnu majku?

— Stao sam promatrajući ga, dok se on uputio prema sobi moje majke da rekne tamo svetu misu. Sjećam se eto toga i mnogih drugih djela Karola Wojtyle... Prošlog ožujka, kad me je pozvao u Vatikan, nisam znao kako da se vladam, a on videći me uplašenog, stane spominjati mnoge događaje, koje smo proživjeli zajedno. Pitao me je za prijatelje iz Krakova i za druge osobe koje sam potpuno zaboravio. Uvijek se sjeća svakog i sviju...

O filmu »Čovjek izdaleka« Jan Jozef Szczepanski ne voli mnogo govoriti. — To je film koji nadilazi moju ljudsku imaginaciju, možda nadmašuje i same moje sile. Nadam se da sam dobro obavio svoju ulogu.

GLAVNI GLUMAC JE ZAPLAKAO

Cezary Morawski, dvadesetsedmogodišnji glumac iz Stettina, pozvan od Zanussia da tumači ulogu Karola Wojtyle, ima iste bojazni kao Szczepanski, i još mnoge druge.

— Kada mi je Kristof Zanussi rekao da me je izabrao za ovaj film, zaplakao sam, kaže on. — Moj otac Juri (što na poljskom znači Juraj) i moja majka Wanda zagrliše me, a potom i oni zaplakaše.

Morawski, koji stanuje sa svojom ženom Joannom u Varšavi u malom stanu od 27 kvadratnih metara, ušao je u svoju ulogu tako da je danima čitao sve što je mogao naći o životu Pape: od sudjelovanja u kemijskoj tvornici Solvay, od njemačke invazije u Poljsku do Wojtylinog svećeničkog ređenja 1946.

— Da se informiram — kaže Morawski — čitao sam sve što je bilo objavljeno o Papi, osobito u Londonu i Parizu. Zahvaljujući Zanussiu, mogao sam pročitati i jednu neizdanu biografiju Karola Wojtyle, i da bih mogao točno tumačiti različite prizore, pogledao sam stotine fotografija, koje predstavljaju Papu u najrazličitijim pozama. Naravno, poznavao sam Ivana Pavla II., jer je on bio uvijek vrlo poznata osoba u Poljskoj — nastavlja mladi glumac iz Stettina — no sada, strah me je to reći, čini mi se da sam mu mnogo sličan.

— Na primjer?

— Volim skijati, penjati se na brda, pisati pjesme, a prije nego što sam postao glumac, htio sam biti liječnik. I Papa je imao iste sklonosti. Ta me koncentracija zbunjuje i, ponavljam, mnogo plaši. Sama usporedba izgleda mi uvredljiva. Don Figlewicz, svećenik, koji je asistirao Karolu Wojtyli kod njegove mlade mise, rekao mi je da sam veoma sličan Papi u mladosti. Ali ja to ne mogu vjerovati.

— Jeste li kada osjetili duhovno zvanje?

— Praktičan sam katolik, ali nikad nisam kanio postati svećenik. Sada, pošto sam radi filma obukao svećeničku haljinu, mogu reći da sam shvatio kako je teško nositi tu haljinu u Poljskoj, a u isto vrijeme, kako je važno biti svećenik u mojoj zemlji.

[illegible] KAO OBIČAN RADNIK RADIO 1938. GODINE U TVORNICI SOLVAY DA PRIBAVI SREDSTVA ZA NASTAVAK STUDIJA. CEZARY MORAWSKI VJERNO OBAVLJA WOJTYLIN POSAO.

— Morawski, što očekujete od ovog filma?

— Jedina stvar koju zaista želim jeste da mogu vidjeti Papu izbliza. Volio bih s njime govoriti.

— Mjesecima mislim na tu mogućnost i ne mogu se-

bi predstaviti kako bih se vladao. Nadugo sam o tome razgovarao sa svojom ženom i često smo od ganuća plakali misleći kako bi moglo biti sretno naše dijete: možda će se roditi u veljači, i to baš u Rimu.

Cezary Morawski ne zna hoće li mu uspjeti da svoju ženu Joannu dovede u Rim i da im se u Italiji rodi dijete. Vlasti u Varšavi zalsta su izdale glumcu vizu na tri tjedna, premalo vremena potrebnog da se u Vatikanu nastavi film o životu Ivana Pavla II., no nisu se izjasnile o gospođi Morawski. Poljska poslovica »Pozyjem — zobaczymy: Tko doživi, vidjet će«, izgleda vrlo aktuelna.

— A, ako Papa zaželi gledati film prije javnog prikazivanja?

— U tom slučaju želio bih da u tom času budem kraj njega. Možda neće biti zadovoljan s mojom interpretacijom, ali sigurno će razumjeti da sam učinio što sam mogao.

ZAŠTO DANAŠNJI PAPA TAKO DOBRO RAZUMIJE ČOVJEČANSTVO? JER JE PROŠAO SVE FAZE ŽIVOTA OBIČNOG, JEDNOSTAVNOG ČOVJEKA.

MANIFESTACIJA STUDENATA ULICAMA KRAKOVA KOD KOJE JE SUDJELOVAO MLADI ČLAN KAZALIŠNE SKUPINE »STUDIO 39« KAROL WOJTYLA.

VELIKO ZANIMANJE U SVIJETU

Još se ne zna hoće li se film »Čovjek koji je došao izdaleka« ikada prikazivati u poljskim kino-dvoranama.

— Ja sam režiser, a ne prorok — kaže Zanussi. Mogu se samo nadati . . .

Za distribuciju u svjetskim kino-dvoranama nema problema, jer ITC u Londonu, najvažnije distributivno društvo na svijetu, već je sklopilo niz ugovora s raznim zemljama. Samo američka televizijska mreža NBC već je uplatila nekoliko milijuna dolara da može film o Papi prikazivati u Sjedinjenim Državama.

— Mnogo me više plaši — kaže Zanussi — od distribucije filma množina i šarolikost publike koja očekuje taj film. Uistinu moram predvidjeti sve razine gledalaca od onih najviše zauzetih, kritičkih, sofističkih (zajedljivih), sve do manje obrazovnih i kulturno nepripravnih, koji će doći vidjeti film »Čovjek koji je došao izdaleka« zbog simpatije koju uživa papa Wojtyla u svijetu.

Misa, Pričest, Euharistija

Euharistija je središte, srce i život Crkve. Euharistija je veselje i radost bez kraja.

U Euharistiji je Kruh vječnog života, kojim se hrane izabrani. U Euharistiji je živa osoba Kristova, koja želi stanovati među svojima do kraja svijeta.

U Euharistiji, u skromnoj Hostiji, krije se Božja moć i svetost. U Euharistiji skrivena je Božja snaga.

U Euharistiji je skrivena Kristova muka i smrtna borba iz ljubavi za sve ljude. U Euharistiji je sila koja napaja žedne.

U Euharistiji je žrtvovani Jaganjac Božji. U Euharistiji je Riječ Božja, koja rasvjetljuje.

U Euharistiji je lijek i ozdravljenje. U Euharistiji je Uskrsnuće i Život.

U Euharistiji je Vatra, kojom Krist želi zapaliti svijet.

U Euharistiji je Svjetlo.

U Euharistiji je Istina. U Euharistiji je Život. U Euharistiji je Put. U Euharistiji je Kristovo Tijelo.

U Euharistiji se jačaju orlovi za let u visine.

Dr Srećko BOŠNJAK

Duhovna zvanja i pobožnost prvih petaka

I OVAJ SJEMENIŠTARAC NA SALATI U ZAGREBU MOŽDA BI MOGAO REĆI: »MOJ ŽIVOT BI SIGURNO IŠAO DRUGIM PUTEM DA NIJE BILO ČESTE PRIČESTI U PRVE PETKE U MOJIM NAJODLUČNIJIM ČASOVIMA ŽIVOTA.«

»Štovanju Srca Isusova i Marijina moramo zahvaliti velike milosne blagodati koje Duh Sveti izlijeva u pojedine duše, u obitelji, u župske zajednice, u cijelu Crkvu.

I sada, kažu neki sjemeniš-ni odgojitelji, duhovna zvanja bude se većinom u župama u kojima se njeguje pobožnost prvih petaka.«

Ove riječi zagrebačkog nadbiskupa Kuharića navele su me da svratim u župu St. Jankovci pokraj Vinkovaca. Znao sam, naime, da ondje cvate pobožnost prvih petaka.

Župnika, velečasnog Alojzija Asića, nisam našao kod kuće. Bio je na filijali u Novim Jankovcima. Imao sam zbog toga prilike da nesmetano pogledam crkvu i župni stan. Sve je uređeno, dotjerano. Očituje se da župa živi. Da župljani vole crkvu. Da štuju duhovne vrednote. Da u crkvi rado borave i obavljaju svoje pobožnosti.

Župnik još nema četrdeset godina. Otvoreno sam ga zapitao za ono što me najviše zanimalo:

— Velečasni! Gledajući iz vašeg iskustva i kuta promatranja, može li se reći da obavljanje pobožnosti prvih petaka djeluje na odgoj svećeničkih i redovničkih zvanja?

— Uvjeren sam da je to istina. Ja sam rodom iz nedaleke Bapske. Moji župnici Julijan Purić i Nikola Bogdanić živo su nastojali oko pobožnosti prvih petaka. Cijelo moje djetinjstvo usko je povezano s Euharistijom. Ona me je jačala i krijepila kad sam razmišljao o svom svećeničkom zvanju. Moj život bi sigurno išao drugim putem da nije bilo česte pričesti u prve petke u mojim najodlučnijim časovima života. A to primjećujem i na svojim župljanima.

— Možete li nešto konkretno reći: Ima li kod vas duhovnih zvanja?

MLADOST KOJA ŽIVI IZ EUHARISTIJE NAJSIGURNIJE ČUVA SVEĆENIČKO ZVANJE

— U zadnje vrijeme otišlo je iz župe šest djevojaka u samostane. Sve su one redovito obavljale prve petke i sigurno je to doprinijelo njihovom zvanju. Naime, u župi ne radimo kampanjski oko toga da se samo jedanput obavi niz od devet prvih petaka. Vjernici prve petke i subote smatraju kao blagdane i redovito ih se velik broj ispovijeda i pričešćuje. Mjesečno pričešćivanje u prve petke povezujemo s pričestima u prve subote. A onda samo po sebi dolazi do pri-

česti i u prve nedjelje u mjesecu.

Oko 400 osoba dolazi mjesečno na svetu pričest za prvi petak, subotu i nedjelju. Priličan je to broj: skoro petina župe. Ispovijedanje ne pravi problema, jer se vjernici polako privikavaju da dođu na ispovijed već nekoliko dana prije prvog petka. Zanimalo me da li je ta pobožnost već bila duboko uvriježena među tim narodom.

— Kad sam došao na župu, osjetio sam da između mene i župljana postoji betonski zid. Neprobojan i previsok. Nikako ga nisam mogao probiti, a još manje umekšati. Tri mjeseca sam se strašio toga naroda, zatvarao se u kuću. Razmišljao sam i molio misleći kako bih taj dobar narod priveo crkvi i svetim sakramentima. Tek nakon nekoliko obavljenih prvih petaka osjetilo se povjerenje, osjetio sam da sam ušao u dušu narodu; crkva se počela puniti i drugim danima. Prije toga išlo je u crkvu oko 500 osoba, sada redovito dolazi preko tisuću i sto vjernika svake nedjelje što u matici, što u filijali.

— Kako ste uspjeli ljude pokrenuti na tu pobožnost? Koje ste motive iznosili?

— Najavio sam pučke misije u župi i pozvao ih na molitvu i pričest kao pripravu na misije. Naglašavao sam da je najbolji način da dođe Božja milost na župu upravo pobožnost prema presvetoj Euharistiji. Česta sveta pričest najbolji je zalog Božjeg blagoslova. To je narod motiviralo, to je narod shvatio. A kad su svete misije izvrsno uspjele — i moralo su poslije ovakve priprave kroz devet punih mjeseci pričešćivanja! — onda smo nastavili primati Euharistiju na obiteljski način.

— Kakav je to obiteljski način?

— Nisam više inzistirao na tome da se obavlja Velika devetnica, nego da se članovi obitelji izmjenjuju u prve petke, dolazeći na svetu ispovijed i pričest. To je najsigurniji izvor milosti Božje za pojedine obitelji, a u obitelji i o obitelji ovisi sreća života. S vremenom se pojavila i misao da u župi održimo euharistijski kongres. I sada, nekoliko stotina vjernika u prve petke i subote primaju svetu pričest kao pripravu za euharistijski kongres. On ne smije biti samo jedan dan proslave, dan oduševljenja, nego ga župa treba kroz dulje vremena doživljavati dolazeći na pričest u prve petke. Svaki prvi petak već sada je kod nas mali euharistijski kongres. Kao posebnost priprave za kongres uveli smo tako zvane euharistijske nedjelje. To su one nedjelje koje dolaze nakon prvog petka ili prve subote. Poslije svete mise izložimo Presveto. Najprije obavimo kratku euharistijsku pobožnost s djecom: kroz desetak minuta euharistijske pjesme i molitve. Odmah dolaze na red mladići i djevojke. Ne predugo, ali srdačno. I na kraju muževi i žene. Sve skupa traje najviše jedan sat.

— A mladež?

— Među onima koji primaju svetu pričest u prve petke ima mnogo mladića i djevojaka. Ni kod njih nije stavljen glavni naglasak na Velikom obećanju — premda se ono i te kako naglašava i ima svoju veliku psihološku vrijednost — nego na često primanje svete pričesti, i to baš u one dane koje su Isus i Marija izabrali, tj. u prvi petak i subotu. To postaje s vremenom običaj, ali kojega neprestano želimo produbljivati i obnavljati. Za tim produbljivanjem i obnavljanjem postojeće pobožnosti prema Srcu Isusovu i Marijinu ide i ovaj euharistijski kongres koga ćemo u župi održati 6. rujna 1981. godine. U svemu tome pomaže nam GLASNIK Srca Isusova i Marijina, koji dolazi u našu župu u 226 primjeraka, i djeluje kao pomoćni kapelan i u buđenju zvanja i širenja euharistijskog života.

Pero BULAT

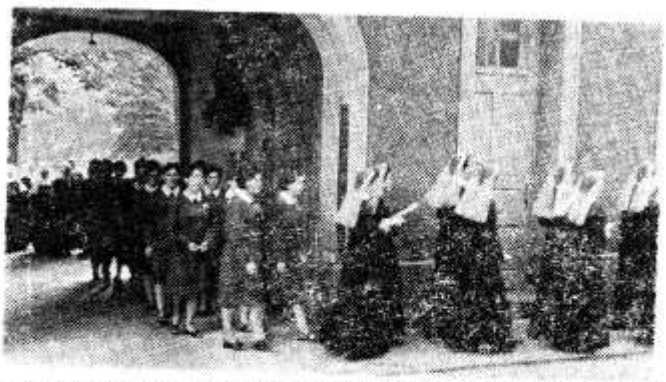

U ZADNJE VRIJEME OTISLO JE IZ JEDNE ŽUPE ŠEST DJEVOJAKA U SAMOSTAN. SVE SU ONE REDOVITO OBAVLJALE PRVE PETKE I SIGURNO JE TO DOPRINIJELO NJIHOVOM ZVANJU.

glasnikova priča

Piše: Aco VIDOVEČKI

Krunica na stolu

Bila je prva godina nakon nečovječnog rata i pokolja. U Međimurju prvi Božić, razhuktan starinskim pjesmama koje su spajale nebo sa zemljom, otvarale su duše i srca što osjetiše ono »naše«.

Veselje kod misa, veselje u obiteljima, ali i suza, jer ipak svi se ne vratiše. Ostaviše svoj mladi život u tuđim krajevima i zemljama, a tjelesa zakopana na nepoznatim mjestima, gdje nikad ničija ruka neće metnuti cvijetak na grob, ni ičija usta izmoliti molitvu za dušu pokojnika. Grob će obrasti trava, humak se tijekom godina sleći i po njem će hodati noge, tuđe noge, koje ni pomisliti neće da pod njima počiva tijelo čovjeka komu su presudili ljudi da pođe u vječnost.

Nakon blagdana, obilažah kuće donoseći blagoslov obiteljima. Očevima na čijim je licima strah izbrazdao nove brazde, majkama umornih ruku od rada, bezbrižnoj djeci koja su bila prvi nosioci radosti i veselja nakon tuge i straha. Čitala se u očima sreća što je nestalo tuđinca koji je pune četiri godine sijao strah i strepnju na tom malenom prostoru naše domovine i tada lijepom kao i danas, ali siromašnom Međimurju. Kao da su vjerovali onoj starinskoj priči, da je baš tu bio »raj zemaljski« u kom je Bog stvorio prve ljude, jer tu su dvije rijeke koje natapaju zemlju, tu pitomi brežuljci, mirisavo cvijeće itd.

Dolazili, otimali, pljačkali, ubijali, a ljudi starosjedioci sve više pognutih leđa postajali šutljivi ne vjerujući nikom osim sebi i Crkvi koja je po svojim svećenicima ostala, trpjela, tješila, budila nadu u bolje.

U svom obilasku dođoh i u jednu od mnogih obitelji. Na okupu cijela obitelj: otac, majka, djeca. Na rukama oca najmlađe dijete. Držeći ručice oko očeva vrata gledalo me podozrivo i čekalo. Nakon molitve pristupih pružajući ocu križ na poljubac. On to učini, ali kad sam pružio križ djetetu, ono se još čvršće privine uz oca, okrene glavu, prestrašeno krikne i zaplače. Otac, koji je do tada klečao kao i svi ukućani, ustane, prihvati mladu glavicu djeteta, silom je okrene i reče:

— Ti mali bedačak! Ne boj se, to su naš velečasni... No... ajde, ajde poljubi Isusa!

Dječak me i dalje promatrao s nepovjerenjem, no kad sam križ dao ocu da mu ga dade na poljubac, dječak približi svoju malenu glavicu Raspelu i nježno mekanim usnicama poljubi tijelo Kristovo. Za njim to učiniše i ostali ukućani.

— Onda, kako se osjećate sada među svojima, upitah. Nismo se poslije svih ratnih grozota pošteno ni porazgovorili.

— Hvala Bogu, dobro! I dobro što ste me upitali, odgovori kućedomaćin. Ionako sam vam već htio prije ispripovijedati kako sam spasio svoj život. Dajte, sjednite i čujte...

Sjedoh na ponuđenu stolicu ja, do mene moja pratnja i domaćin na kraju stola. Dok su se žena, djeca i ministranti povukli u toplu kuhinju, pripalili smo cigarete i on započe svoj čudnovati isječak života iznositi pred nas.

— Znam da pamtite sve strahote rata, sve ono što su činili i u našem mjestu nepozvani došljaci. Ta s nama ste živjeli, s nama patili, i to od početka do kraja. Koješta ste i vi doživjeli i proživjeli, makar ste svećenik i makar su ti došljaci svoju državu nazivali »Marijansko kraljevstvo«. Sjećate se kako su naše ljude prisilno, s pozivima i bez njih, odvodili na rad, kako su se služili trikovima da će se vratiti za kratko vrijeme nakon obavljena posla, da bi ih tada strpali u vagone i odvezli u Njemačku pod izgovorom »dobrovoljci«. Znate i to, kad su uvidjeli da narod mrmlja, neki su bili osumnjičeni, u noći pohvatani i pod žandarskom pratnjom odvedeni u stari grad Čakovec. Među njima bio sam i ja. Samo što sam ja dobio poziv, da se javim određenog dana na komandi u gradu. Ne sluteći ništa zla, odoh na određeni dan, prija-

vih se, i na moje najveće začuđenje, vojni poručnik mi kaže da sam uhapšen. Nisam dospio izreći ni riječi, kad me dvojica vojnika pograbiše, na ruke mi staviše lisice i pod njihovom pratnjom odveden sam u stari grad, u vlažni, smrdljivi podrum. Na ulazu me odvezaše, gurnuše unutra i spotakavši se o nešto padoh na zemlju. Vrata se treskom zatvoriše i ja se nađoh u tami, pun čuđenja i straha. Dok se pridizah, osjetih nečiju ruku koja me prihvati, a nepoznati glas izgovori:

— Sjedni tu kraj mene.

Sjedoh, a nepoznati nastavi: — Odakle si... Zašto te optužuju..?

Rekoh mjesto, ali razlog zbog kog sam se našao u toj tami ne znam. Pri tom ispustih dubok uzdah koji ispuni prostoriju u kojoj se već čuo šapat više glasova. Netko je i jaukao, uzdisao izgovarajući... »joj« ... »joj« ...

— Kako si dugo tu...? upitah nevidljivog neznanca... Kako postupaju s vama... nastavih u svojoj neizvjesnosnoj znatiželji.

— Budi bez brige. Sutra ćeš već znati... odgovori nepoznati i namještajući se zastenje, a prostačka kletva propara smrdljivi zrak.

Obuzeše me strašne slutnje, čuđenje je prelazilo u grozu koja mi se šuljala pod kožu, mišićje i sve više zahvatala kosti kao da sam pun reumatizma. Učini mi se da je noć duga kao čitava godina, jer ni oka nisam stisnuo, a napetost živaca prelazila je u glavu gdje se skupljala kao lavina vulkana, te sam svaki čas očekivao da će se raspuknuti, a mozak obojiti krvlju mračne zidine podruma kroz koji su prošle Bog zna kolike tisuće jadnika stoljećima, dok je ovom pitomom zemljom gospodario tuđinac. A mrak koji je bio debeo da bi ga mogao, što vele ljudi, nožem rezati, bio je ispunjen kletvom i plačem.

Konačno je svanulo i jutro. Saznali smo to po guranju ključeva u veliku bravu, otvaranjem vratiju i pojavom stražara koji oštro izgovori moje ime i prezime. Krv mi šikne čitavim tijelom. Ustah i pođoh za stražarom.

— Nazdravlje ti bilo — vikne netko iz kuta podruma posprdno se smijući. Vojnik krikne »tišina«. - Nakon te riječi opet užasna kletva.

Bilo je svježe jutro pod kraj mjeseca kolovoza godine 1944.

Stupao sam ispred stražara kao osuđenik na smrt. Na dvorištu primijetih čovjeka svezanih ruku na leđima. Nikada neću zaboraviti njegov pogled koji je tražio pomoć. Izgledao je kao da traži spas s neba.

Ušli smo, nakon nekog vremena hodanja ovamo onamo, u sobu zapovjednika zatvorą. Zvijer željna krvi. Ili mi se to u onaj čas samo učinilo? Danas ne bih znao odgovor, ali osjetih užas slabosti po čitavom tijelu. Pogledao me kao da će skočiti na mene čim sam stupio u sobu. Slijedila su pitanja na koja od straha nisam mogao ni odgovarati. Samo se sjećam strahovitih riječi optužbe. Kad ih je izgovarao, počeo sam drhtati kao prikopčan na struju. Nikako doći k sebi. Deranje, kletve, najprostije riječi vijorile su sobom poput nevidljivih bičeva koji su udarali moju izmučenu dušu i nutrinu. A ja šutim. I tada iznenadni skok i divljački udarac po licu. Pao sam na pod, a krv mi šiknu iz nosa i usiju. Gledajući svoju krv, strelovito se prisjetih obitelji. Obezglavljen i pijučući izgovorih riječi:

— Gospodine, ja ne znam ništa... Ja nisam kriv... Kunem se na ono najmanje moje dijete u zipki...

Pogledao me pogledom prokletnika, ispuhnuo zrak iz plućiju, i sjeo za stol, dok sam ja u krvi ležao na podu. Zapalio je cigaretu i u kolutovima dima gledao me kao da u sebi raščlanjuje svaku riječ. Nakon dulje stanke pruži ruku i uzme nešto između papira na stolu, podigne uvis s pitanjem:

— Je li ovo tvoje..?

Začuđeno sam gledao u nj i izgovorio: — Da, to je moja krunica...

— Ustani, uzmi je, pokupi ostale stvari i bježˈ kući! Samo zbog toga ti vjerujem.

Stražar me ispratio i učinio mi se kao da mu je pomalo žao, jer mi na rastanku reče... »sreća«!

Dok sam koracao ubrzano prema kolodvoru, najednom začujem prasak pušaka. Zastao sam, tijelom mi prodoše srsi, a u duši pomislih: ubiše čovjeka. Možda onog kog sam vidio u dvorištu. Tek u vlaku, dok sam stisnut u kutu kupea sjedio, nekako u sebi zaključih i rekoh: **Mene je spasila krunica.** Kasnije, razmišljajući mirnije o svemu, bio sam sve uvjereniji u to.

— Jeste li i sad uvjereni u to...? dodah ja.

— Jesam, jesam. Ništa drugo nego Marijina krunica.

Ustadoh i pružajući mu ruku osokolih ga riječima: — Pripovijedajte to i drugima. Koristit će barem gdjekojemu...

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

DA SVE POJEDINAČNE CRKVE UDRUŽE SVOJU DJELATNOST U EVANGELIZACIJI CIJELOGA SVIJETA

Solidarnost s misijama

Ovaj mjesec čitava Crkva slavi misijski dan u nedjelju, 18. listopada. Misijska nakana Apostolata molitve podsjeća nas da su pojedinačne ili mjesne Crkve — biskupije i kršćanski narodi — kao kršćani dužni pomagati da se Kristova Radosna vijest naviješta širom svijeta, posebno kod onih do kojih još nije doprla.

Čovjek je društveno biće. Već odatle proistječe ta solidarnost, to jest uzajamnost, međusobna briga i odgovornost jednih za druge. Pogotovo to slijedi iz naše povezanosti u Kristu, kojeg — već po sv. Pavlu — sačinjavaju svi kršćani kao udovi istog otajstvenog Krista — Crkve.

Nastojmo se obnoviti u svijesti: širenje Evanđelja i vječno spasenje ljudi nije briga samo crkvene uprave ili svećenika i misionara, nego svih kršćana. Biskupija ili narod, gdje ima više vjerovjesnika, dužni su pomagati one gdje ih nema ili ih je malo.

Drugi vatikanski sabor poziva mlade Crkve da i one sudjeluju u evangelizaciji drugih. Nakon Sabora njihova misijska djelatnost sve više raste. Iz misijskih krajeva Azije, Afrike i Latinske Amerike polaze svećenici, redovnici, redovnice i laici naviještati Evanđelje izvan svoje domovine. Tako i u našem Zagrebu djeluju sestre Majke Terezije — čak iz Indije.

Papa u svojoj poruci za Misijski dan 1979. veli: »Misijska djelatnost, dok izgrađuje novo čovječanstvo, prožeto Kristovim duhom, ujedno je prikladno i uspješno sredstvo da se suzbiju mnogobrojna zla u svijetu... Svaki kršćanin treba pridonijeti svoju suradnju.«

Ovaj mjesec, dakle, posebno se obnavljamo u svijesti da — po riječima Kristova namjesnika — svaki kršćanin mora dati svoj udio u izgradnji Crkve i poboljšanju svijeta. Eto za to nekih naših konkretnih mogućnosti!

1. Najuspješnije i svima moguće sredstvo jest molitva i žrtva za misije. Isusovački vrhovni poglavar, o. Pedro Arrupe, veli 13. listopada 1979. nacionalnim upraviteljima Apostolata molitve: »Moramo biti uvjereni da su molitva i sveta misna žrtva prvo sredstvo apostolata... Velik i najbolji apostolat jest — moliti!«

Svagdanjim jutarnjim prikazanjem Srcu Isusovu nastojmo sav svoj život pretvoriti u prinos i molitvu, i tako ćemo najuspješnije biti misionari.

2. — Nastojmo upoznati misije i odgajati se u misijskom duhu. Kao pomagalo za to imamo misijsku rubriku u našem Glasniku, a osim toga, i poseban misijski časopis »Radosnu vijest«.

3. — Pomozimo materijalnim prilozima misionare i njima povjerene duše, kojima nedostaju često i najosnovnije stvari, potrebno za život.

4. — Može se tkogod upitati: Ne zove li možda Gospodin i mene da svoj život posvetim širenju Evanđelja u misijskim krajevima?

To su, eto, neki od načina na koje možemo mi, članovi naše domaće Crkve, pomoći sveopćoj Crkvi. Molimo da taj duh uzajamnosti i zauzetosti za svu Crkvu sve više raste u dušama i srcima kršćana.

O. Mato RUSAN, DI

Novosti iz Maria Pollija

Ovaj put donosimo kratke vijesti što ih je poslao otac Gabrić između 1. i 9. kolovoza. Nadamo se da će i to zanimati naše čitatelje, prijatelje misija.

Upravo sam se vratio s pohoda udaljenim selima. Vjerujte mi da mi ruke i noge drhću od umora. Ovi mjeseci tropskih kiša, koji traju tamo do kolovoza, uistinu su teški. No ovaj put bilo je i teže. Ljudi na mnogim mjestima upravo su popravljali nasipe na rijeci Gangesu, pa su putovi bili jedna velika klizava kaljuža. Sa mnom je bio katehist Pijo, otac našeg mladomisnika Moloya. Obojica smo bili nešto bolesni, prokisli, u nesnosnoj sparini, držeći se jedan drugoga, no uspjeli smo obići istočna sela.

Već sam prije pisao da su velike kiše veoma mnogo štete nanijele poljima. Stoga svuda vlada velika bijeda. U nekim selima jedva smo mogli dobiti malo riže. Prilike će se bar donekle popraviti kad pod kraj mjeseca počne presađivanje riže.

Najveća briga su nam nova sela, njih oko 40, i novi katekumeni. Sela treba pohađati i tamo držati pouke i katekumenima i novim kršćanima. Stoga sam gotovo stalno na putu.

Zadnja dva do tri mjeseca ponešto sam bio bolestan. Putovanja su bila prenaporna, a i Antina mašina, stara 66 godina, koji put »malo zapinje«. No tada mi priskoče u pomoć svojim molitvama i žrtvama naši dobročinitelji, pa me to pomladi opet za — 5 godina. O penziji nema ni govora, no možda ne bi bilo loše za koji dan poletjeti na — domaći morski zrak.

Neka sve dobročiniteljice Ane prime do znanja da mi ovdje njihovu svetu zaštitnicu veoma svečano slavimo. Ona je, naime, zaštitnica naših domaćih sestara svete Ane. Te sestre veoma lijepo rade i po selima i po školama.

Imamo dosta redovničkih zvanja. Iz naše male župe, koja broji oko 4000 katolika, imamo 32 sestre. A lijep je broj i seminaraca.

Već sam vam jednom pisao o našoj novoj bolnici za odrasle. Blagoslovio ju je naš zagrebački nadbiskup kad je pred prošli Božić pohodio Maria Polli. Bolnica ima 40 kreveta i uvijek je puna. Sestre čine mnogo dobra preko te bolnice. Sad imamo devet sestara.

PRIPRAVLJANJE POLJA ZA SAĐENJE RIŽE. RIŽA SE MORA SAĐITI U VODI

Sigurno se sjećate onog malog člančića o maloj Toruloti. Možda vas zanima što je s njom. Ona pohađa školu i dobro se drži i lijepo uči. Nedavno je bila tu za vrijeme školskih praznika. Ima nešto poteškoća s očima. Stoga sam je poslao okulisti u grad Kalkutu. Sad se osjeća mnogo bolje. Preporučujem vam u molitve nju i njezinu mamu.

Idem u neka nova sela. Tamo smo već nabavili zemljište za buduću novu župu.

Prijatelji me zovu u Australiju. Možda ću ih pohoditi tamo početkom studenog na oko mjesec dana. Nadam se da ću naći zamjenika koji će me zamijeniti u Maria Polliju.

A kad već spominjem svoj put u Australiju, onda dodajem prijateljima Majke Terezije vijest da je ona sada u pohodima Africi. Ja joj se divim kako može sa svojom 71 godinom i s tako krhkim zdravljem izdržati ta putovanja. Drži je Božja milost.

Baš je, evo, prošla ponoć. Vani se sprema oluja. I radio je najavio da dolazi iz Bengalskog zaljeva. Te oluje više puta nanesu nam velike štete. A ja moram ujutro u pohode udaljenim selima. Putovanje će biti teško, a na rijeci Gangesu često je i opasno.

Svim prijateljima i dobročiniteljima poručujem: pisma su, doduše, rijetka, no zato nikoga ne zaboravljam u molitvama i žrtvama. A ovih zadnjih ima prilično sada za vrijeme tropskih kiša. Nadam se da ni oni ne zaboravljaju Antu. Pa stoga svima šaljem srdačne pozdrave i blagoslov.

O. Ante GABRIĆ

Majo, gladni smo i hladno nam je

Sestra Emica Verlić napisala nam je dirljivo pismo u kojem opisuje nevolje svojih gubavaca. Kad je, naime, ona pisala to pismo — između 18. lipnja i 11. srpnja — u Zambiji je vladala zima. A gubavci, slabo odjeveni, veoma su trpjeli od studeni, koju je povećavala i glad. No čujmo što kaže sestra Emica.

Želim se preko Glasnika Srca Isusova i Marijina ponovo javiti svim dobročiniteljima da znadu kako mi ovdje živimo.

Sad je ovdje kod nas veoma hladno. Jutros, 18. lipnja, bilo je mraza, a sad je 8 stupnjeva iznad ništice. Navečer i sutra ujutro mogla bi se temperatura spustiti na ništicu. Za nas je to zaista prava zima, a nemamo nikakvih peći da se ugrijemo. Jadni naši gubavci dršću od studeni, jer imaju samo jednu deku, i ta nije vunena. Osim toga, više su gladni negoli siti. Punih šest mjeseci dobivaju za jelo žgance i grah i za ručak i za večeru. Doručka uopće i nema.

Prošli tjedan na mom ženskom odjelu vidjela sam da nekoliko bolesnica nije ni dotaklo hranu. Upitala sam ih zašto nisu jele. »Sestro, ne ide više, od graha nas boli trbuh!« Onda me jedna od njih milo pogleda i reče mi: »Majo, kupi nam malo kapente (to je sitna suha riba) kad pođeš u grad.« I doista, kad sam u petak bila u Lusaki, kupila sam jednu plastičnu vrećicu kapente i u subotu sam im to predala, neka dadu u kuhinju da se skuha za sve žene. U nedjelju ujutro sam ih upitala: »No, da li je bila dobra kapenta?« One šute i tužno me gledaju. Upitam ih: »No, što se dogodilo?« Odgovorile su mi: »Majo, nemamo ulja, pa ne možemo pripraviti kapentu.« Obećala sam im da ću im donijeti i ulja. Kad sam svršila posao u bolnici, izvršila sam svoje obećanje. Predvečer sam došla na odjel, a moje bolesnice pjevaju i plješću od radosti. »Sestro, Bog te blagoslovio! Danas ćemo spavati site!«

Od njih sam otišla na muške odjele. Na drugom odjelu pitam starog Daku: »Kako si?« A on, jadan, cvokoće od studeni. Reče mi: »Sestro, veoma mi je hladno!« »Što ćeš, dragi Daka, kad bolnica nema pokrivača!« odgovorila sam mu. On me pogleda tužnim pogledom i nastavi: »Šalica toplog čaja bila bi mi dosta da se ugrijem.« Bolnica nema čaja, pa tako bolesnici ne dobivaju ništa. Otišla sam u svoj stan i tu sam skuhala u loncu od 6 litara čaj. Kada sam ga donijela na odjel, oni koji mogu hodati brzo su skočili i pomogli su mi dijeliti taj čaj. Svaki bolesnik dobio je šalicu čaja. No na povratku u stan susreo me jedan bolesnik s prvog odjela i upitao me: »Mama, što imaš u loncu?« »Ništa, bio je čaj.« A on reče: »Oh, pa i mi smo tvoja djeca, pa zar za nas nemaš čaja?« Tad sam opet otišla kući da skuham još jedan lonac čaja i podijelila sam ga bolesnicima na prvom odjelu. Srećom, nisu me opazili bolesnici s trećeg i četvrtog odjela, jer bih inače morala cijelu noć kuhati čaj.

PROCESIJA NA CVJETNICU U LITETI. PREDVODIO JU JE GENERALNI VIKAR LUSAČKE NADBISKUPIJE

Kad sam stigla kući, bilo je već 9 i po sati navečer. No tad sam u svojoj sobi imala što vidjeti. Cijela soba bila mi je puna crvenih mrava. Navalili su u sobu kroz prozor i ispod vrata. S njima sam vodila borbu sve do poslije ponoći. Lakše se obraniti od zmije nego od tih sitnih stvorenja. Zavuku se u kožu kao krpelji i veoma jako grizu, no nisu otrovni.

Toliko zasad o mojim doživljajima ovdje u Liteti.

Od srca zahvaljujem svim dobročiniteljima koji su mi poklonili odjeću za moje gubavce za vrijeme moga boravka u domovini. Poslala sam je iz Zagreba poštom u Zambiju i sve je u redu stiglo u ožujku. Sve te pakete predala sam upravi bolnice da za Uskrs podijele bolesnicima. Samo sam zim-

ske kaputе, što sam ih dobila u sjemeništu na Fratrovcu, tražila da mi dadu, pa sam ih poklonila našim čuvarima. Upravo je doteklo za sve — za njih deset. Oni su uvijek vani, a sada je ovdje zima, pa su noći posebno hladne. Zahvaljuju mi ponavljajući: »Majo, Bog te blagoslovio!« A ja taj njihov blagoslov šaljem na Fratrovac.

Stigao je također i paket iz Splita iz župe Srca Marijina na Škrapama, te onaj iz Dubrovnika. Uprava bolnice dala mi je službenu pismenu zahvalnicu u kojoj zaziva Božji blagoslov na mene, a ja ga predajem vama, dragi dobročinitelji.

Tekst te zahvale glasi na hrvatskom: »Veoma mnogo zahvaljujemo ti za tvoj dar što si ga pokionila ovoj bolnici 26. ožujka 1981. Veoma je mnogo pojedinih komada odjeće i sve smo to dobili u dobrom stanju u korist naših bolesnika i namještenika. Ja osobno ti zahvaljujem na tvojoj dobroti. Ti uvijek pokazuješ brigu i pažnju prema našim bolesnicima. Zahvalu zaključujem riječima: Neka naš dobri Bog blagoslovi tebe i tvoj rad u svako vrijeme.

L. Shimwense, superintendant u Liteti

Superintendant je najveći autoritet u bolnici. To je uvijek liječnik.

Budući da sam sada jedina bijela medicinska sestra, to su mi dodijelili drugi, manji stan. To je kućica u kojoj ću imati spavaću sobu, dnevnu sobu, kuhinju, smočnicu i nuzprostorije. Od smočnice ću načiniti malu kućnu kapelicu. No ne znam kad ću se preseliti u taj novi stan, jer sad u njemu stanuje naš telefonist. Opet će biti posla i troškova, no hvala Bogu, Njegovom pomoću sve će ići.

Svima šaljem srdačan pozdrav!

Emica VERLIĆ

BOLESNICA FANI CHIKUMBI PRIMILA JE KRSTENJE. PRVU PRIČEST I POTVRDU. SESTRA EMICA BILA JOJ JE KUMA

Naši posljedni novi učitelji

Primili smo pismo sestre Sofije Novotny iz Malembe što nam ga je poslala 30. lipnja 1981. U njemu nam javlja da je naše pismo od 25. ožujka 1981. primila tek prije tjedan dana. Pošta iz Zaira, pa i avionska, napose iz pokrajine Shaba, bivše Katange, veoma nam kasno stiže, a i naša isto tako našim misionarkama. U pismu od 30. 6. naša nam misionarka između ostalog javlja:

Ove godinu u srpnju 25 naših učenika na našoj učiteljskoj školi dobit će učiteljske diplome. To su zadnji učenici i učenice te naše škole, jer zatvaramo tu školu i umjesto nje otvaramo školu za medicinske sestre. Od tih 25 novih učitelja i učiteljica nijedan neće dobiti mjesto u školi. Ministarstvo prosvjete naredilo je naime da se otpusti iz službe 15 posto nastavnika. Nema materijalnih sredstava za uzdržavanje tolikih škola i plaćanje tolikih učitelja.

Mi još nismo dobile odobrenje za medicinsku školu, no nadamo se da će nam ga dati, jer u Zairu ima premalo dobrih medicinskih škola. Međutim, još ni mi same nismo spremne za otvaranje te škole. Moramo iz Evrope nabaviti potreban materijal te urediti tehničku sobu, a za sve to bit će potrebno i vremena i novaca. Ako je Božja volja da otvorimo tu školu, onda će se Gospodin pobrinuti da nam stigne i potrebna pomoć.

Ove godine imale smo u našem internatu 30 djevojaka. Sve su one iz udaljenih sela. Primajući ih u internat, omogućujemo im školovanje, jer u unutrašnjim selima nema srednjih škola. Taj naš internat je u

Ne zaboravimo da se na ovogodišnji

MISIJSKI DAN

koji se ove godine slavi u nedjelju, 18. listopada, molimo za sve katoličke misije i za sve misionare. Ujedno nastojmo pridonijeti i svoj materijalni prinos, prema svojim mogućnostima.

DJEVOJCICE IZ INTERNATA U MALEMBI SA SESTROM SOFIJOM

prvom redu za siromašne djevojke. Morale bi nam plaćati 5 dolara godišnje, no uzimamo ih i besplatno. Ima ih, naime, koje ne mogu ni tu simboličnu svotu platiti.

Za prehranu se moraju same brinuti. Roditelji im od kuće redovito šalju brašno od manioka i novac za ribu. Škola obično traje od 7 i po ujutro do 12 i po. Kad se, dakle, vrate iz škole, onda si svaka djevojka po volji pripravlja svoj obrok. Tako si svaka spremi za jelo ono što može i želi. Da imaju zajedničku kuhinju, bilo bi svađe i prigovaranja. Uvijek nekima ne bi nešto bilo dobro. Ovako su sve zadovoljne s onim što same spreme.

Sada, na kraju školske godine, imaju sve posla. Svaka mora urediti i oprati svoju posteljinu i napuniti jastuke novom suhom travom, da krevet bude spreman za novu školsku godinu. Svaka djevojka također mora očistiti svoje sude, pa se sve sjaji od čistoće. Tako ih odgajamo za domaćinske poslove.

Jedanput se dogodilo da nam je neki mladi muž doveo svoju mladu ženu i rekao nam: »Naučite je kuhati i spremati kuću, jer ne zna ništa!«

Da nam se to opet ne dogodi, stoga ih učimo ne samo matematiku i francuski, nego i domaćinstvo.

Za vrijeme školskih praznika čeka me velik posao. Moram urediti, slijepiti i umotati školske knjige. Naši đaci nemaju svojih školskih knjiga, nego im ih mi dajemo. No budući da su u Zairu knjige skupe, to moramo čuvati stare.

Sestra Miriam i ja zahvaljujemo svim dobročiniteljima na primljenim darovima.

S. Sofija NOVOTNY

Sve prisutne obuze neopisiva strava, koju su izražavali vikom i glasnim poklicima. Mandi je izgovorio veliku riječ i sada se ugodno osjeća. Tako mu je mila njihova zahvalnost tih muževa. Kavidu ga pozove, neka ostane kod njih. Može spavati u njegovoj kolibi. Proslavit će s njima svečanost, a onda će svi zajedno pobjeći.

»A koja nam sela prijete s obale?« upita jedan od muževa.

»Duv, Venil i Ivol.«

I opet mrmljanje i prigušena vika.

»A odakle ti dolaziš?«

»Iz Ivola.«

Mandi opaža da ga neki sumnjičavo gledaju pa brzo nastavi: »Ali ja nisam rođen u Ivolu. Svoje sam rodno mjesto morao ostaviti, jer su me progonili, iako sam bio još dječak.«

»Kaži nam, tko te progoni, i mi ćemo te zaštititi!« klikne Kavidu i položi očinski ruku na mladićeva ramena. »Jer od sada si jedan od naših, naš brat i spasitelj!«

»Moji progonitelji ste vi sami, muževi iz Odava!« odgovori Mandi naglašujući, jer je bio siguran da ih je osvojio.

»Mi? Kako?«

»Slušajte, muževi! Kavidu, ti si ostario, ali ja sam te poznavao dok ti nije brada bila tako siva. Bio sam u Odavu kada je na mjestu, gdje sada stoji nova koliba, bio iskopan grob moga oca.«

»Mandi, Mandi, moje dijete!« klikne starac i zagrli mladića. »Mandi, mi te više ne progonimo. Zašto si nas ostavio? O, to je već davno, davno prošlo! Kako je moguće da te nisam odmah prepoznao!«

»Mandi se vratio, Mandi je opet u Odavu!« pronese se brzo glas čitavim selom. Sav Odavo potrči da ga vidi, njega, »maloga bjegunca«, o kojemu su tako često razgovarali.

Mladića su dozivali sa svih strana, a njegove sestre i rođaci guraju se oko njega. Stari znanci i prijatelji ispituju ga da li ih još poznaje. U svima se bude mnoge lijepe uspomene.

Ali Mandi ima još jednu veliku brigu, najtežu od svih.

»Kavidu, živi li još moja majka?«

»Da, mladiću! Dođi brzo! O, kako će se Savol veseliti! Ona je tako dugo plakala zbog tebe. A svemu sam bio ja krivi . . . Ona je teško bolesna. Jadna Savol!«

Spasitelj Odava 10

Kratak sadržaj dosadašnjeg dijela priče: Dvanaestogodišnji dječak Mandi otkriva veliku tajnu povremenih svečanosti muževa svog sela Odava. No zato mora bježati u tuđi kraj. Dospijeva u ljudoždersko pleme Ivoli. Tu ga je jedna obitelj posvojila. No jednog dana saznaje da se ti njegovi gostoprimci spremaju da napadnu njegovo rodno selo. Stoga se potajno vraća kući da spasi Odavo od tog napadaja. Ljudi su na sa zahvalnošću primili kao svog spasitelja...

Mandi se požuri s ujakom i sestrama u žensku kolibu, jer Savol već davno ne leži pod vedrim nebom. Poslije Mandijeva bijega iskazivale su joj kćeri nježnu brigu. Starica majka već je saznala za radosnu vijest i, da može, istrčala bi iz kolibe i raskriljenih ruku dočekala bi davno izgubljenog ljubimca. A tako se samo teško uspravila na svome ležaju i privinula ga dugo, dugo na majčinske grudi.

SPASITELJ ODAVA

Dan nakon svečanosti započelo je napuštanje sela. Iz koliba su pokupili sve vrednije stvari i zavili su ih u duge komade kore od drveća. Te su svežnjeve nosile žene na glavi. Naskoro je cijelo selo bilo pusto.

Bilo je to mučno putovanje. Kroz trsku i močvaru, preko malih jezera i potoka do jedne uzvisine, daleko u unutrašnjosti zemlje. Tu su našli zgodno skloništе, gdje su mogli ostati dok mine opasnost.

Mandi i Vajo, Kadajin muž, nosili su nasmrt bolesnu Savol. Ležala je na nosiljci od kore drveta, pričvršćenoj na dva debela kolca. Iako su nosači išli oprezno i polagano, jadna je žena toliko trpjela da joj se naskoro približio smrtni čas. Zato se na polovini obronka zaustaviše i položiše je u sjenu kokosovih palmi. Oko nje se sabrala sva rodbina, a neki od muževa nastojali su da joj pomognu čarolijama. Bilo je uzalud. Savol je ležala boreći se za dah. — Tada se Mandi sjeti riječi bijelog svećenika kod Ivola... Klekne uz glavu svoje majke i reče:

»Majko, ti ćeš nas ostaviti. Dugo te nisam vidio, i mnogo si trpjela zbog mene. Sad ćeš gore nad zvijezde, gdje više nema boli. Kod Ivola sam upoznao dobroga bijeloga čovjeka, koji kaže da svi dobri ljudi odlaze gore k Velikome Duhu, samo ako vjeruju u njega. Majko, vjeruješ li u toga Velikoga Duha?«

Umiruća uz blagi smiješak kimne glavom i zauvijek zaklopi oči.

Kćeri su odmah udarile u glasan plač, a Mandi i Vajo iskopaše grob. Tada se svi po posljednji put oproste od majke prešavši, prema marindinejskom običaju, preko nogu pokojnice.

»Majčino će tijelo ovdje osamljeno počivati«, razjasni Mandi, »ali duša joj je poletjela k Velikome Duhu nad zvijezdama.« Prisutni su te njegove riječi slušali začuđeno, jer ih nisu mogli shvatiti...

Kad su zagrnuli grob, s počitanjem su na grobni humak položili nekoliko kokosovih oraha, a onda se požuriše za ostalim bjeguncima.

— — —

Ljudi iz Odava ostali su tri mjeseca u svome skrovištu. A kad im je ponestalo hrane i približilo se kišno doba, koje cijelu močvarnu okolinu pretvara u neprohodno jezero, odlučili su da se vrate u svoje selo.

Nije im više prijetila nikakva opasnost, jer su se ljudožderi morali već davno povući. Ipak su, za svaku sigurnost, najprije poslali uhode, koji su se brzo vratili s povoljnim vijestima.

Povratak u Odavo bio je i radostan i tužan. Sve je bilo spaljeno, opustošeno i uništeno. Ljudi iz Ivola dali su na taj način oduška svome bijesu što nisu našli žuđeni plijen. Stanovnici Odava brzo su podigli nove kolibe, a kad je nastupilo kišno doba, Odavo je bio još ljepši nego prije.

»Bjegunac« Mandi, nazvan je »spasiteljem Odava«. On se pak brzo užlvio u život i običaje svoga sela, pa mu se boravak u primorju pričinjao još samo kao dalek san. Zaboravio je tamošnje ljude i običaje. Ipak jedne duše nije nikada zaboravio i često je mislio na nju. To je bio bijeli »tuan«, koji mu je savjetovao da spasi Odavo, i koji mu je pripovijedao o Velikome Duhu, kod kojega je sada njegova majka. Hoće li bijeli svećenik doći i u njegovo selo?... Da, to je najveća želja njegova srca...

Svršetak

nove knjige

PRAVI BOG I PRAVI ČOVJEK — napisao Ljudevit Rupčić. Razmišljanja o konkretnom kršćanskom životu. Niz »Metanoja«. Cijena 120 d.

NJEGOVE PRVE GODINE — Pisma roditeljima. Iscrpne upute za odgoj i njegu djeteta. Ilustrirano. Cijena 160 d.

SPIS O KRISTU — Kvint S. F. Tertulijan. Latinski originalni i hrvatski prijevod. Preveo te uvodom i tumačenjem popratio dr Marijan Mandac. Cijena 220 d.

UVOD U MEDITACIJU — napisao Klemens Tilman. Drugo izdanje u tri susljedna sveščića: 1. Uvod u meditaciju, 2. Naravna meditacija i 3. Praktične vježbe. Ove tri knjige stoje skupa 480 d. — Navedene knjige izdala je Kršćanska sadašnjost, Zagreb, Marulićev trg 14

KATEHEZA ŽIVOTNIH DOBI — Joseph Colomb. II. izdanje. Klasično djelo informacije pastoralnih djelatnika. Obrađuje katehezu iz psihološkog razvojnog vida čovjeka. Naručuje se kod: Uredništvo »Kateheza«, Vlaška 36/1; 41000 Zagreb. Cijena 250 d. Str. 254. Za studente 200 d.

Prigodom proslave Misijske nedjelje preporučujemo vam ova misijska izdanja: **ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA, treći dio.** To su članci i pisma oca Ante Gabrića. Cijena je 120 dinara.

OD KOVAČA DO MISIONARA, kratak životopis našeg zambijskog misionara pokojnog Benedikta Fostača. Cijena 55 dinara.

MEĐU INDIJANCIMA, životopis sv. Izaka Joguesa, američkog misionara i mučenika. Cijena 100 dinara uvezano.

PREDZADNJI LJUDOŽDERI, opis života papuanskih ljudoždera napisao je jedan francuski misionar koji je među njima živio i radio. Cijena 30 dinara.

Sva ova izdanja naručuju se na adresu: Marijan Šajnović, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31.

RASPORED DUHOVNIH VJEŽBA ZA SVEĆENIKE

Opatija u jesenskom roku 1981.

12. — 16. listopada, vodi o. Franjo Cerar
19. — 23. listopada, vodi o. Petar Nikolić
9. — 13. studenoga, vodi o. Petar Galauner
16. — 20. studenoga, vodi o. Petar Galauner
23. — 27. studenoga, vodi o. Petar Galauner

Svaki tečaj počinje u ponedjeljak uvečer, a svršava u petak ujutro. Prijave na adresu: ISUSOVCI, Rakovčeva 12 51410 Opatija

Duhovne vježbe za čitatelje Glasnika

Već kroz nekoliko mjeseci najavljujemo duhovne vježbe za povjerenike i prijatelje GLASNIKA Srca Isusova i Marijina.

O vrijednosti i potrebi duhovnih vježbi ne treba trošiti puno riječi. One su jedno od najsnažnijih sredstava očuvanja i prakticiranja kršćanskog života. Dosta je samo reći da redovnici i redovnice moraju obavljati duh. vježbe svake godine, a svećenici barem svake treće godine.

— Vi ste pisali — rekla je jedna osoba — da su na duhovne vježbe pozvani promicatelji i povjerenici Glasnika.

— Oni su pozvani. Ali nisu samo oni. Mogu doći I SVI ČITATELJI GLASNIKA, ako se na vrijeme prijave i ako su sposobni tjelesno i duševno za ozbiljan napor koji duhovne vježbe traže.

Prijavite se što prije na Uredništvo GLASNIKA, 41000 Zagreb, Palmotićeva 31, pp 699. Duh. vježbe počinju 13. studenoga u 19 s. i traju do 15. studenoga. To znači od petka do nedjelje, uključivo. Cjelokupni pansion bit će 500 dinara.

zahvalnice

ZAHVALJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...i m. Klaudiji za sina. — Ž. V.
...za sretan porod uz preporuku za blagoslov u obitelji. — Terezija B., Valpovo
...i m. Klaudiji za pomoć na putovanju. — O. K.
...i sv. Antunu za sinovljevo ozdravljenje. — Lj. Pavošević, Vinogradci
...Predr. Krvi Isusovoj i svima svetima za ozdravljenje teško povrijeđene ruke. — A. P., Nedelišće
...Gospi Lurdskoj i sv. Antunu za svoje zdravlje, unukov uspjeh u školi i za mir u kući. — Baka, Vinkovci
...bl. Leopoldu i Ivanu Merzu za muževo ozdravljenje i za uspjeh djece u školi. — S. A., Pleternica
...i m. Klaudiji za smještaj djeteta u vrtić. — N. N., Zagreb
...bl. Leopoldu i m. Klaudiji za mnoge milosti. — A. B., Zagreb
...i m. Klaudiji za uspjeh u sviranju. — C. K., Zagreb
...i Gospi Trsatskoj za zdravlje. — Ivo Novokmet, Modriča
...na mnogim uslišanjima. — N. N., P. Moslavina
...bl. Leopoldu i svima svetima na uspjeloj operaciji i za druge milosti. — Z. A., Sv. Đurađ
...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i svima svetima za zdravlje. — Francika F., Ponikve
...sv. Josipu, sv. Roku i ostalim zagovornicima za sve milosti kroz 78 godina života. — M. R., Ljubeščica
...bl. Leopoldu i našem Kardinalu za primljene milosti. — Ružica Tončić, Sr. Gorica
...Presv. Trojstvu, sv. Obitelji i sv. Antunu za sinovo zdravlje i za unukovu sretnu operaciju. — Amalija Bertak, Bistra
...na primljenoj milosti. — Magdalena Vrebac, Fojnica
...sv. Franji i sv. Anti za duševno i tjelesno zdravlje moje kćerke. — G. A., Zagreb
...i svima svetima za sretan porod i za druge milosti. — M. B., Volavlje
...i Majci Božjoj Bistričkoj na velikim primljenim milostima. — Obitelj N., Nova Ves
...što mi je kćerka sretno položila diplomski ispit i dobila zaposlenje, a Ivanu Merzu za ozdravljenje. — Z. M., Zelina
...i bl. Leopoldu za sve primljene milosti. — M. iz Gunje
...za sve uslišane molitve. — J. J., Zagreb
...sv. Josipu i ostalim zaštitnicima što su mi uslišali molbu kao i za sve primljene milosti. — M. F., Zagreb
...na uslišanoj molbi. — K. S., Zagreb
...sv. Antunu i bl. Leopoldu za sretno uspjelu operaciju uz preporuku za obitelj. — Anica S., Bizovac
...sv. Josipu i sv. Antunu na svim milostima, a napose za sretnu operaciju. — Čitateljica iz Sunje
...i svima svetima na primljenim milostima a napose za najmlađeg sina što je sretno svršio školu i dobio zaposlenje. — O. Gruber, Potok
...za sreću i zdravlje naše unučadi. — Katarina Kress i Jakica Wolf, Eggstadt, Njemačka
...i Gospi Lurdskoj za sretnu operaciju, sinovo ozdravljenje i za mnoge druge milosti. Marica Ćosić, Vrbanja
...i bl. Leopoldu za ozdravljenje. — Gabriela Krznar, Razkrižje
...sv. Nikoli Taveliću i bl. Leopoldu za ozdravljenje. — S. K.

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

Izišao je DŽEPNI KALENDARIĆ za 1982. godinu. Nedjelje i zapovijedani blagdani u crvenoj boji. Korice u četiri boje. Cijena je 13 d uz običajni popust. Naručuje se na adresu: Marijan Šajnović — Palmotićeva 31 — 41001 Zagreb — pp 699

Ispunjeno veliko obećanje

N. N. je kao dječak u internatu iskrenom pobožnošću obavio pobožnost devet prvih petaka. Kasnije je zalutao i živio je veoma sablažnjivo.

Otišao je u Englesku, gdje je radio kao konobar. Ali nakon godinu dana zgoda i nezgoda nalazimo ga u rodnom mjestu. U 23. godini života bio je istrošen od sušice, od koje je obolio zbog neurednog života.

Smrt se približavala velikim koracima. Tijelo je propadalo. Ali otvrdnula duša nije se ganula, i dalje se opirala pozivima božanskog milosrđa. Umirući nije htio čuti za pomirenje s Bogom, odbijajući neke pobožne osobe, koje su pokušale da ga nagovore na ispovijed.

Ali Srce Isusovo bdjelo je nad tim siromašnim grešnikom. Ljubaznom providnošću nadahne jednog svećenika, nekadašnjeg školskog druga umirućega, da ga pohodi. Bolesnik primi svećenika samo kao prijatelja. Čim je ovaj natuknuo ispovijed, bolesnik plane:

— Ako mi ništa drugo nemaš reći, možeš ići... Primam te kao prijatelja, ali ne kao svećenika. Idi, ne trebam svećenika!

Uzalud je svećenik pokušao dodati koju dobru riječ da ga umiri.

— Prestani, kažem ti, neću svećenika... Ideš li ili ne?!

— Pa dobro, nastavi svećenik, kad baš hoćeš da odem, zbogom, moj jadni prijatelju!

I odlazeći, baci posljednji pogled samilosti prema umirućem, koji je nemoćan ležao na postelji, i reče:

— Ovo je prvi put da se neće ispuniti Veliko obećanje presvetog Srca.

— Što si rekao? — upita slabašnim glasom umirući.

Svećenik se vrati krevetu:
— Kažem, da bi bilo prvi put što se neće ispuniti Veliko obećanje, što ga je Isus obećao da će dati milost dobre smrti onima koji obave devet pričesti na prve petke u mjesecu.

— A što se to mene tiče?

— I te kako te se tiče! Zar se, dragi prijatelju, ne sjećaš kako smo u internatu zajedno obavljali devet prvih petaka? Ti si ih obavio s iskrenom pobožnošću, jer si onda ljubio Isusa. Pa zar bi se sada htio oduprijeti njegovoj milosti, kojom te u neizmjernom milosrđu zove na pomirenje?

Dok je još prijatelj govorio, bolesnik se smirio; suze pokajnice potekle su mu niz lice i jecajući reče:

— Prijatelju, pomozi! Pomozi mi i ne zapusti ovog jadnog nesretnika! Vrati mi sreću moje mladosti... Idi odmah, pozovi jednog oca kapucina iz obližnje crkve.

Uzornom pobožnošću primio je posljednje sakramente.

Piše Josip ANTOLOVIĆ

Bankovni činovnik na trinaestom šalteru

Kod praznovjernih je ljudi broj 13 obično nesretan. U banci, u koju se slijeva novac, ali sa svim rizicima pada valute, šalter 13 mogao bi biti naročito nesretan, pravi »baksuz«. Pa ipak, glavni je junak ove stvarne povijesti bio bankovni činovnik baš na trinaestom šalteru. Iako je bio dobar i revan kršćanin, koji je redovito išao na misu te pristupao sakramentima, i njemu je život i rad na trinaestom šalteru postao monoton, ubitačno dosadan. Pred njim su svaki dan prolazile gomile ljudi, on ih je ravnodušno primao, rješavao njihove bankovne probleme, činio im usluge, ne nalazeći u tome ništa lijepa ni zanimljiva. Sve mu je to bio vrlo prozaičan posao.

Jednog se dana njegova situacija bitno izmijenila. Izlazeći iz crkve, gdje je bio na misi i pričestio se, najedanput se sjetio evanđeoskih riječi: »Zista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće« (Mt 25, 40) Te riječi prosvijetliše ga neobičnim svjetlom. On je u sebi počeo ovako razmišljati: »Pa k meni svaki dan dolazi po usluge na stotine ljudi, onih malenih, s kojima se Isus poistovjetio, a ja ih tako ravno-

dušno primam. U svakome od njih sam Isus dolazi k meni, zašto ga ne bih s ljubavlju primio i poslužio?«

Činovnik, kao dobar kršćanin, od danas u svome kršćanstvu želi biti još dosljedniji, želi da se njegov jutarnji susret s Isusom u misnoj žrtvi i pričesnoj gozbi nastavi u njegovu dosada tako prozaičnom činovničkom poslu. Savršeno kršćanstvo traži povezanost između vjere, molitve, čina pobožnosti te života rada i službe. Svugdje, a ne samo u crkvi, valja biti kršćanin, svugdje valja živjeti po Evanđelju.

I on počinje svakog čovjeka, »svaku stranku« primati kao da bi primio i bio na usluzi samom Isusu. Njegov posao u banci počinje ga neobično veseliti. Bio je to isti posao kao i prije, ali se sada kvalitativno promijenio. On mu više nije dosadan. Ljudi za njega više nisu netko, neznanci, brojevi, već osobe u kojima on otkriva i susreće Isusa. On ih prima i poslužuje kao Isusovu braću. I tako njegov posao u banci na trinaestom šalteru postaje bogoslužje, nastavak bogoslužja u crkvi. Njegovi su dani sada ispunjeni novim, bogatim sadržajem. On je sretan, te svud oko sebe širi radost, dobrotu, prijaznost, susretljivost, vedrinu. U banci ga brzo svi upoznaju kao onoga koji je najbolji s ljudima. Zato svi rado idu k njemu. I kad netko dođe sa zamršenim bankovnim problemom, šalju ga na šalter broj 13, ondje će biti najbolje poslužen.

Tako je jednoga dana došla u banku neka sirota starica, neugledna, nepismena, valida joj je netko poslao kakav ček ili novčanicu. Šalju je na šalter broj 13. Činovnik je primi s ljubavlju. Kako se nije znala potpisati, on nježno primi njezinu koščatu ruku i s njome mjesto potpisa učini znak križa. Starica je sva sretna. Nitko je nikad u životu nije primio kao taj dobri i prijazni gospodin. On ju je primio ne samo »kao stranku«, već s ljubavlju, nju, koja tako jadno izgleda, koja je nepismena, koja na sebi nema nikakve privlačnosti. Ona to ne može zaboraviti.

Jednog dana, eto je opet u banku. U ruci nosi jedno svježe jaje što joj je snijela jedina kokoš što je ima. Ona ga nosi na dar gospodinu na trinaestom šalteru, dar ljubavi za njegovu ljubav. Prijazni gospodin sa zahvalnošću primi dar siromašne starice, toplo joj se zahvali i rekne joj, kad što zatreba neka se samo slobodno obrati na njega. Dani, mjeseci i godine su prolazile, gospodin uvijek prijazno sjedi na trinaestom šalteru i prima Isusa u svakoj osobi koja mu dolazi. Njemu više nije teško ni dosadno, on svoje dane ispunjava brojnim uslugama Isusu u braći ljudima, on u punini proživljava svoje kršćanstvo, jer radi Isusa vrši zapovijed ljubavi prema bližnjemu.

A vrijednost te zapovijedi Sveto pismo ovako potvrđuje: »Tko ljubi bližnjega, ispunio je Zakon. Uistinu: Ne čini preljuba! Ne ubij! Ne ukradi! Ne poželi! — i ako ima koja druga zapovijed — sadržana je u ovoj riječi: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe! Ljubav ne čini bližnjemu zla. Dakle: ljubav je ispunjeni Zakon« (Rim 13, 8-10).

»Dakako, vi ste braćo, k slobodi pozvani. Samo neka ta sloboda ne bude pobuda tijelu, nego ljubavlju služite jedan drugomu, jer je sav Zakon ispunjen jednom jedinom zapovijedi: Ljubi bližnjega svoga kao samog sebe!« (Gal 5, 13-14).

»Po tomu smo spoznali ljubav što je on za nas dao svoj život. Tako i mi moramo dati svoj život za braću« (I Iv 3,16).

Francuski državnik Clemenceau je ustvrdio, da su kršćani uistinu bili kršćani, kršćanstvo bi bila posljednja revolucija u svijetu. Imao je pravo kad je to ustvrdio. A kršćani su najviše kršćani kad ljube. Sv. Terezija Avilska je rekla da je najsigurniji znak ljubavi prema Bogu ljubav prema bližnjemu. Imala je i ona pravo kad je to rekla. Pravo joj daje Božja objava. Sv. Ivan u I. poslanici piše: »Ako bi netko tvrdio: »Ljubim Boga, a mrzi svoga brata, lažac je; jer tko ne ljubi svoga brata koga vidi, ne može ljubiti Boga koga ne vidi «(4,20). Vjerodostojnost dakle naše vjere, naše pobožnosti, našega naviještanja Evanđelja stoji i pada s ljubavlju prema bližnjemu. Tko u to ne vjeruje, nek posegne samo za autobiografijom Male Terezije, onim njezinim takozvanim Rukopisom C, upravljenim majci Gonzagi, u kojem je Mala Svetica opisala svoj redovnički život i došla do zaključka da je ljubav prema bližnjemu na zemlji sve. To je shvatio i bankovni činovnik na šalteru broj 13, i njegovo je kršćanstvo postalo dosljedno i vjerodostojno

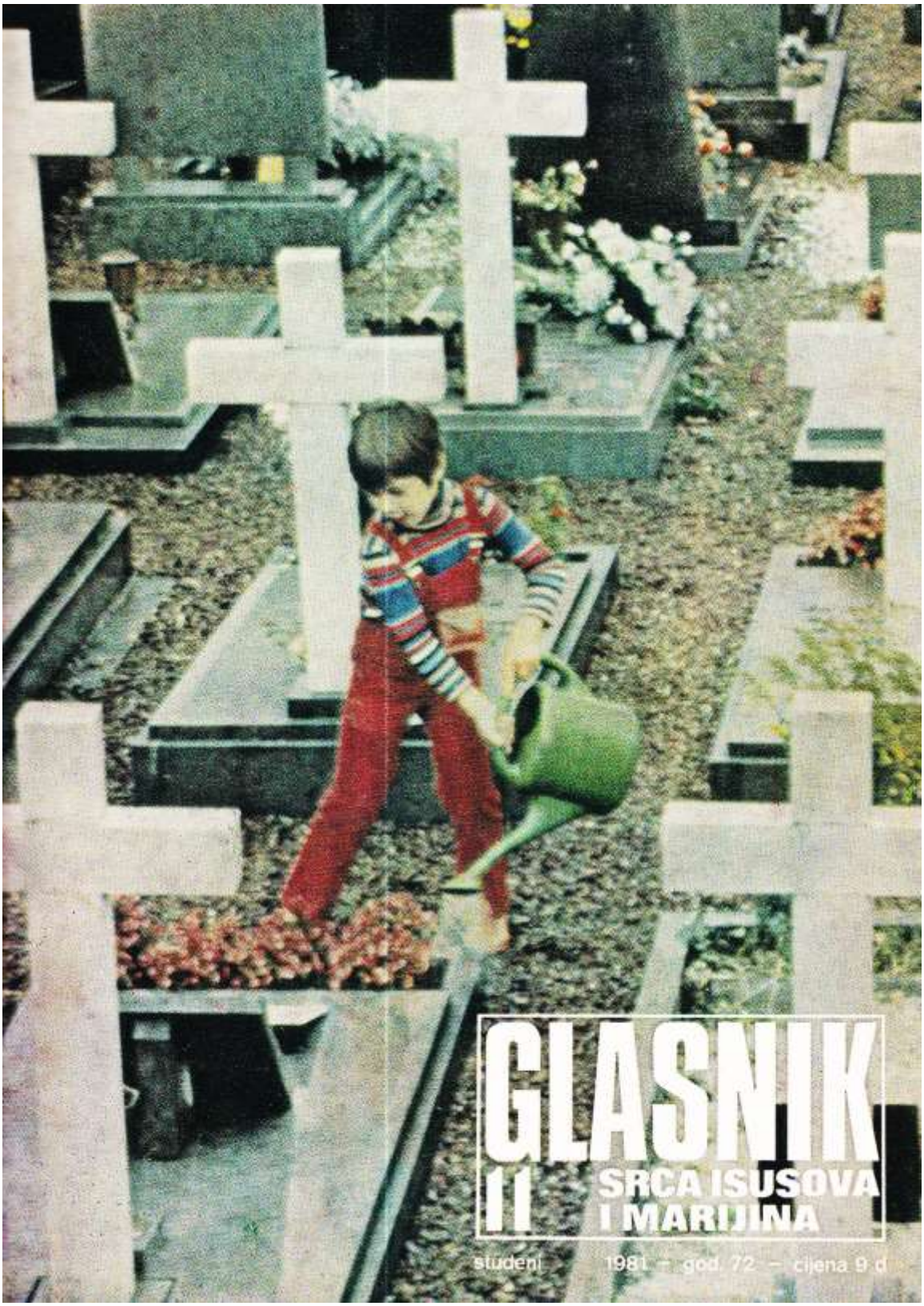

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

11 studeni 1981 – god. 72 – cijena 9 d

Naslovna strana:

TEK NA GROBLJU VIDIMO DA ZEMALJSKI ŽIVOT VRIJEDI SAMO TOLIKO KOLIKO SMO UČINILI ZA BOGA, KOLIKO SMO SE BORILI ZA DOBRO, LJUBAV, SVETOST

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Mirko Nikolić, Mato Rusan i Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod. — Cijena pojedinog broja 9 d. — Godišnja pretplata 108,00 d. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

Vjera u uskrsnuće

Može li biti nešto istinitije od onoga što svojim očima vidimo? To je najsigurnija spoznaja, veli se. Napokon, zato imamo oči u glavi. Treba ih samo otvoriti, pa imamo istinu.

Stoji li doista potpuno tako? — Čujte nekoliko redaka što ih je napisao netko pod naslovom »Što se očima vidi«?

U noći je bura drveću sve lišće posjekla.
Pogledajte sad te koščane kolce!
Luda tko na taj pogled vjeruje
Da je tu ikad ljeto bilo...

A još samo veća luda nada se i misli
Da bi tu opet ljeto moglo biti.
I baš takva ludost, puna vjere,
Najsigurnija je istina na zemlji.

Kad je glumac Ernest Ginberg složio gornje stihove, ležao je uzet i bez dara govora na bolesničkom krevetu, očekujući smrt, i on sam »poput koščanog kolca« od bura života opsječen.

»Luđak na taj pogled još vjeruje da je tu ikad ljeto bilo« i da je ta čovječja nakaza ikad bila glumac i govornik koji je slušače tresao do dna duše.

»A još je veća luda tko sniva da će tude ikad opet ljeto biti. »Luđak tko bi vjerovao da ta ljudska nakaza ima kakvu budućnost, da će ikad više biti čovjek!

A ipak hoće! Sve se preporađa, često unatoč svakomu očekivanju. Tako, kao tog nemogućeg glumca, vjera u uskrsnuće drži kršćane u dubokoj sigurnosti da ih nakon svih patnji i smrt čeka preporod i nov, divan život u Bogu, premda se to ovaj čas ne vidi.

Josip BADALIĆ

uredníkova riječ

Život ne svršava sa smrću, nego s uskrsnućem.

One hladne kosti u grobu jednom će primiti meso, kožu, oživjet će, uskrsnuti na nov život. Kao što je Krist umro i uskrsnuo, tako ćemo i mi svi uskrsnuti. »Na posljednju trublju mrtvi će uskrsnuti neraspadljivi... koji su živjeli dobro — na uskrsnuće života, koji su radili zlo — na uskrsnuće osude.«

Tokom ove godine ostavili su nas mnogi čitatelji i prijatelji GLASNIKA. Nemoguće je sjetiti se sviju i ovdje ih imenovati, no njihova su imena — zapisana u knjizi života. Srce Isusovo bit će im zalog vječnog prebivališta na nebu.

Ipak, u ovom broju, iznosimo prikaze života nekolicine prijatelja GLASNIKA, da nam budu na poticaj te i mi ustrajemo ići putem vjere i ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Mali presađeni cvijetak Krunoslav, kao i Damir iz Jakšića, koji su iznenada otišli na drugi svijet, govore nam o važnosti Isusovih riječi: »Bdijte, jer ne znate ni dana ni časa.«

Profesor Mirko, gospođa Josipa, g. Ivan našli su Boga u vrtlogu ovog materijalističkog vremena i ostali mu vjerni usprkos zamamljivosti i ponudama koje su ih htjele odvesti sa staze života.

Časna braća isusovci Marko i Stipo upozoruju nas da postoji jednostavan način služenja Bogu u redovničkom staležu koji je plodan i vrijedan za Crkvu, iako nije formalno ukalamljen u vršenju svećeničkih funkcija.

Generacija braće svećenika — Tumpić, Jurić, Šalić, Margetić, Varga — koja je pretrpjela predratno, ratno i poratno doba sa svim žrtvama i patnjama — velik je putokaz svima koji traže blago što rđa neće uništiti niti moljac izgristi...

Svim prijateljima GLASNIKA, koji su nas pretekli na putu u vječnu domovinu najveća hvala. I — do viđenja!

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 72. STUDENI 1981. BR. 11

S A D R Ž A J

POMOZIMO UMIRUĆIMA!, — V. M. V. — — — — — — 368
ZNATE LI ŠTO JE SOLIDARNOST?, R. Grgec — — — — 369
EUHARISTIJSKI KONGRES U VEPRICU, B. Nagy — — — — 370
PRESAĐENI CVIJETAK, A. Barbalić — — — — — — — — 371
RAJ — NA NEBU ILI NA ZEMLJI, M. Nikić — — — — — 372
INTELEKTUALAC — PROF. MIRKO CEROVAC, J. Badalić — — 374
TAKO UMIRU ŠTOVATELJI SRCA ISUSOVA, I. G. — — — — 375
MOJ POGREBNI GOVOR, P. Pavao — — — — — — — — 376
NEŠTO ISKONSKO ŽIVJELO JE U NJEMU, P. B. — — — — 378
STIPO, ŠTO BISMO MI DA TEBE NEMA?, P. Bulat — — — 379
TUŽNA DAMIROVA BAKA,, K. Šulc — — — — — — — 380
NAŠAO SAM TE, GOSPODINE, Mirjana — — — — — — 380
GROBOVI NAŠIH »PRIVREMENO« ZAPOSLENIH, Čuturić — 382
JA ĆU SE UBITI, I. Fuček — — 384
MOLITVA SVEĆENIKA PO SRCU BOŽJEM — — — — — 386
O. ANĐELKO JURIĆ, J. Badalić 388
UMRO DUMO, S. Bošnjak — 389
CRKVA U JUŽNOJ AFRICI, M. Rusan — — — — — — — 390
KOME JA POMAŽEM?, A. Luketić — — — — — — — 391
PROSLAVILI SMO?, I. Dilber — 392
S. JOZEFINA ZAHVALJUJE, J. Kostanjevec — — — — 393
U KUĆI MATICI MISIONARKI LJUBAVI, L. Lučić — — — 394
BLAGDAN KRISTA KRALJA, Alojzije, bogoslov — — — — 399

Pomozimo umirućima!

Ako je važan čas dolaska čovjeka u taj vidljivi svijet, još je sudbonosniji njegov odlazak u vječnost.

Tko će stajati uz nas u tom zadnjem, tako odlučnom času života? Tko će nas tješiti i pružiti pravu pomoć vjere, ufanja i ljubavi prema Božjoj providnosti? Tko će nam dati u hladne ruke Isusov križ, znak spasenja?

Sveta Bernardica je molila susestre da joj stave raspelo na prsa, kad ga više nije mogla držati u rukama. Tko će za nas moliti u zadnjem času?

To su samo neka pitanja, koja se tiču svakog čovjeka.

Danas je sve više onih koji ne umiru u svojem domu, u krugu svoje obitelji. Daleko su od svojih roditelja, djece i dobrih susjeda, koji bi molili za njih i govorili im riječi vjerske utjehe. Tako je često zbog tijesnih stanova, ali još više zbog toga što moderni čovjek ne želi gledati umiranje niti se susretati sa smrću.

Gotovo je uvijek prisutno pokraj umirućega samo zdravstveno osoblje, koje pokušava olakšati bolesniku samo njegove fizičke muke. A bolničari — bar većinom — niti hoće, niti žele, uliti duhovnu utjehu i jakost i s ljubavlju spremiti bolesnika za vječnost.

Najbliži rođaci umirućega ne smiju biti tek svjesni i žalosni gledaoci. Moraju biti uvjereni da je njihova dužnost da u tim trenucima na smrt bolesnoga sjećaju na istine vjere, koje ipak čovjeku pružaju najveću utjehu i mir.

Steknimo lijep kršćanski običaj da se svaki dan sjetimo umirućih, posebno onih »kojima je najpotrebnije Božje milosrđe«. Često molimo za umiruće i za one koji im poslužuju po bolnicama i domovima, da im u tim odlučnim časovima iskažu kršćansku ljubav. A i sami se svratimo u bolnice da obiđemo ne samo svoje rođake i prijatelje, nego i nepoznate. Pružimo im toplu riječ, dobar časopis, kakav darak pažnje u ime kršćanske ljubavi.

A kad i mi dođemo u bolnicu, zatražimo da nam se podijele sva tri sakramenta: ispovijed, pričest i bolesničko pomazanje, jer imamo pravo na to.

V. M. V.

Znate li što je solidarnost?

Piše: prof. Radovan GRGEC

Nadam se da znate. Bez međusobnog pomaganja i sloge u zajedništvu nema pravog života za čovjeka, koji je društveno biće. Solidarnost, ta i inače prilično poznata strana riječ, još nam je poznatija otkako se u središtu pažnje svjetske javnosti nalaze poljski nezavisni sindikati koji djeluju pod tim imenom. Svi za jednoga, i jedan za sve! To je geslo života zajedno. Bez solidarnosti ne možemo ni zamisliti život zajednica i obitelji, kao ni život udvoje, o kojemu smo govoriti prošli put. Svijest o zajedničkoj pripadnosti, povezanosti i odgovornosti uzdiže čovjeka iznad onih koji žive kao izdvojeni i sebeznali pojedinci. Čak i »klubaško navijanje« katkada je simpatičnije od tobožnje nepristranosti i »objektivnosti« koja je možda tek izgovor za ravnodušnost, kukavičluk ili lijenost.

Uoči blagdana Svih Svetih sjećamo se međusobne solidarnosti i povezanosti svih živih i mrtvih članova Crkve. Izražavamo našu vjeru u općinstvo svetih. U svjetlu vjere postaje nam jasnija ta međusobna povezanost i ovisnost. Postaje nam jasnija mogućnost razmjene molitava i zasluga, ali i zajedničkih odgovornosti i krivnji.

Junaci kršćanskog humanizma ispisali su svojom požrtvovnošću prema braći ljudima zlatnim slovima najljepše stranice povijesti ljudske solidarnosti. Srce nam je znalo uzdrhtati a oči se orositi suzama kad smo, na primjer, čitali prizore iz života o. Damjana, apostola gubavaca, ili Maksimilijana Kolbea, dobrovoljca bunkera gladi. Njihova požrtvovnost i hrabrost dolazila je do izražaja na poseban način upravo kad se radilo o najsiromašnijima, najugroženijima i najnesretnijima.

Ni mi nikada ne bismo smjeli zaboraviti baš na te malene i siromašne koji predstavljaju većinu čovječanstva i većinu Crkve, naroda Božjega. I s njima moramo biti solidarni i iskazivati im ljubav, a ne samo onima koji nešto znače u očima svijeta, koji su nam dragi ili simpatični.

U puku Božjemu ti mali, neugledni i siromašni ljudi velika su većina. Oni nas podsjećaju na veliku poruku blaženstava u kojoj je bit kršćanske nauke. Tu se, u župama i bazičnim zajednicama naroda Božjeg, nalaze neznani junaci i sveci, mučenici svagdanjih oskudica i suprotivština u obiteljskom i društvenom životu. Jednom smo već izrazili želju da i iz tih redova neki budu proglašeni svecima i blaženicima, da to ne budu samo oni s kolarima i s kravatama.

Pučki katolicizam ne može se i ne smije poistovjećivati samo s praznovjerjem i folklorom. U Poljskoj i Irskoj, u nekim zemljama Latinske Amerike i drugdje, on je vjera i snaga naroda, njegova nada i oslobođenje. Iz Svetoga pisma i pučkih molitava izvire ta snaga naroda, koji se okuplja oko svojih oltara, grobova i mučenika, prepoznajući se u njihovu mučeništvu, postajući svjestan najvišeg oblika solidarnosti. I oni koji su nekada pučku religiju smatrali otuđenjem gledaju u njoj životnu snagu naroda. Pa zar ta pučka vjernost i solidarnost ne pomaže i najbjednijima da se odupru svagdanjim suprotivštinama i robovanjima?

Ni mi u svom svagdanjem životu ne smijemo smetnuti s uma kako nam je solidarnost neophodna da ostanemo ljudi i u najtežim časovima. Onaj kome je solidarnost nepoznata, izgubio je mnogo, strahovito mnogo.

U SVEČANOJ KONCELEBRACIJI: KARDINAL ODDI, NADBISKUPI KUHARIĆ, FRANIĆ I JOZINOVIĆ

Euharistijski kongres u Vepricu

Splitska metropolija svoja kongresna slavlja, koja su trajala cijelu godinu, završila je 6. rujna u Gospinom lurdskom svetištu Vepricu kod Makarske. Posljednji tjedan kongresnog slavlja bio je posebno intenzivan. Najprije trodnevni popularno-znanstveni simpozij o Euharistiji održan je u Splitu od 31. VIII. do 2. IX, da bi od 3. do 6. rujna sve bilo usredotočeno u Vepricu. Svi slojevi naroda Božjega imali su svoja posebna slavlja i skupove, da bi se na kraju svi našli zajedno u nedjelju na vrhuncu i svečanom završetku kongresa.

Svećenički dan 3. rujna okupio je brojne svećenike, redovnike i redovnice koji su kroz cijeli dan razmatrali uz molitvu o centralnosti Euharistije u Bogu posvećenom životu. Slijedio je potom skup angažiranih vjernika, onda dan karitasa i invalida. Subotnje poslijepodne posvećeno je djeci za koju je organizirano vjeronaučno takmičenje metropolijada.

Večernje bdjenje u subotu naveče, 5. rujna, koje je bilo posvećeno mladima — bilo ih je oko 500 — otvorila je skupina od dvadesetak sudionika iz svih krajeva naše zemlje, koji su sudjelovali na Međunarodnom euharistijskom kongresu u Lurdu. Oni su svoje vršnjake informirali o lurdskom euharistijskom slavlju i pročitali im poruku svih mladih okupljenih na kongresu u Lurdu upućenu svim mladima svijeta. Zatim je uslijedilo pokorničko bogoslužje pod kojim su se mnogi mladi ispovjedili. Lijepa propovijed i zajedničke pjesme u otvorenoj katedrali pod vedrim mediteranskim nebom dale su poseban čar ovome skupu, da bi sve završilo sugestivnom procesijom sa svijećama.

Nedjelja, 6. rujna: svečani završetak kongresa i velezbor naroda Božjega. Već u rane jutarnje sate jadranska magistrala postala je pretijesna ne samo za automobile i autobuse, nego i za brojne hodočasnike, od kojih su mnogi pješačili i cijelu noć da bi svome sudjelovanju dali pokornički karakter.

Svečanu sv. misu predvodili kardinal Silvio Oddi iz Rima, veliki prijatelj Crkve u Hrvata, simbolizirajući povezanost ovoga skupa s rimskom Crkvom, sa Svetim Ocem, kao što je istaknuo u pozdravnoj riječi splitski metropolita, nadbiskup Franić. Kardinal u lijepom hrvatskom jeziku izriče dirljivu propovijed, da bi svoje misli, kao i poruku kongresa, sažeo u tri distinktivne stvarnosti katolicizma: Euharistija, Marija, Papa. Prije završetka svečane Euharistije govori zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić, pozdravljan dugim pljeskom od prisutnog vjerničkog mnoštva. Potom nadbiskup Franić u ime svih prisutnih biskupa Splitske metropolije posvećuje cijelu metropoliju Srcu Isusovu i Srcu Marijinu. Mnogi prisutni vjernici imaju tekst u rukama te slijede nadbiskupovu molitvu, koji među ostalim govori:

»Gospodine Isuse Kriste, Otkupitelju čovjeka, daj da naš narod na ovim jadranskim žalima ostane vjeran Bogu, Rimokatoličkoj Crkvi i svome hrvatskome rodu. Očuvaj ga, dobri Isuse, od ateizma, psovke, bračnog i predbračnog nemorala, krađe

i ubojstva, posebno ubojstva nerođene vlastite djece, i učini da Ti taj narod, ostane vjeran svjedok.«

Nakon sv. mise kongresni park, u kojem se održalo završno svečano slavlje, pružio je možda najsimpatičniji prizor cijelog kongresa. Sve one brojne tisuće vjernika — računa se da je tog dana bilo u Vepricu do 100.000 vjernika — posjedalo je pod borove na mjesta gdje su stajali za vrijeme mise i počeli blagovati. Tko god je vidio taj jedinstven, neponovljiv prizor, morao se sjetiti onog evanđeoskog mnoštva koje je Isus nahranio čudesnim umnoženjem kruha.

Veličanstvena poslijepodnevna procesija s Presv. Sakramentom po kamenitim i vijugavim puteljcima podnožja Biokova uz brojne krasne zastave župa i raznih bratovština okrunila je kongresno slavlje. Zaključnu riječ održao je biskup Arnerić. Slijedila je smotra crkvenih zborova, koji su svojim skladnim pjevanjem oduševili publiku. Geslo kongresa »DA SVI BUDU JEDNO« došlo je napose do izražaja kad su svi prisutni na svršetku svega zapjevali »Lijepu našu«, čiji su zvuci odjekivali o biokovske stijene, da bi se gubili na jadranskim pučinama.

Kongres je završen, ali ne i zaboravljen. Svatko tko mu je prisustvovao nosit će u sebi trajan poziv da otkriva i crpe iz bogatstva Euharistije na što je kongres upozorio. Ali isto tako privlačit će ga hrvatski jug i njegovo simpatično lurdsko svetište Vepric, taj duhovni biser naše jadranske obale.

Božidar NAGY

Presađeni cvijetak

Baš na prvi petak nebeski je Vrtlar presadio jedan lijep, mirisav cvjetić u svoj vrt, da tamo nastavi širiti svoj miomiris.

Kruno se nakon ministriranja u crkvi vraćao navečer kući, i vozeći se na biciklu, sudario se s automobilom. Sudar je bio koban. Pobožnost prvih petaka obavljao je neprestano, i Gopodin ga je pozvao baš tog dana k sebi.

Smrt dječaka Krunoslava Majdančića bolno je odjeknula u župi Industrijske četvrti u Osijeku. On, posljednje od desetero rođene djece, a osmo od osmero živih uzorne kršćanske obitelji. Brat mu je Josip župnik u Osijeku, u župi sv. Ćirila i Metoda.

Kruno je bio redovit i gorljiv ministrant i pjevač u dječjem zboru u svojoj župnoj crkvi.

Sprovod je bio veličanstven: sakupilo se do deset tisuća soba. Povorka školske djece nosila je u ruci crvene karanfile. Od malog Krune oprostio se župnik vlč. Nikola Kerčov i jedan dječak, njegov drug.

Veseo i gorljiv ministrantić nosio je u sebi duboko pobožnu dušu, koju nije svatko znao. Njegovi neposredni svjedoci — roditelji i braća o tome mogu dosta reći. Prije spavanja znao je pred Gospinim kipom moliti i do pola sata. Kad je bilo hladno, otac bi ga pozvao:

— Kruno, hladno je, hajde spavati!

— Tata, još samo malo da se pomolim — glasio bi odgovor.

Vruće je želio postati svećenik. Budući da su mu časne sestre obećale da će mu pomoći ostvariti taj ideal, on ja za njih redovito molio.

Divan dječak, pun perspektive, ali Gospodin je drukčije odredio.

Gospodine, neka se vrši volja Tvoja! — Tako govore svi članovi dobre kršćanske obitelji. Posjetio sam ih nakon Krunine smrti. Svi su bili u tuzi, ali kršćanskoj, jer je oštrica smrti za kršćanina, otupljena. Svi oni gledaju smrt svoga brace u Bogu. Njihova je žalost obasjana vjerom.

A ti, mali i dobri Kruno, kad nisi mogao postati svećenik, isprosi na nebu koje svećeničko zvanje među svojim prijateljima u Industrijskoj četvrti i drugdje širom domovine.

Aleksandar BARBALIĆ

KRUNOSLAV MAJDANČIĆ

Raj - na nebu ili na zemlji?

Bog nam je darovao vječni, nebeski život, a od nas traži da mi jedni drugima osiguramo život dostojan čovjeka ovdje na zemlji.

Materijalistički zadojene filozofije i nazori na svijet predbacuju nama kršćanima krivnju da smo vjerom u nekog transcedentnog Boga u oblacima otuđili čovjeka, učinili ga pasivnim i nezainteresiranim za ovaj svijet. Prenijeli smo, tobože, raj na nebo, a zemlju proglasili suznom dolinom.

Velik dio nekršćana priznat će činjenicu da je Isus prošao ovim svijetom čineći dobro, ali će i dalje optuživati kršćane koji ne idu za svojim Učiteljem.

Znajući da će nas jedina istina osloboditi, mi kršćani moramo ići kroz ovaj svijet otvorenih očiju. Psihologija nam je otkrila bijeg u alkohol, drogu ... kad se ljudi više nisu mogli pomiriti sa stvarnošću.

Mi ne smijemo bježati u mistiku i preziranje ovoga svijeta s namjerom da ga se oslobodimo, nego u svom razgovoru s Bogom trebamo tražiti nove snage za život koji je pred nama.

ONI SU SE NAMA PRIDRUŽILI

Ako materijalisti i drugi ateizmom odgojeni ljudi, žele ostvariti čovjeku raj ovdje na zemlji, to ne znači da im se mi kršćani moramo

odmah suprotstaviti svojim rajem na nebu. Možemo im se, i trebamo, pridružiti u ostvarenju raja na zemlji. Zapravo, oni su se nama pridružili.

Nije li nam Bog već na početku Biblije, odnosno Starog zavjeta, rekao da pokorimo sebi zemlju, da je svojim radom humaniziramo, i tako svima, koji na njoj žive, život učinimo boljim i ljepšim. Kad god govorimo o tom raju na zemlji, ne smijemo ga zamisliti kao raj bez Boga, jer je to nemoguće. Bog je svugdje prisutan, a najviše tamo gdje je ljubav na djelu, jer Bog je ljubav.

Zanima nas sada za kakvim rajem čeznu ljudi. Što im najprije ponuditi: raj na nebu ili na zemlji?

Za one iscrpljene i umiruće od gladi raj predstavlja, bio on na nebu ili na zemlji, komad kruha.

Za one potlačene i zarobljene raj znači slobodu.

Za žalosne raj će biti utjeha i radostan osmijeh.

Krivo optuženima i progonjenima raj će donijeti oni koji se s njima solidariziraju i zauzmu se za njih.

Napuštenim i bolesnim ljudima raj je u nečijem prijateljskom posjetu. Njima poklonjeno vrijeme znači raj ovdje na zemlji.

Onima koji su postigli sve što su željeli u svom životu, a opet izgledaju tužni i razočarani, raj će donijeti oni koji im pomognu da otkriju pravi smisao svoga života.

VJERA JE SNAGA KOJA ŽIVI OD LJUBAVI

Kad god razmišljamo o Isusovu prikazu Sudnjeg dana, u kojem On živim bojama oslikava i predočuje susret čovjeka sa svojim Stvoriteljem, uvijek ostajemo iznenađeni činjenicom da Isus u tom slučaju uopće ne spominje čovjekovu vjeru.

»Bio sam gladan i dadoste mi jesti . . .« »Ali, Gospodine, kada te vidjesmo gladna, žedna . . .?« »Meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće . . .« Onima koji će biti zauvijek odijeljeni od Boga, neće Isus reći: »Jer niste imali vjere«, nego »jer niste pritekli u pomoć čovjeku koji je trebao vašu pomoć.«

Međutim, mi dobro znamo, i s pravom ponavljamo sa sv. Pavlom, da je bez vjere nemoguće svidjeti se Bogu.

Sigurno, da je Isus imao to na pameti kad je tražio od nas zalaganje za ovaj svijet i pomoć bližnjemu koji je u nevolji. Znao je On dobro da će samo čovjek, koji u svom srcu nosi Boga i koji u svojoj savjesti sluša njegov glas, biti spreman žrtvovati se za drugog, činiti dobro i onda kada ga nitko ne vidi, zalagati se za neotuđiva prava čovjeka i onda kada mu budu zatvorom prijetili. Vjera je snaga od koje živi ljubav koja preobražava ovaj svijet.

DOĐITE BLAGOSLOVLJENI!

Najveća sposobnost koju čovjek ima u sebi jest da ljubi.

Nekoga voljeti, ne radi svoje osobne koristi, nego radi njega samoga, može samo biće koje vjeruje. Bog nas ljubi »uludo«, badava, jer u nama ne nalazi ništa što On ne bi imao u sebi. On nas naprosto ljubi radi nas samih. Takva bi ljubav morala biti mjerilo i naše ljubavi. Čovjek se najviše ostvaruje po onome što je najviše njegovo, a to je sposobnost da ljubi, da nekoga voli, da nekoga prihvati i da sebe dadne drugima.

Ostvarujući drugima raj na zemlji, mi stječemo sebi raj na nebu. Bog, koji nas najviše poznaje i najviše ljubi, obećao nam je i po svome Sinu dao ono što je najviše mogao, i što nam je najpotrebnije — život vječni. Naš zadatak u ovom svijetu jest da »budemo savršeni kao što je Otac naš nebeski savršen«. I mi, dakle, moramo davati jedni drugima ono što najviše možemo, odnosno ono što je drugima najpotrebnije. Ono što najviše može svaki čovjek jest da ljubi i ono što svakome najviše treba jest osjećaj da je voljen, jest djelotvorna i nesebična ljubav.

Ako ostanemo vjerni Isusovu zahtjevu da, živeći od nade, nošeni vjerom i djelujući u ljubavi, »čvatemo tamo gdje smo poslani«, upoznat ćemo istinu i ona će nas osloboditi i učiniti sposobnim da i mi jednom mognemo čuti Isusove riječi: »Dođite, blagoslovljeni Oca mojega, i primite u posjed kraljevstvo koje vam je pripravljeno od postanka svijeta.«

Miljo NIKIĆ

Intelektualac dubokog kršćanskog uvjerenja

Prošle godine je GLASNIK Srca Isusova i Marijina izgubio svog velikog prijatelja i suradnika, prof. Mirka Cerovca (1911. — 1980.), koji je godinama kao stručnjak za hrvatski književni jezik s ljubavlju ispravljao te dotjerivao jezik i stil u GLASNIKU i u mnogim Glasnikovim knjigama, uz osobne žrtve i uz neznatnu nagradu.

Jednog dana u listopadu 1980. pošao je iz svog stana u Zagrebu u grad, negdje mu je pozlilo te je prevezen u bolnicu i tamo zakratko izdahnuo. Prof. Mirko Cerovac od đačkih dana bio je revan u katoličkom pokretu, odgajao se uz dr Ivana Merza i ostale vođe, te bio iskren pristaša predratnog križarskog bratstva, kojemu je uređivao tjednik »Nedjelju«. Za vrijeme studija hrvatske književnosti na sveučilištu uvijek je čvrsto zastupao katoličko stanovište, produbljivao se u kršćanskoj istini, i tako revan i zanosan, no uvijek umjeren i realističan, ostao je čitav život. G. 1935. postao je profesor u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu i tu je ostao sve do svog umirovljenja.

Kao profesor bio je veoma sposoban i spreman, s vedrinom i spretno učio je svoje đake latinski jezik, hrvatsku povijest i književnost, te hrvatski jezik. Razumnom širinom pazio je na čistoću i ljepotu hrvatskog jezika. Napisao je i dvije vrijedne knjige za to: »Jezični savjetnik za uredske kadrove« te »Poslovni jezik sa pravopisom i gramatikom.«

Prof. Cerovac je godinama intimno općio s književnikom Jankom Leskovarom, s kojim je bio u srodstvu. Leskovar je volio mlađeg prijatelja te mu povjeravao osobne doživljaje, osobito o svojem književnom djelovanju i zašto je rano prestao pisati. Leskovar je bio ogorčen na kritičare, koji su junake njegovih pripovijedaka i romana proglasili slabićima, kad su se nakon grijeha kajali i mučili zbog toga. Govorio je da to nisu nikakvi slabići, već osobe snažnog duha, koje shvaćaju važnost i odgovornost svojih čina. Prof. Cerovac izdao je vrlo značajno djelo od 200 stranica o Leskovaru i njegovu radu.

Prema učenicima bio je dobrohotan, zasladivao im je rad već poznatim vedrim šalama; no temeljit, ali realan, te zahtijevao od đaka ono što su oni morali i mogli svladati. Tako je na pr. kod ispita na maloj maturi postavio pitanje, no onda i spomenuo naučenu natuknicu, da postavi učenika, kako bi rekao, na prave tračnice. Zato je ostao kod učenika u najljepšoj uspomeni, te su ga uvijek s radošću susretali, osobito kod sastanaka na raznim obljetnicama.

Rado se sastajao s prijateljima i sumišljenicima gdje su izmjenjivali misli i poglede, a sve u vedrom raspoloženju s uzrečicama i šalama, koje je on, čini mi se, sam pronalazio i stvarao te nasmijano pripovijedao.

Bio je veoma vezan uz svoju obitelj, osobito je poštivao svoju suprugu i bio vrlo obziran prema njoj, pa na pr. na ljetnom odmoru odbio prijateljski sastanak, samo da ona ne ostane sama na objedu u hotelu. I prema djeci i unučadi imao je fin osjećaj, makar uz vlastite žrtve.

Neobično je plodan i veoma značajan njegov rad kao vrsnog poznavaoca hrvatskog književnog jezika u tom što je ispravljao i dotjerivao jezik mnogih katoličkih časopisa i knjiga, opet uz znatne osobne žrtve, a često bez ikakve naknade. Glasnik Sr-

ca Isusova i Marijina duguje u tom pogledu prof. Cerovcu veliku zahvalnost. A vršio je taj posao s radošću, sam se hranio lijepim kršćanskim tekstovima, i, svjestan da time djeluje apostolski, širećl tako istinu i odgajajući srca.

Rado je bio u društvu svećenika, pratio je njihovo djelovanje i potrebe. Održao im je i nekoliko predavanja, osobito o tome kakve bi morale biti svećeničke propovijedi. Odbijao je visoke književne i retorske zanose, a preporučivao stvarno iznesene vjerske istine, potrebne u određenim prilikama, izražene logičkom dosljednošću i povezanošću: sve iz života i za život.

No najznačajnije je u njegovu životu njegovo duboko kršćansko uvjerenje i proživljavanje, spojeno s neobičnom finoćom i skromnošću, koja je nikla iz kršćanske mudrosti i životnog iskustva.

Godinama je pribivao nedjeljnoj sv. misi u crkvici Vinogradske bolnice. Tu bi uvijek dočekao svećenika u dvorištu, uveo ga u crkvu i sakristiju da mu, kako sam reče, iskaže poštovanje, te ulije povjerenje da vidi kako ima ljudi koji ga trebaju i vole.

Nekoliko godina je dolazio s gospođom na oporavak u Opatiju. Tu bi pohodio prijatelja, te u poduljim razgovorima iznosio svoje sudove, u kojima je bio blag, s mnogo razumijevanja za slabosti ljudi. U svemu je bio skroman i duboko ponizan, sebe je smatrao kršćaninom, koji bi morao biti mnogo bolji i revniji nego što jest. A u stvari upravo po toj skromnosti bio je divan kršćanin. I kad mu je prijatelj u pismu za imendan 5. studenoga uz ostalo čestitao na tom Božjem daru njegova dubokog kršćanskog uvjerenja, odgovorio je da mu je ta čestitka — s priznanjem o ispravnom kršćanskom životu — bila daleko najljepši dar i utjeha za taj imendan.

Kako je skromno živio, tako je tiho i skromno iščeznuo iz ovoga života da ne bude nikomu na teret, kad je nakon napada bolesti ukratko poslije toga ušao u svjetlo, u kojem je već ovdje živio, on, izraziti intelektualac i učen čovjek, a tako dubok vjernik i kršćanin.

Josip BADALIĆ

Tako urniru štovatelji Srca Isusova

3. siječnja ove godine umrla je u župi Gračišće štovateljica Presv. Srca Isusova, Rovina r. Erijavac Josipa. Ona je dan prije smrti izmolila Križni put i sama zatražila Popudbinu. Pobožnost prema Presv. Srcu ulijevala je vedrinu, smirenost i strpljivost u njezin patnički život. U starom i izlizanom molitveniku »Oče, budi volja

tvoja« nađena je, od česte uporabe, požutjela sličica presvetoga Srca, na kojoj je pokojnica, još kao djevojka, prepisala ili prevela pet nakana za pohod i klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu. Te su nakane postale životni program koji je pokojnica povezala sa slavljenjem nedjeljne Mise na koju je dolazila prilično ranije. Evo tih nakana: 1. zahvaljivanje Isusu za neizmjernu ljubav koju nam je iskazao ustanovljenjem Euharistije i predanjem svoje Majke nama za odvjetnicu; 2. zahvaljivanje Isusu što nam se često daje u svetoj pričesti; 3. zadovoljština za tolike uvrede i pogrde što mu ih nanose bezbošci i krivovjerci; 4. zadovoljština i popravak za sve kletve i pogrde koje mu nanose zločesti kršćani; 5. poklon u duhu Isusu u svim crkvama svijeta gdje On »biva manje počašćen, već zapušćen«.

Vjerojatno je ta pobožnost plod pučkih misija koje su isusovci držali još prije prvoga svjetskog rata u mnogim župama Istre.

I. G.

PETAR PAVAO

Gdje vlada ljubav i mudrost, nema straha ni neznanja. Gdje vlada strpljivost i poniznost, nema srdžbe ni sumnje. Gdje vlada siromaštvo i radost, nema požude ni zavisti.

Sv. Franjo Asiški

MOJ POGREBNI GOVOR

Franjevac, obraćenik, čovjek sveta života, iznio je u »svom« nadgrobnom govoru osjećaje koji struje u duši jednog snažnog svećeničkog i redovničkog života. Mir, sigurnost, plodnost života, predanje mogu svima kršćanima biti garancija da se isplati živjeti za Boga i s Bogom.

Molim pročitati na mome sprovodu!

Braćo i sestre! Na sprovodu živi govore i mole za pokojnike... A nikada da bi pokojnik govorio i održao propovijed, govor. Ovaj ćemo puta učiniti malu iznimku! I vjerujem, da se nećete ljutiti što će progovoriti onaj, radi koga ste se u tako lijepom broju ovdje okupili.

Dozvolite, da vam iz vječnosti preko ustiju jednog svećenika progovori SAM PATER PAVAO. Neobično, ali istinito... Ovo, što će on govoriti, napisao sam ja sam, kako bih ja, koji sam tolike govore i propovijedi za svoga zemaljskog života održao, pa i na grobljima, mogao još jednom, po posljednji put vama govoriti...

Uzmite si ove jednostavne riječi k srcu, izgovorene su samo iz ljubavi prema vama svima, napose prema onima, s kojima sam bio povezan bratskim, prijateljskim, rodbinskim vezama, prema onima, koje sam poznavao i s kojima sam dolazio u kontakt.

Dugo sam bio svećenik. Od 1946. godine. Skoro tako dugo — od 1950. — tj. preko 30 godina bio sam i živio sam kod vas u Čakov-

cu... Zavolio sam ovo pitomo Međimurje i njegove stanovnike... Mnogo puta propovijedao, govorio, poučavao, korio, opominjao, služio tisuće svetih misa, ispovijedao, pričešćivao, mnoge i mnoge spremao na put u vječnost. Nikad mi to nije dojadilo, iako, priznajem, nisam to uvijek obavljao onako kako je trebalo.

Zašto sam sve to radio, živio, žrtvovao se? Glavni mi je cilj bio da vas, koje nosim duboko u srcu, pripravim na vječnost, na susret s Gospodinom, da spasite svoje duše, i sastanete se zauvijek sa dobrim Spasiteljem. I kad sam cio život to činio, sada je nadošao čas da ono, što sam vjerujući propovijedao i vršio, i sâm ugledam i primim. Zato vam ovog časa i ja progovaram iz vječnosti. O, kako pred vratima vječnosti sve izgleda drukčije. Kako je ludo i besmisleno griješiti i svjesno činiti zlo! Kako su sitnice ono zbog čega smo se glodali, svađali, čak i mrzili. Kako je ludo sakupljati novac i ostalo materijalno, zemaljsko blago, a zaboravljati pri tome na vječnost. Da, sve sada izgleda drugačije!

I zato ovog časa ja stupam u duhu među vas. Sve vas, koje sam volio, poštivao, želio vam samo dobro, samo ono što je dobro za vašu dušu. Stupam među vas i u prvom redu vas od srca molim da mi oprostite sve moje pogreške koje sam u svome radu s vama učinio: moj nemar, moju hladnoću, moju ravnodušnost. Mnogo sam više morao učiniti, ali nisam. Oprostite mi možebitne uvrede. Budite uvjereni, da ja opraštam svima koji su me hotimice ili nehotice uvrijedili. Neka im i Bog oprosti. Uvijek sam se smatrao vašim, a to sam ostao i sada u vječnosti, gdje neću na vas zaboraviti. Oprostite, ako sam koga možda i nehotice sablaznio, uvrijedio, dao loš primjer ili slično.

Ispovijedam pred Bogom i pred vama svima, draga moja braćo i sestre, da sam grešnik, i zato molim dobrog i milosrdnog Gospodina da mi bude milosrdan. Sve svoje ufanje i nadu stavljam u ruke Božanskog Spasitelja, koji neće smrti grešnika, pa ni moje. S tom nadom otišao sam u vječnost držeći se za ruke one koju sam iz dubine duše ljubio — presvete Bogorodice, Majke moje, posebne zaštitnice moje. Držeći se nje i uzdajući se u milosrdnoga Spasitelja, bez straha odlazim u vječnost!

Zahvaljujem svima vama koji ste mi mnogo u životu pomagali i činili dobro, u duhovnom i materijalnom pogledu, iako nisam toga bio vrijedan. Posebna pak hvala mojoj subraći u samostanu, koji su se brinuli za mene do zadnjega; hvala i liječnicima, napose jednome, koji je sve učinio i učinili, da mi život produže, a zadnje časove učine lakšima. Hvala svim časnim sestrama, napose onima kojima sam godinama bio duhovnik, i onima koje su se brinule za moju ishranu, za njihov dobar primjer i požrtvovnost; hvala tolikim ministrantima, koji su mi pomagali; hvala kolegama svećenicima, napose mojim prijateljima; hvala svim župljanima i znancima izdaleka i izbliza; hvala mojim dragim rođacima...

Danke besonders, meinen lieben und guten Mitbrüdern und Freuden und Wohltätern aus Osterreich die mir mein Leben schöner gemacht haben... danke und Gott soll ihnen vergelten! (Posebna hvala mojoj dragoj i dobroj subraći, prijateljima i dobročiniteljima iz Austrije, koji su mi život poljepšali. Hvala — i neka im Bog naplati!)

Hvala svima, koje sam zaboravio spomenuti, a posebna hvala svima koji ste se potrudili i došli sada ovamo na moj sprovod! Ja vas ne molim mnogo, nego sjetite me se u svojim molitvama, napose žrtvama svete mise i pričestima, jer vjerujem u moć molitve za pokojne.

A što želim na koncu vama svima? Nemojte me razočarati, ostanite vjerni Gospodinu, ispovijedajte otvoreno i uvjereno svoju vjeru, ne ostavite nikada Boga, Crkvu, vjeru. I — činite dobro svima, bez obzira na vjersko uvjerenje, jer po ljubavi ćemo se spasiti...

Ima ovdje sigurno mojih znanaca koji nemaju vjersko uvjerenje. Molim vas, živite po savjesti, činite i dalje mnogo, mnogo dobra svome bližnjemu. A Bog će preko savjesti već progovoriti što da još k tome činite. I vas molim, i vas nosim duboko u duši, jer i vi ste stvorenja i djeca Božja.

A sada da se privremeno rastanemo. Kažem, privremeno, jer čekam sve vas, sve bez iznimke, gore u boljem i ljepšem životu, koji nam je dobri Bog pripravio. Zato DO VIĐENJA! I trudite se da to zaista bude »do viđenja«, dragi, mili moji — do viđenja u nebu, do viđenja... Tako neka bude. Amen.

Vaš pater Pavao

(Sastavio u Čakovcu 28. travnja 1981.)

Nešto iskonsko, domaće-zagorsko, živjelo je u njemu

Isusovački časni brat Klimpak bio je vrlo originalna i zanimljiva ličnost od koje su se Isusovci oprostali u Zagrebu 8. prosinca 1980. g.

Markec, kako smo ga svi u čitavoj Provinciji od milja zvali — rodio se 30. kolovoza 1908. u starodrevnoj i u povijesti poznatoj župi Visoko u Hrvatskom Zagorju od kršćanskih roditelja, koji su mu usadili u srce duboku vjeru i izrazito slobodarsku ćud.

Kao 14-godišnji dečko već se našao u Ljubljani kod Isusovaca, gdje je 30. srpnja 1931. stupio u novicijat, da bi se već 1932. godine preselio u Zagreb u novosagrađeni Jordanovac i ondje svoj novicijat završio.

Cijeli je svoj redovnički život — to znači 50 godina — proveo u različitim kućama naše Hrvatske provincije uglavnom kao kuhar i kasnije kao vrtlar. Bile su to teške predratne, ratne i poratne godine, kada je trebalo puno muke i snalažljivosti da se zajednica opskrbi dobrom i tečnom hranom. Ali Markec se uvijek znao snaći i njegovim kuhanjem svi su bili zadovoljni. Odgojio je pokraj sebe dosta mla đe časne braće, koji svoje umiječe zahvaljivahu njegovim mudrim i iskusnim savjetima.

Po svojoj redovničkoj poslušnosti obišao je skoro sve kuće u Hrvatskoj provinciji počevši od Travnika pa da se zatim nađe u Beogradu, Splitu, Jordanovcu, Fratrovcu i Palmotićevoj ulici. Dvije su mu oznake bile svojstvene: Radinost i marljivost u izvršavanju svojih dužnosti. Osobito je pod stare njegove dane to udarilo u oči mladoj generaciji, kada je već bio bolestan, kako se neutrudivo i žilavo borio da iz vrta izbije što više koristi za zajednicu.

Ali uvijek je imao u sebi i nešto svoje specifično, vlastito, koje je isusovačka formacija znala u njemu sačuvati. Nešto iskonsko, domaće — zagorsko, živjelo je njemu, a očitovalo se u finom osjećaju za šalu, humor, vedrinu, u velikoj neposrednosti u pristupu svakome koji mu se približio. Zato s Markecom nije bilo dosadno živjeti: uvijek je tu bilo događaja i iznenađenja.

Uvjereni smo svi da je pred dragoga Boga došao s velikim kapitalom dobrih djela i žrtava i da ga je Krist Gospodin privinuo na svoje Srce rekavši: »Dobro, slugo dobri i vjerni! Budući da si bio vjeran u malom, uđi u veselje svoga Gospodara i Kralja«.

P. B.

8. prosinca 1980. oprašta li su se zagrebački Isusovci na Mirogoju od časnog brata Marka Klimpaka. Među njima se nalazio i br. Stipo Tunjić. Sudjelovao je u sprovodnoj asistenciji i molio skupa s ostalima »za onoga koji će prvi preminuti da premine u Božjoj milosti«.

Nitko nije slutio da će taj slijedeći biti on, čovjek mlad, zdrav, u naponu snage, svima dragi Stipo iz Bistraca kod Tuzle.

Ne znam da li ima ijedno mjesto na našim cestama i asfaltiranim ulicama na kojem se nije u zadnje vrijeme zajaukalo i zaplakalo?

Postoji li neki betonski pločnik ili kameni rubnik koji nije zaliven krvlju žrtava prometnih nesreća?

Tako je otišao i naš časni brat Stipo. Na pločniku. Na ulici, na asfaltu. Na zebri. Iznenada. Neočekivano.

Dok je ležao u komi, nemoćno smo se pitali, kako se to moglo dogoditi? I to baš njemu, koji nam je bio tako dobar i potreban.

U predvečerje njegove tragedije časna braća su rastavljala skelu pred oltarom sv. Josipa u bazilici Srca Isusova. Brat Domazet i Ereiz bili su u poslu, a ja sam stajao pokraj Stipe i gledao kako je sve to bilo savršeno učinjeno: skela majstorski postavljena, učvršćena, tako da nije bilo nikakvog rizika raditi na visini od osam metara. Znajući, da je to napravio, smislio i učinio brat Stipo, spontano sam rekao:

— Stipo, što bismo mi učinili da tebe nema?

On me je samo pogledao onako sa strane, prekrštenih ruku na prsima i po bosanski mi je odgovorio — šut-

Stipo, što bismo mi da tebe nema?

njom... Mislio je: Mani, bolan!

Očekivali smo čudo, pravili zavjete, ali je udarac bio pretežak, i on je polako, ali sigurno, išao svome kraju. Prvi put nas je ražalostio. Prvi put nas nije poslušao, jer smo ga svi voljeli, jer smo osjetili plemenitost njegova srca, koje se davalo zajednici, ljudima, sebe trošilo do iznemoglosti.

Mnogi članovi naše kuće u Rezidenciji rekli su ono što je izrazio jedan časni brat:

— Zašto, Gospodine, nisi mene uzeo? Ja sam star i slab, bolestan i nemoćan! Zašto si uzeo njega, koji je u naponu snage, koji je toliko potreban Družbi, Provinciji i svojoj braći, sestrama, rođacima, prijateljima?

Svaka smrt je bol. Osobito kad izgubimo nenadano, bez opraštanja, mladog, voljenog čovjeka. Onda ona postaje i tragedija koja para srce i dušu. I kao da se ona veseli nad razlivenom krvlju, pregaženim tijelom i razbijenom lubanjom. U tome kao da leži njezin triumf...

Međutim, taj triumf je prividan. Mi kršćani i redovnici, koji ne vjerujemo u sudbinu, već u Božju providnost; mi koji vjerujemo u Krista uskrsloga, koji je jamstvo i našeg uskrsnuća; mi koji se nadamo da ćemo našeg pokojnog Stipu vidjeti, i da on živi u prekogrobnom životu; koji vjerujemo da postoji nagrada; mi koji se ne žalostimo kao pogani koji nemaju nade: mi i nad Stipinom smrću ostajemo predani u Božju volju. Mi ne znamo za očaj i neutješenost. Mi poznamo bol i žalost, ali ne i beznađe i u ovakvim trenucima.

Oni koji govore da je suza znak slabosti — nemaju pravo. Ona je znak da smo voljeli Stipu, koga mirno i dostojanstveno otpratismo u našu isusovačku grobnicu na Mirogoju, da ondje, pokraj brata Markeca, čeka uskrsnuće. Ako je Krist plakao nad mrtvim Lazarom, onda i mi imamo pravo plakati nad našim dragim Stipom. Ali u suzi neka se zacakli nada. Nada u uskrsnuće. Nada u ponovni sastanak.

Do tada ćemo deverati svaki na svom mjestu u Božjoj službi...

Pero BULAT

BRAT STIPO (u bijeloj roketi), KAO SAKRISTAN U MATULJIMA, SA ŽUPNIKOM VODI SPROVOD

Tužna je Damirova baka

Bilo je to u prvi petak 3. listopada prošle godine. Doživjeli smo u obitelji tešku žalost od koje smo se jedva malo oporavili.

DAMIR ŠULC OTIŠAO JE NA DRUGI SVIJET DOK SU RODITELJI BILI NA RADU U NJEMAČKOJ . . .

Naši unuci Damir i Željko Šulc, dječaci od 10 i 9 godina, popeli se na orah. Damir podrmao granu, na kojoj je stajao, ali orasi nisu padali, nego se on omakao i pao, te zadobio ranu na glavi. Ostao je odmah bez svijesti, prevezen je u bolnicu, ali je nakon dva sata izdahnuo.

Bog ga je pozvao k sebi, a mi smo ostali tužni, osobito mi bake i djedovi, jer su djeca bila uz nas, dok su im roditelji na radu u Njemačkoj.

Sprovod je bio u nedjelju uz sudjelovanje velikog broja školske djece, rodbine, prijatelja i čitavog sela Rajsavac. Dakako, stigli su tužni roditelji iz Njemačke. Svima nam je bilo neizmjerno teško, a majka je padala u nesvijest. Kiša je rosila, kao da je i samo nebo s nama plakalo.

Ovu tugu prikazujemo Srcu Isusovu: neka to Njemu bude u čast i slavu, neka bude zadovoljština za grijehe i uvrede što mu mi ljudi nanosimo, neka bude za obraćenje grešnika i za duše u čistilištu.

A nama, Srce Isusovo, daj snagu i jakost da uzmognemo u životu svladati sve napasti i patnje. Osobito to Presveto Srce molimo preko Majke Marije:

— Sačuvaj naše sinove i snahe, koji su na putu izvan domovine! Ne daj, da im se što zlo dogodi, da nas ne zadesi još veća tuga i jad. Presveto Srce, uvijek sam se uzdala u Tebe, bila sam mnogo puta uslišana, pa se uzdam i ovaj put. Srce Isusovo i Marijino, budi naše spasenje!

Baka Kata Šulc

Našao sam Te, Gospodine!

Tražio sam te na mnogim mjestima,
Gospodine!
U naručju tuđe majke,
jer rano ostadoh bez svoje;
u zajedničkoj igri i nestašlucima
s tuđom braćom i sestrama,
jer nikad nisam znao svoje.
I u kršu i vrletima Dinare
hodajući po pašnjacima, dok sam
čuvao ovce.

Neprekidno sam tragao za Tobom!
I onda sam napustio sigurnost doma —
makar i nije bio moj —
otisnuvši se u svijet,
da bih lakše prebrodio krize
mladenačke,
težinu osamljenosti i napuštenosti.

Tražio sam Te, Gospodine u zbliženju
i ljubavi osobe,
s kojom sam zasnovao obitelj
i doživljavao beskrajne radosti u
zajedničkom radanju djece.
Ona su topinom i razdraganošću
svojih cvrkutanja
umanjivala neisplakanu bol
zbog težine djetinjstva i siromaštva,
koje me je neprekidno pratilo na
životnom putu.

Osjetio sam Tvoj kucaj u najuzvišenijoj
šutnji,
dok sam satima šetao stazama
Zagrebačke gore;
u šuštanju lišća, i u pjevu ptica,
i u sumraku Svetohraništa prazne
Sljemenske kapele.
Tamo me je uvijek čekala Gospa,
moja draga majka — Kraljica Hrvata,
koja je majčinskom ljubavlju štitila
mene i moje.

Tražio sam Te, Gospodine,
u jednoglasnom dahu mnoštva, koje
Te ljubi,
te ispunjava svodove Tvojih crkava
pjesmom i ljubavlju.

Tražio sam Te u radosti!
U radosti, Gospodine, zbog tolikih
pokljonjenih života
darovane djece.

U susretu, Gospodine, s tolikim dobrim
ljudima,
koje sam ljubio kao što si Ti uvijek
od nas tražio!
U razgovoru s Tobom, Gospodine,
gledajući u zvjezdani svod,
vraćajući se umoran s napornog posla,
da bih doživio radost susreta s dragom
obitelji,
koju sam toliko ljubio,
a koja je predstavljala najveću
vrijednost moga života.

... I kad sam ugledao sjenu križa,
duša mi se sabrala u intimno
Svetohranište —
očekujući Tvoj dolazak.
I dolazio si. Često si dolazio da me
tješiš.
Tješio si me kroz ljubav, brižnost i
nesebičnost mojih najdražih;
u dragim posjetama onih koji su me
voljeli;
u čestim susretima kroz svetu Pričest
i ostale sakramente —
kroz koje si me jačao i davao snagu da
izdržim —
na zalasku životnog puta.

I jednog dana ugledao sam Te kako mi
dolaziš u zadnju posjetu.
Pružili smo si ruku, darivali srca.
Spremno sam odgovorio: »Evo me,
Gospodine!
Tebe sam tražio, Tebe nalazio, čekao i
našao!
Tebe želim, Tebe hoću!«

I nakon tog susreta,
ni moje tijelo, ni moja duša,
nije više osjećala svoju bol:
Ti si je ojačao, ti si je prožeo:
Ja u Tebi, Ti u meni — da budemo jedno.
A zatim ponovno otvaram oči životu
ŽIVOTU VJEČNOMU.

Jer, našao sam Te, Gospodine! ! !

Marijana

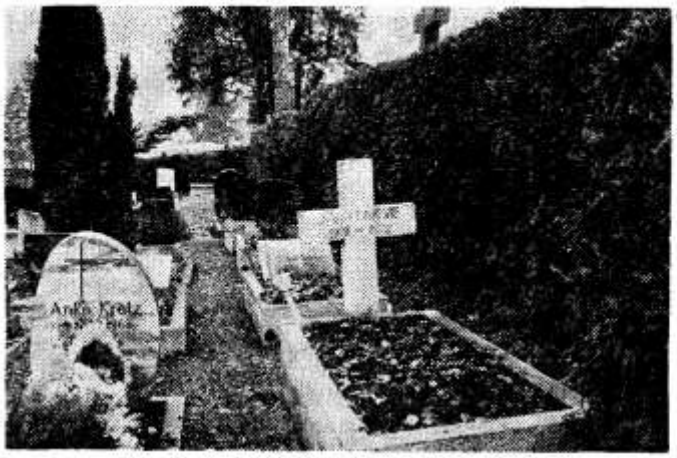

»GASTARBEITER« JE UVIJEK ZA NEKOGA PLAĆAO. CIJELI ŽIVOT ŽIVIO JE ZA DRUGOGA.

Zemlja se u tuđini mora platiti. Ovaj zadnji »Grundstück« plaćen je za nekoliko godina, a onda ponovo plaćanje ili prekopavanje. Tko je kada nešto za »Gastarbeitera« platio? Zar će mu nakon minulih godina »rodbina« iz *domovine* plaćati ovaj kutak mira?

KRIŽEVI I GROBOVI NAŠIH

Ovi križevi i ovi grobovi, o kojima vam počinjem pisati, novijeg su datuma. Nisu to križevi i grobovi iz svjetskih ratova, kada se krv lila i išlo se u smrt jer je to netko želio, jer se moralo umirati po tuđim krajevima, ostajati pod tuđom zemljom.

Na području cijele ove naše planete nalaze se grobovi hrvatskih »privremeno« zaposlenih radnika i njihove djece, čija tjelesa će po svoj prilici jednog dana biti preorana, prekopana, i zauvijek će pasti spomenik koji je muž podigao svojoj ženi ili otac svome djetetu.

OVAJ ZADNJI »GRUNDSTÜCK« PLAĆEN JE SAMO ZA NEKOLIKO GODINA, A ONDA ILI PONOVO PLAĆANJE ILI PREORAVANJE

»Gastarbeiter« je uvijek za nekoga plaćao. Cijeli život je živio za drugoga, a onda smrt. Smrt u tuđini, na cesti, na putu s posla, smrt u rodilištu, smrt na ulici, smrt u gostionici, smrt za volanom automobila, smrt u tučnjavi...

Istina, grobovi naših i križevi na njemačkim grobljima danas stoje lijepo uređeni i velikom ljubavlju njegovani. Tu se ne vidi razlika — kao što je u životu bilo — između »Gastarbeitera« i »domaćih«. Sve je lijepo (i skupo) plaćeno, jer se tako mora, sve je lijepo uređeno, jer tako i drugi rade, ali — dokle?

Hvata vas jeza kada prođete grobljem i vidite prekopan grob nakon tek nekoliko godina.

— Pa, ljudi, ovo nije rat i neprijateljstvo, neraspoloženje prema neprijatelju, ovo je vrijeme blagostanja, ovo je vrijeme razonode, vrijeme novca i putovanja, vrijeme odmora i novog namještaja, novih automobila. Zar je moguće da se tom čovjeku više ne stavlja križ, nego ima samo malu »metalnu« pločicu s brojem?

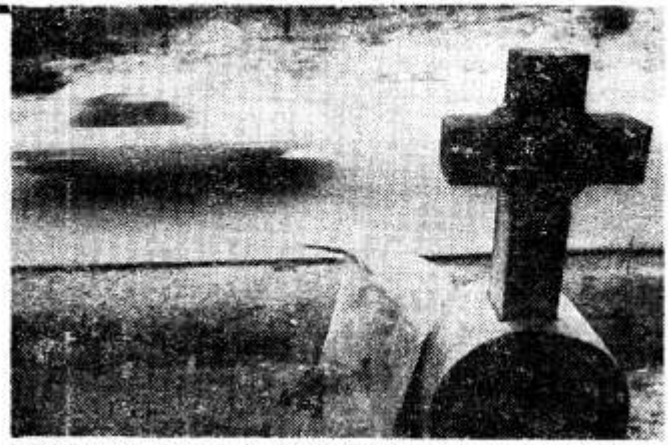

SMRT U TUDINI — NA CESTI, NA POVRATKU S POSLA, SMRT ZA VOLANOM AUTOMOBILA — GROB U TUDINI

»PRIVREMENO« ZAPOSLENIH

Sve je moguće, govore »ljudi«. Možda je i taj »Gastarbeiter« bio samo broj i u iseljeničkoj masi nije više ništa ni zaslužio osim broja nakon prometne nesreće? Govore tako oni koji »vole« čovjeka, koji »umiru«, da tom našem čovjeku u tudini bude lakše. Govore nam birokrati, koji su sve izračunali, sve isplanirali, koji ne znaju što je to život, a još manje što je ljudski grob, da ne govorimo u Uskrsnuću.

Zato se takve stvari događaju i događat će se sve dotle dok ne budemo vjerovali u Krista, jer je On jedini rekao: »Ja sam uskrsnuće i život, i tko vjeruje u mene, neće umrijeti nikada . . .«

Dragan ČUTURIĆ,

NA PODRUČJU CIJELE OVE NAŠE PLANETE NALAZE SE GROBOVI HRVATSKIH »PRIVREMENO« ZAPOSLENIH RADNIKA I NJIHOVE DJECE. TI ĆE GROBOVI JEDNOG DANA BITI PREORANI

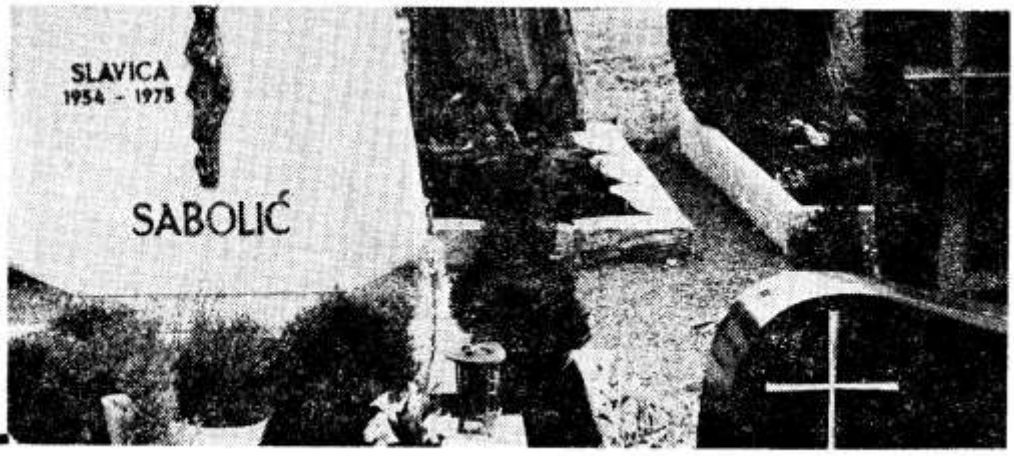

Već sam dugo razmišljala da vam napišem i zamolim za pomoć. Ne znam da li mi itko na svijetu može pomoći.

Imam 17 godina. Učenica sam 2. razreda srednje škole. Dobar sam đak. Odgojena sam u duhu kršćanstva. Da li vjerujem u Boga? Na to ću pitanje iskreno odgovoriti: u Boga onakvog kako ga u crkvi propovijedaju — ne vjerujem, jer ne mogu zamisliti, ako bi on postojao i bio svemoguć, da mi ne bi pomogao u nevoljama. Zašto?

Ja sam se redovno molila, išla u crkvu i sad vidim da je isto kad sam se molila i sada kad se ne molim: u biti sam opet nesretna.

Moja nesreća sastoji se u tome što me roditelji ne razumiju, ne žele da me razumiju. Nikud me ne puštaju. Zabranjuju mi sve. Ove školske praznike provela sam kod kuće radeći. Prošlogodišnje praznike, završavajući osmi razred, također sam provela kod kuće, osim onih osam dana maturalnog za koji sam morala plakati i preklinjati ih da me puste. Zašto mi oni ne vjeruju? Znam i sama, kad bih nešto napravila, da bi sebi najviše naškodila, pa zašto mi onda ne vjeruju? Zašto?

Napišite mi kako da se ponašam. Imam prijateljica, kojima sam djelomično povjerila neke stvari, jer su same primijetile da se sa mnom nešto dešava. Više nisam nestašna, vesela i razigrana, kao dosad. Neprestano šutim. Ne pričam s roditeljima, osim ako me nešto pitaju, tada odgovorim najkraće i povlačim se u sebe. Ako ne dobijem recept za sreću od vas, ja ću se ubiti, jer ne mogu više izdržati ove roditeljske primjedbe i zabrane.

Kristina

Ja ću se ubiti...

Piše: Ivan FUČEK

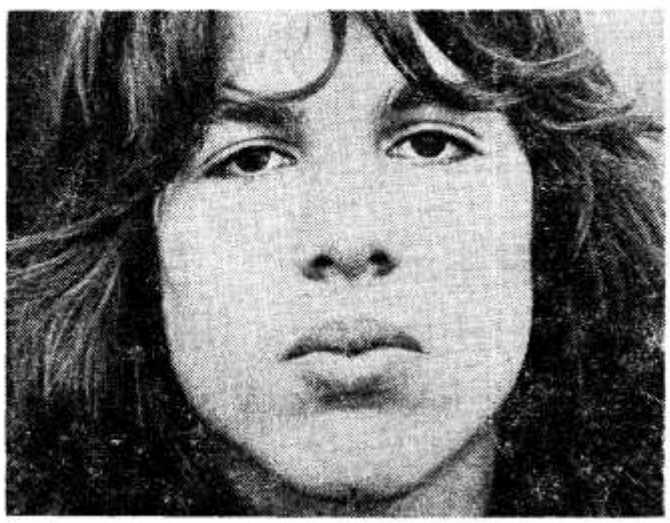

Nije lako razumjeti mlado biće, ući u njegov tajanstveni svijet, uživjeti se u njegove probleme, strepnje, nadanja — jer jedna ili druga rečenica iz pisma za to nisu dovoljne. Liječnik može pomoći, ako točno postavi dijagnozu. Svećenik također, ako točno zna koji su to problemi srca, duha i duše dotičnog čovjeka koji mu se obraća. Ukoliko liječnik ili svećenik samo naslućuju o čemu se radi, pomoć može biti ponuđena na nedostatan ili čak kriv način. Tvoje pismo mi nije otvorilo one dublje slojeve nego donekle površinu. Možda sama još nisi dovoljno razmišljala o dubljim razlozima napetosti između sebe i roditelja, pa ih ne možeš ni opisati.

Pitanje je, prvo, kakav je taj »duh kršćanstva« u kome si odgajana. Je li to pravi ili iskrivljeni duh? Je li to kršćanstvo kako se prenijelo od djedova, a svodi se, možda na izvanjske religiozne prakse: misu, jer je običaj, poneka molitva, jer spada na red, ponekad ispovijed i pričest, jer bi inače bila sramota pred drugima...? Ili je to kršćanstvo, koje je duboko zahvatilo savjest, srce i dušu članova tvoje obitelji, i tako postalo njegovim osobnim bogatstvom? Kršćanstvo postaje osobno, ako se iskustveno potvrđuje konkretnim životom, ne samo običajem tradicije, nego zrelim osobnim uvjerenjem.

Kažeš, da ne vjeruješ u Boga »kako ga u crkvama propovijedaju«. Zar baš u svim crkvama? Nikad nisi imala prilike čuti prikladno razlaganje Evanđelja? Nisi susrela Boga koji je radi tebe (radi nas) postao čovjekom, živio kao čovjek i umro strašnom smrću razapet kao zločinac, jer je ljubio čovjeka, jer se zauzimao za ljude — protiv poretka i načina onoga vremena? Uskrsnućem je potvrdio da je on zaista Bog za čovjeka. U njegovu liku se Bog nevjerojatno približio čovjeku, pa nam je jasno kakav je Bog: to je Bog ljubavi, dobrote, razumijevanja, praštanja. Da, istom kroz Isusa Krista mi shvaćamo da je Bog za nas, sav i potpuno — do smrti!

Iznosiš i razlog svoje dvojbe u Božju opstojnost: ne možeš zamisliti »ako bi on postojao i bio svemoguć«, da ti »ne bi pomogao u nevoljama«. Tvoj je razlog točan. Ali, pripazi, način kako on pomaže u nevoljama nije uvijek isti onakav kako si ti sebi zamislila. On vidi što ti ne vidiš. A jer te neizmjerno voli, on ti pomaže pravo. A to »pravo« se nekad kosi s onim kako si ti zaželjela, kako si si predstavila i isplanirala, pa uz to već unaprijed i čitavim srcem prionula. Nekad se čini kao da Bog šuti, ne mari, ne odgovara na naše prošnje. U stvari se on brine bolje, dublje, stvarnije nego si mi možemo i zamisliti. On sigurno pomaže u svakoj nevolji. Uvijek je s nama kad trpimo i kad smo radosni. Ali on zna što je za naše dobro, mi to ne znamo. Bolesnik može imati posve drugo poimanje o lijekovima i liječenju nego liječnik. Ako želi ozdraviti, jasno, treba da se podvrgne liječniku. Tako je s nama pred Bogom. On želi ono naše najbolje što mi ne poznamo, ne slutimo, pa stoga ni ne želimo. Potrebno je da se prepustimo Bogu da on upravlja i vodi. Isus nas je naučio da treba vršiti Očevu volju, a ne svoju, u punom povjerenju prema Bogu, jer Bog zna i jer nas voli.

Nadalje, kakve su bile tvoje molitve? Izvanjske, formalističke, iz običaja, koje nisu zahvaćale srce? Je li to bio razgovor kao s prijateljicom? Sad kad ne moliš »isto« je, veliš, kao i kad si molila. Što je to »isto«? To da si uvijek jednako »nesretna«. A kako zamišljaš »sreću«? Što očekuješ od života, od mladosti, od ljudi, pa i od roditelja, od Boga, od Crkve? Naša sreća ovdje na zemlji ne može biti a da nije pomiješana s trpljenjem, zato je samo relativna. Našu sreću ne uvjetuje ovdje na zemlji Bog, nego prilike, svijet oko nas, ljudi, a napose mi sami i naš nesređen i grijehom razdvojen unutrašnji čovjek, koji je stalno razapet između dobra i zla. Molitva, dakle, tu egzistencijalnu situaciju materijalno ne može promijeniti. Ona daje smisao svemu tome, donosi olakšanje, spremnost da sebe i sve oko sebe prihvatimo kako jest, dapače, daje snagu da mijenjamo svoj način gledanja i u tome onda sami sebe mijenjamo na bolje. A time ulazi u nas unutrašnja radost i sreća posve druge vrste: sreća da smo Božji i da se Bog za nas brine.

Isti je problem s roditeljima: »ne razumiju« te na način kako bi ti htjela. Ne puštaju te, zabranjuju ti, sile te da radiš i pod praznicima. Sve ti se to čini kruto, bez povjerenja. Kao da se roditelji boje nekog opasnog prijateljstva. Možda su što opazili? Možda su sami opterećeni iskustvom svoje mladosti? Oni ti ipak dobro žele, ali možda nemaju dovoljno taktičnosti. Žele te sačuvati, osposobiti za život. Zašto ne skupiš snage i ne počneš s njima razgovarati? To da šutiš, da ne pričaš s njima, da im najkraće, a možda i resko odgovaraš, da se uvlačiš u sebe — ne vodi ničemu. Izabrala si najgori put. Tako nećeš doći do sporazumijevanja s njima, niti ćeš se izgraditi za život. Probleme treba s njima u razgovoru, jasno i otvoreno, pa i često, rješavati. Time ćeš roditeljima pružiti sigurnost i oni će u tebe steći povjerenje. Treba, dakle, o svemu s njima razgovarati smireno i vedro, ne u svađi i suzama. I roditeljske će primjedbe i zabrane postati drukčije. Pomalo ćete se razumjeti i sve će biti novo.

Ako još nađeš svećenika kome ćeš se povjeriti, ako ojačaš svoj sakramentalni život, ako budeš prema roditeljima i svima nova, fina, nježna, pažljiva, ako se ponovno počneš moliti, ako se temeljito u vladanju promijeniš, sve će se oko tebe promijeniti i postati novo. Taj »recept« u Evanđelju daje Krist Gospodin: On želi obraćenje da sve postane drukčije, sve novo.

Svećenici po Srcu Božjem

MIJO TUMPIĆ

Preč. g. dr Mijo Tumpić umro je 1. lipnja 1981. na putu prema imanju Čazmanskog zbornog kaptola »Vetrnica«, a 3. lipnja prije podne bio je oproštaj svećenika, redovnica i vjernika grada Varaždina i okolice s pokojnikom u crkvi sestara uršulinki u Varaždinu, gdje je pokojnik vršio službu duhovnika. Sprovod je obavljen 3. lipnja poslije podne u rodnoj župi Mariji Bistrici.

Pokojni dr Tumpić bio je vjeran i revan svećenik vršeći službu učitelja, tješitelja i pomiritelja s Bogom. Bio je naobražen i inteligentan, ali jednostavan i ponizan.

Stajao je pred Bogom kao svjetlo i pokazivao drugima ispravan put do Oca nebeskoga. Bio je u njemu žar vjere, i na toj vjeri, koja je za njega bila život, i drugima je pomagao vjerovati i duhom živjeti. Živio je u savezu s Bogom od krštenja do svećenika, te do misne žrtve i davao ljudima svjedočanstvo o Ocu, koji sve ljude ljubi i poziva u svoj naručaj. Crpio je snagu svoga života iz samoga izvora — Božjeg Srca.

LJUDEVIT BALENT

Rodio se 12. kolovoza 1916. u Prelogu. Gimnaziju i teologiju završio je kod otaca franjevaca u Zagrebu. Završivši studije, bio je neko vrijeme u Čakovcu, pa u Kratečkom i Kotoribi.

Kao mlad svećenik postao je župnik u Vratišincu u Međumurju, gdje je službovao punih 29 godina, sve do svoga umirovljenja. Kao umirovljenik vratio se u svoj rodni Prelog, među svoje, kojima se uvijek rado svraćao.

Gdje god je radio, predao se marljivo poslu. Bio je uporan za slavu Božju i korist svojih župljana. Čvrsta i živa vjera župljana župe Vratišinec živi je dokaz njegovoga rada.

Životna mu je lozinka bila, kako ju je napisao u svojoj oporuci: »Šuti i trpi, a sa ljudima postupaj blago!« To je naučio u školi Isusova Srca, koje je veoma štovao i čiji je Glasnik širio u svojoj župi.

JOSIP RUKELJ

Vlč. gospodin Josip Rukelj oprostio se od svojih školskih kolega Margetića i Šalića, s kojima je bio 1935. godine zaređen za svećenika, te je i sam pošao za njima na blagdan sv. Jurja, 23. travnja 1981. godine. Umro je na putu u susjedstvo u Desinić.

Za vrijeme rata doveo je u župu sestre dominikanke, kojima povjerava vođenje »Male škole« za predškolsku i siromašnu djecu. U teškim ratnim prilikama u čestim smrtnim opasnostima s mukom je nabavljao hranu za

Ne molim Te, Kriste, crven grimiz časti, niti raskoš blaga niti snagu vlasti.

Samo to Te molim, samo to Te molim, da Ti služit smijem, da Te žarko volim ...

Da se za čast Tvoju i borim i stradam, a jedinoj plati da se Tebi nadam.

Pa da kao vitez iz davnih vremena umrem za te srca stoput probodena.

I. Poljak

tu djecu, te je uspio održati »Malu školu« do svršetka rata. Koristio se popularnim konjem »pubićem«, koji je za tamošnji »karitas« imao nezamjenljivu važnost i koji ga je jednom spasio od sigurne smrti.

Uredio je župnu crkvu, uveo struju i elektrificirao zvona. Osim zauzetog pastoralnog rada u župi i brige oko crkvenih objekata, pokojnik je bio vrstan pčelar, te je znanje s tog područja rado prenosio na druge. Imao je širok krug znanaca i prijatelja ovdje i u inozemstvu. Volio je prirodu, hodočašća i putovanja. Imao je smisla za umjetnost.

Rado je primao goste u stilu natpisa na župnom stanu: »Rabro mi došel, prijatel, vu skromni zagorski dom«, gdje je svakoga najprije ponudio medom i kruhom.

Iskrena hvala kostelskom župniku Josipu za njegov rad u vinogradu Gospodnjem i za svaku žrtvu i dobro djelo koje je učinio, osobito malenima i siromašnima.

VLADIMIR MARGETIĆ

U subotu, 10. travnja 1981., nenadano je umro u Štrigovi vlč. g. Vladimir Margetić, koji je bio župnik u Murskom Središću, a na vlastitu molbu je bio umirovljen ni dva mjeseca prije smrti.

Nitko nije slutio da će tako naglo otići. Tko bi se nadao da je »otvorio lanac umiranja« — jer su, tako rekavši u desetak dana umrla tri svećenika, kolege iz istog godišta ređenja.

Pokopan je u Murskom Središću 13. travnja 1981. Sv. misu i sprovod predvodio je biskup dr Đuro Kokša. Uz njega su se mnogi oprostili od pokojnoga Vladimira. U ime školskih kolega preč. dr Ivo Šalić, župnik sv. Petra u Zagrebu, koji će umrijeti već drugi dan poslije podne.

Teška srca zatražio je umirovljenje, jer mu je bilo teško ostaviti svoje župljane u Murskom Središću. Zube je stiskao, kad su mu na oproštaju zapjevali, njemu tako dragu, upravo njegovu pjesmu »Za svaku dobru reč« — baš kao majci, kao ocu. Jedan brat svećenik mu je u šali kazao, da će mu za sve što je učinio u Murskom Središću, dragi Bog oprostiti grijehe mladosti. Želio je i u oporuci napisao da bude pokopan među svojim vjernicima u Murskom Središću. Želja mu je ispunjena. Neka mu je laka ova hrvatska gruda.

IVAN ŠALIĆ

Na Veliki utorak, 14. travnja, odslužio je posljednju sv. misu. Providirao je jednog bolesnika, ispovijedao djecu. U tri sata poslije podne rekao je kapelanu da je posve spreman za susret s Gospodinom, jer se iskreno i duboko pokajao. Već u 17 sati, primajući bolesničko pomazanje, posve predan u volju Božju, mirno je preminuo.

Bio je to njegov posljednji radni dan. Gospodin mu je dopustio da i u taj posljednji svoj ovozemaljski dan učini ono što je najviše volio činiti. Dr Ivan Šalić bio je čovjek rada i sve svoje velike sposobnosti stavio je u službu Crkve ne štedeći sebe do posljednjeg časa. Rano je ustajao i već u pet sati ujutro molio časoslov. Zatim je odlazio u ispovjedaonicu. Posebno mu je, naime, bilo na srcu — miriti vjernike s Bogom. Radostan se vraćao od bolesnika, koje je providirao, a tužan, ako ga je netko odbio. Posebno je brižno i sa strepnjom pripremao mlade za brak. Gotovo sve to je radio još u utorak.

Pokojni Ivo rodio se u Bebrini 23. lipnja 1910. godine, a umro je kao župnik sv. Petra u Zagrebu.

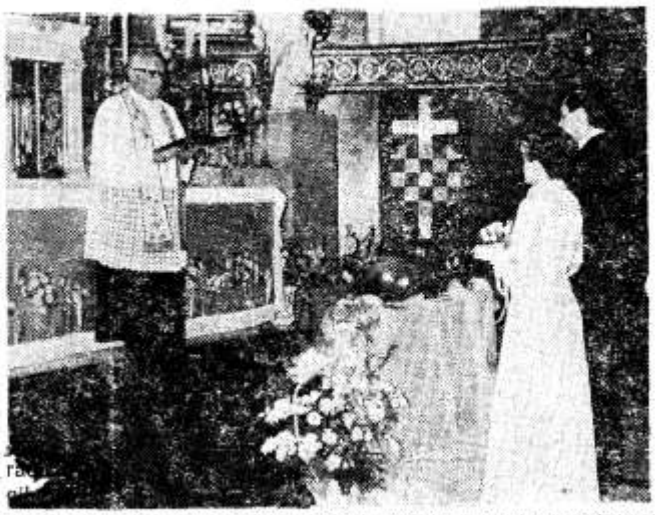

Dr ŠALIĆ NA GLAVNOM OLTARU ŽUPNE CRKVE sv. PETRA U ZAGREBU

O. Anđelko Jurić duboki štovatelj Srca Isusova

Na sam Uskrs slavio je O. Anđelko posljednju misu, četiri dana nakon navršene devedesete godine života. Rodio se, naime, u Konjicu 15. travnja 1891. a umro je 4. svibnja 1981.

Došao je iz rodnog Konjica 1903. godine na upornu svoju molbu u Nadbiskupsko sjemenište u Travniku. Tu se još snažno osjećao duh Petra Barbarića, koji je umro šest godina prije toga. S tim je bio povezan i žar u pobožnosti prema Srcu Isusovu, koju su, kao Petar, njegovali revno uzorni isusovački odgojitelji, oci i braća, a onda, dakako, i sjemeništarci.

Mali Anđelko, nakon početnih teškoća, sav se zanio za krepostan život mladenačkih svetaca: Stanka, Alojzija, Ivana Berchmansa, te sv. Franje Ksavera. A kad je u 2. razredu gimnazije primljen u Marijinu kongregaciju i obećao vjernost Mariji, osjetio se potpuno Marijinim djetetom i u sebi je stvorio raspoloženje:

— Ja moram biti potpuno Božji! — I to, kao ovi uzorni odgojitelji, u Družbi Isusovoj.

Godine 1907. dođe u isusovački novicijat u Sv. Andriji u Austriji. Tu je sretan sam sebi govorio:

— To je za mene! Kao u raju!

Kasnije je u razgovoru dodao: — Poslije toga nisam nikad ni načas u životu posumnjao o svom svećeničkom i redovničkom zvanju, niti se pokolebao u njemu!

Dok je u velikim duhovnim vježbama kroz 30 dana ronio u dubine Božjih tajna, zahvati ga duboko strahopoštovanje pred velikim i neizmjernim Bogom, ali i neograničena odanost i pouzdanje u dobrotu i ljubav Isusova Srca.

A kad je s 23 godine učio filozofske nauke u Innsbrucku, gdje su živjeli glasoviti štovatelji i pisci o Srcu Isusovu: Noldin, Donat, Hattler, on je još dublje zaronio u tajne Isusova Srca. Još više ih je produbio 1923./24. godine, kad je na izvorima, gdje je ta pobožnost niknula, u Paray-le-Monialu u Francuskoj proveo čitavu godinu. Ondje je služio sv. misu po tjedan dana na grobu sv. Margarete u samostanu časnih sestara, a drugi tjedan na grobu njezina vođe i vjernog sluge Srca Isusova, bl. Klaudija Kolombiera.

Kao što su ga već u mladosti proželi ljubav i predanje osobi Isusa Krista, tako je uvjerljivo preporučivao svojim učenicima — mladim redovnicima — sve vježbe te pobožnosti, osobito klanjanje pred Presvetim, prve petke u mjesecu, veliku devetnicu i zlatnu krunicu.

1931. godine postao je provincijal Hrvatske pokrajine, pa je svim sredstvima podupirao Glasnik Srca Isusova i brinuo se za nj. Postavio je za urednika o. Andriju Glavaša, koji podiže Glasnik na 68 tisuća pretplatnika. To je bilo zlatno doba Glasnika. Isto tako je pratio s velikim zanimanjem i pomagao slovenski Glasnik, koji je tamo oko 1935. doživljavao velike uspjehe pod uredništvom O. Zoréa i Patéa.

Od 1942. do 1963., kao duhovnik i rektor u Dječačkom sjemeništu u Zagrebu, mladim je sjemeništarcima veoma preporučivao tu pobožnost, s njima svečano provodio prve petke i druge vježbe. Mnogi su i kao svećenici ostali uvijek revni štovatelji Srca Isusova, a onda i širitelji Glasnika. Neki imaju u župi po 300 do 400 pretplatnika.

Od 1963. do 1976. u Opatiji je vršio važnu službu instruktora tzv. isusovačke treće probacije. Putio je mlade svećenike nakon svršenih svih nauka u dubine predanja Bogu, a pobožnost Srcu Isusovu imala je uvijek veliko značenje u toj formaciji.

U velikoj opatijskoj crkvi, osobito posljednjih godina, sam je s vjernicima vršio pobožnosti Srcu Isusovu, ispovijedao vjernike za prve petke, te su mnogi stalno dolazili k njemu i tražili mir duše i savjete. A on ih je često putio Srcu Isusovu. U staračkim slabostima u devedesetim godinama života sam je prolazio životnu kalvariju, pa se čula i ova njegova uobičajena molitva:

— Isuse, daj da te upoznam, da te ljubim, da izvršim tvoju volju!

A časnoj sestri, koja mu je pomagala, rekao je — kad bude umirao — neka se mole pokraj njega litanije Srca Isusova, što je posljednji put kraj njega upravo ona izvršila. A te litanije znao je napamet na latinskom jeziku, te ih molio prolazeći hodnikom ili u sličnim prilikama, o njima razmatrao i hranio se dubokim tajnama što su u njima izražena.

O sposobnostima, nastojanjima i djelima o. Anđelka Jurića bit će zacijelo još koješta napisano, a dala bi se o njemu napisati zamašna knjiga puna sadržaja iz njegova bogatog života. Ovdje, donosimo samo bitne točke njegove odanosti tajnama Božje ljubavi u Isusovu Srcu. A nadamo se da je blagdan Srca Isusova doživio u svem sjaju i žaru uskrsnulog i proslavljenog Gospodinova Srca.

Josip BADALIĆ

UMRO DUMO

Hercegovački svećenik msgr Stjepan Batinović umro je na Gospinu subotu, 18. srpnja 1981. Umro je na radnom mjestu, iako je prošle godine umirovljen i župu Donje Hrasno predao svome mladom nasljedniku Don Luki Pavloviću.

Umro je za radnim stolom, iako je dva dana prije primio bolesničko pomazanje. Nije dangubio ni na svoj smrtni dan. Uvijek se bavio knjigom, čitao, bilježio, pisao, razmišljao, kako bi svoje vjernike što bolje odgojio.

Bio je apostol katoličke štampe. Nema katoličkih novina ni časopisa, a da ih on nije širio u svojoj župi. Kako bijaše velik štovatelj Srca Isusova i Marijina, najviše je širio Glasnik tih dvaju svetih Srdaca. Skoro svaka obitelj u njegovoj župi desetljećima prima taj Glasnik. Njegovi vjernici su čak upoznali većinu Glasnikovih suradnika. I znaju sadržaj mnogih članaka i prepričavaju ga međusobno.

Don Stjepan je poznavao više stranih jezika. Prevodio je knjižice za narod od belgijskog isusovca Fernanda Lelottea. S njemačkog je preveo knjižicu austrijskog svećenika »U ruci Božjoj«.

Izdavao je godinama almanah, kojemu je dao naslov »Dumo i njegov narod«. Znači: Svećenik i njegov narod! Pisao je u njemu članke vjersko-moralnog sadržaja. Mnogo je povijesnih stvari pronalazio i u tom almanahu objavljivao. Davao savjete, opomene, upozorenja. Čak je, poput sv. Pavla, nekad i korio kod vjernika što je bilo potrebno.

Osnovao je u svojoj župi Gospino svetište za istočnu Hercegovinu. U to svetište dolaze već vjernici i iz samog Zagreba i drugih mjesta izvan Hercegovine.

Širitelj štovanja Srca Isusova i Marijina uspio je odgojiti više mladih svećenika iz svoje župe. Odgajao je redovničke zvanja. Valjda nema u njegovoj bivšoj župi nikoga tko ne moli krunicu.

Takav bijaše pokojni Don Stjepan: širitelj pobožnosti na čast Srca Isusova i Marijina, širitelj katoličke štampe, divan primjer za svećenike u pastvi . . .

Rodio se 1912. godine u najjužnijem dijelu Hercegovine, u Neumu. Roditelji su mu imali desetero djece. Osnovnu školu svršio je u svom kraju, a osam razreda gimnazije s velikom maturom svršio je kod isusovaca u Travniku. Na Filozosko-teološkoj školi u Sarajevu završio je svoje stručno školovanje, također kod isusovaca. Umro je u 43. godini svećeništva.

Don Srećko BOŠNJAK

misije

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Crkva u južnoj Africi

I ovaj put poznavanje zemljopisa pomoći će nam da naša molitva bude konkretnija, a zanimanje za misije proširuje naše zemljopisne spoznaje i vidike. Jug Afrike godinama čest je predmet vijesti i novinskih izvještaja. Zemlje, prema kojima usmjerujemo svoje želje i molitve, jesu sve na jugu Afrike: Angola, Rodezija-Zimbabve, Namibija, Mozambik i još neke.

U tom dijelu afričkog kontinenta zadnjih su desetljeća zbog društvenih i rasnih (ne) prilika veća previranja. Tako je uostalom u cijeloj Africi, samo je ovdje još više nego drugdje. Zato je i misijski rad otežan. Osobito su teške dane proživljavale misije u tim zemljama 1978.-1979. godine. Tisuće vjernika bile su žrtve raznih nasilja, pobijeni su mnogi misionari, samo u Rodeziji više od 20! I to najčešće u nejasnim okolnostima, pa je često teško saznati od koga i zašto.

Zna se da tamo vlada rasna diskriminacija, tj. neravnopravnost i uskraćivanje prava crnoj rasi (zaposlenje, plaća); da se Crkva bori za pravdu i poštivanje ljudskih prava i dostojanstva; da je uskraćivana sloboda Crkvi u Mozambiku i Angoli... Usprkos teških uvjeta i opasnosti za život, misionari i misionarke nisu napustili svoje vjernike, nego su radije s njima trpjeli, a često i umirali.

Uz te neugodne spomenimo i druge, utješne i ohrabrujuće događaje. Patnje i krv domaćih vjernika i misionara te molitve sveopće Crkve donose sve više plodova. U kolovozu 1979. slavila je Crkva u Rodeziji-Zimbabwe svoju stogodišnjicu djelovanja. Biskupi su se zauzimali za pravdu i vjersku slobodu, pozivali na kršćansko bratstvo i ljubav među rasama. U bogosloviji je 79 bogoslova raznih rasa. U Namibiji je posvećen prvi domaći biskup, mons. Haushiku.

Kao molitelji, upravljamo ovaj mjesec Bogu svoje molitve i zaslužna djela za Južnu Afriku:

1. da dobije slobodu, potrebnu za navještanje Evanđelja spasenja;
2. da i vjernici i njihovi predvodnici u svim teškoćama budu čvrsti i dosljedni Kristovi svjedoci;
3. da patnje i krv mučenika budu plodno sjeme iz kojeg će što prije niknuti plodna kršćanska obnova.

O. Mato RUSAN, DI.

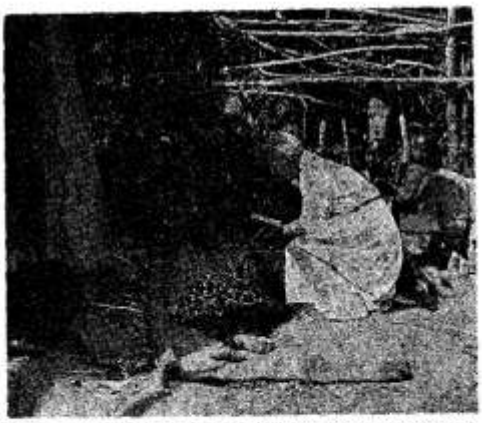

ZAIR — MILIONAR DIJELI SAKRAMENTE UMIRUĆOJ BOLESNICI

Kome ja pomažem?

Zamolili smo našu misionarku sestru Anku Luketić, koja djeluje u afričkoj državi Zairu, da nam ukratko reče kome zapravo ona pomaže darovima što ih prima iz domovine. Odgovorila nam je na svom povratku u misije u pismu od 3. kolovoza 1981.

Zanima vas tko su oni kojima pomažemo darovima iz domovine. Mogu reći da su to razni potrebnici naše pomoći. Među njima ima ostarjelih i iscrpljenih bračnih drugova koje muči bijeda i bolest. Ne primaju nikakve mirovine niti druge vrste pomoći, a nemaju ni snage da nešto sami zarade. Mnogi od njih ne mogu zbog iznemoglosti obavljati ni obične kućne poslove. Dosta njih nam kaže da nemaju djece. Teško im to vjerujemo, kad s druge strane čujemo da imaju ili su imali čak i šestero djece. No koliko god to zvučalo čudno, ipak treba reći da ovdje ima priličan broj brakova bez djece, i to ili ih uopće nisu imali, ili su im poumrla još u dječjoj dobi od raznih bolesti. U to vrijeme nije ovdje bilo još toliko medicinske pomoći kao što imaju sada.

Druga skupina naših nevoljnika jesu samci, i to većinom žene udovice. Među njima ima veoma malo zdravih. Većinom su to iscrpljene osobe, neke su od njih slijepe, druge gluhe, a mnoge boluju od raznih drugih bolesti. Ima, doduše, i takvih koje nas varaju, tvrdeći da nemaju nikoga svoga koji bi se za njih brinuo. No mi se držimo načela da je bolje da se u gdjekojem slučaju prevarimo nego da odbijemo potrebnog.

Među nevoljnicima nalazi se i gubavaca koji kucaju na naša vrata i očekuju našu pomoć. Sad nam dolazi 15 takvih osoba. U Malembi, gdje djeluju sestra Miriam i sestra Sofija, dolazi na liječenje oko 60 gubavaca. One imaju i sirotište za neklh 60 siročadi bez roditelja.

Kod nas u Kindu ima djece kojoj je umro otac. Jadna se udovica trudi da svoju siročad nekako prehrani, ali sama se ne može pobrinuti za njihovu odjeću niti za školovanje. Takvih je lijep broj i mi im nastojimo pomoći koliko možemo. Prije je pokojnikov brat uzeo k sebi njegovu siročad da im zamijeni oca. Majci je ostavio tek

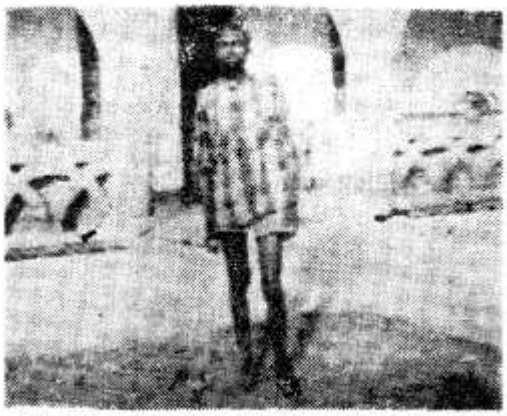

BOLESNIK JOSIP JEDAN JE OD ONIH KOJIMA POMAŽEM DAROVIMA IZ DOMOVINE

ono najmanje, koje je još trebalo njezine brige i pomoći. Sada, međutim, u većini slučajeva djeca ostaju uz majku, jer zbog velike krize stric ih ne može uzdržavati uz svoju djecu.

Nađe se i gdjekoji penzionirac ili penzionerka. No oni dobivaju mirovinu tek svaka tri mjeseca, i svi jednaku svotu — 35 zaira. A da vidite kako je to mala svota, evo vam usporedbe. Jedna vreća riže stoji ovdje 150 zaira, komadić sapuna 2 zaira, čaša soli 5 zaira... Razumije se, da uz tako visoke cijene ti siromašni ljudi ne mogu si mnogo pomoći svojom penzijom. Treba im priskočiti u pomoć kojim darom.

Ima i obitelji s brojnom djecom, koje se nalaze u nevolji. Kad čovjek vidi njihovu bijedu, ne može a da im ne pomogne.

Eto bar ukratko sam vam nabrojila one kojima pomažemo.

S. Anka LUKETIĆ

SKUPINA NAŠIH PRVOPRIČESNICA U KINDU

Proslavili smo...

Časni brat Ilija Dilber poslao nam je kratak opis kako su proslavili dolazak našeg novog misionara oca Josipa Weissgerbera, zatim 25. godišnjicu redovništva oca Luke Lučića, te Ilinje, kad brat Ilija slavi imendan. K tome je dodao i opis proslave polaganja prvih redovničkih zavjeta dvojice isusovačkih novaka Zambijaca. Opis prvih proslava napisao je na sam svoj imendan, 20. srpnja, a svečanost polaganja zavjeta na Ignacijevo, 31. srpnja.

Uoči mog imendana, 19. srpnja, proslavili smo dolazak našeg novog misionara oca Josipa Weissgerbera, zatim 25. godišnjicu redovništva oca Luke Lučića, te napokon i moj sutrašnji imendan. Proslavu smo priredili kod naše misionarke sestre Emice Verlić u Liteti.

Taj dan bila je nedjelja. Kad sam došao u bogosloviju u Lusaki oko podne po oca Lučića i oca Weissgerbera, otac Lučić još se nije vratio iz misijske postaje Kalingalinga. Tu on, naime, svake nedjelje služi svetu misu i stoji na raspolaganje vjernicima, koji ga bilo u čemu trebaju. To je on uzeo kao konkretan pastoralni rad na terenu uz sav posao kao profesor na bogosloviji.

Budući da je otac Weissgerber bio već spreman za put, nismo čekali oca Luku, nego smo krenuli u Litetu, koja je od Lusake udaljena oko 80 km. Naš novi misionar odlazi u bogosloviju u Mpimi tijekom idućeg tjedna, pa nam se to sad činila najzgodnija prilika da proslavimo njegov dolazak.

Put od Lusake do Litete proveli smo u razgovoru. Otac Josip se zanimao za mnogo toga, jer želi što bolje upoznati svoje novo polje rada — Zambiju. A mene su pak zanimale vijesti iz domovine.

Kad smo stigli u Litetu, sestra Emica nas je dočekala veoma srdačno u svome stanu. Otac Josip odslužio je svetu misu u njezinoj maloj kućnoj kapelici. Za vrijeme svete mise molili smo za uspješan početak misionarskog rada našeg novog misionara, za prijatelje misija i zahvaljivali smo Gospodinu Bogu za sve milosti što ih je udijelio ocu Luki kroz 25 godina njegova redovničkog života, posebno za milosti što ih je primio kao zambijski misionar. A svakako smo se sjetili i Ilije, koji sutra slavi svoj imendan.

Sestra Emica priredila je za sve nas

ISUSOVAČKI NOVACI U ZAMBIJI. DRUGI ZDESNA JE EUGENIJE, A TREĆI JE PANTELEON

ručak. Nije žalila truda da što ljepše proslavimo ta tri naša slavlja. Vrsni pjevači, otac Josip i otac Luka sve su to začinili pjesmom. Sretni i zadovoljni vratili smo se kući iz Litete.

Na samo Ilinje priredio sam proslavu svog imendana za svoje radnike u naselju sv. Josipa. To je bilo prvi put u mojih 14 godina što ih provedoh u misijama da svoj imendan slavim tako svečano. Tom su se danu veoma veselili i svi moji radnici. Rekao sam im da taj dan neće raditi, ali da će biti plaćeni kao da su radili.

U mom novom centru radnici su se počeli skupljati svečanije obučeni već oko 10 sati prije podne. Oko 11 sati imali smo zajedničku molitvu, a onda vjersku i opću pouku za njih. Takve pouke imamo češće. Radnici su pažljivo slušali predavanje. Nakon pouke bio je veoma zanimljiv i plodan razgovor i rasprava.

Mogu reći da je to moja prava kršćanska zajednica muževa i mladića. I dok djelujem na njih, preko njih djelujem na njihove obitelji i na okolinu u kojoj žive.

Poslije svega toga imali smo zajednički ručak, i to obilan za naše prilike. Bilo je tu obilno »nšime-pure«, zatim »ndivo« prismok, a za piće domaće pivo »dhibuku«. Za »ndivo« kuplo sam kokoši. Uz pratnju bubnjeva muževi su plesali i veselili se do 5 sati popodne. Na rastanku svaki od njih stisnuo mi je ruke uz riječi »zikomo«, hvala.

Na blagdan svetog Ignacija, osnivača Družbe Isusove, tj. 31. srpnja, imali smo u našem novicijatu ovdje veliku svečanost. Dva su mlada isusovačka novaka Zambijca završili svoj novicijat i položili svoje prve redovničke zavjete, što nije baš tako čest slučaj.

Dan prije blagdana sv. Ignacija iznenada nam je došao u novicijat jedan novi kandidat. Čudni su Božji putovi. Bog poziva koga hoće i kad hoće.

Spomenuta dva novaka, koji su polagali zavjete, stupili su u isusovački red a da prije nisu bili u sjemeništu. Jedan od njih, imenom Eugenius Mumba, došao je iz sjeverne Zambije, iz provincije Luapula. U tom kraju nema isusovaca, ali Gospodin je našao puta i načina kako da tog mladića dovede u novicijat. Kad je završio gimnaziju, zamolio je da bude primljen u novicijat.

Drugi mladi isusovac zove se Pantaleon Hayunga. On je bio student na sveučilištu u Lusaki. Prekinuo je studij i zamolio je da bude primljen u Družbu Isusovu.

Srećom sam prije tjedan dana dovršio gradnju biblioteke uz naš novicijat. Zgrada je prilično velika: duga je 32 metra i široka 10 metara. Ona nam je odlično poslužila da mognemo primiti sve goste prigodom spomenute svečanosti. Nakon samog polaganja redovničkih zavjeta bilo je priređeno vanjsko slavlje. Bilo je plesa i pjesme pred novicijatom. Poslije toga je bila večera za uzvanike u spomenutoj dvorani.

Ovaj naš novicijat određen je za formaciju budućih isusovaca iz više afričkih država. Prije pet godina primao je kandidate iz svih afričkih zemalja engleskog jezika. Kasnije su Nigerija i Zimbabwe otvorili svoje vlastite novicijate. Sada se u našem novicijatu nalazi osam novaka, od čega 2 iz Zambije, 3 iz Tanzanije, 2 iz Kenije i jedan iz Sudana.

Novaci iz Kenije imat će svečanost svojih prvih zavjeta u Najrobiju na blagdan Male Gospe. Sami su željeli da tu svečanost dožive i prožive u svojoj domovini. Jedan od njih zove se Hermanegild Saeyinga, a drugi Joseph Karanji.

Ja se nalazim u tom novicijatu od 1969. godine, kad smo tu zgradu podigli, pa sam imao priliku pratiti odgoj budućih isusovaca Afrikanaca. Sad su već neki od njih svećenici, a drugi su još na studijama. Neki su postali braća pomoćnici, a neki su poslani da steknu određenu stručnu izobrazbu.

Svim prijateljima misija preporučujem u molitve sve naše bivše, sadašnje i buduće novake da izvrše zadaću koju im je Gospodin namijenio u širenju Radosne vijesti.

Ilija DILBER, DI

Sestra Jozefina zahvaljuje

Sredinom srpnja poslala nam je naša misionarka u Senegalu sestra Jozefina Kostanjevec kratko pismo s priloženom zahvalom dobročiniteljima. Šteta što nam nije napisala bar nešto o svome radu da prijatelji misija upoznaju njezino djelovanje.

Ovdje donosimo tu njezinu zahvalu.

SKUPINA MAĐIH SENEGALKI MEĐU KOJIMA DJELUJE SESTRA JOZEFINA

Dragi prijatelji misija! Već su prošle dvije godine od mog pohoda domovini. Bilo je to nakon tri godine mog rada u dragom Senegalu. Hvala Bogu, osvježila sam se tada duševno i tjelesno.

Rado se sjećam kako ste me s mnogo ljubavi primili po našim selima i gradovima. Tom zgodom nastojala sam vas upoznati sa Senegalom i njegovim plemenitim stanovnicima. Uvjerena sam da se još sjećate što sam tada govorila i da mislite na njih i molite se za njih. To mi potvrđuju i vaši darovi što sam ih od vas primila kroz ove dvije godine. Od srca zahvaljujem svim župama, samostanima, pojedinim obiteljima, a posebno Nadbiskupskom duhovnom stolu u Zagrebu. Neka svima dragi Bog naplati za sve što ste učinili za naše misijske potrebe. Na tu nakanu i mi se ovdje molimo.

Vaše darove podijelili smo prema vašoj želji onima kojima je to najpotrebnije, kao i siromašnim crkvama, da mogu nabaviti potrebna misna odijela i ostale stvari za svetu liturgiju.

Sve od srca pozdravlja, odana vam u Isusu i Mariji

S. Jozefina Kostanjevec
uršulinka, misionarka

U kući matici Misionarki ljubavi

Indijac Desmond Doig napisao je knjigu »Majka Terezija — njezin narod i njezino djelo«. Knjiga je izašla na engleskom i ilustrirana je s mnogo veoma lijepih fotografija iz života i rada Majke Terezije i njezinih sestara. Iz te knjige uzimamo dio prvog poglavlja, koje nosi naslov »Shantinagar — Mjesto mira«. Uvjereni smo da će to zanimati sve prijatelje Majke Terezije.

Kalkuta, koja je uvijek puna svijeta što vrvi na sve strane, još je gotovo sva snivala, kad smo u pet sati ujutro potražili Majku Tereziju. Bilo je to jednog od onih tmurnih, sivih, predmonsunskih jutara, kad su se izrovane ulice, oljuštene zgrade i okljaštreno drveće grada tako međusobno stopili da je čovjek u prvi čas jedva mogao opaziti tjelesa onih koji su spavali uzduž pločnika. Oni tu leže u nekom slučajnom nizu kao leševi koji čekaju da budu pokopani. Pokriveni su nategnutim pokrivačima ili krpama ili papirom ili su sasvim otkriveni. Tu i tamo čuo se gdjekoji pokret oko malih vatri, s kojih se dizao dim, da se zatim nadvije nad spavače kao neki prozirni pokrivač. Žene su spremale skromne doručke, dok su se gola djeca budila i obilazila okolo. Ulični se psi protezali i primicali su se mjestu s kojeg se širio miris hrane.

Kroz prazne ulice bučno su prolazili prvi tramvaji, ta rasklimana čudovišta, koja će se nekoliko sati kasnije okititi svijetom što polazi na posao.

U Lower Circular Road, jednoj od glavnih arterija grada, gdje su nekoć živjeli bogati gradski trgovci u nanizanim palačama, odjekivala je tipična buka Kalkute, kao kad

SESTRE MISIONARKE LJUBAVI U SVOJOJ MATIČNOJ KUĆI, JUTARNJE SPREMANJE KUĆE I PRANJE RUBLJA

MAJKA TEREZIJA SUDJELUJE SA SVOJIM SESTRAMA U ZAJEDNIČKOJ MOLITVI

grakću vrane. Iza muslimanske gostionice, koja je otvorena cijelu noć, i blizu džamije puput bisera sjajne s mozaikom od porculana, nešto podalje od trgovine s pristojnom drugorazrednom i trećerazrednom robom, a gotovo ispod tornjeva blizanaca protestantske crkve svetog Jakova, nalazi se matična kuća Misionarki Ljubavi. Ulaz je na kraju slijepe uličice kroz neugledna crna vrata, što se otvaraju tako da se povuče lanac koji visi blizu ploče s natpisom — »Majka Terezija, MC«.

Veoma često netko zaboravi pomaknuti oznaku koja naznačuje da li je Majka kod kuće ili je odsutna. No to jedva što znači. Za tisuće kalkutskih bijednika i siromaha otvaranje tih vrata uvijek znači neku vrstu pomoći.

Naša je molba bila u neku ruku sebična. Došli smo ovamo da povedemo Majku Tereziju sa sobom u koloniju gubavaca Shantinagar, koja je udaljena oko dvije stotine milja, četiri sata vlakom. A to je značilo da ćemo je zadržati cio dan udaljenu od njezina svijeta u Kalkuti. No ona nam je upravo prije nekoliko dana rekla da, dok je nemilosrdno intervjuiramo i fotografiramo, također radimo na Božjem djelu. Za nju je vrijeme što ga provodi s ljudima kao što smo mi, osobna žrtva, jer je to drži daleko od ljudi koji je trebaju, od onih najbjednijih.

Potegnuli smo za zvono i začuli smo njegov metalni glas, koji je nadjačao zveket zasuna, što ga je tog časa povukla jedna

ruka. Pojavila se prijazna sestra, koja nas je radosno promatrala. Očito smo mi bili prvi »siromasi« toga dana. Oklijevanje. Bismo li mogli pričekati u malom dvorištu? Majka će stići za minutu.

Vrata u kućnu govornicu bila su zatvorena, ali druga, koja su vodila u unutrašnjost dvorišta, bila su otvorena. Kroz ta vrata mogli smo vidjeti sestre u njihovim bijelim sarijima, kako nečujno obavljaju kućne poslove.

Dan se budio. Sumporasti sjaj, koji je obasjavao spilju u dvorištu, činio nam se da daje snagu crescendu pjevačkih glasova, koji su dopirali odozgo iz kapelice. Sestre su pjevale kao anđeli. To je možda otrcana usporedba, ali druga ovdje ne bi pristajala.

Upravo iznenada pojavi se Majka okružena sestrama. Malena, ružičastobijela, veoma uredna. Plave oči. Nabori na licu.

»Jesam li zakasnila?« reče nam gurajući nas kroz prednja vrata u neki prolaz. Uvijek sam iznenađen njezinim malenim stasom, a poznajem je već godinama. Njezine prijašnje fotografije pokazuju mi da se jedva što promijenila. Možda je ozbiljnija i umornija, lica pokrivena dubljim borama, ali još je dinamična, još jaka, još odlučna, a uvijek čudnovato milosrdna. Njezin smiješak je blagoslov.

Iako Majka Terezija putuje po cijeloj Indiji i po cijelome svijetu, i premda živi u sirotinjskom dijelu Kalkute, svaki njezin polazak na put popraćen je spontanim opraštanjem. I ovaj put, dok smo čekali kraj auta, okupilo se oko osam sestara, čiji veseli vanjski ispraćaj nije mogao sakriti njihovu tjeskobu. Očito je da one nerado gledaju da im Majka ode. Među njima se gotovo može opisati međusobna povezanost. »Do viđenja, Majko! Zbogom!« »Bog vas blagoslovio!« »Majko, vratite nam se brzo natrag!« »Pazite na sebe, Majko!« i slične riječi pune brige i pažnje mogu se čuti.

Kad smo autom krenuli, Majka se nagnula naprijed i glasno je rekla: »Bog vas blagoslovio!« Brzi pogled brige, kojeg — uvjeren sam — Majka nije bila svjesna, činio nam se kao da kaže da joj nije bilo drago što odlazi. Kasnije nam je povjerila da je, kad je utanačila s nama datum, zaboravila da je to dan kad nekoliko novozavjetovanih sestara ostavlja Matičnu kuću i odlaze po cijeloj Indiji u centre Misionarki Ljubavi. Kad sam joj rekao da otkažemo posjet Shantinagaru, Majka je rekla jedno od onih svojih čvrstih »NE« nakon kojih nema više rasprave. No ipak je zapitala da li bismo mogli uzeti za povratak raniji vlak. Ona bi tada uspjela ispratiti bar jednu skupinu, koja odlazi u južnu Indiju i Darjeeling.

OTAC ANTE GABRIĆ POMAGAO JE MAJCI TEREZIJI U NJEZINU DJELU OD PRVIH DANA. TO ČINI I SADA, STOGA GA SESTRE POSEBNO CIJENE I VOLE

Darjeeling, na podnožju Himalaje, za Majku to znači posebno mjesto, jer tamo je došla kao mlada sestra iz samostana Loreto u Rathfarnhamu, kraj Dublina. Mnogo godina kasnije, dogodilo se to baš u vlaku na putu u Darjeeling, čula je Božji glas koji ju je pozivao da napusti loretinsku družbu i da sama započne raditi među najbjednijima u Indiji.

Kako smo autom prolazili kroz labirint ulica, koje su se veoma bučno budile u svanuće novog dana, Majka je promatrala vellkim ganućem taj nered mnoštva tjelesa, što su još spavala, pa primijeti sestri pratilici: »Tako ih je mnogo! Čini mi se da ih je više nego obično!«

s engleskog preveo:
o. Luka LUČIĆ

nove knjige

Ivan Zirdum: IGROKAZI s tematikom iz suvremenog života, ima ih svega 25 komada. Umnoženi cilostilom. Cijena pojedinom komadu 40 d za tuzemstvo, a dvostruko za inozemstvo. Naručuju se: Ivan Zirdum, 54415 Đak. Selci. Na istoj adresi može se naručiti: **SVJETLO PLANINA** od Franza Welsera po cijeni od 90 d., i **SVEĆENIK PROGNANIKA** od W. Hünermanna po cijeni od 120 d.

PRIJATELJSKA RIJEČ — napisao Gabriele Adani. Pisac iznosi kratka razmatranja što ih je širokoj javnosti svagdano govorio na radiju. Str. 180, cijena 140 d. Naručiti: Dominikanci, 50206 Korčula.

ŠKAPULAR — Severin Dorner. Ovom se knjižicom želi pridonijeti istinskom duboko smislenom štovanju BD Marije i na to potaknuti Njezine štovatelje. Knjižica nam pomaže upoznati škapular o kojem je papa Ivan Pavao II. rekao: »Nosite uvijek škapular. I ja ga uvijek nosim, a moja pobožnost prema sv. škapularu donijela mi je mnoge milosti.« Naručiti: Karmel — Brezovica, Brezovička cesta 90/A 41421 Hrv. Leskovac pp 15. — cijena 50 d.

PJESMA O ČOVJEKU — BOGU: PRIPRAVA — Iako nisu izuzeti od protivljenja i osporavanja, spisi Marije Valtorte primili su visoka priznanja s pismenim svjedočanstvima mjerodavnih i učenih ličnosti crkvenih i laičkih. U ovom prvom dijelu ciklusa Marija Valtorta iznosi svoje »objave« o prvim danima Bogočovjeka na zemlji. Naručiti: Josip Sukner, 41426 Krašić, Pribić C. 27. Cijena je ovoj 270 d.

MAJKA KLAUDIJA — s. Anastazija Trobentar. Životopis MAJKA KLAUDIJA srednjeg je formata. Ima 128 stranica, a omot je u koloru. Na njemu je fotografija križa kojega je M. Klaudija osobito častila. Knjiga ima tri dijela: život, rad na proslavi i prilog. Cijena 100 d. Naručiti: Samostan Uršulinki, Vlaška 75. Zagreb.

KOMUŠINA I KONDŽILO — s posebnim osvrtom na Usorsku banovinu i stari Kuzmadanj. Gospa od Kondžila u Komušini (kod Teslića) jedno je od najstarijih i najpoznatijih marijanskih svetišta u Bosni. Čudotvorna slika iz XVI. stoljeća okuplja hodočasnike iz cijele zemlje, a njihovu vjeru Gospa nagrađuje brojnim milostima. Monografija poznatog svetišta ima 174 str., naslovna strana u boji. Cijena je 150 d uz uobičajeni popust. Naručiti: Rkt Župni ured Komušina 74271 Slatina.

MAJKO BOŽJA BISTRIČKA — izvorne arhivske snimke iz svetišta Majke Božje u Mariji Bistrici: Hodočasničke pjesme i molitve na magnetofonskoj vrpci. Naručiti: KS, Marulićev trg 14, Zagreb. Cijena 150 d.

NOĆURCI U KRAJOLIKU — T. J. H. Mara svojom vrijednošću pripadaju u sam vrh pjesničkog stvaralaštva u nas. Kolikog god izgleda neukrotiv i nepomirljiv, u njemu, s razgranatim korijenjem u zemlji i granama ispruženima prema nebu, raste okomica prkosa i vjere, vjere u pobjedu svjetla. Cijena 15 d. Naručiti HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb.

DUHOVNE VJEŽBE ZA ČITATELJE GLASNIKA

Prijatelji, povjerenici i promicatelji GLASNIKA! Pozivamo vas na trodnevne vježbe u Zagrebu, Fratrovac 38.

Duhovne vježbe će se održati od 13. XI u 19 s do 15. XI. To znači od petka do nedjelje uključivo.

Cjelokupni pansion bit će oko 500 d. Svoju prijavnicu pošaljite na: Uredništvo GLASNIKA 41000 Zagreb, Palmotićeva 31, pp 699

MLADIĆI koji želite biti Isusovci i posvetiti svoje sile većoj slavi Božjoj; bilo kao svećenici, bilo kao časna braća; u domovini ili misijama — pišite nam na adresu

Stjepan Kuzmić
41000 Zagreb — Fratrovac 38

zahvalnice

ZAHVALJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...Gospi Trsatskoj i svetim zaštitnicima na dugo očekivanom djetetu i na sretnoj operaciji muža. — N. N., Karlovac

...Presv. Trojstvu, sv. Josipu i sv. Antunu za primljene milosti. — Cecilija Belobrk, Kalinovac

...sv. Nikoli Taveliću i bl. Leopoldu za sretno putovanje. — Čitalac iz Daruvara

...Gospi od brze pomoći i bl. Leopoldu za primljene milosti.: A. Malnar, Zagreb

...na mnogim primljenim milostima. — Srednjoškolka, Retkovci

...na mnogim milostima. — Dragica Vranek, Pitomača

...za unukin sretno položeni ispit. Baka

...i Gospi od brze pomoći što me je sačuvala u nesreći na poslu. — M. S., Sl. Brod

...za dobivene milosti. — Katica Bolć, Banovci

...Gospi od brze pomoći i sv. Anti za sretan porod kćeri i što su mi unuci sretno operirani. — Baka iz Zadubravlja

...Duhu Svetomu i milosrđu Božjemu za sretnu operaciju kćeri i za svršetak sudske parnice nakon prometne nesreće. — Kata Mikinčić, Divoševci

...i bl. Leopoldu na mnogim milostima. — B. P., Suhopolje

..na primljenim milostima. — Ana Veselovac, Đurađ

...sv. Anti i dušama u čistilištu za primljene milosti. — Marija Arapović, Metković

...Gospi od brze pomoći i svim zaštitnicima za primljene milosti. — E. Radeljević, Otok

...za ozdravljenje mojega supruga. — Eva Tivanovac, Lacići

...i o. Piju za mnoge primljene milosti. — I. B., Opatija

...i ostalim zagovornicima što sam nakon dugog vremena našla stan nedirnut. — M. S., Zagreb

...Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Josipu i sv. Antunu za primljene milosti. — N. N., Plešivica

...za čudesno ozdravljenje uha bez operacije. — S. Kamila K., Zagreb

...sv. Judi Tadeju, Petru Barbariću i patru Piju za mnoge primljene milosti. — D. Ladić, Opatija

...za primljene milosti a napose što su mi unuci završili školu i dobili zanat. — Zahvalna baka, Novska

...Gospi od kamenitih vrata, sv. Judi Tadeju i svim svetim zagovornicima za primljene milosti. — J. M., Zagreb

...i sv. Josipu za više primljenih milosti. — Ljudevit Pripeljaš, Zagreb

...i Majci Božjoj Bistričkoj za primljene milosti. — E. V., Sarajevo

...Majci Božjoj Bistričkoj i svim svetima za zdravlje cijele obitelji i što mi je unuk ostao živ u teškoj prometnoj nesreći. — M. Šimunec, Sesvete

...Majci Božjoj Bistričkoj i Trsatskoj, sv. Josipu i Petru Barbariću za dobar uspjeh moje unuke. — D. S., Velika Gorica

...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu na svim milostima u mom životu. — Marija Šinjgar, Trojstvo

...i sv. Judi Tadeju što mi je pomogao za zdravlje. — S. Stanković, Sl. Brod

...i Gospi o brze pomoći za sve primljene milosti. — D. D., Split

...i Petru Barbariću na pomoći i uslišanju — F. K., Zagreb

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

Izašao je DŽEPNI KALENDARIĆ za 1982. godinu. Nedjelje i zapovijedani blagdani u crvenoj boji. Korice u četiri boje. Cijena je 13 d uz običajni popust. Naručuje se na adresu: Marijan Šajnović — Palmotićeva 31 — 41001 Zagreb — pp 699

Četrdeset godina svećenik

U bolnici u Koprivnici 8. srpnja 1981. umro je vlč. g. Marko Varga, župnik iz Velike Gorice i veliki prijatelj našega GLASNIKA. Pokopan je 10. srpnja u Velikoj Gorici. Sv. misu je služio s pedesetak okolnih svećenika preuzv. g. Nadbiskup. Sprovod mu je bio veličanstven. Rekoše na grobljanskoj upravi — da takav sprovod još ne pamti Velika Gorica. Donosimo veći dio oproštajnog govora preč. g. Ladislava Loine, župnika iz Odre i dekana.

U svečanoj molitvi i pjesmi nazvanoj predslovlje — u misama za pokojne — svećenik u ime cijelog vjernog naroda moli i slavi Boga i ovim riječima: U Isusu Kristu . . .« zasja nam nada blaženog uskrsnuća . . . Jer tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzima . . .«

Prisutni smo toj izmjeni zemaljskog života za vječni život, a koja je za svećenika Marka Vargu nastupila 8. srpnja 1981. godine.

Marko Varga, sin Mirka i Cecilije r. Virag, započeo je svoj zemaljski život 17. lipnja 1914. godine u Antolovcu, župa Kuzminec u Podravini.

Dakle, neposredno prije početka prvog svjetskog rata. Pučku školu završio je u selu Kutnja, a građansku školu polazio u Ludbregu i konvikt u Požegi, da srednju školu završi kao đak realne gimnazije u Zagrebu.

I tada je u duši začuo zov Učitelja — Isusa Krista Spasitelja: »Dođi i slijedi mene . . .« I odazvao se. Pošao je na bogoslovni fakultet Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu — da se pripremi za taj veliki zadatak. Nakon šest godina studija zaređen je za svećenika 16. ožujka 1941. g. Dakle, opet uoči drugog strašnog svjetskog rata. I Marko, i ja, i svi mi u ratu zaređeni svećenici čuli smo dobro što nam reče Nadbiskup: »Vremena u koja postajete svećenici teška su. Ne obećajem vam ništa dobra ni ugodna. Šaljem vas kao ovce među vukove . . .« I bi tako.

Prvu svetu misu služio je mladomisnik Marko Varga na Blagovijest, 25. ožujka 1941., u kapeli Presv. Trojstva u rodnom selu Antolovcu. Zanimljivo je napomenuti da je upravo u toj istoj kapeli služio i posljednju sv. misu u životu na blagdan Presv. Trojstva ove godine.

I tada Spasitelj Isus Krist šalje svojeg mladog izabranika Marka za vjeroučitelja u Podravsku Slatinu mjeseca rujna 1941. da mu, kao nekad sv. Ivan Krstitelj-Preteča, priprema djecu za dolazak Jaganjca Božjeg prvi put u njihove duše, a kao duhovni pomoćnik — poziva odrasle na pokoru, popravak života i vjernost Bogu.

U tom svojstvu vjeroučitelja i pomoćnog kapelana dolazi u prosincu 1942. u Veliku Goricu. Nakon smrti župnika Mije Stepanića povjerena mu je po poglavarima Crkve, kao nekoć Mojsiju od Boga, služba i dužnost da vodi narod Božji župe Vel. Gorica prema obećanoj zemlji, prema vječnosti, u kuću i dom Očev. I putovao je s tim, povjerenim mu narodom kroz ovozemaljsku pustinju života, nailazeći na oaze koje mu pripremi Gospodin da njega i povjereni mu narod nahrani i napoji duhovnom snagom, poticajem i ohrabrenjem za daljnje putovanje. I na tom putu doživljavao je s tim narodom i vjeru i nevjeru, i radost i žalost, i uspjeh i neuspjeh, i pohvale i pobune, i priznanja i udarce, i slavlja i ponižavanja.

I upravo se ove godine navršilo 40 godina toga svećeničkog hoda našeg Marka.

I narasao je taj narod. I od 6.000 stanovnika župe Vel. Gorica u 1942. godini, danas ih je 24.000.

Rasli su s time i povećavali se i poslovi i brige, a zdravlje slabilo. I klonuo je naš svećenik Marko, žrtvovan je život — i Učitelj je opet zvao: »Dođi, slugo dobri i vjerni!« I odazvao se, 8. srpnja u 22,45 i otputovao vlakom vječnosti.

SUSRET ŽUPNIKA M. VARGE S. O. ANTOM GABRICEM

Blagdan Krista Kralja

Kad danas čujemo riječi: kralj, kraljevstvo, kraljevati, odmah nam se pred očima ukazuje dvorac prepun zlata, sa dugim blistavim dvoranama, skupocjenim starinskim portretima i stanovnicima toga dvorca, koji su obučeni u bogate nošnje.

Ti dvorci, princevi i vladari posebno su zaokupljali našu dječju maštu. Mnogo puta sam kao dijete poželio imati sve to, ali rastao sam, i te raskošne slike postepeno su blijedjele dok nisu potpuno nestale.

U dušu mi je ušao Kralj, koji ništa od svega zemaljskog sjaja nije imao, iako svi vladari zemlje žive od njegove milosti. To je Krist Kralj, kojega mnogi nisu shvatili, niti su razumjeli poruku njegova kraljevstva.

SVE ĆU PRIVUĆI K SEBI

Još prije nego je rođen, anđeo navješćuje da njegovo kraljevstvo neće biti od ovoga svijeta: »Zvat će se Sin Svevišnjega.«

Doduše, kad se rodio, dodoše mu se pokloniti mudraci i obdariše ga kraljevskim darovima, ali je i od samog rođenja bio progonjen od zemaljskih kraljeva.

»Prolazio je zemljom čineći dobro« — i kad ga htjede narod zakraljiti, On se sakri od njih. O svome kraljevstvu govorio je u prispodobama, a oko sebe je okupljao ribare i sirotinju. Krist je kralj, koji na zemlji nije imao gdje glavu nasloniti, a k sebi je zvao sve umorne i opterećene da ih utješi.

Umjesto vladarskog žezla stavište mu u ruku trstiku, okrunjen je trnjem, i umro je na križu poput zločinca i u društvu zločinaca. Zemaljski ugledni ci su, osudivši ga, mislili da je zauvijek uništen i On i njegovo čudno kraljevstvo. No, prevariše se, jer su se obistinile Kristove riječi: »Kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi. Ako pšenično zrno, padnuvši na zemlju, ne umre, ostaje samo. Ako li umre, donosi obilat rod.«

Uskrsnuo je, uzašao k Ocu u svoje kraljevstvo, i po Crkvi, kojoj je dao Duha Svetoga, želi to nebesko kraljevstvo na zemlji uprisutniti.

KRALJEVSTVO PRAVDE I LJUBAVI

Neshvatljivo je to za sve one koji misle da čvrstoću jednog kraljevstva, ili jedne države čine pune riznice i blagajne, puni magazini najmodernijih oružja i velik broj vojnika. Zaboravlja se na to da će mir i blagostanje u jednoj državi biti ostvareni samo onda, kada bude unutarnji mir svakog pojedinca.

A to se ne može postići, ako se Kristu ne otvore sva vrata. Krist se mora roditi u svim srcima koja ga još ne poznaju; On mora ponovno uskrsnuti u svim dušama koje su ga pokopale svojim grijesima: Krist mora ući u sva područja privatnog i društvenog života i postati kralj svih naroda. Kad se ostvari njegovo »kraljevstvo istine i života, kraljevstvo svetosti i milosti, kraljevstvo pravde, ljubavi i mira«, svijet će moći reći da je oslobođen.

Jer, sve slobode do kojih se dolazi mržnjom i prolijevanjem krvi, uvijek će biti ugrožene. Uzaludne će biti sve konferencije i potpisivanja svečanih deklaracija o slobodi i pravima naroda, ako se te slobode i ta prava ne temelje na zakonu koji nije napisan na raspadljivom papiru, nego u ljudskoj savijesti prstom Boga živoga.

SRCE MU TREBA

Krist nas zove u svoje kraljevstvo, a na nama je hoćemo li prihvatiti ili odbiti njegov poziv. On je Kralj koji od svojih podanika ne traži ništa drugo osim srca.

Krist Kralj želi ljudsko srce odgojiti kako bi ljubilo svakog čovjeka i u čovjeku Boga. Ljubav među ljudima — to je uvjet njegova kraljevstva, a na tu ljubav nitko nije pozvan više od nas, Isusovih učenika. Opasnost je da baš mi, kojima su usta puna govora o ljubavi, po toj ljubavi ne živimo. Mora nam već jednom postati jasno da svijet ne želi o ljubavi samo slušati, nego tu ljubav želi baš od nas doživjeti!

Kriste, svijet želi mir, sreću i sigurnost, ali sve to traži idući pogrešnim putevima koji odvode daleko od Tebe.

Dođi k nama, postani Kralj naših duša, Kralj naših savjesti, da bi se po nama Tvoje kraljevstvo uprisutnilo u svijetu, i da se sav svijet ogrijeva na plamenu ljubavi Tvoga Srca. Krist Kralj vlada, Krist pobjeđuje, Krist Kralj vječno kraljuje.

Alojzije, bogoslov

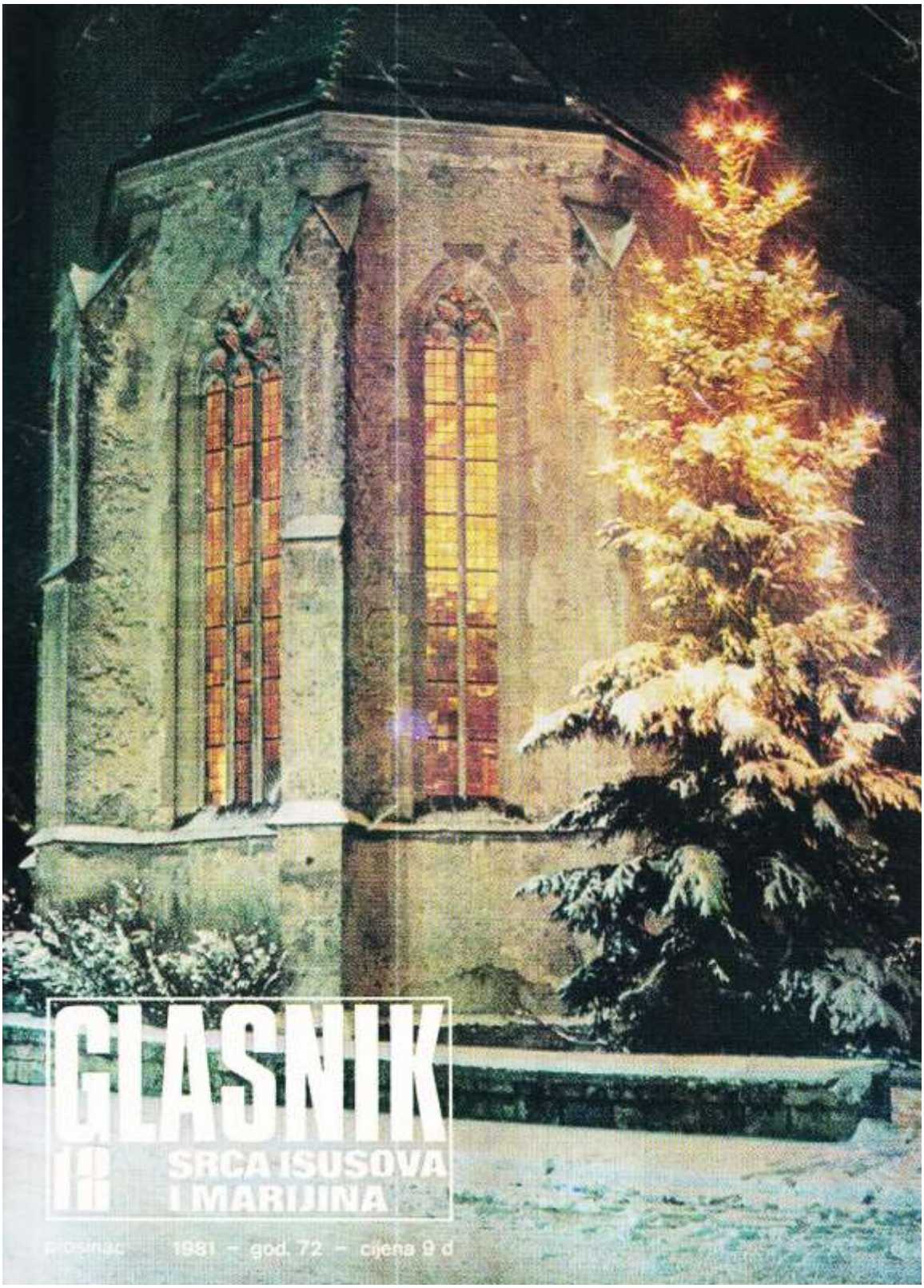

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

prosinac 1981 – god. 72 – cijena 9 d

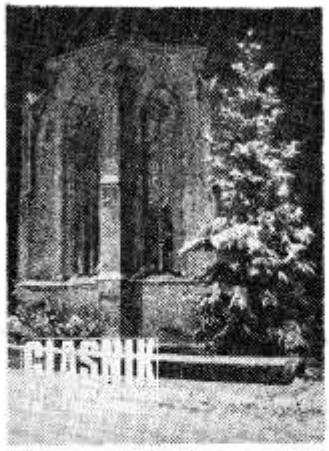

Naslovna strana:

ZA PROSLAVU BOŽIĆNOG OTAJSTVA TREBAMO SE PRIPRAVITI: MOLITVOM, SAKRAMENTOM POMIRENJA I DJELIMA LJUBAVI

Na zadnjoj strani:

SV. FRANJO KSAVERSKI (3. XII.): »RADO BIH VIKAO PO EVROPSKIM SVEUČILIŠTIMA: — VAŠOM SU KRIVNJOM MNOGE DUŠE ISKLJUČENE IZ NEBA.«

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Mirko Nikolić, Mato Rusan i Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod. — Cijena pojedinog broja 9 d. — Godišnja pretplata 108,00 d. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

Valja prekinuti lance egoizma

Zašto je Božić suvremen upravo u današnje vrijeme?

U zdravici, koju je održao u našoj zemlji 1979. godine predsjednik Italije, Sandro Pertini je kazao: »Milijarda i 250 milijuna ljudskih bića živi u najcrnjoj bijedi. Osamnaest milijuna djece umrlo je od gladi u 1978. g.

S takvim podacima, koji moraju ganuti svakog pravednog čovjeka i uznemiriti savjest svakog državnika, kako se može reći da je čovječanstvo dostiglo vrhunac napretka i civilizacije?

Čovjek je svojim umijećem uspio da prekine lance zakona gravitacije, da bi se vinuo u svemir, u osvajanje drugih planeta, ali još nije uspio prekinuti lance egoizma.

Što vrijede takva osvajanja, kad milijuni umiru od gladi, dok se, s druge strane, traže milijarde za izradu oružja, ubitačno savršenih za razaranje našeg planeta?«

Svratimo pažnju na njegovo priznanje: »Valja prekinuti lance egoizma.« Čovjek te lance nije kadar skršiti vlastitim silama, jer je to posao unutarnjeg čovjeka. Potreban je zahvat odozgo, zahvat Božji.

A taj zahvat Božji dolazi po Kristu. Zato su i anđeli navijestili kod Njegova rođenja: »Slava Bogu na visini, a mir na zemlji ljudima koji su dobre volje.« Drugim riječima, rekli su:

— Tek kad Bogu dademo slavu, onda ćemo imati mir na zemlji!

Nevolje, što ih danas trpi čovječanstvo, mogli bismo protumačiti pod vidom gostoljubivosti ili negostoljubivosti što je ljudi iskazuju prema Kristu.

urednikova riječ

Nalazimo se na kraju 1981. godine.

Hvala Bogu, hvala dragim našim pretplatnicima i svima koji su pomogli i omogućili da se naš GLASNIK i ove godine mogao pojavljivati usprkos velikih teškoća — i širiti veliku poruku Božjega Srca u našem narodu.

Dok budete čitali ove retke, već će se završiti i prvi tečaj Duhovnih vježbi za čitatelje i prijatelje GLASNIKA na Fratrovcu u Zagrebu. O tome, kako je to prošlo, čitat ćemo više na početku slijedeće godine. Sada možemo samo reći da je bilo prijavljeno više kandidata nego smo mogli primiti.

Stoga smo odlučili održati drugi tečaj Duhovnih vježbi od 12. do 14. veljače 1982. godine. Uvjeti će biti isti: 500 d za cjelokupni pension. Prijaviti se mogu svi oni koji to žele. Što prije, to bolje i to sigurnije.

Želimo uspostaviti što bliži kontakt između urednika i čitatelja GLASNIKA ne samo zbog toga da naši čitatelji počnu provoditi duhovni život, nego da i sami mogu iskazati svoje želje i sudove o uređivanju GLASNIKA.

Na kraju godine moramo reći nešto i o cijeni GLASNIKA.

Dosada smo bili najjefitniji naš katolički mjesečnik. To ćemo vjerojatno biti i slijedeće godine, ali ipak moramo podići cijenu pojedinom broju — iz razumljivih razloga — na 15 d. To znači pretplata za cijelu godinu 1982. bit će 180 d.

Opet i opet molimo da oni koji nisu namirili pretplatu, to učine što prije. Ne stavljajte nas u nepriliku da tiskamo GLASNIK pozajmljenim novcem — a gdje ćemo ga pozajmiti? — ili da gubimo zato što nam se pretplata pretvara u zaplatu. Uvelike nas pomažu koji pretplatu uistinu unaprijed plaćaju. Posebna im hvala!

Nastavit ćemo i slijedeće godine za čitatelje GLASNIKA služiti posebne svete mise u Hrvatskom narodnom svetištu Srca Isusova u Zagrebu.

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 72. PROSINAC 1981. BR. 12

SADRŽAJ

PAPA SPAŠAVA MIR, V. V. — 404
HVALA, R. Grgec — — — 405
HVALA NA PISMU — — — 406
ADVENT NIJE PASIVNO IŠĆEKIVANJE — — — — — — 408
DOLAZI ONAJ KOJI JE DOŠAO, M. Nikić — — — — — 409
EUHARISTIJA I ŽIVOT, S. Bošnjak 410
BAZILIKA NA MONTMARTRU, S. Kuzmić — — — — — — 412
OSLOBOĐENJE ILI SPASENJE, Ž. Brzić — — — — — — 414
GODINA ASIŠKOG SVECA, Z. Plenković — — — — — 416
PAPINA ENCIKLIKA DOBRO JE PRIMLJENA — — — — — 416
VJERSKO-MORALNI ŽIVOT U POLJSKOJ, S. Bošnjak — — 418
DROGIRANI: PRESTUPNIK ILI BOLESNIK?, I. Fuček — — 420
JEDAN IZ NEPREGLEDNE ARMIJE, J. Brajša — — — — 422
POPRAVLJENI UGOVOR, R. Marković — — — — — — 423
ISPRAVNA PREDODŽBA O BOGU, T. Trstenjak — — — — 424
EVANĐELJE U KINI, M. Rusan — 426
GOSPODIN ME JE ZVAO, S. Mužić — — — — — — — 427
MOJ POHOD SELIMA, A Gabrić 429
S MAJKOM TEREZIJOM U VLAKU, L. Lučić — — — — — 431
NOVE KNJIGE — — — — 432
ZAHVALNICE — — — — 433
SEDAM GODINA BRAKA, D. Čuturić — — — — — — 434

nakana apostolata molitve

DA ŽELJE I POTHVATI SV. OCA ZA OBNOVOM ISTINSKOGA MIRA SUZBIJAJU SUKOBE SVAGDJE GDJE POSTOJE

Papa spašava mir

Anđeli su kod Isusova rođenja dali vrlo jednostavan recept za mir u čovječanstvu: treba Boga ne samo priznati, nego ga treba častiti i slaviti; drugim riječima, ljubiti, mir će kao rijeka teći među narodima.

Danas se povećavaju napori za ostvarenje mira na svijetu kao nikada prije. Izmjenjuju se brojna posredovanja, savjetovanja, putovanja državnih voditelja, uplivnih muževa, daju se svečane izjave o miru, stvaraju se pokreti za mir. A u isto vrijeme — ratovima, naoružavanju ni konca ni kraja! »I olako liječe rane naroda moga vičući: Mir! Mir! Ali mira nema« (Jer 6, 14).

A ljubav pretpostavlja istinu. Ne može se mir graditi na lažima, prevarama, zavođenju. »Usta su im puna ljubeznosti, a srce im je željno rata. Njihove riječi su izvana lijepe i slatke, a iza njih skrivaju se izvučeni mačevi.«

Papa Ivan Pavao II. upozorava i opominje svijet da prestane lagati. Svake godine šalje državnim poglavarima i uplivnim muževima svoje poslanice u kojima govori pravu istinu, potiče na pravu ljubav. Ne prestaje opominjati ugnjetavače i iskorišćivače siromašnih i bespravnih da se ne služe nasiljem i lažima. I novogodišnja poslanica o miru ima naslov: »Istina je temelj i zalog mira«.

Dužnost je nas vjernika podupirati to nastojanje. Moramo prije svega sami ljubiti istinu, po njoj živjeti, drugima je prenositi. Trebamo moliti da istina zavlada na svijetu, jer »istina će vas osloboditi.«

V. V.

HVALA!

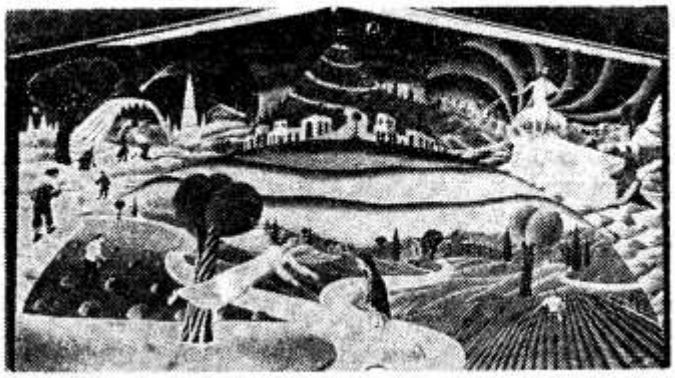

SIN BOŽJI RODIVSI SE KAO DIJETE PREUZEO JE NA SEBE LJUDSKI UDES I UŠAO U NAŠU POVIJEST DA NAS SPASI. SVAKI DAN PRIMAMO IZ RUKU BOŽJIH NEBROJENE DAROVE I MILOSTI.

Piše: prof. Radovan GRGEC

Dužnik iz Evanđelja (Mt 18, 23-35) zaboravio je koliko su mu dugova oprostili i koliko dobra učinili. Pokazao se nemilosrdnim i nezahvalnim, ne opraštajući onome čiji je dug bio mnogo manji od njegova duga. I mi često zaboravljamo koliko smo dobra u svom životu primili od Boga i od ljudi. Zaboravljamo na svoje dugove i na obvezu zahvalnosti. Morali bismo toga uvijek biti svjesni, uvijek zahvalni dužnici i milosrdni vjerovnici. Morali bismo znati uvijek i svagdje reći: »Hvala!«

Ta riječ, iskreno izgovorena, izraz je prave čovječnosti. Ona je melem i utjeha, priznanje i poticaj. Toliko smo puta pjevali ili čuli pjevati poznatu Domjanićevu pjesmu »Hvala«. Njome smo se opraštali od onih koji su nam učinili dobro, koji su mnogo značili za nas i za čitavu zajednicu. Njezini stihovi razveseljavali su i hrabrili tužne i klonule.

Kao što je zahvalnost velika ljudska vrlina, tako je nezahvalnost velika mana i ludost. Ima ljudi koji su toliko tvrdi ili ograničeni da misle kako ih riječ »Hvala!« na neki način ponizuje premda ih ona uzvijuje i čini čovječnijima. Nikada je nije previše. Dobročinitelju je uvijek draga, a njezin ga izostanak vrijeđa i ranjava. Po zahvalnosti postajemo svjesni koliko jedni o drugima ovisimo, koliko jedni drugima dugujemo. Naravno, onaj koji je istinski zahvalan, pobrinut će se da njegova zahvalnost ne ostane samo na riječima.

Ako je potrebno da budemo zahvalni ljudima, još je potrebnije da budemo zahvalni Bogu, On je Otac koji nas je iz ništavila pozvao u život. Sin Božji, rodivši se kao siromašno ljudsko dijete, preuzeo je na sebe ljudski udes i ušao u našu povijest da nas uzdigne i spasi. Poslao nam je Duha, koji upravlja njegovom i našom Crkvom. Svaki dan primamo iz ruku Božjih nebrojene darove i milosti, pa i onda kad ne dobivamo ono što molimo ili želimo, i onda kad nas Bog kuša.

Svijest o dugu i osjećaj zahvalnosti treba da ispuni srce čovjeka. Molitva hvale i zahvalnosti Bogu je najdraža. Ona je, kako reče jedan suvremeni filozof, sjecište i stjecište vremena i vječnosti. Zahvalnost izaziva zahvalnost. Slabi smo ljudi i prosjaci Božjih darova i Božje milostinje. Stoga smo dužni pomoći prosjacima i potrebnima koji očekuju našu milostinju i darežljivost.

I prosjaci u našim prošteništima i ispred naših crkava nisu svi lijenčine ili varalice koji će »zapiti« našu skromnu milostinju ili se obogatiti našom lakovjernošću. Uostalom, nije na nama da istražujemo hoće li ta milostinja otići u »iće« ili »piće«, hoćemo li biti prevareni ili ne. Iz zahvalnosti, prema Bogu i ljudima dužni smo pomoći brzo i djelotvorno. Dužni smo reći »Hvala!« kad nešto primimo i tu riječ pretvoriti u djelo tako da nešto dadnemo.

I zato, još jednom uoči Božića i na kraju godine: »Hvala svima!« Hvala roditeljima i prijateljima, braći i sestrama, ali i protivnicima i neprijateljima! Hvala Bogu za ono što nam je dao, ali i za ono što nam kao sveznajući Otac nije dao! HVALA!

hvala na pismu

SNAGA

»Hvala vam za pismo, za svaku riječ i pohvalu! Ugodno sam se iznenadila kad sam dobila vaše pismo.

GLASNIK je zbilja divan, jer u njemu svatko može pronaći dio sebe. U njemu uvijek nalazimo utjehu, nadu i vjeru. Listajući njegove divne stranice, čovjek dobije jakost i snagu za nove životne borbe. A mislim da je ta snaga najviše potrebna nama mladima, kako bi ostali čvrsti u svojoj vjeri.

Zato s nestrpljenjem očekujem svaki novi broj.«

Jelena, 15 g.

VOLIM SVE

»Budući da sam već nekoliko godina pretplatnik GLASNIKA Srca Isusova i Marijina, ovim želim zahvaliti na trudu kojeg ulažete u lijepe i dragocjene sadržaje ovog časopisa.

Jednom riječju, volim sve što je u njemu napisano. No ipak su nam najdraži život i rad naših dragih misionara i doživljaji u kojima pojedinci nalaze i osjete posebnu milost i pomoć odozgo. Neka Presveto Srce blagoslovi vaš rad . . .«

N. N.

LISTAJUĆI GLASNIKOVE STRANICE, ČOVJEK DOBIJE JAKOST ZA NOVE ŽIVOTNE BORBE. TA JE SNAGA NAJVIŠE POTREBNA MLADIMA . . .

ŽIVIMO S KRISTOM

»Naša župa Sv. Križ Začretje ima velik broj vjernika i obuhvaća veliko područje. Mnogi vjernici, zbog velike udaljenosti od župne crkve, ne mogu redovito svake nedjelje odlaziti na svetu misu. Mi smo udaljene 5 km od crkve i imamo sat i pol hoda pješke.

Mnogo puta kiša lije i ružno je vrijeme, ali to nas ne sprečava. Jer volimo Krista i radujemo se svakom našem susretu na svetoj misi, a isto tako i svi vjernici veselo se tome i željno čekaju Isusa Krista. U nama postoji mnogo ljubavi prema Kristu, mi smo Kristovi, Krist je naš, on misli na nas.

Naša župa Sv. Križ Začretje ima dobrog župnika-pastira, Valenta B., koji nas vodi. On mnogo poduzima za našu župu. Naša župa ima vjeronaučnu školu, roditeljske sastanke u crkvi poslije svete mise. Također ima redovita sastajanja mladih pjevača. Naš župnik Valent naučio nas je mnogo lijepih pjesama. I uvijek je raspoložen da nas nauči nešto novo.

Naša župa dala je Kristu već šest mladih svećenika, a sedmi je još đakon. On sada nastavlja školovanje, tako da će slijedeće godine postati svećenik.

Župa Sv. Križ Začretje svake godine redovito hodočasti Marijinom svetištu u Mariji Bistrici. Polazi se iz začretske župne crkve oko jedan sat u noći. U Bistricu polaze starci, djeca, a naročito mladi i svi kojima je moguće ići iz Začretja do Marije Bistrice pješke. Već polazeći iz Začretja pjevamo, pa tako traje sve do Marije Bistrice.

Procesija hodočasnika je velika, a mi se oblačimo u narodne nošnje, pa time još više iskazujemo ljubav naših hodočasnika prema Djevici Mariji i Bogu. Imamo divne narodne nošnje, koje su nam sačuvale naše bake, i njima se ponosimo. Naše hodočašće predvodi naš župnik, koji nosi najveći teret hodočašćenja. U tome mu je pomagao naš đakon Stjepan Šoštarić.

Ponekad je zaista teško reći hvala, teško je pokloniti osmijeh, ali nas dvije u ime naše župe Sv. Križ Začretje zahvaljujemo svima koji su pošli u susret našoj župi.«

Marija i Anica

DJECA SU NAJVEĆE BLAGO

»Mi smo imali u braku dvanaestero djece. Istina, Božja je volja, dvoje nam je dragi Bog uzeo, dva sina. Imali smo osam kćeri i četiri sina. Danas od te naše djece imamo šezdeset i sedmero unučadi i praunučadi. Hvala dragom Bogu i Božjoj volji, sva su krštena u Rimokatoličkoj Crkvi.

Djeca su najveće blago na ovom svijetu. Istina je, život je naš bio jedna trnovita staza, ali smo bili vjerni Bogu i jedno drugome.

Sada smo najradosniji u staračke dane, koje nam je dobri Bog dao. Ne samo da smo zdravi, nego smo uvijek i raspoloženi. Istina, nismo sami. Svaki dan dodu nam susjedi, naročito djeca, zetovi, unučad i praunučad. I u tom smo uvijek sretni i raspoloženi. I rekao bih svakomu: Djeca su najveće blago na ovom svijetu.

Gospodine uredniče! Šaljemo vam i ovu našu fotografiju s naših petero praunučadi s kojima doživismo njihov radosni dan. Istina, niz godina imamo svake godine novih pričesnika, i zbog toga smo uvijek radosni, jer smo uvijek pozvani na njihovo prvopričesničko slavlje.«

Marko Tolić i supruga Marija

KAMO DA PODEM

»U meni progovaraju dva srca, govore dva života. Jedan nježni glas:

— Dođi, o dođi, zaručnice, čekam te!

Zatim progovara drugi, okrutni, zlobni, i tad mi veli:

— Ne, ne idi, tamo nećeš biti slobodna kao druge djevojke. One će se veseliti, zabavljati, a ti ćeš izgubiti mladost!

I oni moju dušu razaraju, srce mi kidaju. Borim se, borim, al' snage mi ponestaje. Posrćem, padam, i moje svjetlo se gasi u gustoj magli tog boja. O Isuse, kamo sad da pođem?

I dalje ja se spuštam i plivam rijekom života, ali jedno Te molim: osvijetli me svojom svjetlošću i pokaži mi pravi put. Ne put, na kojem će mi ruže cvasti, već put, na kojem će trnje rasti. O Pastiru, Prijatelju, pomogni mi u strašnom boju.«

Mlada Međimurka

Advent nije pasivno iščekivanje

Nije tome dugo da je Papa istaknuo važnost Adventa za život Crkve i svakoga kršćanina.

»I mi se u ovom liturgijskom razdoblju spremamo da ga baš zato što toplije dočekamo, sa što većom ljubavlju, njega, koji dolazi — ljudski govoreći — u takvom sniženju: to činimo da u božićnoj noći, čudesnoj noći »novog početka« s njim ponovo započnemo daljnju etapu našega života.

Tako Crkva čeka onoga koji ima doći. To nije neko pasivno očekivanje. Advent je vrijeme posebne suradnje u duhu ponizne i radosne nade, s onom Riječi Života, koju Bog vječno izriče, uvijek iznova, za svakog čovjeka, za svako pokoljenje, za svako razdoblje.

Mi toj Riječi želimo biti onako poslušni kao Ona, koja ju je primila s puninom srca, po primjeru Bezgrješne. Želimo biti poslušni Njemu, vječnoj Riječi istine i ljubavi, po mjeri naših vremena, našega razdoblja.

Želimo slušati i prenositi tu Riječ na takav način, da je svi ljudi ovog našeg razdoblja mogu jednako slušati kao riječ Istine i Ljubavi.«

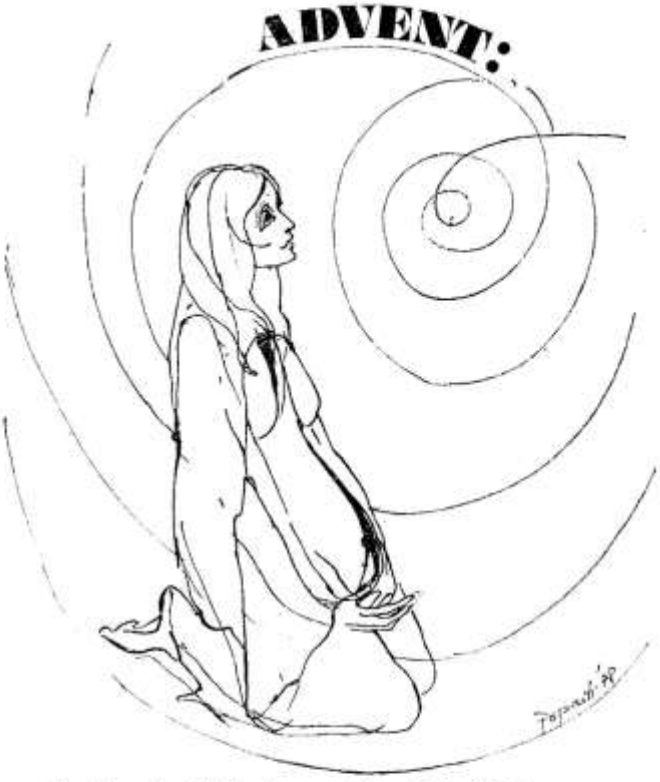

Sv. Terezija Velika je govorila: »Naša čežnja nema granica.« To je razlog zašto mi ne ćemo nikada biti zadovoljni, dok ne budemo posjedovali Onoga koji može ispuniti sva iščekivanja našeg srca.

Tom cilju mi se katkada približavamo kroz suze. Bog se naime brine da nam oduzme sve one oslonce o koje se mi čvrsto upiremo. To on radi zato da bi mir i radost iščekivali jedino iz njegove ruke.

Dolazi onaj koji je već došao

»NAUMI JE POTAJNO OTPUSTITI, TEK ŠTO JE TO U SEBI ODLUCIO, UKAZA MU SE U SNU ANĐEO GOSPODNJI I REČE MU: »JOSIPE, SINE DAVIDOV, NEMOJ SE BOJATI KUCI DOVESTI ŽENU SVOJU MARIJU, JER JE ONO, ŠTO JE ONA ZAČELA, OD DUHA SVETOGA.«

Advent. Došašće. Nalazimo se u jedinstvenom privilegiranom vremenu iščekivanja Onoga koji dolazi. Dolazi?

Prigovorit ćete mi: Nije li On već došao?

Da, imate pravo. Pred skoro 2000 godina hodao je ovom zemljom čineći dobro i liječeći svaku bolest i nemoć u narodu. Propovijedao je ljudima nečuvenu novost da smo svi mi djeca Božja. Želio je da promijenimo, da Mu poklonimo svoje srce, da budemo maleni. Sam se poistovjetio s najprezrenijima kako bismo Ga svaki dan mogli susretati, jer, kako reče, »siromaha ćete imati uvijek«. Htio je uvjeriti ljude da su djeca Božja slobodna i od zakona i od grijeha, a ljudi Mu nisu vjerovali. Radije su željeli ostati djeca grijeha i sebeljublja. Volio je sve ljude.

I evo, On isti opet dolazi. On je vrlo zanimljiv i neobičan gost. Mi Ga čekamo, a On je već tu.

Čeznemo za Njim, a jutros smo s Njime razgovarali. Željeli bismo Ga tako rado vidjeti, a imali smo danas više prilika da se susretnemo s Njime u osobama potrebnim naše pomoći.

On je tu, a ja Ga ipak čekam. U isto vrijeme srce mi je ispunjeno radošću i čežnjom, ali i strahom i tjeskobom. Bojim se, naime, da se nisam odviše privikao na Njegov dolazak. Plašim se da Ga više ne prepoznajem, da više ne čeznem za Njim, da Mu više nemam što reći i da me susret s Njime ne veseli puno više od drugih stvari.

Bojim se, kako netko reče, Boga koji prolazi, a da se nikad više ne vrati.

Mijo NIKIĆ

DESETOGODIŠNJA MUČENICA EUHARISTIJE

U unutrašnjosti Kine, u ove naše dane, u jednu seosku crkvu utjeraše gardisti sve pohvatane kršćane. Pred njima pogrdiše sveto mjesto. Na užas sviju otvoriše na oltaru svetohranište, izvadiše kalež, sve posvećene hostije istresoše kod oltara...

Kršćanima zaprijetiše, nakon održanog govora, da nitko od njih ne smije više dolaziti u crkvu.

Jedne večeri mala Kineskinja Li, koja je poučena na vjeronauku o Euharistiji, unatoč zabrani, došuljala se u crkvu, klekla pred razbacane hostije i jezikom uzela jednu hostiju i pričestila se.

Tako je radila više puta: uvijek po jednu hostiju uzela i pričestila se. Nije znala da je mogla odjednom uzeti sve hostije da ih spasi od obeščašćivanja...

Dolazi zadnji put. I dok je zadnju hostiju uzimala jezikom i pričešćivala se, pucanj iz puške potresao ju je i vrući metak ju je oborio na zemlju. Pokazala je neslomivu ljubav prema Isusu u Euharistiji, dala je svoj mladi život za Isusovu ljubav u hostiji.

Postala je mučenica Euharistije sa svega 10 godina!

Tako je u 3. stoljeću mladi Tarzicije poginuo noseći pričest progonjenim kršćanima: bolesnima ili osuđenima na smrt. Nije dopustio skupini poganskih mladića da pogrde svete kostije. Oboje poklonište Kristu svoju nevinost i svoju mladost.

EUHARISTIJA U BUCHENWALDU I STALJINGRADU

U logorskom paklu u Buchenwaldu, kao i u svim logorima smrti, misa bijaše najveća pomoć i utjeha za sve, kojima je bilo moguće da je prikazuju ili joj prisustvuju, te se pričeste. Krist im bijaše jedina utjeha, pomoć i nada.

Svećenik Leloir, francuski zatočenik u Buchenwaldu, vratio se živ kući 1945. godine. On izjavljuje da nije bilo lako misu prikazivati ili joj pribivati. Najmanja neopreznost mogla je stajati posebnih muka i smrti. On veli da unatoč svega, on i njegovi sudrugovi izvrgavali su se najvećoj opasnosti, jer nisu mogli izdržati logorske muke bez Krista, bez Isusove prisutnosti, bez Isusove žrtve, bez Isusove energije, bez Božje snage, bez kruha života.

Misa bi bila prikazivana u međuvremenu od ustajanja i spremanja. Stojeći napola goli u studeni, prikazivali su Kristovu spasonosnu žrtvu. Svećenik Leloir brižno je čuvao duhansku kutiju, izvanredni ciborij, u kome je čuvao svete hostije. Kad nije bilo kruha za svetu misu, on bi na radu krišom ubrao nekoliko klasova pšenice i od pšeničnog zrnja »pravio« kruh-hostije za Euharistiju. Svoje logoraške nevolje i muke sjedinjavali su s Kristovim nevoljama i mukama. Krist, s kojima se sjedinja-

EUHARISTIJA I ŽIVOT

vao, smirivao je očajničko stanje i ulijevao nadu u Uskrsnuće...

Nepoznati svećenik, njemački vojnik, nakon pada Staljingrada, sa skupinom vjernika istomišljenika, koji su očekivali ropstvo ili smrt — bilo ih je jedanaest — prikazao je svetu misu u Badnjoj noći.

»Proslavili« su rođenje Kristovo u bijednom skloništu. Valjda nema na svijetu bjednijeg oltara od onoga na kome su »slavili Euharistiju« u gorkim časovima svoga života. Komadići crnog kruha služili su za hostije u toj misi. Pod prilikama crnog kruha primili su pričest prisutni, koji nisu znali koliko će još živjeti. Pokajani, s Kristom izmireni i Kristovim tijelom nahranjeni, bili su smireni.

»Tko vjeruje u me, ako i umre, živjet će« — govorio je Krist. To ih je krijepilo i hrabrilo.

RASKALAŠENI ŽIDOV OBRATIO SE POD MISOM...

Hermann Cohen, Židov, nevjernik, sposoban glazbenik-pijanist, vodio je raskalašen život. Njegovi uspjesi nisu mogli zatomiti u njegovoj duši nemir, duboku bol, koju mu je zadavala nevjera i grješan život...

Jednog svibanjskog petka godine 1847. ušao je u crkvu za vrijeme mise. Dok je svećenik nakon pretvorbe podizao svetu hostiju, osjetio je on posebnu Božju milost, duševni potres, pokajanje zbog grijeha i nevjere, proplakao je i počeo zazivati Isusa Spasitelja da mu se smiluje, da mu oprosti sve zločine iz prošlosti, sve ludosti iz mladosti...

Odmah je stvorio odluku da će se dati poučiti u kršćanskoj vjeri, da će se dati krstiti i da će u budućnosti sve do smrti vjerno služiti Kristu, koji je i za njega trpio i poginuo i svetu misu ustanovio... Što je odlučio, pošteno je i izvršio i napisao je slijedeće riječi:

— Euharistijski Kriste, u pustinji ovog života Ti si mi se ukazao jednog dana, Ti si mi objavio svoje svjetlo, svoju veličinu, svoju ljepotu. Posve si promijenio moje biće, pobijedio si u jednom času sve moje neprijatelje...

Marijo, Majko Isusova, pokazala si mi Euharistiju. Sad poznam Euharistiju, poznam Isusa, poznam svog milosnog i dobrog Boga. Marija me je vodila k Isusu, Marija mi je dala Isusa, dala mi je Euharistiju, a Euharistija mi je očarala srce i osvojila dušu...

PRVA PRIČEST U 53. GODINI ŽIVOTA

Radi se o Francuzu Michel Etcheverryu, članu Comedie Francaise. On pripovijeda da je odgojen u obitelji, u kojoj se nije živjelo po kršćanskim načelima. Oženjen s dobrom kršćankom, kojoj nije uspjelo da na nj kršćanski djeluje, ali je odgojila djecu u kršćanskoj vjeri, pripremala ih sa svećenicima za prvu ispovijed i pričest i svetu krizmu. Držala ih uz Kristovu Crkvu, uz Isusa i Mariju...

Michel Etcheverry veli o svom obraćenju nakon prve pričesti svoje djece:

— Ne radi se kod mene o nekom potresnom obraćenju, kao kod sv. Pavla na putu u Damask. Svoje obraćenje dugujem prijatelju Louis Jouvetuu, koji mi je preporučivao da čitam i da se upoznam s velikim duhovnim piscima: Sv. Augustinom sv. Ivanom od Križa, Sv. Terezijom Avilskom, Pascalom, Bernanosom, Simone Weil... Čitao sam i razmišljao... Vjerujem, da se moj prijatelj za me Bogu molio, a isto tako vjerujem da su me kod Boga zagovarali i sveci, čije sam knjige čitao...

Našao sam Boga u 53. godini života; u svojoj prvoj ispovijedi i pričesti povezao sam se i sprijateljio s Onim, od koga sam toliko vremena bio daleko, od koga sam bježao, a On me je slijedio i po dobrim ljudima me napokon pobijedio svojom ljubavlju... Upoznavši Božju ljubav, došao sam do spoznaje da moram živjeti odgovorno kako za sebe, tako i za druge. Osjećam i vidim da nije baš jednostavno prakticirati ljubav prema Bogu i bližnjemu, ali čujem glas koji je sv. Pavlu govorio: »Dosta ti je moja milost!« Kad god pobijedim na putu te ljubavi, osjetim u sebi ponos, sreću i duševno zadovoljstvo...

Srećko BOŠNJAK

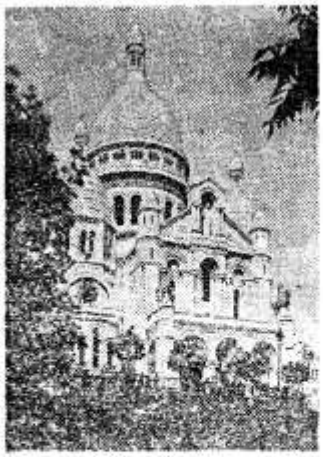

BAZILIKA SRCA ISUSOVA NA MONTMARTREU U PARIZU

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Smještena na brežuljku u sjevernom dijelu Pariza, bazilika Srca Isusova na Montmartreu dominira nad Parizom. Vidljiva je iz mnogih dijelova grada, te na taj način za građane Pariza i turiste predstavlja nešto značajno, kao da im služi kao poziv i izazov.

Osvajanje Francuske nakon poraza 1870. duboko je potreslo francuske katolike. Jedan od njih, M. Legentil, dao je ideju da Francuzi učine zavjet da će sagraditi crkvu u Parizu ako stvari okrenu drukčije. Išao je za tim da za tu stvar zainteresira što veći broj katolika. Pod utjecajem isusovca p. Ramière u zavjet je bio uključen i Sveti Otac koji je u to vrijeme bio zatvoren u Rimu. Pariški nadbiskup, kard. Guibert, bio je oduševljen prijedlogom. Zavjet je učinjen s odlukom da će se gradnji dati čisto religiozan karakter. Sam Guibert je izabrao baš Montmartre, jer se nalazi na povišenom mjestu, a i kao sjećanje na sv. Denisa. Godine 1873. dobije dopuštenje za gradnju, a 16. lipnja 1875. položen je kamen temeljac i gradnja je započela. Glavni arhitekt bio je M. Abadie, koji je malo prije restaurirao romansko-bizantsku katedralu u Perigueuxu, i napravio plan za ovu u istom stilu. Treba se diviti vjeri tih ljudi koji su se dali na taj posao, puni nade, da će se usprkos teškoćama pomoću njihova zavjeta riješiti problem Vrhovnog Svećenika i njihove domovine. Teškoće gradnje, bar u početku svladali su uz pomoć Narodne Skupštine skupljanjem nebrojenih malih doprinosa iz čitave Francuske (veliki doprinosi se nisu primali): iz pojedinih biskupija, redova, kongregacija, župa i udruženja (da budu svi zastupljeni u budućoj bazilici). Vrijedno je spomenuti među tim darovima i narukvicu Terezije Martin, kasnije svete Terezije od Djeteta Isusa.

Ubrzo su nastale veće teškoće. Teren se pokazao neprikladnim. Trebalo je sagraditi 83 stupa u dubinu da se dođe do stjenovitog tla. Osim toga, promijenjena je i politička situacija: nastojalo se zaustaviti radove ili im dati drugu namjenu. Usprkos velikog antiklerikalizma u prošlom stoljeću u Francuskoj, zidovi su se pomalo ipak dizali, kao i kupole, zahvaljujući vjeri katolika, koji su pod svaku cijenu htjeli ostati vjerni svom zavjetu. Godine 1914. sve je bilo spremno za posvetu, no upravo je planuo I. svjetski rat. Tako je tek 1919. kardinal Anette posvetio svetište u prisutnosti gotovo svih francuskih biskupa, a pod predsjedanjem kardinala Vico, papinog legata. Crkva je zbog svoje veličanstvenosti dobila odmah naslov bazilike.

Neprilike ipak nisu prestale. Za vrijeme II. svjetskog rata Montmartre je bombardiran i bazilika je prilično oštećena. Kasnije, u najnovije doba, godine 1971. mladež, zavedena pričanjem da je svetište podignuto iz protesta prema Općini, dala se na pljačkanje bazilike. Teško je reći tko je bio iza tog zločina. Godine 1974. nepoznati banditi ubacili su u baziliku bombu koja je onda usred noći eksplodirala i dobrano prodrmala osobito jednu od pet kupola. Oštećenja su restaurirana, i može se reći da Parižani, osobito oni mali i jednostavni (koji je uglavnom

i ispunjavaju) vole »svoju« baziliku. I vrhunski političari išli su onamo s mnoštvom u časovima opasnosti: za vrijeme rata (1919—1919), invazije (1940), događaja u Koreji (1950), događaja u Mađarskoj (1956), događaja u Alžiru (1960).

Kad je trebalo odlučiti kome će zavjetna crkva biti posvećena, nije bilo puno kolebanja: sami idejni pokretači zavjeta odlučili su da se ona posveti Srcu Isusovu, simbolu Njegove ljubavi. »Gle, ovo Srce koje je toliko ljubilo ljude!« rekao je Isus sv. Margareti Mariji, otvorivši joj svoje Srce u Paray-le-Monialu godine 1673. Njemu u čast uveden je Prvi petak u mjesecu, sveta ura u jedinstvu s Njime za vrijeme Njegove agonije u Getsemaniju, posveta itd. Leon XIII. posvetio je čitav ljudski rod Presvetom Srcu. Tri papinske enciklike sačinjavaju pravu teologiju Kristova Srca. U njima je naglasak stavljen na ljubav, ali ljubav promatranu u njenim psihološkim dimenzijama, do kojih se dolazi čitajući Evanđelje: radi se o Srcu Uskrslog i stalno živog Čovjeka — Isusa.

Posjetioci su uvijek iznenađeni u toj crkvi, jer obično misle da će izvan vremena bogoslužja ona biti prazna. U njoj pak uvijek nalaze zajednicu molitelja: u šutnji, očiju uprtih prema pokaznici postavljenoj visoko iznad oltara.

Nastala kao zavjetni spomenik, bazilika Presvetog Srca postala je već 1885. (tj. deset godina nakon započete gradnje) svetište vječne, dananoćne molitve (adoracije). To klanjanje nije oslabilo ni nakon 100 godina, a osigurano je sa 15 tisuća kršćana koji su u klanjanju veoma angažirani: po noći muškarci, razne grupe, mladići i studenti, a po danu žene i djevojke, đaci i djeca. Za njih se u sklopu bazilike organiziraju i duhovne vježbe, obnove, sastanci, na kojima ih se postepeno uvodi u molitvu. Uglavnom su to vjernici pariške regije. Klanjanje nije bilo prekinuto ni u momentu invazije na Pariz (1940.), zahvaljujući neustrašivoj upornosti onih koji su prešli brojne vojničke kolone da stignu na Montmartre. Nije prekinuto ni za vrijeme noći u kojoj je u travnju 1944. Montmartre bombardiran, kad su vitraji popadali, a čitava bazilika se tresla od udara bombi.

Među najvjernije klanjatelje može se ubrojiti p. Charles de Foucauld u vremenu između svog obraćenja i odlaska u trapiste, pa Max Jacob, pjesnik izraelskog porijekla, koji je stavio u opasnost svoj život za vrijeme okupacije da bi si osigurao »svoju noć molitve« prije nego što tragično umre u Drancyu.

Ova je molitva bitno u službi ljudi, kojih su potrebe na osobnom, obiteljskom, društvenom i crkvenom području trajno prisutne pred Kristom zahvaljujući klanjateljima. Tu se ostvaruje otajstvo zajedništva svetih, odnosno nevidljivog djelovanja kršćana jednih na druge. Tom molitvom klanjatelji stvaraju lanac između Krista i ljudi, njihove okoline, njihove domovine i čitavoga svijeta. A veličanstveni vidik što se ispred crkve pruža u daljinu doziva im to u pamet.

Pod utjecajem dviju redovnica ova molitva poprimila je oblik euharistijske kontemplacije, koja se obično naziva adoracija. Katolici su, naime, uvjereni da Isusove riječi »Ovo je tijelo moje, koje će se za vas predati« treba doslovno shvatiti. Oni zaista vjeruju da je pod prilikama kruha On ovdje stvarno prisutan i da se bez prestanka žrtvuje za spasenje svijeta.

U bazilici postoji i mogućnost za sakramenat pomirenja, ispovijedi svaki dan od jutra do večeri. Koji se ne usuđuju pristupiti tom sakramentu, zapalit će svijeću kao znak njihove tihe ali pouzdane molitve.

Svrha ovog izvještaja nije prvenstveno informacijska. Željeli smo više da se naši dobri vjernici (a još više svećenici i redovnici) zamisle — koliko vremena posvećuju euharistijskom Isusu. A ne bi li se moglo u mnogim crkvama češće organizirati i zajednička adoracija? Bi li za grad Zagreb bilo previše da u jednoj od većih crkava bude trajno izloženo Presveto na klanjanje vjernicima, i danju i noću? Kolike bismo blagodati od takvog klanjanja imali za sebe, za našu obitelj, za naš narod, za čitav svijet?! Ne čini li nam se da bi se preko takve trajne molitve zlo među nama polako smanjivalo, a dobro dobivalo na snazi? Pogotovo, kad nam je adoracija predložena kao moćno sredstvo protiv psovke, koja, nažalost, sve više srašćuje s našim narodom!

»Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti!«

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Oslobođenje ili spasenje

Današ se vrlo mnogo govori o oslobođenju čovjeka koje nam je pribavio Isus Krist svojim vazmenim otajstvom, a koje se nerijetko poistovjećuje sa spasenjem od ovozemaljskih nevolja i otuđenja. Sve se nekako svodi na ovozemaljsku dimenziju čovjekove sudbine, dok se njegovo vrhunsko vrhunaravno spasenje podosta zamagljuje, ako već ne prešućuje. Zanimljivo je što o tome govori renomirani teolog i koncilski stručnjak o. Congar, koji je napisao knjigu pod naslovom »Oslobođenje i spasenje«.

— Postoji vrlo velika opasnost da kršćanske pojmove zamijenimo svjetovnim pojmovima i, napokon, spasenje oslobođenjem. Ja se posve slažem da spasenje uključuje oslobođenje. Isus je uvijek ozdravljao ljude, ponovno ih uklapao u zajednicu, zalagao se za potlačene i prezrene. Oslobođenje je, dakle, jedan dio spasenja, ali ja ne mogu jednostavno poistovjetiti spasenje i oslobođenje... Čovjek osjeća prirodnu potrebu za oslobođenjem... Ljudi su uvijek nastojali da pobijede glad, nepravdu, bolest, da umaknu smrti i, s druge strane, da razviju ljudsko bratstvo. Spasenje, što ga pruža kršćanstvo, preuzima tu naravnu čovjekovu želju i usliišava je iznad njezinih očekivanja. Kraljevstvo Božje, koje je navijestio Isus, bit će konačna pobjeda nad neznanjem, nad patnjom, nepravdom, smrću itd. Ono će također biti i pobjeda zajedništva. Ono će to biti (to je njegova buduća, eshatološka dimenzija), ono već to jest.

Crkva je poslana da ponudi dvostruku dimenziju toga spasenja: oslobođenje ne samo od onoga od čega se sami možemo postupno osloboditi političkom akcijom, već i oslobođenjem od onoga što Biblija naziva »srdžbom Božjom.« Obećano mi je da ću uskrsnuti, da ću živjeti vječnim životom, u potpunom zajedništvu s Bogom i ljudima... —

MOLITVA JE ČEKANJE

Nije rijedak slučaj da se u molitvi osjećamo umorni i zasićeni. Mnogo puta molitva nam postaje teška i osjećamo kao da nam nije is-

punila očekivanja. No možda nam nikada nije palo na um da zato nije kriva molitva sama po sebi nego mi koji se nismo ispravno postavili prema toj našoj velikoj ljudskoj povlastici. Hodali smo njezinom periferijom, a nikada zapravo nismo zašli u njeno središte. Što je u molitvi središte, koje se nikad ne smije zaobilaziti, odgovorit će nam izvrsnom oštroumnošću P. Pioet van Breemen u knjizi »Kao kruh koji se lomi«.

— Moliti znači stajati u prisutnosti otvorenih ruku i otvorena srca. Ima mnogo toga u mome životu što grčevito držim stisnutom šakom: svoj imetak, naravna i materijalna dobra: posao, položaj, prijatelje, svoje ideje, svoja načela, sebe. Ako bih i otvorio svoju šaku, sve bi to još tamo ostalo. Ništa ne bi ispalo. Ali moje su ruke otvorene. I to je molitva. Kad sam spreman dovoljno dugo izdržati s otvorenim rukama, Gospodin će nakon nekog vremena doći. On će navratiti i sve pomalo dotaći da vidi što imam. Mogao bi Gospodin biti iznenađen: tako mnogo stvari. Tada će me pogledati i pitati:

— Da li bi imao štogod protiv, ako bih ja malo od toga oduzeo?

I ja odgovorim: — Naravno, možeš uzeti! Pa zato i jesam tu s otvorenim rukama.

I možda će me Gospodin još jednom pogledati i upitati:

— Imaš li što protiv da u tvoje ruke sada stavim nešto drugo?

I ja odgovorim: — Naravno, možeš!

To je srce molitve. Gospodin smije uzeti nešto iz mojih ruku. Smije u njih nešto staviti. Nitko drugi to ne smije, jedino on. On je Gospodar. Ja trebam samo otvoriti svoje srce i svoje ruke i čekati tako dugo dok Gospodin ne dođe.

Molitva nije toliko traženje — traženje odaje jednu vrstu nestrpljivosti i djelovanja: ja moram nešto učiniti. Molitva je čekanje. Čekanje naglašava drugu osobu koja dolazi. Ja mogu samo na nju čekati. Čekanje izražava moju nemoć, moju nedostatnost, i to je moj stav pred Bogom. Ne mogu siliti Boga da dođe. Sve što mogu učiniti, jest čekati i biti tu. Moliti znači izgubiti moć nad sobom. Kad molim, u ruci nemam kormilo ja nego Bog. On će doći kada bude smatrao da je zato došlo vrijeme. Molitva je čekanje... Ako sam spreman čekati, postat ću drukčiji.

I STARCI SU LJUDI

Starost postaje sve više gorući problem naše epohe. Sve je veći broj staraca koji žive na rubu društva. Ako smo im možda osigurali stan i hranu, utvaramo si da možemo biti sasvim mirni. Zaboravljamo da i starost ima svoje duhovne potrebe, i da starci ne prestaju biti ljudi. Što bismo trebali učiniti u ophođenju s njima s puno psihološkog umijeća i ljudske topline raspravlja Paul Tornier u knjizi »Učimo starjeti«:

— Iza ravnodušne fasade staraca postoji njihova duša. Duša koja živi, koja pati i raduje se, koja misli i osjeća. Duša koju su formirale tisuće iskustava dugog života, mnogi uspjesi i neuspjesi, radosti i razočaranja. Sve

IZA RAVNODUŠNE FASADE STARACA POSTOJI NJIHOVA DUŠA, KOJA ŽIVI, KOJA PATI I RADUJE SE, KOJA MISLI I OSJEĆA...

to ne može se iskonstruirati, ne može se izmisliti. To je jedincato — jer je doživljeno u jedinstvenom životu. Ako svoju dušu prikrivaju, čine to zato što osjećaju da se za njih nitko ne zanima, zato što ne osjećaju da su voljeni.

Pa ako starac opazi da se za njegov život doista zanimate, vidjet ćete kako se on pred vama preobražava. U njegovim gotovo ugaslim očima upalit će se plamen. Njegovo mrtvo lice ožarit će se nenadanom emocijom. Osjećao se odbačen poput stvari koja više nije ni za što, i vraća se u život, opet postaje osoba. Jest, starcu je, kao i djetetu, potrebno da mu se govori i da ga se sluša... da bi postao osoba, da bi bio sebe svjestan, da bi živio i duhovno stasao. U svomu starom sugovorniku probudit ćete ono što, po sebi, neće probuditi socijalna pomoć: promaknuće na nivo osobe...

Godina Asiškog Sveca

Po cijelom katoličkom svijetu slavi se 700. godišnjica rođenja sv. Franje Asiškog, koji je — po svojim brojnim sinovima — na poseban način zadužio i naš hrvatski narod.

Otac mu je bio bogati trgovac tkaninama. Franjo je s prijateljima rado trošio i zalazio u društvo. Taj veseljak, osrednjeg stasa i crnih očiju, priželjkivao je da bude slavni vitez. Pokušao je tu slavu postići u okršaju protiv Perugđe, ali je pao u zarobljeništvo i čamio godinu dana kao talac.

Jašući konja, u blizini Asiza susretne na putu gubavca, pa htjede pobjeći pred tako odvratnim čirevima. Ali se pribere, sjaši, pristupi gubavcu i poljubi ga posred čireva. Otad se predao njezi bolesnika, povukao se od svijeta, tako da su njegovi prijatelji pomislili da je poludio. A njegov otac, koji ga je predvidio kao nasljednika u dućanu, nije znao što će sa sinom. Optuži ga biskupu za neposluh, a onda ga baci u kućni pritvor.

Ništa nije pomoglo. Franjo se službeno odriče nasljedstva, natakne na bose noge sandale, prevuče preko tijela neku oporu tuniku, pripaše se konopcem i krene na propovijedanje Evanđelja. Pridruže mu se još dva sumišljenika. Domalo ih je bilo jedanaest. Tada im Franjo napiše prvo Pravilo. I to je bio početak franjevačkog reda.

Nije tražio Isusa u preučenim bogoslovskim knjigama ni u žučljivim filozofskim raspravama. Jednostavno, iskreno i zapaljen ljubavlju prema Bogu, zavolio je Isusa kao rođenog brata. U snazi ove ljubavi je živio, radio i umro.

— Iz ljubavi prema Kristu želio je vratiti Crkvi prvotno, apostolsko doba, kad se živjelo u siromaštvu i sve činilo iz ljubavi.

— Iz ljubavi prema Bogu osnovao je Red Male Braće, da pokaže svima kako se Evanđelje ne širi oružjem, nego ljubavlju.

— Iz ljubavi prema Bogu čak se i raspjevao. Njegov »Kantik Suncu« spada u remek-djela ondašnjeg talijanskog jezika. A sve je u ljubavnom zanosu nazivao braćom i sestrama: oblake, zvijezde, kišu... čak i smrt.

Isus mu se odužio. Kad je Franjo sredio upravu svog Reda, povukao se u brdo Verna da se mirno spremi na dočeka »sestrice smrti«. I u toj samoći Krist mu je utisnuo svoje svete rane (stigmata).

Umro je u crkvi Marije Anđeoske ležeći na golој zemlji.

Zlatan PLENKOVIĆ

Papina dobra je

Prije svega sam izbor teme. Rad nije bio nepoznata tema ni u drugim papinskim socijalnim enciklikama, ali u ovoj je postao srž shvaćanja socijalne nauke Crkve.

Uzimajući rad kao središnji elemenat prosuđivanja suvremenog društva, Papa se susreo sa cjelokupnom socijalnom kulturom i ljevice i desnice.

Neki su komentatori ustvrdili da Papa — nasuprot marksističkom gledanju — niječe društvene sukobe.

Ova tvrdnja nije točna. Papa ne niječe sukobe, nego jednostavno kaže da ih je potrebno nadvladati. To želi također i marksistička revolucija. Zar nije Marks htio besklasno društvo?

I baš to je druga novost enciklike da Papa govori o klasama. Ona ne prešućuje razlike između ideologija i političkih pokreta u svijetu, nego ih uzima kao veliku stvarnost.

Ali papa Wojtyla upozorava da treba gledati na objektivnost odnosa prema radu, a ne prije svega na tumačenja pojedinih ideologija. Papa kaže da konkretni problemi moraju stvarati nove dogovore, nova rješenja među ljudima bez obzira na ideološke kalupe prošlih stoljeća.

Nije slučajno da je Papa uspio ostvariti takav dijalog o svojoj enciklici, kako svjedoči živo zanimanje za nju po čitavom svijetu.

Enciklika vrlo originalno vrednuje povijest. Očita je

enciklika primljena

Papina enciklika »Laborem exercens — Čovjek u radu« dobro je prihvaćena i na ljevici i na desnici. Mnogi komentatori naglašuju da se u obrađivanju nekih tema u dokumentu Papa osvrtao na najnovija iskustva u Poljskoj. Teško je to dokazati, ali je sigurno da se u enciklici pape Wojtyle — bivšeg tvorničkog radnika — nalaze neki novi naglasci.

aluzija na Marksov »Manifest«, kada govori o solidarnosti radnika. Ali iznosi i teologiju povijesti rada, kojega promatra kao mjesto gdje se utjelovljuje milost.

Protiv enciklike se dižu sumnjičenja kao da ona preporučuje neki »treći put« između socijalizma i kapitalizma. To je apsurdna optužba. Papa samo želi reći u enciklici da liberalna postavka prestaje biti liberalna onda kada postane nepovredivi i »sveti« sistem. A to isto vrijedi i za socijalističke hipoteze.

Papa u stvari brani i privatno vlasništvo i socijalizaciju. U biti on kaže: postoje krugovi vrednota, i unutar ovih različite su mogućnosti organiziranja života i rada, jer su različite situacije. Svakako, papa Wojtyla jako naglašava da se u civilnom pravu vrednovanje rada postavi kao prvotno pravo.

Istina, cjelokupni Papin pristup čvrsto se temelji na teološkoj i biblijskoj viziji rada, što je novost za jednu socijalnu encikliku. Do sada su dokumenti ove orste bili prožeti nekim pozitivizmom i socijaliziranjem.

U enciklici »Čovjek u radu« rasprava se odvija na viziji čovjeka koji stvara zajedno s Bogom. Svijet se promatra kao neprestano nastojanje, a svaki atentat na svijet kao atentat i na Boga. Duhovnost rada zahtijeva tvrdoću stvoriteljevog nastojanja, koje ujedinjuje križ i uskrsnuće pod vidom »novog svijeta«.

OBITELJSKA PLAĆA

Vrlo su značajne riječi pape Wojtyle u enciklici »Čovjek u radu« o obiteljskoj plaći, na koju ima pravo glava obitelji:

»Treba istaknuti da pravednost nekog društveno-ekonomskog sustava i, u svakom slučaju, ispravnost njegova funkcioniranja, na kraju krajeva, valja ocjenjivati prema tome koliko se u tome sustavu pravedno nagrađuje ljudski rad . . .

Ta se provjera u prvom redu tiče obitelji. Pravedna nagrada za rad odrasle osobe, koja je odgovorna za obitelj, jest ona koja je dovoljna za utemeljenje i dostojno uzdržavanje obitelji i osiguranje njezine budućnosti.

Takvo se nagrađivanje može ostvariti ili takozvanom obiteljskom plaćom — što znači jednim dohotkom što ga za svoj rad dobiva glava obitelji, a koji je dovoljan za potrebe obitelji, tako da supruga nije prinuđena zapošljavati se izvan kuće — ili pomoću drugih mjera, kao što su obiteljski doplaci, doplaci za majku domaćicu.«

VREDNOVANJE MAJČINSKE SLUŽBE

»Iskustvo potvrđuje da se treba založiti za obnovljeno društveno vrednovanje majčinske službe, truda, koji je s njim povezan, i skrbi, ljubavi i nježnosti, koja je potrebna djeci da se uzmognu razviti kao odgovorne osobe, moralno i religiozno zrele te psihološki uravnotežene.

Bit će čast društvenoj zajednici ako omogući majci da se ona, bez ograničenja slobode, bez psihološke ili praktične diskriminacije, bez osjećaja manje vrijednosti u odnosu na druge žene — posveti brizi i odgoju djece u skladu s različitim potrebama njihova uzrasta.

Kad je ona prisiljena zapuštati te svoje zadaće kako bi mogla zaradivati izvan kuće, to nije u redu s obzirom na dobro društva i obitelji, ukoliko protuslovi ili otežava prvotne zadatke majčinskog poslanja.«

»Čovjek u radu«

VJERSKO-MORALNI ŽIVOT

Skoro svaki Poljak vjeruje u Boga. O Bogu govore svi s velikim poštovanjem. I oni, koji vele da ne vjeruju, govore »Bogu hvala« ili »Bože sačuvaj«, »Bog dao sreću«.

Vjernici u Poljskoj mole svaki dan i vjeruju u snagu molitve. Športaši u nacionalnim i internacionalnim natjecanjima prije nastupa idu u crkvu na misu i prekriže se javno na stadionima.

U autobusima i kamionima vrlo često se vide slike Bogorodice ili križevi s raspetim Kristom. U osobnim automobilima plakete Kristofora!

Poljaci su svjesni posebne mesijanske ideje: spasiti kršćanstvo. Nazivlju se »predziđe kršćanstva« protiv Turaka i Tatara.

O Gospi Čenstohovskoj, Kraljici Poljske, govori svaki Poljak. Skoro svaki poljski katolik hodočasti u Čenstohovu. Ne samo stariji ljudi i žene, nego i mladež muška i ženska. Ne samo pojedinačno, nego u velikim skupinama, zajednički.

Vjeruju u Isusa Krista kao Boga i čovjeka, utjelovljenog Boga, Spasitelja svijeta. Vjeruju u Kristovo uskrsnuće, samo neki pri tome ne misle na naše uskrsnuće pri drugom Kristovu dolasku.

Bolesnicima i ranjenicima zovu svećenike da ih pripreme za susret s Kristom, da ih ispovjede i pričeste, poulje... Na sprovod zovu svećenika da otprati pokojnika s molitvom. Groblja su tako uređena i puna cvijeća, da izgledaju više kao lijepi parkovi nego groblja. O Svim Svetima i Dušnom danu brinu se da se svete mise prikažu za njihove pokojnike. Vjernici idu na grobove svojih pokojnika, tamo mole za njih i stavljaju svijeće i cvijeće.

Za Uskrs skoro svaki vjernik se ispovjedi i pričesti. Zatim o Božiću, Gospinim blagdanima i o nekim zaštitnicima Poljske ili pojedinaca. Drže se morala kakav zahtijeva Deset Božjih zapovijedi. Otpad od vjere smatra se strahovitim grijehom. Krađa tuđih stvari osuđuje se kao grijeh, ali krađa od državnih ustanova jedva se smatra grijehom. Govore, naime, da je sve narodno. Takvo poimanje odavno je ukorijenjeno zbog stranih režima. Razumije se da svećenici opominju vjernike da se toga čuvaju, jer će uvijek za otuđene predmete biti okrivljen pojedinac, koji mora čuvati odnosne predmete. Poljaci nisu nikad mrzili ateiste i pripadnike drugih religija. Židovi su tamo dobili najveću slobodu svoje vjere prije nego u ostalim zemljama.

Brak smatraju svetom ustanovom. Ženidba je sakramenat. Brak je nerazrješiv.

KADA JE PAPA POSJETIO SVOJU DOMOVINU POLJSKU, U LIPNJU 1979., BIO JE DOČEKAN S NAJVEĆIM POČASTIMA OD PREDSTAVNIKA CRKVENIH, VOJNIH I POLITIČKIH VLASTI.

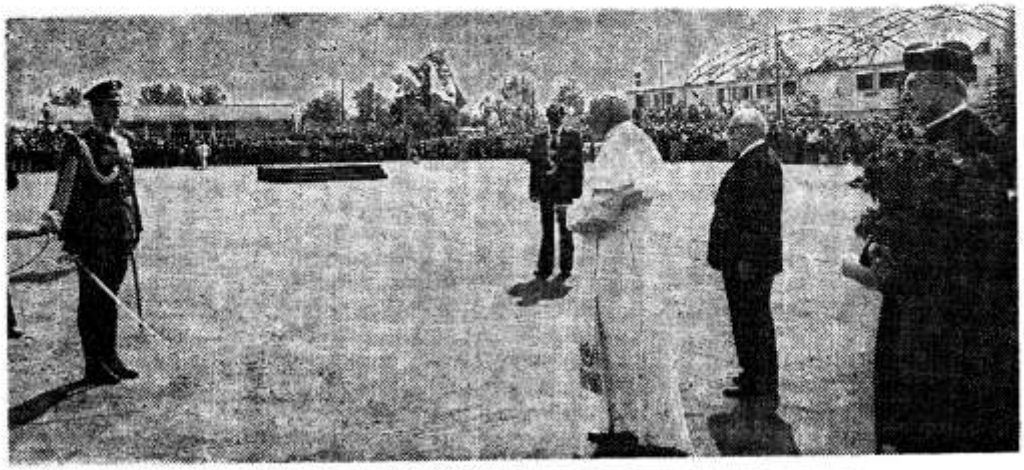

POLJSKOJ

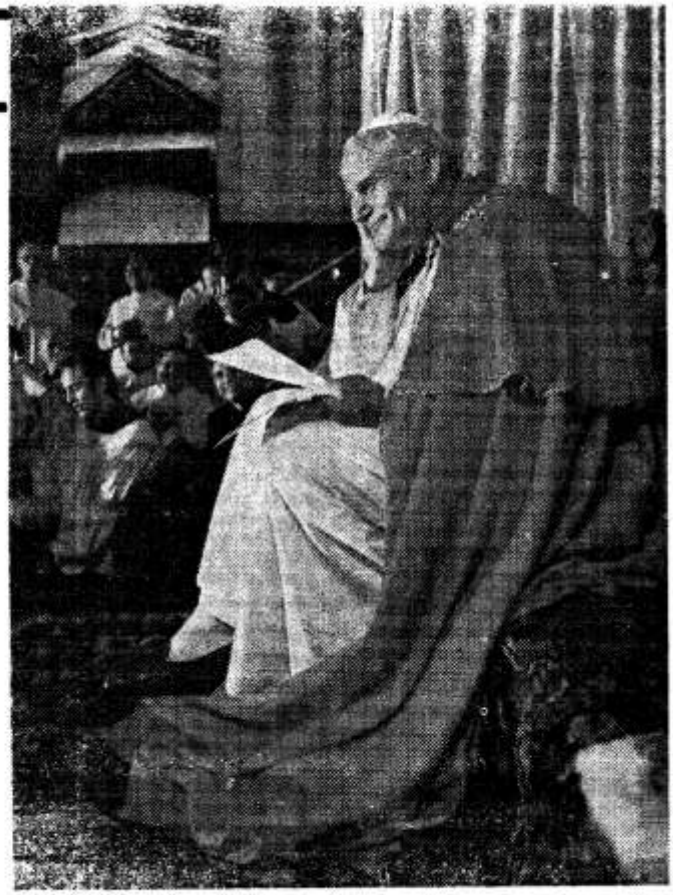

O antikoncepcionalnim sredstvima jedni znaju i izjavljuju da je grijeh upotrebljavati ih, a neki kao da nemaju nikakvo mišljenje. Alkoholizam je uhvatio korijene. Možda i zbog nenarodnih režima. Međutim, psovka se nije ukorijenila među Poljacima.

Djecu odgajaju od ranog djetinjstva. Ne samo u roditeljskoj kući, nego se i svećenici za to posebno brinu uz podršku roditelja. Dušobrižništvo je izvanredno dobro organizirano. Vjernici su povezani sa svećenicima kod nedjeljne i blagdanske mise, kod krštenja, vjenčanja, sprovoda. Što se tiče katoličke štampe, malo je novina, časopisa i knjiga, ali jedni drugima posuđuju, kako bi što više vjernika moglo čitati novije stvari. Svećenici o Božiću posjećuju svoje vjernike da upoznaju njihove duhovne potrebe i njihovo duhovno stanje.

Ne samo po selima, nego i po gradovima masovno se dolazi u crkvu na misu. Nedjeljom i blagdanima Poljska je u pokretu, ceste su pune skupina: jedni idu u crkvu, drugi iz crkve. Skoro sva se djeca krštavaju. Malo je nekrštene djece i malo je nekatoličkih-crkvenih brakova.

Svagdanja molitva obavlja se jutrom i večerom. Obitelji radije mole skupa nego pojedinačno. Radnici ne zaboravljaju na molitvu. Nose medaljice sa sobom. Poljaci vide u Gospi dobru i čistu Majku, bezgrješnu Djevicu i milosnu pomoćnicu.

Osim nama poznatih svetaca, koji se časte u Poljskoj — sveti Adalbert, Stanislav, blaženi Maksimilijan Kolbe — Poljaci posebno slave sv. Barbaru, sv. Florijana i druge. Geslo je kod Poljaka: Tko je Poljak, taj je i katolik. Malen je broj pripadnika drugih vjerskih zajednica. Računa se da je samo 7% onih koji se izjavljuju kao ateisti.

Poljaci se brinu ne samo za svoje župske crkve, nego i za škole, u kojima se spremaju budući svećenici. Brinu se i za Katoličko sveučilište u Lublinu pridonoseći u tu svrhu velike financijske žrtve. U Poljskoj ima brojnih svećeničkih i redovničkih zvanja kao ni u jednoj zemlji u Evropi.

Poljska je Crkva jedinstvena. Biskupi su složni u obrani ljudskih i vjerskih prava. U tom im je prednjačio osobito kardinal Višinski, varšavski nadbiskup, a donedavna mu je pomagao i današnji papa Ivan Pavao II.

Papin posjet Poljskoj prije dvije godine kao da je zapalio novo oduševljenje u Poljskoj za katolički moral i vjeru pradjedova.

Srećko BOŠNJAK

Najprije nekoliko odlomaka iz pisma liječnice N. N. o terapiji i pridizanju drogiranih, posebno »morfinista«, tj. pacijenata zaraženih morfijem:

»Drogiranog je najlakše otkriti pošto je zapao u krizno stanje. Ono nastupa redovito 10 — 14 sati nakon uzimanja droge. U vrijeme apstinencije, znači u doba kad ne uzima drogu, psihičke i fizičke manifestacije su strašne. Lako se može dogoditi da dotični u tom stanju pribjegne samoubojstvu.

Promatrala sam jednog pacijenta: u početku se nevjerojatno mnogo znojio, zatim povraćao i dobio jake proljeve, pjena i jezik mu izlazili na usta. Urlikao je, kukao, zaklinjao, prebacivao se na ležaju, jaukao, plakao, preklinjao i psovao. Silovito je tražio drogu. Tužio se da ga boli svaki zglob, svaka kost, svaki i najmanji dio tijela, mučan je bio svaki pokret. Osjećao se kao da mu se raspada i duša i tijelo: rasplinut će se, nestat će ga. Spopadali su ga strahovi, ne znam zbog čega. Osjećao se kao da će svakog časa izdahnuti. Takvi mi se pacijenti čine teži bolesnici od bilo kakvih psihijatrijskih slučajeva. Često je buncao, govorio fantastične stvari, glupe, nespojive.

Vrhunac krize nastupa nakon 48 — 72 sata apstinencije od droge. Nakon toga se do 14 dana smanjuje dok potpuno ne nestane. Bez obzira na psihofizičko stanje bolesnika, krizno stanje je uvijek strašno i zato što, ukoliko ga dobro podnosi, sigurno na bilo koji način dolazi ponovno do droge. Tako su teškoće liječenja još više otežane.

Drogirani: prestupnik ili bolesnik...?

Piše: Ivan FUČEK

Poznato vam je da se još uvijek raspravlja o tome da li bolesnika treba odmah potpuno odvojiti od droge ili postepeno prekidati s morfijem. U svakom slučaju liječenje se može provoditi samo u zatvorenom psihijatrijskom odjelu. Inače je beskorisno. Treba da traje najmanje 8 — 12 mjeseci. Važna je higijenska i mentalna obrada sredine u koju će izliječeni doći. Jer o sredini u koju će natrag doći ovisi gotovo sve. Bolesnik mora biti u kontaktu s liječnikom još 4 ili 5 godina pošto je otpušten iz bolnice. Bez tog kontakta gotovo 100 posto pacijenata vraća se u prvobitno stanje.

Nažalost, i društvo, i sredstva priopćavanja, i strukture za liječenje kao da provode tajanstvenu šutnju, dok potreba za drogom, osobito kod mladih sve više raste.«

liječnica N. N.

Hvala vam za pismo koje me je potreslo! Nema sumnje da na društvu leži velika odgovornost općenito da li će etičko-društveni vidik života rasti ili, naprotiv, sve više padati; da li će javni i privatni moral biti donekle na visini ili će se sve više spuštati. Nema sumnje, u tom golemu ulogu igraju zakonodavstvo, javni i opće stvoreni mentalitet jednog kraja, kulturne sredine, naroda, države.

Mislim da je društvo, osobito zakonodavstvo, odgovorno osobito za tri jasno uočljiva područja, koja ste dotaknuli. Osjeća se, prvo, pomanjkanje ozbiljne, sistematske i brze informacije, uza sva moguća današnja sredstva priopćavanja. Ljudi doživljavaju stanovito zataškivanje stvari, prešućivanje činjenica. Ukoliko se taj način i može u prvi mah učiniti pedagoški prikladnim da se droga ne širi dalje, čini se da ona time ipak neće opadati, naprotiv, ona će napredovati u toj »tajanstvenoj šutnji« i zahvaćati će sve šire razmjere, kako to, uostalom, pokazuju statistike svih zemalja, tamo od godine 1960. do 1980. Od nekad pojedinačnih slučajeva narasli smo danas na milijunske brojke — uzevši u obzir čitav planet.

Drugo, što je također očito, postoji nedovoljna borba protiv organiziranog širenja i raspačavanja droge. Nedovoljna borba protiv trgovaca drogom. Izgleda da su današnji postupci javnih vlasti još uvijek na razini pojedinačnih slučajeva. Kao da smo zadovoljni time što se tu i tamo ušlo u trag drogi, pa se to onda i objavi; tu i tamo su konfiscirali neku količinu, zaustavili daljnju prodaju. Ozbiljan promatrač se pita: ne radi li se zaista još uvijek uglavnom samo o »slučajevima«, dok se na općem planu organizacije i javne brige za zdravlje nije učinilo mnogo ili gotovo u tom smislu ništa?

Vi spominjete i treći faktor, tj. »strukture liječenja«. Radi se o tome što je ozdravljivanje drogiranih kao još prepušteno slučaju. Njihovo pridizanje, stalna terapija, ponovno uklapanje u društvo i njegove zadatke slabo je organizirano. Kao da je još uvijek stav društva negativan: drogirani su u nekom smislu »izopćeni« iz društvene cjeline slično kao što su izbačeni iz društva gubavci, pa se ne misli dovoljno kako bi ih se pridiglo, ozdravilo, pripomoglo im da ponovno prihvate život, da se upute u poslove i zadatke. Naravno, to traži i posebne ekipe, organizaciono smišljene načine i stručno osoblje. To traži i posebne državne ustanove, jer danas, čini se, više nije dovoljno liječiti drogirane od slučaja do slučaja (slučajevi su se izvanredno umnožili), ni pomoću malobrojnih »dobrovoljnih« ekipa koje bi podučavale obitelji drogiranih ili same drogirane — mada ni takvih karitativnih ekipa nema.

Vi u pismu govorite o drogiranom pacijentu kao o teškom bolesniku, čak o težem »od bilo kakvih psihijatrijskih slučajeva«. Potpuno se slažem s vama. Promatrati, naime, drogiranu osobu, ili onoga koji posjeduje pa i najmanju količinu droge u osobne svrhe, samo kao delinkventa, tj. prestupnika protiv zakona, to je, bez sumnje, veoma siguran sistem da se takvim bijednim i zakonom zastrašenim osobama zaprječi prilaz strukturama ozdravljenja i pridizanja, ako i gdje takve postoje. Ukoliko, s jedne strane, treba zaista oštro progoniti kriumčare drogom, s druge strane, društvo treba brigu za otrovane, dakle, za bolesnike od droge tako urediti zakonom (ne represivnim) da to neće biti novi motiv drogiranome da se skriva i bježi od svakog nužnog liječenja. Drogirani su više bolesnici negoli prestupnici protiv zakona, bez obzira ovaj trenutak kako su do toga stigli. A bolesnicima treba pružiti mogućnost liječenja.

Upravo brza i prikladna informacija, borba protiv širenja droge, odgovarajuća terapija danas su zadaci društva na području sprečavanja i suzbijanja ove žalosne pojave, koja zauzima goleme razmjere. O tome su govorili na svoj način posljednji pape (Pavao VI. i Ivan Pavao II.). Ali vi, gospođo, u svom pismu sugerirate da se pođe i na korijen zla, kad kažete da »potreba za drogom, osobito kod mladih, sve više raste«. Sugerirate pitanje: zašto se netko uopće drogira? Kakva je to silna potreba koja se može zadovoljiti samo drogom? Je li to, isključimo li terapeutske i analgetičke svrhe, upravo prijeka nužda da se na neki način ublaži situacija unutrašnjeg razočaranja, muke, potištenosti i slično?

Činjenica je da se danas najviše drogiraju mladi. Zašto baš oni? Općenito izgleda da drogiranje počinje stanjem depresije, osjećaja dosade i besmisla života. Velik je razlog i da se eksperimentira s vlastitom ličnošću. Pridolazi motiv protesta protiv sadašnjeg društva i njegovih načina, osjećaj nesposobnosti uklopiti se u zadatke života. Droga se traži i radi zabave. Drogirani danas čak postaju u neku ruku idoli drugima. Želi se oponašati Istok koji je kolijevka droge itd. Uglavnom se liječnici slažu da su korisnici droge neurotski tipovi, na neki način društveno pritisnuti i osakaćeni. I zato ih se ne smije još više pritisnuti nego im kao bolesnicima pomoći.

Jedan iz nepregledne armije...

Naša šira javnost uglavnom je upoznata s radom Karitasa na zbrinjavanju novorođene izvanbračne djece, koja su smještena u četiri prihvatilišta. Ovo Bogu ugodno djelo ostvareno je podrškom crkvenih poglavara, zauzimanjem voditeljice Karitasa Jelene Brajša i uz pomoć mnogobrojnih dobročinitelja.

Slobodno se smije izreći pohvala i divljenje što je tijekom minulih 11 godina u Karitasu spašeno 720-ero djece, koja su na svijet došla slučajno i bez ljubavi.

U Karitasova prihvatilišta nisu bila primana samo novorođena djeca, nego i odrasliji dječaci i djevojčice čiji se roditelji nalaze u bezizlaznom materijalnom stanju, odnosno djeca koja su ostala bez majke ili bez oba roditelja. Neki od tih dječaka i djevojčica već su završili zanate, oženili se i počeli samostalno živjeti. Svima koji pomažu taj Karitasov rad neka bude velika utjeha i nagrada što od napuštene djece postaju zreli ljudi, koji su sposobni za samostalan život.

INVALIDI

U ovoj Međunarodnoj godini invalida željeli bismo malo više kazati o još jednom Bogu ugodnom djelu: o radu Karitasa s invalidima. Naime, invalidima je također potrebna pažnja i ljubav, jer često su nemoćni kao malena djeca, a nažalost ponekad su napušteni i od svojih najbližih.

Mnogi invalidi, naročito oni nepokretni, nalaze se u veoma teškom položaju. U manjim mjestima ima slučajeva da najbliža rodbina odbacuje nemoćnog brata ili sestru, stide ih se i skrivaju ih. Ima i drastičnih primjera: lome im invalidska kolica ili druga ortopedska pomagala, zatvaraju ih u sobe da ih ne bi vidjeli susjedi, mještani.

Neki invalidi ostaju potpuno sami, od svih napušteni, pa su sretni ako ih općina smjesti u starački dom. A u većini slučajeva riječ je o mladim ljudima kojima bi više odgovarao dom za invalide nego dom za stare i nemoćne.

SUSRETI

Eto, na tim problemima i na okupljanju invalida svih kategorija Karitas djeluje već niz godina. Svake se godine organizira niz duhovno-rekreativnih manifestacija i skupova koji su neopisivo vrijedni za svakoga invalida: nikolinjsko-božićna slavlja; korizmeni susreti; hodočašća u Mariju Bistricu, Mariazell i Lurd; trotjedni oporavak na moru u Nerezinama (u samostanu o. Grge) itd.

Mnogim invalidima to su jedini izlasci iz njihovih soba. Ujedno im se pruža prilika da se ispovjede i pričeste. Oni se tim susretima raduju i za njih žive. TI susreti im okrepljuju dušu i daju snagu za život.

KARITAS IH ZAPOSLIO

Karitas, nadalje, izvjesnom broju invalida omogućuje posao. U Karitasu su posao našli oni koji su prije toga govorili: Nas nitko neće!

Nitko ih nije htio, a Karitas ih je htio i zaposlio. Nekoliko ih je nakon rada u Karitasu postiglo i mirovinu, pa su barem u materijalnim stvarima postali neovisni od rodbine i okoline. A onima koji nisu sposobni ni za kakav posao šalje se materijalna pomoć.

NADAMO SE...

Voditeljica Karitasa Jelena Brajša, ili kako je invalidi zovu »teta Jelena«, u dušu pozna svakog invalida s kojim se susreće, pozna i prilike svakoga. Poznato joj je da su mnogi invalidi sami, napušteni, bespomoćni.

Davna joj je želja da ih sve okupi pod jednim krovom, gdje bi im se ublažile patnje i pružala njega i ljubav. Ona najbolje zna što znači biti invalid, jer i sama je majka dvoje slijepe djece: sina Tomislava i Marijana.

Od ideje se prešlo na djelo. Nadamo se da će za kraće vrijeme, možda za dvije godine, proraditi novo gnijezdo gdje bi se nekolicini teških invalida-patnika pružala trajna ljubav i njega. Time će se na djelu pokazati da invalidi nisu bespravna kasta poniženih i odbačenih, već svima nama ravnopravna ljubljena braća.

DJELOTVORNA POMOĆ

Ovaj mali osvrt Karitasova rada s invalidima zaključio bih jednim citatom iz Poslanice biskupa Jugoslavije povodom Međunarodne godine invalida 1981.: »... Invalidi, nemoćnici i patnici često su najviše slični bičevanom trnjem okrunjenom, popljuvanom i izruganom Kristu... Kao što je Krist Patnik sačuvao potpuno neokrnjenu božansku moć i ljudsko dostojanstvo, tako su naša braća i sestre nemoćnici po svojoj najdubljoj biti Božja djeca, vrijedna svakog poštovanja i svake ljubavi.«

Za razliku od dosadašnjih okružnih pisama ovo vam, dragi prijatelji i dobročinitelji Karitasa, piše jedan iz nepregledne armije invalida. Ne piše u svoje ime, nego u ime tisuća i tisuća invalida koji žele da ih se razumije, osokoli, pomogne i da im se prizna ljudsko dostojanstvo kao i svim zdravim ljudima. Učinimo to najprije u svojoj okolini, u svagdašnjem susretu s ljudima, a učinimo i djelotvornom pomoći preko Karitasa...

Na kraju srdačan pozdrav svima vama koji pomažete napuštenu djecu i braću našu zaboravljenu — invalide.

Karitas — Zagreb
Kaptol 31

INVALIDI SU ČESTO NAJVIŠE SLIČNI IZRANJENOM KRISTU.

Popravljeni ugovor

Peru — tog divnog hercegovačkog mladića, uzora mladeži — davno sam upoznao. Bilo je to ljeti, po završetku osmogodišnje škole. Poslije završene nedjeljne rane mise jedna skupina nas osmoškolaca sjedila je ispod razgranate lipe u crkvenom dvorištu. Dok smo razgovarali, priđe nam jedan bogoslov. U ruci je nosio nekoliko malih knjižica. »Dečki, imam tu nekoliko knjižica, baš za vas, koje vam mogu u životu poslužiti lijepim primjerom — radi se o jednom našem uzornom mladiću.« Mi odmah skočismo i shvatko je kupio po jednu knjigu. Bila je to knjiga »Zvona Velike subote«. Sutradan je već bila pročitana. Tad sam prvi put upoznao tog Božjeg velikana — Petra Barbarića. Zbilja je to bio divan mladić.

Jednog nedjeljnog popodneva, u dubrovačkom sjemeništu, imali smo kraću šetnju, a potom studij do večere. Došao ja sa šetnje — ma ne uči mi se, brate, i — gotovo! Pogledam raspored za ponedjeljak. Ah! — Sve je u redu — nema problema. I tako se ja dosađivao preko čitavog studija. Kad sutra — prvi sat latinski. Evo nam rektora sa zadaćnicama. Što sad, Bože dragi!? Ma sve se oko mene okrenulo! — A ja u kapelicu! — »Dragi moj Pero — dragi zemljače, pomozi! Pa i ti si bio đak, znaš kako je.« Pa ovako, pa onako — nabrajao ja, ne znam što sve nisam govorio — i u razred. Odmah nas o. rektor rasporedio u skupine, svakome svoje i prevodi! Nemam ja žive veze. A kako bih i imao, kad sam jučer pod studijem ljenčario i pričao, zaboravio i ono što sam znao? Dobro! Prevodio sam ono što sam znao. — Kad drugi put ispravak, a meni čista jedinica.

Što sad? Nema što, teško meni, brate, i gotovo. Kraj je godine — matura! A ja opet Peri: »Eh, dragi Pero, ovaj put ja sam bio kriv, a koliko vidim, ti ne trpiš ljenčine. Nego da mi napravimo ugovor: Drugi ću se put ja za zadaću dobro spremiti, a ti pomozi i ne smije biti ispod 3.« Tako je i bilo. Drugi put ja naučio, Pero pomogao i zadaća: 3. I ja hrabro na maturu, uzdajući se u Perinu pomoć i svoje znanje.

Sve probleme uvijek skupa rješavamo i nekako sam najslobodniji sve njemu povjeriti. A ne znam zašto bih se i plašio, kad je to naš mladić, niko iz našeg naroda, vremenom blizu, prolazio kroz sve poteškoće i probleme kroz koje i mi prolazimo. — Samo je Pero sve poteškoće uz pomoć ustrajnije molitve i česte sv. pričesti uspješno svladavao. I što nam drugo preostaje nego da ga uzmemo za uzor i slijedimo imajući uvijek na umu onu njegovu izreku:

»Od svih putova što vode u nebo, meni se čini najkraćim, najlakšim i najpouzdanijim onaj kojim čovjek ide ispunjujući svoje obične dužnosti.«

Rajko MARKOVIĆ

ISPRAVNA PREDODŽBA O BOGU

Piše Tonči TRSTENJAK

Svakodnevno iskustvo sužívota s onima koji ne vjeruju u Boga mnogo puta nam je neugodno, jer se neprestano susrećemo s pokušajima da nam se nabiju rogovi. Ne ulazeći u polemiku o postojanju Boga, prisiljeni smo se braniti od snažnih pokušaja kroz sredstva društvenog priopćivanja i obrazovanja, da nam se pripiše i silom nametne naopaka predodžba o Bogu kao proizvodu čovjekovog otuđenja, a otuđenje je — kao što je poznato — prema marksističkoj analizi, Istočni grijeh čovjeka. Po onima, koji tako shvaćaju našu vjeru u Boga, mi smo neke vrste šizofrenici — duševni bolesnici, podvojene ličnosti — jer ono što mi smatramo Bogom, za njih je samo naša projekcija nas samih u idealnom svjetlu, kao rezultat naše duševne bijede, bijeg od stvarnosti u nestvarne oblake.

Mi se opravdano ljutimo što nam se pripisuje kriva predodžba o Bogu, u kojeg tako pogrešna shvaćanja tretira kao duševne bolesnike, budući da se ne želi niti čuti a niti shvatiti naše tumačenje osobne vjere u Boga. Ateizirana sredina gleda na nas sa žaljenjem i postupa s nama kao s malodobnom djecom.

No ipak, da ne ispadne kako sudimo jednostrano situaciju koja je, zapravo, veoma zamršena, moram reći da smo mi kršćani veoma često sami davali povoda da nas se, po našem shvaćanju, danas krivo sudi. Htio bih time upozoriti na činjenicu, da mi sami ponekad imamo krivu predodžbu o Bogu i da govoreći o Bogu, u kojeg vjerujemo, zamuckujemo ili smo u grdnim neprilikama, jer ili je naša slika o Bogu zaista naopaka ili pak nemamo tako jasno iskustvo osobne vjere u Boga da bismo o njemu mogli govoriti jasno i razumljivo.

U pitanju je, dakle, naše iskustvo Boga: samo kroz osobno iskustvo Boga u mogućnosti smo doći do ispravne predodžbe o Bogu u kojeg vjerujemo i kojem se molimo. Iskustvo Boga u vlastitom životu je preduvjet jasnog i razumljivog govora o Bogu. A tek takav govor u drugome može probuditi zanimanje, ozbiljno shvaćanje i eventualno prihvaćanje onoga o kome svjedočimo, a to je u ovom slučaju Bog naše vjere i našeg zalaganja.

TEŠKOĆE GOVORA O BOGU

Kada sam jednoj skupini mladih vjernika uputio pitanje: — Kako doživljavaš Boga u kojeg vjeruješ? — našao sam ih u velikoj neprilici. Neki su odmah rekli, da o tome nisu nikad pravo razmišljali (kao da Bog nije toliko važan da bi se o njmu razmišljalo!). Drugi su nekako pokušali oblikovati i izraziti taj svoj doživljaj Boga, ali nikako nisu nalazili pravih izraza, kao da im, na koncu konca, doživljaj Boga nije nipošto jasan, nego kao da je u magli, blijed, bez jasnih crta. Treći su posezali za slikama, koje na usporedni (analogan) način govore o nečemu što se izravno ne da svesti u okvire neke predodžbe. Oni su poslzali za svojim doživljajima kroz stvarne događaje, u kojima su na poseban način prepoznali Božji trag. Zajednički zaključak je bio, da se o Bogu, koji nije ovozemaljska, već kvalitetno sasvim drugačija stvarnost (transcendentalna — onostrana), veoma malo može reći, ako se o toj stvarnosti ne vodi računa, ne razmišlja, ako se njeni tragovi ne nalaze u stvarnom čovjekovu iskustvu kroz razmišljanje, molitvu i meditaciju. Izrazi, pak, koje upotrebljavamo da bismo izrazili svoj doživljaj i predodžbu Boga, uzeti su iz našeg neposrednog iskustvenog svijeta i nikada ne mogu biti dovoljni da bi cjelovito izrekli tako drukčiju stvarnost kao što je Bog.

Iznenađujuće je malen broj vjernika koji se trude da raščiste svoju predodžbu o Bogu, koji se podređuju naporu krivih sudova i pojmova. To zahtijeva određenu kritičnost prema sebi i izričitu otvorenost prema onome što ima doći.

KRIVA PREDOŽBA O BOGU

Oni vjernici koji ne vode duhovni život, koji, zaokupljeni materijalnom stvarnošću ne obraćaju pažnju na duhovnu stvarnost, koji na život i zbivanja u svijetu i oko sebe gledaju samo očima prizemnih i logici ljudskog uma dohvatljivih činjenica, na

dobrom su putu da zakržlja u njima vjera u Boga, da im ta vjera ne znači ništa u planiranju i ponašanju, već im je tek neka nejasna i daleka predodžba, koja ih ponekad plaši, a redovito im je samo razlog za neko društveno poistovjećivanje na religioznoj osnovi: katolik, pravoslavan, musliman.

Danas su se na udaru kršćanskih mislilaca našli oni vjernici koji uključuju Boga u sva zbivanja čovjekove egzistencije poput nekog moćnog režisera kozmičkih sila: atmosferskih uvjeta, sudbine, zdravlja i bolesti, autoriteta i plodnosti. Za njih je Bog taj koji izravno sudjeluje u nagrađivanju, kažnjavanju, opominjanju ...

Da se razumijemo, Bog je sigurno izravno upleten u ljudsku povijest (opću i pojedinačnu), ali nipošto na način ograničavanja čovjekove slobode ili protiv prirodnih zakona, kojima je stvoritelj, osim u rijetkim slučajevima, kad se može govoriti o čudu.

Američki sociolog A. Dondeyne nabraja slijedeće predodžbe o Bogu, koje su veoma prisutne kod mnogih, a ne izražavaju ispravan odnos Boga i čovjeka, dapače, ponekad su veoma opasne za vjeru.

Bog — Servis: — To bi bio Bog, koji se izravno miješa u svaku stvar; on često služi kao nadomjestak ljudskom neznanju u vezi s tumačenjem prirodnih pojava. Takva predodžba Boga potiče neke na razmišljanje, da će vjera u Boga nestati čim nauka riješi sve zagonetke i probleme.

Bog — Čuvar: — Tako shvaćen Bog bio bi garant postojećeg reda i zakona. To je bog-policajac s odgojnom palicom u ruci, koji čuva postojeći poredak i moral, strogo kažnjava prekršitelje i nagrađuje one koji su pokorni. Tom, inače najopasnijom i najružnijom predodžbom Boga, često se, nažalost, služe roditelji vjernici u odgoju svoje djece: »Čuvaj se, ako pogriješiš, Bog će te kazniti!« To je Bog, koji ulijeva strah u kosti maloj djeci i slabim ličnostima, a emancipiranoj mladeži postaje smiješan, pa ga odbacuju poput dječjih igračaka, koje su prerasli.

Bog — Utočište: Takvog Boga traže zaplašeni, slabi i nemoćni, a često lijeni, poput đaka i studenata koji nisu naučili lekciju, pa traže njegovu pomoć kako bi prošli mukte na ispitu. To je veoma tražena slika Boga, osobito u vrijeme ispita ili u vrijeme neugodnih trenutaka u životu. Oni, koji traže takvog Boga, su poput malog djeteta koje juri pas, a ono se hvata majčinih skuta, uvjereno da će mu to pomoći.

Bog — Mito: U ovo pohlepno vrijeme, gdje se sve može kupiti, to je naročito rašireno slika Boga. Ljudi misle da će kupiti i Božju naklonost obećavanjem darova ako im se ispuni želja. Oni se s Bogom pogađaju, diktiraju mu uvjete pogodbe i ljute se ako On ne ispunja njihove željice i potrebe.

Ako stvari točnije procjenjujemo, uočavamo da možda nije toliko u pitanju određena predodžba o Bogu, već određeni tip pobožnosti koja se hrani osjećanjem nemoći, ovisnosti od prirode, sudbe i društvenih tokova.

KAKO DOĆI DO PRAVOG BOGA?

Tragač za pravim licem Boga mora se u prvom redu vratiti sebi, osloboditi se svoje vlastite otuđenosti i unutrašnjih razdora, probiti barijere vlastitih zapreka kroz šutnju osjeta, osjećaja, fantazije i razuma i doprijeti do svog središta. To je moguće u molitvi i razmišljanju. U tim našim zaprekama često se skriva lažni bog »koji u svemu nalči na pravog, ali zato što ga ne diramo, zauvijek priječi pristup pravome« — kaže Simone Weil. Ako to ne učinimo mi možemo vjerovati u nekakvog boga koji u svemu liči na pravog, osim što ne postoji, jer mi sami nismo ondje gdje Bog postoji.

Zato je vlastito čišćenje uvjet da bi čovjek bio sposoban ući u vlastite dubine, upoznavajući sebe upoznati Boga koji je temelj i korijen čovjekova života. Uostalom, osloboditi se sebe uvijek je značilo otvoriti se drugome: Bog je za čovjeka također taj drugi kome treba reći »Ti«, stvoriti odnos. Samo onaj koji je riješio svoju zagonetku može riješiti zagonetke drugih, onaj koji je ušao u svoju dubinu može shvatiti dubinu drugoga.

Bogu treba posvetiti vrijeme: oni koji se vole posvećuju jedan drugome mnogo vremena, i što se više vole vrijeme im brže prolazi. Zato je za razgovor s Bogom, za iskustvo Boga, za ispravno shvaćanje Boga potrebno uroniti u tišinu, zarobiti se tišinom. A najljepša je slika Boga ona koju nam je dao Isus i koja se nazire u Evanđelju.

Uređuje: JURAJ GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

DA SE U KINI I POJEDINCI I SAV NAROD OTVORE KRISTOVU EVANĐELJU KOJE NAVIJEŠTA CRKVA

Evanđelje u Kini

Po kineskom ustavu »građani imaju slobodu vjerovati, a isto tako slobodu ne vjerovati i širiti ateizam« (čl. 46.). Tako je teoretski. No u praksi nitko se u Kini do potkraj 1978. godine nije usudio javno očitovati svoju vjeru. Tako zvana Kulturna revolucija nastojala je zatrti i domaće vjere, a pogotovo kršćanstvo. Biskupi i svećenici su pozatvarani i protjerani, vjerske knjige su spaljene. Osnovana je i »Patriotska Crkva«, s namjerom da se kršćani odvoje od Rima te da ih tako što prije nestane.

Godine 1950. bilo je u Kini oko 4 milijuna kršćana, od toga tri milijuna katolika i jedan milijun protestanata. Svećenika je bilo tri tisuće. Danas ih ima možda 600 — 700. Vjernici su kroz 30 godina bili bez svećenika, bez mise, bez propovijedi, bez vjeronauka, bez veze s vanjskim svijetom. Zato nisu mogli brojčano rasti, ali mnogi su porasli duhovno — i do mučeništva za vjeru.

Zadnjih godina, osobito nakon Maove smrti, Kinezi imaju barem nešto vjerske slobode. Tako se po hramovima narod opet moli pred kipovima Bude ili kojeg svojeg božanstva.

I kršćanima se otvaraju neke mogućnosti prakticiranja vjere, te ima nade za veće širenje Evanđelja. Evo nekih znakova.

Na Božić 1979. služio je biskup Matija Tuan u biskupskoj kapeli, koja je bila zatvorena već 30 godina, sv. misu pred stotinjak vjernika. I to latinski kanon napamet — jer su vjerske knjige otete i uništene.

11. lipnja 1980., nakon 22 godine zatvora, pušten je na slobodu biskup Kantona Isusovac Dominik Tang.

U ožujku ove 1981. godine u isusovačkoj crkvi, svetištu Bezgrešnog Začeća, blizu Šanghaja, okupilo se preko 10 tisuća vjernika, odanih Sv. Stolici; i to prvi put nakon revolucije i usprkos nastojanja onih od »patriotske Crkve« da to spriječe. Bila je ta crkva kroz 30 godina okovana čeličnom bodljikavom žicom i čavlima. Vjernici su to razvalili i ušli u crkvu, punu prašine i paučine, da se mole Gospi. Na Uskrs ove godine bila je prvi put i sv. misa u toj crkvi, a prisutnih je bilo oko 7 tisuća vjernika.

U Pekingu je nedavno zaređen jedan svećenik Kinez, možda prvi nakon revolucije. Prisutnih je bilo oko tisuću vjernika [illegible] neza i stranaca.

Još se neke crkve, i katoličke i evangelističke, u Pekingu i drugdje, obnavljaju da budu opet otvorene za službu Božju. To su neke činjenice koje nas mogu obradovati. Ima i protivnih činjenica, o sprečavanju vjerskih sloboda i o progonima, ali ipak stanje je daleko bolje nego prije 10 ili 20 godina.

U ovom mjesecu, kad slavimo blagdan velikog misionara sv. Franje Ksaverskog, koji je umro pred vratima Kine, čeznutljivo gledajući prema toj zemlji, Crkva i Papa nas pozivaju na molitvu za Kinu. I da nakon teških kušnji tom kulturnom narodu sine vjerska sloboda, sloboda širenja Kristove Radosne vijesti; i da narod spremno prihvaća Evanđelje — za koje vlada veliko zanimanje osobito kod mladih.

Mato RUSAN

Gospodin me je zvao

28. listopada ove godine proslavile su 50. godišnjicu redovništva naše tri misionarke: sestra Silvina Mužić, sestra Emerika Šumak, i sestra Ivana Stalor. Prve dvije sada djeluju u indijskoj državi Orissi u mjestu Gaibiri, a treća već nekih desetak godina djeluje u Bengaliji, u mjestu Matigari, koje se nalazi na obroncima Himalaje. Tu daruje svoje sile, svoju ljubav i svoje znanje brojnim patnicima gubavcima, tuberkuloznim bolesnicima, zapuštenoj djeci, mnogim gladnim siromasima i drugim nevoljnicima.

No ovdje ćemo iznijeti ono što nam je napisala sestra Silvina kako se rodilo njezino redovničko i misionarsko zvanje i kako je započeo njezin put prema misijama.

Rodena sam 1908. godine u selu Dubovici, u župi Veliki Bukovec, u Podravini. Od svog sam djetinjstva osjećala u sebi veliku želju da podem daleko u svijet, premda nisam ni sama znala kamo. No kad sam čula da ima ljudi koji još nisu ništa čuli o našoj svetoj vjeri i da ima ljudi siromašnijih nego što sam ja, žarko sam željela da pomognem i jednima i drugima.

Tu svoju želju povjerila sam svojoj dragoj majci, a ona mi reče: »Dijete moje, moraš biti jako dobra i mnogo se moli. Za mene bi to bila velika utjeha i radost kad bi jedna od vas, mojih kćeri, postala redovnica.«

Bila sam svjesna da sam siromašna i da mi nedostaje znanja, pa sam se pitala, kako bih onda mogla postati redovnica. No Gospodin, koji je dobro znao i za moju vruću želju i poznavao što me muči, pokazao mi je put kako ću doći do željenog cilja. Čitala sam u časopisu »Katoličke misije« da naši misionari u Indiji trebaju sestre koje bi im pomagale u misijskom radu. Oh, kako bih im ja rado pomagala, ali kako? Vruće sam se molila da mi Gospodin pokaže put kamo da krenem da ostvarim tu želju. Govorila sam i svome župniku da bih rado pošla u misije. On me je pogledao i odgovorio mi: »Ti ne razumiješ što to znači. To je velika žrtva. Ti to ne bi mogla izdržati. Osim toga, ti nemaš viših škola, koje se za to traže. Savjetujem ti, dakle, da na to zaboraviš.«

Puna potištenosti, pošla sam u crkvu pred sliku Srca Isusova i plačući sam molila: »Dobri Isuse, uvjerena sam da Ti mene zoveš. Stoga Te molim da mi pomogneš, jer Tebi je sve moguće. Ti me bolje poznaješ negoli ja sama sebe. Ti dobro znaš da želim svoj život žrtvovati iz ljubavi prema Tebi za spas neumrlih duša.«

SESTRA SILVINA MUŽIĆ SA SVOJOM MALOM SESTIĆENICOM KATARINOM DUNGDUNG U GAIBIRI

Jednog sam dana odlučila poći u Zagreb. Kad sam došla u Zagreb, a bila je upravo nedjelja, pošla sam poslije podne u crkvu svete Marije na Docu. Upravo u to vrijeme održavao je župnik prečasni Milan Beluhan sastanak Marijine kongregacije djevojaka. Ja sam klekla u jedan kut i slušala sam što je on govorio. Spomenuo je da dvije članice njihove Marijine kongregacije odlaze u misije. Kad sam to čula, moje je srce počelo živo kucati. Odmah sam rekla sama sebi: »I ja ću se javiti. Sad ili nikad!«

Nakon sastanka susrela sam nadstojnicu kongregacije i rekla sam joj da i ja također želim poći u misije, ali da sam siromašna i da nemam viših škola. No ona mi odgovori: »Gospa će ti pomoći, nemoj se ništa bojati! Podimo do prečasnog Beluhana. On će upisati tvoje ime i adresu, a onda ćemo poći u

Palmotićevu ulicu k isusovcu ocu Markoviću, jer on se brine za misije.«

Pošle smo, dakle, zajedno k ocu Markoviću. On nas je veoma lijepo primio i ispitao me o mome zvanju. Zatim mi je rekao što mi je potrebno za samostan. Kad sam otišla od njega, počela sam se ozbiljno spremati za put. Najprije sam pisala majci, koja je zbog mog odlaska od kuće neprestano plakala. Bilo joj je teško što sam otišla iz rodne kuće u tuđinu. Jedno sam vrijeme bila u službi u Križevcima kod jedne obitelji. Tu se moje redovničko i misionarsko zvanje još više učvrstilo. Nakon što sam svoju odluku javila majci, rekla sam i svojoj gospodarici što namjeravam. Ona se silno iznenadila i rasplakala te mi je kroz suze govorila: »Moja draga Anđela, tko vas je na to nagovorio? Ta to je samo za velike grješnike, koji čine veliku pokoru, a što ste vi učinili? Ja vas ne mogu pustiti! Da li vam je loše kod nas? Mi vas volimo kao vlastito dijete!« Odgovorila sam joj: »I ja vas volim i poštujem kao svoje roditelje, ali mene Bog zove. Ja moram ići!«

Pošla sam kući da se oprostim od svojih, s majkom i sestrom. Sestra se još uvijek ljutila na mene i nakon četiri godine zato što sam ostavila dom i pošla u tuđi svijet. A što će tek sada reći, kad odlazim zauvijek?

Kod kuće sam ostala svega jedan dan, a onda sam otišla u Križevce da se oprostim i sa svojom gospođom. Ona me je zagrlila i rekla mi je: »Anđelka, kad god se budete željeli vratiti, samo mi pišite, ja ću vam poslati novac da se mognete vratiti.«

I meni je bilo teško ostaviti tu dobru obitelj, ali čežnja za misijama i da radim za siromahe i za spas neumrlih duša, bila je jača. Bog me je zvao i ja sam osjećala da se moram odazvati tom pozivu.

28. listopada 1930. otputovala sam u Zagreb. Sutradan bila je nedjelja i blagdan Krista Kralja. U crkvi sv. Marije sakupilo se puno djevojaka, a među njima smo bile i mi četiri koje smo se spremale za misije: sestra Emerika Šumak, sestra Ivana Stakor, sestra Ambrozija i ja. Sve četiri bile smo primljene svečano u Marijinu kongregaciju. Drugi dan, 30. listopada 1930. pošle smo na put u Belgiju da tamo stupimo u redovničku družbu Kćeri sv. Križa. S nama je na kolodvor išao otac Marković i kupio nam putne karte za vlak, zatim nam je dao neko-

SESTRA IVANA STAKOR S DVOJE GLUHONIJEME DJECE U MATIGARI

liko uputa kako da se vladamo i gdje moramo promijeniti vlak. Morale smo sići u Münchenu. On nam je rekao točno gdje i na kojem mjestu moramo sići kad stignemo u Liège u Belgiji. Napokon smo rekle »zbogom!« našoj dragoj domovini i svemu onome što nam je bilo drago.

Oko osam sati navečer stigle smo u München i tamo smo sišle iz vlaka. Dočekala nas je jedna gospođa i odvela u čekaonicu. No niti je ona razumjela nas niti mi nju, jer je ona znala samo njemački, a mi samo hrvatski. Ali pokazala nam je na sat i označila da će vlak, kojim ćemo nastaviti put, stići u 9 i po. Kad je došlo vrijeme, došli su nosači i uzeli našu prtljagu te su nas spremili u vlak. No malo nakon toga dođe nam neki stariji gospodine pa nam reče da smo sjele u krivi vlak. Brzo smo sišle s tog vlaka. I taj gospodin pomogao nam je da prenesemo svoju prtljagu u drugi, pravi vlak. No kad smo se konačno smjestile, htjele smo se zahvaliti tom susretljivom gospodinu, ali više ga nismo mogle nigdje ugledati, jednostavno je nestao. Tad smo jedna drugoj govorile da je to morao po svoj prilici biti sveti Josip.

U Liège smo stigle sutradan popodne oko pet sati. Pred nas su došle sestre, ali dok su nas one čekale na jednom izlazu, mi smo izašle na drugi. Tamo smo vidjele taksi-automobile, pa smo jedan taksi dozvale rukom i kazale smo šoferu da idemo u samostan Kćeri sv. Križa. On nas je razumio i sretno nas je dovezao do matične kuće u Rue Hors-Chateau, 49. Tamo su nas veoma ljubazno dočekale časna majka Marie Victo-

rine i ostale sestre. Sutradan su nam dale papir da se javimo kući da smo sretno stigle.

No niti smo mi razumjele sestre niti su one razumjele nas. Prefekta kandidatica naučila je nekoliko hrvatskih riječi, ali nije znala pravo izgovoriti pojedine riječi, pa smo se znale veoma smijati tom njezinom izgovoru. I kad je koja od nas zaplakala, ona bi nas uvijek nešto pitala hrvatski, pa smo se opet sve zajedno smijale.

Jednoga dana smo zaključile da mi nećemo moći naučiti francuski jezik. Stoga smo napisale pismo ocu Markoviću da se vraćamo natrag. On nam je veoma brzo odgovorio: »Samo vi dođite, ja ću vas dočekati na kolodvoru. Zar ste već zaboravile što sam vam rekao da će napast doći? Zar ste već zaboravile svoju vruću želju da idete u misije?«

Bile smo dosta kao prava djeca. Kad smo pročitale pismo oca Markovića, odmah smo rekle: »Otac se ljuti. Ostat ćemo!« Ali naša čežnja za domovinom i za našim milima, koje smo zauvijek ostavile, bila je uistinu velika žrtva za nas. A to je i prva velika žrtva koju mora svaki misionar i misionarka prikazati Isusu za spas neumrlih duša.

7. prosinca 1930. poglavari su nas poslali u Englesku, jer smo mi željele ići u Indiju, a ne u Afriku, pa smo stoga morale naučiti engleski jezik. Tamo smo našle već tri druge naše sestre, pa nam nije bilo tako teško. Tu smo ušle u novicijat koji smo sretno svršile i u studenom 1933. napokon smo mogle krenuti prema svome žuđenom cilju — prema Indiji. **S. Silvina MUŽIĆ**

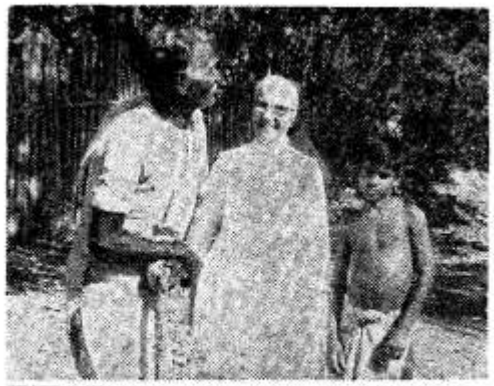

SESTRA EMERIKA ŠUMAK U RAZGOVORU S JEDNIM STARCEM U GAIBIRI

Moj pohod selima

Nakon dulje vremena opet nam je otac Gabrić poslao jedan članak. Na članku je naznačeno da je napisan u kolovozu, no k nama je stigao tek krajem rujna, pa ga možemo objaviti istom sada, u prosinačkom broju Glasnika. Otac Ante nam u tom članku opisuje jedan od svojih brojnih pohoda selima novoobraćenika sa svim peripetijama.

Da počnem s repa! »Pur« znači »selo«, »Gopal« je ime poglavara sela, a »Đoe« znači »slava«. Dakle: u selo »slave Gopalove«.

Svaka čast i Gopalu i njegovu selu, no dok dođeš do sela — duša ti na jezik izašla. Predmonsunska je vrućina. Tog je dana baš gorjelo. Već od jutra bilo je sparno.

Svetu misu sam imao u Šubolovoj kolibi. Tu još nemamo crkvice. U selu su na praznicima djevojčice iz samostanske škole u Basantiju. One će s nama do sela Duchnekhalija. Naučile su neke nove pjesme, pa će ih otpjevati u Duchnekhaliju da ih i tamošnji katekumeni nauče.

Uputili smo se rano preko rižinih polja. Nismo prevalili ni pola puta, kad su se počeli gomilati oblaci, a onda se izlio pljusak baš onako po monsunski. U tim rižinim poljima ima svake sreće i nesreće: i žaba, i ribica, i zmija, i pijavica. I onih dugih vodenih pijavica, i onih sitnih, malih, što žive na travi. Tu ih zovu »Čina đok — kineske pijavice«. Jedva ih vidiš, a gore su od onih velikih. Uvuku se posvuda: i u hlače, i u košulju. Opaziš ih kad počneš krvariti.

I zmije se sada izvlače iz svojih rupa. Ove godine ih je prilično, premda ih je lani mnogo uginulo za vrijeme poplava. No ta se nevolja brzo umnoži.

Svi smo sretno stigli do Madhobove kolibe. Ni u tom selu još nemamo kapelice, no Madhob je proširio verandu gdje mu stoji »deniti«, drvena naprava za čišćenje riže. Sve je uredno i čisto, iskićeno cvijećem, crvenim »doba-ful« cvijećem. To cvijeće ima oblik crvenog, krvavog kaleža. Uistinu je prikladno za kalvarijski oltar. I mali oltar i sve oko oltara, sve je puno cvijeća. To oni nakon mise nose kući. To je blagoslovljeno, pa će biti blagoslovljene i njihove kolibe. Tu

KROZ BLATO I VODU OD SELA DO SELA U POTRAZI ZA DUSAMA

donesu, ne malu, nego veliku čašu vode što je treba za prikazanje. Ljudi tom vodom poslije mise blagoslove sebe i popiju po nekoliko kapi. To osobito čine bolesnici i dječica. Tog smo dana ostavili nešto više vode za malu Romoni. Nju već više dana trese groznica, no ipak je došla na misu. Svi smo se pomolili za nju i odmah smo uredili da je prenesu u našu bolnicu u Maria Polli.

Put od Duchenkhalija, od Madhobove kolibe do Boloramove kolibe u Đoegopalpuru neću vam opisivati. Ako slučajno dođete u Bengaliju, zajedno ćemo otići tamo, pa ako ostanemo živi, onda ćemo o tome pisati. Katehista i ja tog smo dana nekako izgurali i — ostali živi. Bilo je već predvečer kad smo stigli na kanal pred Boloranovu kolibu.

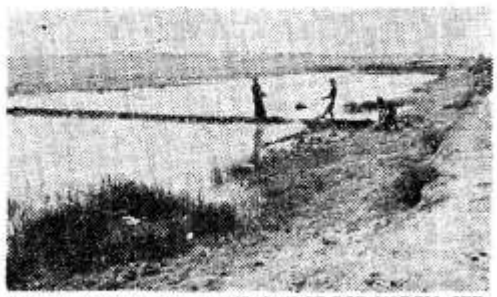

RIŽINA POLJA U BENGALIJI. SVE JE POD VODOM, JER RIŽA RASTE U VODI

I kako smo sretne ruke, nismo našli bambusova mosta. Kažu da se u oluji srušio. Nekoliko bambusa koji su još preostali izvadili su, pa će praviti novi most, no kada... To me ne pitajte. Možda će biti gotov kad vi stignete.

Valjalo je do pasa kroz vodu. Nije nam bilo krivo, jer smo bili tako zablaćeni, pa smo se mogli bar na taj način oprati. A odijela će se na nama donekle osušiti po noći.

Boloram je bio sretan. Iako je siromah, dao je dio svog zemljišta za novu kapelicu. Kad sam zadnji put bio ovdje, bili su tek zidovi kapelice, a sad je već i krov gotov, i to ne slamnati, nego lijepi crveni crepovi. Ispunila se želja njegova srca. On to daje u spomen svojih pokojnih roditelja, koji su se amo doselili dok su još posvuda okolo bile velike džungle. Oni nisu imali prilike nešto čuti o Isusu, a on je tako sretan i počašćen

PRVA VJERSKA POUKA DJECE PRED SEOSKOM KAPELICOM

da može Isusu dati dio svog zemljišta. Isusu i Njegovoj Majci. Jer, i ova će nov kapelica biti posvećena dragoj Gospi Sinjskoj. Prekrasna slika, dar mog dragog i neumornog rođaka fra Nikole Gabrića i njegovih revnih misionara u Sinju, već je lijepo uokvirena i čeka na blagoslov crkvice i na krštenje novih katekumena u ovom selu. I ne samo slika, nego i čitava kapelica jer dar velikodušnih sinjskih dobrotvora. Dragi Isus i Gospa Sinjska uzvratili im stostruko na tolikoj ljubavi i dobroti. Pa neka se i oni, i svi ostali suradnici i suradnice, mole i za Bolorama, i za čitav Đoegopalpur, i za toliko druga sela, koja još ne poznaju Isusa. Dođi kraljevstvo Tvoje!

O. Ante GABRIĆ

S Majkam Terezijom u vlaku

U prošlom broju Glasnika donijeli smo opis kuće matice Misionarki Ljubavi od Desmonda Doiga kad je sa svojim kolegama došao po Majku Tereziju da s njom pohodi naselje gubavaca Šantinagar. Ovaj put donosimo njegov opis putovanja od Kalkute do Šantinagara.

S Majkom Terezijom stigosmo na željezničku stanicu Howrah. Danas nam se činilo da je ta stanica punija beskućnika, gladnog svijeta koji je na sve strane spavao: na platformama, uz ograde, pa čak i na prometnoj ulici, tako da nam se činilo da bismo ih mogli pregaziti. Lako je bilo pogoditi želju Majke Terezije da bi ona sve te bijednike najradije pokupila da im pomogne i da im svjedoči svoju ljubav. Njezino lice izgledalo je napeto, a ruke su stezale krunicu. Baš na onome mjestu kao bljesak pokazao se pravi lik Majke Terezije: osamljena krhka žena u bijelom sariju, koja prodire do mnoštva beskućnika i zalutalih, bezimenih i bijednih, do bolesnog i umirućeg svijeta.

»Otvorili smo mali prihvatni centar na stanici — tumači nam ona. — Sestre i braća rade tu izvanredan posao.« To je opet Majka Terezija. Nikad sentimentalna, nikad plačljiva, ali zato uvijek postojano praktična sve do zemlje. Te vrline sačuvale su je da ne klone i ne potone čak ni onda kad je sama započela da na svoja ramena preuzme teret kalkutske sirotinje.

»Mataji, Mataji! — Majko, Majko!« zvao je nosač, trčeći prema autu. »Da li je to Coalfield Expres?« pita ona na hindi jeziku, dok smo se kretali kroz nabijeno mnoštvo na platformi. Ona i mlada sestra, njezina pratilica, nosile su torbe od grubog platna. Nosač je navaljivao da ponese tanki zavežljaj krevetnine, što je pripadao mladoj sestri, koja će ostati u Šantinagaru.

Iznenada mi pade na pamet da upitam Majku kako ćemo putovati: da li ona s nama u prvom razredu ili mi s njom u prepunom običnom kupeu. »Mi imamo kartu za drugi razred!« odgovori ona. Tad sam se sjetio kako se ta plemenita redovnica jednom ponudila da za vrijeme vožnje u avionu radi kao stjuardesa. Iznenada i sa smiješkom počeo sam se pitati da li bi ona obukla šuštavu indijsku svilu, uniformu avionske stjuardese.

Nosač je spustio prtljagu tamo gdje će se zaustaviti drugi razred, kad vlak stigne. Ja sam bio u prilično stisci i strahu dok sam razmišljao hoće li moji prijatelji ponizno slijediti Majku u vagon drugog razreda indijske željeznice, i to na tom vrućem danu. Ne bih li možda trebao, kako sam heretički mislio, uvjeriti Majku da dijeli s nama prilično luksuzni kupe prvog razreda? Moj napasnik je pobijedio. Rekoh: »Majko, bit će veoma vruće i prašno. Zašto ne biste putovali s nama?«

»Kako želite!« reče ona ravnodušno. I kad je već vlak ulazio u stanicu, odjurili smo na šalter gdje se prodaju skuplje karte. I tek tad sam shvatio da nećemo imati dovoljno novca za povratne karte tog razreda, pa sam se počeo nadati da će Majka učiniti kakvo malo čudo. Neće li se možda između Kalkute i Šantinagara iznenada pojaviti koji rođak da nam posudi nekoliko stotina rupija? Moja dva prijatelja suputnika, obojica fotografi, bili su neutješni. Kalyan, naš blagajnik, zaboravio je novčanik kod kuće, a Teki je imao stotinu rupija, koje nam je već dao. Bilo mi je veoma teško pri duši dok je vlak napuštao stanicu Howrah. Majka Terezija i mlada sestra sjedjele su nasuprot jedna drugoj i molile. Zavidio sam im.

Bili smo izvan grada i prolazili uz vrtove mangoa, uz nasade palmi i obrađena polja plodnog Bengala, dok je sunčevo svjetlo prodiralo k nama kroz prozor. Unutar našeg kupea naša je mala skupina bila središte zanimanja i razgovora, posebno Majka u svom jeftinom bijelom sariju.

Kad su one svršile svoju molitvu, mlada se sestra prihvatila čitanja Biblije, a Majka poče čitati prilično izlizanu knjigu »Sjeme pustinje« Charlesa de Foucaulda. »Ovo je veoma lijepa knjiga. On je bio veoma svet čovjek!« reče ona odgovarajući na moje pitanje. Pružila mi je knjigu. Odlomak koji sam pročitao govorio je o potpunom podvrgavanju svoga ja službi Božjoj. To je bio trenutak što sam ga očekivao . . .

S engleskog preveo:
O. Luka LUČIĆ

nove knjige

DANICA — Hrvatski katolički kalendar za 1982. — Cijena 100 d. Naručuje se na adresu: HKD sv. Ćirila i Metoda — 41000 ZAGREB, Trg kralja Tomislava 21.

MARIJA BISTRICA 1209 — 1980 — napisao dr Josip Buturac. Povijest župe i prošteništa. Ova monografija slavnog svetišta nije pisana samo za bistričke župljane i hodočasnike, nego za sve one koji se zanimaju za hrvatsku crkvenu povijest. U glavnom ili središnjem dijelu monografije nižu se povijesna poglavlja: politička uprava, župa Marija Bistrica, župska crkva, marijansko proštenište, kapele ... Knjiga ima 192 str. Cijena 150 d. Narudžbe: Župni ured 41246 Marija Bistrica, Trg republike 24

Izišle su nove **sličice Petra Barbarića u boji,** koje sadrže najvažnije životne podatke o Božjem sluzi. Na sličicama je otisnuta i kratka molitva Ivana Pavla II. za duhovna zvanja. Sličica donosi fotografiju Barbarićeve biste koju je izradila prof. Lojzika Ulman. Cijena 2 d. Narudžbe: Marijan Šajmanović, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb pp 699

DRUGE DUHOVNE VJEŽBE ZA ČITATELJE GLASNIKA

Prijatelji, povjerenici i promicatelji, GLASNIKA pozivamo vas na trodnevne Duhovne vježbe u Zagrebu, Fratrovac 38.

Duhovne vježbe će se održati od 12. do 14. veljače. To znači od petka u 17 s. do nedjelje u 17 s.

Cjelokupni pension bit će oko 500 d. Svoju prijavnicu pošaljite na: Uredništvo GLASNIKA 41000 Zagreb, Palmotićeva 31, pp 699

Ukoliko niste namirili pretplatu za 1981. godinu, učinite to što prije. Ne stavljajte nas u nepriliku da tiskamo Glasnik pozajmljenim novcem.

Izašao je DŽEPNI KALENDARIĆ za 1981. godinu. Nedjelje i blagdani u crvenoj boji. Korice u četiri boje. Cijena je 13 d uz običajni popust. Naručuje se na adresu: Marijan Šajnović — Palmotićeva 31 — 41001 Zagreb — — pp 699

ČITATELJI GLASNIKA PRONALAZE NOVE GLASNIKOVCE!

Pomozite nam povećati krug čitatelja našega Glasnika! Unesite ga u domove svojih susjeda i prijatelja! GLASNIK SIM je najstariji katolički časopis hrvatskih seljačkih i radničkih obitelji.
Širitelji GLASNIKA postaju dionici Isusova obećanja: *»Imena onih koji promiču pobožnost Srca Isusova bit će zauvijek zapisana na nebesima.«*

Radi znatnog povišenja poštarine, papira i grafičkih usluga prisiljeni smo da za slijedeću 1982. godinu povisimo cijenu Glasnika na 15 d po komadu ili 180 d godišnje. — Oni koji primaju deset ili više primjeraka imaju uobičajeni popust od deset posto.

Cijena Glasnika u 1982.:
Pojedini broj: 15 d.
Godišnje: 180 d.

TKO NARUČI 10 ILI VIŠE PRIMJERAKA DOBIVA 10 POSTO POPUTSTA.

ZAHVALJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...Petru Barbariću i m. Klaudiji za uslišanje i primljene milosti. — Marija Zdenka F.

...za sretan ishod operacije moje sestre Marije. — Jelka Borić, Zagreb

...Gospi Lurdskoj i našem Kardinalu na uslišanoj molitvi za zdravlje. — Šime Mikulić, Bibinje

...za sretnu operaciju i porod kćerke. — Vincek Obreški

...Gospi od brze pomoći i sv. Ani za ozdravljenje i za druge milosti. — Čitateljica, Nard

...i bl. Leopoldu za primljene milosti uz preporuku za sebe i za svoju obitelj. — N. N., Široko Polje

...sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Tereziji za primljene milosti. — Obitelj iz Lacića

...Gospi od Puta i sv. Kristoforu da položim vozački ispit i da sretno mognem voziti. — T. Štimac, Francuska

...i bl. Leopoldu za primljene milosti i za suprugovo ozdravljenje. — P. T., Lacići

...Presv. Trojstvu i Maloj Gospi za uspjeh unuka u školi. — Jelka Grugur, Vaška

...Gospi sinjskoj i sv. Antunu na velikoj pomoći. — Ana, Osijek

...Gospi od brze pomoći i sv. Antunu na primljenim milostima. — Ivanka Birtić, St. Perkovci

...i drugim svecima za upis i uspjeh u školi. — N. N., Stari Mikanovci

...za primljene milosti i uz preporuku za zdravlje obitelji. — Mandica Miler, Nova Gradiška

...i Petru Barbariću uz preporuku za kućni mir i Božji blagoslov. — Marica i Sonja Hrvatin, Matulji

...Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Dominiku i svima svetima za sve primljene milosti kroz čitav život. — Stanka J., Zagreb

...i sv. Antunu na uspješnoj operaciji. — Slave Drpić, Pučišća

...Majci Božjoj Karmelskoj, sv. Josipu i sv. Tadeju, u ime svoje kćerke, za mnoge milosti. — Antonija Franulić, Nerezišća

...i sv. Antunu za sve primljene milosti. — Olga Petravić

...i sv. Antunu na mnogim milostima. — Manda Veić, Ruševo

...Presv. Trojstvu, dušama u čistilištu i svima svetima za primljenu milost. — A. G., Crikvenica

...»Bila sam teško i beznadno bolesna, ali zahvaljujući Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i sv. Frani na čiji sam se dan naglo i razboljela, opet sam potpuno zdrava i vesela«. — Antonjeta Šore, Split

...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i svima svetima za mnoge milosti, a napose za pronađene stvari. — Kata Budišić, Retkovci

...i sv. Nikoli Taveliću za sve primljene milosti. — J. J., Žepče

...za sve udijeljene milosti. — Nada Malenica, Zagreb

...sv. Josipu i bl. Leopoldu za ozdravljenje i za sretno riješenje jedne zamršene parnice. — Jelka Grundler, Sopje

...predr. Krvi Isusovoj i Majci Božjoj Bistričkoj za primljene milosti. — Gabrijel Škrlac, Drenovec

...Gospi Žalosnoj i sv. Ani za primljene milosti u obitelji. — Zahvalna majka V. M., Goričan

...Gospi od brze pomoći, bl. Leopoldu i Petru Barbariću na primljenim milostima. — Ljubica Brkić, Privlaka

...sv. Antunu, bl. Leopoldu i dušama u čistilištu za majčino ozdravljenje i za druge milosti. — M. D., Vrh (Krk)

...sv. Anti i Anđelima čuvarima za višekratnu pomoć a napose za sretno putovanje. — Marija Puškarić, Witten (Njemačka)

...sv. Vinku, sv. Antunu i bl. Leopoldu na velikoj pomoći. — Danica Premuš

...za obraćenje djece i za sve do sada primljene milosti. — Ana P., Zagreb

...Gospi od kamenitih vrata i bl. Leopoldu za pomoć u životnim poteškoćama. — Barbara Grozaj, sv. Križ Začretje

...i svetim zagovornicima za pomoć u teškoj bolesti. — Obitelj Kranjec, St. Louis (USA)

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

glasnikova priča

Piše: Dragan ĆUTURIĆ

Sedam godina braka

»Radim eto sedam godina. Četiri godine »bez papira«, »na crno«, jer papire nisam mogla dobiti, a tri godine sa papirima. Udala sam se prije osam godina. Imam 24 godine, dvoje djece, od kojih je jedno bolesno, i možda više nikada muža...« — reče Manda kroz suze.

Odrasla je u sedmočlanoj obitelji od kojih je petero ženske djece, sve curice. Kršćanska, mlada obitelj rasla u sirotinji. Nitko nije pošao u inozemstvo. Mlade curice hodaju poderane, ali čiste. Zdrave su u licu. Otac obrađuje siromašnu zemlju i radi kao nadničar kod bogatijih u selu. Imaju dovoljno kruha, zadovoljstva i dječje pjesme. Zdravi su i pametni, svi ih u selu vole i poštivaju. Otac ne očekuje puno od života, zadovoljan je sa svojom dječicom i sirotinjom.

Trošna kuća prokišnjava, to nije »planska kuća«. To je kućica od pruća i gline, kakvih i danas ima u tom kraju, to je kuća u kojoj cijela obitelj spava u jednoj sobi, a koja se na brvnima može premjestiti i na drugu livadu ili na drugi dio zemljišta. Tako živi sirotinja u tom dijelu bosanske Posavine. Ipak oni imaju svoju kućicu, kao što bi se to u davna vremena reklo: — Imamo svoju crkvicu, pa kakva ona bila da bila, naša je, i u njoj se molimo svome pravom Bogu...

— E moj Ivo — reče mu jednog jutra prvi susjed. Tebe je Bog kaznio sa tom ženskom djecom. Da su muški, već bi se otisnuli u svijet, u Njemačku ili Austriju, pa bi i tebi i tvojoj ženi bilo lakše. Ne samo da bi napravio novu kuću, nego bi mogao i put provesti do kuće, da ti sin s autom može doći u avliju, kako to moj Marijan želi...

Ivo ga pogleda, pa nadoda. — Komšija, dođi ti na jednu rakijicu, tako smo godinama radili, a pustimo ta »stranstva« i te aute; dobro je meni i ovako... živi se.

Popiše, kao i uvijek, po jednu »travaricu«, jer je to dobro za zajutrak, pozdravi še se, kao i uvijek, dok je Ivina žena spremala Martu u školu, Mariju kravama, Mandu u nadnicu kod gazde Marka. Svi će se oni opet navečer sretni vratiti u svoju kućicu i slatko zaspati.

Prvi susjed ima trojicu sinova u »stranstvima«. Ima on još četvero sitnije djece kod kuće. Dvojica su sinova već oženjeni i njihove žene su s njima u Deutschlandu. Treći je tek došao iz vojske i u »onom odijelu u kome se iz vojske skinuo, sa mašnom« odmah otkinuo od kuće i otišao braći.

Imao je Joka 22 godine. Nije loš, ali šutljiv. Izgleda da nikom ne vjeruje. Mora i on »okusiti« — tako sada govore u selu — tu njemačku marku. Što će momak u selu? Odrastao je i zreo, a i muško je, pa neka se probija kroz život... Ponosan je to momčić. Malo je »stidljiv«, tako su govorile babe po selu, ali su mu proricale sretnu budućnost, jer je bio »povučen«. Morao je biti povučen, jer je bio veoma, veoma ograničen...

Božić je blizu. Svi čekaju kod kuće dolazak svojih.

I susjed siromaha Ive čeka svoje sinove i nevjeste, a posebno se raduje dolasku svoga Joke, jer on mu je posebno na srcu. Nije oženjen, pa se starac boji da ne bi tamo, daleko od kuće, našao neku »ne znam koju« koja ne paše u njihovu kuću.

Jedno jutro pred sam Božić, dok su Ivo i njegov susjed pili »travaricu«, reče susjed, koji čeka sinove i marke i poklone, siromahu Ivi:

— Znaš, Ivo, već dugo mislim, pa je red da ti i kažem. Tvoja Manda. Ne znam, kako bih počeo... Znam što hoću reći, ali... Manda je vrijedna. Mi nismo više sirotinja. Pogledajte one moje, koji su nekoliko godina u »stranstvima«, svi imaju aute, Marko gradi kuću, vrijedan je, onaj drugi sa svojom ženom čuva svaki dinar i od njega će nešto biti, a i moj Joka nije loš, eto služio vojsku, dobio čin, pouzdan je bio, ne bi mu to dali da nije zaslužio; na njega mislim dok spominjem tvoju Mandu...

— Znaš šta, Nine... Sve je to lijepo. Poznajem Joku, a Mandu sam rodio i dao joj ono što mi imamo: ljubav i poštenje. Vidjet će se da li će oni biti jedno za drugo...

Ninina žena donese kavu i reče: — Inače nema kave, ali moji sinovi i snaho donesu mi uvijek... Popijte kavu.

Prvi put popiše zajedno kavu... Kakvu su kavu popili, ne znaju ni sami. Da li je ta kava, kupljena kod »Aldi«, jeftina i gorka, za njih je bila slatka. I ta kava ih je povezala bolje nego »travarica«.

I Turci u Njemačkoj dobacuju njemačkim djevojkama i ženama: — Komm Methen, wir trinken eine Kafé...

Mi nismo Turci... ali počelo je po »turski«. Prodaja. Ugovori. Namještanja. Savjetovanja, babije priče. Svadba... Pilav... Tako kažu u bosanskoj Posavini za vjenčanje i veselje. Tako kažu, i tako je bilo tog Božića: na brzinu, jer su komšije, jer se »djeca poznaju«, jer su zajedno odrasli, jer je vrijeme za to: Manda ima šesnaest godina, a Joko je služio vojsku.

Njemačka: »Bog nam više ništa ne daje«. Joko želi pare. Radi Manda, radi i »na crno«, sada nema papira. On ih je nekako dobio, dobit će i ona.

— Mi ne trebamo papire, mi trebamo pare, aute, kuće, mi moramo biti »gazde«, mi moramo nešto napraviti, »napredovati«.

— Ej, Mando, natoči svima nama po dupli konjak... Znaš li ti da sam »popio ćaćino imanje, a i tvoje ću znanje...« Onaj tvoj šmokljo vezao neku Švabicu, a takvu ženu pustio nama da nam služi, da je se nagledamo...

— Koliko si večeras zaradila? — probudi se Joka. Uvijek se budio kad bi žena dolazila, i pitao je za pare.

— Dosta, mnogo, više nego ti možeš sa tom Švabicom potrošiti. Ali ja hoću svojih dvoje djece ovdje imati, a ti se skitaj i gubi kamo hoćeš. S tobom nemam ništa. Nisi nikakav čovjek, ni muž, ti Joka, koji si uvijek šutljiv, ali ne toliko naivan, kako su to mislile babe po našem selu...

Zaspaše u svadi. Otuđeni. Okrenuti jedno od drugoga, a tako su se radovali životu, mladosti i djeci. Manda je zaspala sa mislima na svoju djecu, koja ovog trenutka negdje slatko sanjaju o roditeljskoj ljubavi i pažnji...

Joko je bio dugo budan, gladan i pijan. Mlad je to čovjek, ali mu je sada sve crnje pred očima. Možda će ga žena ostaviti, možda više nikada neće imati ono što je najviše želio: »deutsche-marke«. Godinama igra i Lotto, godinama ispunjava iste broje, ali i tu nema ništa...

Već je dugo mrzovoljan i težak svima u firmi. To primjećuju predradnici. Sa »zemljacima« iz istog sela ne razgovara već mjesecima. Želi biti sam svoj, najpametniji, najljepši... To pokazuje njegov stav prema radnicima, a posebno Švabicama.

Pauza. Doručak. Vadi iz automata pivo, sam sjeda za stol, nešto razmišlja, ali ga progoni neka crna slutnja. Danas se nešto mora dogoditi, ima takav predosjećaj. Osjeća u duši neku krivnju, koja ga progoni. Ni sam ne zna zašto je to tako, ali njemu će se nešto dogoditi.

Odzvoni vrijeme pauze. Zatim se oglasi razglas:

— Joko F. neka se javi u Lohnbüro...

Razumio je samo Lohnbüro. »Plaću sam dobio — mislio je — šta hoće od mene? Možda sa Kindergeldom nije nešto u redu? Pa i to je predao prije nekoliko dana. Novi Antrag, jer su se djeca vratila. I tu ga nemaju šta pitati...«

Pokuca na vrata. Čeka ga Personalleiter. Sjedi u dubokoj fotelji. Sličnoj onoj koju on ima u svome stanu. Pruža mu ruku. Smiješi se. Nudi mu da sjedne. Joko pomisli: Pa nije loše, ali se ne osmjehnu, nego mrtav-hladan sjede.

— Ovo su tvoji radni papiri... Ovdje ti je odšteta, 3.000 DM. I od danas ti nisi naš Mitarbeiter... reče dostojanstveno njegov »duhovni otac« u firmi.

Joko stade kao ukopan, ne vjeruje u to, ali kada ugleda tri tisuće maraka, odmah pomisli:

— Dobro je, pare su tu, a ja ću sebi naći posao i ženu i sve, sve ću ja jednog dana naći. Tu je Arbeitsamt. Jedno vrijeme ću biti tamo dok ne prodem cijeli ovaj kraj i ne nađem ono što mi treba... Pomisli i na Mandu, ali odluči njoj ne pokazati ovaj novac i odluči da se bez nje i bez djece i bez posla može živjeti.

Pokupi papire i novce, ruke mu drhću, novce stavlja u džep, a papire drži u rukama, ne pruža Personalleiteru ni ruku, izlazi iz biroa, ne vraća se u halu, nego odmah oblači odijelo i napušta hladnokrvno tvornicu i sve ono što je godinama imao tamo. Nikom od zemljaka ne reče ni »zbogom«. Sjeda u svoj auto.

Voli on ovaj auto više negoli i ženu i djecu i posao i crkvu i Boga... Više nego i sebe samoga...

